

Handhaving consumentenbescherming

Een toelichting op de Wet handhaving consumentenbescherming

Handhaving consumentenbescherming

Een toelichting op de Wet handhaving consumentenbescherming

Prof. mr. W.H. van Boom

Bijgewerkt tot 1 januari 2010.

© W.H. van Boom, Rotterdam

ISBN: 978-90-77320-89-1

NUR: 820

Alle rechten voorbehouden. Alle auteursrechten en databankrechten ten aanzien van deze uitgave worden uitdrukkelijk voorbehouden.

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet 1912 gestelde uitzonderingen, mag niets uit deze uitgave worden veeleevoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor zover het maken van reprografische veeleevoudingen uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikel 16 h Auteurswet 1912, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoedingen te voldoen aan de Stichting Reprorecht (Postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.reprorecht.nl). Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16 Auteurswet 1912) dient men zich te wenden tot de Stichting PRO (Stichting Publicatie- en Reproductierechten Organisatie, Postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.cedar.nl/pro). Voor het overnemen van een gedeelte van deze uitgave ten behoeve van commerciële doeleinden dient men zich te wenden tot de uitgever.

Hoewel aan de totstandkoming van deze uitgave de uiterste zorg is besteed, kan voor de afwezigheid van eventuele (druk)fouten en onvolledigheden niet worden ingestaan en aanvaarden de auteur(s), redacteur(en) en uitgever deswege geen aansprakelijkheid voor de gevolgen van eventueel voorkomende fouten en onvolledigheden.

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording or otherwise, without the publisher's prior consent.

While every effort has been made to ensure the reliability of the information presented in this publication, the publisher neither guarantees the accuracy of the data contained herein nor accepts responsibility for errors or omissions or their consequences.

Voorwoord

Op 29 december 2006 trad de Wet handhaving consumentenbescherming (Whc) in werking. Aanleiding voor de invoering van deze wet was de Europese verordening inzake samenwerking handhaving consumentenbescherming (Vo. 2006/2004). Deze behoefde uitvoering in het Nederlandse recht. De wetgever deed echter meer dan alleen uitvoering van de Europese verordening. De Whc werd ook de instellingswet van de Consumentenautoriteit, een toezichthouder die toezicht houdt op naleving van regelgeving met betrekking tot collectieve consumentenbelangen.

Dit boek besteedt aandacht aan zowel de nationale als intracommunautaire aspecten van handhaving van regels van consumentenbescherming. Naast een artikelgewijze behandeling zijn de belangrijkste regelingen die met de Whc in verband staan, ook opgenomen.

Een eerdere versie van dit boekje verscheen in 2007 bij Sdu onder de titel *Tekst en Toelichting Wet Handhaving Consumentenbescherming*. Recente ontwikkelingen, zoals de invoering van de Wet oneerlijke handelspraktijken (Wet OHP; *Stb.* 2008, 397) en de Vierde tranche Awb (*Stb.* 2009, 264-265; i.w.tr. 1 juli 2009) maakten een nieuwe en uitvoeriger uitgave nodig. Uitgeverij Paris was bereid de uitgave te verzorgen.

De tekst werd afgesloten in januari 2010, latere ontwikkelingen (zoals de te verwachten wijzigingswet financiële markten 2010, kamerstukken 32 036) werden niet verwerkt.

Voor verbeteringsuggesties houd ik mij uiteraard aanbevolen (e-mail: vanboom@frg.eur.nl).

Rotterdam, januari 2010
W.H. van Boom

Afkortingen

AFM	Autoriteit Financiële Markten
Awb	Algemene wet bestuursrecht
BW	Burgerlijk Wetboek
CBB	College van Beroep voor het bedrijfsleven
FIOD-ECD	Fiscale Inlichtingen- en Opsporingsdienst – Economische Controle Dienst
HR	Hoge Raad der Nederlanden
HvJ EG	Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen
JA	Jurisprudentie Aansprakelijkheid
Kifid	Klachteninstituut financiële dienstverlening
LJN	Landelijk Jurisprudentie Nummer
MiFID	Markets in Financial Instruments Directive
MvT	memorie van toelichting
NJ	Nederlandse Jurisprudentie
NMa	Nederlandse Mededingingsautoriteit
OHP	oneerlijke handelspraktijken
PbEG	Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen
PbEU	Publicatieblad van de Europese Unie
P-G	procureur-generaal
RCC	Reclame Code Commissie
SER	Sociaal-Economische Raad
SGB	Stichting Geschillencommissies voor Beroep en Bedrijf
SGC	Stichting Geschillencommissies voor Consumentenzaken
Stb.	Staatsblad
Stcrt.	Staatscourant
TvC	Tijdschrift voor Consumentenrecht en Handelspraktijken
Wbbo	Wet bestuursrechtspraak bedrijfsorganisatie
WED	Wet op de economische delicten
Wfd	Wet financiële dienstverlening
Wft	Wet op het financieel toezicht
Whc	Wet handhaving consumentenbescherming
WOB	Wet openbaarheid van bestuur

Inhoudsopgave

VOORWOORD	VII
AFKORTINGEN	IX
1. INLEIDING	1
2. DE EUROPESE AANLEIDING: VO. 2006/2004	1
2.1. AANLEIDING EN DOELSTELLING	1
2.2. WERKINGSBEREIK VAN VO. 2006/2004	3
2.3. UITVOERING DOOR NATIONALE INSTANTIES	5
2.4. BEVOEGDHEDEN EN TAKEN VAN DE INSTANTIES	6
3. DE NATIONALE CONTEXT: HET HANDHAVINGSTEKORT	8
4. DE WHC EN HAAR BELANGRIJKSTE KENMERKEN	10
4.1. WHC ALS UITVOERINGSWET VO. 2006/2004	10
4.2. PUBLIEK TOEZICHT OP NALEVING PRIVAATRECHTELIJKE NORMEN	12
4.3. COMMUNAUTAIRE REGELS EN OORSPRONKELIJK NATIONALE REGELGEVING	13
4.4. INTRACOMMUNAUTAIRE INBREUK EN ZUIVER NATIONALE INBREUK	15
5. BETROKKEN INSTANTIES IN DE WHC	15
5.1. EÉN INSTANTIE OF SECTORSGEWIJZE VERDELING VAN TAKEN?	15
5.2. DE BEVOEGDHEIDSVERDELING IN NEDERLAND	17
5.2.1. <i>Algemeen</i>	17
5.2.2. <i>Zes 'bevoegde autoriteiten'</i>	20
5.2.3. <i>Vier 'andere overheidsinstanties'</i>	21
6. DE CONSUMENTENAUTORITEIT NADER BESCHOUWD	22
6.1. ALGEMEEN.....	22
6.2. BEVOEGDHEIDSAFBAKENING.....	24
6.2.1. <i>Collectieve consumentenbelangen</i>	24
6.2.2. <i>Consumentenacquis</i>	27
6.3. POSITIE VAN DE CA.....	28
6.3.1. <i>CA als (onzelfstandig) bestuursorgaan</i>	28
6.3.2. <i>Uitoefenen beleidsvrijheid, prioritering</i>	30
6.3.3. <i>Behoorlijk bestuur; maatschappelijke betamelijkheid</i>	30
6.3.4. <i>Mensen en middelen</i>	31
6.4. TOEZICHT EN HANDHAVING; ALGEMEEN	31
6.4.1. <i>Algemeen</i>	31
6.4.2. <i>Handhaving als ultimum remedium</i>	32
6.4.3. <i>Proceszorgvuldigheid: scheiding toezicht en handhaving</i>	33
6.4.4. <i>Toezicht</i>	34
6.5. HET DUALE HANDHAVINGSTELSEL	35
6.5.1. <i>Totstandkomingsgeschiedenis</i>	35

6.5.2.	<i>Handhaving na inwerkingtreding van de Wet OHP</i>	40
6.5.2.1.	<i>Algemene opmerkingen</i>	40
6.5.2.2.	<i>Geen privaatrechtelijke handhaving van de Wet OHP</i>	41
6.5.2.3.	<i>Het amendement-Vos onder nr. 14</i>	42
6.5.3.	<i>Gedragcodes en handhaving</i>	46
6.5.4.	<i>Samenloop OHP en ander consumentenacquis</i>	47
6.6.	BESTUURSRECHTELIJKE HANDHAVINGSINSTRUMENTEN	48
6.6.1.	<i>Algemeen</i>	48
6.6.2.	<i>Wat vooraf gaat: toezicht en onderzoeksrapport</i>	48
6.6.3.	<i>Last onder dwangsom</i>	48
6.6.4.	<i>Boetes; algemeen</i>	49
6.6.5.	<i>Hoogte van de bestuurlijke boete bij de Wet OHP</i>	50
6.6.6.	<i>Overtreder, verwijtbaarheid en toerekening van gedragingen</i>	50
6.6.7.	<i>Noemen van namen en openbaar maken van sanctiebesluiten</i>	52
6.6.8.	<i>Toezeggingen om de overtreding te staken</i>	52
6.6.9.	<i>Verhouding tot het strafrecht</i>	53
6.7.	CIVIELRECHTELIJKE HANDHAVING	55
6.7.1.	<i>Dagvaarding en verzoekschrift</i>	55
6.7.2.	<i>Afwikkeling massaschade</i>	58
6.8.	HANDHAVING BIJ INTRACOMMUNAUTAIRE INBREUKEN	59
6.8.1.	<i>Bevoegde autoriteiten</i>	59
6.8.2.	<i>Toepasselijk recht</i>	61
6.9.	RECHTSBESCHERMING TEGEN DE CONSUMENTENAUTORITEIT	64
6.9.1.	<i>Klachten</i>	64
6.9.2.	<i>Bezwaar en beroep</i>	64
6.9.3.	<i>Cassatie in het belang der wet</i>	67
6.9.4.	<i>Civielrechtelijke rechtsbescherming</i>	67
6.9.5.	<i>Omgaan met gevoelige (bedrijfs)gegevens</i>	68
6.10.	AFSTEMMING EN SAMENWERKING	69
6.10.1.	<i>Algemeen</i>	69
6.10.2.	<i>Uitwisseling van informatie</i>	70
6.10.3.	<i>Afstemming met private belanghebbenden</i>	72
6.10.4.	<i>Maatschappelijk overleg</i>	73
6.10.5.	<i>Verhouding ‘maatschappelijk overleg’ tot SER CZ-overleg</i>	74
7.	BEVOEGDHEDEN VAN DE AFM	76
7.1.	ALGEMEEN	76
7.2.	AFM EN WET OHP	77
8.	BEVOEGDHEDEN VAN PRIVATE BELANGENORGANISATIES	77
8.1.	DRIE CIVIELRECHTELIJKE WEGEN	77
8.2.	OVERZICHT	82
9.	ARTIKELGEWIJS COMMENTAAR WHC	83
9.1.	HOOFDSTUK 1 WHC (ART. 1.1) DEFINITIES	83

9.2.	HOOFDSTUK 2 WHC (ART. 2.1-2.24) DE CONSUMENTENAUTORITEIT	93
9.3.	HOOFDSTUK 3 WHC (ART. 3.1-3.13) ANDERE BEVOEGDE AUTORITEITEN	122
9.4.	HOOFDSTUK 4 WHC (ART. 4.1-4.5) ANDERE OVERHEIDSINSTANTIES	134
9.5.	HOOFDSTUK 5 WHC (ART. 5.1) SAMENWERKING	142
9.6.	HOOFDSTUK 6 WHC (ART. 6.1-6.3) CONSUMENTENORGANISATIES EN INSTANTIES MET EEN RECHTMATIG BELANG	144
9.7.	HOOFDSTUK 7 WHC (ART. 7.1-7.2) RECHTSBESCHERMING	150
9.8.	HOOFDSTUK 8 (ART. 8.1-8.9) CONSUMENTENBESCHERMING	155
9.9.	HOOFDSTUK 9 WHC - WIJZIGING IN ANDERE WETTEN	166
9.10.	HOOFDSTUK 10 WHC (ART. 10.1-10.6) SLOTBEPALINGEN	176
9.11.	BIJLAGE BIJ DE WET	181
9.11.1.	<i>Onderdeel a</i>	181
9.11.2.	<i>Onderdeel b</i>	185
9.11.3.	<i>Onderdeel c</i>	187
9.11.4.	<i>Onderdeel d</i>	188
9.11.5.	<i>Onderdeel e</i>	189
9.11.6.	<i>Onderdeel f</i>	190
9.11.7.	<i>Onderdeel g</i>	190
9.11.8.	<i>Onderdeel h</i>	191
10.	BIJLAGEN: VERORDENING 2004/2006	192
11.	BIJLAGEN: UITVOERINGSVOORSCHRIFTEN	200
11.1.	AANWIJZING INZAKE HET SLUITEN VAN MASSASCHADE-OVEREENKOMSTEN	200
11.2.	AANWIJZING TOEZICHTHOUDERS AMBTENAREN CONSUMENTENAUTORITEIT	201
11.3.	INSTRUCTIE INZAKE INFORMATIEVERSTREKKING AAN CONSUMENTEN	202
11.4.	BESLUIT AANWIJZING INSTANTIES MET EEN RECHTMATIG BELANG	203
11.5.	BESLUIT KLACHTENFUNCTIONARIS CONSUMENTENAUTORITEIT	203
11.6.	SAMENWERKINGSPROTOCOL AFM	205
11.7.	SAMENWERKINGSPROTOCOL INSPECTIE VERKEER EN WATERSTAAT	208
11.8.	SAMENWERKINGSPROTOCOL INSPECTIE VOOR DE GEZONDHEIDSZORG	211
11.9.	SAMENWERKINGSPROTOCOL COMMISSARIAAT VOOR DE MEDIA	214
11.10.	SAMENWERKINGSPROTOCOL VOEDSEL EN WAREN AUTORITEIT	218
11.11.	SAMENWERKINGSPROTOCOL HET JURIDISCH LOKET	221
11.12.	SAMENWERKINGSPROTOCOL CONSUMENTENBOND	222
11.13.	SAMENWERKINGSPROTOCOL SGC EN SGB	226
11.14.	SAMENWERKINGSPROTOCOL OPTA	228
11.15.	SAMENWERKINGSPROTOCOL NZA	232
11.16.	SAMENWERKINGSPROTOCOL STICHTING RECLAME CODE	236
11.17.	SAMENWERKINGSPROTOCOL COLLEGE BESCHERMING PERSOONSGEGEVENS	239
11.18.	SAMENWERKINGSPROTOCOL OPENBAAR MINISTERIE (COLLEGE P-G)	241
12.	BIJLAGEN: MATERIEEL RECHT	245
12.1.	BURGERLIJK WETBOEK	245
12.2.	COLPORTAGEWET	268

12.3.	GENEESMIDDELENWET.....	269
12.4.	MEDIAWET.....	272
12.5.	PRIJZENWET	278
12.6.	TABAKSWET.....	279
12.7.	TELECOMMUNICATIEWET	280
12.8.	WET FINANCIËEL TOEZICHT	281
TREFWOORDENREGISTER		283
REGISTER BESLUITEN CONSUMENTENAUTORITEIT		288
REGISTER BESLUITEN AFM		288
RECHTSPRAAK		288
BIBLIOGRAFIE		289

1. Inleiding

Bij Koninklijke Boodschap van 19 december 2005 werd het voorstel Wet handhaving consumentenbescherming (Whc) aan de Tweede Kamer aangeboden. De parlementaire behandeling liep voorspoedig.¹ Afgezien van een aantal opvallende juridische kwesties, zoals tussentijdse redactionele wijzigingen en het invoeren van een duaal handhavingssysteem (daarover nader in § 6.5) stond de behandeling vooral in het teken van nut en noodzaak van het instellen van een Consumentenautoriteit (CA). Ongeveer een jaar na indiening, op 29 december 2006, trad de Whc in werking.² De CA is nu dus ruim drie jaar de officiële toezichthouder in het consumentenrecht.

De wet berust op twee pijlers. In de eerste plaats is de Whc de uitvoeringswet van de Europese verordening inzake samenwerking handhaving consumentenbescherming (hierna: Vo. 2006/2004).³ In de tweede plaats is het de instellingswet van de Consumentenautoriteit, een nieuwe toezichthouder die toezicht houdt op naleving van regelgeving met betrekking tot collectieve consumentenbelangen. Aan beide pijlers zal in dit boekje aandacht worden besteed.

Dit boek is als volgt opgebouwd. In de hoofdstukken 2 tot en met 8 volgt een algemene behandeling van de verordening, de Whc en vooral ook over de Consumentenautoriteit. In hoofdstuk 9 wordt de Whc artikelsgewijs toegelicht. Dit gebeurt met korte aantekeningen ('algemeen') waarin de kern wordt weergegeven en met weergave van de relevante delen uit de parlementaire geschiedenis ('parlementaire behandeling'). In hoofdstukken 10 en volgende zijn bijlagen opgenomen die voor een goed begrip van de zaak nodig zijn. Het betreft de tekst van Vo. 2006/2004 alsmede uitvoeringsregelgeving en -besluiten, met uitzondering van interne organisatieregels.⁴ Het boek sluit af met een trefwoordenregister en een overzicht van de verkort aangehaalde literatuur.

2. De Europese aanleiding: Vo. 2006/2004

2.1. Aanleiding en doelstelling

De Europese regelgever probeert al enige tijd de naleving van de Europese regels van consumentenbescherming te verbeteren. Een belangrijke stap in de richting van het activeren van handhaving van deze regels was *Richtlijn 98/27/EG van het Europees Parlement en de Raad van 19 mei 1998 betreffende het doen staken van inbreuken in het raam van de bescherming van de consumentenbelangen* (PbEG L 166, p. 51–55). Deze richtlijn beoogt o.a. aan private belangenorganisaties intracommunautaire procedeerbevoegdheid te geven om

¹ *Kamerstukken* 30 411. De mondelinge behandeling is terug te vinden in: *Handelingen II* 2005/06, 85, 5179-5196; *Handelingen II* 2005/06, 88, 5409-5415; *Handelingen II* 2005/06, 96, 5909-5914; *Handelingen II* 2005/06, 98, 6087-6088 (stemmingen) en *Handelingen I* 2006-07, 5, 192-200.

² Wet van 20 november 2006, houdende regels omtrent instanties die verantwoordelijk zijn voor handhaving van de wetgeving inzake consumentenbescherming; (Wet handhaving consumentenbescherming); *Stb.* 2009, 591. Het Besluit van 20 november 2006 (*Stb.* 2006, 592) tot vaststelling van het tijdstip van inwerkingtreding van de Whc bepaalt als tijdstip van inwerkingtreding van alle bepalingen 29 december 2006. Voor overgangsrechtelijke kwesties zie § 9.10, in het bijzonder de aantekening bij artikel 10.5 Whc.

³ *PbEU* 2004, L 364, p. 1-11.

⁴ Interne organisatieregels treft men aan in het Besluit organisatie, mandaat, volmacht en machtiging Consumentenautoriteit 2007, *Stcrt.* 4 januari 2007, nr. 3, p. 10.

in rechte op te treden tegen intracommunautaire inbreuken.⁵ Bovendien werd in die richtlijn ook aan publieke toezichthouders min of meer de mogelijkheid van een grensoverschrijdende toegang tot rechtsmiddelen gegeven:

“Iedere lidstaat treft maatregelen die nodig zijn om te bereiken dat bij een inbreuk die haar oorsprong vindt in deze lidstaat, elke bevoegde instantie uit een andere lidstaat waar de door die bevoegde instantie beschermde belangen door de inbreuk worden geschaad, zich (...) tot de in artikel 2 bedoelde rechterlijke of administratieve instantie kan wenden. (...)” (art. 4 lid 1 Richtlijn 98/27/EG).

Hoewel Richtlijn 98/27/EG op papier goed oogde, bleek deze in de praktijk geen grote veranderingen teweeg te brengen. De mogelijkheid om als private belangenorganisatie of als publieke toezichthouder in andere lidstaten procedures te voeren bleek in de praktijk een hoge drempel.⁶ Ook publieke toezichthouders lieten de richtlijn goeddeels ongebruikt voor intracommunautaire doeleinden.⁷

Dit was mede de aanleiding om het met Vo. 2006/2004 over een andere boeg te gooien, door namelijk de lokale autoriteiten de plicht tot bijstand te geven. De MvT Whc stelt daarover:

“Verordening 2006/2004 brengt een uitbreiding ten opzichte van richtlijn 98/27/EG betreffende het doen staken van inbreuken in het kader van de bescherming van consumentenbelangen (hierna: richtlijn doen staken van inbreuken). Deze richtlijn is geïmplementeerd in art. 3:305c van het BW. Een organisatie of openbaar lichaam met zetel buiten Nederland welke is geplaatst op de lijst, bedoeld in artikel 4 van deze richtlijn, kan een rechtsvordering instellen die strekt tot bescherming van de gelijksoortige belangen van andere personen die hun gewone verblijfplaats hebben in het land waar de organisatie of het openbaar lichaam gevestigd is, voorzover de organisatie deze belangen ingevolge haar doelstelling behartigt of aan het openbaar lichaam de behartiging van deze belangen is toevertrouwd. Het regime van de «Nederlandse» collectieve actie (art. 3:305a leden 2 tot en met 5 BW) is van overeenkomstige toepassing. Op basis van de richtlijn doen staken van inbreuken kan een buitenlandse toezichthouder naar de Nederlandse civiele rechter stappen bij inbreuken op het consumenten-acquis. Op grond van verordening 2006/2004 behoeven bevoegde autoriteiten niet naar de rechter in een andere lidstaat te stappen, maar kunnen zij een bevoegde autoriteit in de lidstaat waar de inbreukmaker gevestigd is of waar bewijs of vermogensbestanddelen zich bevinden, verzoeken om een handhavingmaatregel te nemen. Uiteraard is het met het regime van wederzijdse bijstand voor een buitenlandse toezichthouder veel eenvoudiger geworden bewijsmateriaal uit een andere lidstaat te vergaren – namelijk door te verzoeken om toezichtsactiviteiten.”⁸

Doel van Vo. 2006/2004 is het reduceren van het aantal intracommunautaire inbreuken op regels van consumentenrecht, het vereenvoudigen van grensoverschrijdende handhaving en het bewerkstelligen van samenwerking tussen de verschillende toezichthouders in de lidstaten.⁹ Het middel daartoe is het opzetten van een netwerk van nationale autoriteiten voor wederzijdse bijstand en ondersteuning bij intracommunautaire inbreuken op het consumenten-

⁵ De richtlijn laat aan lidstaten of zij een gesloten lijst van consumentenorganisaties hanteren (door middel van een nationale aanwijzingsprocedure). De EU publiceert regelmatig de complete lijst van per lidstaat aangewezen organisaties.

⁶ Zie daarover Betlem 2007, p. 39, alsmede het verslag d.d. 18-11-2008 van de Europese Commissie inzake toepassing van Richtlijn 98/27/EG, COM(2008) 756 def.

⁷ Uitzondering is de Engelse OFT, die in België en Nederland in rechte optrad tegen loterijfestivals. Zie Cour d'appel de Bruxelles 8 december 2005, *Jaarboek Handelspraktijken & Mededinging* 2005, 243; T.B.H. 2006-9, 990 (OFT v. Duchesne) en Rb. Breda 9 juli 2008, *LJN* BD6815, *Tvc* 2009, p. 66 (Best Sales BV).

⁸ *Kamerstukken II* 2005/06, 30 411, nr. 3, p. 10.

⁹ Zie de preambule bij Vo. 2006/2004. Vgl. nader Saugmandsgaard Oe 2007, p. 745 e.v.

tenrechtelijk 'acquis' en het bevorderen van samenwerking tussen deze nationale autoriteiten en de Europese Commissie.¹⁰ Artikel 1 formuleert het als volgt:

In deze verordening worden de voorwaarden vastgelegd waaronder de bevoegde autoriteiten die in de lidstaten belast zijn met handhaving van de wetgeving ter bescherming van de belangen van de consument, met elkaar en met de Commissie moeten samenwerken om die wetgeving te doen naleven en de soepele werking van de interne markt te waarborgen, alsmede om de bescherming van de economische belangen van de consument te verbeteren.

De MvT Whc stelt daarover:

"Het doel van verordening 2006/2004 is het bevorderen van de samenwerking tussen nationale autoriteiten die verantwoordelijk zijn voor de handhaving van wetgeving ter bescherming van consumentenbelangen, het waarborgen van de werking van de interne markt en de verbetering van de bescherming van de economische belangen van de consument (overweging 18; artikel 1). De verordening bevat de wederzijdse rechten en plichten voor nationale autoriteiten in het kader van de aan elkaar te verlenen bijstand (de zogenaamde «wederzijdse bijstand»: zie de hoofdstukken 2 en 3 van de verordening). Ook stelt de verordening voorwaarden aan de samenwerking tussen nationale autoriteiten en de Europese Commissie. De versterking van de samenwerking is noodzakelijk omdat een gebrekkige handhaving door nationale autoriteiten bij intracommunautaire inbreuken kan leiden tot concurrentievervalsingen en tot ondermijning van het vertrouwen van de consument in grensoverschrijdende transacties."¹¹

2.2. Werkingbereik van Vo. 2006/2004

Centraal begrip in de verordening is natuurlijk het begrip 'intracommunautaire inbreuk'. Artikel 3 (a) Vo. 2006/2004 definieert het begrip als elke handeling of omissie:

1. die in strijd is met de wetgeving ter bescherming van de belangen van de consument, zoals omschreven onder a) ("de richtlijnen zoals omgezet in het interne recht van de lidstaten en de in de bijlage genoemde verordening"), en
2. die schade toebrengt of kan toebrengen aan de collectieve belangen van consumenten die woonachtig zijn in een andere lidstaat of in andere lidstaten dan
 - a. de lidstaat waar de handeling of omissie haar oorsprong vond of plaats had,
 - b. waar de verantwoordelijke verkoper of dienstverlener gevestigd is, of
 - c. waar bewijsmateriaal of vermogensbestanddelen met betrekking tot de handeling of omissie gevonden kunnen worden.

Als afbakening geldt dus in elk geval dat de verordening zich niet bezighoudt met 'zuiver nationale inbreuken' zonder grensoverschrijdend element. Maar ook dan is sprake van een zeer ruim geformuleerde bevoegdheidstoedeling. De MvT Whc stelt daarover:

"Uit de definitie volgt dat de Nederlandse bevoegde autoriteiten bevoegd zijn om tegen intracommunautaire inbreuken op te treden indien de consumenten zich weliswaar in een andere lidstaat bevinden, maar

- a. de inbreuk haar oorsprong vindt in Nederland;
- b. het bedrijf of de dienstverlener die de inbreuk maakt in Nederland een vestiging heeft; of

¹⁰ Dit Europese netwerk (Consumer Protection Cooperation; CPC) is groeiende. Zie Mededeling van de Europese Commissie inzake handhaving van het consumentenacquis, COM(2009) 330/4. Daarnaast kan gewezen worden op internationale samenwerking in het kader van het International Consumer Protection and Enforcement Network (ICPEN; www.icpen.org).

¹¹ *Kamerstukken II* 2005/06, 30 411, nr. 3, p. 7.

- c. bewijsmiddelen of vermogensbestanddelen met betrekking tot de inbreuk zich in Nederland bevinden.

Overigens dient te worden opgemerkt dat de definitie van intracommunautaire inbreuk in de verordening dermate ruim is dat hieruit zou kunnen worden afgeleid dat een Nederlandse bevoegde autoriteit ook kan optreden tegen een intracommunautaire inbreuk gemaakt door een Spaans bedrijf gericht tegen Ierse consumenten, waarbij Nederland op geen enkele wijze is betrokken. Het kan redelijkerwijs niet de bedoeling van de verordening zijn, dat Nederlandse bevoegde autoriteiten tegen dergelijke intracommunautaire inbreuken zouden moeten kunnen optreden, nog los van internationaalrechtelijke beperkingen. Het wetsvoorstel schept dan ook geen bevoegdheid tot handhaving voor Nederlandse bevoegde autoriteiten in een dergelijke situatie.¹²

Een volgend aspect van het werkingsbereik betreft de materieelrechtelijke regels die onderwerp van handhaving zijn. De verordening betreft alleen de communautaire wetgeving die wordt genoemd in de bijlage (ook wel aangeduid als het 'consumentenacquis').¹³ Het gaat om de volgende Europese regelgeving:

1. Richtlijn 84/450/EEG inzake misleidende reclame
2. Richtlijn 85/577/EEG betreffende de bescherming van de consument bij buiten verkoopruimten gesloten overeenkomsten
3. Richtlijn 87/102/EEG inzake het consumentenkrediet
4. Artikelen 10 tot en met 21 van richtlijn 89/552/EEG betreffende de uitoefening van televisieomroepactiviteiten
5. Richtlijn 90/314/EEG betreffende pakketreizen
6. Richtlijn 93/13/EEG betreffende oneerlijke bedingen in consumentenovereenkomsten
7. Richtlijn 94/47/EG betreffende de bescherming van de verkrijger voor wat betreft bepaalde aspecten van overeenkomsten inzake de verkrijging van een recht van deeltijds gebruik van onroerende goederen
8. Richtlijn 97/7/EG betreffende de bescherming van de consument bij op afstand gesloten overeenkomsten
9. Richtlijn 97/55/EG tot wijziging van richtlijn 84/450/EEG inzake misleidende reclame teneinde ook vergelijkende reclame te regelen
10. Richtlijn 98/6/EG betreffende de bescherming van de consument inzake de prijsaanduiding van aan de consument aangeboden producten
11. Richtlijn 1999/44/EG betreffende bepaalde aspecten van de verkoop van en de garanties voor consumptiegoederen
12. Richtlijn 2000/31/EG betreffende bepaalde juridische aspecten van de diensten van de informatiemaatschappij, met name de elektronische handel, in de interne markt
13. Artikelen 86–100 van de richtlijn 2001/83/EG tot vaststelling van een communautair wetboek betreffende geneesmiddelen voor menselijk gebruik
14. Richtlijn 2002/65/EG betreffende de verkoop op afstand van financiële diensten aan consumenten
15. Verordening 261/2004 tot vaststelling van gemeenschappelijke regels inzake compensatie en bijstand aan luchtreizigers bij instapweigering en annulering of langdurige vertraging van vluchten
16. Richtlijn 2005/29/EG betreffende oneerlijke handelspraktijken¹⁴

¹² *Kamerstukken II* 2005/06, 30 411, nr. 3, p. 9.

¹³ Zie art. 1 jo. art. 3, onder a Vo. 2006/2004 en de bijlage.

¹⁴ De Richtlijn OHP is ingevolge art. 16 van deze richtlijn toegevoegd aan de bijlage bij Vo. 2006/2004.

De handhavingsbevoegdheid is op grond van artikel 3 Vo. 2006/2004 zo vormgegeven dat het wat betreft Europese richtlijnen de geïmplementeerde wetgeving is die centraal staat. De MvT Whc stelt:

“Artikel 3, onderdeel a, van de verordening definieert de wetgeving die de bevoegde autoriteiten moeten handhaven als «de richtlijnen zoals omgezet in het interne recht van de lidstaten (...)». Hieruit volgt dat het niet om de richtlijnen zelf gaat, maar om de wetgeving van de lidstaten waarin de richtlijnen zijn omgezet. De bevoegde autoriteiten zullen dan ook in het voorkomend geval het recht van een andere lidstaat dienen toe te passen. Voor zover nationale wetgevers bij de implementatie extra voorschriften in hun wetgeving hebben opgenomen, die in het geheel niet voortvloeien uit de richtlijnen, ook niet uit een daarin opgenomen beleidsvrijheid, valt dit niet onder de regels die door de bevoegde autoriteiten moeten worden gehandhaafd. Dat is niet te beschouwen als het interne recht waarin de richtlijnen zijn omgezet, zodat dit niet onder de definitie van wetgeving uit de verordening valt.”

Deze beperking van de bevoegdheidstoedeling kan nog wel eens interpretatieproblemen opleveren als niet direct duidelijk is of een bepaalde regel wel of niet voortvloeit uit een regel van communautair recht.¹⁵

Zie nader over de vraag welk recht moet worden toegepast bij intracommunautaire inbreuken hierna, § 6.8.2.

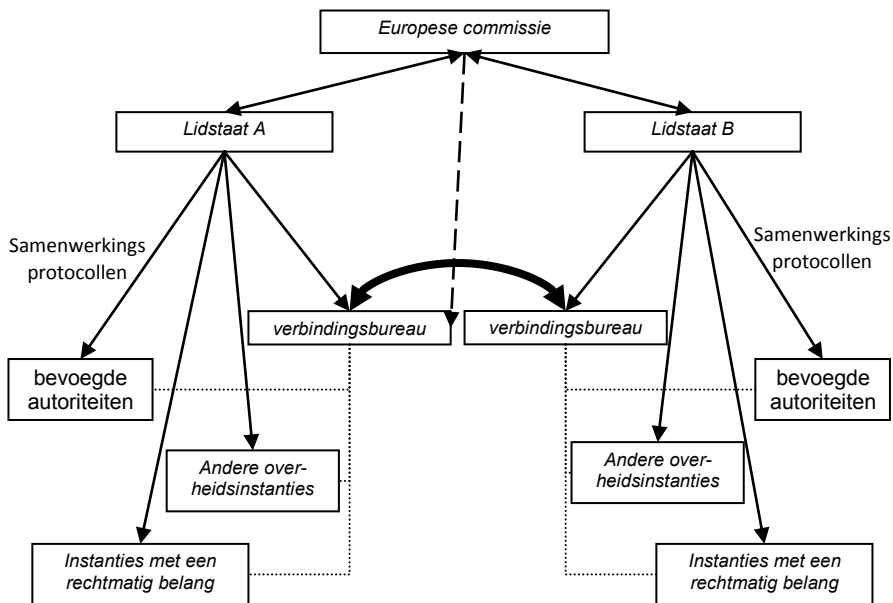
2.3. Uitvoering door nationale instanties

De verordening hanteert een onderverdeling van vier instanties die bij de uitvoering betrokken zijn. In de Whc komt deze vierdeling terug (zie hierna § 5.2). De vier instanties zijn de volgende:

1. Het *verbindingsbureau* (art. 3 sub d jo. art. 4 lid 1 Vo. 2006/2004) is precies wat de naam suggereert: een bureau dat bevoegde autoriteiten uit twee of meer lidstaten verbindt om de intracommunautaire handhaving ter hand te nemen. Verbinding geschiedt met behulp van vaste formulieren (art. 12 lid 3) en wordt ondersteund door een centrale EU-databank (art. 10 Vo. 2006/2004).
2. De *bevoegde autoriteit* (art. 3 sub c Vo. 2006/2004) is elke overheidsinstantie op nationaal, regionaal of lokaal niveau die specifiek belast is met de handhaving van de wetgeving ter bescherming van de belangen van de consument.
3. *Andere overheidsinstanties* zijn alternatieve handhavers: “elke lidstaat kan, voorzover dit nodig is om aan zijn verplichtingen uit hoofde van deze verordening te voldoen, andere overheidsinstanties aanwijzen” (art. 4 lid 2 Vo. 2006/2004).
4. *Instanties met een rechtmatig belang* zijn niet noodzakelijkerwijs overheidsinstanties, maar zijn mogelijk wel aangewezen als handhaver: “lidstaten kunnen overeenkomstig artikel 8, lid 3, ook instanties aanwijzen die een rechtmatig belang hebben bij de beëindiging van of het verbieden van intracommunautaire inbreuken” (art. 4 lid 2 Vo. 2006/2004). Deze instantie wordt dan opgedragen “alle krachten het nationale recht beschikbare handhavingsmaatregelen te nemen die nodig zijn om de intracommunautaire inbreuk namens de aangezochte instantie te beëindigen of te verbieden”.

¹⁵ Betlem 2007, p. 40.

Deze nationale instanties en hun onderlinge verhouding kunnen worden weergegeven zoals in figuur 1. Zie nader over de uitvoering van Vo. 2006/2004, hierna § 6.8.

Figuur 1 - Intracommunautaire handhaving

2.4. Bevoegdheden en taken van de instanties

De verordening eist dat de bevoegde autoriteiten de nodige onderzoeks- en handhavingsbevoegdheden hebben (art. 4 lid 3). De exacte vorm van deze bevoegdheden is overgelaten aan de lidstaten; die kunnen dus handhaven ofwel "rechtstreeks op eigen gezag of onder het toezicht van de gerechtelijke autoriteiten", ofwel "door een verzoek in te dienen bij de rechtbanken die belast zijn met het geven van de vereiste beslissing, en, waar passend, door beroep in te stellen ingeval het verzoek om het geven van de vereiste beslissing wordt afgevoerd" (art. 4 lid 4).

De verordening geeft wel aan welke onderzoeks- en handhavingsbevoegdheden de lidstaten in elk geval moeten toekennen aan de bevoegde autoriteit (art. 4 lid 6), namelijk de bevoegdheid:

- a. toegang te krijgen tot elk relevant document, in ongeacht welke vorm, betreffende de intracommunautaire inbreuk;
- b. van ongeacht welke persoon relevante informatie over de intracommunautaire inbreuk te eisen;
- c. de noodzakelijke inspecties ter plaatse uit te voeren;
- d. de betrokken verkoper of dienstverlener schriftelijk te verzoeken de intracommunautaire inbreuk te beëindigen;

- e. van de voor intracommunautaire inbreuken verantwoordelijke verkoper of dienstverlener de toezegging te verkrijgen dat de intracommunautaire inbreuk zal worden beëindigd en deze toezegging, waar passend, openbaar te maken;
- f. de beëindiging of het verbod van elke intracommunautaire inbreuk te eisen en de hieruit voortvloeiende beslissingen, waar passend, openbaar te maken;
- g. te eisen dat de in het ongelijk gestelde gedaagde, indien deze zich niet naar de uitspraak voegt, aan de schatkist of aan een bij of krachtens de nationale wetgeving aangewezen begunstigde betalingen verricht.

Elke lidstaat heeft voor het doel van wederzijdse bijstand een verbindingsbureau aangewezen (art. 12). De wederzijdse bijstand neemt twee vormen aan: enerzijds het uitwisselen van informatie (art. 6) en anderzijds het ontvangen, versturen en gehoor geven aan een verzoek tot het treffen van handhavingsmaatregel (art. 8). De MvT Whc stelt over de verzoeken tot wederzijdse bijstand:

“Beide verzoeken vinden plaats via de unieke verbindingsbureaus van de betrokken lidstaten (artikel 12, tweede lid, van de verordening). Dit betekent voor Nederland dat verzoeken van bevoegde autoriteiten uit andere lidstaten aan de ConsumentenAutoriteit moeten worden toegezonden. De ConsumentenAutoriteit zendt de verzoeken (indien van toepassing) door aan de andere bevoegde autoriteiten, overheidsinstanties of instanties met een rechtmatig belang. Ook verzoeken van de andere bevoegde autoriteiten in Nederland aan bevoegde autoriteiten van andere lidstaten lopen via de ConsumentenAutoriteit.

Bij een verzoek om informatie-uitwisseling van of aan een bevoegde autoriteit in een andere lidstaat moet de aangezochte bevoegde autoriteit alle relevante informatie aan de verzoekende bevoegde autoriteit verstrekken die nodig is om vast te stellen of een intracommunautaire inbreuk heeft plaatsgehad dan wel een redelijk vermoeden bestaat dat deze kan plaatshebben (artikel 6, eerste lid, van de verordening). Hierbij kan een aangezochte bevoegde autoriteit de hulp inroepen van andere overheidsinstanties om de gevraagde informatie te verzamelen (artikel 6, tweede lid, van de verordening).

Bij een verzoek om handhavingsmaatregelen te nemen van of aan een bevoegde autoriteit in een andere lidstaat, neemt de aangezochte bevoegde autoriteit alle nodige handhavingsmaatregelen om de intracommunautaire inbreuk onverwijld te beëindigen of te verbieden (artikel 8, eerste lid, van de verordening). Voor een verzoek om bijstand in de vorm van handhavingsmaatregelen kan een aangezochte bevoegde autoriteit eveneens de hulp van andere overheidsinstanties inroepen om op te treden tegen een intracommunautaire inbreuk (artikel 8, tweede lid, van de verordening) en instanties met een rechtmatig belang (artikel 8, derde lid, van de verordening). Hierbij bepaalt de bevoegde autoriteit welke handhavingsmaatregelen worden genomen om de beëindiging of het verbod van de intracommunautaire inbreuk op evenredige, doelmatige en doeltreffende wijze te bewerkstelligen.

In hoofdstuk 3 van de verordening worden de voorwaarden met betrekking tot wederzijdse bijstand nader geregeld. Zo is in artikel 15, tweede lid, van de verordening bepaald onder welke omstandigheden een bevoegde autoriteit kan weigeren om aan een verzoek om wederzijdse bijstand gehoor te geven.

Volledigheidshalve zij opgemerkt dat de bepalingen omtrent wederzijdse bijstand rechtstreeks werkend zijn en dan ook geen implementatie behoeven.”¹⁶

De Consumentenautoriteit heeft als verbindingsbureau al een behoorlijk aantal verzoeken tot handhaving en informatieverstrekking uit andere lidstaten ontvangen en verwerkt.¹⁷

Als sequeel van wederzijdse bijstand kan de regeling van artikel 9 Vo. 2006/2004 worden gezien, dat de autoriteiten verplicht om hun markttoezicht- en handhavingsactiviteiten te coördineren. Samenwerking moet zich o.a. uiten in het uitwisselen van alle nodige informatie, het gelijktijdig doen van onderzoek en treffen van handhavingsmaatregelen, en het

¹⁶ *Kamerstukken II* 2005/06, 30 411, nr. 3, p. 11-12.

¹⁷ Zie o.a. Jaarverslag Consumentenautoriteit 2007, p. 22-23; Terugblik Consumentenautoriteit 2008, p. 24 e.v.

vooraf inlichten van en afstemmen met de Commissie. Die coördinatieplicht is niet zonder grond, aldus de regering:

“Artikel 4, zesde lid, van de verordening regelt dat bevoegde autoriteiten, in Nederland o.a. de ConsumentenAutoriteit, de bevoegdheid hebben om op te treden tegen intracommunautaire inbreuken op het consumentenrecht voor zover dat onder verordening 2006/2004 valt, wanneer er een redelijk vermoeden bestaat dat een dergelijke inbreuk heeft plaatsgevonden. De verordening kent géén inhoudelijke criteria voor de bevoegde autoriteiten wanneer zij al dan niet zouden moeten optreden. Om te bereiken dat de lidstaten de verordening niet te verschillend toepassen in de praktijk en de bevoegde autoriteiten van de verschillende lidstaten samenwerken bij het optreden tegen intracommunautaire inbreuken, is in artikel 9 van de verordening een coördinatiebepaling opgenomen. Die bepaling verplicht de bevoegde autoriteiten om hun markttoezicht- en handhavingsactiviteiten te coördineren.”¹⁸

Overigens is een van de (juridisch) zwakkere plekken in Vo. 2006/2004 het ontbreken van een krachtige geschilbeslechtsingsprocedure tussen de verschillende lidstaten – dat wil zeggen in geval van onenigheid tussen verbindingsbureaus c.q. bevoegde autoriteiten van de ene lidstaat en die van de andere lidstaat. Artikel 8 lid 4 en lid 5 Vo. 2006/2004 geven wel een bemiddelende rol aan de Commissie, maar weigerachtige lidstaten kunnen niet rechtstreeks tot handhaving gedwongen worden.¹⁹

3. De nationale context: het handhavingstekort

Het Nederlandse consumentenbeleid is de afgelopen jaren sterk in ontwikkeling geweest.²⁰ Wat betreft handhaving heeft lange tijd de nadruk gelegen op het versterken van de positie van individuele consumenten, bijvoorbeeld door het stimuleren van zelfregulerende kwaliteitszorg, het uniformeren en aanpassen van algemene voorwaarden aan het nieuwe BW en het opzetten van geschillencommissies. Aan die beleidslijn bestaan echter grenzen: zij kent weinig dwang en zij biedt geen volledige waarborg voor het collectieve consumentenbelang. Dat schept het risico van ‘ondermaatse naleving’. De toenmalige Staatssecretaris van Economische Zaken Van Gennip verwoordde dat aldus:

“Uit de onderzoeken die in het kader van het strategisch actieprogramma «een versterkte Consumentaliteit» zijn uitgevoerd, is gebleken dat slechts een klein percentage van de consumentenklachten uiteindelijk ter beoordeling wordt voorgelegd aan de rechter of een klachtencommissie. Daarbij moet echter opgemerkt worden dat ook gebleken is dat een deel van de consumentengeschillen buitengerechtelijk door consumenten en ondernemers wordt afgewikkeld. Desalniettemin blijft een aanzienlijk deel van de consumentenklachten onopgelost. Dit komt enerzijds doordat consumenten nog onvoldoende op de hoogte zijn van hun rechten en plichten en van de mogelijkheden om hun recht te halen. Anderzijds blijkt voor de consument de drempel om naar de rechter te stappen vaak nog erg hoog.”²¹

De MvT Whc stelt in dat verband:

“In het kader van het strategisch actieprogramma consumentenbeleid zijn enkele onderzoeken uitgevoerd. Gekeken is naar geregistreerde klachten van consumenten in de bestanden van de Consumentenbond en Stichting de Ombudsman in de periode van 2001–2003. Uit het dataonderzoek bij Stichting De Ombudsman en de Consumentenbond komt naar voren, dat veel klachten betrekking hebben op misleiding, waaronder misleidende reclame – een oneerlijke handelspraktijk. In de genoemde periode

¹⁸ *Kamerstukken II*, 2005/06, 30 411, nr. 6, p. 1-2.

¹⁹ Micklitz 2006, p. 239.

²⁰ Vgl. Hondius 1992, p. 1 e.v., G.J. Rijken, in: Hondius en Rijken 2006, p. 21 e.v.

²¹ *Kamerstukken I* 2006/07, 30 411, nr. C, p. 12-13.

zijn hierover bij de Consumentenbond en Stichting de Ombudsman ongeveer tienduizend klachten binnengekomen. Ook bestaan er veel klachten over algemene voorwaarden, incasso en garantie. Veel klachten betroffen mogelijke inbreuken op het consumentenrecht waardoor tal van consumenten gedupeerd wordt of kan worden. Het betreft dus zaken met een meer collectief karakter. Zo zal een oneerlijke handelaar met zijn praktijken meerdere consumenten willen duperen. Ook zal een aanbieder onredelijke algemene voorwaarden tegen meerdere consumenten hanteren. Dergelijke zaken worden niet of onvoldoende opgelost in de individuele betrekkingen tussen aanbieder en consument. Dergelijke inbreuken op het consumentenrecht met een collectief karakter ontregelen de markt doordat zij de consument verhinderen een geïnformeerde en efficiënte keuze te maken. Ook is sprake van concurrentievervalsing, doordat aanbieders die oneerlijk te werk gaan omzet weghalen bij bonafide concurrenten die de regels wel naleven. Publiekrechtelijke handhaving – ter ondersteuning van het huidige civiele stelsel – zal een disciplinerende werking hebben op het gedrag van malafide aanbieders en daardoor een positieve prikkel geven aan het investeringsklimaat in Nederland. Meer vertrouwen van consumenten, geïnformeerde en efficiënte keuzes van consumenten, minder concurrentievervalsing en een betere werking van de markt zullen leiden tot het beter functioneren van markten en tot economische groei.”²²

Voor wat betreft de verlaagde drempels bij individuele geschilbeslechting komen de grenzen ook in zicht.²³ Ten aanzien van geschillencommissies stelt de regering daarom:

“Het succes van geschillencommissies staat of valt met de mate waarin ondernemers zijn aangesloten bij een brancheorganisatie en daarmee deelnemen aan een geschillencommissie. In verband met artikel 17 van de Grondwet kan slechts worden bepaald dat partijen de bevoegdheid hebben om hun geschil aan een geschillencommissie voor te leggen; het moet partijen altijd vrij staan hun geschil aan de rechter voor te leggen. Dat geldt ook voor de huidige geschillencommissies in consumentenzaken. Het algemeen verbindend verklaren van uitspraken van geschillencommissies is gezien het voorgaande niet mogelijk.”²⁴

En de toenmalige Staatssecretaris van Economische Zaken Van Gennip stelt ter gelegenheid van de mondelinge behandeling van de Whc:

“Wij spreken vandaag over de oprichting van een publiekrechtelijke toezichthouder voor grote delen van het consumentenrecht, namelijk voor die delen die onder de verordening vallen. Deze toezichthouder kan opkomen voor de collectieve belangen van de consument. De rechtsbescherming van de consument is voor een groot deel al vastgelegd, bijvoorbeeld in het Burgerlijk Wetboek. Civielrechtelijke handhaving via het Burgerlijk Wetboek volstaat echter niet, zoals bleek uit het wittevlekkenonderzoek. Uit dat onderzoek bleek namelijk – de heer Crone wees hier terecht op – dat de Consumentenbond in drie jaar tienduizend klachten ontving over misleidende reclame, vijfhonderd over agressieve verkoop en dertienhonderd over oplichting en bedrog. Dat is niet niks. Daarbij komt dat maar liefst 43% van de consumenten ontevreden was over de afhandeling van zijn klacht. Een nog duidelijker signaal dat de consumentenbescherming tekortschiet, is dat maar 4,5% van de consumenten met een klacht zijn zaak aan de rechter of een geschillencommissie heeft voorgelegd. Kennelijk is deze procedure te duur, te ingewikkeld of te tijdrovend. De cijfers zijn ernstig en volgens mij niet meer dan het topje van de ijsberg. Het is dan ook goed dat wij vandaag deze voorstellen bespreken. De consument moet namelijk vertrouwen kunnen hebben in de werking van de markt en dat kan alleen als klachten die wel worden voorgelegd aan een rechter of geschillencommissie, op een goede manier worden afgehandeld. Dat is de reden dat ik een voorstander ben van de oprichting van een Consumentenautoriteit voor collectieve inbreuken.”²⁵

²² *Kamerstukken II 2005/06, 30 411, nr. 3, p. 2-3.*

²³ Dit betekent overigens niet dat de overheid het gebruik van dergelijke alternatieve geschilbeslechting niet langer effectief acht. Integendeel, getuige o.a. de recente ‘uitbouw’ van de Stichting Geschillencommissies Consumentenzaken (‘De Geschillencommissie’) en de komst van het Klachteninstituut financiële dienstverlening (Kifid). Vgl. *Kamerstukken I 2006/07, 30 411, nr. C, p. 13.* Over de verschillende geschillencommissies nader Van Bemmelen van Gent e.a. 2006, p. 1 e.v.

²⁴ *Kamerstukken II 2005/06, 30 411, nr. 6, p. 9-10.*

²⁵ *Handelingen II 2005/06, 85, 5188.*

Met de Whc is dus een belangrijke koerswijziging van het consumentenbeleid ingezet.²⁶ Dit werd in 2004 door de toenmalige Staatssecretaris van Economische Zaken Van Gennip als volgt geformuleerd:

“Voor een herijking van het consumentenbeleid bestaan er drie aanleidingen. Ten eerste, is het de visie van het Kabinet dat een sterke markt een sterke overheid verdient. Ten tweede, worden in de onderzoeken naar de witte vlekken op het gebied van consumentenbescherming vele problemen gesignaleerd die nu een oplossing behoeven. Ten derde, behoeft het nationale handhavingstelsel aanpassing naar aanleiding van recente Europese ontwikkelingen. Met dit strategisch actieprogramma wordt op sommige punten de rol van de overheid actiever ingevuld en wordt verder gegaan dan de voorstellen die de Europese Commissie recentelijk heeft gedaan.

Ik zal een consumenten toezichthouder oprichten. Deze toezichthouder zal door middel van een informatieloket consumenten en aanbieders informatie verstrekken over hun rechten en plichten. Tevens verwijst dit loket, als onderdeel van de toezichthouder, consumenten met een geschil door naar de juiste instantie ter afdoening van het verschil. Daarnaast zal deze toezichthouder optreden op basis van inbreuken op het consumentenrecht met een collectief karakter.”²⁷

Het is de derde genoemde grond, de Europese ontwikkelingen (het gaat dan vooral om Vo. 2006/2004), die de katalysator was voor de publiekrechtelijke handhaving van consumentenrecht en de oprichting van de Consumentenautoriteit.²⁸ De invalshoek van publiekrechtelijke handhaving die de verordening en de Whc kiezen, past overigens beter bij het al bestaande handhavingbeleid van sommige andere lidstaten.²⁹ Voor ons land is het dus een nieuw instrument tot handhaving, dat – zo benadrukken de regering, parlement en de Consumentenautoriteit op verschillende plaatsen – met grote terughoudendheid gebruikt moet worden, namelijk alleen “als de markt daartoe niet in staat is”.³⁰

4. De Whc en haar belangrijkste kenmerken

4.1. Whc als uitvoeringswet Vo. 2006/2004

De Whc bevat materieelrechtelijk gezien geen nieuw recht: het zogenaamde ‘consumenten-acquis’ moet men elders zoeken, zoals bijvoorbeeld in het BW en de Europese richtlijnen die in het BW zijn geïmplementeerd.³¹ De Whc is bovendien in de eerste plaats, zo benadrukt de regering, de uitvoeringswet voor Vo. 2006/2004:

“(..) Evenals de verordening beperkt het wetsvoorstel zich in beginsel tot het toezicht en handhaving van intracommunautaire inbreuken op de consumentenregels vallend onder de werkingssfeer van verordening 2006/2004 (paragraaf 2.2 van het algemene deel). Uitzondering hierop is de reeds in het strategisch actieprogramma gemaakte keuze om de ConsumentenAutoriteit behalve intracommunautaire inbreuken, ook niet-grensoverschrijdende inbreuken op het consumentenrecht vallend onder verordening 2006/2004 te laten handhaven. De regering heeft deze keuze gemaakt, omdat anders buitenlandse

²⁶ Zie uitvoerig *Kamerstukken II 2003/04*, 27 879.

²⁷ *Kamerstukken II 2003/04*, 27 879, nr. 9, brief dd. 21 juni 2004.

²⁸ Vgl. Boom en Rinkes 2006, p. 135 e.v.

²⁹ Zie voor een overzicht § 5.1.

³⁰ *Kamerstukken II 2005/06*, 30 411, nr. 3, p. 2.

³¹ *Kamerstukken II 2005/06*, 30 411, nr. 3, p. 5-6: “Het wetsvoorstel bevat geen (nieuwe) materiële bepalingen aangaande het consumentenrecht en blijft beperkt tot de werkingssfeer van verordening 2006/2004”.

consumenten een betere bescherming van overheidswege zouden kunnen genieten dan Nederlandse consumenten. Immers, bij inbreuken op het consumentenrecht gemaakt door Nederlandse bedrijven jegens enkel Nederlandse consumenten ontbreekt het grensoverschrijdende element, zodat dergelijke inbreuken niet onder het bereik van verordening 2006/2004 vallen.

De gemaakte keuze is in lijn met de overwegingen van de verordening. In overweging 5 van de verordening staat aangegeven: «door een doeltreffende vervolging van inbreuken op nationaal niveau moet discriminatie tussen nationale en intracommunautaire transacties worden vermeden». Deze uitbreiding van bevoegdheden voor wat betreft «nationale inbreuken» zal in dit wetsvoorstel alleen voor de ConsumentenAutoriteit worden geregeld. De andere bevoegde autoriteiten krijgen in deze wet alleen bevoegdheden toegewezen voor wat betreft intracommunautaire inbreuken. De uitbreiding van bevoegdheden is ook niet noodzakelijk aangezien zij in alle gevallen reeds bevoegd zijn om op basis van reeds bestaande andere regelgeving adequaat tegen «nationale inbreuken» op het consumentenrecht op te treden.»³²

Vo. 2006/2004 is een verordening en heeft als zodanig voor een deel rechtstreekse werking. Een gedeelte van de verordening is dus niet verder uitgevoerd in de Whc. Zo geeft de verordening in artikel 16 administratieve verplichtingen aan lidstaten en de Europese Commissie, en in artikel 19 regels over de beslechting van geschillen tussen lidstaten bij de intracommunautaire handhaving. De Whc werkt een en ander niet nader uit.

In *Kamerstukken II 2005/06, 30 411, nr. 3, p. 57* geeft de regering de volgende transponeringstabel:

Transponeringstabel van verordening (EG) nr. 2006/2004 van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 27 oktober 2004 (PbEU 2004, L 134) betreffende samenwerking tussen de nationale instanties die verantwoordelijk zijn voor de handhaving van de wetgeving inzake consumentenbescherming in het wetsvoorstel en in bestaande regelgeving.

Artikel verordening	geïmplementeerd in
Artikel 1 en 2	Behoeft geen uitvoering
Artikel 3, onderdeel a	Artikel 1.1, onderdeel n
Artikel 3, onderdeel b	Artikel 1.1, onderdeel g
Artikel 3, onderdeel c	Artikel 1.1, onderdeel b
Artikel 3, onderdeel d	Artikel 1.1, onderdeel j
Artikel 3, onderdeel e tot en met k	Behoeft geen uitvoering
Artikel 4, eerste lid	Artikel 2.3, eerste en tweede lid; artikel 3.1; artikel 3.3; artikel 3.5; artikel 3.7; artikel 3.9.
Artikel 4, tweede lid	Artikel 4.1; artikel 6.2
Artikel 4, derde en vierde lid	Artikel 2.4; artikel 2.5; artikel 2.7 tot en met 2.16; artikel 3.2; artikel 3.4; artikel 3.6; artikel 3.8; artikel 3.10
Artikel 4, vijfde lid	Artikel 305d, boek 3 BW
Artikel 4, zesde lid	Artikel 2.4; artikel 2.5; artikel 2.7 tot en met 2.16; artikel 3.2; artikel 3.4; artikel 3.6; artikel 3.8; artikel 3.10
Artikel 4, zevende lid	Behoeft geen uitvoering
Artikel 4, achtste lid	Artikel 2.4; artikel 3.2; artikel 3.4; artikel 3.6; artikel 3.8; artikel 3.10
Artikel 5	Behoeft geen uitvoering
Artikel 6	Behoeft geen uitvoering
Artikel 7	Behoeft geen uitvoering
Artikel 8, eerste lid	Behoeft geen uitvoering
Artikel 8, tweede lid	Artikel 2.4; artikel 2.5; artikel 2.7 tot en met 2.16; artikel 3.2; artikel 3.4; artikel 3.6; artikel 3.8; artikel 3.10; artikel 4.5
Artikel 8, derde lid en vierde lid	Artikel 6.2
Artikel 8, vijfde tot en met zevende lid	Behoeft geen uitvoering
Artikel 9	Behoeft geen uitvoering

³² *Kamerstukken II 2005/06, 30 411, nr. 3, p. 5.*

Artikel verordening	geïmplementeerd in
Artikel 10	Behoeft geen uitvoering
Artikel 11	Behoeft geen uitvoering
Artikel 12, eerste lid	Behoeft geen uitvoering
Artikel 12, vijfde lid	Artikel 3.11
Artikel 12 derde lid tot en met zesde lid	Behoeft geen uitvoering
Artikel 13	Behoeft geen uitvoering
Artikel 14	Behoeft geen uitvoering
Artikel 15	Behoeft geen uitvoering
Artikel 16	Artikel 2.3, derde lid
Artikel 17	Artikel 2.3, derde lid
Artikel 18	Behoeft geen uitvoering
Artikel 19	Behoeft geen uitvoering
Artikel 20	Behoeft geen uitvoering
Artikel 21	Behoeft geen uitvoering
Artikel 22	Behoeft geen uitvoering

Ten slotte de vraag welke onderdelen van de Whc 'lokaal product' zijn, dat wil zeggen: welke onderdelen vloeien niet verplicht uit de verordening voort? Het gaat om de volgende onderdelen:³³

1. de bevoegdheid van de CA om tegen zuiver nationale inbreuken op te treden op gelijke voet als tegen intracommunautaire inbreuken (art. 2.2 Whc);
2. de samenwerking tussen de Consumentenautoriteit en consumentenorganisaties (art. 6.1 Whc);
3. de bepaling waarin de consumentenorganisaties worden aangemerkt als belanghebbenden bij besluiten (art. 7.2 Whc);
4. de versnelde verzoekschriftprocedure ten behoeve van consumentenorganisaties (art. 3:305d BW);
5. de bepaling met betrekking tot de bevoegdheid tot het sluiten van een overeenkomst ter afwikkeling van massaschade (art. 2.6 Whc).

4.2. Publiek toezicht op naleving privaatrechtelijke normen

De Whc regelt toezicht op het naleven door ondernemers van regels die voortvloeien uit Europese richtlijnen en die in ons land gedeeltes in het BW zijn opgenomen. De invoering van de Whc moet dus worden gezien tegen de achtergrond van het reeds bestaande arsenaal aan privaatrechtelijke handavingsinstrumenten. De MvT Whc stelt:

“Een groot deel van het consumentenrecht uit verordening 2006/2004 is in Nederland geïmplementeerd in het Burgerlijk Wetboek (BW). In Nederland vindt de handhaving van dit gedeelte van het consumentenrecht plaats via de civiele rechter. Een consument kan een procedure bij de civiele rechter aanhangig maken indien hij van mening is dat zijn rechten door een bedrijf worden geschonden. Het uitgangspunt van het consumentenrecht is dat de consument zelf, ondersteund door de wetgeving, goed geïnformeerd een overeenkomst kan sluiten en indien zijn rechten worden geschonden nakoming van een

³³ *Kamerstukken II 2005/06, 30 411, nr. 6, p. 3-4*, noemt daarnaast nog de bepaling die betrekking heeft op de samenwerkingsprotocollen met autoriteiten of overheidsinstellingen, maar dat is m.i. niet een sterk voorbeeld. Die protocollen vloeien rechtstreeks voort uit de functie van verbindingsbureau en de gehoudenheid tot coördinatie.

overeenkomst kan afdwingen dan wel in voorkomend geval een beroep op schadevergoeding kan doen, eventueel naast ontbinding van de overeenkomst.

Voorts is het voor binnenlandse en buitenlandse consumentenorganisaties mogelijk om op grond van het bepaalde van artikel 305a respectievelijk artikel 305c van boek 3 van het BW een collectieve actie te starten. Als een bedrijf jegens verschillende consumenten een van de voorschriften uit het consumentenrecht schendt, kunnen dergelijke organisaties in rechte nakoming van deze regels afdwingen. Daarnaast bestaan in Nederland verschillende initiatieven van zelfregulering, die tot doel hebben een betere uitvoering te geven aan de consumentenregels. Daarbij kan gedacht worden aan mogelijkheden van buitengerechtelijke geschillenbeslechting en het tweezijdig vaststellen van algemene voorwaarden.

De ConsumentenAutoriteit zal worden aangewezen als bevoegde autoriteit voor dat gedeelte van het consumentenrecht dat is geïmplementeerd in het Burgerlijk Wetboek (met uitzondering van inbreuken die betrekking hebben op een financiële dienst of activiteit). De oprichting van de ConsumentenAutoriteit zal geen aanleiding zijn om het hierboven beschreven stelsel van handhaving van het consumentenrecht te herzien. Het uitgangspunt blijft dat daar waar consumenten zelf tot een oplossing kunnen komen met bedrijven, publiekrechtelijke handhaving vanuit een oogpunt van subsidiariteit niet aangewezen is. De verantwoordelijkheid voor het zorgvuldig handelen in consumentenzaken blijft dan ook in beginsel bij de consument en de handelaar en dienstverlener te liggen. Deze verantwoordelijkheid kan niet worden afgewenteld op de ConsumentenAutoriteit. De ConsumentenAutoriteit zal alleen dan optreden indien de collectieve belangen van consumenten worden geschonden en het systeem van civielrechtelijke handhaving niet effectief blijkt te functioneren.”³⁴

De leidende gedachte bij het oorspronkelijke wetsvoorstel Whc was: het toezicht is publiek, de rechtsgang privaot. Bij het indienen van het wetsvoorstel stelde de regering zich namelijk nog op het standpunt dat regels uit het BW voor de civiele rechter ingeroepen moeten worden en niet voor de bestuursrechter:

“De handhaving van de consumentenregels die zijn geïmplementeerd in het BW door de ConsumentenAutoriteit zal echter via de civiele rechter geschieden. In dit kader wordt een verzoekschriftprocedure voor de ConsumentenAutoriteit gecreëerd (zie verder hoofdstuk 5). Zou voor bestuursrechtelijke handhaving worden gekozen, dan zouden naast de «gebruikelijke» civiele rechter ook de ConsumentenAutoriteit en – in geval van beroep – de bestuursrechter zich uit moeten laten over dezelfde begrippen uit het BW. Daar komt bij, dat een (bestuursrechtelijke) handhavingsbevoegdheid niet onmiddellijk past bij individuele rechtsbescherming tussen consumenten en bedrijven.”³⁵

Van die opvatting is de regering gaande het wetgevingsproces voor een belangrijk deel teruggekomen. De Whc bepaalt dat een behoorlijk aantal regels uit het BW door de Consumentenautoriteit bestuursrechtelijk gehandhaafd worden. Daardoor is een zogenaamd ‘duaal handhavingssysteem’ in het leven geroepen. Om een voorbeeld te geven: het gebruik van zogenaamde “zwarte bedingen” als omschreven in artikel 6:236 BW wordt door de CA met bestuurlijke boete en last onder dwangsom via de bestuursrechtelijke weg aangepakt, terwijl het gebruik van zogenaamde “grijze bedingen” als omschreven in artikel 6:237 BW door de CA via een bijzondere civielrechtelijke verzoekschriftprocedure aangepakt moet worden. Over dit duale handhavingssysteem nader in § 6.4.

4.3. Communautaire regels en oorspronkelijk nationale regelgeving

Het is blijkens de totstandkomingsgeschiedenis van de Whc aan de aangewezen toezichthouders toegestaan om tot handhaving van de Europese regelgeving zoals geïmplementeerd in de nationale regelgeving over te gaan. Dat is conform de bevoegdheidstoedeling uit Vo. 2006/2004:

³⁴ *Kamerstukken II 2005/06, 30 411, nr. 3, p. 6.*

³⁵ *Kamerstukken II 2005/06, 30 411, nr. 3, p. 7.*

“Artikel 3, onderdeel a, van de verordening definieert de wetgeving die de bevoegde autoriteiten moeten handhaven als «de richtlijnen zoals omgezet in het interne recht van de lidstaten (...)». Hieruit volgt dat het niet om de richtlijnen zelf gaat, maar om de wetgeving van de lidstaten waarin de richtlijnen zijn omgezet. De bevoegde autoriteiten zullen dan ook in het voorkomend geval het recht van een andere lidstaat dienen toe te passen. Voor zover nationale wetgevers bij de implementatie extra voorschriften in hun wetgeving hebben opgenomen, die in het geheel niet voortvloeien uit de richtlijnen, ook niet uit een daarin opgenomen beleidsvrijheid, valt dit niet onder de regels die door de bevoegde autoriteiten moeten worden gehandhaafd. Dat is niet te beschouwen als het interne recht waarin de richtlijnen zijn omgezet, zodat dit niet onder de definitie van wetgeving uit de verordening valt.”³⁶

Maar naast de taken uit Vo. 2006/2004 is het vaak de taak van toezichthouders om verdergaande nationale regels óók te handhaven.³⁷ Dit wordt tot uitdrukking gebracht met het begrip ‘wettelijke bepalingen’ in artikel 1.1 sub n Whc. Vervolgens wordt aan de verschillende toezichthouders de taak toebedeeld de ‘wettelijke bepalingen’ bedoeld in een bepaald onderdeel van de bijlage bij de Whc te handhaven.

Over de handhaving van ‘zuiver nationaal recht’ stelt de regering:

“Onder «wettelijke bepalingen» zijn ook begrepen regels ter implementatie van een Europese consumentenrichtlijn die strenger zijn dan de normen die de richtlijn voorschrijft, mits de richtlijn zelf expliciet de (beleids)ruimte biedt voor deze verdergaande nationale normen (bijvoorbeeld in de vorm van zogenoemde «kan»-bepalingen). Echter, in het geval voor bepaalde extra of strengere nationale consumentenrechtelijke bepalingen geen enkele basis is te vinden in de communautaire wetgeving genoemd in de bijlage bij het wetsvoorstel, vallen deze niet onder het begrip «wettelijke bepalingen» in de zin van artikel 1.1, onderdeel n, van het wetsvoorstel.”³⁸

De beperking tot ‘wettelijke bepalingen’ en dus tot Europese normen geldt zelfs voor de CA. Ook voor de bevoegdheid van de CA geldt namelijk dat het moet gaan om handelen in strijd met regels van Europese oorsprong, ook al is de inbreuk ‘zuiver nationaal’. Geheel nationale regels, of Europese regels die niet in onderdelen van de bijlage bij de Whc genoemd worden, mogen niet het onderwerp van handhaving door de CA zijn:

“Ik ben het met de leden van de fractie van het CDA eens dat het op zich denkbaar zou zijn het aantal bepalingen waarop de Consumentenautoriteit toezicht houdt uit te breiden met bepalingen die niet voortvloeien uit Europese richtlijnen en verordeningen op het gebied van consumentenbescherming. Hierbij moet echter het volgende worden bedacht. Grote delen van het Nederlandse consumentenrecht zijn gebaseerd op Europese richtlijnen en verordeningen. Het vermeende gat dat overblijft is daarom beperkt, zeker nu in de loop van 2007 voorzien wordt dat de Consumentenautoriteit ook belast zal worden met de handhaving van de bepalingen die voortvloeien uit de richtlijn oneerlijke handelspraktijken (richtlijn nr. 2005/29/EG, PbEU L 149).

Voorts streeft de regering ernaar om zo min mogelijk Nederlandse «koppen» te zetten op regelgeving die strekt tot implementatie van Europese verplichtingen. Het onderhavige wetsvoorstel strekt primair tot implementatie van verordening 2006/2004 (PbEU L 364). Om te voorkomen dat buitenlandse consumenten een betere bescherming van overheidswege zouden krijgen dan Nederlandse consumenten, is er voor gekozen om een beperkte Nederlandse «kop» op de implementatie te zetten door de Consumentenautoriteit ook bevoegd te maken voor inbreuken op de bepalingen die verordening 2006/2004 2004/2006 beoogt te beschermen maar waarbij geen intracommunautaire effecten aanwezig zijn.

Ten slotte is er voor gekozen om de nieuwe toezichthouder in de aanvangsfase beperkt van omvang te doen zijn en geen andere taken toe te kennen naast de taken uit verordening 2006/2004 (met uitzondering van een bepaalde rol bij de mogelijke afwikkeling van massaschade, zie artikel 2.6 en onder). Op dit

³⁶ *Kamerstukken II* 2005/06, 30 411, nr. 3, p. 8.

³⁷ *Kamerstukken II* 2005/06, 30 411, nr. 3, p. 58-59. Zie ook hierna § 9.1.

³⁸ *Kamerstukken II* 2005/06, 30 411, nr. 3, p. 58-59.

punt kan worden verwezen naar de brief van 21 juni 2004 met betrekking tot de «Versterking van de positie van de consument» (Handelingen II, 2003–2004, 27 879, nr. 9, blz. 5). Hierdoor kan de Consumentenautoriteit efficiënt en effectief opereren. Door het werkterrein van de Consumentenautoriteit verder uit te breiden zou de omvang – en daarmee de kosten – sterk kunnen toenemen.³⁹

Of sprake is van een ‘zuiver nationale norm’ (geen ‘consumentenacquis’) danwel van een ‘nationale norm expliciet toegestaan door de communautaire regeling’ (wél ‘consumenten-acquis’) zal overigens wellicht niet altijd eenvoudig zijn vast te stellen.

4.4. Intracommunautaire inbreuk en zuiver nationale inbreuk

Voor de CA geldt dat deze zowel handhavend optreedt bij intracommunautaire inbreuken als bij zuiver nationale inbreuken:

“Evenals de verordening beperkt het wetsvoorstel zich in beginsel tot het toezicht en handhaving van intracommunautaire inbreuken op de consumentenregels vallend onder de werkingssfeer van verordening 2006/2004 (paragraaf 2.2 van het algemene deel). Uitzondering hierop is de reeds in het strategisch actieprogramma gemaakte keuze om de ConsumentenAutoriteit behalve intracommunautaire inbreuken, ook niet-grensoverschrijdende inbreuken op het consumentenrecht vallend onder verordening 2006/2004 te laten handhaven.”⁴⁰

En:

“Verordening 2006/2004 stelt regels ten aanzien van intracommunautaire inbreuken en in dit wetsvoorstel is ervoor gekozen om een aantal van deze regels – de regels inzake de bevoegdheid van de ConsumentenAutoriteit – ook van toepassing te laten zijn op nationale inbreuken. Hiervoor is gekozen om te voorkomen dat een buitenlandse consument die goederen of diensten afneemt van een Nederlandse onderneming beter beschermd is dan een Nederlandse consument die goederen of diensten in eigen land afneemt. De gemaakte keuze is in overeenstemming met de overweging vijf van verordening 2006/2004, waaruit volgt dat discriminatie tussen nationale en intracommunautaire inbreuken moet worden vermeden. Met deze toevoeging in het wetsvoorstel kan de ConsumentenAutoriteit tegen iedere inbreuk optreden en zal zij zich met betrekking tot haar bevoegdheid niet steeds de vraag behoeven te stellen of de overtreding onder de in verordening 2006/2004 gehanteerde definitie van intracommunautaire inbreuk valt.”⁴¹

Niettemin geldt ook voor de bevoegdheid van de CA dat het moet gaan om handelen in strijd met regels van Europese oorsprong (ook al is de inbreuk ‘zuiver nationaal’). Zie de vorige paragraaf.

5. Betrokken instanties in de Whc

5.1. Eén instantie of sectorgewijze verdeling van taken?

Elke lidstaat die tot uitvoering van Vo. 2006/2004 is overgegaan kwam voor de vraag te staan of de uitvoering van de intracommunautaire handhavingstaken aan één nationale

³⁹ *Kamerstukken I* 2006/07, 30411, nr. C, p. 2.

⁴⁰ *Kamerstukken II* 2005/06, 30 411, nr. 3, p. 5.

⁴¹ *Kamerstukken II* 2005/06, 30 411, nr. 6, p. 3.

instantie toegewezen moesten worden of dat juist een verdeling van taken moest plaatsvinden. Het antwoord op die vraag hangt voor een belangrijk deel af van de al bestaande opbouw van het ‘toezichhoudersbestand’ in de betreffende lidstaat en de onderlinge verhouding van reeds bestaande toezichhouders.⁴² In Nederland bestond nog geen algemene toezichhouder die het handhaven van het consumentenacquis tot haar takenpakket kon rekenen. In het Verenigd Koninkrijk was dit bijvoorbeeld anders.⁴³ Dat blijkt bepalend voor de uitvoering van Vo. 2006/2004: in ons land is gekozen voor uitvoering door zes bevoegde autoriteiten, vier andere overheidsinstanties en één instantie met een rechtmatig belang. Dat lijkt versnippering van handhaving, maar dat is kennelijk niet ongebruikelijk. De regering stelt namelijk:⁴⁴

“Er zijn landen die ervoor kiezen om één organisatie aan te wijzen als bevoegde autoriteit die bevoegd is om (bijna) alle richtlijnen die worden opgesomd in de verordening te handhaven. Dit geldt bijvoorbeeld voor het Verenigd Koninkrijk (Office of Fair Trading), België (Federale Opsporingsdienst Economie, KMO, Middenstand en Energie), Zweden (Konsumentenverket/Konsumentombudsmannen) en Polen (President van de Office of Competition and Consumer Protection). In de meeste lidstaten zijn echter, net als in Nederland, meerdere bevoegde autoriteiten aangewezen voor de handhaving van de diverse richtlijnen ter bescherming van consumentenbelangen. Zo kiezen veel landen ervoor om de artikelen 10 tot en met 22 van Richtlijn 89/552 (Televisie zonder grenzen) te laten handhaven door een soortgelijke instantie als het Commissariaat voor de Media. Richtlijn 2001/83 (inzake reclame voor geneesmiddelen voor menselijk gebruik) wordt veelal door een soortgelijke instantie als de Inspectie voor de Gezondheidszorg gehandhaafd. Van Duitsland, Luxemburg en Oostenrijk zijn nog geen definitieve gegevens bekend.

Schematisch kan dit als volgt worden weergegeven:

Bevoegde autoriteiten

Eén bevoegde autoriteit voor alle richtlijnen onder Verordening 2006/2004	Meerdere bevoegde autoriteiten voor de richtlijnen onder Verordening 2006/2005	Regionale bevoegde autoriteiten voor de richtlijnen onder Verordening 2006/2004
België	Denemarken	Spanje
Verenigd Koninkrijk	Estland	Italië
Polen	Finland	
Zweden	Griekenland	
	Ierland	
	Letland	
	Litouwen	
	Malta	
	Nederland	
	Slovenië	
	Tsjechië	

De meeste aparte autoriteiten zijn er voor de TV-richtlijn, de richtlijn met betrekking tot geneesmiddelen voor menselijk gebruik, de financiële richtlijnen en de richtlijn met betrekking tot de compensatie voor passagiers bij vertraging van vluchten.

Net als Nederland overwegen sommige lidstaten bij de uitvoering van bepaalde taken gebruik te maken van «organisaties met een rechtmatig belang», als bedoeld in artikel 8, derde lid, van de verordening. Dit geldt bijvoorbeeld voor Duitsland, het Verenigd Koninkrijk en Estland. Voor verreweg de meeste

⁴² Vgl., met een overzicht van verschillende landen, Heldeweg 2006 *, p. 70 e.v.

⁴³ Over de situatie in het Verenigd Koninkrijk zie men bijv. Uijleman 2006, p. 163 e.v. Vgl. Howells 2007, p. 65 e.v.

⁴⁴ *Kamerstukken II 2005/06, 30 411, nr. 6, p. 21.*

lidstaten geldt echter dat het inschakelen van «organisaties met een rechtmatig belang» niet overwogen wordt.

Voor wat betreft de handhaving geldt dat een aantal landen een stelsel kent waarbij de toezichthouder door middel van een procedure bij de civiele rechter kan bewerkstelligen dat een inbreuk wordt beëindigd. Denemarken, Zweden en Ierland zijn hier voorbeelden van. België, het Verenigd Koninkrijk en Frankrijk kennen een gemengd stelsel van civiel recht en strafrecht. Italië en Polen kennen een stelsel van handhaving via het administratief recht (met beroep bij de rechter).”

Nederland koos voor het instellen van een nieuwe toezichthouder, de Consumentenautoriteit, die niet in alle opzichten de exclusief bevoegde autoriteit zou zijn. De motieven daarvoor worden als volgt verwoord:

“Er is voor de oprichting van een nieuwe toezichthouder gekozen omdat de met deze wet beoogde doelstellingen, verbeterde bescherming van de consument tegen (intracommunautaire) inbreuken met een collectief karakter, niet goed passen bij die van bestaande toezichthouders. De meeste bestaande toezichthouders houden toezicht op sectorspecifieke regelgeving, zoals de AFM en de OPTA en zijn uit dien hoofde niet geschikt voor een generiek toezicht zoals uit de verordening voortvloeit. De NMa is weliswaar een generieke toezichthouder, maar heeft een andere invalshoek. De NMa richt zich primair op het bewaken van een goede marktwerking, zodat een werkzame concurrentie in stand kan blijven waardoor een optimalisering van de prijs-kwaliteitverhouding van goederen en diensten alsook een efficiënte aanwending van (productie)middelen worden bevorderd. Bij deze taken past minder goed een taak gericht op de handhaving van consumentenbescherming. Het voorliggende wetsvoorstel zal dan ook tevens de instellingswet voor de ConsumentenAutoriteit zijn. Wel zal een aantal reeds bestaande toezichthouders in dit wetsvoorstel – in de hoedanigheid van bevoegde instantie of andere overheidsorganisatie – worden belast met bepaalde taken ter uitvoering van de verordening, voor zover deze taken op hun sectorspecifiek terreinen liggen. Tenslotte zullen instanties die een rechtmatig belang hebben bij de beëindiging van of het verbieden van intracommunautaire inbreuken, bepaalde taken uit de verordening gaan vervullen.”⁴⁵

5.2. De bevoegdheidsverdeling in Nederland

5.2.1. Algemeen

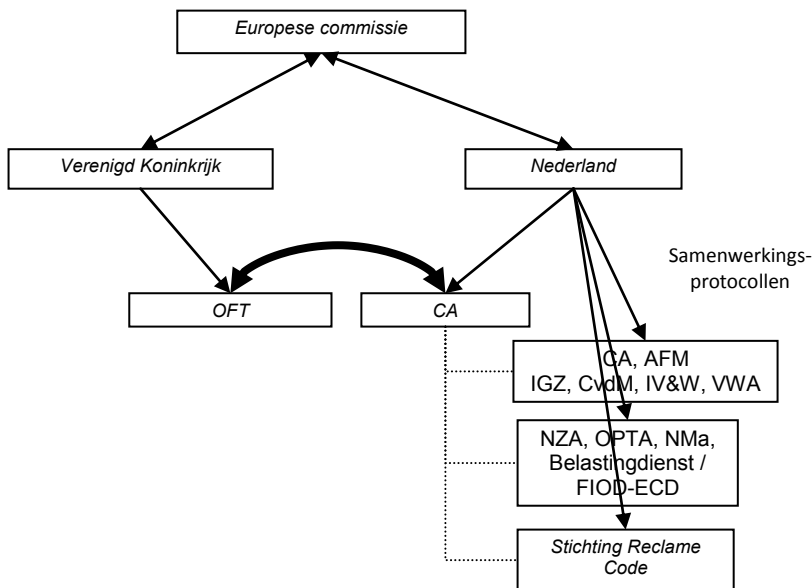
De Whc geeft als volgt uitvoering aan de onderverdeling van vier instanties die bij de uitvoering van Vo. 2006/2004 betrokken zijn:

1. De CA is het *verbindingsbureau*.
2. *Bevoegde autoriteit* zijn CA, Stichting Autoriteit Financiële Markten, het Staattoezicht op de Volksgezondheid, het Commissariaat voor de Media, de Inspectie Verkeer en Waterstaat en de Voedsel en Warenautoriteit.
3. *Andere overheidsinstantie* zijn de Nederlandse Zorgautoriteit, de Onafhankelijke Post en Telecommunicatie Autoriteit, de raad van bestuur van de Nederlandse Mededingingsautoriteit, en de Belastingdienst / FIOD-ECD.
4. De (vooralnog) enige *instantie met een rechtmatig belang* is de Stichting Reclame Code.⁴⁶

⁴⁵ *Kamerstukken II* 2005/06, 30 411, nr. 3, p. 3-4.

⁴⁶ Zie Besluit van 14 mei 2007 tot aanwijzing van instanties met een rechtmatig belang in het kader van Verordening 2006/2004 (Besluit aanwijzing instanties met een rechtmatig belang), *Stb.* 2007, 186, opgenomen in § 11.4.

Schematisch weergegeven ziet dat er uit als in figuur 2 weergegeven.

Figuur 2 - Doorwerking intracommunautaire handhaving

De MvT Whc stelt over deze onderverdeling:⁴⁷

“1. De ConsumentenAutoriteit zal een groot deel van de handhaving van het consumentenrecht uit de verordening voor haar rekening nemen. Daartoe wordt zij als bevoegde autoriteit in de zin van artikel 4, eerste lid, van verordening 2006/2004 aangewezen en krijgt zij de in de verordening voorgeschreven bevoegdheden (artikel 2.1 en volgende in het wetsvoorstel). In de bijlage bij het wetsvoorstel worden de regels opgesomd waarop de ConsumentenAutoriteit toezicht zal houden. Daarbij dient te worden opgemerkt dat zij niet bevoegd is om te treden tegen (intracommunautaire) inbreuken die betrekking hebben op een financiële dienst of activiteit. In de hoofdstukken 4 en 5 van het algemene deel zal de ConsumentenAutoriteit nader worden besproken.

2. In dit wetsvoorstel zal voorts een aantal bestaande toezichthouders worden aangewezen als bevoegde autoriteit in de zin van de verordening: te weten de Stichting Autoriteit Financiële Markten, het Staatstoezicht op de Volksgezondheid, het Commissariaat voor de Media, de Inspectie Verkeer en Waterstaat en de Voedsel en Warenautoriteit (zie hoofdstuk 3 van het wetsvoorstel). In de bijlage bij het wetsvoorstel zijn de wettelijke bepalingen opgesomd, waarop deze bevoegde autoriteiten toezicht houden. Ook deze bevoegde autoriteiten (zie ook artikel 4, eerste lid, van de verordening) krijgen de bevoegdheden uit de verordening en zullen bevoegd zijn om bepaalde delen van het consumentenrecht uit de verordening exclusief voor hun rekening te nemen: de ConsumentenAutoriteit is op deze terreinen niet bevoegd. In hoofdstuk 6 van het algemene deel zullen deze andere bevoegde autoriteiten nader aan de orde komen.

3. Een aantal bestaande toezichthouders wordt voorts als andere overheidsinstantie aangewezen, conform het bepaalde in artikel 4, tweede lid, van verordening 2006/2004. Dit betreft in ieder geval de Nederlandse Zorgautoriteit, de Onafhankelijke Post en Telecommunicatie Autoriteit en de raad van bestuur van de Nederlandse Mededingingsautoriteit (zie artikel 4.1 van het wetsvoorstel). Deze toezichthouders zijn op grond van bestaande regelgeving in bepaalde gevallen reeds bevoegd om op te

⁴⁷ Kamerstukken II 2005/06, 30 411, nr. 3, p. 3-6.

treden tegen gedragingen waartegen de ConsumentenAutoriteit na de inwerkingtreding van het wetsvoorstel ook zal kunnen optreden. De regering is van mening dat indien er sprake is van een dergelijke samenloop van bevoegdheden de reeds bestaande toezichthouders (de andere overheidsinstanties) de inbreuk in beginsel zullen dienen te behandelen. Deze «voorrangsregel» is in het wetsvoorstel neergelegd (zie artikel 4.2 van het wetsvoorstel). De andere overheidsinstanties worden echter niet aangewezen als bevoegde autoriteit in de zin van de verordening; dit zal de ConsumentenAutoriteit zijn. Dit betekent dat de andere overheidsinstanties de bevoegdheden die worden voorgeschreven in de verordening niet zullen krijgen. Dit laat onverlet hun bevoegdheden die zij op grond van andere regelgeving hebben.

Er bestaat geen samenloop tussen de bevoegdheden van de andere overheidsinstanties en de andere bevoegde autoriteiten, zodat hieromtrent niets in dit wetsvoorstel is geregeld. (...)

4. Op grond van het bepaalde in artikel 4, tweede lid, van de verordening kunnen ook instanties met een rechtmatig belang bij de beëindiging van of het verbieden van intracommunautaire inbreuken worden aangewezen. In artikel 6.2 van het wetsvoorstel is bepaald dat bij algemene maatregel van bestuur van deze mogelijkheid gebruik kan worden gemaakt. Zo zal de Stichting Reclame Code op grond van deze bepaling als een dergelijke instantie worden aangewezen. Zij zal geen bevoegde autoriteit in de zin van verordening 2006/2004 worden, maar zal wel bepaalde taken die voortvloeien uit de verordening – voor zover betrekking hebbend op reclame – voor haar rekening nemen.”

Zie voor de aanwijzing van verbindingsbureau en bevoegde autoriteiten in Nederland de Mededeling van de Commissie.⁴⁸ Uit deze mededeling volgt de volgende onderverdeling van bevoegde autoriteit(en):

Richtlijn 84/450/EEG betreffende het nader tot elkaar brengen van de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen der lidstaten inzake misleidende reclame	CA/ AFM
Richtlijn 85/577/EEG betreffende de bescherming van de consument bij buiten verkoopruimten gesloten overeenkomsten	CA/AFM
Richtlijn 87/102/EEG betreffende de harmonisatie van de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen der lidstaten inzake het consumentenkrediet	AFM
Richtlijn 89/552/EEG betreffende de coördinatie van bepaalde wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen in de lidstaten inzake de uitoefening van televisieomroepactiviteiten: artikelen 10 tot en met 21	a) artikel 14, leden 1 en 2, artikel 17, lid 3: Staattoezicht op de Volksgezondheid (Health Care Inspection Agency) b) artikelen 10, 11, 12, 15, 16, artikel 17, leden 1, 2 en 4, artikelen 18, 19, 20 en 21: Commissariaat voor de Media (Dutch Media Authority) c) artikelen 13 en 17, lid 2: Voedsel en Warenautoriteit (Food and Consumer Product Safety Authority)
90/314/EEG betreffende pakketreizen, met inbegrip van vakantiepakketten en rondreispakketten	CA/AFM
Richtlijn 93/13/EEG betreffende oneerlijke bedingen in consumentenovereenkomsten	CA/AFM
Richtlijn 94/47/EG betreffende de bescherming van de verkrijger voor wat bepaalde aspecten betreft van overeenkomsten inzake de verkrijging van een recht van deeltijds gebruik van onroerende goederen	CA/AFM

⁴⁸ Mededeling van de Commissie overeenkomstig artikel 5, lid 2, van Verordening (EG) nr. 2006/2004 van het Europees Parlement en de Raad betreffende samenwerking tussen de nationale instanties die verantwoordelijk zijn voor handhaving van de wetgeving inzake consumentenbescherming, wat de bevoegde autoriteiten en de verbindingsbureaus betreft, *PbEU* C 040 van 23-02-2007, p. 1-42.

Richtlijn 97/7/EG betreffende de bescherming van de consument bij op afstand gesloten overeenkomsten	CA/AFM
Richtlijn 97/55/EG tot wijziging van Richtlijn 84/450/EEG inzake misleidende reclame teneinde ook vergelijkende reclame te regelen	CA/AFM
Richtlijn 98/6/EG betreffende de bescherming van de consument inzake de prijsaanduiding van aan de consument aangeboden producten	CA/AFM
Richtlijn 1999/44/EG betreffende bepaalde aspecten van de verkoop van en de garanties voor consumptiegoederen	CA/AFM
Richtlijn 2000/31/EG betreffende bepaalde juridische aspecten van de diensten van de informatiemaatschappij, met name de elektronische handel, in de interne markt (Richtlijn inzake elektronische handel)	CA/AFM
Richtlijn 2001/83/EG tot vaststelling van een communautair wetboek betreffende geneesmiddelen voor menselijk gebruik: artikelen 86 tot en met 100	Staatstoezicht op de Volksgezondheid (Health Care Inspection Agency)
Richtlijn 2002/65/EG betreffende de verkoop op afstand van financiële diensten aan consumenten en tot wijziging van de Richtlijnen 90/619/EEG, 97/7/EG en 98/27/EG van de Raad	AFM
Verordening (EG) nr. 261/2004 tot vaststelling van gemeenschappelijke regels inzake compensatie en bijstand aan luchtreizigers in geval van instapweigering en annulering of langdurige vertraging van vluchten en tot intrekking van Verordening (EEG) nr. 295/91 van de Raad	Inspectie Verkeer en Waterstaat (Transport and Water Management Inspectorate)

5.2.2. Zes 'bevoegde autoriteiten'

De zes bevoegde autoriteiten zijn in de Whc benoemd en van taken en bevoegdheden voorzien. Uit Vo. 2006/2004 vloeien rechtstreeks verplichtingen tot intracommunautaire handhaving voort voor de bevoegde autoriteiten. Zie nader hiervoor § 2.4. Daarnaast worden deze autoriteiten beheerst door hun eigen oprichtings- en inrichtingswet:

"Er is voor gekozen om deze bevoegde autoriteiten aan te wijzen in dit wetsvoorstel en niet in de bijzondere wetten. De reden is dat op deze wijze de bepalingen van de verordening die implementatie behoeven in één wet zijn te vinden en niet verspreid in verschillende wetten. Daarbij is wel de keuze gemaakt het eigen toezichts- en handavingsregime zoveel mogelijk van overeenkomstige toepassing te verklaren."⁴⁹

Dat betekent bijvoorbeeld dat de maximale hoogte van een bestuursrechtelijke boete die de bevoegde autoriteit AFM kan opleggen, niet altijd in de Whc, maar soms in de Wft te vinden is. Zie artikel 3.4 lid 2 Whc.

De bevoegdheid van de betreffende autoriteiten strekt in beginsel niet verder dan de handhaving van de regels bedoeld in de Vo. 2006/2004:

"De bevoegde autoriteiten zijn bevoegd om toezicht- of handavingsmaatregelen te nemen voor zover sprake is van een intracommunautaire inbreuk op één van de wettelijke bepalingen waarvoor zij als bevoegde autoriteit zijn aangewezen. Daartoe krijgen deze bevoegde autoriteiten net als de ConsumentenAutoriteit in dit wetsvoorstel de bevoegdheden die op grond van artikel 4, zesde lid, van verordening 2006/2004 noodzakelijk zijn. Deze bevoegdheden zullen de bevoegde autoriteiten conform de bepalingen in de verordening dienen uit te oefenen. Daarnaast wordt voor een aantal bevoegde autoriteiten

⁴⁹ Kamerstukken II 2005/06, 30 411, nr. 3, p. 39-41.

bepaalde bevoegdheden uit de bijzondere wetgeving van overeenkomstige toepassing verklaard, zodat voor dezelfde toezichthouder niet verschillende soorten bevoegdheden bestaan.

De bevoegde autoriteiten krijgen in dit wetsvoorstel niet de bevoegdheid om «nationale» inbreuken te handhaven. Dit betekent niet dat deze autoriteiten niet bevoegd zijn om nationale inbreuken te handhaven. Deze bevoegdheid zal echter voortvloeien uit de reeds bestaande bepalingen in de bijzondere wetgeving.”⁵⁰

Voor de CA is dit overigens anders:

“Evenals de verordening beperkt het wetsvoorstel zich in beginsel tot het toezicht en handhaving van intracommunautaire inbreuken op de consumentenregels vallend onder de werkingssfeer van verordening 2006/2004 (...) Uitzondering hierop is de reeds in het strategisch actieprogramma gemaakte keuze om de ConsumentenAutoriteit behalve intracommunautaire inbreuken, ook niet-grensoverschrijdende inbreuken op het consumentenrecht vallend onder verordening 2006/2004 te laten handhaven.”⁵¹

5.2.3. Vier ‘andere overheidsinstanties’

Waarom zijn er naast zes ‘bevoegde autoriteiten’ ook nog eens vier ‘andere overheidsinstanties’ aangewezen? De regering wil sectorspecifieke toezichthouders hun ‘spin in het web’-functie niet ontnemen en dus moet de CA zo nodig een stapje terug doen:⁵²

“Deze andere overheidsinstanties zijn op basis van sectorspecifieke wetgeving bevoegd om tegen bepaalde gedragingen op te treden (toezicht- en handhavingsmaatregelen te nemen), waartegen de ConsumentenAutoriteit op basis van de algemene consumentenregels uit de verordening (onderdeel a en b van de bijlage bij het wetsvoorstel) eveneens zou kunnen optreden. Met andere woorden; voor wat betreft bepaalde gedragingen zijn zowel de andere overheidsinstantie als de ConsumentenAutoriteit bevoegd.

Het volgende voorbeeld dient om het een en ander te verhelderen. De NMa is bevoegd toezicht te houden op de naleving van het bepaalde van artikel 26a Elektriciteitswet 1998, waarin is bepaald dat een netbeheerder voorwaarden dient te hanteren die redelijk, objectief en niet discriminerend zijn. Indien een netbeheerder onredelijk voorwaarden jegens consumenten hanteert dan is echter niet alleen de NMa bevoegd, maar kan de ConsumentenAutoriteit deze gedragingen eveneens aanpakken op grond van het bepaalde van artikel 233, boek 6 en volgende van het BW (onredelijk bezwarende bedingen). Er bestaat in een dergelijk geval een dubbele bevoegdheid van deze twee toezichthouders.

Deze samenloop van bevoegdheden geldt overigens alleen bij de ConsumentenAutoriteit en genoemde andere overheidsinstanties. Deze samenloop bestaat niet in relatie tot de andere overheidsinstanties en de andere bevoegde autoriteiten, zodat hieromtrent niets behoeft te worden geregeld.

Samenloop van bevoegdheden van verschillende bestuursorganen bij hetzelfde feit op basis van verschillende wetgeving is niet uniek. Een al bestaand voorbeeld hiervan is de bevoegdheid van de NMa op te treden tegen misbruik van economische machtspositie ex artikel 24 van de Mededingingswet. Hier kan samenloop bestaan met de bevoegdheden van de OPTA op grond van de Telecommunicatiewet of de Postwet – denk aan de regels voor partijen met aanmerkelijke marktmacht uit de Telecommunicatiewet.

De regering heeft ervoor gekozen om in gevallen van samenloop de andere overheidsinstantie het voortouw te laten nemen. Met andere woorden; de ConsumentenAutoriteit treedt in een dergelijk geval niet op. Het een en ander is geregeld in de voorrangsregel van artikel 4.2, eerste lid, van het wetsvoorstel. De reden voor deze keuze is dat de bijzondere normen in de sectorspecifieke regelgeving in veel gevallen verder gaan dan de meer algemene normen in het BW. Met andere woorden, de bijzondere normen bieden een hoger beschermingsniveau dan de meer algemene normen in het BW, zodat het voor de hand ligt dat de andere overheidsinstantie optreedt. Zo regelt artikel 26a Elektriciteitswet dat voorwaarden naast «redelijk» (vergelijk onredelijk bezwarend in artikel 233 van boek 6 van het BW) ook

⁵⁰ *Kamerstukken II 2005/06, 30 411, nr. 3, p. 40.*

⁵¹ *Kamerstukken II 2005/06, 30 411, nr. 3, p. 5.*

⁵² *Kamerstukken II 2005/06, 30 411, nr. 3, p. 41-42.*

objectief en niet discriminerend moeten zijn. De «voorrangsregeling» zoals hierboven geschetst, voorkomt verder zogenaamd «forumshoppen». Ten slotte wordt een markt niet geconfronteerd met dubbel toezicht.

De andere overheidsinstanties worden niet aangewezen als bevoegde autoriteit in de zin van verordening 2006/2004. De ConsumentenAutoriteit is de aangewezen bevoegde autoriteit. De andere overheidsinstanties behoeven dan ook niet de in de verordening voorgeschreven bevoegdheden te hebben en zullen om die reden geen «extra bevoegdheden», zoals de mogelijkheid tot openbaarmaking, krijgen. Overigens hebben de andere overheidsinstantie op basis van de sectorspecifieke regelgeving voldoende adequate middelen om tegen kwalijk gedrag van bedrijven en dienstverleners op te treden.

Verder volgen er geen rechtstreekse verplichtingen voor de andere overheidsinstanties uit de verordening (dit geldt alleen voor bevoegde autoriteiten).

De reden om de andere overheidsinstanties geen bevoegde autoriteit te maken voor de naleving van consumentenregels voor specifieke markten (specifieke overeenkomsten), is dat anders een nog verdergaande versnippering zou ontstaan met betrekking tot het toezicht en handhaving van de consumentenregels uit de verordening. Ook gezien het netwerk van consumententoezichthouders uit verordening 2006/2004 is een beperkte kring van bevoegde autoriteiten geboden.

De ConsumentenAutoriteit is de bevoegde autoriteit voor de handhaving van de consumentenregels opgesomd in onderdelen a en b van de bijlage bij het wetsvoorstel en niet de andere overheidsinstanties. Door de ConsumentenAutoriteit te verbieden zelf op te treden, maar wel bevoegd te houden op een markt als er samenloop van bevoegdheden is, is het voor de andere overheidsinstantie mogelijk de ConsumentenAutoriteit in te schakelen voor concrete bijstand in een zaak (artikel 4.2, tweede lid, van het wetsvoorstel). De ConsumentenAutoriteit kan dan alleen optreden, als de andere overheidsinstantie er om vraagt. Dit betekent dat zij, indien er sprake is van samenloop, weliswaar niet optreedt, maar wel bevoegd blijft.

De andere overheidsinstanties kunnen ook bevoegd zijn om tegen een gedraging op te treden die tevens (feitelijk gezien) een intracommunautaire inbreuk oplevert. Ook hier ligt het voor de hand om de andere overheidsinstanties die weliswaar niet als bevoegde autoriteit zijn aangewezen, waar mogelijk toch intracommunautaire inbreuken te laten handhaven, namelijk als optreden van de andere overheidsinstantie op basis van sectorspecifieke wet- en regelgeving beëindiging van de intracommunautaire inbreuk mogelijk maakt. Verzoeken om wederzijdse bijstand zullen door de ConsumentenAutoriteit dan ook worden doorverwezen.”

6. De Consumentenautoriteit nader beschouwd

6.1. Algemeen

De argumenten die de regering heeft aangevoerd ter ondersteuning van het oprichten van de CA, zijn in het voorgaande meermalen aan de orde gekomen. Kort gezegd zijn Vo. 2006/2004 de aanleiding voor herijking van het overheidsbeleid ter zake consumentenbescherming en is de gelegenheid aangegrepen om ook op te treden tegen zuiver nationale inbreuken op het consumentenacquis. Wat levert dat concreet op? De regering werd in dat verband de vraag voorgelegd welke schendingen van collectieve belangen nu met de komst van de CA voortaan aangepakt kunnen worden waar dat voordien nog niet mogelijk was. Het antwoord luidde:

“De consumentenregels in het Burgerlijk Wetboek waarnaar wordt verwezen in onderdeel a van de bijlage bij dit wetsvoorstel, kunnen – in beginsel – op dit moment niet door een overheidsinstantie worden gehandhaafd. De ConsumentenAutoriteit zal tegen overtredingen van deze regels kunnen optreden indien sprake is van een schending van collectieve belangen van consumenten. De volgende zaken kunnen als voorbeelden dienen.

De ConsumentenAutoriteit zal bevoegd zijn om op te treden tegen het bedrijf dat in haar contracten met consumenten algemene voorwaarden hanteert, waarin is bepaald dat het contract stilzwijgend

wordt verlengd voor een periode van drie jaar zonder dat de consument het contract tussentijds kan opzeggen. Een dergelijk beding is in strijd met artikel 236 onder j van Boek 3 van het Burgerlijk Wetboek. Bedrijven zullen in de regel in alle contracten met consumenten dezelfde algemene voorwaarden hante- ren, hetgeen betekent dat verschillende consumenten zullen worden benadeeld door dezelfde inbreuk. Er is dan ook sprake van een schending van de collectieve belangen van consumenten. De ConsumentenAutoriteit kan door het instellen van een verzoekschriftprocedure⁵³ bewerkstelligen dat een bedrijf zijn algemene voorwaarden onder verbeurte van een dwangsom aanpast.

Een ander voorbeeld is het postorderbedrijf dat via de telefoon consumenten benadert maar niet aan het begin van het gesprek het commerciële oogmerk van het telefoongesprek bekend maakt. Het post- orderbedrijf handelt daarmee in strijd met artikel 46h, eerste lid, van Boek 7 van het Burgerlijk Wet- boek. Wanneer dit bedrijf veel consumenten op deze wijze benadert, zal er sprake zijn van schending van de collectieve belangen van consumenten. De ConsumentenAutoriteit zal tegen deze inbreuk kun- nen optreden.

Een ander voorbeeld is de reisorganisatie die op grond van het bepaalde van artikel 508 Boek 7 van het Burgerlijk Wetboek aansprakelijkheid voor de schade van consumenten als gevolg van dood en letsel uitsluit. Reisorganisaties die zich daaraan niet houden (en hun aansprakelijkheid op deze wijze in hun contracten met consumenten toch beperken) kunnen in de toekomst door de ConsumentenAutoriteit worden aangepakt. Immers, ook hierbij zal sprake zijn van een schending van collectieve consumenten- belangen.”⁵⁴

Wat betreft de taken van de CA kan nog het volgende worden gezegd. Zoals al eerder aan- gegeven heeft de CA zowel de rol van verbindingsbureau als van bevoegde autoriteit voor de uitvoering van Vo. 2006/2004.⁵⁵ Daarnaast is de CA bevoegd tot handhaving van het consu- mentenacquis in gevallen van zuiver nationale inbreuk en kan de CA een vaststellingsover- eenkomst in het kader van de Wet Collectieve Afwikkeling Massaschade (WCAM) aangaan. Voor inbreuken betreffende financiële diensten en activiteiten is de CA niet bevoegd.

Naast deze meer juridische taken is er een buitenwettelijke taakstelling, namelijk die van *informatieloket* voor consumenten en bedrijfsleven betreffende het consumentenrecht.⁵⁶ De taak van (intracommunautaire) informatieverstrekking kreeg met de invoering van de Dien- stenwet gedeeltelijk een wettelijke grondslag (art. 18 en 24 Dienstenwet; *Stb.* 2009, 503).

Het geven van informatie als taakstelling blijft hier verder onbesproken, maar opgemerkt moet wel worden dat het informatieloket ook een waardevolle signaleringsfunctie voor de CA heeft:

“Consumenten kunnen zich met klachten over bedrijven direct richten tot de ConsumentenAutoriteit (het informatieloket). Naar aanleiding van een klacht kan de ConsumentenAutoriteit (indien sprake is van een inbreuk waarvan de handhaving tot haar bevoegdheid behoort en indien sprake is van een schending van collectieve consumentenbelangen) besluiten dat zij handhavingsmaatregelen tegen een bedrijf zal nemen. Het informatieloket informeert daarom niet alleen consumenten over rechten en plichten, maar heeft tegelijkertijd een signaleringsfunctie ten behoeve van de andere betrokken toe- zichthouders. Consumentenorganisaties kunnen zich uiteraard eveneens tot de ConsumentenAutoriteit wenden met klachten.”⁵⁷

⁵³ Inmiddels bepaalt de Whc dat dit niet privaatrechtelijk, maar bestuursrechtelijk afgedwongen kan worden (mijn toevoeging, WvB).

⁵⁴ *Kamerstukken II* 2005/06, 30 411, nr. 6, p. 13-14.

⁵⁵ *Kamerstukken II* 2005/06, 30 411, nr. 6, p. 28-29.

⁵⁶ *Kamerstukken II* 2005/06, 30 411, nr. 3, p. 24.

⁵⁷ *Kamerstukken II* 2005/06, 30 411, nr. 6, p. 17.

6.2. Bevoegdheidsafbakening

6.2.1. Collectieve consumentenbelangen

Tijdens de parlementaire behandeling is veel gediscussieerd over de bevoegdheid van de CA om op te treden. Centraal daarbij staat het begrip ‘collectieve consumentenbelangen’.⁵⁸ De wetgever stelt zich op het standpunt dat de CA niet tegen elke overtreding (intracommunautair of nationaal) kan optreden, maar alleen wanneer de collectieve belangen van consumenten in het geding zijn. Dit vereiste zou voortvloeien uit artikel 3, onderdeel b, Vo. 2006/2004 danwel artikel 1.1, sub f, Whc. Dit laatste artikel definieert als inbreuk “elk handelen of nalaten dat in strijd is met een van de wettelijke bepalingen, bedoeld in de bijlage bij deze wet, en dat schade toebrengt of kan toebrengen aan de collectieve belangen van consumenten”.⁵⁹

Voorbeelden van gevallen van inbreuken die schadelijk zijn voor ‘collectieve consumentenbelangen’ en waarin de CA zou moeten optreden, worden gegeven in *Kamerstukken II 2005/06*, 30 411, nr. 6, p. 13:

“Ondernemingen die prijzen exclusief belasting en toeslagen hanteren bij aanbiedingen van producten en diensten. Artikel 6:194 van het Burgerlijk Wetboek is hier in het geding.

De verkoop van producten via het internet die vervolgens aan consumenten worden toegezonden en die deze consumenten alleen binnen zeven dagen mogen terugzenden aan de verkoper indien een boete wordt betaald. Artikel 7:46d van het Burgerlijk Wetboek is hier in het geding.

Zaak van een computergebruikersclub tegen een computerfabrikant over een oneerlijk beding in de leverings- en betalingsvoorwaarden. De artikelen 6:236 en 6:237 van het Burgerlijk Wetboek zijn hier in het geding.

Bij een eenmalige aanbieding van een leesportefeuille aan de deur blijken consumenten abonnee te zijn geworden en komen zij niet meer van het abonnement af. De artikelen 24 en 25 van de Colportagewet zijn hier in het geding.”

Noch Vo. 2006/2004 noch de Whc geven een scherpe definitie van ‘collectieve consumentenbelangen’. Artikel 3 (k) Vo. 2006/2004 definieert ‘collectieve consumentenbelangen’ als “de belangen van een aantal consumenten die door een inbreuk zijn of kunnen worden geschaad”, en dat is behoorlijk nietszeggend.⁶⁰ De regering stelt zich op het standpunt dat geen sprake kan zijn van een inbreuk op collectieve consumentenbelangen wanneer slechts één consument gevolgen ondervindt van een overtreding:

“Allereerst is duidelijk, dat de definitie uitsluit dat de Consumentenautoriteit treedt in een individueel geschil tussen een aanbieder en een consument. Het moet bij een inbreuk op de collectieve belangen van consumenten derhalve gaan om een gedraging van een aanbieder die potentieel of daadwerkelijk het effect heeft dat een groep van consumenten op dezelfde manier wordt geraakt. Deze groep kan ongedefinieerd zijn (het «algemeen publiek»), maar ook op een bepaalde manier afgebakend zijn. Deze afbakening kan bijvoorbeeld geografisch zijn (bijvoorbeeld indien een aanbieder uitsluitend lokaal of regionaal actief is), maar kan ook afhangen van de doelgroep van een aanbieder (bijvoorbeeld alleen 65+-ers of alleen hoger opgeleiden). In beide gevallen kan sprake zijn van een «aantal consumenten die door een inbreuk zijn of kunnen worden geschaad». Overigens kan in een individueel geschil dat bij de

⁵⁸ Zie bijv. *Kamerstukken II 2005/06*, 30 411, nr. 6, p. 15; *Kamerstukken II 2005/06*, 30 411, nr. 6, p. 2-3. Zie nader de parlementaire behandeling weergegeven in § 9.1.

⁵⁹ Strikt genomen eist de Whc overigens niet dat voor zuiver nationale inbreuken werkelijk sprake is van een ‘inbreuk’ zoals gedefinieerd in art. 1.1 sub f Whc. Art. 2.2 stelt slechts “De Consumentenautoriteit is belast met de handhaving van de wettelijke bepalingen, bedoeld in de onderdelen a en b van de bijlage bij deze wet”.

⁶⁰ Vgl. *Kamerstukken I 2006/07*, 30 411, nr. C, p. 6-7.

Consumentenautoriteit bekend is wel aanleiding gevonden worden om onderzoek te doen naar de vraag of al dan niet de collectieve belangen van consumenten in het geding zijn.⁶¹

Toch is toch slechts tot op zekere hoogte sprake van een kwantitatief bevoegdheidscriterium:

“Uit de definitie uit verordening 2006/2004 en dit wetsvoorstel blijkt, dat het moet gaan om handelingen of omissies die schade toebrengen of kunnen toebrengen aan de collectieve belangen van consumenten. In de verordening wordt «collectieve consumentenbelangen» omschreven als «de belangen van een aantal consumenten die door een inbreuk zijn of kunnen worden geschaad». Deze definitie is weinig concreet. De richtlijn doen staken van inbreuken verstaat onder collectieve belangen «belangen die niet de cumulatieve behelzen van belangen van individuen die door een inbreuk zijn geschaad» (overweging 2). In het wetsvoorstel is gekozen om – in navolging van de Europese wetgever – geen strikte definitie van «collectieve belangen» op te nemen. Los van het feit dat een strikte definitie zou kunnen botsen met de vagere Europese norm (en dus de verplichtingen die uit verordening 2006/2004 voortvloeien wellicht niet nagekomen kunnen worden), dienen toezichthouders (en rechters) primair te kijken naar de onderliggende materiële norm waarop inbreuk wordt gemaakt. Hierbij kan een richtpunt voor de vraag of sprake is van collectieve belangen de strekking van de te handhaven norm zijn. Strekt deze er primair toe de positie van een consument in zijn individuele relatie met een aanbieder van goederen of diensten te versterken of strekt deze norm ertoe een collectiviteit van consumenten te beschermen tegen bepaalde gedragingen van een aanbieder van goederen of diensten die hen allen op gelijksoortige wijze raakt. Een voorbeeld van de eerstgenoemde normen is een versterking van de rechtsrechtelijke positie van de consument. De bescherming van consumenten tegen het hanteren van een onredelijk bezwarend beding in algemene voorwaarden (art. 6:231 en verder BW) bijvoorbeeld, is een norm die gericht is op het beschermen van een collectiviteit van consumenten. Zij allen worden immers geconfronteerd met een inbreuk op hun consumentenrecht, namelijk bescherming tegen een onredelijk bezwarend beding. Er zal dan ook in dit geval snel sprake zijn van een inbreuk die de collectieve belangen van consumenten schaadt of kan schaden. De bevoegde autoriteit kan dan in beginsel tegen een dergelijke inbreuk optreden. Zij kan geacht worden op te treden ter behartiging van de individuele, gelijksoortige belangen van een groot aantal consumenten.”⁶²

De aard van de overtreden norm is dus ook relevant voor de vraag of deze norm als zodanig het collectief van consumenten beoogt te beschermen.⁶³

Het aantal klachten dat de CA ontvangt, is niet beslissend voor de vraag of ‘collectieve consumentenbelangen’ in het geding zijn, aldus de regering:

“Het aantal klachten dat de Consumentenautoriteit over een bepaalde aanbieder ontvangt, is op zichzelf niet bepalend voor het antwoord op de vraag of sprake is van een collectief consumentenbelang. Het kan immers best zijn dat al deze klachten op zichzelf staande, andersoortige, gevallen betreffen die niet wijzen op een collectieve inbreuk door de desbetreffende aanbieder. Evengoed kan een enkele klacht voldoende reden zijn voor de Consumentenautoriteit om een onderzoek te starten, indien het vermoeden bestaat dat sprake is van een gedraging van een aanbieder die het kenmerk heeft dat een groep consumenten op dezelfde manier is of kan worden geraakt. Bij onredelijke algemene voorwaarden of misleidende reclame bijvoorbeeld, ligt het, ook al ontvangt de Consumentenautoriteit slechts één klacht, voor de hand dat een grotere groep consumenten is of kan worden geschaad. Immers, algemene voorwaarden en reclame worden per definitie gemaakt voor een grotere groep consumenten. Een voorbeeld van het tegenovergestelde geval is niet nakoming van garantieverplichtingen. Het kan zijn dat een bepaalde aanbieder in een relatie met een individuele consument zijn verplichtingen, voortvloeiende uit de regels inzake garanties, niet is nagekomen. Dit wijst er op zichzelf echter nog niet op

⁶¹ *Kamerstukken I* 2006/07, 30 411 nr. C, p. 3-5. Vgl. Ammerlaan en Janssen 2006, p. 141.

⁶² *Kamerstukken II* 2005/06, 30 411, nr. 3, p. 15-16.

⁶³ Zie daarover bijv. Krans en Van Wechem 2008, p. 807.

dat deze aanbieder zich structureel aan niet-nakoming van garantiebepalingen schuldig maakt, en derhalve de belangen van een grotere groep consumenten schaadt.”⁶⁴

Over de relevantie van de bevoegdheidsafbakening stelt de regering dat de CA de ‘bewijslast’ draagt dat inderdaad sprake is van een inbreuk op collectieve consumentenbelangen. Tegelijk lijkt die ‘bewijslast’ niet bijzonder zwaar te zijn:

“Het is aan de Consumentenautoriteit om aan te tonen dat sprake is van een collectieve inbreuk. Daarvoor is niet noodzakelijk dat een (groot) aantal consumenten reeds is geschaad door een bepaalde gedraging; voldoende is dat aannemelijk wordt gemaakt dat een grotere groep van consumenten in de toekomst kan worden geraakt door een bepaalde gedraging van een aanbieder, indien deze zijn praktijk niet aanpast. Het voorafgaande betekent dat, zoals de leden van de fractie van het CDA ook aangaven, niet alleen op basis van een kwantitatieve onderbouwing kan worden vastgesteld dat er sprake is van een collectieve inbreuk, maar ook op basis van een kwalitatieve analyse.”⁶⁵

Dit betekent waarschijnlijk dat de ondernemer die zich verweert tegen handhaving zou kunnen aanvoeren dat in werkelijkheid geen sprake is van een inbreuk op collectieve consumentenbelangen. Het ligt dan voor de hand dat de CA met een kwalitatieve analyse aannemelijk maakt dat ook een grotere groep van consumenten (in de toekomst) kan worden geraakt door een bepaalde gedraging van een ondernemer.⁶⁶ Daarbij is niet doorslaggevend of consumenten schade in vermogensrechtelijke zin hebben geleden. Zie nader § 6.2.1.

Ook de AFM gaat er in haar besluiten van uit dat overtredingen schade kunnen toebrengen aan de collectieve belangen van consumenten, tenzij de overtreder kan aantonen dat enkel sprake is van een cumulatie van individuele belangen die door de inbreuk zijn geschaad.⁶⁷

Ook wijst de regering er op dat het gezien de communautaire herkomst van het begrip – zie artikel 3 (b) Vo. 2006/2004 – voor de hand ligt dat op gemeenschapsniveau nadere uitleg aan het begrip gegeven wordt. Een Nederlandse definitie zou in strijd kunnen komen met de verordening, en:

“Het ligt daarom in de rede dat de bevoegde autoriteiten in de verschillende lidstaten afspraken maken over de uitleg van de definitie «collectieve consumentenbelangen». Voordeel van een gemeenschappelijke interpretatie, is dat de verordening in alle lidstaten op dezelfde wijze wordt toegepast. Dit komt de werking van de interne markt en de rechtszekerheid ten goede. Zonder een voorschot te willen nemen op mogelijke toekomstige Europese afspraken over dit punt, kunnen uit de strekking en de bewoordingen van de verordening enkele algemene conclusies getrokken worden over de interpretatie van de definitie «collectieve consumentenbelangen». In de eerste plaats kan de ConsumentenAutoriteit niet optreden wanneer slechts één consument gevolgen ondervindt van een overtreding. Wanneer andere consumenten geen gevolgen ondervinden van de bewuste overtreding of de overtreding niet gevolgd wordt door of voorafging aan andere vergelijkbare overtredingen, heeft de overtreding géén gevolgen voor een «collectief» van consumenten en zal de ConsumentenAutoriteit dus niet kunnen optreden. Een voorbeeld kan een en ander wellicht verduidelijken. Wanneer bij de telefonische verkoop, de verkoper één keer vergeet om zijn identiteit duidelijk te maken aan een consument, is er geen collectief belang in het geding. Daarentegen wanneer een verkoper bij telefonische verkoop nooit zijn identiteit kenbaar maakt, is er sprake van een structureel handelen of nalaten en daarmee is wél een collectief belang in het geding. In de tweede plaats kan de materiële norm waarop inbreuk wordt gemaakt aanknopingspunten bieden. Strekt deze norm er primair toe de positie van een consument in zijn individuele relatie met een aanbieder van goederen of diensten te beschermen of strekt deze norm ertoe een collectiviteit van consumenten te beschermen tegen eenzelfde (soort) handelen of nalaten van een aanbieder van goederen of diensten. Wanneer een collectieve norm wordt overtreden, zoals bijvoorbeeld niet-

⁶⁴ *Kamerstukken I 2006/07*, 30 411, nr. C, p. 3-5.

⁶⁵ *Kamerstukken I 2006/07*, 30 411, nr. C, p. 5. Zie ook *Kamerstukken II 2006/07*, 30 411, nr. 20, p. 1-2.

⁶⁶ Een voorbeeld van een wisselend kwalitatieve en kwantitatieve onderbouwing treft men bijv. aan in Besluit Consumentenautoriteit 23 april 2008, CA/NCB/17 (UPC).

⁶⁷ Besluit AFM 19 juni 2009 (TRE Investments II B.V.), nr. 4.

toegestane algemene voorwaarden, zal er in de regel eerder sprake zijn van een collectieve inbreuk dan wanneer een «individuele» norm wordt overtreden.⁶⁸

Gehoopt wordt op een uniforme uitleg op Europees niveau via de comité-procedure bedoeld in artikel 19 Vo. 2006/2004. Ook het stellen van prejudiciële vragen is natuurlijk een weg – zij het zeker niet de snelste – waarlangs te zijner tijd meer duidelijkheid over het begrip kan ontstaan.

6.2.2. Consumentenacquis

De handhaving door de CA is in beginsel beperkt tot het zogenaamde ‘consumentenacquis’. Nu is het acquis aanzienlijk qua omvang, maar lang niet alle wettelijke bepalingen die consumenten beschermen zijn van Europese oorsprong én behoren tot de lijst van relevante Europese regels. Dat luistert dus nauw. Beslissend zijn de onderdelen in de bijlage bij de Whc en de materiële normen in hoofdstuk 8 Whc.

Een voorbeeld kan dit verduidelijken. Artikel 7 lid 4 Algemene voorwaarden Dagopvang en Buitenschoolse opvang 2005, AV CZ/46 is in strijd met artikel 7:408 lid 1 jo. 7:413 lid 2 BW (tussentijdse opzegbaarheid door consument-opdrachtgever). Een individuele consument kan een dergelijke voorwaarde in zijn overeenkomst met een kinderdagverblijf vernietigen (zie art. 7:408 lid 1 jo. 7:413 lid 2 jo. 3:40 lid 2 BW). Maar kan ook de CA tegen het gebruik van deze voorwaarde optreden?⁶⁹ Nee en ja.

Aan de ene kant moet het antwoord ontkennend zijn, want de consumentenbescherming bij de overeenkomst van opdracht (art. 7:408 BW) is niet terug te voeren op de Europese regelgeving bedoeld in onderdeel a of onderdeel b van de bijlage bij de Whc.

Aan de andere kant kan het antwoord bevestigend zijn, aangezien het afwijken in algemene voorwaarden van de wettelijke opzeggingsbevoegdheid een situatie kan opleveren die te vatten valt onder artikel 6:237 sub b BW (een beding “dat de inhoud van de verplichtingen van de gebruiker wezenlijk beperkt ten opzichte van hetgeen de wederpartij, mede gelet op de wettelijke regels die op de overeenkomst betrekking hebben, zonder dat beding redelijkerwijs mocht verwachten”). Op die grond kan het betreffende beding door de CA aan het Hof ‘s-Gravenhage ter beoordeling voorgelegd worden.

Een ander voorbeeld. Artikel 38 Wet op de Omzetbelasting 1968 bepaalt: “Het is de ondernemer verboden aan anderen dan ondernemers en publiekrechtelijke lichamen goederen en diensten aan te bieden tegen prijzen met zodanige aanduidingen dat de omzetbelasting niet in de prijzen zou zijn begrepen”. Anders gezegd: reclame gericht aan consumenten moet prijzen inclusief btw melden. Overtreding van artikel 38 Wet op de Omzetbelasting levert geen (intracommunautaire) inbreuk op en het artikel kan dus niet door de CA worden gehandhaafd. Maar het aanbieden aan consumenten van producten zonder inbegrip van btw kan ook een overtreding opleveren van Richtlijn 98/6/EG betreffende de bescherming van de consument inzake de prijsaanduiding van aan de consument aangeboden producten (geïmplementeerd in de Prijzenwet).⁷⁰ En dat is wel een (intracommunautaire) inbreuk op het

⁶⁸ *Kamerstukken II* 2005/06, 30 411, nr. 6, p. 2-3.

⁶⁹ Aangenomen mag worden dat hier ‘collectieve consumentenbelangen’ in het geding zijn, omdat algemene voorwaarden in meerdere overeenkomsten gebruikt worden en dus een grotere groep consumenten op gelijke wijze geraakt worden.

⁷⁰ Zie art. 2b Prijzenwet jo. art. 1 sub a jo. art. 3 lid 1 Besluit prijsaanduiding producten d.d. 21 mei 2003, *Stb.* 2003, 229.

consumentenacquis, zie immers onderdeel b van de bijlage Whc. Op die grond kan de CA tot bestuursrechtelijke sanctiëring overgaan (art. 2.2 jo. art. 2.7 e.v. Whc).⁷¹

Overigens is het uitgangspunt dat de CA alleen handhavend optreedt met betrekking tot 'consumentenacquis' enigszins vertroebeld geraakt. De CA is namelijk belast met handhaving van artikel 6:194-196 BW (misleidende B2B-reclame)⁷² en artikel 8.9 (de civielrechtelijke regels uit de Dienstenwet, zoals neergelegd in Afdeling 6.5.2a BW). Voor wat betreft die laatste categorie volgt uit de parlementaire behandeling van de Dienstenwet dat de CA alleen bevoegd is op te treden als met overtreding van artikel 8.9 collectieve consumentenbelangen in het geding zijn.⁷³ Minder duidelijk is of de CA werkelijk nog bevoegd is om handhavend op te treden tegen niet-naleving van artikel 6:194 e.v. BW, nu deze bepalingen sinds inwerkingtreding van de Wet oneerlijke handelspraktijken (Wet OHP) wellicht alleen nog maar ingeroepen kunnen worden door bedrijfsmatig handelende personen.⁷⁴ Een andere vertroebeling is gelegen in het feit dat de normadressaat van de Whc niet altijd even helder is. Zie daarover nader § 6.6.6.

6.3. Positie van de CA

6.3.1. CA als (onzelfstandig) bestuursorgaan

De CA is een onzelfstandig bestuursorgaan als onderdeel van de rijksoverheid en zij opereert onder ministeriële verantwoordelijkheid.⁷⁵ Zij geeft leiding aan de 'dienst' Consumentenautoriteit.⁷⁶ De CA is onderdeel van de Staat der Nederlanden, zodat vermogensrechtelijke gevolgen van handelingen van de CA de Staat treffen. De CA heeft geen regelgevende bevoegdheden maar wel de rechtstreeks aan haar geattribueerde toezicht- en handhavingsbevoegdheden. De MvT Whc stelt hieromtrent:

"De ConsumentenAutoriteit is geen zelfstandig bestuursorgaan of aparte rechtspersoon, maar wordt volgens het wetsvoorstel door de minister aangewezen en is een onder hem ressorterende ambtenaar (artikel 2.1 van het wetsvoorstel). Deze ambtenaar (een directeur) heeft vervolgens enkele toezichts- en handhavingsbevoegdheden die hij rechtstreeks aan de wet ontleent. De ConsumentenAutoriteit opereert dus «op eigen naam»; besluiten worden bijvoorbeeld door hem en niet namens de minister getekend. Omdat de ConsumentenAutoriteit en eventuele plaatsvervangers onder de minister ressorterende

⁷¹ Bovendien is denkbaar dat het weglaten van een prijs inclusief btw misleidende reclame oplevert in de zin van art. 6:194 BW, en die bepaling staat in onderdeel a van de bijlage bij de Whc. Dan zou én civielrechtelijke én bestuursrechtelijke handhaving mogelijk zijn, hetgeen een doorkruisingsprobleem is. Sinds inwerkingtreding van de Wet OHP betreft art. 6:194 BW overigens niet langer consumenten.

⁷² Zie art. 2.2 jo. bijlage onderdeel a Whc.

⁷³ Zie *Kamerstukken II 2007/08*, 31 579, nr. 3, p. 54, p. 137.

⁷⁴ De wetgever heeft hier een weinig gelukkige hand gehad, door naar eigen zeggen de gehele afdeling 6.3.4 te beperken tot B2B-reclame, terwijl art. 6:194a BW vergelijkende reclame regelt (hetgeen toch primair een onderwerp van B2C-reclame betreft). Geerts en Vollebregt 2009, p. 6 e.v. stellen dat art. 6:194a BW (vergelijkende reclame) nog steeds door consumenten ingeroepen kan worden, maar *Kamerstukken II 2006/07*, 30 928, nr. 3, p. 18, neemt een tegengesteld standpunt in. Ik denk dat Geerts en Vollebregt 2009, p. 6 e.v. het gelijk aan hun zijde hebben (mede gezien de preambule van Richtlijn 84/450/EEG (zoals gewijzigd door 2006/114/EG en 2005/29/EG), onder nr. 8 en 9. Vgl. Mahé 2009, p. 185.

⁷⁵ Daarover Heldeweg 2006, p. 159-160.

⁷⁶ Vgl. Art. XIV Besluit van de Minister van Economische Zaken van 17 januari 2008, nr. WJZ 8005670, houdende wijziging van het Besluit mandaat, volmacht en machtiging EZ 2004, *Stcrt.* 2008, 16, p. 11.

ambtenaren zijn, kan de minister wel aanwijzingen geven. Deze aanwijzingen kunnen algemeen van aard zijn in de vorm van beleidsregels of kunnen een individueel karakter hebben – betrekking hebben op één zaak. Deze mogelijkheid vloeit automatisch voort uit het feit dat het wetsvoorstel de ConsumentenAutoriteit als een onder de minister ressorterende ambtenaar aanwijst en behoeft geen nadere regeling. De ConsumentenAutoriteit heeft zelf geen geschilbeslechtende bevoegdheid of bevoegdheid tot het vaststellen van algemeen verbindende voorschriften. Wel kan de ConsumentenAutoriteit naast de minister zelf ook beleidsregels vaststellen met betrekking tot de hem op basis van dit wetsvoorstel toekomende of onder zijn verantwoordelijkheid uitgeoefende bevoegdheden – omtrent de afweging van belangen, de vaststelling van feiten of de uitleg van wettelijke voorschriften (artikel 4:81 Awb jo artikel 1:3 vierde lid Awb).

Er geldt een volledige ministeriële verantwoordelijkheid voor het doen en laten van de ConsumentenAutoriteit. Dit wordt tot uitdrukking gebracht in de tekst van artikel 2.1, eerste lid. Overwogen is om voor de ConsumentenAutoriteit een zelfde constructie te kiezen als voor de directeur-generaal van de NMa bij de oprichting van de NMa; zie artikel 2, eerste lid, van de Mededingingswet zoals dat in 1998 luidde («Er is een Mededingingsautoriteit, die ressorteert onder Onze Minister»). Hoewel ook voor de directeur-generaal destijds de volledige ministeriële verantwoordelijkheid gold, kan door deze formulering verwarring ontstaan over de status van de toezichthouder: wel of geen zelfstandig bestuursorgaan. Bij de oprichting van de NMa speelde dit niet, omdat destijds al was voorzien dat op termijn de NMa zou worden verzelfstandigd en de NMa in de praktijk ook als zodanig zou worden behandeld. Gezien de onbekendheid met de nieuwe Mededingingswet en de uitvoering daarvan, werd echter besloten om in de initiële fase de minister van Economische Zaken de bevoegdheid te geven aanwijzingen te kunnen geven aan de directeur-generaal van de NMa. De aanwijzingsbevoegdheid was daarmee te beschouwen als een soort «vangnet» indien zich in de initiële fase aanloopproblemen zouden voordoen. Bij de ConsumentenAutoriteit ligt dit anders. De ConsumentenAutoriteit gaat bestuurlijk toezicht houden op de privaatrechtelijke normen uit bijlage a bij dit wetsvoorstel. Dit is een tamelijk onbekende figuur in het Nederlandse rechtsbestel. Directe verzelfstandiging wordt daarom door de regering onwenselijk geacht. Anders dan bij de oprichting van de NMa is thans nog niet besloten om de ConsumentenAutoriteit op termijn te verzelfstandigen, ofschoon dit op termijn niet volledig is uitgesloten, zie paragraaf 11.3. Om de ConsumentenAutoriteit tot volle wasdom te laten komen, zal de minister zich wel terughoudend opstellen bij het geven van individuele aanwijzingen aan de ConsumentenAutoriteit.

Bevoegdheden die betrekking hebben op toezicht of handhaving zelf, worden rechtstreeks in het wetsvoorstel geattribueerd aan de ConsumentenAutoriteit. Daarmee wordt benadrukt dat de ConsumentenAutoriteit zoveel mogelijk onafhankelijk kan functioneren. Alle andere taken met betrekking tot de ConsumentenAutoriteit liggen in het wetsvoorstel bij de minister. Zo is het de minister die het jaarverslag opstelt en aan de beide Kamers zendt – vanwege het «leereffect» door de gekozen constructie én de volledige ministeriële verantwoordelijkheid. De minister is immers het aanspreekpunt voor het parlement voor het doen en laten van de ConsumentenAutoriteit. Ook sluit de minister samenwerkingsprotocollen met andere toezichthouders en maatschappelijke organisaties.⁷⁷

Er bestaan geen plannen om de CA tot zelfstandig bestuursorgaan om te vormen, aldus de regering:

“Er bestaat geen besluit, voornemen of wens om de ConsumentenAutoriteit op termijn om te vormen tot een zelfstandig bestuursorgaan. Gelet op de onbekendheid met bestuurlijk toezicht op privaatrechtelijke normen wordt directe verzelfstandiging van de ConsumentenAutoriteit bij de oprichting onwenselijk geacht. Aan de hand van de voorziene evaluatie na vier jaar zal – onder meer – worden bekeken of het wenselijk is dat de ConsumentenAutoriteit wordt verzelfstandigd.”⁷⁸

⁷⁷ Kamerstukken II 2005/06, 30 411, nr. 3, p. 26-27.

⁷⁸ Kamerstukken II 2005/06, 30 411, nr. 6, p. 18.

6.3.2. Uitoefenen beleidsvrijheid, prioritering

Als bestuursorgaan heeft de CA de nodige beleidsvrijheid en die wordt aangewend om bepaalde werkzaamheden te prioriteren:

“De Consumentenautoriteit zal niet in alle gevallen waarin (mogelijk) sprake is van een inbreuk op de collectieve consumentenbelangen optreden. De begrensde capaciteit van de organisatie noodzaakt tot het maken van keuzes. Op basis van prioriteringscriteria zal de Consumentenautoriteit een aantal aandachtsgebieden selecteren. De belangrijkste criteria daarbij zijn: de omvang van de schade voor consumenten, de invloed op het consumentenvertrouwen en de verstoring van de markt. Deze criteria zijn dus niet zozeer er op gericht om de «ondergrens» (hoe groot moet de groep consumenten die geraakt is minimaal zijn om te kunnen spreken van een «collectief consumentenbelang») van het begrip «collectieve consumentenbelangen» te verkennen, maar bedoeld om juist de probleemgebieden te selecteren die vanuit consumentenbeschermingsperspectief de meeste aandacht behoeven, onder meer omdat ze potentieel de meeste consumenten raken. Over de voorgenomen aandachtsgebieden voor 2007 consulteert de Consumentenautoriteit onder mijn verantwoordelijkheid momenteel stakeholders.”⁷⁹

Zo heeft de CA als aandachtsgebieden gekozen: oneerlijke bedingen, internethandel, loterijen, reisbranche, garanties, SMS-diensten, telemarketing, verkoopdemonstraties.

6.3.3. Behoorlijk bestuur; maatschappelijke betamelijkheid

Op het handelen van de CA als bestuursorgaan zijn de gangbare beginselen van behoorlijk bestuur van toepassing. Dat betreft natuurlijk het bestuursrechtelijk handelen, bij toezicht en handhaving, maar ook bij het uitoefenen van civielrechtelijke handhavingsmogelijkheden.⁸⁰ Gedacht kan worden aan het verbod van willekeur en detournement de pouvoir, alsook aan beginselen van zorgvuldigheid, gelijkheid, motivering en evenredigheid.

Voor feitelijk optreden van de CA geldt het beoordelingskader van de betamelijkheidsnorm van artikel 6:162 BW, al dan niet aan- of ingevuld met de normering uit de algemene beginselen van behoorlijk bestuur.⁸¹ Zo kwam zorgvuldigheid van de CA aan de orde in een onrechtmatigedaadsactie ingesteld door een ondernemer tegen de CA. De ondernemer vorderde en verkreeg bij wijze van voorlopige voorziening een rectificatie van eerdere uitspraken en handelingen van ambtenaren van de CA. Uit deze zaak volgt dat het zoeken van de publiciteit door de CA in algemene zin met grote zorgvuldigheid moet gebeuren (Rb. ‘s-Gravenhage 8 mei 2007, KG 07/433 L/N BA4603 (Pretium Telecom B.V./Staat)). Het betrof de situatie waarin de CA had deelgenomen aan een uitzending van het televisieprogramma *Kassa!* en zij een zogenaamde ‘infoflits’ op haar website had gezet over een telecom-ondernemer waar kennelijk veel klachten over bestonden. De rechter oordeelde dat het in de gegeven omstandigheden onrechtmatig was om te voortvarend op de website mededelingen te doen over de ondernemer en bepaalde mededelingen over de ondernemer in het televisieprogramma te doen zonder duidelijk aan te geven dat het onderzoek naar de geuite klachten nog niet was afgerond en dat daarom over de gegrondheid daarvan nog geen uitspraak kon worden gedaan. Sinds 2008 geldt voor uitlatingen van de Consumentenautoriteit waarbij individuele bedrijven worden genoemd, de Instructie Informatieverstrekking (hierna opgenomen in § 11.3).⁸²

⁷⁹ *Kamerstukken I* 2006/07, 30 411 nr. C, p. 3-5.

⁸⁰ Zie art. 3:14 BW. Vgl. *Kamerstukken II* 2005/06, 30 411, nr. 3, p. 34.

⁸¹ Zie over de toepassing van art. 6:162 BW op het feitelijk gedrag van bestuursorganen bijv. losbl. Onrechtmatige Daad, Onrechtmatige overheidsdaad; V.B - algemeen deel (bewerkt door mr. M.W. Scheltema en mr. D. Stoutjesdijk).

⁸² Instructie van de Staatssecretaris van Economische Zaken van 10 maart 2008, nr. CA/8027476, aan de Consumentenautoriteit inzake de informatieverstrekking aan consumenten betreffende schadeveroor-

6.3.4. Mensen en middelen

Artikel 4 lid 7 Vo. 2006/2004 is zonneklaar: “De lidstaten zorgen ervoor dat de bevoegde autoriteiten voor de toepassing van deze verordening over voldoende middelen beschikken”. Maar omdat Nederland geen ervaring heeft met publieke handhaving van het consumentenacquis was bij het opstarten van de CA geen goede inschatting te maken van de kosten die met intracommunautaire wederzijdse bijstand gemoeid zouden zijn. Toch (of misschien juist wel daarom) speelt in de parlementaire behandeling van de Whc bezorgdheid bij het parlement over de uitdijning van het aantal toezichthouders en hun bekostiging een grote rol. De motie van kamerlid Örgü (VVD) constateert “dat er al te veel toezichthouders zijn”, stelt dat het aantal toezichthouders niet moet worden uitgebreid en verzoekt de regering om de CA te zijnertijd niet te verzelfstandigen, maar onder te brengen bij een bestaande toezichthouder.⁸³ De motie van kamerlid Algra (CDA) verzoekt de regering “te komen tot een ConsumentenAutoriteit met een slanke organisatie en een formatie van maximaal tien fte’s”. Leden van de SP vragen zich integendeel juist af of de CA wel genoeg middelen tot zijn beschikking zal krijgen.⁸⁴ De kamer is in het bijzonder bezorgd over het ongemerkt uitbreiden van het budget van de CA. De staatssecretaris geeft aan dat geen reden voor bezorgdheid bestaat: de kamer is jaarlijks via het budgetrecht steeds weer betrokken bij het vaststellen van de begroting van de CA.⁸⁵ En voor het overige meent de regering dat de ontwikkelingen in de gaten gehouden moet worden want vergelijking met de omvang van consumentenautoriteiten in andere landen blijkt niet eenvoudig, onder meer vanwege de grote verschillen in bevoegdheden en taken:⁸⁶

“Ten slotte is er voor gekozen om de nieuwe toezichthouder in de aanvangsfase beperkt van omvang te doen zijn en geen andere taken toe te kennen naast de taken uit verordening 2006/2004 (met uitzondering van een bepaalde rol bij de mogelijke afwikkeling van massaschade, zie artikel 2.6 en onder). Op dit punt kan worden verwezen naar de brief van 21 juni 2004 met betrekking tot de «Versterking van de positie van de consument» (Handelingen II, 2003–2004, 27 879, nr. 9, blz. 5). Hierdoor kan de Consumentenautoriteit efficiënt en effectief opereren. Door het werkterrein van de Consumentenautoriteit verder uit te breiden zou de omvang – en daarmee de kosten – sterk kunnen toenemen.”⁸⁷

De omvang van de CA groeide van 33,5 fte in 2007 naar ruim 45 medewerkers in 2008.⁸⁸

6.4. Toezicht en handhaving; algemeen

6.4.1. Algemeen

De handhavingsinstrumenten van de CA zijn ingewikkeld vormgegeven. Dit is toe te schrijven aan het feit dat het consumentenacquis zelf goeddeels privaatrechtelijk en deels publiekrechtelijk van aard is. Om die reden is een zogenaamd duaal handhavingstelsel ontstaan, waarbij de CA soms via de bestuursrechtelijke weg en soms via de privaatrechtelijke weg tot

zakende handelspraktijken waarbij de namen van bedrijven worden genoemd, *Strct.* 2008, 26 maart 2008, nr. 59, p. 7.

⁸³ *Kamerstukken II* 2005/06, 30 411 nr. 19.

⁸⁴ *Kamerstukken II* 2005/06, 30 411 nr. 11. Zie over deze discussie ook *Handelingen II* 2005/06, 85, p. 5185; *Handelingen II* 2005/06, 96, p. 5912 e.v.

⁸⁵ *Handelingen II* 2005/06, 85, p. 5194.

⁸⁶ *Kamerstukken I* 2006/07, 30 411, nr. C, p. 10-11. Vgl. ook *Kamerstukken II* 2005/06, 30 411, nr. 6, p. 18 en p. 20.

⁸⁷ *Kamerstukken I* 2006/07, 30 411, nr. C, p. 2.

⁸⁸ Bron: jaarverslag Consumentenautoriteit 2007 resp. website CA (geraadpleegd december 2009).

handhaving moet overgaan. De bijlage bij de Whc beoogt een duidelijk onderscheid tussen beide wegen te creëren zodat op voorhand duidelijk is wanneer welke weg bewandeld moet worden.

Tijdens het wetgevingsproces is intussen wel een zekere verschuiving opgetreden van civielrechtelijke naar bestuursrechtelijke handhaving. In de bijlage in onderdeel a treft men de wettelijke bepalingen aan die de CA met civielrechtelijke middelen dient te handhaven, terwijl onderdeel b de wettelijke bepalingen noemt die bestuursrechtelijk gehandhaafd moeten worden. Het *toezicht* is per definitie bestuursrechtelijk van aard; zie daarover § 6.4.4.

6.4.2. Handhaving als ultimum remedium

Subsidiariteit loopt als een rode draad door de parlementaire behandeling van de Whc. De centrale gedachte is dat de Consumentenautoriteit vooral niet moet optreden daar waar consumenten zelf tot oplossingen kunnen komen met het bedrijfsleven.⁸⁹ De regering verwoordt het als volgt:

“De regering onderschrijft het standpunt dat de Consumentenautoriteit alleen wordt geacht in te grijpen bij inbreuken op het consumentenrecht met een collectief karakter, wanneer de markt onvoldoende in staat is om die inbreuken effectief te beëindigen. Consumenten hebben samen met het bedrijfsleven verschillende vormen van zelfregulering opgezet zoals bijvoorbeeld de Stichting Geschillencommissies voor consumentenzaken en de Stichting Reclame Code. Daarnaast bestaan er in het civiele recht mogelijkheden voor consumentenorganisaties om hun recht te halen. De Consumentenautoriteit bouwt voort op dit private fundament.”⁹⁰

De regering verwacht overigens niet dat de komst van de CA tot minder zelfregulerend vermogen van het bedrijfsleven zal leiden.⁹¹

Hoewel het aantrekkelijk klinkt om handhaving door de CA als ultimum remedium te zien, rijst wel de vraag hoe men in een concreet geval bepaalt dat private handhaving tekortschiet. De criteria die de regering noemt voor de beoordeling van de vraag of de ‘private weg’ goed werkt, zijn niet concreet:

“Voor de intracommunautaire inbreuken bepaalt de Verordening wanneer de ConsumentenAutoriteit moet optreden. Voor de nationale inbreuken is het uitgangspunt dat consumenten en ondernemers primair zelf verantwoordelijk zijn voor het oplossen van geschillen waarbij de rechten van consumenten in het geding zijn. Hieruit vloeit voort dat de ConsumentenAutoriteit in beginsel alleen dan zal optreden, indien dit systeem niet effectief blijkt te functioneren. Of hiervan sprake is, zal de ConsumentenAutoriteit per inbreuk dienen te beoordelen. Indien zij het vermoeden heeft dat de betrokken marktpartijen een inbreuk zelf op effectieve en efficiënte wijze kunnen oplossen, zal zij het geschil in beginsel ter oplossing aan partijen kunnen overlaten.”⁹²

Er is een aantal gezichtspunten dat relevant kan zijn.

Allereerst kan natuurlijk aangeknoopt worden bij de vraag naar de bevoegdheid van de CA, die immers beperkt is tot inbreuken op ‘collectieve consumentenbelangen’ (zie daarover § 6.2). Als daarvan sprake is, schiet private handhaving kennelijk tekort.

⁸⁹ Zie bijv. *Kamerstukken I* 2006/07, 30 411 nr. B. Vgl. Heldeweg 2006, p. 147; Geerts en Vollebregt 2009, p. 53-54.

⁹⁰ *Kamerstukken I* 2006/07, 30 411, nr. C, p. 1; zie ook *Kamerstukken II* 2005/06, 30 411, nr. 6, p. 4.

⁹¹ *Kamerstukken II* 2005/06, 30 411, nr. 6, p. 5.

⁹² *Kamerstukken II* 2005/06, 30 411, nr. 6, p. 1-2.

Is al sprake van concreet overleg tussen ondernemer(s) enerzijds en consumentenorganisatie(s) anderzijds over de geconstateerde inbreuk, dan moet de CA zich terughoudend opstellen:

“Het consumentenrecht wordt in Nederland voornamelijk via de privaatrechtelijke weg gehandhaafd. Daarbij geldt als uitgangspunt dat consumenten en ondernemers in de eerste plaats zelf verantwoordelijk zijn voor het oplossen van hun onderlinge geschillen. De Wet handhaving consumentenbescherming brengt hierin geen verandering. Dit betekent dat de Consumentenautoriteit alleen zal optreden wanneer het systeem van privaatrechtelijke handhaving door individuele consumenten onvoldoende effectief is om op te treden tegen een inbreuk op het consumentenrecht. De Consumentenautoriteit zal zich bij een collectieve inbreuk steeds afvragen of consumenten of consumentenorganisaties reeds in onderhandeling zijn met de onderneming die consumentenregels overtreedt. Wanneer onderhandelingen plaatsvinden, ligt het in de rede dat de Consumentenautoriteit zich terughoudend opstelt.”⁹³

Dit brengt overigens niet een strikte volgorde van handhaving met zich. Het is dus niet zo dat de CA eerst moet wachten tot individuen hun individuele handhavingsmiddelen hebben uitgeput voordat zij zelf aan de slag mag:

“Dit betekent overigens niet dat de ConsumentenAutoriteit alleen dan kan optreden indien alle rechtsmiddelen van de consumenten en consumentenorganisaties zijn uitgeput. Afhankelijk van de specifieke omstandigheden van de inbreuk kan het noodzakelijk zijn dat de ConsumentenAutoriteit snel en effectief een halt toe roept aan een inbreuk waarbij schade wordt of kan worden toegebracht aan collectieve consumentenbelangen. Indien het niet in de lijn der verwachting ligt dat marktpartijen zelf een geschil snel en effectief kunnen oplossen, kan dit voor de ConsumentenAutoriteit reden zijn direct het voortouw te nemen. Bij de beslissing om een zaak al dan niet op te pakken, zal de ConsumentenAutoriteit steeds alle omstandigheden van het geval moeten afwegen.”⁹⁴

En:

“Overigens kan de Consumentenautoriteit niet alleen optreden indien alle rechtsmiddelen van de consumenten zijn uitgeput. Een dergelijke voorwaarde zou immers impliceren dat de Consumentenautoriteit lang zal moeten wachten voordat zij kan optreden tegen een inbreuk. De bevoegdheden van de Consumentenautoriteit zouden daarmee een dode letter worden en de communautaire verplichting om een intracommunautaire inbreuk onverwijld te beëindigen of te verbieden zou niet worden nageleefd.”⁹⁵

De idee van handhaving als ultimum remedium komt ook nog op een andere manier tot uitdrukking in de Whc, namelijk in de plicht voor de CA om bij civielrechtelijke handhaving (daarover hierna in § 6.5) eerst een redelijke termijn te stellen om de overtreding te staken (art. 2.5 Whc).

6.4.3. Proceszorgvuldigheid: scheiding toezicht en handhaving

Bij de parlementaire behandeling van de Wet OHP kwam de vraag aan de orde of de dubbel-functie van de CA, die er uit bestaat dat de CA zowel toezicht houdt als sanctioneert, wel de toets der kritiek kan doorstaan. De regering meent van wel en legt de interne regels van proceszorgvuldigheid bij de CA uit:

“Het is juist dat binnen de organisatie van de Consumentenautoriteit zowel het toezicht als de daaruit resulterende sanctiebesluiten en eventuele bezwaren op besluiten samenkomen. Dit geldt overigens

⁹³ *Kamerstukken I 2006/07, 30 411, nr. C, p. 8-9.*

⁹⁴ *Kamerstukken II 2005/06, 30 411, nr. 6, p. 1-2.*

⁹⁵ *Kamerstukken I 2006/07, 30 411, nr. C, p. 9.*

alleen voor die bepalingen die zij bestuursrechtelijk kan handhaven; voor het overige deel kan de Consumentenautoriteit naleving afdwingen door middel van een gang naar de civiele rechter.

Een dergelijke concentratie van zaken vraagt zeker, mede gelet op de beperkte omvang van de formatie van de Consumentenautoriteit, om een zorgvuldig opereren. Conform artikel 2.8, vijfde lid, van de Wet handhaving consumentenbescherming kent de Consumentenautoriteit zogenoemde «chinese walls» tussen de medewerkers die het onderzoek uitvoeren en de juristen die vervolgens het eventuele sanctiebesluit voorbereiden.

De Consumentenautoriteit beschikt in dat kader over een afdeling Toezicht en een eigen Juridische Dienst. Tussen beide afdelingen vindt geen informatie-uitwisseling in concrete zaken plaats. De afdeling Toezicht onderzoekt mogelijke overtredingen van consumentenwet- en regelgeving en maakt daarvan rapport op. Het vervolg van de procedure wordt afgehandeld door ambtenaren van de Juridische Dienst, die niet betrokken zijn geweest bij het onderzoek. De aangeschreven onderneming(en) wordt daarbij de mogelijkheid geboden verweer te voeren tegen het rapport. Op basis van het rapport en de argumenten van partijen is de Juridische Dienst vervolgens verantwoordelijk voor de voorbereiding van eventuele sanctiebesluiten en het behandelen van eventuele bezwaarprocedures tegen die sanctiebesluiten. Binnen de Juridische Dienst wordt – conform de Algemene wet bestuursrecht (Awb) – op persoonsniveau gewaarborgd dat de ambtenaren die betrokken zijn bij de voorbereiding van een sanctiebesluit in een bepaalde zaak niet in meerderheid degenen zijn die vervolgens de bezwaarprocedure in diezelfde zaak behandelen. Ook is de Consumentenautoriteit voornemens conform de Awb (artikel 7:13) een Bezwaaradviescommissie in te stellen bestaande uit een voorzitter en twee leden, zodat de onafhankelijkheid in de bezwaarfase extra is gewaarborgd. Belangrijk is ook te benadrukken dat in alle gevallen waarin bestuursrechtelijke handhaving plaatsvindt, de uiteindelijke beoordeling van de zaak aan de bestuursrechter is. Immers, tegen besluiten van de Consumentenautoriteit kan beroep worden ingesteld bij de rechtbank te Rotterdam, en vervolgens hoger beroep bij het College van Beroep voor het bedrijfsleven (CBb). Marktpartijen kunnen overigens – ingevolge artikel 7.1a Awb – de Consumentenautoriteit verzoeken in te stemmen met het overslaan van de bezwaarprocedure, om zodoende rechtstreeks tegen een besluit van de Consumentenautoriteit in beroep te gaan bij de rechter.

Gezien bovenstaande waarborgen zijn wij van mening dat de procedures betreffende bestuursrechtelijke besluiten en eventueel bezwaar en beroep met voldoende waarborgen zijn omkleed.⁹⁶

6.4.4. Toezicht

Naast handhaving is er toezicht, dat soms aan handhaving voorafgaat. Dat toezicht is algemeen geregeld in de Awb; zie ook nog artikel 2.4.Whc. De regering stelt over het toezicht:

“Het toezicht op zowel de civiel- als bestuursrechtelijke regels is daarentegen wel bestuursrechtelijk omdat dit gezien de in artikel 4, zesde lid, van de verordening voorgeschreven bevoegdheden onvermijdelijk is. De consumenttoezichthouder dient te beschikken over publieke toezichtsbevoegdheden. Deze kunnen in het Nederlandse rechtsstelsel effectief alleen bestuursrechtelijk worden ingevuld. De ambtenaren werkzaam bij de ConsumentenAutoriteit zijn bij gebruikmaking van de toezichtsbevoegdheden gebonden aan de algemene beginselen van behoorlijk bestuur, al dan niet gecodificeerd in de Awb. Zo kunnen ambtenaren van de ConsumentenAutoriteit belast met toezicht slechts gebruik maken van hun bevoegdheden voor zover dat redelijkerwijs nodig is voor de vervulling van hun taak.”⁹⁷

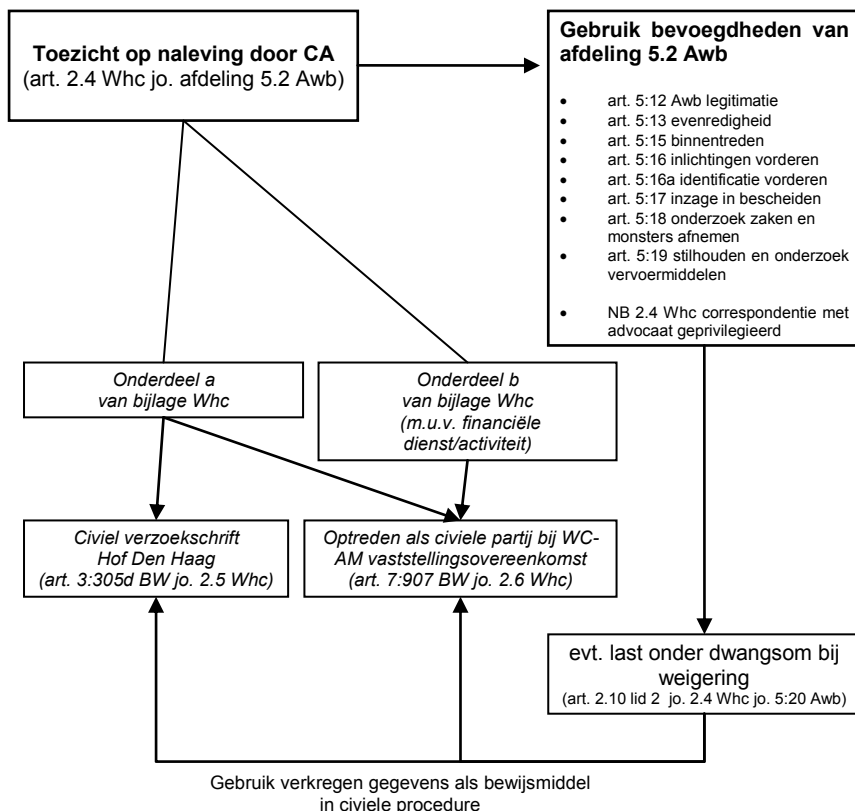
Organisatorisch zijn toezicht en handhaving binnen de organisatie van de Consumentenautoriteit gescheiden. De ambtenaren belast met het nemen van de beslissingen rondom handhaving zijn niet betrokken bij het opmaken van het rapport (art. 10:3 lid 4 Awb; voorheen: art. 2.8 lid 5 Whc).

Toezicht maakt proactief onderzoek zonder concrete verdenking van een overtreding mogelijk en bestrijkt alle wettelijke bepalingen die de CA dient te handhaven. Dus ook als het wettelijke bepalingen betreft die civielrechtelijk gehandhaafd moeten worden, kan van de toe-

⁹⁶ Kamerstukken II 2006/07, 30 928, nr. 8, p. 9-10.

⁹⁷ Kamerstukken II 2005/06, 30 411, nr. 3, p. 30.

zichtsbevoegdheden gebruik worden gemaakt. Dat leidt tot een ongekeerde synthese van publiek- en privaatrecht. Ambtenaren belast met toezicht hebben de bevoegdheden van afdeling 5.2 Awb en de met deze bevoegdheden verkregen informatie kan vervolgens in een eventuele civiele procedure als bewijs worden gebruikt.⁹⁸ Schematisch ziet dit er als uit als in figuur 3 weergegeven.

Figuur 3 Toezicht door CA

6.5. Het duale handhavingstelsel

6.5.1. Totstandkomingsgeschiedenis

Handhaving van consumentenrecht door de overheid is inherent gecompliceerd, omdat het consumentenrecht in het algemeen – en dat geldt zeker in het bijzonder voor het consumentenacquis dat in de Whc centraal staat – vormgegeven is als privaatrechtelijke regels die door individuen ten overstaan van een civiele rechter ingeroepen kunnen worden. Deze regels hebben in de regel niet de structuur die bijvoorbeeld strafrechtelijke en ook wel be-

⁹⁸ Kamerstukken II 2005/06, 30 411, nr. 3, p. 34.

stuursrechtelijke normstelling heeft (“het is verboden om te...” of “de normadressaat doet dit of dat”). Dat heeft voor de bestuursrechtelijke handhaving van het consumentenacquis tot de wonderlijke constructie geleid dat regels die in het BW te vinden zijn, herhaald opgenomen zijn in hoofdstuk 8 Whc.⁹⁹

De Whc kiest voor een duaal handhavingssstelsel: sommige regels uit het consumentenacquis worden civielrechtelijk gehandhaafd en andere bestuursrechtelijk.¹⁰⁰ Gegeven dat vóór inwerkingtreding van de Whc geen publiekrechtelijke handhaving van civielrechtelijke regels mogelijk was, kan in zekere zin – met Heldeweg en in navolging van De Haan – gesproken worden van *publicisering*.¹⁰¹

Minder pejoratief uitgedrukt is sprake van een verschuiving van (individuele) privaatrechtelijke naar (collectieve) publiekrechtelijke handhaving. Waarom duaal gehandhaafd? Oorspronkelijk was de rechtvaardiging relatief eenvoudig:

“De reden voor deze tweedeling is dat op deze wijze civielrechtelijke begrippen via de civiele rechter worden gehandhaafd en bestuursrechtelijke bepalingen bestuursrechtelijk (met een eventueel toetsing door de bestuursrechter). Hiermee wordt vermenging tussen deze twee rechtsgebieden voorkomen.”¹⁰²

en:

“Betreft het een rechtsregel die is neergelegd in het BW en dus primair een privaatrechtelijke regel die de rechtsbetrekkingen tussen consumenten en bedrijven vorm geeft, dan wordt gekozen voor handhaving via de civiele rechter door de consumententoezichthouder (...). Betreft het een publiekrechtelijke rechtsregel, dan wordt deze regel bestuursrechtelijk gehandhaafd.”¹⁰³

(...) “Wat betreft de privaatrechtelijk te handhaven regels is er sprake van een «dual stelsel»: toezicht vindt bestuursrechtelijk plaats conform de Awb, handhaving loopt via de civiele rechter (gerechtshof Den Haag). Als alternatief voor dit duaal handhavingssstelsel is in overweging genomen een stelsel waarbij voor alle te handhaven consumentenregels, dus zowel de publiek- als de privaatrechtelijke, het toezicht en de handhaving plaatsvinden op basis van het bestuursrecht. Voordeel hiervan is dat het toezicht en de handhaving in één hand zouden komen. In dat verband is overwogen de te handhaven privaatrechtelijke regels uit het BW een bestuursrechtelijke evenknie te geven, door, kortgezegd, de BW-regels te kopiëren in een bestuursrechtelijke wet. Dit alternatief is echter niet gevolgd om de volgende redenen. Het bestaande Nederlandse stelsel van (handhaving van) consumentenbescherming is overwegend privaatrechtelijk. Het merendeel van de door de consumententoezichthouder te handhaven richtlijnen betreft privaatrecht. Deze zijn in het BW geïmplementeerd. De regering wenst dit privaatrechtelijke stelsel zoveel mogelijk in stand te houden. Nieuw in de privaatrechtelijke handhaving, ingevolge het wetsvoorstel, is dat de consumententoezichthouder in geval van een inbreuk waarbij collectieve consumentenbelangen in het geding zijn, in de handhaving van de bescherming van die collectiviteit van consumenten kan voorzien door middel van een gerechtelijke actie. Daarnaast is niet voor bestuursrechtelijke handhaving van privaatrechtelijke bepalingen geopteerd, omdat dit de bestuursrechter voor de taak zou stellen privaatrechtelijke begrippen en beginselen uit te leggen. De regering acht dit niet wenselijk; hierdoor zou een tweedeling in de handhaving ontstaan omdat óók de civiele rechter bevoegd blijft de regels voor consumentenbescherming te handhaven indien individuele consumenten daar om vragen. Door de gekozen systematiek wordt een doorkruising van rechtsgebieden voorkomen: de civiele rechter toetst de civiele regels, de bestuursrechtelijke rechter de bestuursrechtelijke regels.”¹⁰⁴

⁹⁹ Kritisch daarover Zijlstra 2006, p. 314-315.

¹⁰⁰ Zie nader de parlementaire behandeling bij art. 2.7 en onderdeel b van de bijlage bij de Whc. Zie over het duale handhavingssstelsel Heldeweg 2006*, p. 84 e.v.; Ammerlaan en Janssen 2006, p. 139 e.v.; Heldeweg 2006, p. 147 e.v.; Campen 2007, p. 35 e.v.; Van Boom 2008, p. 4 e.v.; Krans en Van Wechem 2008, p. 806 e.v.; Melcherts en Vos 2008, p. 97 e.v.

¹⁰¹ Heldeweg 2006, p. 155.

¹⁰² *Kamerstukken II 2005/06*, 30 411, nr. 3, p. 17.

¹⁰³ *Kamerstukken II 2005/06*, 30 411, nr. 3, p. 30.

¹⁰⁴ Idem.

De Raad van State was kritisch over het duale handhavingstelsel:

“Met betrekking tot de handhaving door de consumentenautoriteit, constateert de Raad dat het nationale consumentenrecht gekenmerkt wordt door een veelal privaatrechtelijk karakter en zelfregulering. Tegelijkertijd is, zoals eerder is opgemerkt, publiekrechtelijk toezicht nodig. Tot slot wordt door de regering kennelijk het uitgangspunt gehanteerd, dat op dit moment zoveel mogelijk wordt aangesloten bij het huidige nationale systeem. De in dat verband gekozen oplossing, te weten handhaving zowel via civiel recht als bestuursrecht, leidt evenwel tot praktische uitvoeringsvragen en onduidelijkheid inzake bevoegdheidstoedeling.

De Raad is van mening dat in de toelichting onvoldoende wordt ingegaan op mogelijke alternatieven voor het beoogde duale handhavingstelsel, zoals een overwegend bestuursrechtelijk systeem van consumentenbescherming. De Raad adviseert de toelichting aan te vullen met een uiteenzetting op dit punt.

De Raad is voorts van mening dat op termijn toegewerkt dient te worden naar een transparanter en coherenter systeem van handhaving. In dat licht adviseert de Raad dat het verslag voorzien in het voorgestelde artikel 9.2 niet alleen de doeltreffendheid en doelmatigheid van het functioneren van de consumentenautoriteit omvat, maar ook ingaat op de werking van het duale handhavingstelsel.”

De regering hield echter voet bij stuk en gaf in de MvT Whc aan:

“dat als alternatief voor het duale handhavingstelsel in een overwegend bestuursrechtelijke stelsel in overweging is genomen. Het voordeel van zo’n stelsel is dat het toezicht en de handhaving in één hand zouden komen. Dit alternatief is echter niet gevolgd omdat het Nederlandse stelsel van (handhaving van) consumentenbescherming overwegend privaatrechtelijk is. Daarnaast is niet voor bestuursrechtelijke handhaving van privaatrechtelijke bepalingen geopteerd, omdat dit de bestuursrechter voor de taak zou stellen privaatrechtelijke begrippen en beginselen uit te leggen.”¹⁰⁵

En:

“Op grond van verordening 2006/2004 moet het consumentenrecht gehandhaafd worden, ongeacht of de consumentenregels civielrechtelijk of bestuursrechtelijk van aard zijn. In Nederland is een aanzienlijk deel van de consumentenregels die de ConsumentenAutoriteit gaat handhaven geïmplementeerd in het Burgerlijk Wetboek (het betreft onderdeel a van de bijlage bij het wetsvoorstel). De handhaving van deze privaatrechtelijke normen zal via het civiele recht (blijven) plaatsvinden waarbij aangetekend wordt dat er een bijzondere verzoekschriftprocedure wordt gecreëerd. Het alternatief – handhaving van privaatrechtelijke regels met behulp van bestuursrechtelijke instrumenten – zou betekenen dat een bestuursorgaan als de ConsumentenAutoriteit en vervolgens de bestuursrechter de open privaatrechtelijke normen en begrippen zouden gaan uitleggen. De op grond van verordening 2006/2004 in te voeren handhavingverplichting in combinatie met de bestendiging van privaatrechtelijke handhaving van privaatrechtelijke consumentenregels, impliceert dat er ten aanzien van de handhaving van deze privaatrechtelijke regels een duaal stelsel ontstaat. Ten aanzien van de door de ConsumentenAutoriteit te handhaven consumentenregels van bestuursrechtelijke aard (onderdeel b van de bijlage bij het wetsvoorstel) ligt het anders. Daar zal zowel het toezicht als de handhaving bestuursrechtelijk zijn. Teneinde de transparantie en coherentie van het in het wetsvoorstel neergelegde systeem van handhaving te beoordelen, zal in het kader van de evaluatie van de wet, onder meer, de werking van het duale handhavingstelsel nader worden bekeken. Er is geen reden vooruit te lopen op eventueel aan de uitkomsten van de evaluatie te verbinden conclusies op het punt van de handhaving.”¹⁰⁶

Naar aanleiding van de behandeling van het wetsvoorstel in de Tweede Kamer is evenwel toch precies gebeurd waar de regering in eerste instantie niet van gediend was: handhaving van privaatrechtelijke regels met behulp van bestuursrechtelijke instrumenten. Immers, de wetsbepalingen genoemd in onderdeel b van de bijlage bij de Whc worden niet privaatrech-

¹⁰⁵ Kamerstukken II 2005/06, 30 411, nr. 4, p. 2-3.

¹⁰⁶ Kamerstukken II 2005/06, 30 411, nr. 6, p. 18.

telijk maar bestuursrechtelijk gehandhaafd door de CA. Het onderdeel b betrof oorspronkelijk alleen de Colportagewet en de Prijzenwet, maar bij tweede nota van wijziging (*Kamerstukken II 2005/06, 30 411, nr. 18*) is onderdeel b uitgebreid met een aantal bepalingen uit het BW die zich naar het oordeel van de regering ook goed lenen voor bestuursrechtelijke handhaving.

De aanleiding voor deze uitbreiding was o.a. het amendement-Crone (zie de parlementaire behandeling in § 9.2, ad art. 2.7), dat er voor pleitte om zoveel als mogelijk bestuursrechtelijk te handhaven zodat de belasting van ondernemers zo laag mogelijk werd gehouden en 'juridisering' door privaatrechtelijke procedures voorkomen zou worden. De regering liet zich kennelijk overtuigen en verplaatste bij tweede nota van wijziging een aantal wetsbepalingen van onderdeel a (privaatrechtelijk gehandhaafd) naar onderdeel b.¹⁰⁷ Bovendien is bij die gelegenheid een nieuw hoofdstuk 8 Whc opgenomen dat buiten kijf moest stellen dat de betreffende bepalingen uit het BW die in het onderdeel b staan, ook als verbodsbepaling in de Whc geplaatst zijn en dus gehandhaafd mogen worden met publiekrechtelijke boete en last onder dwangsom. In zoverre overlappen onderdeel b en hoofdstuk 8 elkaar.

Aan de onderbouwing van de 'verschuiving' van het accent van civiel recht naar bestuursrecht zijn weinig woorden gewijd, evenmin als aan de overlapping van onderdeel b en hoofdstuk 8.¹⁰⁸ In de parlementaire geschiedenis vinden we de volgende overwegingen:

"Met deze Nota van Wijziging wordt een aantal materiële consumentenbepalingen uit het Burgerlijk Wetboek in het wetsvoorstel overgenomen. Hierdoor wordt het mogelijk om de desbetreffende normen bestuursrechtelijk te handhaven."¹⁰⁹

En ter gelegenheid van de mondelinge behandeling in de Tweede Kamer verklaart de staatssecretaris:

"Dan kom ik terug op de vraag van de heer Crone. Hij refereert aan artikel 8.1. Daarbij gaat het om artikel 305d, punt 1.1 in het BW. Bij de wettelijke bepalingen gaat het om een verzoekschriftprocedure. Die geldt voor de BW-normen, die privaatrechtelijk kunnen worden gehandhaafd. Voor hoofdstuk D en onderdeel A van de bijlage is een nota van wijziging uitgebracht. Daarbij gaat het om de civiele normen. De lijst hiervan is ingekort. Een deel is nu in een bestuursrechtelijk jasje gegoten."¹¹⁰

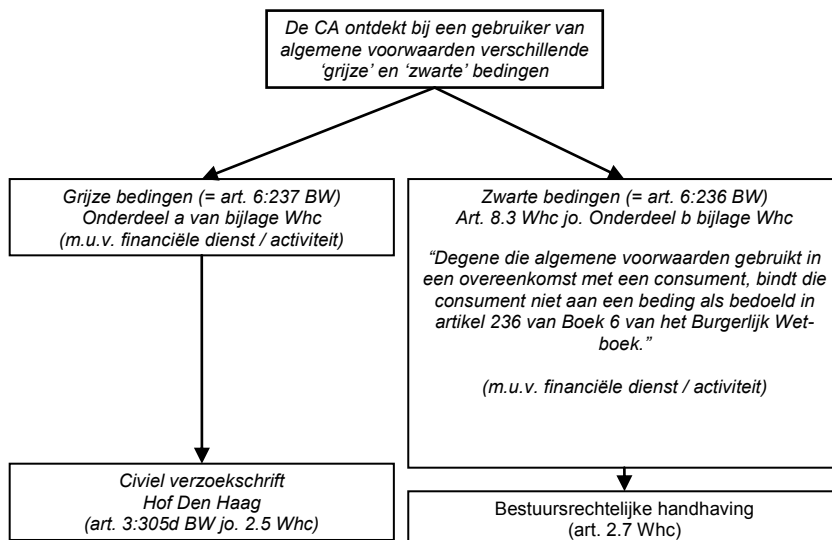
Het is afwachten hoe effectief het stelsel van duale handhaving zal zijn. Het stelsel zal niet kunnen voorkomen dat in bepaalde gevallen door de bestuursrechter uitleg gegeven moet worden aan civielrechtelijke begrippen en toepassing moet worden gegeven aan civielrechtelijke normen. Het zal soms ook niet kunnen voorkomen dat versnippering van rechtsgang ontstaat. Bij wijze van voorbeeld kan de duale handhavingstructuur voor de handhaving van de wettelijke bepalingen ter implementatie van de richtlijn oneerlijke bedingen (Richtlijn 93/13/EEG betreffende oneerlijke bedingen in consumentenovereenkomsten) worden weergegeven zoals in figuur 4 is gedaan.

¹⁰⁷ *Kamerstukken II 2005/06, 30 411, nr. 18.*

¹⁰⁸ Zijlstra 2006, p. 314 merkt op: "Kennelijk acht men het een brug te ver om op 'overtreding' van een artikel uit het BW rechtstreeks een dwangsom of een bestuurlijke boete te zetten".

¹⁰⁹ *Kamerstukken II 2005/06, 30 411, nr. 18, p. 7.*

¹¹⁰ *Handelingen II 2005/06, 96, p. 5913-5914 (Staatssecretaris Van Gennip).*

Figuur 4 - Handhaving tegen onereuze algemene voorwaarden

Het schema¹¹¹ gaat er overigens van uit dat de CA op voorhand – dat wil zeggen voordat zij de keuze maakt om bepaalde bedingen voor de civiele rechter en andere voor de bestuursrechter aan te vechten – al weet dat de betreffende bedingen ofwel onder artikel 6:236 danwel artikel 6:237 BW vallen. Bovendien lijkt de naïeve idee achter het duale stelsel te impliceren dat ‘concrete normen’ geen uitleg behoeven en rauwelijks toegepast kunnen worden. Beide veronderstellingen behoeven nuance. Stel: de CA oordeelt dat een ondernemer een ‘zwart beding’ hanteert en treft handhavingsmaatregelen. De bestuursrechter oordeelt dat het beding niet onder de termen van de ‘zwarte lijst’ valt. In dat geval moet worden geconstateerd dat de handhavingsmaatregelen geen publiekrechtelijke rechtsgrond hebben en dat geen sprake was van een (geldig) besluit. Wellicht is dan wél sprake van een ‘grijs beding’, maar dat betekent dat de CA eigenlijk geen bestuursrechtelijk handhavingsbesluit heeft genomen en dat de ondernemer bij de verkeerde rechter terecht is gekomen (dan zou strikt genomen onbevoegdverklaring van de bestuursrechter moeten volgen en zou de bestuursrechter wellicht de verwijzing ex art. 8:71 Awb toepassen). Voor het omgekeerde geval zou de civiele rechter – wanneer deze oordeelt dat de voorgelegde bepaling uit algemene voorwaarden niet valt onder de termen van het ingeroepen ‘grijze beding’ – de CA niet-ontvankelijk moeten verklaren. Een verwijzing van civiele rechter naar bestuursrechter is niet mogelijk.¹¹² De CA zal dus opnieuw moeten besluiten, namelijk tot het gebruikmaken van haar civielrechtelijke handhavingsmogelijkheden.

¹¹¹ Het schema laat de mogelijkheid van de dagvaardingsprocedure van art. 3:305b BW buiten beschouwing, hoewel deze strikt genomen ook mogelijk is (vgl. *Kamerstukken II* 2005/06, 30 411, nr. 3, p. 34).

¹¹² Weliswaar bestaat er een zogenaamde ‘wisselbepaling’ tussen verzoekschrift en bestuursrechtelijke procedure (art. 70 Rv), maar daarin is het wisselen van een civielrechtelijke verzoekschriftprocedure naar een bestuursrechtelijke besluitfase niet geregeld. Het artikel ziet alleen op een verkeerde rechtsingang gekozen door de burger. De leer van de formele rechtskracht is hier overigens evenmin aan de orde, omdat tegen het besluit van de CA om een verzoekschriftprocedure ex art. 3:305d BW aan te vangen geen publiekrechtelijke rechtsbescherming openstaat.

Als we de verschillen tussen de twee handhavingswegen op een rij zetten, ontstaat het volgende beeld:¹¹³

	<i>Bestuursrechtelijke procedure</i>	<i>Civiele verzoekschriftprocedure art. 3:305d BW</i>
<i>Pre-processuele handelingen</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Opmaken rapport (afd. toezicht) (5:48 e.v. Awb) 2. Toezending rapport; mogelijkheid inzien gegevens (5:48 e.v. Awb) 3. Hoorzitting (afd. handhaving) 4. Besluit CA (2.9 Whc) 5. Bezwaarschrift (1:5 jo. 7:1 Awb); hoorzitting en advies onafhankelijke bezwaardviescommissie (7:13 Awb)¹¹⁴ 6. Besluit op bezwaar binnen tien weken (7:10 Awb) 	<ol style="list-style-type: none"> 1. CA is verplicht om termijn stellen voor staken inbreuk (3:305d BW jo.2.5 lid 2 Whc) 2. Waarschijnlijk is twee weken een redelijke termijn (vgl. 3:305a lid 2 BW)
<i>Rechtsgang</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Beroep bij Rechtbank Rotterdam (art. 7.1 Whc jo. 8:1 Awb) 2. College van Beroep voor het bedrijfsleven (20 Wbbo¹¹⁵) 3. Voor handhaving Wet OHP: cassatie in het belang der wet (art. 7.1 Whc) 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Hof Den Haag, eerste en enige feitelijke instantie 2. Cassatie, Hoge Raad
<i>Duur procedure</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Uitspraak in beginsel binnen zes weken (8:66 Awb jo.22 Wbbo). 	<ol style="list-style-type: none"> 1. De rechter bepaalt de dag van de uitspraak (286 Rv.), maar behandelt het verzoek 'onverwijld' (3:305d lid 4 BW)
<i>Remedie</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Bestuurlijke boete, maximaal € 74.000 (art. 2.15 lid 1) danwel € 450.000 (lid 2) 2. Last onder dwangsom 3. Openbaar maken beschikking (2.23 Whc) 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Staken inbreuk 2. Openbaar maken of laten maken beschikking Hof 3. Dwangsom, volgens gewone regels Rv.

6.5.2. Handhaving na inwerkingtreding van de Wet OHP

6.5.2.1. Algemene opmerkingen

Het verhaal van de vorige paragraaf is nog niet afgelopen. Op 15 oktober 2008 trad de Wet oneerlijke handelspraktijken in werking. Deze wet strekt tot implementatie van de Richtlijn oneerlijke handelspraktijken (Richtlijn 2005/29/EG, PbEU L 149/22).¹¹⁶ De wet introduceerde de artikelen 6:193a t/m 6:193j BW, wijzigde de artikelen 6:194 BW en 3:305d BW, en paste de Whc in een aantal opzichten aan. De Wet OHP is om twee redenen van groot belang voor de handhaving van consumentenbescherming. Allereerst is het materiële werkterrein van de CA veel groter geworden nu ook oneerlijke handelspraktijken in algemene zin door de toezichthouder aangepakt kunnen worden. In de tweede plaats bepaalt de Wet OHP dat de bestuurlijke boete die de CA kan opleggen voor overtredingen ter zake van oneerlijke handelspraktijken ten hoogste € 450.000 bedraagt.

In de Wet OHP worden de CA en AFM als publieke toezichthouder aangewezen voor de handhaving van de Wet OHP; de AFM uiteraard voor wat betreft oneerlijke handelspraktijk-

¹¹³ Zie ook het overzicht bij Van Campen 2007, p. 35 e.v.

¹¹⁴ De onafhankelijke bezwaardviescommissie is ingesteld door de CA bij besluit van 8 november 2007, *Stcrt.* 2007, 224, p. 10.

¹¹⁵ Wet bestuursrechtspraak bedrijfsorganisatie.

¹¹⁶ *Stb.* 2008, 397. Vgl. *Kamerstukken II* 2005/06, 30 411, nr. 3, p. 21-22.

ken ten aanzien van financiële diensten en activiteiten. Er worden geen andere bevoegde autoriteiten aangewezen, zoals wel het geval was bij de Whc. De Wet OHP bevat immers geen sectorspecifieke regels, aldus de regering.¹¹⁷ De CA was al bevoegd tot handhaving van het consumentenacquis in zuiver nationale gevallen; daar is nu de richtlijn OHP aan toegevoegd. De AFM was onder de Whc alleen bevoegd om tegen intracommunautaire inbreuken op het consumentenacquis op te treden en de Wet OHP biedt in dat opzicht een nieuwe taak voor de AFM: het handhaven van de Wet OHP ingeval van zuiver nationale overtredingen. Het valt toe te juichen dat de Wet OHP een heldere toedeling van handhavingsbevoegdheid bewerkstelligt en de bevoegdheden niet versnipperd over verschillende toezichthouders, maar de door de regering gebruikte redenering lijkt minder overtuigend. De Wet OHP kent algemene normering, en in die zin is het niet sectorspecifiek, maar sommige van de praktijken op de zwarte lijst zijn wel sectorspecifiek.¹¹⁸ Ik denk bijvoorbeeld aan artikel 6:193g, aanhef en onder q BW: onder alle omstandigheden is de praktijk van het 'bedrieglijk beweren dat een product ziekten, gebreken of misvormingen kan genezen' misleidend. Het is dus de CA die moet optreden tegen een medicijn of voedingsmiddel dat een bedrieglijke 'medical claim' doet door misleidend te verwijzen naar bepaalde genezenverklaringen. Maar tegelijk kan een dergelijk geval onder artikel 86 e.v. Geneesmiddelenwet vallen, dat juist het Staatstoezicht op de volksgezondheid als toezichthouder kent. Langs de weg van artikel 5.1 Whc en het zogenaamde samenwerkingsprotocol zal dan afstemming moeten plaatsvinden.¹¹⁹ En zo zijn meer gevallen denkbaar waarin bevoegdheden van CA onder de Wet OHP en een sectorspecifieke toezichthouder samenlopen.

6.5.2.2. Geen privaatrechtelijke handhaving van de Wet OHP

In het oorspronkelijke wetsvoorstel OHP ging de wetgever verder op de door de Whc ingeslagen weg van duale handhaving. De artikelen 6:193a-193d en 193h BW zouden, zo was het voorstel, civielrechtelijk gehandhaafd worden via de bijzondere verzoekschriftprocedure van artikel 3:305d BW. Dat was kort gezegd omdat die bepalingen open civielrechtelijke normen bevatten die invulling en uitwerking behoeven. Dat is bij uitstek een werkzaamheid van de civiele rechter, zo was de gedachte destijds bij de Whc en ook bij de opstellers van de Wet OHP.¹²⁰ Bovendien gaven de verantwoordelijke bewindslieden bij het oorspronkelijke wetsvoorstel OHP nog als motivering:

"Alleen die normen waarvan de overtreding eenvoudig is vast te stellen, kunnen bestuursrechtelijk worden gehandhaafd. Dit volgt uit artikel 7 van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden (EVRM). Op basis van dit artikel kan alleen een bestuurlijke boete worden opgelegd wanneer in de wetgeving een gebods- of verbodsbepaling is opgenomen die nauwkeurig, duidelijk en ondubbelzinnig is geformuleerd."¹²¹

Vage normen zouden dus privaatrechtelijk worden gehandhaafd via de bijzondere verzoekschriftprocedure en alleen de 'duidelijke normen' zouden via het bestuursrecht worden gehandhaafd. Daarom bepaalde het oorspronkelijk voorgestelde artikel 8.8 Whc voor die 'duidelijke normen':

¹¹⁷ Zie *Kamerstukken II 2006/07*, 30 928, nr. 3, p. 6-7.

¹¹⁸ Sociaal Economische Raad 2004, p. 60 wijst ook op het samenlopen van de Wet OHP en sectorspecifieke regels.

¹¹⁹ Zie meerbepaald art. 11 lid 3 Samenwerkingsprotocol CA-IGZ, hierna opgenomen in § 11.8).

¹²⁰ Zie *Kamerstukken II 2006/07*, 30 928, nr. 8, p. 10-11; p. 13.

¹²¹ *Kamerstukken II 2006/07*, 30 928, nr. 8, p. 10.

1. Het is een handelaar niet toegestaan de in de artikelen 193g en 193i van Boek 6 van het Burgerlijk Wetboek genoemde handelspraktijken te verrichten.
2. In het geval van een uitnodiging tot aankoop als bedoeld in artikel 193a, onder g, van Boek 6 van het Burgerlijk Wetboek verstrekt een handelaar de essentiële informatie, bedoeld in artikel 193e van Boek 6 van het Burgerlijk Wetboek indien deze niet reeds uit de context blijkt.
3. In het geval van commerciële communicatie, reclame en marketing daaronder begrepen, verstrekt een handelaar de essentiële informatie, bedoeld in artikel 193f van Boek 6 van het Burgerlijk Wetboek.

Daarnaast zou artikel 3:305d BW worden aangepast. De onderdelen van de bijlagen a en b (civielrechtelijke resp. bestuursrechtelijke handhaving) bij de Whc zouden in overeenstemming hiermee worden gebracht. Het liep echter allemaal anders.

6.5.2.3. Het amendement-Vos onder nr. 14

Dat het duale handhavingssysteem van de Whc niet wordt gevolgd onder de Wet OHP, is het gevolg van het aannemen van het amendement onder nr. 14 van kamerlid Vos (PvdA). Bij dat amendement is namelijk het duale handhavingssysteem voor wat betreft de Wet OHP verlaten en is gekozen voor de ‘una via’ van het bestuursrecht. Om de ‘link’ met het privaatrecht niet te verliezen, stelde de indiener voor om na het einde van de bestuursrechtelijke kolom de mogelijkheid te openen van cassatie in het belang der wet bij de Hoge Raad. Door het amendement-Vos is o.a. artikel 8.8 Whc geheel gewijzigd zodat het na inwerking-treding van de Wet OHP zal bepalen:

“Een handelaar neemt de bepalingen van afdeling 3A van Titel 3 van Boek 6 van het Burgerlijk Wetboek in acht.”

Voorts werd voorgesteld om aan artikel 7.1 Whc het volgende tweede lid toe te voegen:

“Tegen een uitspraak in hoger beroep van het College van Beroep voor het bedrijfsleven kan de procureur-generaal bij de Hoge Raad der Nederlanden beroep in cassatie in het belang der wet instellen wegens schending of verkeerde toepassing van artikel 8.8.”

Het amendement-Vos was op de volgende overwegingen gegrond:¹²²

“Dit amendement regelt dat de Consumentenautoriteit en de Autoriteit Financiële Markten (AFM) tegen alle oneerlijke handelspraktijken bestuursrechtelijk kunnen optreden. Daarmee worden deze toezicht-houders bevoegd om – zoals bij alle andere markttoezichthouders als de NMa, NZa, OPTA het geval is – ook tegen overtredingen van zogenaamde «open normen» op te treden. Open normen zijn normen die in de concrete omstandigheden van het geval moeten worden uitgelegd en toegepast. Naast open normen zijn er «gesloten normen» waarvan de overtreding eenvoudig is vast te stellen. In het voorliggende wetsvoorstel zijn de Consumentenautoriteit en de AFM slechts aangewezen voor de bestuursrechtelijke handhaving van dergelijke gesloten normen.

Er zijn drie argumenten voor dit amendement.

1. Bestuursrechtelijke handhaving is efficiënter dan het tweeledige bestel van zowel civielrechtelijke als bestuursrechtelijke handhaving. De Consumentenautoriteit en de Autoriteit Financiële Markten moeten immers een civielrechtelijk verzoekschrift motiveren, waarna het Gerechtshof in Den Haag het werk moet overdoen. Dat kost tijd en menskracht.
2. Met het amendement verdwijnt de discrepantie in het voorliggende wetsvoorstel tussen de handhaving van open en gesloten normen. Deze discrepantie is er in gelegen dat een malafide handelaar voor een overtreding van een gesloten OHP norm bestraft wordt met een door de Consumentenautoriteit of

¹²² Kamerstukken II 2007/08, 30 928, nr. 14 (amendement-Vos), p. 2-3.

AFM op te leggen boete van maximaal 450 000 euro, terwijl de handelaar voor een overtreding van een open OHP norm in het geheel geen straf kan krijgen, zelfs als het om een zeer zware overtreding gaat.

3. Bij civielrechtelijke handhaving van een open norm via de verzoekschriftprocedure bij het Gerechtshof Den Haag (art. 3:305d BW) kan volgens het voorliggende voorstel de toezichthouder slechts een bevel tot staking van de overtreding verzoeken aan de rechter. Er kan echter geen boete worden opgelegd. Ook is schadevergoeding vorderen niet mogelijk via deze verzoekschriftprocedure. Ook via een collectieve actie door een consumentenorganisatie (art. 3:305a BW) of een toezichthouder als de Consumentenautoriteit (art. 3:305b BW) is vordering van schadevergoeding niet mogelijk. Dat betekent dat punitieve sancties ontbreken voor het overtreden van dergelijke open normen, hoewel het gaat om oneerlijke handelspraktijken. Het voorliggende wetsvoorstel heeft daarmee onvoldoende afschrikwekkende werking om malafide handelaars te weerhouden van het overtreden van deze open normen en daarmee is de consument onvoldoende beschermd. Daar komt bij dat staking van een overtreding (logischerwijs) alleen verzocht kan worden bij lopende inbreuken. Een handelaar die zijn oneerlijke praktijken staakt, ontspringt dus de dans. Het amendement maakt het sanctioneren van dergelijke praktijken wel mogelijk door bestuursrechtelijke handhaving (bestuurlijke boete en last onder dwangsom) te introduceren – voor zowel lopende als reeds gestaakte inbreuken. In de mededingingspraktijk heeft deze bestuursrechtelijke praktijk zijn nut bewezen.

Uiteraard staat er voor de handelaar die geconfronteerd wordt met sancties altijd rechtsbescherming open in de vorm van beroep bij de rechter (rechtbank Rotterdam met als hoger beroepsinstantie het College van beroep voor het bedrijfsleven). Deze rechter zal zware eisen stellen aan de bewijslast die de Consumentenautoriteit of AFM naar voren brengen, hetgeen een zorgvuldige afweging van de belangen van zowel de handelaar als de consument waarborgt.

Omdat met dit amendement naast de (gewone) civiele rechter in individuele zaken ook de Rechtbank Rotterdam en het College van beroep voor het bedrijfsleven in de bestuursrechtelijke weg dezelfde begrippen uit het Burgerlijk Wetboek (artikelen 6:193a tot en met 6:193j BW van het wetsvoorstel) uit kunnen leggen, wordt tevens met het amendement bepaald dat «cassatie in het belang der wet» kan worden ingesteld tegen uitspraken in hoger beroep van het College van beroep voor het bedrijfsleven in de bestuursrechtelijke weg. Daarmee wordt uniformiteit van jurisprudentie en begripsuitleg in deze twee verschillende rechtskolommen verzekerd. Conform artikel 78 van de Wet op de rechterlijke organisatie, neemt de Hoge Raad alleen kennis van het beroep in cassatie tegen uitspraken van de administratieve rechter als hierin wettelijk is voorzien (wat met aanneming van dit amendement is geregeld). Alleen de procureur-generaal bij de Hoge Raad kan «cassatie in het belang der wet» eisen. Cassatie in het belang der wet kan niet worden ingesteld indien voor partijen een gewoon rechtsmiddel openstaat en brengt geen nadeel toe aan de rechten door partijen verkregen. Dit vloeit automatisch voort uit artikel 78 van de Wet op de rechterlijke organisatie. De Hoge Raad kan zich dus bijvoorbeeld niet buigen over de hoogte van een opgelegde boete. De procureur-generaal zal cassatie in het belang der wet instellen, als de uitleg van dezelfde BW-begrippen uit elkaar dreigt te lopen door jurisprudentie van verschillende rechters in de twee rechtskolommen. Met dit amendement wordt bepaald, dat de Hoge Raad het laatste woord heeft bij de uitleg van het Burgerlijk Wetboek. De figuur van cassatie in het belang der recht bij de Hoge Raad tegen uitspraken van administratieve rechters is niet uniek en komt ook voor in het sociale zekerheidsrecht en de fiscaliteit, waarbij dezelfde begrippen zowel door de civiele als de administratieve rechter kunnen worden uitgelegd – zie de wetsgeschiedenis rond artikel 78 van de Wet op de rechterlijke organisatie (TK 27 181, nr. 3 – p. 61 en nr. 6 – p. 103/104).”

Het amendement werd door kamerlid Vos beargumenteerd met het benadrukken van de discrepanties tussen bestuursrechtelijke en civielrechtelijke handhaving. Bestuursrechtelijk handhaven werd kort gezegd gepresenteerd als slagvaardig, snel, punitief waar nodig, en met de CA als regisseur, terwijl civielrechtelijk handhaven werd afgeschilderd als een instrument dat stroperig is, weinig ‘tanden’ heeft en kortom niet effectief is.¹²³ De duale route zou onnodig omslachtig zijn.

Bij brief van 6 november 2007 ontraadde de Minister van Justitie het amendement, omdat het de balans van de juist in werking getreden Whc zou verstoren. Aangeraden werd de evaluatie van de Whc in 2009 af te wachten. Cassatie in het belang der wet werd ook ontraden

¹²³ Vgl. *Handelingen II 2007/08*, 14, 925.

als zijnde onwenselijk en onnodig, bijvoorbeeld omdat informeel overleg tussen rechters ook een mogelijkheid zou zijn.¹²⁴

Deze brief bleek geen sterke verdedigingslinie voor het duale handhavingstelsel. Ook bij de mondelinge behandeling van het wetsvoorstel en amendement bleek het duale stelsel nog maar weinig fervente voorstanders over te houden. Dat is verklaarbaar; er is nu eenmaal weinig kruid te vinden dat gewassen is tegen retoriek als:

“Voor iedere kwaadwillende smerige boef die zich voordoet als ondernemer en die mensen geld uit de zak wil kloppen, is er een afschrikwekkend middel nodig. In de toelichting staat dat de sancties even efficiënt en effectief zullen zijn, maar het lijkt mij dat er een heel belangrijk verschil is in effectiviteit tussen een toezichthouder die tegen de ene overtreder van de wet zegt: u krijgt van mij nu een fikse bestuurlijke boete – daar gaat een enorm afschrikwekkende werking vanuit – en een toezichthouder die tegen een andere overtreder zegt: wat u doet is niet netjes, als u er niet mee stopt, krijgt u van mij een dwangsom opgelegd. Er is dan toch een enorm verschil in afschrikwekkende werking?”¹²⁵

De minister verdedigt het voorstel wel, maar met weinig kracht van argumenten.¹²⁶ Het bezwaar van artikel 7 EVRM (lex certa) – dat eerder werd genoemd als obstakel voor bestuursrechtelijke handhaving – werd niet meer genoemd. Dat doet dus de vraag rijzen of het eigenlijk wel een overtuigend argument was.¹²⁷ Hoe dat ook zij, het amendement is aangenomen en de privaatrechtelijke handhaving door de CA en AFM van de Wet OHP is daarmee van de baan. Maatschappelijk gezien is dat een uitkomst die heel wel verdedigbaar is; veel zal afhangen van hoe in de bestuursrechtelijke kolom omgegaan zal worden met het ontwikkelen, toepassen en uitbouwen van algemene concepten als ‘oneerlijk’, ‘misleitend’, ‘professionele toewijding’. Of de bestuursrechtelijke kolom werkelijk slagvaardiger is en ‘meer tanden’ heeft, moet worden afgewacht.¹²⁸ Het pad van primair besluit naar oordeel van de CBB zou wel eens doorniger kunnen blijken te zijn dan dat van verzoekschrift bij het Hof Den Haag tot cassatie bij de Hoge Raad. In elk geval zal een enigszins andere rechterlijke attitude van beslissers en beoordelaars in de bestuursrechtelijke rechtsbeschermingskolom worden gevraagd, omdat zij niet alleen besluiten van een bestuursorgaan toetsen, maar ook een bijdrage aan de ontwikkeling van Europees privaatrecht zullen moeten leveren.

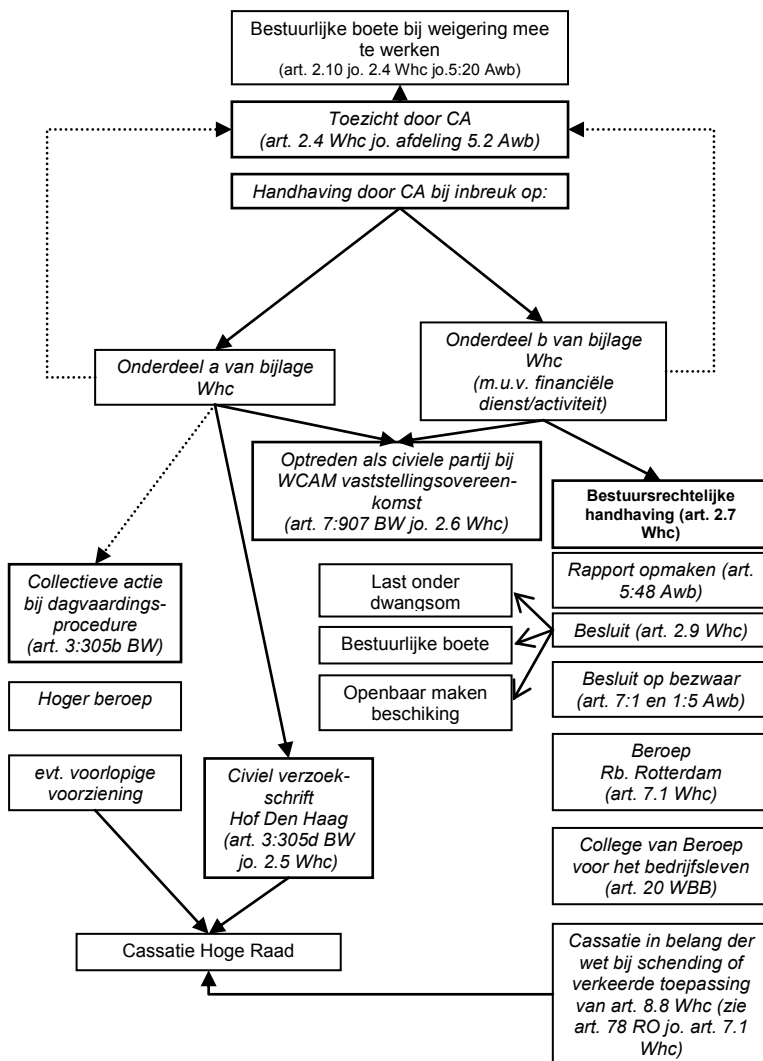
¹²⁴ *Kamerstukken II 2007/08*, 30 928, nr. 15.

¹²⁵ Kamerlid Gesthuizen (SP); *Handelingen II 2007/08*, 14, 940 e.v.

¹²⁶ *Handelingen II 2007/08*, 14, 938-939.

¹²⁷ Over art. 7 EVRM in dit verband kort H.E. Bröring, *De bestuurlijke boete (studiepockets staats- en bestuursrecht nr. 43)*, Deventer: Kluwer 2005, p. 64-65.

¹²⁸ Als ik Scheltema en Scheltema 2009, p. 53 goed begrijp, zouden zij bestuursrechtelijke handhaving van de Wet OHP (m.n. de bestuurlijke boete) in strijd met het rechtszekerheidsbeginsel (m.n. art. 7 EVRM) oordelen.

Figuur 5 Handhaving en rechtsbescherming Whc

Intussen verdient een en ander juridisch gezien geen schoonheidsprijs. Als we het ‘bouwwerk’ van de Whc bekijken na plaatsing van de ‘dakkapel’ van de geamendeerde Wet OHP, dan zien we het schema zoals weergegeven in figuur 5. Het bouwwerk van de Whc was al ingewikkeld, en het amendement-Vos heeft het nog iets ingewikkelder gemaakt. Wat als een bepaalde handelwijze als oneerlijke handelspraktijk gekwalificeerd kan worden, maar tegelijk te scharen valt onder een van de normen uit een andere richtlijn die via het privaatrecht gehandhaafd moeten worden? Gedacht kan worden aan het gebruik van een grijs beding in algemene voorwaarden, dat op grond van artikel 2.5 jo. onderdeel a bijlage Whc via de privaatrechtelijke weg aangepakt moet worden, maar tegelijk mogelijk als een oneerlijke handelspraktijk via de publiekrechtelijke weg aangepakt moet worden. Heeft de CA dan een

keuze? Of is het kiezen van het privaatrecht dan per definitie een onaanvaardbare doorkruising van een publiekrechtelijke weg?¹²⁹ Of is het juist andersom? Ik sluit niet uit dat de rechtsbescherming voor handelaren langs de civielrechtelijke weg in bepaalde opzichten beter is dan langs de bestuursrechtelijke weg.¹³⁰

Naast deze doorkruisingproblematiek is er nog de rechterlijke afstemming van bestuursrecht met privaatrecht. Noch de CA, noch de handelaar heeft na het aflopen van de bestuursrechtelijke rechtsbeschermingskolom bij overtreding van artikel 8.8 Whc de mogelijkheid om cassatie in te stellen. Het gaat immers om cassatie in het belang der wet. Moet het initiatief niet bij belanghebbende partijen liggen, zoals het geval is bij andere wetten die een dergelijke 'cross over cassatie' kennen? En moet – als het voorstel dan toch die 'cross over' introduceert – deze mogelijkheid niet ook gelden voor alle wetbepalingen die bestuursrechtelijk gehandhaafd worden door de CA? De parlementaire discussie hierover is ronduit oppervlakkig te noemen.

6.5.3. Gedragscodes en handhaving

Voor de inwerkingtreding van de Wet OHP had de CA geen handhavende bevoegdheid wat betreft gedragscodes. Niettemin heeft zij het overtreders wel zwaar aangerekend (in het kader van het vaststellen van een boete wegens overtreding van andere wetbepalingen) als zij zich profileerden met een gedragscode zonder deze werkelijk na te leven.¹³¹

Sinds inwerkingtreding van de Wet OHP heeft de CA twee specifieke bevoegdheden: het optreden tegen 'foute gedragscodes' en het optreden tegen handelaren die wel toegetreden zijn tot een gedragscode maar deze vervolgens niet naleven.

Men kan spreken van 'foute gedragscodes' als deze 'een handelen in strijd met de artikelen 193a tot en met 193i van Boek 6 bevordert', en dus kortom oneerlijke handelspraktijken in de hand werkt. De houder van de gedragscode (zie art. 6:193a, lid 1, aanhef en onder j, BW) is de aangesprokene die in de verzoekschriftprocedure van artikel 3:305d BW (zie lid 2) tot aanpassing van de code kan worden veroordeeld. De regering vond dit efficiënt:

"Ten tweede krijgen de Consumentenautoriteit, de AFM en de hierboven genoemde stichting of vereniging de mogelijkheid een verzoekschriftprocedure te starten tegen de houder van een gedragscode die het handelen in strijd met het verbod op de oneerlijke handelspraktijken bevordert. Hiermee wordt gebruik gemaakt van de mogelijkheid die de richtlijn hiertoe biedt in artikel 11, eerste lid, vijfde volzin onder b. De reden om gebruik te maken van deze mogelijkheid is dat het effectiever is om aanpassing van de gedragscode door de houder van de gedragscode te verzoeken dan iedere individuele handelaar die aangesloten is bij de gedragscode hierop aan te spreken. Een eventuele verstoring van de markt die de gedragscode veroorzaakt kan op deze wijze effectief worden bestreden."¹³²

Naast aanpassing is openbaarmaking (art. 3:305d lid 3 BW) een mogelijke sanctie.¹³³

¹²⁹ Over de leer van de onaanvaardbare doorkruising zie men bijv. Konijnenbelt en Van Male 2005, p. 411 e.v.

¹³⁰ In bepaalde opzichten is de civielrechtelijke weg gunstiger (bijv. geen punitieve sanctie), maar in andere opzichten niet (bewijslastomkering ex art. 6:193j BW).

¹³¹ Besluit Consumentenautoriteit 7 augustus 2008, CA/NB/64/69 (Holdvest Investments BV en Wizz Mobile Interactive BV), rdnr. 208.

¹³² *Kamerstukken II* 2006/07, 30 928, nr. 3, p.12.

¹³³ Geerts en Vollebregt 2009, p. 47-48.

Handhavend optreden tegen handelaars die wel een gedragscode onderschrijven maar deze niet naleven, is mogelijk gemaakt door artikel 8.8 Whc jo. artikel 6:193c lid 2 onder b BW. De handelaar die een verplichting die is opgenomen in een gedragscode niet nakomt, kan een boete en last onder dwangsom tegemoet zien voor zover de verplichting uit de Code concreet en kenbaar is, de handelaar aangeeft dat hij aan die gedragscode gebonden is, en de gemiddelde consument daardoor beïnvloed wordt in zijn contracteerbeslissing.

6.5.4. Samenloop OHP en ander consumentenacquis

De implementatie van de Richtlijn OHP kan tot samenloop met andere handhavingsgronden aanleiding geven. Dit komt omdat het werkingsbereik groot en de normstelling van de richtlijn bijzonder algemeen is. Ik geef een voorbeeld van waartoe dit kan leiden. Stel: de CA ontvangt veel klachten over een aanbieder van computerapparatuur, die met regelmaat advertenties in dagbladen plaatst en die zich daarbij uitdrukkelijk op consumenten richt. Deze aanbieder meldt alleen maar tarieven exclusief btw. Dat kan een overtreding opleveren van Richtlijn 98/6/EG betreffende de bescherming van de consument inzake de prijsaanduiding van aan de consument aangeboden producten (geïmplementeerd in de Prijzenwet),¹³⁴ zodat de CA bestuursrechtelijk mag optreden (zie onderdeel b van de bijlage Whc; art. 2.2 jo. art. 2.7 e.v. Whc). Tegelijk kan hier ook sprake zijn van een misleidende omissie (art. 6:193d jo. 193e sub c BW), omdat de consument recht heeft op een vermelding van de prijs inclusief belastingen. Naar ik aanneem mag een dergelijke omissie op grond van artikel 8.8 lid 3 Whc (nieuw) jo. artikel 6:193f sub g BW door de CA alleen bestuursrechtelijk gehandhaafd worden. Bovendien is mogelijk sprake van overtreding van artikel 8.2 Whc jo. artikel 3:15d lid 2 BW, waar ook de bestuursrechtelijke weg voor geldt.

Intussen blijft in het gegeven voorbeeld deze samenloop waarschijnlijk zonder gevolg in die zin dat alle overtredingen tot bestuursrechtelijke handhaving leiden. Wel is het de vraag wat te doen met de op te leggen bestuurlijke boete in het licht van het verschil tussen boetemaxima tussen overtredingen van artikel 8.8 Whc (oneerlijke handelspraktijken) en andere bepalingen (zie art. 2.15 Whc). Dit is een vraag van eendaadse samenloop, die in de Vierde tranche Awb niet geregeld is (afgezien van het ne bis in idem-beginsel in art. 5:43 Awb).¹³⁵ De wetgever heeft kennelijk gemeend dat de sancties niet mogen cumuleren, maar daarmee is nog geen antwoord gegeven op de vraag of de boete maximaal € 74.000 danwel € 450.000 moet bedragen.¹³⁶ Ik vermoed dat de Tweede Kamer – die door het aannemen van het amendement-Vos het hogere boetebedrag introduceerde – het hogere bedrag als maximum zou propagieren.¹³⁷

Problematischer is uiteraard de situatie als bij de ene inbreuk civielrechtelijk gehandhaafd moet worden en bij de andere publiekrechtelijk. Dan ontstaan vermoedelijk problemen die met de doorkruisingsleer opgelost moeten worden.¹³⁸

¹³⁴ Zie art. 2b Prijzenwet jo. art. 1 sub a jo. art. 3 lid 1 Besluit prijsaanduiding producten d.d. 21 mei 2003, *Stb.* 2003, 229.

¹³⁵ Boetemaxima bij meerdaadse samenloop kunnen blijken art. 5:8 Awb cumuleren.

¹³⁶ Zie *Kamerstukken II* 2003/04, 29 702, nr. 3, p. 91; kritisch Caderius van Veen 2005, p. 52.

¹³⁷ Over het amendement-Vos nader § 6.5.2.

¹³⁸ Vgl. voor casuïstiek ter zake van consumentenbeschermingsbepalingen die wél en die niet gehandhaafd worden door de CA bijv. Krans en Van Wechem 2008, p. 809-810.

6.6. Bestuursrechtelijke handhavinginstrumenten

6.6.1. Algemeen

Hiervoor (§ 6.4) kwam algemeen aan de orde de verhouding tussen toezicht en handhaving. Wat betreft de handhaving is de CA bevoegd tot het opleggen van bestuurlijke sancties genoemd in artikel 2.9 Whc: de herstelsanctie van last onder dwangsom en de bestraffende sanctie van bestuurlijke boete. Op deze bestuurlijke sancties zijn per 1 juli 2009 de algemene regels van de Vierde tranche Awb inzake bestuurlijke sancties van toepassing en is een aantal bijzondere regels uit de Whc komen te vervallen.

Voor bestuurlijke sancties geldt het vereiste van *lex certa* (ontleend aan o.a. art. 7 EVRM), zodat een sanctie slechts wordt opgelegd indien de overtreding en de sanctie bij of krachtens een aan de overtreding voorafgaand wettelijk voorschrift zijn omschreven (art. 5:4 lid 2 Awb).

Hoewel dit uit de wettekst niet bijzonder goed blijkt, is de CA gerechtigd af te zien van het opleggen van een boete of last onder dwangsom in ruil voor een toezegging van de overtreder dat hij de overtredingen zal staken. De CA ziet in de praktijk na staking van de overtreding nogal eens af van verder onderzoek of handhaving.¹³⁹

6.6.2. Wat vooraf gaat: toezicht en onderzoeksrapport

Als de CA overgaat tot oplegging van de sancties die haar ter beschikking staan, moet voldaan zijn aan de voorschriften uit de Awb. Die voorschriften betreffen zowel het toezicht als de handhavingfase. Om onderzoek te kunnen doen en informatie te verzamelen, staan de bevoegdheden uit afdeling 5.2 Awb ter beschikking.¹⁴⁰ Regels omtrent zwijgrecht en cautie worden in acht genomen (art. 5:10a; 8:28a Awb). De CA maakt een onderzoeksrapport op (art. 5:48 e.v. Awb), niet alleen ter voorbereiding van een bestuurlijke boete maar ook bij het voornemen een last onder dwangsom op te leggen (art. 2.10 Whc). De overtreder wordt in gelegenheid gesteld zijn zienswijze naar voren te brengen (art. 5:50 Awb). Binnen dertien weken na dagtekening van het rapport volgt beslissing over beboeting of oplegging van de last (art. 5:51 Awb). De CA stelt zich op het standpunt dat in het sanctiebesluit ook verwezen mag worden naar feiten en omstandigheden die niet in het onderzoeksrapport, maar wel in het inzagedossier zijn terug te vinden.¹⁴¹

6.6.3. Last onder dwangsom

De Consumentenautoriteit is bevoegd een last onder dwangsom op te leggen om een overtreding ongedaan te maken dan wel een herhaling van een overtreding te voorkomen.¹⁴² Artikel 51 Sr. is van overeenkomstige toepassing op de last onder dwangsom (art. 2.10 Whc). De inhoud van de last dient aan te sluiten bij de te handhaven wetsbepalingen en omschrijft de te nemen herstelmaatregelen (art. 5:32a Awb). Voorbeelden van een opgelegde last zijn:

¹³⁹ Melcherts en Vos 2008, p. 99.

¹⁴⁰ Vos en Ammerlaan 2008, p. 72-73.

¹⁴¹ Zie bijv. Besluit op bezwaar Consumentenautoriteit 27 oktober 2009, CA/NB/22/343 (Pretium), rdnr. 12 e.v.

¹⁴² Art. 2.10 lid 1 Whc jo. art. 5:31d-5:39 Awb.

- De overtreder wordt geboden consumenten tijdig en deugdelijk te informeren over identiteit en bezoekadres van de onderneming, de prijs, met inbegrip van belastingen, van de dienst;
- De overtreder wordt geboden over te gaan tot aanpassing van bepaalde websites en eventuele websites waarop één of meer spelletjes worden aangeboden met het oogmerk de consument een sms-abonnement te laten afsluiten, op het moment dat de aanbieding van de mogelijkheid voor consumenten tot het afsluiten van een sms-abonnement via een website wordt hervat.

Voorts kan worden gedacht aan rectificatie als last.¹⁴³ Beëindiging van de overtreding vóór het opleggen van de last is van belang, omdat daarmee de last niet langer kan strekken tot beëindiging van bestaande, maar hoogstens tot voorkoming van een nieuwe overtreding.¹⁴⁴ Van belang daarbij is dat de CA onder omstandigheden een preventieve last onder dwangsom kan opleggen (art. 5:7 Awb) om dreigende overtreding af te wenden. Het vast te stellen bedrag van de dwangsom dient in redelijke verhouding te staan tot de zwaarte van het geschonden belang en de beoogde werking van de dwangsomoplegging (art. 5:32b Awb).¹⁴⁵

6.6.4. Boetes; algemeen

Bij het bepalen van de hoogte van de boete houdt de CA op grond van artikel 5:46 Awb (tot 1 juli 2009: art. 2.21 Whc) rekening met de ernst van de overtredingen, de verwijtbaarheid en de specifieke omstandigheden van het geval.¹⁴⁶ Tot de relevante omstandigheden worden o.a. gerekend de duur van de overtreding en het aantal consumenten dat aan de overtreding is blootgesteld.¹⁴⁷ Zo heeft de CA ook wel beslist dat geen boete werd opgelegd voor overtredingen waarbij sprake was van 'beperkte schade'.¹⁴⁸

Dat een overtreding na constatering daarvan is beëindigd, kan relevant zijn voor de hoogte van de boete,¹⁴⁹ alsmede de snelheid en effectiviteit van het handelen van de overtreder.¹⁵⁰

De hoogte van de boete dient, aldus de CA, bij te dragen aan een doeltreffende toepassing van de Whc, waarbij geldt dat de boete "zodanig dient te zijn dat deze de overtreder weerhoudt van nieuwe overtredingen (speciale preventie) en ook in algemene termen voor andere (potentiële) overtreeders een afschrikwekkende werking heeft (generale preventie)".¹⁵¹

¹⁴³ Verkade 2009, p. 92.

¹⁴⁴ Vgl. Besluit Consumentenautoriteit 7 augustus 2008, CA/NB/64/69 (Holdvest Investments BV en Wizz Mobile Interactive BV).

¹⁴⁵ Besluit Consumentenautoriteit 7 augustus 2008, CA/NB/64/69 (Holdvest Investments BV en Wizz Mobile Interactive BV), rdnr. 187.

¹⁴⁶ Bijv. Besluit op bezwaar Consumentenautoriteit 27 oktober 2009, CA/NB/22/343 (Pretium), rdnr. 57.

¹⁴⁷ Voor overwegingen over de duur van de overtreding zie bijv. Besluit op bezwaar Consumentenautoriteit 27 april 2009, CA/NCB/137/163 (OX-2 International), rdnr. 17.

¹⁴⁸ Besluit op bezwaar Consumentenautoriteit 17 december 2009, CA/NB/106/144 (Tele2), rdnr. 21.

¹⁴⁹ Bijv. Besluit Consumentenautoriteit 7 augustus 2008, CA/NB/64/69 (Holdvest Investments BV en Wizz Mobile Interactive BV), rdnr. 184 en 219.

¹⁵⁰ Bijv. Besluit Consumentenautoriteit 26 januari 2009, CA/NCB/220/71 (Smart Media Services e.a.), rdnr. 283.

¹⁵¹ Besluit op bezwaar Consumentenautoriteit 17 december 2009, CA/NB/106/144 (Tele2), rdnr. 35.

6.6.5. Hoogte van de bestuurlijke boete bij de Wet OHP

De Wet OHP geeft de mogelijkheid aan de CA tot het opleggen van een *hogere* bestuurlijke boete ten aanzien van overtredingen van de Wet OHP dan ten aanzien van overtreding van de andere regels van consumentenrecht die tot de bestuursrechtelijke handhaving door de CA behoren. De hoogte van de bestuurlijke boete bedraagt op grond van artikel 2.15, lid 1, Whc ten hoogste € 74.000 (voor overtreding begaan voor 1 januari 2008: € 67.000). Dat is weinig afschrikwekkend als het om grote economische belangen gaat voor de handelaar, en vandaar dat de Wet OHP aan artikel 2.15 Whc toevoegt dat de bestuurlijke boete maximaal € 450.000 bedraagt indien het een overtreding ter zake van kort gezegd oneerlijke handelspraktijken betreft.¹⁵² Ter onderbouwing stelt de regering:

“De Consumentenautoriteit of de AFM kunnen op dit moment op grond van de Wet handhaving consumentenbescherming (Whc) een bestuurlijke boete van maximaal € 67 000 opleggen. Dit maximumbedrag van € 67 000 is gekozen, omdat dit bedrag overeenkomt met een geldstraf van de vijfde categorie in het strafrecht. Bij het opstellen van het wetsvoorstel werd een dergelijke maximumboete ook voor oneerlijke handelspraktijken gepast geacht. Gelet echter op de hierna te noemen factoren is het gepast het maximum van een bestuurlijke boete te verhogen tot € 450 000.

In de eerste plaats biedt het voorgestelde boetemaximum meer mogelijkheden voor de Consumentenautoriteit en de AFM de boetehoogte te variëren al naargelang de omstandigheden van het geval, zoals de bedrijfsgrootte van de betrokken overtreder. In de tweede plaats zullen de Consumentenautoriteit en de AFM, meer dan bij andere bepalingen die zij op basis van de Whc handhaven, bij oneerlijke handelspraktijken behalve met bonafide aanbieders, die incidenteel wellicht een overtreding begaan, ook te maken krijgen met aanbieders wier gehele praktijk erop is gericht door middel van misleidende of agressieve methoden, en onder steeds wisselende handelsnamen, consumenten geld afhandig te maken. Een «slechte pers» (reputatieschade) werkt bij dergelijke overtredders naar alle verwachting niet afschrikwekkend. Ook een last onder dwangsom is in deze gevallen niet altijd effectief. De last onder dwangsom geldt namelijk specifiek voor de overtreder die met naam wordt genoemd in de last en voor de specifieke overtreding waarvoor de last is opgelegd. In die gevallen werkt alleen een boete met een dusdanig afschrikwekkend effect dat een onderneming deze niet incalculeert. Vanuit het oogpunt van speciale (de overtreder moet een boete financieel «voelen») en generale (potentiële overtredders moeten worden afgeschrikt) preventie heeft het huidige boetemaximum naar verwachting onvoldoende preventieve werking. Tenslotte wordt het boetemaximum met een verhoging naar € 450 000 in lijn gebracht met de bestaande boetemaxima van consumentenbepalingen in enkele andere wetten, zoals de Telecommunicatiewet (bijvoorbeeld het spamverbod: maximaal € 450 000 of 10% van de omzet indien dit meer is), de Electriciteitswet 1998 en de Gaswet (die beide momenteel al een regeling voor oneerlijke handelspraktijken kennen waarop een maximumboete van € 450 000 staat, of 10% van de omzet indien dit meer is) en de Wet marktordening gezondheidszorg (op basis waarvan bijvoorbeeld misleidende reclame door een zorgaanbieder of zorgverzekeraar kan worden beboet met maximaal € 500 000 of 10% van de omzet indien dit meer is).

Er is niet gekozen voor een omzetgerelateerde boete, omdat met name in de financiële sector de omzet niet altijd eenvoudig en eenduidig is vast te stellen. Daarnaast hechten wij er aan dat het instrumentarium in de wetgeving omtrent oneerlijke handelspraktijken zo veel als mogelijk aansluit bij hetgeen nu reeds ingevolge de Wet op het financieel toezicht van kracht is.”¹⁵³

6.6.6. Overtreder, verwijtbaarheid en toerekening van gedragingen

Overtreder is degene die als normadressaat is aangewezen, en dat verschilt per overtreding. In hoofdstuk 8 Whc is soms niet meer dan ‘degene die’ genoemd (en strikt genomen hoeft

¹⁵² Zie *Kamerstukken II 2006/07, 30 928, nr. 9.*

¹⁵³ *Kamerstukken II 2006/07, 30 928, nr. 9, p. 2-3.*

dat geen bedrijfsmatig handelende persoon te zijn¹⁵⁴), maar in bepaalde gevallen wordt aangesloten bij de terminologie uit de betreffende richtlijn ('dienstverlener' in art. 8.2 lid 2 Whc, 'verkoper' in art. 8.5 Whc, 'reisorganisator' in art. 8.7 Whc, 'handelaar' in art. 8.8 Whc en 'dienstverrichter' in art. 8.9 Whc).

Bestuurlijke boete als bestraffende sanctie vereist verwijtbaarheid van de overtreder. De Consumentenautoriteit legt geen bestuurlijke boete op voor zover de overtreding niet aan de overtreder kan worden verweten (art. 5:41 Awb (= art. 2.19, lid 1, Whc oud)).¹⁵⁵ Verwijtbaarheid van rechtspersonen hangt af van de gedraging die men de rechtspersoon toerekent. Als een onderneming een callscript hanteert bij telemarketing dat op zichzelf al een overtreding oplevert van regels van consumentenacquis, dan is die toerekeningsvraag anders dan in de situatie waarin het callscript wel correct is maar door een aantal telemarketeers niet wordt nageleefd. Een voorbeeld van toerekening aan de overtreder betreft bijvoorbeeld het gedrag van individuele colporteurs die voor rekening van een onderneming de huizen langsgaan, en bij het begin van het verkoopgesprek niet duidelijk de identiteit van de onderneming weergeven.¹⁵⁶

Artikel 2.7 lid 2 (vervallen) verklaarde artikel 51 Sr. van overeenkomstige toepassing en dat maakt het mogelijk om onder omstandigheden ten aanzien van rechtspersonen ook de feitelijk leidinggevende of de opdrachtgever een boete of last onder dwangsom op te leggen. Sinds 1 juli 2009 is de verwijzing naar artikel 51, leden 2 en 3, Sr. opgenomen in artikel 5:1, lid 3, Awb. In artikel 2.10 Whc is nu duidelijk gemaakt dat artikel 51 Sr. ook toegepast moet worden bij het opleggen van de last onder dwangsom.

Voor verwijtbaarheid van feitelijk leidinggevende binnen de onderneming zal nodig zijn dat deze de overtreding ten onrechte niet heeft voorkomen. Een voorbeeld hiervan biedt de zaak *Realtonekado.nl*, waarin de CA de directeur van de overtreder-rechtspersoon in persoon en hoofdelijk boete oplegde omdat de directeur volledige zeggenschap had, hij de enige persoon was die kon beslissen wat er in het bedrijf gebeurde en op welke wijze en ook feitelijk belast was met de bedrijfsvoering.¹⁵⁷

Opgemerkt zij bovendien dat artikel 5:1, lid 2, Awb ook medeplegers in strafrechtelijke zin als overtreder aanmerkt. Dat maakt dat niet alleen de normadressaat maar ook degene die samenwerkt met de normadressaat en die bij de planning en/of uitvoering van de overtreding een belangrijke rol speelt, als overtreder aangemerkt wordt.¹⁵⁸

In de handhavingspraktijk van de CA is ook belangrijk de vraag of en hoe individuele gedragingen van natuurlijke personen aan de rechtspersoon toeerekend kunnen worden en als overtreding van de rechtspersoon gezien kunnen worden. Ook van belang is de toerekening van gedragingen van de ene rechtspersoon aan de andere.¹⁵⁹ Van de toerekeningskwesaties waar de CA mee te maken heeft, zijn in het bijzonder die van callcenters te noemen. De op-

¹⁵⁴ Zie bijv. art. 8.3 Whc, dat bepaalt dat degene die algemene voorwaarden gebruikt in een overeenkomst met een consument, die consument niet aan een beding bindt als bedoeld in art. 6:236 BW. Zoals bekend is dat laatste artikel ook van toepassing op onereuze voorwaarden in C2C overeenkomsten, zodat strikt genomen ook consumenten in overtreding kunnen zijn van art. 8.3 Whc. Ik vermoed dat dit niet is bedoeld.

¹⁵⁵ Bovendien bepaalt art. 5:5 Awb dat geen bestuurlijke sanctie wordt opgelegd voor een overtreding waarvoor een rechtvaardigingsgrond bestaat.

¹⁵⁶ Besluit op bezwaar 21 januari 2009, CA/NCB/17/227 (UPC).

¹⁵⁷ Besluit Consumentenautoriteit 5 december 2008, CA/NCB/137/135 (OX-2 International (Realtonekado.nl)), rdnr. 187. In dezelfde zin: Besluit Consumentenautoriteit 26 januari 2009, CA/NCB/220/71 (Smart Media Services e.a.), rdnr. 296 e.v.

¹⁵⁸ Doorenbos 2009, p. 544.

¹⁵⁹ Voor een voorbeeld van hoofdelijke boete-oplegging van twee verweven rechtspersonen zie Besluit Consumentenautoriteit 7 augustus 2008, CA/NB/64/69 (Holdvest Investments BV en Wizz Mobile Interactive BV).

drachtgever in wiens opdracht callscripts worden uitgevoerd door zelfstandige callcenters, willen zich nog wel eens beroepen op het ontbreken van verwijtbaarheid van de geconstateerde overtreding, omdat zij geen directe zeggenschap hebben over het toezicht op naleving van die scripts door callcenter-medewerkers. De CA stelt zich op het standpunt dat de opdrachtgever dient toe te zien op naleving van de wet.¹⁶⁰

6.6.7. Noemen van namen en openbaar maken van sanctiebesluiten

Publiciteit is een krachtig wapen, zeker als een bestuursorgaan deze zoekt om voortvarend op te treden. Die voortvarendheid kan schadelijk voor ondernemers zijn en dus ligt het voor de hand dat de CA terughoudend is met 'het noemen van namen'. Dat geldt temeer als er nog geen overtreding is vastgesteld, maar alleen een vermoeden bestaat. In een ambtsinstructie 2008 zijn nadere criteria gegeven voor het noemen van namen, waarbij een redelijk vermoeden, accuut dreigende schade, voorafgaande aankondiging en vermelding van voorlopigheid centraal staan. Zie nader § 11.3.¹⁶¹

Het noemen van namen kan ook als onderdeel van de sanctie worden gezien. Terwijl artikel 2.9 Whc aan de CA bevoegdheden geeft tot het opleggen van boetes en lasten, voegt artikel 2.23 Whc daar nog een bevoegdheid aan toe: het openbaar maken van het sanctiebesluit. De bevoegdheid uit artikel 2.23 Whc betreft een afzonderlijke besluit, waartegen bestuursrechtelijke rechtsbescherming open staat.¹⁶²

6.6.8. Toezeggingen om de overtreding te staken

In artikel 2.23 Whc is een bijzondere bevoegdheid toegekend aan de CA, te weten het bekendmaken van een toezegging gedaan door een ondernemer. Deze 'publicatiesanctie' is afkomstig uit artikel 4 lid 6 sub e Vo. 2006/2004, maar is door de wetgever ook voor zuiver nationale inbreuken overgenomen. Heldeweg meent dat de toezegging alleen de bestuursrechtelijk gehandhaafde bepalingen van de Whc kan betreffen en dat lijkt gezien de plaatsing van artikel 2.23 correct (zie art. 2.7 Whc).¹⁶³

Voor een voorbeeld van een bekendmaking zie Besluit Consumentenautoriteit 30 mei 2008, CA/IC/39/71 (Garant-o-Matic). In dat besluit geeft de CA ook aan wat het achterliggende beleid is:

"83. In de Whc is de mogelijkheid opgenomen dat de Consumentenautoriteit afziet van het opleggen van een boete of een last onder dwangsom als het betrokken bedrijf toezegt de geconstateerde overtredingen te beëindigen. In de memorie van toelichting is dit als volgt toegelicht: "De openbaarmaking van een beschikking inhoudende dat voor de overtreding geen last onder dwangsom en/of bestuurlijke

¹⁶⁰ Zo bijv. Besluit op bezwaar Consumentenautoriteit, 27 oktober 2009, CA/NB/22/343 (Pretium). Vgl. voor toerekening van gedragingen van callcenter-medewerkers aan de opdrachtgever bijvoorbeeld ook Hof Den Haag 21 juli 2009, L/N BJ3772 (Tros/Pretium) waarin het Hof oordeelt dat de opdrachtgever "verantwoordelijk (is) wanneer de in haar opdracht werkende callcenters structureel onbehoorlijk werken".

¹⁶¹ Zie over het zoeken van publiciteit ook Rb. 's-Gravenhage 8 mei 2007, KG 07/433 L/N BA4603 (Pretium Telecom B.V./Staat), behandeld in § 6.3.3.

¹⁶² De bezwaaradviescommissie CA is niet bevoegd om te adviseren bij bezwaar tegen dergelijke openbaarmakingsbeslissingen; zie Besluit tot instelling Adviescommissie bezwaarschriften Consumentenautoriteit d.d. 8 november 2007, art. 5.

¹⁶³ Heldeweg 2006, p. 158.

boete zal worden opgelegd gecombineerd met de toezegging van de overtreder dat de overtreding zal worden gestaakt, biedt de ConsumentenAutoriteit enige speelruimte. Als het meer in het belang is van consumenten om geen last of boete op te leggen, maar een toezegging te verkrijgen van de overtreder de inbreuk te beëindigen, dan kan de ConsumentenAutoriteit het aanbod doen geen handhavingmaatregelen te nemen als een toezegging door de overtreder wordt gedaan. Deze toezegging wordt dan vervolgens wel openbaar gemaakt en is daarmee transparant voor gedupeerde consumenten.

84. De Consumentenautoriteit is van oordeel dat het in dit geval vooral in het belang is van consumenten dat Garant-O-Matic zich bij toekomstige activiteiten blijft houden aan de wettelijke bepalingen die van toepassing zijn op promotionele acties en op koop op afstand. Meer in het bijzonder is de consument het meest gediend bij een werkwijze die andere, nieuwe en toekomstige overtredingen van de toepasselijke bepalingen uitsluit. Een dergelijke generieke waarborg voor de toekomst kan in dit geval niet worden gevonden in de oplegging van een last onder dwangsom. Immers bij de formulering van deze last dient aangesloten te worden bij de specifieke thans geconstateerde overtredingen. Daarbij is het in beginsel niet mogelijk om de last te formuleren, die ruimer is, en derhalve meer omvat, dan de specifiek geconstateerde overtreding.”

Het opstellen van een toezegging en de bekendmaking daarvan is daarmee onderdeel van het sanctie-instrumentarium: door de toezegging te doen en zich ook overigens coöperatief op te stellen, kan de ondernemer in voorkomende gevallen het opleggen van een boete of last onder dwangsom voorkomen.¹⁶⁴ De vraag is in hoeverre hiermee ook een ‘recht’ op het mogen doen van een toezegging kan ontstaan. Vermoedelijk is dat niet snel het geval aangezien het hier een bevoegdheid van de CA betreft die haar ‘speelruimte’ geeft.¹⁶⁵ Uit het besproken besluit Garant-O-Matic lijkt in elk geval te volgen dat bij het gebruik van die speelruimte de responsieve en coöperatieve houding van de ondernemer een niet onbelangrijke factor is.¹⁶⁶

De sanctionering van het niet-naleven van een toezegging als bedoeld in artikel 2.23 Whc is niet geregeld. Uiteraard kan op dat moment voor de betreffende recidive worden opgetreden, en denkbaar is dat de hoogte van de dan op te leggen boete mede wordt bepaald door het feit dat de toezegging niet is nageleefd.

6.6.9. Verhouding tot het strafrecht

De CA mag ófwel bestuursrechtelijk ófwel civielrechtelijk handhaven. Strafrechtelijke handhaving is niet mogelijk. Waarom is niet gekozen voor strafrechtelijke handhaving?¹⁶⁷ De regering verwoordt dit ter gelegenheid van de invoering van de Wet OHP als volgt:

“Bij de keuzes die in dit wetsvoorstel gemaakt zijn ten aanzien van het handhavingstelsel is rekening gehouden met de uitgangspunten en indicatoren die zijn genoemd in de brief van de minister van Justitie van 8 november 2005. Omdat het voor consumenten en consumentenorganisaties niet in alle gevallen mogelijk zal zijn overtredingen op effectieve en efficiënte wijze tegen te gaan, komt de regeling in

¹⁶⁴ Vos en Ammerlaan 2008, p. 79 stellen dat een toezegging ‘onder bijzondere omstandigheden ook nog (kan) worden aangegaan nadat door de Consumentenautoriteit rapport is opgemaakt’. Bedoeld zal wel zijn dat de CA in beginsel *niet bereid* zal zijn genoegen te nemen met een toezegging die pas wordt aangeboden nadat rapport is opgemaakt, want juridisch staat er weinig aan in de weg om ook in die fase nog een toezegging te aanvaarden.

¹⁶⁵ De term speelruimte (*Kamerstukken II 2005/06, 30 411, nr. 3, p. 37*) duidt op een discretionaire bevoegdheid.

¹⁶⁶ Vgl. Vos en Ammerlaan 2008, p. 79.

¹⁶⁷ Zie over de af te wegen uitgangspunten ook ‘Kabinetsnota over de uitgangspunten bij de keuze van een sanctiestelsel’ d.d. oktober 2008.

aanmerking voor publiekrechtelijke handhaving (indicatoren 2 en 3). Zoals eerder is opgemerkt, is er aanvankelijk voor gekozen voor handhaving aan te sluiten bij de Wet handhaving consumentenbescherming. In die wet was reeds voorzien in een handhavings- en sanctiestelsel op basis waarvan tegen overtreding van andere met het verbod op oneerlijke handelspraktijken samenhangende consumentenregels kan worden opgetreden door de CA en de AFM (indicatoren 3 en 4). Op basis van dit handhavings- en sanctiestelsel zou afdeling 6.3.3a afhankelijk van de aard van de overtreden bepaling langs civielrechtelijke weg («open normen») of langs de bestuursrechtelijke weg («gesloten normen») worden gehandhaafd. De «open normen» kwamen niet in aanmerking voor bestuursrechtelijke handhaving, omdat – zoals wij hiervoor al hebben aangegeven – deze normen steeds in de concrete omstandigheden van het geval moeten worden ingevuld en het daardoor niet eenvoudig is de overtreding van deze normen vast te stellen. Dit in tegenstelling tot de «gesloten normen». Na aanvaarding door de Tweede Kamer van het amendement van het lid Vos onder nummer 14 is de handhavingssystematiek gewijzigd. Het amendement heeft ervoor gezorgd dat de volledige regeling inzake het verbod op oneerlijke handelspraktijken – derhalve ook de daarin opgenomen «open norm» bepalingen – bestuursrechtelijk zal worden gehandhaafd.

Bestuursrechtelijke handhaving is aangewezen op beleidsterreinen waarop voor het toezicht en de handhaving specifieke kennis benodigd is, die níét bij politie en justitie voorhanden is, maar wél bij een gespecialiseerd bestuursorgaan (indicator 15). Het consumentenrecht is een dergelijk beleidsterrein. De CA en de AFM beschikken over de voor toezicht en handhaving benodigde kennis. De CA is daarnaast in artikel 2.3 Whc aangewezen als het aanspreekpunt (verbindingsbureau) voor Nederland binnen het Europese netwerk van consumententoezichthouders waarbinnen de handhavingsactiviteiten op communautair niveau worden gecoördineerd. Het ligt daarom voor de hand de handhaving van het verbod op oneerlijke handelspraktijken niet te laten plaatsvinden via het strafrecht, maar via het bestuursrecht. Daarnaast geldt dat de overtreding van de norm doorgaans niet van dien aard is dat er een noodzaak is de overtreding te bedreigen met een vrijheidsbenemende of vrijheidsbeperkende straf of maatregel. Er is geen behoefte aan ingrijpende dwangmiddelen of opsporingsbevoegdheden en ook valt niet te verwachten dat politie en justitie vaak zullen moeten worden ingeschakeld bij de sanctieoplegging naar aanleiding van een normovertreding (indicatoren 5, 12, 13 en 15). Daar waar oplegging van een punitieve sanctie gewenst is, kan gebruik worden gemaakt van het instrument van de bestuurlijke boete (indicator 14). Handhaving via het bestuursrecht ligt hiermee meer in de rede dan handhaving via het strafrecht.¹⁶⁸

De keuze voor bestuursrechtelijke handhaving noopt overigens op specifieke punten wel tot coördinatie met het strafrecht, omdat er andere toezichthouders zijn die soms wél strafrechtelijke handhaving vooropstellen. Zo wordt de overtreding van artikel 3:15d-e BW opgespoord door de FIOD-ECD, strafrechtelijk gehandhaafd door het OM, maar ook bestuursrechtelijk gehandhaafd door de CA.¹⁶⁹ De regering stelt over dergelijke samenloop:

“Enkele bepalingen van de Colportagewet en Prijzenwet (incl. onderliggende regelgeving) zijn thans strafbaar op grond van de Wet op de economische delicten. De FIOD-ECD is belast met de strafrechtelijke opsporing van deze delicten en het Openbaar Ministerie met de vervolging hiervan. De ConsumentenAutoriteit is – na inwerkingtreding van de Wet handhaving consumentenbescherming – bevoegd om de desbetreffende bepalingen bestuursrechtelijk te handhaven. De relevante bepalingen in de Prijzenwet en de Wet op de economische delicten zullen aldus worden gewijzigd dat strafrechtelijke handhaving niet langer meer mogelijk is. Zodoende wordt voorkomen dat de normen in de Colportagewet en de Prijzenwet zowel strafrechtelijk als bestuursrechtelijk worden gehandhaafd.”¹⁷⁰

De vraag is hoe een eventuele strafrechtelijke vervolging door het OM zich verhoudt tot handhaving door de CA. Een overtreding in de zin van de Whc kan immers ook bijvoorbeeld oplichting (art. 326 Sr.), flessentrekkerij (art. 326a Sr.) of valsheid in geschrifte (art. 225 Sr.)

¹⁶⁸ *Kamerstukken I 2007/08*, 30 928, nr. C, p. 8.

¹⁶⁹ Zie art. 3:15f lid 3 BW, art. 1 aanhef en onder 4 WED, alsmede art. 4.2 jo. bijlage, onderdeel a, Whc. Vgl. *Kamerstukken I 2007/08*, 30 928, nr. C, p. 6.

¹⁷⁰ *Kamerstukken II 2005/06*, 30 411, nr. 3, p. 37-38. Zie ook het exposé bij *Kamerstukken I 2007/08*, 30 928, nr. C, p. 7-8.

opleveren.¹⁷¹ De algemene gedachte is dat strafrechtelijke vervolging subsidiair is ten opzichte van handhaving door de CA:

“Het wetsvoorstel voorziet in een wisselwerking tussen ConsumentenAutoriteit en officier van justitie zoals die ook is opgenomen in de Vierde tranche van de Awb. Als een inbreuk tevens een strafbaar feit oplevert, moet een rapport waarin een inbreuk wordt geconstateerd worden overgedragen aan het Openbaar Ministerie (artikel 2.15d van het wetsvoorstel). In de geldende opvattingen over rechtshandhaving komt strafrecht slechts in aanmerking als andere handhavingvormen – zoals hier bestuursrechtelijke handhaving – tekortschieten. Als een gedraging dus zowel een inbreuk op het bestuursrechtelijk te handhaven consumentenrecht als een strafbaar feit oplevert, mag aangenomen worden dat dit strafbare feit een ernstiger misdraging betekent en dus strafrechtelijke handhaving geboden is. Andersom kunnen officieren van justitie ook zaken overdragen aan de ConsumentenAutoriteit als zaken zich meer voor bestuursrechtelijke handhaving lenen. In zoverre blijft het consumentenrecht een gemengd stelsel: niet alleen blijft naast bestuursrechtelijk optreden ook civielrechtelijk optreden door consumenten zelf altijd mogelijk, ook blijft het commune strafrecht naast de bestuursrechtelijke handhaving bestaan. Wel kiest de Vierde tranche van de Awb – en dus ook dit wetsvoorstel – voor een systeem van «una via». Dat wil zeggen, dat de keuze voor hetzij bestuursrechtelijke sanctionering hetzij strafrechtelijke sanctionering op een gegeven moment definitief wordt – een zaak kan niet eindeloos tussen de officier van justitie en de ConsumentenAutoriteit heen en weer worden geschoven. Ook als blijkt, dat een van beide trajecten vruchteloos wordt afgesloten, dan kan een zaak niet naar het andere traject worden doorgeschoven.”¹⁷²

De Whc gaf een aantal regels van samenloop van handhaving door de CA met strafrechtelijke handhaving. Al deze bijzondere regels zijn met inwerkingtreding van de Vierde tranche Awb komen te vervallen. Thans gelden de algemene regels van artikel 5:44-47 Awb. Wat betreft samenloop van toezicht gelden de regels van artikel 4.2 Whc.

6.7. Civielrechtelijke handhaving

6.7.1. Dagvaarding en verzoekschrift

De civielrechtelijke handhaving door de CA is geconcentreerd rond een nieuwe verzoekschriftprocedure ex artikel 3:305d BW, die gevoerd moet worden voor het Gerechtshof 's-Gravenhage. Op de verzoekschriftprocedure zijn de regels van artikel 261 e.v. Rv. van toepassing, voor zover de Whc niet anders bepaalt. Artikel 2.5 Whc eist in elk geval dat de CA een redelijke termijn stelt voor het uitoefenen van het inzagerecht en het staken van de overtreding alvorens het verzoekschrift in te dienen.¹⁷³

De civiele verzoekschriftprocedure kan alleen gebaseerd worden op overtreding van de wettelijke bepalingen bedoeld in onderdeel a van de bijlage Whc. Immers, artikel 3:305d BW bepaalt dat de inzet van de procedure is dat “degene die een inbreuk of intracommunautaire inbreuk als bedoeld in artikel 1.1 van de Wet handhaving consumentenbescherming maakt op de wettelijke bepalingen, bedoeld in onderdeel a van de bijlage bij de Wet handhaving consumentenbescherming, die inbreuk staakt”.

Voor de hand liggende verweren van de belanghebbende ondernemer zijn daarom in elk geval:

¹⁷¹ *Kamerstukken II 2005/06*, 30 411, nr. 3, p. 37; *Kamerstukken I 2007/08*, 30 928, nr. C, p. 6. Samenloop met strafrecht is met name te verwachten op het vlak van oneerlijke handelspraktijken.

¹⁷² *Kamerstukken II 2005/06*, 30 411, nr. 3, p. 37-38.

¹⁷³ Melcherts en Vos 2008, p. 98.

- Er is geen redelijke termijn als bedoeld in artikel 2.5 Whc geboden
- Er is geen sprake van (intracommunautaire) inbreuk als bedoeld in artikel 1.1 Whc (bijv. omdat geen schade aan ‘collectieve consumentenbelangen’ wordt toegebracht)
- Er is geen sprake van overtreding van de wettelijke bepalingen in onderdeel a bijlage Whc.

De reden voor het invoeren van een nieuwe bijzondere procedure met geconcentreerde rechtsmacht van het ‘consumentenhof’ te Den Haag, naast de collectieve actie ex artikel 3:305b e.v. BW is, aldus de regering, dat Vo. 2006/2004 eist dat de bevoegde autoriteiten in staat moeten zijn om een inbreuk ‘onverwijld’ te beëindigen of te verbieden. Dat is niet mogelijk met een gewone dagvaardingsprocedure, terwijl een eventuele voorlopige voorziening geen definitieve beslechting oplevert.¹⁷⁴ De regering heeft er uitdrukkelijk voor gekozen om Vo. 2006/2004 niet via een dagvaardingsprocedure uit te voeren, hoewel dat o.a. door de Raad voor de rechtspraak werd geopperd:

“De Minister van Justitie heeft bij de Raad voor de rechtspraak advies ingewonnen inzake het wetsvoorstel. In het advies van 25 juli 2005 heeft de Raad de volgende opmerkingen gemaakt. De Raad voor de rechtspraak kan zich goed vinden in de voorgestelde concentratie van de verbodsprocedure bij het gerechtshof ‘s-Gravenhage. Vanuit het perspectief van een eenduidige rechtspleging ligt het naar het oordeel van de Raad echter meer voor de hand dat de verbodszaken, net als de zaken op grond van artikel 6:241 BW, via een dagvaarding worden aangebracht. In een dagvaardingsprocedure zou het bovendien eenvoudiger zijn om derden in vrijwaring op te roepen of om zaken te voegen.”

De regering liet zich niet overtuigen:

“Tevens wordt de keuze voor de verzoekschriftprocedure in dit wetsvoorstel gehandhaafd en wordt de procedure niet gewijzigd in een dagvaardingsprocedure. Een verzoekschriftprocedure biedt ten opzichte van de dagvaardingsprocedure wat meer mogelijkheden voor een actieve opstelling ten aanzien van de voortgang van de procedure, doordat niet wordt geprocedeerd via de rol. Voorts is de verzoekschriftprocedure beter toegesneden op de mogelijkheid van deelneming aan de procedure door belanghebbende derden.”¹⁷⁵

Het verzoekschrift moet onverwijld behandeld worden. Het begrip ‘onverwijld’ is weliswaar niet verder uitgewerkt, maar het zet ongetwijfeld een zekere druk op zeer snelle behandeling. Te bedenken valt nog dat ‘onverwijld’ behandeling door het Hof óók geldt voor verzoekschriften ingediend door private belangenorganisaties en óók geldt voor ‘zuiver nationale’ inbreuken.

Afgezien van de verzoekschriftprocedure is er dus ook de mogelijkheid voor de CA om desgewenst de conventionele weg van de dagvaardingsprocedure van artikel 3:305b BW te bewandelen:

“Op grond van artikel 3:305b BW is de ConsumentenAutoriteit overigens ook qualitate qua bevoegd om een collectieve actie te beginnen. In een dergelijke dagvaardingsprocedure is het mogelijk om een gebod, verbod of een verklaring voor recht te vorderen. Uitoefening van deze bevoegdheid ligt minder voor de hand gezien de mogelijkheid om de bijzondere, versnelde verzoekschriftprocedure te voeren.”¹⁷⁶

Te bedenken valt dat voor de dagvaardingsprocedure van artikel 3:305b BW de regels van relatieve rechtsmacht gelden terwijl de procedure van artikel 3:305d BW geconcentreerd is

¹⁷⁴ *Kamerstukken II 2005/06, 30 411, nr. 3, p. 61.*

¹⁷⁵ *Kamerstukken II 2005/06, 30 411, nr. 3, p. 51.*

¹⁷⁶ *Kamerstukken II 2005/06, 30 411, nr. 3, p. 34.*

bij het ‘consumentenhof’ Den Haag. Dit hof heeft bovendien al exclusieve ervaring met abstracte toetsing van algemene voorwaarden (art. 6:240 BW).¹⁷⁷

Schematisch weergegeven zijn de belangrijkste verschilpunten tussen een collectieve actie uit art. 3:305b BW en de verzoekschriftprocedure ex art. 3:305d BW de volgende:

	<i>Dagvaardingsprocedure art. 3:305b BW</i>	<i>Verzoekschriftprocedure art. 3:305d BW</i>
<i>Pre-processuele handelingen</i>	<ul style="list-style-type: none"> - CA moet door het voeren van overleg proberen buiten rechte gevorderd te krijgen (art. 3:305b lid 2 jo. 3:305a lid 2) - Duur: twee weken¹⁷⁸ 	<ul style="list-style-type: none"> - CA is verplicht om termijn stellen voor staken inbreuk (art. 3:305d BW jo.2.5 lid 2 Whc) - Waarschijnlijk is twee weken een redelijke termijn¹⁷⁹ (vgl. art. 3:305a lid 2 BW)
<i>Rechtsgang</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Dagvaardingsprocedure met gewone relatieve competentieregels - Hoger beroep volgens gewone regels - Cassatie Hoge Raad 	<ul style="list-style-type: none"> - Verzoekschrift Hof Den Haag, eerste en enige feitelijke instantie (verzoekschrift, verweerschrift, mondelinge behandeling, beschikking) - Cassatie Hoge Raad
<i>Duur procedure</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Gewone duur - Evt. voorlopige voorziening 	<ul style="list-style-type: none"> - De rechter bepaalt de dag van de uitspraak (286 Rv), maar behandelt het verzoek ‘onverwijld’ (art. 3:305d lid 4 BW)
<i>Remedie</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Gebod of verbod (art. 3:305a BW) - Openbaarmaking uitspraak (art. 3:305a lid 3) - Versterking met dwangsom 	<ul style="list-style-type: none"> - Staken inbreuk - Openbaar maken of laten maken beschikking Hof - Versterking met dwangsom
<i>Bewijs</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Open stelsel van bewijsmiddelen - Bewijs verkregen via toezicht (Awb en Whc) 	<ul style="list-style-type: none"> - Open stelsel van bewijsmiddelen - Bewijs verkregen via toezicht (Awb en Whc)

Er zijn nog niet veel verzoekschriftprocedures ex artikel 3:305d BW aangebracht door de Consumentenautoriteit. Een van de toegewezen verzoekschriften betrof een reisbureau dat pakketreizen via internet aanbod zonder te voldoen aan de eisen van artikel 7:512, lid 1, BW. Het Hof Den Haag bepaalde dat de overtreders de inbreuk op dat artikel diende te staken, op straffe van verbeurte van dwangsom.¹⁸⁰

¹⁷⁷ Zie bijv. Hof Den Haag 6 juli 2004, TvC 2004, p. 185 (nt. M.B.M. Loos) en Hof Den Haag 22 maart 2005, 3/1463, Tijdschrift voor Consumentenrecht en Handelspraktijken 2005, p. 150 (nt. M.Y. Schaub/M.B.M. Loos) (HCC/Dell); Hof Den Haag 24 oktober 2006, 06/759 (Dell/HCC); Hof Den Haag 9 augustus 2006, 05/501 (SOV/KNVB).

¹⁷⁸ Daarover Snijders 2000, p. 853 e.v.

¹⁷⁹ Kamerstukken II 2005/06, 30 411, nr. 3, p. 34: “Artikel 3:305a, tweede lid, BW bepaalt in de tweede zin dat een termijn van twee weken na de ontvangst door de gedaagde van een verzoek tot overleg onder vermelding van het gevorderde, in elk geval daartoe voldoende is. Een dergelijke termijn zal voor de ConsumentenAutoriteit in ieder geval ook als redelijke termijn gelden, al kunnen de omstandigheden van het geval met zich brengen dat enkele dagen tot uren als een voldoende redelijke termijn is aan te merken. Spoedeisendheid kan daarbij een relevante omstandigheid zijn.”

¹⁸⁰ Hof Den Haag 7 april 2009, TvC 2009, p. 265 (Gold Travel).

6.7.2. Afwikkeling massaschade

In artikel 2.6 Whc is bepaald dat de CA als contractspartij kan toetreden tot een vaststellingsovereenkomst als bedoeld in art. 7:907 BW (Wet Collectieve Afwikkeling Massaschade).¹⁸¹ De wetstechnische constructie die de Whc hier kiest, is dat de artikelen 7:907 lid 2 BW, de artikelen 7:908-910 BW en titel 3.14 Rv. (= art. 1013 e.v. Rv.) van overeenkomstige toepassing zijn.¹⁸² Het sluiten van een vaststellingsovereenkomst en het voorleggen daarvan aan de rechter door de ConsumentenAutoriteit zijn – aldus de MvT Whc – geen besluiten in de zin van artikel 1:3, eerste lid, van de Awb.¹⁸³ Dit ligt voor de hand voor zover het daadwerkelijk voorgelegde vaststellingsovereenkomsten betreft, nu artikel 7:907 e.v. BW een uitgebreide civielrechtelijke rechtsbescherming biedt aan belanghebbenden.¹⁸⁴ De regering meende dat slechts terughoudend gebruik gemaakt mag worden van artikel 2.6 Whc en zag vooral een ‘faciliterende, procesmatige rol’ voor de CA weggelegd als ‘professionele organisatie zonder eigenbelang’. Alleen als private partijen er niet uitkomen, komt de CA in actie, zo was de gedachte:¹⁸⁵

“De ConsumentenAutoriteit zal terughoudend met deze bevoegdheid om moeten gaan. Als consumentenorganisaties zelf proberen een vaststellingsovereenkomst ter afwikkeling van massaschade zoals bedoeld in artikel 7:907 BW te sluiten met schadeveroorzakers en aan de rechter voor te leggen, is er weinig reden voor de ConsumentenAutoriteit te participeren of zelf initiatieven te nemen. Ook hier geldt: de markt zelf heeft altijd het voortouw. Voor een veroorzaker van schade die al in onderhandeling is met een consumentenorganisatie zal er doorgaans ook geen reden zijn om ook nog eens met de ConsumentenAutoriteit in onderhandeling te treden. Wel is dan denkbaar dat de ConsumentenAutoriteit hierbij op verzoek van een of beide partijen die in onderhandeling zijn, ondersteunend te werk gaat. Voorts doet de ConsumentenAutoriteit er verstandig aan om te bezien, of er terzake geen afwikkeling van schadezaken mogelijk is bij de – laagdrempelige – geschillencommissies voor consumentenzaken. De bepaling welke schadecategorie van toepassing is in een individueel geval en dus op welke vergoeding een gerechtigde tot een vergoeding aanspraak kan maken, vindt bij voorkeur plaats door een derde partij, zoals een daartoe opgerichte en in de overeenkomst aangewezen rechtspersoon. Dergelijke activiteiten vallen buiten het werkkterrein van de ConsumentenAutoriteit. Zie ook artikel 7:907 lid 3, onderdelen d en h, BW.”¹⁸⁶

Het parlement was niet onverdeeld gelukkig met de invoering van artikel 2.6 Whc omdat het onnodige overheidsbemoeienis met private onderhandelingsprocessen zou kunnen opleveren. Om die reden is een derde lid toegevoegd dat een ministeriële aanwijzingsbevoegdheid ter zake van het uitoefenen van artikel 2.6 Whc invoert. De aanwijzing die inmiddels op grond van artikel 2.6 Whc is uitgevaardigd, bepaalt kort gezegd dat de CA instemming van de Minister nodig heeft om überhaupt onderhandelingen te starten (art. 2), dat de CA ‘consu-

¹⁸¹ Uitgebreid Krans 2006, p. 521 e.v.

¹⁸² *Kamerstukken II 2005/06*, 30 411, nr. 3, p. 38: “Dit betekent dat waar in die bepalingen gesproken wordt over «stichting of vereniging» in dit geval ConsumentenAutoriteit gelezen moet worden. Dit overigens met uitzondering van artikel 1014, van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering. Artikel 907 lid 3, onder f, BW en artikel 1018, tweede lid, tweede zin, van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering missen in deze betekenis.”

¹⁸³ *Kamerstukken II 2005/06*, 30 411, nr. 3, p. 39.

¹⁸⁴ Wellicht moet het besluit om te contracteren als voorbereidend besluit zoals bedoeld in art. 8:3 Awb worden gezien.

¹⁸⁵ *Handelingen II 2005/06*, 85, 5192.

¹⁸⁶ *Kamerstukken II 2005/06*, 30 411, nr. 3, p. 38-39.

mentenorganisaties' (welke?) moet consulteren (art. 3), en dat de CA een onafhankelijke derde moet inschakelen die als bemiddelaar optreedt (art. 4).¹⁸⁷

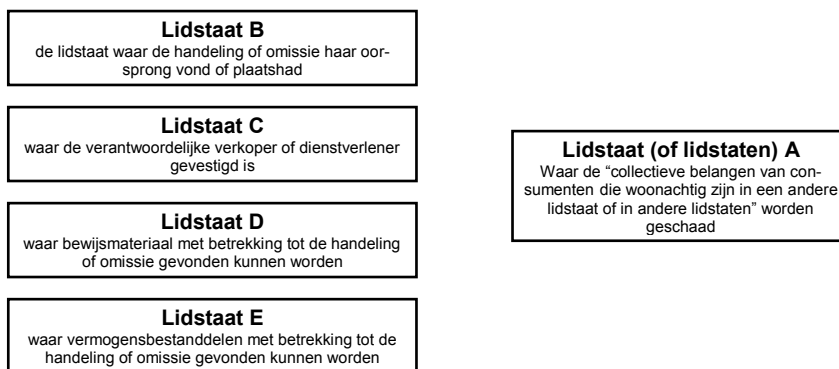
De terughoudendheid van de wetgever is te begrijpen, maar aangezien kan worden vastgesteld dat artikel 2.6 Whc de CA niets meer of anders geeft dan een bevoegdheid die private belangenorganisaties ook hebben, moet worden vastgesteld dat van enige pressie door de CA of wettelijke dwang om de vaststellingsovereenkomst met de CA te sluiten geen sprake is. In zoverre biedt artikel 2.6 Whc ten beste een mogelijkheid aan de CA om als 'smeermiddel' in de onderhandelingen tussen consumentenorganisaties en overtreder(s) op te treden en is de aanwijzingsbevoegdheid wellicht enigszins overdreven.

6.8. Handhaving bij intracommunautaire inbreuken

6.8.1. Bevoegde autoriteiten

In hoofdstuk 2 werd Vo. 2006/2004 al geïntroduceerd, zodat hier volstaan kan worden met de behandeling van een aantal uitvoeringskwesities bij intracommunautaire handhaving. Artikel 3 Vo. 2006/2004 definieert intracommunautaire inbreuk als handelingen en omissies in strijd met het consumentenacquis "die schade toebrengt of kan toebrengen aan de collectieve belangen van consumenten die woonachtig zijn in een andere lidstaat of in andere lidstaten dan de lidstaat waar de handeling of omissie haar oorsprong vond of plaatshad, waar de verantwoordelijke verkoper of dienstverlener gevestigd is, of waar bewijsmateriaal of vermogensbestanddelen met betrekking tot de handeling of omissie gevonden kunnen worden". De volgende lidstaten kunnen dus betrokken zijn:

Figuur 6 - Betrokken lidstaten bij grensoverschrijdende inbreuk

De regering stelt over een en ander:

¹⁸⁷ De aanwijzing (*Algemene aanwijzing van de Staatssecretaris van Economische Zaken van 1 juni 2007, nr. EP/MW 7064640, inzake de wijze waarop de Consumentenautoriteit een overeenkomst tot vergoeding van schade, als bedoeld in artikel 2.6, eerste lid, van de Wet handhaving consumentenbescherming tot stand brengt, Stcrt. 2007, 107*) is weergegeven in § 11.1.

“Een Nederlandse bevoegde autoriteit kan toezichts- en handhavingsactiviteiten uitvoeren in Nederland naar aanleiding van een intracommunautaire inbreuk die plaats vindt in Duitsland of elders binnen de Europese Unie en waarop Duits recht van toepassing is (zie de vorige paragraaf), mits het gaat om een Nederlands bedrijf of bewijs of vermogensbestanddelen in Nederland. De bevoegde autoriteiten (met uitzondering van de nieuw op te richten ConsumentenAutoriteit) zijn op grond van hun bestaande regelgeving thans in veel gevallen reeds bevoegd tegen een inbreuk die haar oorsprong vindt in Nederland of begaan door een Nederlandse bedrijf, op te treden. De mogelijkheid om op treden tegen een bedrijf indien er zich – enkel – bewijs of vermogensbestanddelen met betrekking tot de inbreuk in Nederland bevinden, is over het algemeen een nieuwe bevoegdheid. In zoverre is er dan ook sprake van een uitbreiding van de bevoegdheden voor deze bevoegde autoriteiten, die in dit wetsvoorstel nader wordt geregeld.

Bedrijven die grensoverschrijdend opereren en daarbij het consumentenrecht uit verordening 2006/2004 schenden, kunnen niet langer meer de dans ontspringen omdat ruimer toezicht op intracommunautaire inbreuken mogelijk is en de bevoegde autoriteiten niet langer worden beperkt in de (privaatrechtelijke) mogelijkheden om tegen deze intracommunautaire inbreuken op te treden. Met verordening 2006/2004 is het mogelijk dat een bevoegde autoriteit op verzoek optreedt tegen een bedrijf dat handelt in strijd met het Italiaans recht, maar gevestigd is of bewijs achterhoudt in Nederland. Een toezichthouder in Italië kan een intracommunautaire inbreuk in veel gevallen wel aanpakken op grond van het eigen recht, maar kan niet zomaar bewijs vergaren in Nederland. Met verordening 2006/2004 kan de Italiaanse bevoegde autoriteit de bevoegde autoriteit in Nederland verzoeken om bepaalde bewijsmiddelen te vergaren (bijvoorbeeld de financiële administratie van een bedrijf), op grond waarvan de Italiaanse autoriteit de inbreuk kan vaststellen. Ook kan de Nederlandse bevoegde autoriteit worden verzocht om handhavingsactiviteiten te nemen, al zijn die in dit voorbeeld minder voorstelbaar – de Italiaanse autoriteit kan immers zelf op basis van het eigen recht handhaven.”¹⁸⁸

De vraag is wie in een geval van grensoverschrijdende inbreuk op het consumentenacquis het voortouw neemt van handhaving tegenover de overtreder. Artikel 9 Vo. 2006/2004 eist in elk geval dat coördinatie plaatsvindt door de bevoegde autoriteiten via de verbindingsbureaus. Onze wetgever ging er oorspronkelijk van uit dat de autoriteiten van lidstaat A het voortouw nemen en dat de lidstaten B t/m E slechts ‘uitvoeren’. In het oorspronkelijke wetsvoorstel luidde artikel 2.7 lid 3 daarom:

“De in deze paragraaf toegekende bevoegdheden worden niet zonder een verzoek om wederzijdse bijstand als bedoeld in hoofdstuk 2 van verordening 2006/2004 uitgeoefend, indien er uitsluitend sprake is van een intracommunautaire inbreuk op het recht van een andere lidstaat.”

Bij nota van wijziging verviel dit derde lid, met als motivering:

“Artikel 2.7, derde lid, van het wetsvoorstel regelt wanneer de Consumentenautoriteit mag optreden indien het recht van een andere lidstaat van toepassing is. Het artikel regelt dat de Consumentenautoriteit in beginsel niet zal optreden wanneer er uitsluitend sprake is van een intracommunautaire inbreuk op het recht van een andere lidstaat. Alleen in geval van een verzoek om wederzijdse bijstand mag de Consumentenautoriteit optreden.

Artikel 9 van verordening 2006/2004 bepaalt dat de Consumentenautoriteit haar handhavingsmaatregelen moet coördineren met de andere betrokken bevoegde autoriteiten, wanneer een intracommunautaire inbreuk de belangen van consumenten in meer dan twee lidstaten schaadt. Artikel 2.7, derde lid, van het wetsvoorstel kan de Consumentenautoriteit belemmeren om artikel 9 van de verordening uit te voeren. Artikel 2.7, derde lid, staat het de Consumentenautoriteit immers niet toe om ambtshalve handhavingsmaatregelen te treffen. In de praktijk kan deze beperking tot problemen leiden. Immers, wanneer bevoegde autoriteiten met elkaar contact opnemen om hun handhavingsbevoegdheden te coördineren, kan de Consumentenautoriteit enkel melden dat zij onbevoegd is, tenzij een buitenlandse bevoegde autoriteit een verzoek om bijstand indient. Om zeker te stellen dat Nederland de op haar rustende verplichtingen in de verordening in alle gevallen kan nakomen, wordt artikel 2.7, derde lid, geschrapt.

¹⁸⁸ Kamerstukken II, 2005/06, 30 411, nr. 3, p. 9-10.

Het voorafgaande wil overigens niet zeggen dat de gedachte achter artikel 2.7, derde lid, geheel onjuist was. Wanneer de Consumentenautoriteit notie krijgt van een intracommunautaire inbreuk op Duits recht, zal zij conform de artikelen 7 en 9 van de verordening contact opnemen met de Duitse bevoegde autoriteit. Beide bevoegde autoriteiten zullen dan gezamenlijk besluiten wie het voortouw neemt. Wanneer Duits recht van toepassing is ligt het in de rede dat de Duitse bevoegde autoriteit de noodzakelijke handhavingsmaatregelen neemt. Zij is immers bij uitstek deskundig.”¹⁸⁹

Deze laatste opmerking lijkt niet geheel juist: als Duitsland in ons model lidstaat A is waar de schade optreedt en de overtreder opereert vanuit Nederland, dan is juist op grond van artikel 8 Vo. 2006/2004 mogelijk dat de Nederlandse autoriteiten handhavingsmaatregelen nemen op verzoek van de Duitse autoriteiten.

Schematisch weergegeven zijn dit waarschijnlijk de gangbare scenario's:¹⁹⁰

<p><i>Schade in lidstaat A terwijl: overtreder in lidstaat B (C, etc.) handelt overtreder in lidstaat B gevestigd is, bewijsmateriaal in lidstaat B te vinden is, relevante vermogensbestanddelen in lidstaat B te vinden zijn</i></p>	<p><i>Waar is het geregeld in Vo. 2006/2004 ?</i></p>
<p>Autoriteit lidstaat B treedt als 'aangezochte instantie' op tegen overtreder voor het gerecht van lidstaat B</p>	<p>Art. 8</p>
<p>Autoriteit lidstaat A treedt op tegen overtreder voor het gerecht van lidstaat A</p>	<p>Art. 4</p>
<p>Autoriteit A treedt op tegen overtreder voor het gerecht van lidstaat B</p>	<p>Niet geregeld, gewenste procedure onder Vo. 2006/2004: aanzoeken autoriteiten lidstaat B. Onder Richtlijn 98/27/EG heeft Autoriteit A overigens wel toegang tot de gerechten van lidstaat B</p>

6.8.2. Toepasselijk recht

Noch de Vo. 2006/2004 noch de Whc geven regels van internationaal privaatrecht.¹⁹¹ Artikel 2 lid 2 Vo. 2006/2004 bepaalt zelfs uitdrukkelijk:

“Deze verordening doet geen afbreuk aan de communautaire regels met betrekking tot het internationale privaatrecht, in het bijzonder de regels met betrekking tot de rechterlijke bevoegdheid en het toepasselijke recht.”

Anderzijds wordt in artikel 1 sub n Whc het consumentenacquis omschreven als “de communautaire wetgeving ter bescherming van de belangen van de consument bedoeld in de bijlage bij deze wet, zoals geïmplementeerd in het Nederlands recht *en het recht van de lidstaten*” (mijn cursivering). Dit betekent dat de bevoegde autoriteit aangezocht kan worden om het recht van een andere lidstaat, zoals dat recht de betreffende regel van Europees

¹⁸⁹ *Kamerstukken II*, 2005/06, 30 411, nr. 9, p. 5-6.

¹⁹⁰ Zie ook Betlem 2007, p. 59.

¹⁹¹ Vgl. *Kamerstukken II* 2005/06, 30 411, nr. 3, p. 8. Zie ook Heldeweg 2006, p. 148.

recht heeft geïmplementeerd, toe te passen.¹⁹² Hoe werkt een en ander concreet uit? De regering stelt:

“Verordening 2006/2004 laat de regels van het internationaal (privaat)recht onverlet. Dit betekent dat bevoegde autoriteiten de vraag of er sprake is van een intracommunautaire inbreuk zullen dienen te beantwoorden naar het op grond van het internationaal (privaat)recht toepasselijke materiële recht. Doorgaans is dat het recht van het land van de consument. Het volgende voorbeeld om dit te verhelderen: een Nederlands bedrijf opereert op de Duitse markt en hanteert een overeenkomst met algemene voorwaarden die een onredelijk karakter hebben. Gesteld dat de Nederlandse autoriteit door de verantwoordelijke Duitse autoriteit wordt verzocht om te bewerkstelligen dat een vermoedelijke inbreuk wordt gestaakt, dan zal de Nederlandse autoriteit, indien de overeenkomst op grond van het internationaal privaatrecht wordt beheerst door Duits recht, naar Duits recht dienen te beoordelen of er sprake is van een intracommunautaire inbreuk en niet naar Nederlands recht.

Om te bewerkstelligen dat de bevoegde autoriteiten bevoegd zijn om zowel Nederlands recht als het recht van andere lidstaten toe te passen zijn wettelijke bepalingen in het wetsvoorstel gedefinieerd als de communautaire wetgeving geïmplementeerd in het Nederlands recht en het recht van de lidstaten (artikel 1.1, onderdeel m). In de bijlage bij het wetsvoorstel zijn enerzijds de richtlijnen en verordening volgend uit de bijlage bij de verordening 2006/2004 opgenomen en anderzijds de bepalingen zoals geïmplementeerd in het Nederlands recht opgenomen. Voor wat betreft de bepalingen in het Nederlandse recht, is ook het door de Nederlandse wetgever geregelde surplus aan regelgeving opgenomen. Dit betekent dat de (Nederlandse) bevoegde autoriteiten ook bevoegd zijn voor dit Nederlandse surplus.”¹⁹³

Natuurlijk moet internationaal privaatrecht worden gebruikt om vast te stellen welk rechtstelsel van privaatrecht van toepassing is op een beweerdelijke inbreuk, maar minder juist lijkt mij de opmerking dat als een overeenkomst door Duits recht wordt beheerst, men ook naar Duits recht zou moeten kijken voor beantwoording van de vraag of sprake is van een intracommunautaire inbreuk. Dat wordt niet door Duits recht maar rechtstreeks door (interpretatie van) Vo. 2006/2004 bepaald, zo lijkt mij.

Vo. 2006/2004 regelt niets omtrent de *bevoegdheid* van de bevoegde autoriteit van lidstaat A om te procederen voor de civiele gerechten van lidstaat B, zodat de gewone IPR-jurisdictieregels daarop van toepassing zijn. Dat zal dus veelal de EEX-verordening zijn, als ook de procesregels getroffen per lidstaat bij wijze van implementatie van artikel 4 lid 1 Richtlijn 98/27/EG.¹⁹⁴

Er zijn wat dit betreft drie voor de hand liggende manieren denkbaar om een bevoegd forum aan te wijzen voor een actie van de bevoegde autoriteit van lidstaat A in lidstaat B.

- Allereerst is rechter B bevoegd ten aanzien van een civiele ‘collectieve’ actie van autoriteit A op grond van artikel 2 EEX-Vo. als B het land is waar de verweerder (overtreder) zijn woonplaats heeft (art. 2 EEX-Vo.).¹⁹⁵
- In de tweede plaats kan het gebied van lidstaat B de *locus delicti* zijn (art. 5 sub 3 EEX-Vo.), hetgeen rechter B evenzeer bevoegd maakt.¹⁹⁶

¹⁹² Vgl. Heldeweg 2006*, p. 68.

¹⁹³ *Kamerstukken II 2005/06*, 30 411, nr. 3, p. 8-9.

¹⁹⁴ Vo. 44/2001 betreffende de rechterlijke bevoegdheid, de erkenning, en de tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken, resp. Richtlijn 98/27/EG van het Europees Parlement en de Raad van 19 mei 1998 betreffende het doen staken van inbreuken in het raam van de bescherming van de consumentenbelangen (PB L 166, p. 51–55). Zie nader Betlem 2007, p. 37 e.v.; Stillner 2008, p. 41 e.v. Vgl. Van der Hof 2006, p. 493 e.v.

¹⁹⁵ Voor woonplaats van de rechtspersoon die overtreder is, geldt art. 60 EEX-Vo.: de plaats van statutaire zetel, hoofdbestuur, of hoofdvestiging. Zie Strikwerda 2005, p. 253.

¹⁹⁶ Over de complicaties van uiteenlopen van ‘Handlungsort’ en ‘Erfolgsort’ nader Strikwerda 2005, p. 261 e.v. en Betlem 2007, p. 51 e.v.

- En in de derde plaats kan het zo zijn dat lidstaat B uitvoering heeft gegeven aan art. 4 lid 1 Richtlijn 1998/27 op zodanige wijze dat autoriteit A op die grond toegang heeft gekregen tot de civiele procedures van lidstaat B.¹⁹⁷

Vanuit Vo. 2006/2004 bezien is een dergelijke casus overigens niet interessant, omdat Vo. 2006/2004 nu juist wil stimuleren dat de bevoegde autoriteit van lidstaat B aangezocht wordt om ‘lokaal’ te handhaven ten behoeve van autoriteit A.

Dan speelt nog wel de vraag naar toepasselijk recht. Stel: de bevoegde autoriteit in Duitsland, waar collectieve consumentenbelangen worden benadeeld door misleidende reclame afkomstig van een in Nederland gevestigde ondernemer, verzoekt via het verbindingsbureau aan de Nederlandse bevoegde autoriteit om in Nederland handhavingsmaatregelen te treffen. De aangezochte autoriteit, de CA, dient (i.c. na overleg met de ‘instantie met een rechtmatig belang’ Stichting Reclame Code)¹⁹⁸ een verzoekschrift in bij het Hof Den Haag waarin het staking verzoekt van de misleidende reclame. Welk recht is van toepassing?

Als het Hof deze actie kwalificeert als een onrechtmatigedaadsactie, dan zal artikel 4 lid 1 Rome II Verordening (Vo. 864/2007, PbEU 2007 L 199) vermoedelijk tot toepasselijkheid van Duits recht (*lex loci damni; Erfolgsort*) leiden en dus zal het Hof dan de Duitse implementatiewetgeving van Richtlijn OHP toepassen.¹⁹⁹

De vraag is wel of deze wijze van kwalificatie strikt genomen accuraat is: moet bij handhavingsacties van de CA de aanknopingsfactor worden geïdentificeerd als ware het de vordering van een individuele consument, of moet de vordering van de CA zélf centraal staan? Die laatste is nooit contractenrechtelijk van aard, dus dan zou altijd aanknopings bij een delictuele verwijzingsregel moeten worden gezocht.

Ik denk dat niet zozeer naar het karakter van de vordering van de CA zélf moet worden gekeken, maar naar een verwijzingsregel die aanknoopt bij de rechtsverhouding tussen overtreder en ‘het collectief’ van de benadeelde consumenten. Wellicht is dan de kwalificatievraag deze: welk recht zou van toepassing zijn als niet de bevoegde autoriteit ageerde, maar een individuele consument? Als die benadering de juiste is, zal dus bij een overtreding van de (geïmplementeerde) Richtlijn 93/13/EG inzake oneerlijke bedingen in consumentenovereenkomsten naar een *contractenrechtelijke* verwijzingsregel moeten worden gezocht, ook al ageert de bevoegde autoriteit zelf niet uit contract maar uit hoofde van zijn bijzondere collectieve procesbevoegdheid. Dan zijn de verwijzingsregels van de Rome I Verordening (Vo. 593/2008) relevant. Ook is pleitbaar dat een verwijzingsregel wordt gehanteerd die vergelijkbaar is met die welke voor oneerlijke mededinging geldt (art. 4 Wet conflictenrecht

¹⁹⁷ Art. 4 Richtlijn 98/27/EG bepaalt: “Iedere lidstaat treft maatregelen die nodig zijn om te bereiken dat bij een inbreuk die haar oorsprong vindt in deze lidstaat, elke bevoegde instantie uit een andere lidstaat waar de door die bevoegde instantie beschermde belangen door de inbreuk worden geschaad, zich onder overlegging van de in lid 3 bedoelde lijst tot de in artikel 2 bedoelde rechterlijke of administratieve instantie kan wenden. (...)”.

¹⁹⁸ Deze casus kan zich voordoen. Weliswaar is de Stichting Reclame Code is aangewezen als ‘instantie met rechtmatig belang’ in de zin van art. 8 lid 3 Vo. 2006/2004. Zie art. 6.2 Whc jo. Besluit van 14 mei 2007 tot aanwijzing van instanties met een rechtmatig belang in het kader van Verordening 2006/2004 (Besluit aanwijzing instanties met een rechtmatig belang), *Stb.* 2007, 186, en die zal dus in eerst aangewezen instantie zijn om de inbreuk te beëindigen. Maar de ‘opdracht’ aan de Stichting om intracommu-nautair te handhaven kan worden teruggenomen door de CA als de stichting de inbreuk niet onverwijld kan beëindigen of verbieden. Zie nader de toelichting bij het aanwijzingsbesluit.

¹⁹⁹ Vgl. Strikwerda 2005, p. 197; algemeen Strikwerda 2008, p. 993 e.v. Dit is overigens anders indien en voor zover het HvJ EU zou bepalen dat het consumentenacquis onder de verwijzingsregel van oneerlijke concurrentie in de zin van art. 6 Vo. 864/2007 valt.

onrechtmatige daad): als de gedragingen de ‘collectieve consumentenbelangen’ op de Duitse markt beïnvloeden, dan moet Duits recht worden toegepast.

In bestuursrechtelijk opzicht is de vraag wie welk regime moet toepassen. Hier moet onderscheid worden gemaakt tussen de bestuursrechtelijke procedure en sanctionering en de regels van materieel consumentenrecht die centraal staan.

Allereerst kan worden vastgesteld dat wat betreft de procedure en sanctionering als vuistregel de bevoegde autoriteit de *lokale* regels van bestuursrecht hanteert. Bestuursrechtelijke handhaving in Nederland geschiedt volgens de Nederlandse regels door Nederlandse bevoegde autoriteiten. Als autoriteit B overgaat tot bestuursrechtelijke handhaving op verzoek van autoriteit A, kan natuurlijk blijken dat in lidstaat B een ander systeem van bestuurlijke boete gehanteerd wordt, andere maxima voor dwangsommen gelden dan in lidstaat A, etcetera. De verordening bepaalt niets over hoogten van boetes en het is dus aan de lokale uitvoeringswetgeving om daarin te voorzien. De Whc voorziet daar deels in en laat het voor het overige soms over aan de betreffende sectorale instellingswetgeving, zoals de Wft voor wat betreft de boetes opgelegd door de AFM.²⁰⁰ Het staat de bevoegde autoriteit van de aanzoekende lidstaat A overigens vrij om de bevoegdheden die zij zelf heeft op grond van (de uitvoeringsregels gebaseerd op) artikel 4 en artikel 8 Vo. 2006/2004 uit te oefenen. Dit laat eventuele extraterritoriale werking van (bestuursrechtelijke) handhavingsmaatregelen in een andere lidstaat dan de aangezochte overigens onverlet.²⁰¹

In de tweede plaats zijn er de regels van materieel consumentenrecht die centraal kunnen staan bij handhaving door autoriteit B op verzoek van autoriteit A. Hier geldt hetzelfde als bij de vraag naar toepasselijk recht in een civiele actie. Het kan er toe leiden dat de CA Duits consumentenrecht moet toepassen als zij zich buigt over de vraag of zij het verzoek van de Duitse autoriteiten moet inwilligen om handhavingsmaatregelen te treffen tegen een Nederlandse ondernemer die op Duits grondgebied onoirbare colportagepraktijken ontplooit.

6.9. Rechtsbescherming tegen de Consumentenautoriteit

6.9.1. Klachten

Titel 9.1 Awb geeft een klachtenregeling. Op grond van artikel 9:1 Awb heeft eenieder het recht om bij een bestuursorgaan een klacht in te dienen over de wijze waarop dat bestuursorgaan zich tegenover hem of een ander heeft gedragen. Het bestuursorgaan moet voor een behoorlijke behandeling van zulke klachten zorgdragen. Nadere regels omtrent schriftelijke klachten als bedoeld in artikel 9:1 Awb treft men aan in het Besluit klachtenfunctionaris Consumentenautoriteit.²⁰²

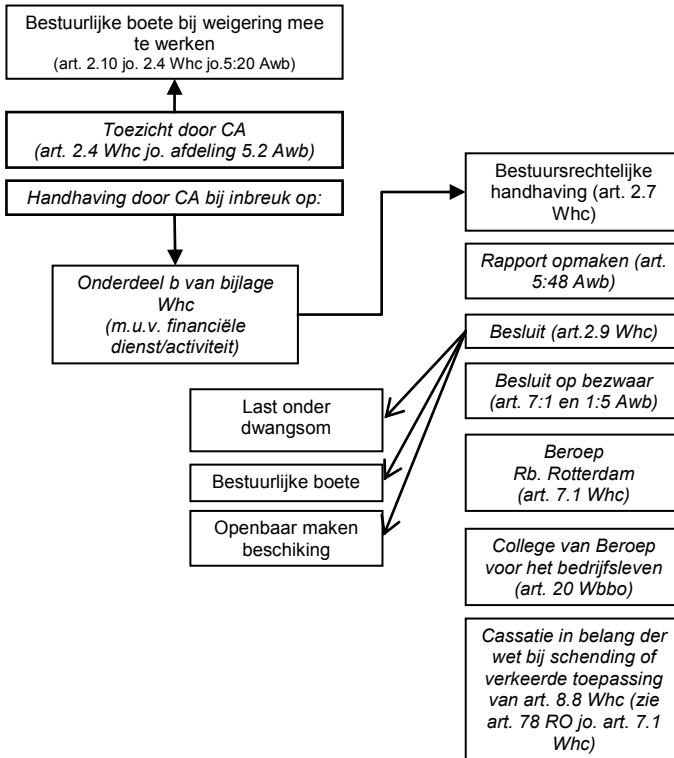
6.9.2. Bezwaar en beroep

Het volledige traject van bestuursrechtelijke handhaving door de CA, inclusief bezwaar en beroep, is weergegeven in figuur 7.

²⁰⁰ Zie nader art. 3.4 Whc. De hoogte van de bestuurlijke boete voor inbreuken bedoeld in art. 3.4 lid 1 Whc wordt bepaald door de Wft (zie lid 2, dat verwijst naar art. 1:81 Wft). Blijkens lid 5 is art. 2.15 Whc (maximering bestuurlijke boete) wél van toepassing bij de inbreuken bedoeld in art. 3.4, lid 3 en lid 4.

²⁰¹ Zie daarover Betlem 2007, p. 50-51.

²⁰² *Stcrt.* 4 januari 2007, nr. 3, p. 10; gewijzigd bij besluit Consumentenautoriteit 5 maart 2008, *Stcrt.* 2008, nr. 48, p. 7.

Figuur 7 - Bezwaar en beroep

De bestuursrechtelijke rechtsbescherming tegen beschikkingen van de CA is deels in de Whc en deels in de Awb geregeld. De regering stelt:

“Indien een beschikking op grond van de Wet handhaving consumentenbescherming zal worden genomen zal, de rechtbank te Rotterdam bevoegd zijn (artikel 7.1 van het wetsvoorstel) om hierover te oordelen. De reden om één bevoegde rechtbank aan te wijzen, is dat er specifieke kennis is vereist voor de toepassing van de consumentenregels. Er is voor de rechtbank Rotterdam gekozen, omdat deze rechtbank reeds op verschillende terreinen van het economisch publiekrecht als de bevoegde bestuursrechter is aangewezen. Daarbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan de bevoegdheid in het kader van de Mededingingswet en de Telecommunicatiewet. In lijn met deze reeds bestaande bevoegdheid is de rechtbank Rotterdam een voor de hand liggende keuze.

Tegen een uitspraak van de rechtbank Rotterdam staat hoger beroep open bij het College van Beroep voor het Bedrijfsleven. De regering heeft voor de mogelijkheid tot het instellen van hoger beroep gekozen, omdat de ConsumentenAutoriteit en andere bevoegde autoriteiten de mogelijkheid hebben om een bestuurlijke boete op te leggen. Immers, aangenomen wordt dat tegen zwaardere boetes beroep in twee instanties moet openstaan. In de meeste gevallen wordt daarin in het bestuursrecht ook voorzien. Het openstellen van hoger beroep geschiedt door middel van een wijziging van de Wet bestuursrecht-spraak bedrijfsorganisatie (zie artikel 8.2 van het wetsvoorstel). Gezien deze wijziging is het niet noodzakelijk ook nog een aparte voorziening te treffen in het wetsvoorstel.

(...) In artikel 7.2 van het wetsvoorstel zal worden bepaald dat consumentenorganisaties zullen worden aangemerkt als belanghebbenden in de zin van deze wet. De regering heeft hiervoor gekozen, omdat zij het belang van consumentenorganisaties bij dit wetsvoorstel wil benadrukken. In dit kader is van belang dat individuele consumenten niet als belanghebbenden zullen worden aangemerkt. Immers, deze wet beoogt collectieve consumentenbelangen te beschermen. Dit betekent dat een individuele consument

niet onder het belanghebbende-begrip van artikel 1:2 van de Awb zal vallen. Om ervoor te zorgen dat individuele consumenten toch indirect «een plaats krijgen» in dit wetsvoorstel, zullen consumentenorganisaties wel als belanghebbenden worden aangewezen.»²⁰³

Van belang in verband met de bestuursrechtelijke rechtsbescherming is de vraag wat als besluit van de CA heeft te gelden. Dat zijn in abstracto die handelingen die het bestuursorgaan verricht op grond van een publiekrechtelijke bevoegdheid (art. 1:3 Awb).²⁰⁴ Hier moet natuurlijk vooral worden gedacht aan besluiten tot het opleggen van een last onder dwangsom en van een bestuurlijke boete.

Voor andere handelingen en weigeringen te handelen, ligt dit mogelijk minder duidelijk. Bij wijze van voorbeeld volgt hier een aantal scenario's:

Een individuele consument dient een klacht over een ondernemer in en vraagt om ingrijpen. De CA weigert.	De CA heeft tot taak te handhaven tegen <i>collectieve</i> inbreuken; de weigering kan een besluit zijn, maar individuele klagers zijn geen belanghebbende. ²⁰⁵
Een belanghebbende verzoekt de CA om onderzoek te doen naar de vermeende misstanden bij een ondernemer. De CA weigert.	Hier wordt verzocht om toezicht en aangezien toezicht feitelijke handelingen betreft, is geen sprake van een besluit. ²⁰⁶
Een consumentenorganisatie verzoekt de CA op te treden tegen een 'zwart beding' in algemene voorwaarden. CA laat weten dit niet van plan te zijn.	De weigering om te handhaven is een besluit waartegen bezwaar en beroep mogelijk is. Zie art. 7.2 Whc jo. art. 7:1 en art. 8.1 Awb.
Een consumentenorganisatie verzoekt de CA op te treden tegen een 'grijs beding' in algemene voorwaarden. De CA laat weten dit niet van plan te zijn.	Dit is een besluit houdende de weigering om te handhaven. Omdat de vorm van de handhaving zélf civielrechtelijk is, rijst de vraag of tegen de weigering bezwaar en beroep open staat. Het besluit om art. 3:305d BW wél in te roepen is naar alle waarschijnlijkheid een publiekrechtelijke rechtshandeling 'ter voorbereiding van een privaatrechtelijke rechtshandeling' en is aan de jurisdictie van de administratieve rechter onttrokken; zie art. 8:3 Awb en daarover PG Awb II, p. 390-391. Het besluit houdende de <i>weigering</i> om te handhaven via art. 3:305d BW is naar alle waarschijnlijkheid wél appelbaar. ²⁰⁷

Vermeld zij nog dat tegen besluiten in beginsel ook de voorlopige voorzieningprocedure van artikel 8.81 Awb jo. artikel 19 Wbbo openstaat.

²⁰³ *Kamerstukken II 2005/06*, 30 411, nr. 3, p. 50-51.

²⁰⁴ Voor feitelijk optreden van de CA geeft art. 6:162 BW het gangbare beoordelingskader. Zie hiervoor § 6.3.3. En waar het vertrouwenwekkend doen of nalaten van de CA betreft die niet in een bestuursrechtelijke setting beoordeeld wordt maar in een civiele, geldt de gangbare rechtspraak over binding van overheidslichamen aan vertrouwenwekkende mededelingen, toezeggingen, rechtsverwerking en dergelijke leerstukken meer. Zie daarover in algemenere zin, met nadere verwijzingen, losbl. Verbintenissenrecht II (Overeenkomsten met overheidslichamen; bew. G.A. van der Veen).

²⁰⁵ *Kamerstukken II 2005/06*, 30 411, nr. 6, p. 26-27. Vgl. Verkade 2009, p. 91.

²⁰⁶ Vgl. Heldeweg 2006, p. 157.

²⁰⁷ Vgl. over deze problematiek waar het betreft de weigering om te contracteren, losbl. Verbintenissenrecht II (Overeenkomsten met de overheid), aant. 10.0 (Van der Veen).

6.9.3. Cassatie in het belang der wet

Het in § 6.5.2.3 behandelde amendement-Vos heeft ertoe geleid dat handhaving van de Wet OHP door de CA in de bestuursrechtelijke kolom plaatsvindt en dat tegen uitspraken van het CBB cassatie in het belang der wet kan worden ingesteld bij de Hoge Raad (art. 7.1 lid 2 Whc). De idee is kort gezegd dat aldus rechtseenheid gewaarborgd wordt omdat als het CBB het burgerlijk recht verkeerd uitlegt, de Hoge Raad kan inspringen. Van dit instrument moet weinig worden verwacht. Noch de CA, noch de handelaar heeft na het doorlopen van de bestuursrechtelijke rechtsbeschermingskolom bij overtreding van artikel 8.8 Whc de mogelijkheid om cassatie in te stellen. Het gaat immers om cassatie in het belang der wet. Het initiatief ligt dus bij (het OM bij) de Hoge Raad. Bovendien kan cassatie alleen van uitspraken van het CBB volgen, dus alleen de zaken van die partijen die daar aanbelanden, komen voor deze vorm van cassatie in aanmerking. Een procedure waarbij prejudiciële vragen gesteld kunnen worden aan de Hoge Raad (of een andere samenwerkingsvoorziening tussen civiele en administratieve rechter) had meer zoden aan de dijk gezet.

6.9.4. Civielrechtelijke rechtsbescherming

Over civielrechtelijke rechtsbescherming kunnen we eigenlijk kort zijn: die ligt wat betreft handhavend optreden van de CA besloten in de ‘gewone’ procedurele waarborgen die de verzoekschriftprocedure van artikel 3:305d BW (en eventueel de dagvaardingsprocedure van art. 3:305b BW) biedt.

Een mogelijk verschil tussen de verschillende procedures lijkt gelegen te zijn in de mate van betrokkenheid van derde-belanghebbenden zoals private consumentenorganisaties. Bij de bestuursrechtelijke handhaving zijn deze ingevolge artikel 7.2 Whc belanghebbende, terwijl zij bij een civiele dagvaardingsprocedure die de CA op grond van artikel 3:305b BW tegen een overtreder aanvangt, niet betrokken raken. Bij de civiele verzoekschriftprocedure is dat weer eenvoudiger, gelet op artikel 279 Rv: als het verzoekschrift zelf niet al de derde-belanghebbenden noemt, mag de rechter bepalen wie tot de kring van belanghebbenden behoort. In het licht van artikel 7.2 Whc zal de rechter zich m.i. moeten buigen over de vraag of, en zo ja welke private belangenorganisaties mogelijk belanghebbende zijn.²⁰⁸

Een bijzondere vraag kan nog zijn wat de civielrechtelijke sanctiëring is van het niet-naleven van de termijnstellingsplicht van artikel 2.5 Whc. Voor de overlegplicht van artikel 3:305b jo. 3:305a BW bepaalt de wet zelf dat niet-ontvankelijkheid van de eis in de dagvaardingsprocedure het gevolg is, maar gezien de rechtspraak kan dat gevolg niet altijd verbonden worden aan niet-inachtneming.²⁰⁹ Voor niet-naleving van artikel 2.5 Whc is geen sanctie geregeld, en bovendien geeft de parlementaire geschiedenis aan dat de duur van de termijn in artikel 2.5 Whc in gevallen van spoedeisendheid flexibel gesteld moet worden. De ratio van de termijnstelling is bij artikel 2.5 Whc immers, net als bij artikel 3:305a BW, dat de CA probeert om buiten rechte staking van de overtreding te verkrijgen:

“Artikel 3:305a, tweede lid, BW bepaalt in de tweede zin dat een termijn van twee weken na de ontvangst door de gedaagde van een verzoek tot overleg onder vermelding van het gevorderde, in elk geval daartoe voldoende is. Een dergelijke termijn zal voor de ConsumentenAutoriteit in ieder geval ook als redelijke termijn gelden, al kunnen de omstandigheden van het geval met zich brengen dat enkele da-

²⁰⁸ Nader over de verzoekschriftprocedure Snijders e.a. 2002, p. 270 e.v.

²⁰⁹ Zie nader losbl. Vermogensrecht, art. 305a, aant. 21 (Jongbloed). Ik laat nog even daar de vraag hoe een rechter de mate van oprechtheid van het voeren van overleg kan toetsen. Vgl. daarover Snijders 2000, p. 853 e.v.

gen tot uren als een voldoende redelijke termijn is aan te merken. Spoedeisendheid kan daarbij een relevante omstandigheid zijn.”²¹⁰

6.9.5. Omgaan met gevoelige (bedrijfs)gegevens

Voor de CA geldt als bestuursorgaan de ‘gewone’ regeling van Awb en WOB wat betreft het omgaan met gegevens. Weliswaar geeft Vo. 2006/2004 nadere regels over uitwisseling van gegevens, maar die doen niet af aan bijv. de geheimhoudingsverplichting van artikel 2:5 Awb. Daarover stelt de regering:

“Artikel 2:5 van de Awb houdt een geheimhoudingsverplichting in voor een ieder die is betrokken bij de uitvoering van de taak van een bestuursorgaan en daarbij de beschikking krijgt over gegevens waarvan hij het vertrouwelijk karakter kent of redelijkerwijs moet vermoeden, voor wie niet reeds uit hoofde van ambt, beroep of wettelijk voorschrift ter zake van die gegevens een geheimhoudingsplicht geldt. Dit geldt tevens voor instellingen en personen die door een bestuursorgaan worden betrokken bij de uitvoering van zijn taak, en voor instellingen en daartoe behorende of daarvoor werkzame personen die een krachtens of bij wet toegekende taak uitoefenen. Verordening 2006/2004 verplicht weliswaar tot bepaalde gegevensuitwisseling maar niet tot wijziging van geheimhoudingsverplichtingen, de geheimhoudingsverplichting is derhalve onverkort van toepassing.”²¹¹

Afgezien van de geheimhoudingsplicht wordt door het optreden van de CA natuurlijk wel informatie verspreid in een bepaalde kring van personen. Algemeen gesproken is de gang van zaken zo dat wanneer de CA rapport opmaakt, de ondernemer na het opmaken van rapport recht heeft om gegevens in te zien (art. 5:49 Awb e.v.). Uiteraard is dat voor het voeren van verweer van belang, maar een gevolg is ook dat het rapport ter inzage wordt gelegd. Een voor ondernemers gevoelig punt is dat het rapport zodoende ook aan belanghebbenden zoals consumentenorganisaties bekend wordt. De ondernemer kan in dat stadium overleg voeren met de CA over welke stukken wel en niet in het rapport opgenomen worden, maar de beslissing is uiteindelijk aan de CA.

Tegen de aldus genomen beslissing lijkt geen bestuursrechtelijke rechtsbescherming open te staan. Voorzieningenrechter Rb. Rotterdam 14 juli 2008, VBC 08/2472, *LJN* BD7663, besliste in elk geval: “Het ter inzage leggen van stukken is een feitelijke handeling die niet is gericht op een (publiekrechtelijk) rechtsgevolg”. Het gevolg hiervan was dat een geschil over welke stukken in het rapport opgenomen mochten worden, niet door de bestuursrechter in behandeling werd genomen.

Een ondernemer die concrete informatie van de CA wil hebben over de klachten die tegen hem zijn geuit door consumenten of anderen, zal allicht aanlopen tegen de belangenafweging die de CA in het kader van de WOB dient te verrichten tussen bescherming van de persoonlijke levenssfeer en het publieke belang van openbaarheid c.q. het recht op verdediging.²¹²

²¹⁰ *Kamerstukken II* 2005/06, 30 411, nr. 3, p. 34.

²¹¹ *Kamerstukken II* 2005/06, 30 411, nr. 3, p. 29.

²¹² Zie bijv. Besluit op bezwaar Consumentenautoriteit 26 juli 2007, CA/NB/32/18 (Pretium).

6.10. Afstemming en samenwerking

6.10.1. Algemeen

De CA dient in ten minste twee opzichten samen te werken met de andere toezichthouders in Nederland:²¹³

1. Samenwerking die voortvloeit uit verordening 2006/2004; de CA is hier verbindingsbureau en in die hoedanigheid is zij belast met coördinatie van verzoeken van en aan het Europese netwerk van bevoegde autoriteiten om wederzijdse bijstand bij (redelijke vermoedens van) intracommunautaire inbreuken.
2. Samenwerking die voortvloeit uit samenloop met wettelijke bevoegdheden van andere toezichthouders.

Daarnaast wordt gesteld dat samenwerking bij het signaleren van misstanden zal plaatsvinden:

“Behalve afspraken over de in artikel 5.1, derde lid, genoemde onderwerpen, is ook voorstelbaar dat de ConsumentenAutoriteit in een samenwerkingsprotocol afspraken vastlegt met andere toezichthouders (bijvoorbeeld de NMa) over de uitwisseling van signalen over misstanden.”²¹⁴

De samenwerking met andere bevoegde autoriteiten, andere overheidsinstanties en de Stichting Reclame Code (de ‘instantie met een rechtmatig belang’) is in zogenaamde samenwerkingsprotocollen neergelegd (hoofdstuk 5 Whc).²¹⁵ Die samenwerking bestaat er bijvoorbeeld in dat de Consumentenautoriteit zaken aanbrengt bij de Reclame Code Commissie.²¹⁶

Er is ook een samenwerkingsprotocol met de Stichting Het Juridisch Loket (de wettelijke basis is in art. 5.1 Whc neergelegd). Bij de parlementaire behandeling van de Whc kwam zelfs de vraag aan de orde of de informatieloket-functie van de CA niet door de Stichting vervuld kan worden. De regering meende van niet, maar wilde wel streven naar een efficiënte werkverdeling:

“Het Juridisch Loket, dat in de plaats is gekomen van het Bureau Rechtshulp, is een laagdrempelige voorziening voor eerstelijnsrechtshulp dat op 30 locaties haar diensten aanbiedt. De minder draagkrachtige burger kan bij het Juridisch Loket kosteloos informatie krijgen of een analyse (vraagverheldering) van zijn juridische probleem, naast eventuele oplossingsrichtingen of een eenvoudig advies. Het loket verleent echter geen juridische (proces)bijstand. Indien het rechtsprobleem van de burger van zodanige aard of omvang is dat de oplossing niet binnen het loket kan worden gevonden, wordt hij doorverwezen. Deze doorverwijzing richt zich bijvoorbeeld op de advocatuur, sociaal raadslieden, mediators en geschillencommissies. Het bij de ConsumentenAutoriteit te positioneren informatieloket is een initiatief van de ConsumentenAutoriteit, de NMa en de OPTA. Het informatieloket zal in de eerste plaats de consument in brede zin, dat wil zeggen ongeacht zijn of haar draagkracht, informatie verstrekken over het consumentenrecht en hem of haar informeren over de mogelijkheden om zijn of haar recht te halen. In de tweede plaats is het informatieloket een belangrijk instrument voor de deelnemende toezichthouders om signalen uit de markt op te vangen, waarmee hun toezichtpraktijk kan worden verrijkt. Ter invulling van de eerst genoemde taak van het informatieloket zal het loket algemene vragen beant-

²¹³ *Kamerstukken II 2005/06*, 30 411, nr. 3, p. 27-28.

²¹⁴ *Kamerstukken II 2005/06*, 30 411, nr. 3, p. 27-28.

²¹⁵ Zie Mededeling samenwerkingsprotocollen als bedoeld in artikel 5.1 van de Wet handhaving consumentenbescherming (CA/7066275), *Stcrt.* 31 mei 2007, nr. 102, p. 7.

²¹⁶ Melcherts en Vos 2008, p. 100-101; Vos en Ammerlaan 2008, p. 81-82.

woorden over consumentenrecht en specifieke vragen over de rechten en plichten van de consument op de taakgebieden van de drie toezichthouders. Ook het gezamenlijk informatieloket zal de individuele consument niet bijstaan in juridische procedures. Indien de consument juridische bijstand nodig heeft zal het gezamenlijk informatieloket de consument verwijzen naar instanties die deze dienstverlening wel verstrekken. Omgekeerd kan het Juridisch Loket de consument naar het gezamenlijk informatieloket verwijzen als deze specifieke informatie over de taakgebieden van de toezichthouders, waaronder de energie- en telecommunicatiemarkt, zoekt. Het Juridisch Loket vervult aldus een complementaire functie ten opzichte van het gezamenlijk informatieloket. Momenteel worden met het Juridisch Loket gesprekken gevoerd om de samenwerking zo goed mogelijk te laten verlopen.²¹⁷

En:

“Ook bij het Juridisch Loket hebben wij gekeken op welke manier integratie en samenwerking mogelijk is. Het Juridisch Loket is verspreid over twintig locaties in het land en behandelt vooral individuele geschillen van arbeidsrecht tot huurrecht en consumentenrecht. Ongeveer 10% is consumentenrecht. Het Juridisch Loket is dus een organisatie die gaat over de afhandeling van individuele klachten en is dus niet toegerust op de collectieve toezichthouderstaak. Daarom kan van een echte samenvoeging van het Juridisch Loket en het informatieloket geen sprake zijn. Dan krijgen wij een onwenselijke situatie waarbij wij echt een vermenging van functies krijgen. Het Juridisch Loket wil laagdrempelig toegankelijk zijn over het gehele land en het informatieloket moet ook een analyseafdeling hebben. Zij moeten echter wel zo goed mogelijk samenwerken. Daarom is afgesproken om een samenwerkingsprotocol te sluiten, waarin wordt gezorgd dat een individuele consument die het informatieloket belt en een duidelijke individuele rechtsvraag heeft, wordt doorverwezen naar het Juridisch Loket. Er wordt echter wel nota van genomen dat hij die specifieke vraag heeft, want misschien bellen in dezelfde week nog tien mensen met dezelfde vraag. Andersom zullen de juridische loketten natuurlijk opletten als zij tien dezelfde vragen in een week krijgen: dat geven wij even door in onze signaalfunctie. De Consumentenbond zou dat ook doorgeven.”²¹⁸

6.10.2. Uitwisseling van informatie

Een gecompliceerd onderdeel van de Whc is de uitwisseling van informatie tussen CA en andere betrokken overheidsinstanties. Hierbij moet onderscheid worden gemaakt tussen enerzijds gegevens die de CA verkrijgt in het kader van de wederzijdse bijstand van Vo. 2006/2004 en anderzijds gegevens die de CA uit anderen hoofde ontvangt. Voor wat betreft informatie uit hoofde van Vo. 2006.2004, gelden de artikelen 6, 7, en 13 Vo. 2006/2004:

“Verordening 2006/2004 verplicht tot uitwisseling van bepaalde gegevens, via de verbindingbureaus, tussen de bevoegde autoriteiten in verschillende lidstaten en de Europese Commissie. Deze verplichting heeft rechtstreekse werking (artikelen 6 en 7 van de verordening). Waar nodig zijn bepalingen in de sectorale wetgeving aangepast om deze verplichting tot gegevensuitwisseling te implementeren en zijn deze opgenomen in de Wet handhaving consumentenbescherming (...).

Met betrekking tot de geheimhoudingsverplichtingen die gelden voor gegevens die in het kader van wederzijdse bijstand worden uitgewisseld, is – kort gezegd – in de verordening het volgende opgenomen (artikel 13 van de verordening):

- informatie verkregen via het Europese netwerk mag alleen gebruikt worden met het oog op de naleving van de wetgeving ter bescherming van de belangen van de consument (doelbeperking);
- informatie die, ongeacht de vorm, wordt verstrekt aan bevoegde autoriteiten, rechtbanken of andere overheidsinstanties en de Europese Commissie (incl. informatie uit databank beheerd door

²¹⁷ Kamerstukken II 2005/06, 30 411, nr. 6, p. 22.

²¹⁸ Handelingen II 2005/06, 85, 5191 (Staatssecretaris Van Gennip). Vgl. ook Handelingen II 2005/06, 85, 5192.

de Europese Commissie) is vertrouwelijk en valt onder het beroepsgeheim wanneer openbaarmaking afbreuk kan doen aan:

- bescherming van persoonlijke levenssfeer en integriteit van het individu;
- commerciële belangen van een natuurlijk of rechtspersoon met inbegrip van intellectuele eigendomsrechten;
- gerechtelijke procedures en juridisch advies;
- het doel van controles en onderzoeken.

Openbaarmaking van dergelijke vertrouwelijke informatie is echter toegestaan wanneer openbaarmaking nodig is om een intracommunautaire inbreuk te beëindigen of te verbieden én de instantie die de informatie verstrekt toestemming geeft de informatie openbaar te maken.

In het wetsvoorstel wordt hieraan invulling gegeven door te bepalen dat de ConsumentenAutoriteit de gegevens die zij verkrijgt van andere bevoegde autoriteiten en andere overheidsinstanties alleen openbaar maakt wanneer deze daar toestemming voor verlenen (artikel 2.17 van het wetsvoorstel). Hierbij worden de desbetreffende geheimhoudingsbepalingen in de sectorale wetgeving en de Wet openbaarheid van bestuur (artikelen 10 en 11 Wob) in acht genomen.²¹⁹

Over informatie-uitwisseling met derde-landen zij verwezen naar de internationale overeenkomsten bedoeld in artikel 14 Vo. 2006/2004:

“Wanneer een bevoegde autoriteit informatie ontvangt van een instantie van een derde land (buiten de Europese Economische Ruimte), verplicht de verordening de bevoegde autoriteit ertoe deze informatie aan de betrokken bevoegde autoriteiten van de andere lidstaten te verstrekken, voor zover dit is toegestaan krachtens de desbetreffende bilaterale bijstandsovereenkomst met dit derde land (artikel 14 van verordening 2006/2004).

Voor het omgekeerde geval waarin een bevoegde autoriteit informatie die via het Europese netwerk is ontvangen, wil verstrekken aan een derde land, uit hoofde van een bilaterale bijstandsovereenkomst met dit land, is dit volgens de verordening slechts toegestaan wanneer de bevoegde autoriteit(en) die de informatie aanvankelijk heeft (hebben) verstrekt daarmee instemt (instemmen).²²⁰

Het gebruik van gegevens is in Vo. 2006/2004 aan beperkingen onderworpen:

“In verordening 2006/2004 is een doelbeperking opgenomen met betrekking tot het gebruik van gegevens. Het gebruik van de gegevens, die in verband met enige werkzaamheid ten behoeve van de samenwerking volgens de verordening zijn verkregen, is namelijk beperkt tot de toepassing van de verordening (artikel 13 van de verordening). Voor het uitwisselen van (bedrijfs)gegevens in het kader van de uitvoering van de verordening (zie hiervoor hoofdstukken 6, 7 en 8) geldt dat de in deze verordening neergelegde regels voorrang hebben boven nationale regels. Hiertoe zijn in het wetsvoorstel waar nodig nationale wettelijke bepalingen gewijzigd die verhinderden dat dergelijke gegevensuitwisseling op basis van de verordening plaats zou vinden. Het betreft artikel 7 van de Elektriciteitswet (artikel 8.5 van het wetsvoorstel), de artikelen 1 en 94 van de Wfd (artikel 8.6 van het wetsvoorstel) en artikel 64, tweede lid, van het wetsvoorstel marktordening gezondheidszorg (artikel 8.7 van het wetsvoorstel).

In de verordening is weliswaar opgenomen dat in het kader van wederzijdse bijstand bepaalde gegevens moeten worden uitgewisseld tussen de samenwerkende instanties van de lidstaten, maar ook dat dergelijke gegevens niet zonder toestemming van de gegevensverstrekker mogen worden openbaar gemaakt (artikel 13, derde lid, van de verordening). De gegevensverstrekkers (bijv. de Autoriteit Financiële Markten) kunnen derhalve hun eigen geheimhoudingsregime behouden voor wat betreft uiteindelijke openbaarmaking van door hen in dit kader verstrekte gegevens. Voor de ConsumentenAutoriteit geldt op grond hiervan dat zij gegevens die zij van andere bestuursorganen ontvangt niet openbaar mag maken zonder toestemming van deze bestuursorganen. Dit vereiste van toestemming heeft tevens voorrang op verplichtingen van de ConsumentenAutoriteit tot openbaarmaking van deze gegevens op grond

²¹⁹ Kamerstukken II 2005/06, 30 411, nr. 3, p. 46-47.

²²⁰ Idem.

van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob). Dit is overigens slechts relevant voor zover de uitzonderingsgronden van artikel 10 van de Wob niet van toepassing zouden zijn.”²²¹

Ten aanzien van de openbaarmaking van gegevens verkregen van andere bevoegde autoriteiten en andere overheidsinstanties buiten het kader van Vo. 2006/2004 geldt de beperking van artikel 2.24 Whc:

“Voor wat betreft de gegevens die ConsumentenAutoriteit verkrijgt buiten het kader van de wederzijdse bijstand van verordening 2006/2004 zoals hierboven beschreven, is in deze wet een rechtsbeschermende bepaling opgenomen omtrent de procedure van openbaarmaking door de ConsumentenAutoriteit van beschikkingen omtrent het toezicht op en de handhaving van de wettelijke bepalingen waarmee de ConsumentenAutoriteit is belast. Deze rechtsbeschermende bepaling houdt in dat dergelijke beschikkingen niet eerder openbaar worden gemaakt dan twee weken nadat de beschikking conform artikel 3:41Awb aan de geadresseerde van de beschikking is bekendgemaakt. Deze termijn stelt de geadresseerde in staat een voorlopige voorziening bij de rechter aan te vragen teneinde openbaarmaking te voorkomen. Deze rechtsbeschermende bepaling sluit aan bij het kader van de Vierde tranche van de Awb en laat het bepaalde in artikel 10 van de Wob onverlet. Dit artikel bepaalt o.a. dat de verplichting voor bestuursorganen tot verstrekking van informatie niet geldt voor bedrijfs- en fabricagegegevens, die natuurlijke of rechtspersonen vertrouwelijk hebben medegedeeld. Op basis van artikel 10, onder d, Wob wordt evenmin informatie op verzoek verstrekt wanneer dit niet opweegt tegen het belang van inspectie, controle en toezicht door bestuursorganen.

Voor zover het gegevens betreft die door andere bestuursorganen aan de ConsumentenAutoriteit zijn verstrekt, geldt bovendien, zoals hierboven vermeld, dat deze pas openbaar kunnen worden gemaakt wanneer deze andere bestuursorganen hiervoor toestemming hebben verleend.”²²²

Voor de CA geldt in elk geval de geheimhoudingsverplichting van artikel 2:5 Awb. Zie nader § 6.9.5.

6.10.3. Afstemming met private belanghebbenden

In hoofdstuk 6 Whc zijn enige regels neergelegd die van belang zijn voor afstemming met private belangenorganisaties. Die afstemming is van belang want de CA wordt – zo stelt de regering – als het ware gebouwd op het private fundament:

“Consumenten hebben zichzelf georganiseerd in consumentenorganisaties zoals de Consumentenbond. Samen met het bedrijfsleven zijn vormen van zelfregulering opgezet, zoals de Stichting Reclame Code en de Stichting Geschillencommissies voor consumentenzaken. Daarnaast bestaat er in het civiele recht de mogelijkheid voor consumentenorganisaties om zelf hun recht te halen – het collectieve actierecht. De ConsumentenAutoriteit wordt als het ware gebouwd op dit private fundament. Zoals hierboven aangegeven grijpt de ConsumentenAutoriteit pas in met handhaving bij inbreuken met een collectief karakter op het consumentenrecht, daar waar de markt niet voldoende in staat is door middel van zelfregulering of civielrechtelijke procedures schadelijke praktijken te stoppen. Dat betekent, dat er nauwe vormen van samenwerking moeten worden ontwikkeld tussen de ConsumentenAutoriteit en bestaande private initiatieven.

Dit wetsvoorstel faciliteert deze samenwerking door voor bilaterale samenwerkingsvormen samenwerkingsprotocollen in het leven te roepen (artikel 6.1 van het wetsvoorstel en paragraaf 9.3 van deze toelichting). Voor een bredere inbedding wordt met dit wetsvoorstel een maatschappelijk overleg tussen consumentenorganisaties en centrale ondernemersverenigingen in het leven geroepen (artikel 6.3). Doelstelling van het maatschappelijk overleg is om de taken ter uitvoering van deze wet van de ConsumentenAutoriteit en andere betrokken onderdelen van de overheid zo goed mogelijk aan te laten sluiten bij private initiatieven ter bescherming van de consument. Ook heeft het overleg een signaalfunctie:

²²¹ Kamerstukken II 2005/06, 30 411, nr. 3, p. 29-30.

²²² Kamerstukken II 2005/06, 30 411, nr. 3, p. 29-30.

maatschappelijke organisaties wordt aldus gevraagd de overheid te informeren over de effecten en de doeltreffendheid van de uitvoering van deze wet. Uiteraard kan via het maatschappelijk overleg ook horizontaal verantwoording worden afgelegd over het gevoerde beleid door de ConsumentenAutoriteit.”²²³

Over afstemmings- en samenwerkingsprotocollen met de private belangenorganisaties stelt de regering voorts:²²⁴

“Het wetsvoorstel definieert consumentenorganisaties als «stichtingen of verenigingen met volledige rechtsbevoegdheid die krachtens hun statuten tot taak hebben het behartigen van de collectieve belangen van consumenten» (artikel 1.1, onderdeel d, van het wetsvoorstel). Onder deze definitie vallen organisaties als de Consumentenbond en Stichting De Ombudsman. Samenwerking tussen de ConsumentenAutoriteit en dergelijke consumentenorganisaties kan erin bestaan dat afspraken worden gemaakt over (artikel 6.1, eerste lid, van het wetsvoorstel) het wederzijds doorverwijzen van consumenten wat betreft informatievoorziening, de behandeling van klachten en geschillenbeslechting. Ook is voorstelbaar dat afspraken worden gemaakt over het signaleren en eventueel onderbouwen van ervaringen uit de praktijk op het gebied van consumentenklachten en voorlichting aan consumenten – bijvoorbeeld verwijzingen op websites en eventuele gezamenlijke campagnes. Onderdeel van de afspraken zal ook zijn, de gebruikmaking van het collectief actierecht uit artikel 305 a en verder van boek 3 van het BW en de nieuwe verzoekschriftprocedure uit artikel 8.1 van het wetsvoorstel.²²⁵ De minister sluit deze samenwerkingsprotocollen en laat deze bekendmaken in de Staatscourant.

Ook kan de minister afspraken maken met stichtingen of verenigingen met volledige rechtsbevoegdheid die krachtens hun statuten tot taak hebben de behandeling van klachten van consumenten en geschillenbeslechting (artikel 6.1, tweede lid, van het wetsvoorstel). Hieronder kunnen geschaard worden de Stichting Geschillencommissies voor consumentenzaken en de eerder genoemde Stichting Reclame Code. Deze afspraken zijn meer operationeel. Ook die afspraken kunnen in de vorm van een samenwerkingsprotocol worden gegoten.”²²⁶

6.10.4. Maatschappelijk overleg

Artikel 6.3 Whc geeft de contouren van een ‘maatschappelijk’ overleg met consumentenorganisaties en ondernemersorganisaties. Doel van het overleg is om ook verantwoording van gevoerd beleid af te leggen aan de meestbetrokken partijen ‘in het veld’. Met het overleg ontstaat ‘een platform waar consumentenorganisaties en centrale ondernemersverenigingen de ConsumentenAutoriteit kunnen bevragen over het gevoerde beleid’, aldus de regering. Volgens de MvT Whc heeft het overleg twee functies:²²⁷

– de inbeddingsfunctie: de taken ter uitvoering van dit wetsvoorstel van de ConsumentenAutoriteit, andere bevoegde autoriteiten en andere overheidsinstanties zo goed mogelijk aan te laten sluiten op private initiatieven ter bescherming van de consument. Daarom kunnen ook stichtingen of verenigingen met volledige rechtsbevoegdheid die krachtens hun statuten tot taak hebben de behandeling van klachten van consumenten en geschillenbeslechting worden uitgenodigd tot het maatschappelijk overleg, evenals instanties met een rechtmatig belang.

– de signaalfunctie: de minister, de betrokken bevoegde autoriteiten en andere overheidsinstanties te informeren over de effecten en de doeltreffendheid van de uitvoering van dit wetsvoorstel.”

²²³ *Kamerstukken II 2005/06, 30 411, nr. 3, p. 28.*

²²⁴ *Kamerstukken II 2005/06, 30 411, nr. 3, p. 49.*

²²⁵ Dergelijke afspraken zijn voor zover ik kan nagaan nog niet in een protocol vastgelegd (mijn toevoeging, WvB).

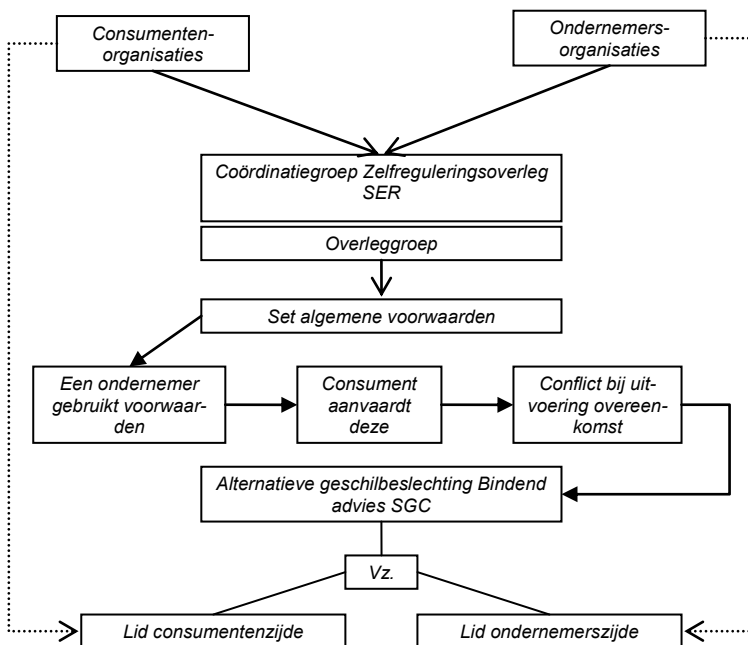
²²⁶ Deze afspraken zijn neergelegd in het Samenwerkingsprotocol ConsuWijzer – Stichting Geschillencommissies voor Consumentenzaken / Stichting Geschillencommissies voor Beroep en Bedrijf.

²²⁷ *Kamerstukken II 2005/06, 30 411, nr. 3, p. 49-50.*

Het maatschappelijk overleg is geen adviescollege in de zin van de Kaderwet adviescolleges, bijvoorbeeld omdat de leden niet vanwege hun deskundigheid maar vanwege hun vertegenwoordigende eigenschappen benoemd worden.

6.10.5. Verhouding ‘maatschappelijk overleg’ tot SER CZ-overleg

De Sociaal-Economische Raad (Coördinatiegroep Zelfreguleringsoverleg; CZ-overleg) heeft tot op heden een leidende rol gespeeld bij het totstandkomen van zogenaamde tweezijdige algemene voorwaarden in consumentenzaken. Vertegenwoordigers van consumentenorganisaties en ondernemers onderhandelen om gezamenlijk tot een set algemene voorwaarden

Figuur 8 - Tweezijdige algemene voorwaarden (SER CZ)

te komen, waarbij steeds wordt gestreefd naar een evenwichtige afweging van belangen van ondernemers en consumenten.²²⁸ Schematisch ziet de werkwijze van het CZ-overleg er uit als in figuur 8 weergegeven.

Er is overigens een duidelijke koppeling tussen het CZ-overleg en alternatieve geschillenbeslechting tussen ondernemer en consument. De algemene voorwaarden wijzen veelal naar de route van alternatieve geschillenbeslechting bij wijze van bindend advies, en de Stichting Geschillencommissies voor Consumentenzaken (SGC; ‘De Geschillencommissie’) draagt zorg voor uitvoering hiervan. De commissie die op grond van de algemene voorwaarden en commissiereglement worden ingesteld, doet uitspraak met drie leden: een onafhankelijke voorzitter en twee vertegenwoordigers van de partijen die ook bij het CZ-overleg om tafel zaten.

²²⁸ De tekst van de in CZ-kader tot stand gekomen algemene voorwaarden is te downloaden van www.consumentenvoorwaarden.ser.nl.

Terug naar het ‘maatschappelijk overleg’ en het CZ-overleg. De komst van de CA doet twee vragen rijzen: hoe verhoudt het maatschappelijk overleg van artikel 6.3 Whc zich tot het werk van de CZ, en mag de CA optreden tegen het resultaat van de algemene voorwaarden die in het kader van de CZ zijn opgesteld?

Om met die laatste vraag te beginnen: hoewel een mooi product van het poldermodel, zijn de algemene voorwaarden die resulteren uit het CZ-overleg als elke andere set van algemene voorwaarden.²²⁹ De CA kan daar dus handhavend tegen optreden, maar de regering denkt niet dat het zo’n vaart zal lopen:

“De leden van de fractie van de VVD vroegen zich af in hoeverre optreden van de ConsumentenAutoriteit als overbodig en contraproductief zal worden beschouwd als het gaat om algemene voorwaarden die door de Consumentenbond en de betrokken belangenvereniging zijn overeengekomen.

Op basis van de artikelen 6:231–6:248 BW zijn consumenten beschermd tegen het gebruik van algemene voorwaarden die onredelijk bezwarend zijn. In het BW wordt opgesomd welke bedingen als onredelijk bezwarend gelden (de zwarte lijst) en welke bedingen vermoed worden onredelijk bezwarend te zijn (de grijze lijst). Wanneer algemene voorwaarden tot stand zijn gekomen in het kader van de Coördinatiegroep Zelfreguleringsoverleg van de SER zal de ConsumentenAutoriteit terughoudend zijn met optreden. Indien echter onverhoopt algemene voorwaarden tot stand zijn gekomen in de Zelfreguleringsoverleg van de SER die niet voldoen aan de wet, zal de ConsumentenAutoriteit daar niet aan voorbij kunnen gaan. Zij zal bijvoorbeeld bij een verzoek om wederzijdse bijstand van een buitenlandse autoriteit om een einde te maken aan een intracommunautaire inbreuk met betrekking tot onredelijk bezwarende algemene voorwaarden, optreden ongeacht of de desbetreffende algemene voorwaarden tot stand zijn gekomen in de Coördinatiegroep Zelfreguleringsoverleg van de SER. Wanneer in strijd met de wet wordt gehandeld, wordt dit optreden niet als overbodig of contraproductief beschouwd. Naar verwachting zal het optreden van de ConsumentenAutoriteit slechts in sporadische gevallen betrekking hebben op tweezijdige algemene voorwaarden die onredelijk bezwarend zijn. Het ligt namelijk meer in de lijn der verwachting dat de Consumentenautoriteit zijn aandacht zal richten op die sectoren of die bedrijven die eenzijdige algemene voorwaarden hanteren en waarbij het vermoeden bestaat dat deze onredelijk bezwarende elementen bevatten.”²³⁰

De CA heeft uiteraard beleidsvrijheid en zal de sparsere mensen en middelen begrijpelijkerwijs liever inzetten op het bestrijden van uitwassen dan op het perfectioneren van tweezijdige voorwaarden, maar dat betekent misschien wel dat er in het geheel geen sprake is van een ‘externe kwaliteitscontrole’ op deze voorwaarden.²³¹

Wat betreft het maatschappelijk overleg kan, met verwijzing naar § 6.10.4, worden geconstateerd dat het maatschappelijk overleg geen concrete producten behoeft voort te brengen. Wat dat aangaat, heeft het meer een platformfunctie dan het CZ-overleg. Van samenloop lijkt dus geen sprake te zijn.

²²⁹ De belangenorganisaties die betrokken waren bij het overleg kunnen niet langer de abstracte toetsing van art. 6:240 BW uitlokken; zie art. 6:240 lid 5 BW.

²³⁰ *Kamerstukken II 2005/06*, 30 411, nr. 6, p. 16.

²³¹ De betrokken belangenorganisaties kunnen de voorwaarden niet meer zélf ter discussie stellen in een collectieve actie (zie art. 6:240 lid 5 BW, waarover nader in § 8.1) en dat gegeven lijkt mij ook relevant te zijn indien zij de CA tot handhaving zouden willen verlokken door een handhavingsbesluit te initiëren.

7. Bevoegdheden van de AFM

7.1. Algemeen

De bevoegdheid tot handhaving van het consumentenacquis wat betreft financiële diensten en activiteiten komt niet toe aan de CA maar aan de Stichting Autoriteit Financiële Markten (AFM). De positie en bevoegdheden van de AFM worden in algemene zin geregeld door de Wft en de Whc is dus veeleer een accessoire bron van bevoegdheden voor de AFM dan de hoofdbron.

Op grond van artikel 2.2 en volgende is de CA niet bevoegd ten aanzien van de wettelijke bepalingen indien de betreffende overtreding betrekking heeft op een financiële dienst of activiteit. Artikel 3.1 en volgende vormen tot op zekere hoogte het spiegelbeeld: zij wijzen de AFM als bevoegde autoriteit aan. Let wel: waar de bevoegdheid van de CA in beginsel zowel zuiver nationale inbreuken als intracommunautaire inbreuken betreft, is dat anders bij de AFM (en ook bij de andere bevoegde autoriteiten). Deze is in beginsel alleen aangewezen om als bevoegde autoriteit op te treden tegen intracommunautaire inbreuken. Bij uitzondering regelt artikel 3.4 lid 4 Whc de bevoegdheid van de AFM om op te treden tegen bepaalde 'nationale inbreuken'.

Voor de privaatrechtelijke handhaving door de AFM bijvoorbeeld betekent dit het volgende. De bevoegdheid van de AFM is geregeld in artikel 3.3 Whc.²³² De CA is geheel onbevoegd waar het financiële diensten of activiteiten betreft, terwijl de AFM in beginsel alleen handhavingsbevoegdheid heeft voor wat betreft *intracommunautaire* inbreuken op de wettelijke bepalingen bedoeld in onderdeel a van de bijlage bij de Whc. Anders dan de bevoegdheid van de CA in artikel 2.2 tot het indienen van het privaatrechtelijke verzoekschrift, die zowel voor intracommunautaire inbreuken als voor 'nationale' inbreuken geldt, mag de AFM slechts gebruikmaken van de bevoegdheid ex artikel 3:305d BW voor zover het intracommunautaire inbreuken betreft. Zie artikel 3.3.

De wettelijke bepalingen genoemd in onderdeel a van de bijlage worden dus niet door een toezichthouder gehandhaafd als het financiële diensten of activiteiten betreft indien het zuiver nationale inbreuken betreft. Om een voorbeeld te noemen: een zuiver nationale overtreding betreffende een grijs beding in algemene voorwaarden zal waar het 'gewone' algemene voorwaarden betreft door de CA via artikel 2.5 Whc jo. artikel 3:305d BW bij het Gerechtshof 's-Gravenhage aangebracht kunnen worden met een civielrechtelijk verzoekschrift. Betreft het echter algemene voorwaarden in een financiële dienst, dan is niet de CA maar de AFM bevoegd. Deze mag ingevolge artikel 3.3 Whc echter alleen in civilibus optreden indien het een intracommunautaire inbreuk betreft.

Dezelfde beperkte bevoegdheid van de AFM komen we tegen bij zwarte bedingen. Betreft het een zuiver nationale inbreuk betreffende een zwart beding, dan is de CA wél bevoegd bestuurlijk te handhaven (art. 8.3 jo. 2.7 jo. 2.9) maar de AFM niet in het geval van een zuiver nationale inbreuk betreffende een zwart beding in een financiële dienst (immers: art. 8.3 staat wél op onderdeel c, sub c.2, maar art. 3.4 lid 3 staat bestuurlijke handhaving van dat onderdeel alleen toe voor intracommunautaire inbreuken).

De beperking van de bevoegdheid van de AFM tot *intracommunautaire* inbreuken geldt niet waar het betreft oneerlijke handelspraktijken (zie art. 3.4 lid 4 Whc). De AFM kan op grond van de Whc dus niet optreden tegen het gebruik van onredelijk bezwarende bedingen in

²³² Lid 1 van art. 3:305d BW geeft min of meer de civielrechtelijke pendant van art. 2.5 en 3.3 Whc.

algemene voorwaarden in ‘nationale’ financiële transacties met consumenten, maar wel tegen ‘lokale’ misleidende of agressieve handelspraktijken.

7.2. AFM en Wet OHP

De AFM heeft de bevoegdheid om tot zuiver nationale handhaving van de Wet OHP over te gaan teneinde oneerlijke financiële diensten en activiteiten tegen te gaan.²³³ Overtreding van artikel 3.2 jo. artikel 8.8 jo. bijlage, onderdeel d, Whc werd door de AFM vastgesteld in o.a.:

- Besluit AFM 15 april 2009 (ParTrusT Beheer B.V.)
- Besluit AFM 19 juni 2009 (TRE Investments II B.V.)
- Besluit AFM 30 oktober 2009 (ForeClosure Investments B.V.)

8. Bevoegdheden van private belangenorganisaties

8.1. Drie civielrechtelijke wegen

Private belangenorganisaties hadden voor de invoering van de Whc een tweetal mogelijkheden om tot collectieve handhaving van het consumentenacquis over te gaan. Sindsdien zijn het er drie.

1. Er was (en is) de bijzondere procedure van artikel 6:240 BW, waarbij een zogenaamde abstracte toetsing van algemene voorwaarden kan worden uitgelokt voor het Hof 's-Gravenhage, die tot een gebod tot aanpassing van de voorwaarden kan leiden.²³⁴
2. Er was (en is) de collectieve actie van artikel 3:305a BW waarbij kort gezegd gebod of verbod kan worden gevorderd tot bescherming van gelijksoortige belangen van andere personen.²³⁵
3. Naast deze twee dagvaardingsprocedures is er nu voor consumentenorganisaties ook toegang tot artikel 3:305d BW, zodat zij een verzoekschrift kunnen indienen ter bestrijding van (intracommunautaire) inbreuken op het consumentenacquis zoals neergelegd in onderdeel a van de bijlage bij de Whc. De wetgever heeft zelfs een voorkeur voor prioriteit van de private collectieve handhaving boven handhaving door de CA.²³⁶

De drie civielrechtelijke wegen verschillen aanzienlijk in mate van gedetailleerdheid. Een private belangenorganisatie heeft, wanneer zij een collectieve actie wegens inbreuk op het ‘consumentenacquis’ wil aanvragen, de volgende drie mogelijkheden:

²³³ Opvallend is dat de AFM daarbij het begrip oneerlijke handelspraktijk niet beperkt tot toestandkoming van overeenkomsten, maar ook oprekt tot informatieverstrekking gedurende de looptijd van de overeenkomst. Zie daarover Arons e.a. 2009, p. 953 e.v.

²³⁴ Zie bijv. Hof Den Haag 6 juli 2004, Tijdschrift voor Consumentenrecht en Handelspraktijken 2004, p. 185 (nt. M.B.M. Loos) en Hof Den Haag 22 maart 2005, 03/1463, Tijdschrift voor Consumentenrecht en Handelspraktijken 2005, p. 150 (nt. M.Y. Schaub/M.B.M. Loos) (HCC/Dell); Hof Den Haag 24 oktober 2006, 06/759 (Dell/HCC); Hof Den Haag 9 augustus 2006, 05/501 (SOV/KNVB).

²³⁵ Verkade 2009, p. 83-84.

²³⁶ *Kamerstukken II 2005/06*, 30 411, nr. 6, p. 14: “De ConsumentenAutoriteit kan worden beschouwd als een aanvulling op de bevoegdheden van consumentenorganisaties”.

Weg 1

Collectieve actie bij dagvaarding

Artikel 3:305a

1. Een stichting of vereniging met volledige rechtsbevoegdheid kan een rechtsvordering instellen die strekt tot bescherming van gelijksoortige belangen van andere personen, voorzover zij deze belangen ingevolge haar statuten behartigt.
2. Een rechtspersoon als bedoeld in lid 1 is niet ontvankelijk, indien hij in de gegeven omstandigheden onvoldoende heeft getracht het gevorderde door het voeren van overleg met de gedaagde te bereiken. Een termijn van twee weken na de ontvangst door de gedaagde van een verzoek tot overleg onder vermelding van het gevorderde, is daartoe in elk geval voldoende.
3. Een rechtsvordering als bedoeld in lid 1 kan strekken tot veroordeling van de gedaagde tot het openbaar maken of laten openbaar maken van de uitspraak, zulks op een door de rechter te bepalen wijze en op kosten van de door de rechter aan te geven partij of partijen. Zij kan niet strekken tot schadevergoeding te voldoen in geld.
4. Een gedraging kan niet ten grondslag worden gelegd aan een rechtsvordering als bedoeld in lid 1, voor zover degene die door deze gedraging wordt getroffen, daartegen bezwaar maakt.
5. Een rechterlijke uitspraak heeft geen gevolg ten aanzien van een persoon tot bescherming van wiens belang de rechtsvordering strekt en die zich verzet tegen werking van de uitspraak ten opzichte van hem, tenzij de aard van de uitspraak meebrengt dat de werking niet slechts ten opzichte van deze persoon kan worden uitgesloten.

Weg 2

Collectieve actie tegen onereuze algemene voorwaarden

Artikel 240

1. Op vordering van een rechtspersoon als bedoeld in lid 3 kunnen bepaalde bedingen in bepaalde algemene voorwaarden onredelijk bezwarend worden verklaard; de artikelen 233 onder a, 236 en 237 zijn van overeenkomstige toepassing. Voor de toepassing van de vorige zin wordt een beding in algemene voorwaarden dat in strijd is met een dwingende wetsbepaling, als onredelijk bezwarend aangemerkt. Bij de beoordeling van een beding blijft de uitlegregel van artikel 238 lid 2, tweede zin, buiten toepassing.
2. De vordering kan worden ingesteld tegen de gebruiker, alsmede tegen een rechtspersoon met volledige rechtsbevoegdheid die ten doel heeft de behartiging van de belangen van personen die een beroep of bedrijf uitoefenen, indien hij het gebruik van de algemene voorwaarden door die personen bevordert.
3. De vordering komt toe aan rechtspersonen met volledige rechtsbevoegdheid die ten doel hebben de behartiging van belangen van personen die een beroep of bedrijf uitoefenen of van eindgebruikers van niet voor een beroep of bedrijf bestemde goederen of diensten. Zij kan slechts betrekking hebben op algemene voorwaarden die worden gebruikt of bestemd zijn te worden gebruikt in overeenkomsten met personen wier belangen door de rechtspersoon worden behartigd.
4. De eiser is niet ontvankelijk indien niet blijkt dat hij, alvorens de vordering in te stellen, de gebruiker of, in het geval bedoeld in artikel 1003 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering, de aldaar bedoelde vereniging, de gelegenheid heeft geboden om in onderling overleg de algemene voorwaarden zodanig te wijzigen dat de bezwaren die grond voor de vordering zouden opleveren, zijn weggenomen. Een termijn van twee weken na de ontvangst van een verzoek tot overleg onder vermelding van de bezwaren, is daartoe in elk geval voldoende.
5. Voor zover een rechtspersoon met het gebruik van bedingen in algemene voorwaarden heeft ingestemd, komt hem geen vordering als bedoeld in lid 1 toe.
6. Met een rechtspersoon als bedoeld in lid 3 wordt gelijk gesteld een organisatie of openbaar lichaam met zetel buiten Nederland welke geplaast is op de lijst, bedoeld in artikel 4 lid 3 van richtlijn nr. 98/27/EG van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 19 mei 1998 betreffende het doen staken van inbreuken in het raam van de bescherming van consumentenbelangen (PbEG L 166), mits de vordering betrekking heeft op algemene voorwaarden die worden gebruikt of bestemd zijn te worden gebruikt in overeenkomsten met personen die hun gewone verblijfplaats hebben in het land

waar de organisatie of het openbaar lichaam gezeteld is, en de organisatie deze belangen ingevolge haar doelstelling behartigt of aan het openbaar lichaam de behartiging van deze belangen is toevertrouwd.

Artikel 241

1. Het Gerechtshof te 's-Gravenhage is bij uitsluiting bevoegd tot kennisneming van vorderingen als in het vorige artikel bedoeld.
2. De in het vorige artikel bedoelde rechtspersonen hebben de bevoegdheden, geregeld in de artikelen 217 en 376 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering; artikel 379 van dat wetboek is niet van toepassing.
3. Op vordering van de eiser kan aan de uitspraak worden verbonden
 - a. een verbod van het gebruik van de door de uitspraak getroffen bedingen of van het bevorderen daarvan;
 - b. een gebod om een aanbeveling tot het gebruik van deze bedingen te herroepen;
 - c. een veroordeling tot het openbaar maken of laten openbaar maken van de uitspraak, zulks op door de rechter te bepalen wijze en op kosten van de door de rechter aan te geven partij of partijen.
4. De rechter kan in zijn uitspraak aangeven op welke wijze het onredelijk bezwarend karakter van de bedingen waarop de uitspraak betrekking heeft, kan worden weggenomen.
5. Geschillen terzake van de tenuitvoerlegging van de in lid 3 bedoelde veroordelingen, alsmede van de veroordeling tot betaling van een dwangsom, zo deze is opgelegd, worden bij uitsluiting door het Gerechtshof te 's-Gravenhage beslist.
6. Tot kennisneming van vorderingen in kort geding strekkende tot veroordelingen als bedoeld in lid 3, ingesteld door rechtspersonen als bedoeld in artikel 240 lid 3, is de voorzieningenrechter van de rechtbank te 's-Gravenhage bij uitsluiting bevoegd. Lid 5, alsmede de artikelen 62, 116 lid 2, 1003, 1005, 1006 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering zijn van overeenkomstige toepassing.

Artikel 242

1. Op vordering van een of meer van degenen tegen wie de in artikel 240 lid 1 bedoelde uitspraak is gedaan, kan de rechter die uitspraak wijzigen of opheffen op grond dat zij tengevolge van een wijziging in de omstandigheden niet langer gerechtvaardigd is. De vordering wordt ingesteld tegen de rechtspersoon op wiens vordering de uitspraak was gedaan.
2. Indien de rechtspersoon op wiens vordering de uitspraak was gedaan, is ontbonden, wordt de zaak met een verzoekschrift ingeleid. Voor de toepassing van artikel 279 lid 1 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering worden rechtspersonen als bedoeld in artikel 240 lid 3 als belanghebbenden aangemerkt.
3. Artikel 241 leden 1, 2, 3 onder c en 5 is van overeenkomstige toepassing.
4. De vorige leden zijn niet van toepassing voor zover de uitspraak betrekking had op een beding dat door de wet als onredelijk bezwarend wordt aangemerkt.

Artikel 243

Een beding in algemene voorwaarden dat door degene jegens wie een verbod tot gebruik ervan is uitgesproken, in strijd met het verbod in een overeenkomst wordt opgenomen, is vernietigbaar. Artikel 235 is van overeenkomstige toepassing.

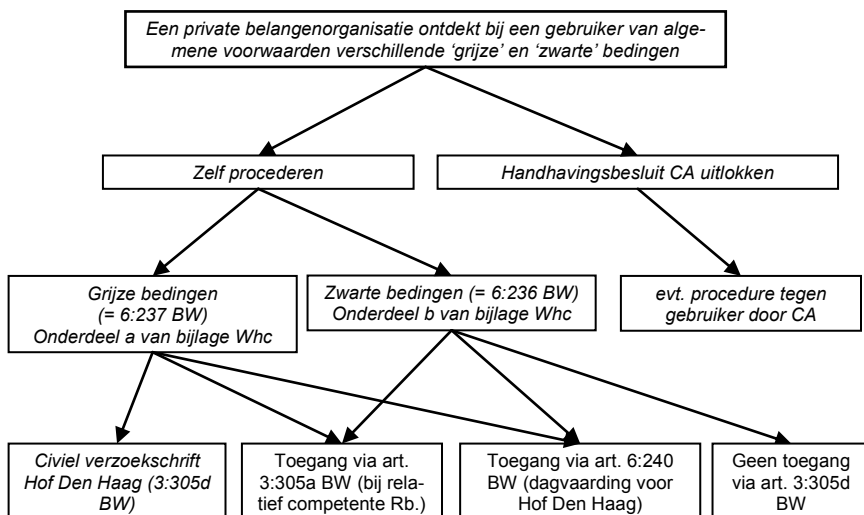
Weg 3 **Collectieve actie bij verzoekschrift**

Artikel 3:305d

1. Het gerechtshof te 's-Gravenhage kan op verzoek van:
 - a. de Consumentenautoriteit;
 - b. de Stichting Autoriteit Financiële Markten, of
 - c. een stichting of vereniging met volledige rechtsbevoegdheid, die krachtens haar statuten tot taak heeft de bescherming van gelijksoortige belangen van andere personen,bevelen dat degene die een overtreding als bedoeld in artikel 1.1 onder k van de Wet handhaving consumentenbescherming pleegt van de wettelijke bepalingen, bedoeld in onderdeel a van de bijlage bij de Wet handhaving consumentenbescherming, die overtreding staakt.

2. Het gerechtshof kan eveneens op hun verzoek bevelen dat een gedragscode die een handelen in strijd met de artikelen 193a tot en met 193i van Boek 6 bevordert door de houder van die gedragscode, bedoeld in artikel 193a, onder i, van Boek 6, wordt aangepast.
3. Het gerechtshof kan voorts worden verzocht degene die de overtreding pleegt, dan wel de houder van de gedragscode die het handelen in strijd met de artikelen 193a tot en met 193i van Boek 6 bevordert, te veroordelen tot het openbaar maken of openbaar laten maken van de beschikking, bedoeld in de leden 1 en 2. Indien er sprake is van een misleidende handelspraktijk als bedoeld in de artikelen 193c tot en met 193g van Boek 6, kan het gerechtshof op verzoek de handelaar tevens veroordelen tot rectificatie van de informatie. De openbaarmaking of rectificatie geschiedt op een door het gerechtshof te bepalen wijze en op kosten van de door het gerechtshof aan te geven partij of partijen.
4. Artikel 305a lid 2 is van overeenkomstige toepassing, indien een stichting of een vereniging met volledige rechtsbevoegdheid die krachtens haar statuten tot taak heeft het behartigen van de collectieve belangen van personen, een verzoek indient als bedoeld in de leden 1, 2 en 3.
5. Het gerechtshof behandelt het verzoek onverwijld.
6. Geschillen ter zake van de tenuitvoerlegging van de in de leden 1, 2 en 3 bedoelde veroordelingen, alsmede van de veroordeling tot betaling van een dwangsom, zo deze is opgelegd, worden bij uitsluiting door het gerechtshof te 's-Gravenhage beslist.

Wat is de verhouding tussen deze drie civielrechtelijke wegen? Allereerst moeten we vaststellen dat de route van artikel 3:305d BW voor een private belangenorganisatie een 'geamputeerde' variant is van het instrument zoals de CA dat kan gebruiken. Voor de CA is de verzoekschriftprocedure immers één van de twee wegen in het duale handhavingssysteem, terwijl het voor private belangenorganisaties één van één weg is. Een voorbeeld: een ondernemer gebruikt 'zwarte' en 'grijze' bedingen in zijn algemene voorwaarden met schade aan het collectieve consumentenbelang tengevolge. Zoals we zagen in § 6.5, staat de CA het duale handhavingssysteem ter beschikking: de 'zwarte bedingen' worden bestuursrechtelijk gehandhaafd (art. 8.3 Whc jo. onderdeel b Bijlage Whc) en de 'grijze bedingen' via de verzoekschriftprocedure (art. 3:305d BW). Maar voor de private belangenorganisatie geldt het volgende model:

Het lijkt er dus op dat een belangenorganisatie die een gehele set van voorwaarden met zowel 'grijze' als 'zwarte' bedingen in één procedure wil aanvallen, moet kiezen voor dagvaarden. Immers, alleen de procedures van artikel 6:240 BW en artikel 3:305a BW staan open voor beoordeling van zowel 'grijze' als 'zwarte' bedingen. Mogelijk zal dit ertoe leiden dat belangenorganisaties de verzoekschriftprocedure links zullen laten liggen voor wat betreft handhaving van de algemene voorwaardenregeling.

Wat betreft samenloop van de verschillende procedures kan nog worden gewezen op de ratio van artikel 6:240 lid 5 BW. Mag een belangenorganisatie die heeft ingestemd met het gebruik van bepaalde algemene voorwaarden zoals bedoeld in artikel 6:240 lid 5 BW een verzoekschrift indienen als bedoeld in artikel 3:305d BW met dezelfde strekking als de vordering tot abstracte toetsing uit artikel 6:240 BW? De wet voorziet hier niet in; tenzij er goede gronden zijn voor de belangenorganisatie om zich tot de rechter te wenden – ik denk aan gewijzigde omstandigheden die maken dat de belangenorganisatie zich naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid niet langer gehouden hoeft te achten aan het resultaat van de tweezijdige algemene voorwaarden – zou niet-ontvankelijkheid in de verzoekschriftprocedure aangewezen zijn.

Overigens heeft de Wet OHP (door het amendement-Vos) nog enige bijzondere consequenties voor collectieve handhaving door consumentenorganisaties op grond van artikel 3:305d BW. Die organisaties hadden met inwerkingtreding van de Whc ook toegang gekregen tot de verzoekschriftprocedure van artikel 3:305d BW voor het Hof Den Haag, en wel voor die gevallen waarin de CA die toegang tot het Hof ook had (dat wil zeggen: voor handhaving van de wetbepalingen genoemd in onderdeel a van de bijlage Whc). Nu echter de CA de Wet OHP vrijwel niet civielrechtelijk via artikel 3:305d BW ten overstaan van het Hof Den Haag kan handhaven, kunnen consumentenorganisaties dat evenmin.²³⁷ Consumentenorganisaties kunnen dus in beginsel niet via artikel 3:305d BW tot handhaving van de Wet OHP overgaan tegenover individuele handelaren. Het uitlokken van een handhavingsbesluit van de CA (consumentenorganisaties zijn immers belanghebbende onder de Whc; zie art. 7.2.) of de dagvaardingsprocedure van artikel 3:305a BW ligt dan meer voor de hand.²³⁸ De Minister van Justitie verwoordt het aldus:

“Als gevolg van de aanvaarding van het amendement Vos (nr. 14) door de Tweede Kamer wordt de gehele regeling van de oneerlijke handelspraktijken bestuursrechtelijk gehandhaafd en zijn daarmee de mogelijkheden zoals artikel 3:305d lid 1 biedt, vervallen. Ook de Consumentenautoriteit en de Stichting Autoriteit Financiële Markten kunnen geen gebruik meer maken van die procedure. Consumentenorganisaties hebben echter, in overeenstemming met artikel 11 van de Richtlijn, wel mogelijkheden om in

²³⁷ Dit volgt uit de wijze waarop art. 3:305d lid 1 BW de bevoegdheid van deze organisaties koppelt aan die van de CA. Zie Van Boom 2008, p. 17-18 en bevestigend *Kamerstukken I* 2007/08, 30 928, nr. E, p. 5. Vgl. Geerts en Vollebregt 2009, p. 48. Het andersluidende betoog van Verkade 2009, p. 86-87 loopt n.m.m. stuk op de zinsnede “de wettelijke bepalingen, bedoeld in onderdeel a van de bijlage bij de Wet handhaving consumentenbescherming” in art. 3:305d lid 1 BW. In onderdeel a van de bijlage Whc staat nu eenmaal geen verwijzing naar Afd. 6.3.3A BW. Ook als men, zoals Verkade, t.a.p., doet, aanneemt dat de indieners van het amendement-Vos niet hebben gewild dat private organisaties niet langer toegang zouden hebben tot art. 3:305d BW wat betreft oneerlijke handelspraktijken, dan nog geldt (nog ervan afgezien dat de wil van de indieners niet doorslaggevend is voor de wil van de wetgever) dat het op zichzelf beschouwd wetssystematisch zuiver is dat de weg naar art. 3:305d BW in zoverre is afgesneden: het duale stelsel beoogt nu juist dat voor gevallen die bestuursrechtelijk gesanctioneerd worden, noch publieke toezichthouders noch private organisaties toegang hebben tot de bijzondere verzoekschriftprocedure voor het Hof Den Haag.

²³⁸ Zie over deze complicaties Van Boom 2007, p. 79 e.v.; Van Boom 2008, p. 18. Voor zover Verkade 2009, p. 84-85 zou menen dat ik zou hebben gesteld (Van Boom 2008, p. 17) dat art. 3:305a BW niet langer zou openstaan voor consumentenorganisaties, berust dat op een onjuiste interpretatie van mijn betoog.

rechte op te treden tegen handelaren die zich bedienen van oneerlijke handelspraktijken. Zij kunnen dit doen voor alle bepalingen van afdeling 3a Oneerlijke handelspraktijken van titel 3 in Boek 6 door het instellen van een collectieve actie (artikel 3:305a), al dan niet in kort geding. (...) Verder kunnen consumentenorganisaties (vermoedens van) oneerlijke handelspraktijken onder de aandacht brengen van de Consumentenautoriteit of de Stichting Autoriteit Financiële Markten, die zo nodig bestuursrechtelijk kunnen handhaven.²³⁹

Voor handhaving tegen 'foute gedragscodes'²⁴⁰ geldt een uitzondering: artikel 3:305d, leden 2 en 3 BW geven aan de CA, AFM en private belangenorganisaties de bevoegdheid om het Hof Den Haag te verzoeken om maatregelen tegen 'foute gedragscodes' te treffen, aldus de Minister van Justitie.²⁴¹

8.2. Overzicht

Ten slotte nog schematisch weergegeven de gangbare civielrechtelijke mogelijkheden van individuele consumenten, de CA, en private belangenorganisaties:

Instantie	Soort procedure
Consumentenautoriteit	<ul style="list-style-type: none"> - Civiele verzoekschriftprocedure bij het Gerechtshof Den Haag (artikel 3:305d BW) voor handhaving van bijlage Whc, onderdeel a - Verzoekschriftprocedure bij het Gerechtshof Den Haag ter bestrijding van een 'foute gedragscode' (art. 3:305d lid 2 en 3) - Collectieve actie (art. 3:305b BW) - Sluiten vaststellingsovereenkomst in kader WCAM (art. 2.6 Whc) - Klacht bij de RCC indienen²⁴²
Consumentenorganisatie	<ul style="list-style-type: none"> - Verzoekschriftprocedure bij het Gerechtshof Den Haag (art. 3:305d BW) voor handhaving van bijlage Whc, onderdeel a - Verzoekschriftprocedure bij het Gerechtshof Den Haag ter bestrijding van een 'foute gedragscode' (art. 3:305d lid 2 en 3) - Sluiten vaststellingsovereenkomst in kader WCAM - Collectieve actie (art. 3:305a BW)
Consumenten	<ul style="list-style-type: none"> - Individuele procedure bij de civiele rechter - Bundeling van belangen d.m.v. collectieve actie (al dan niet met volmacht of art. 3:305a BW) - Bindend advies De Geschillencommissie (SGC Den Haag)²⁴³

²³⁹ *Kamerstukken I 2007/08*, 30 928, nr. E, p. 5.

²⁴⁰ Zie nader daarover § 6.5.3.

²⁴¹ *Kamerstukken I 2007/08*, 30 928, nr. E, p. 5.

²⁴² Art. 4 bijlage Samenwerkingsprotocol SRC. Vgl. Verkade 2009, p. 91.

²⁴³ Zie over de gang van zaken bij de SGC bijv. Van Bemmelen van Gent e.a. 2006, p. 119 e.v.

9. Artikelgewijs commentaar Whc

9.1. Hoofdstuk 1 Whc (art. 1.1) Definities

HOOFDSTUK 1. DEFINITIES

definities

Artikel 1.1

In deze wet en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder:

- a. andere overheidsinstantie: een andere overheidsinstantie als bedoeld in artikel 4, tweede lid, van verordening 2006/2004;
- b. bevoegde autoriteit: een bevoegde autoriteit als bedoeld in artikel 3, onderdeel c, van verordening 2006/2004;
- c. Consumentenautoriteit: de Consumentenautoriteit, bedoeld in artikel 2.1;
- d. consumentenorganisaties: stichtingen of verenigingen met volledige rechtsbevoegdheid die krachtens hun statuten tot taak hebben het behartigen van de collectieve belangen van consumenten;
- e. financiële dienst of activiteit:
 - 1°. een financiële dienst als bedoeld in artikel 1:1 van de Wet op het financieel toezicht en het aanbieden van effecten aan het publiek of het doen toelaten van effecten tot de handel op een in Nederland gelegen of functionerende gereguleerde markt, bedoeld in artikel 5:2 van de Wet op het financieel toezicht;
 - 2°. het in de uitoefening van een bedrijf buiten besloten kring aantrekken, ter beschikking verkrijgen of ter beschikking hebben van opvorderbare gelden van anderen dan professionele marktpartijen als bedoeld in artikel 3:5, eerste lid, van de Wet op het financieel toezicht, dan wel het als tussenpersoon werkzaamheden verrichten in de zin van artikel 4:3, eerste lid, van laatstgenoemde wet;
 - 3°. een geldtransactie als bedoeld in artikel 1 van de Wet inzake geldtransactiekantoren;
 - 4°. het exploiteren of beheren van een gereguleerde markt waarvoor een vergunning als bedoeld in artikel 5:26, eerste lid, van de Wet op het financieel toezicht is verleend of het exploiteren van een multilaterale handelsfaciliteit waarvoor een vergunning als bedoeld in artikel 2:96 van de Wet op het financieel toezicht is verleend;
 - 5°. een dienst als bedoeld onder 6 van de bijlage van richtlijn nr. 2007/64/EG van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 13 november 2007 betreffende betalingsdiensten in de interne markt tot wijziging van de Richtlijnen 97/7/EG, 2002/65/EG, 2005/60/EG en 2006/48/EG en tot intrekking van Richtlijn 97/5/EG (PbEU L 319);
- f. inbreuk: elk handelen of nalaten dat in strijd is met een van de wettelijke bepalingen, bedoeld in de bijlage bij deze wet, en dat schade toebrengt of kan toebrengen aan de collectieve belangen van consumenten;
- g. intracommunautaire inbreuk: een intracommunautaire inbreuk als bedoeld in artikel 3, onderdeel b, van verordening 2006/2004;
- h. lidstaat: een lidstaat van de Europese Unie of een andere staat die partij is bij de Overeenkomst betreffende de Europese Economische Ruimte;

- i. Onze Minister: Onze Minister van Economische Zaken;**
- j. overtreder: degene die een overtreding pleegt of medepleegt;**
- k. overtreding: een inbreuk of intracommunautaire inbreuk;**
- l. verbindingsbureau: verbindingsbureau als bedoeld in artikel 3, onderdeel d, van verordening 2006/2004;**
- m. verordening 2006/2004: verordening (EG) nr. 2006/2004 van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 27 oktober 2004 betreffende samenwerking tussen de nationale instanties die verantwoordelijk zijn voor handhaving van de wetgeving inzake consumentenbescherming (PbEU L 364);**
- n. wettelijke bepalingen: de communautaire wetgeving ter bescherming van de belangen van de consument bedoeld in de bijlage bij deze wet, zoals geïmplementeerd in het Nederlands recht en het recht van de lidstaten.**

Toelichting artikel 1.1

- **Algemeen**
- Artikel 1.1 werd tekstueel gewijzigd ter gelegenheid van de invoering van de Wet op het financieel toezicht (Wft). Zie artikel 120 van de Invoerings- en aanpassingswet Wet op het financieel toezicht 2006, *Stb.* 2006, 605. Verwijzingen naar de toen vervallen wetgeving zoals de Wet financiële dienstverlening (Wfd) en de Wet toezicht kredietwezen 1992 zijn daarbij vervangen door verwijzingen naar de Wft.
- Niet lang daarna werd artikel 1.1 onderdeel e, onder 4°, gewijzigd in verband met de invoering van de zogenoemde MiFID-richtlijn (Wet van 30 oktober 2007 tot wijziging van de Wet op het financieel toezicht ter implementatie van richtlijn markten voor financiële instrumenten) (art. II H Wet implementatie richtlijn markten voor financiële instrumenten), *Stb.* 2007, 406; in werking getreden per 1 november 2007, zie *Stb.* 2007, 408).
- Bij invoering van de Wet OHP (*Stb.* 2008, 397) werd artikel 1.1, onderdeel e, onder 1°, gewijzigd.
- Bij invoering van de Wet betalingsdiensten in de interne markt (*Stb.* 2009, 436) werd artikel 1.1, onderdeel e, onder 5° toegevoegd. Publiekrechtelijke handhaving van de betaaldienstovereenkomst (titel 7.7B BW) is krachtens artikel 4:25b Wft aan de AFM opgedragen.²⁴⁴

Eerder al werd bij de invoering van de Whc (bij nota van wijziging (*Kamerstukken II* 2005/06, 30 411 nr. 9)) de oorspronkelijke benaming ‘ConsumentenAutoriteit’ gewijzigd in Consumentenautoriteit.

Opgemerkt kan worden dat in algemene zin de normadressaat van de wet (zoals ‘onderneming’ of iets dergelijks) niet wordt gedefinieerd. Hij wordt slechts ‘overtreder’ genoemd (zie art. 1.1 onder j.) en kan zowel natuurlijk persoon als rechtspersoon zijn. Hoewel het natuurlijk wel voor de hand ligt om vooral ondernemingen als geadresseerde te beschouwen, is voor de civielrechtelijke handhaving (zie bijv. art. 2.5 Whc) beslissend de geadresseerde zoals genoemd in de regelgeving in de onderdelen van de bijlage bij de wet. Voor de bestuurlijke handhaving is daarnaast hoofdstuk 8 van belang. Zie aldaar.

Bij wijze van voorbeeld volgt hier een overzicht van geadresseerden ontleend aan onderdeel a van de bijlage bij de Whc.

²⁴⁴ Zie *Kamerstukken II* 2008/09, 31 892, nr. 3, p. 26.

Regelgeving	Geadresseerde
artikelen 194 tot en met artikel 196 van boek 6 van het Burgerlijk Wetboek	Degene die in de uitoefening van een beroep of bedrijf handelt
het bepaalde bij of krachtens de artikelen 500 en 503 tot en met 513 van boek 7 van het Burgerlijk Wetboek	Degene die, in de uitoefening van zijn bedrijf, op eigen naam georganiseerde reizen aanbiedt (vgl. art. 8.7 Whc)
artikelen 231 tot en met 235 en 237 tot en met 247 van boek 6 van het Burgerlijk Wetboek, tenzij de overtreders een beding als bedoeld in artikel 236 van boek 6 van het Burgerlijk Wetboek gebruikt	Overtreders = gebruiker (art. 6:231 sub b BW)
het bepaalde bij of krachtens de artikelen 48a, 48c, 48d, 48e en 48g van boek 7 van het Burgerlijk Wetboek	Verkoper die bij de verkoop van timeshare handelt in uitoefening van beroep of bedrijf
artikelen 46a, 46b, 46d tot en met 46g, 46i, uitgezonderd de tweede volzin van het eerste lid, en 46j van boek 7 van het Burgerlijk Wetboek	Verkoper van roerende zaak (bij verkoop op afstand) die handelt in de uitoefening van een beroep of bedrijf (art. 7:46a jo. 7:5); dienstverlener (bij overeenkomst op afstand) die handelt in de uitoefening van een beroep of bedrijf
artikelen 5, 6 en 6a, eerste, vierde en vijfde lid, artikelen 17 tot en met 19, artikelen 21 tot en met 23 en artikel 25 van boek 7 van het Burgerlijk Wetboek	Verkoper van roerende zaak die handelt in de uitoefening van een beroep of bedrijf
artikelen 15a tot en met 15c en 15f van boek 3, artikel 196c en artikelen 227a, 227b, vierde, vijfde en zesde lid, en 227c, derde, vijfde en zesde lid, van boek 6 van het Burgerlijk Wetboek	Degene die een dienst van de informatiemaatschappij verleent

Op de vraag of ook (lagere) overheden onderwerp van handhaving kunnen zijn, antwoordt de regering:

“Als consumenten klachten hebben over het handelen van lagere overheden zal de ConsumentenAutoriteit daar alleen tegen kunnen optreden als de lagere overheid – in de hoedanigheid van onderneming – een van de normen overtreedt genoemd in onderdeel a of b van de bijlage bij het wetsvoorstel, en daarbij schade toebrengt of kan toebrengen aan de collectieve belangen van consumenten.” (*Kamerstukken II, 2005/06, 30 411, nr. 6, p. 7-8*)

- **Parlementaire behandeling: algemeen**

Kamerstukken II 2005/06, 30 411, nr. 3, p. 58-59

“Artikel 1.1

Onderdelen a en b

In artikel 4, eerste lid, van verordening 2006/2004 is bepaald dat er meerdere bevoegde autoriteiten kunnen worden aangewezen die belast zijn met de toepassing van de verordening. Er is in dit wetsvoorstel voor gekozen om naast een ConsumentenAutoriteit andere bevoegde autoriteiten aan te wijzen. De ConsumentenAutoriteit zal zijn belast met de naleving van de bepalingen genoemd in de onderdelen a en b van de bijlage bij het wetsvoorstel (tenzij sprake is van een financiële dienst of activiteit). Dit betreft de meer generieke bepalingen van het consumentenrecht. De andere bevoegde autoriteiten (nader uitgewerkt in hoofdstuk 3 van dit wetsvoorstel) zijn belast met een aantal specifieke regels.

In artikel 4, tweede lid, van verordening 2006/2004 is bepaald dat andere overheidsinstanties kunnen worden aangewezen. In hoofdstuk 4 worden deze andere overheidsinstanties aangewezen. Deze instan-

ties kunnen op basis van hun eigen bevoegdheden bijdragen aan de handhaving van het consumentenrecht.

Onderdeel e

De ConsumentenAutoriteit is niet bevoegd op te treden indien er sprake is van een overtreding die betrekking heeft op een financiële dienst of activiteit. De Stichting Autoriteit Financiële Markten is in dat geval bevoegd. In deze definitie wordt aangegeven welke diensten of activiteiten worden aangemerkt als financiële dienst of activiteit. Daarbij wordt aangehaakt bij bestaande definities uit de Wfd, de Wet toezicht kredietwezen 1992, de Wet inzake geldtransactiekantoren en de Wet toezicht effectenverkeer 1995.²⁴⁵ De term financiële dienst of activiteit omvat alle financiële diensten en activiteiten waar gedragstoezicht op van toepassing is.

Onderdelen f en g

Zoals in het algemene deel van deze toelichting (paragraaf 1.3) al is uiteengezet, is ervoor gekozen om de ConsumentenAutoriteit niet alleen de bevoegdheid te geven om tegen intracommunautaire inbreuken op te treden, waarop de verordening ziet, maar ook tegen «nationale» inbreuken. Om die reden is een omschrijving van het begrip «inbreuk» opgenomen in artikel 1.1, onderdeel f. Onder «de wettelijke bepalingen», in de definitie van «inbreuk», wordt begrepen de communautaire wetgeving ter bescherming van de consumentenbelangen – het zogenoemde consumentenacquis – zoals geïmplementeerd in het nationale recht, inclusief eventuele verdergaande nationale normen, mits de communautaire wetgeving expliciet de ruimte biedt voor deze nationale normen. Zie ook onderdeel n van de toelichting op artikel 1.1.

Voor wat betreft de definitie van intracommunautaire inbreuk, in artikel 1.1, onderdeel g, is zoveel als mogelijk aangehaakt bij de definitie in de verordening. Voor de duidelijkheid is het in de verordening gebruikte woord «omissie» vervangen door «nalaten». Met «nalaten» wordt hetzelfde bedoeld als «omissie». Verder is «wetgeving ter bescherming van de belangen van de consument» in de verordening vervangen door «wettelijke bepalingen», dat nader in onderdeel n van artikel 1.1 van het wetsvoorstel is gedefinieerd. Hiermee wordt duidelijk dat de ConsumentenAutoriteit en andere bevoegde autoriteiten in bepaalde gevallen de vraag of sprake is van een intracommunautaire inbreuk naar het recht van een andere lidstaat zullen dienen te beoordelen.

Onderdelen j en k

In dit wetsvoorstel worden de woorden overtreding en overtreder gebruikt. Met deze terminologie wordt aangesloten bij de gebruikte termen van de Vierde tranche van de Awb.

Onderdeel n

Verordening 2006/2004 maakt het mogelijk dat de ConsumentenAutoriteit en de andere bevoegde autoriteiten kunnen optreden tegen intracommunautaire inbreuken die in een andere lidstaat hebben plaatsgevonden en waarop mogelijk het recht van die andere lidstaat van toepassing is (zie paragraaf 2.2 van het algemene deel). De ConsumentenAutoriteit en de andere bevoegde autoriteiten dienen dan ook de mogelijkheid te hebben om, naar buitenlands recht te beoordelen of sprake is van een intracommunautaire inbreuk. Om die reden wordt in de definitie van wettelijke bepalingen niet enkel verwezen naar Nederlands recht maar ook naar het recht van andere lidstaten waarin de richtlijnen en de verordening die zijn opgesomd in de bijlage bij verordening 2006/2004 zijn geïmplementeerd. In de bijlage bij het wetsvoorstel worden zowel de communautaire wetgeving als de Nederlandse regelgeving waarin deze bepalingen zijn geïmplementeerd, opgesomd. Onder «wettelijke bepalingen» zijn ook begrepen regels ter implementatie van een Europese consumentenrichtlijn die strenger zijn dan de normen die de richtlijn voorschrijft, mits de richtlijn zelf expliciet de (beleids)ruimte biedt voor deze verdergaande nationale normen (bijvoorbeeld in de vorm van zogenoemde «kan»-bepalingen). Echter, in het geval voor bepaalde extra of strengere nationale consumentenrechtelijke bepalingen geen enkele basis is te vinden in de communautaire wetgeving genoemd in de bijlage bij het wetsvoorstel, vallen deze niet onder het begrip «wettelijke bepalingen» in de zin van artikel 1.1, onderdeel n, van het wetsvoorstel.”

²⁴⁵ Nota bene: deze verwijzingen zijn inmiddels vervangen (toevoeging WvB).

- **Parlementaire behandeling: collectieve belangen van consumenten (sub f)**

Kamerstukken II 2005/06, 30 411, nr. 3, p. 15-16

“Uit de definitie uit verordening 2006/2004 en dit wetsvoorstel blijkt, dat het moet gaan om handelingen of omissies die schade toebrengen of kunnen toebrengen aan de collectieve belangen van consumenten. In de verordening wordt «collectieve consumentenbelangen» omschreven als «de belangen van een aantal consumenten die door een inbreuk zijn of kunnen worden geschaad». Deze definitie is weinig concreet. De richtlijn doen staken van inbreuken verstaat onder collectieve belangen «belangen die niet de cumulatie behelzen van belangen van individuen die door een inbreuk zijn geschaad» (overweging 2). In het wetsvoorstel is gekozen om – in navolging van de Europese wetgever – geen strikte definitie van «collectieve belangen» op te nemen. Los van het feit dat een strikte definitie zou kunnen botsen met de vagere Europese norm (en dus de verplichtingen die uit verordening 2006/2004 voortvloeien wellicht niet nagekomen kunnen worden), dienen toezichthouders (en rechters) primair te kijken naar de onderliggende materiële norm waarop inbreuk wordt gemaakt. Hierbij kan een richtpunt voor de vraag of sprake is van collectieve belangen de strekking van de te handhaven norm zijn. Strekt deze er primair toe de positie van een consument in zijn individuele relatie met een aanbieder van goederen of diensten te versterken of strekt deze norm ertoe een collectiviteit van consumenten te beschermen tegen bepaalde gedragingen van een aanbieder van goederen of diensten die hen allen op gelijksoortige wijze raakt. Een voorbeeld van de eerstgenoemde normen is een versterking van de rechtsrechtelijke positie van de consument. De bescherming van consumenten tegen het hanteren van een onredelijk bezwarend beding in algemene voorwaarden (art. 6:231 en verder BW) bijvoorbeeld, is een norm die gericht is op het beschermen van een collectiviteit van consumenten. Zij allen worden immers geconfronteerd met een inbreuk op hun consumentenrecht, namelijk bescherming tegen een onredelijk bezwarend beding. Er zal dan ook in dit geval snel sprake zijn van een inbreuk die de collectieve belangen van consumenten schaadt of kan schaden. De bevoegde autoriteit kan dan in beginsel tegen een dergelijke inbreuk optreden. Zij kan geacht worden op te treden ter behartiging van de individuele, gelijksoortige belangen van een groot aantal consumenten.”

Kamerstukken II, 2005/06, 30 411, nr. 6, p. 2-3

“De ConsumentenAutoriteit kan niet tegen iedere overtreding (intracommunautair of nationaal) optreden, maar alleen wanneer de collectieve belangen van consumenten in het geding zijn. Dit vereiste vloeit voort uit artikel 3, onderdeel b, van Verordening 2006/2004 respectievelijk artikel 1.1, sub f, van dit wetsvoorstel. In artikel 3, onderdeel k, van de verordening is het begrip «collectieve consumentenbelangen» gedefinieerd als «de belangen van een aantal consumenten die door een inbreuk zijn of kunnen worden geschaad». De verordening geeft niet aan in welke gevallen de belangen van een aantal consumenten zijn of kunnen worden geschaad. In dit wetsvoorstel is daarom ook geen definitie opgenomen die hieraan een nadere invulling geeft. Een nationale definitie zou immers in strijd kunnen komen met de verordening. Het ligt daarom in de rede dat de bevoegde autoriteiten in de verschillende lidstaten afspraken maken over de uitleg van de definitie «collectieve consumentenbelangen». Voordeel van een gemeenschappelijke interpretatie, is dat de verordening in alle lidstaten op dezelfde wijze wordt toegepast. Dit komt de werking van de interne markt en de rechtszekerheid ten goede. Zonder een voorschot te willen nemen op mogelijke toekomstige Europese afspraken over dit punt, kunnen uit de strekking en de bewoordingen van de verordening enkele algemene conclusies getrokken worden over de interpretatie van de definitie «collectieve consumentenbelangen». In de eerste plaats kan de ConsumentenAutoriteit niet optreden wanneer slechts één consument gevolgen ondervindt van een overtreding. Wanneer andere consumenten geen gevolgen ondervinden van de bewuste overtreding of de overtreding niet gevolgd wordt door of voorafging aan andere vergelijkbare overtredingen, heeft de overtreding géén gevolgen voor een «collectief» van consumenten en zal de ConsumentenAutoriteit dus niet kunnen optreden. Een voorbeeld kan een en ander wellicht verduidelijken. Wanneer bij de telefonische verkoop, de verkoper één keer vergeet om zijn identiteit duidelijk te maken aan een consument, is er geen collectief belang in het geding. Daarentegen wanneer een verkoper bij telefonische verkoop nooit zijn identiteit kenbaar maakt, is er sprake van een structureel handelen of nalaten en daarmee is wél een collectief belang in het geding. In de tweede plaats kan de materiële norm waarop inbreuk wordt gemaakt aanknopingspunten bieden. Strekt deze norm er primair toe de positie van een consument in zijn individuele relatie met een aanbieder van goederen of diensten te beschermen of strekt deze norm ertoe een collectiviteit van consumenten te beschermen tegen eenzelfde (soort) handelen of nalaten van een aanbieder van goederen of diensten. Wanneer een collectieve norm wordt overtreden, zoals

bijvoorbeeld niet-toegestane algemene voorwaarden, zal er in de regel eerder sprake zijn van een collectieve inbreuk dan wanneer een «individuele» norm wordt overtreden.”

Kamerstukken II 2005/06, 30 411, nr. 6, p. 14-15

“In de reactie op hoofdlijnen is onder meer aangegeven dat het begrip «collectieve consumentenbelangen» in artikel 3, onderdeel k, van de verordening is gedefinieerd. De kern van de definitie is een gevolg van amendement 16 van het Europees Parlement (COM(2003) 443 – C5–0335/2003 – 2003/0162(COD)). Uit de toelichting op het amendement valt niet af te leiden of de rapporteur bij het opstellen van het amendement ook gekeken heeft naar OESO-landen die langer ervaring hebben met collectieve consumentenbelangen.

Aangezien de definitie van «collectieve consumentenbelangen» bindend in de verordening is vastgelegd, is het niet mogelijk het begrip nationaal nader te definiëren. Bij de interpretatie van de definitie van collectieve consumentenbelangen in de verordening kan de ConsumentenAutoriteit uiteraard wel gebruik maken van ervaringen die andere OESO-landen hebben opgedaan. Voor een nadere toelichting op de definitie «collectieve consumentenbelangen» verwijs ik naar de reactie op hoofdlijnen. Bij navraag bij de Australische toezichthouder op consumentenrecht op nationaal niveau (de Australian Consumer and Competition Commission, de ACCC) is gebleken dat het begrip collectieve consumentenbelangen niet is vastgelegd in de wet of in lagere regelgeving. Na 30 jaar ervaring met de toepassing van de wet hanteert de ACCC weliswaar bepaalde criteria zoals de omvang van de economische en consumentenschade, het aantal getroffen consumenten en potentiële afschrikwekkende c.q. voorlichtende werking, maar deze zijn niet wettelijk verankerd. Hiermee houdt de ACCC ruimte om van geval tot geval een afweging te maken om afhankelijk van de specifieke omstandigheden al dan niet in te grijpen.”

Kamerstukken I 2006/07, 30 411, nr. C, p. 3-5

“Verordening 2006/2004, die de aanleiding was voor dit wetsvoorstel, definieert «collectieve consumentenbelangen» als: «de belangen van een aantal consumenten die door een inbreuk zijn of kunnen worden geschaad.» In verordening 2006/2004 wordt verder niet verduidelijkt wat onder «een aantal» consumenten moet worden verstaan.

Met de leden van de fractie van het CDA ben ik het eens dat de Consumentenautoriteit handvatten dient mee te krijgen over de uitleg van de definitie van collectieve consumentenbelangen. Voordat ik hierop nader inga, schets ik eerst de juridisch context.

Zoals ik reeds aangaf, is de algemene definitie van collectieve consumentenbelangen opgenomen in verordening 2006/2004. Net als iedere andere verordening werkt die verordening rechtstreeks door in de rechtsorden van alle 25 lidstaten van de Europese Unie. Elke toezichthouder in de Europese Unie zal derhalve de definitie van collectieve consumentenbelangen moeten toepassen. Voor zowel het bedrijfsleven als de consument is belangrijk dat de toezichthouders in de verschillende lidstaten de definitie van collectieve consumentenbelangen uniform uitleggen. Het zou immers onwenselijk zijn indien het toezicht op de Europese markt wordt verbrokkeld doordat iedere toezichthouder verordening 2006/2004 anders uitlegt. Het belang van een uniforme uitleg van verordening 2006/2004 heeft ook de aandacht van de Europese wetgever gehad. Zij heeft in artikel 9, eerste lid, van verordening 2006/2004 bepaald dat de bevoegde autoriteiten (toezichthouders) hun toezicht- en handhavingsactiviteiten moeten coördineren. Om de samenwerking tussen de verschillende toezichthouders te vergemakkelijken richt verordening 2006/2004 een comité op van vertegenwoordigers van de verschillende lidstaten. In dit comité zullen onder meer afspraken kunnen worden gemaakt over de wijze waarop definities in verordening 2006/2004 worden uitgelegd door de verschillende toezichthouders.

Een Europese uitleg van de definitie van collectieve consumentenbelangen valt voorlopig nog niet te verwachten: de toezichthouders in de verschillende lidstaten hebben nog weinig ervaring opgedaan met verordening 2006/2004 én door nationale rechters zijn nog géén prejudiciële vragen gesteld aan het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen over de uitleg van verordening 2006/2004. Om de Consumentenautoriteit, consumenten én het bedrijfsleven bij de start meer duidelijkheid te geven, geef ik hierna enkele handvatten voor de uitleg van de definitie van collectieve consumentenbelangen.

Allereerst is duidelijk, dat de definitie uitsluit dat de Consumentenautoriteit treedt in een individueel geschil tussen een aanbieder en een consument. Het moet bij een inbreuk op de collectieve belangen van consumenten derhalve gaan om een gedraging van een aanbieder die potentieel of daadwerkelijk het effect heeft dat een groep van consumenten op dezelfde manier wordt geraakt. Deze groep kan ongedefinieerd zijn (het «algemeen publiek»), maar ook op een bepaalde manier afgebakend zijn. Deze afbakening kan bijvoorbeeld geografisch zijn (bijvoorbeeld indien een aanbieder uitsluitend lokaal of

regionaal actief is), maar kan ook afhangen van de doelgroep van een aanbieder (bijvoorbeeld alleen 65+-ers of alleen hoger opgeleiden). In beide gevallen kan sprake zijn van een «aantal consumenten die door een inbreuk zijn of kunnen worden geschaad». Overigens kan in een individueel geschil dat bij de Consumentenautoriteit bekend is wel aanleiding gevonden worden om onderzoek te doen naar de vraag of al dan niet de collectieve belangen van consumenten in het geding zijn.

Het is duidelijk dat er veel uiteenlopende situaties denkbaar zijn. Misleidende reclame door – bijvoorbeeld – een landelijke elektronicaketten zal potentieel een grotere groep consumenten raken dan misleidende reclame door een lokale supermarkt. Niettemin is er in beide gevallen sprake van «een aantal consumenten die door een inbreuk zijn of kunnen worden geraakt».

De Consumentenautoriteit zal niet in alle gevallen waarin (mogelijk) sprake is van een inbreuk op de collectieve consumentenbelangen optreden. De begrensde capaciteit van de organisatie noodzaakt tot het maken van keuzes. Op basis van prioriteringscriteria zal de Consumentenautoriteit een aantal aandachtsgebieden selecteren. De belangrijkste criteria daarbij zijn: de omvang van de schade voor consumenten, de invloed op het consumentenvertrouwen en de verstoring van de markt. Deze criteria zijn dus niet zozeer er op gericht om de «ondergrens» (hoe groot moet de groep consumenten die geraakt is minimaal zijn om te kunnen spreken van een «collectief consumentenbelang») van het begrip «collectieve consumentenbelangen» te verkennen, maar bedoeld om juist de probleemgebieden te selecteren die vanuit consumentenbeschermingsperspectief de meeste aandacht behoeven, onder meer omdat ze potentieel de meeste consumenten raken. Over de voorgenomen aandachtsgebieden voor 2007 consulteert de Consumentenautoriteit onder mijn verantwoordelijkheid momenteel stakeholders.

Het aantal klachten dat de Consumentenautoriteit over een bepaalde aanbieder ontvangt, is op zichzelf niet bepalend voor het antwoord op de vraag of sprake is van een collectief consumentenbelang. Het kan immers best zijn dat al deze klachten op zichzelf staande, andersoortige, gevallen betreffen die niet wijzen op een collectieve inbreuk door de desbetreffende aanbieder. Evengoed kan een enkele klacht voldoende reden zijn voor de Consumentenautoriteit om een onderzoek te starten, indien het vermoeden bestaat dat sprake is van een gedraging van een aanbieder die het kenmerk heeft dat een groep consumenten op dezelfde manier is of kan worden geraakt. Bij onredelijke algemene voorwaarden of misleidende reclame bijvoorbeeld, ligt het, ook al ontvangt de Consumentenautoriteit slechts één klacht, voor de hand dat een grotere groep consumenten is of kan worden geschaad. Immers, algemene voorwaarden en reclame worden per definitie gemaakt voor een grotere groep consumenten.

Een voorbeeld van het tegenovergestelde geval is niet nakoming van garantieverplichtingen. Het kan zijn dat een bepaalde aanbieder in een relatie met een individuele consument zijn verplichtingen, voortvloeiende uit de regels inzake garanties, niet is nagekomen. Dit wijst er op zichzelf echter nog niet op dat deze aanbieder zich structureel aan niet-nakoming van garantiebepalingen schuldig maakt, en derhalve de belangen van een grotere groep consumenten schaadt.

Het is aan de Consumentenautoriteit om aan te tonen dat sprake is van een collectieve inbreuk. Daarvoor is niet noodzakelijk dat een (groot) aantal consumenten reeds is geschaad door een bepaalde gedraging; voldoende is dat aannemelijk wordt gemaakt dat een grotere groep van consumenten in de toekomst kan worden geraakt door een bepaalde gedraging van een aanbieder, indien deze zijn praktijk niet aanpast. Het voorafgaande betekent dat, zoals de leden van de fractie van het CDA ook aangaven, niet alleen op basis van een kwantitatieve onderbouwing kan worden vastgesteld dat er sprake is van een collectieve inbreuk, maar ook op basis van een kwalitatieve analyse.

Idealiter krijgt het begrip collectieve consumentenbelangen in Europese context meer houvast, door gezamenlijk optreden van de toezichhouders in de verschillende lidstaten of door rechtspraak van het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen.”

Kamerstukken I 2006/07, 30 411, nr. C, p.6-7

“Bij het opstellen van dit wetsvoorstel is er bewust voor gekozen om in dit wetsvoorstel geen nadere definitie op te nemen van het begrip collectieve consumentenbelangen, zoals gedefinieerd artikel 3, onderdeel k, van verordening 2006/2004. De reden hiervoor is dat iedere verordening juridisch bindend is en rechtstreeks doorwerkt in de Nederlandse rechtsorde. Wanneer een lidstaat een engere invulling geeft aan een definitie in een verordening, perkt zij de reikwijdte van die verordening in. Dit is op grond van het Europese recht niet toegestaan. Daarnaast geldt dat het begrip collectieve consumentenbelangen idealiter in de Europese context nader wordt ingevuld: verordening 2006/2004 geldt immers in alle lidstaten. Met name voor ondernemingen die pan-Europese diensten aanbieden, is het van belang dat alle toezichhouders het begrip collectieve consumentenbelangen gelijkkluidend uitleggen. Het opnemen

van een definitie in het voorliggende wetsvoorstel heeft ook het gevaar in zich, dat deze uiteen zou kunnen lopen met een toekomstige nadere invulling op Europees niveau.

Iedereen kan collectieve inbreuken onder de aandacht brengen van de Consumentenautoriteit. Een inbreuk kan dus individueel of in groepsverband gemeld worden. Indien een consument een collectieve inbreuk constateert kan zij zich dus rechtstreeks wenden tot de Consumentenautoriteit. De Consumentenautoriteit zal op basis van haar prioriteringsbeleid beoordelen of zij haar toezichts- of handhavingsbevoegdheden zal inzetten.”

Kamerstukken II 2006/07, 30 411, nr. 20, p. 1-2

“De Consumentenautoriteit is bevoegd op te treden tegen overtredingen van consumentenregels uit het Burgerlijk Wetboek en uit de Prijzenwet en de Colportagewet. Het wetsvoorstel Whc spreekt van collectieve belangen als de belangen van een aantal consumenten door een inbreuk zijn of kunnen worden geschaad. Dat is een vrij ruime definitie. Mij zijn tot op heden in andere OESO landen of in andere lidstaten van de EU geen nadere definities van dit begrip bekend. Duidelijk is in ieder geval, dat de definitie uitsluit dat de Consumentenautoriteit optreedt in geschillen tussen een individuele consument en een aanbieder.

Maar daarnaast zijn veel situaties mogelijk: immers, een «aantal consumenten» zal worden geraakt indien een landelijke elektronicaketen onredelijke algemene voorwaarden hanteert, maar evenzo kan «een aantalconsumenten» worden geraakt indien een lokale supermarkt misleidende reclame-uitingen hanteert. In beide voorbeelden zou gesproken kunnen worden van «collectieve consumentenbelangen». Niettemin is duidelijk, dat er een groot verschil zit tussen de «aantallen consumenten» die kunnen worden geschaad in de twee genoemde voorbeelden.

Het aantal klachten dat de Consumentenautoriteit ontvangt over een bepaalde gedraging van een aanbieder, is niet bepalend voor de vraag of sprake is van een «collectief consumentenbelang». Het kan immers zo zijn, dat al deze klachten andersoortige en «op zichzelf staande gevallen zijn» die niet wijzen op een structurele overtreding door de desbetreffende aanbieder. Evengoed kan een enkele klacht, een signaal uit de media of van een andere toezichthouder voldoende zijn voor de Consumentenautoriteit een onderzoek te starten, indien het vermoeden bestaat dat sprake is van een gedraging van een aanbieder die het kenmerk in zich heeft dat meerdere consumenten op eenzelfde manier zijn of kunnen worden geraakt.

Het is aan de Consumentenautoriteit aan te tonen dat consumenten zijn of worden geraakt door een bepaalde gedraging van een aanbieder. Daarvoor is niet noodzakelijk dat een groot aantal consumenten al is geschaad door een bepaalde gedraging. Het is voldoende dat aannemelijk wordt gemaakt dat consumenten in de toekomst kunnen worden geraakt door zo'n gedraging van een aanbieder als deze zijn praktijk niet aanpast. Bewijs van individuele consumenten die al schade hebben ondervonden, kan daarbij uiteraard wel ondersteunend zijn.

De Consumentenautoriteit zal niet in alle gevallen waarin mogelijk sprake is van een inbreuk op de collectieve consumentenbelangen kunnen optreden. De beperkte omvang van de organisatie noodzaakt tot het maken van keuzes. Op basis van selectiecriteria die in het consultatiedocument staan genoemd en die nu aan marktpartijen worden voorgelegd, zal tot een nadere afweging van werkzaamheden worden gekomen. Daarbij zal de impact van de inbreuk leidend zijn. Het kan daarbij zowel om de omvang van de schade voor consumenten, de aantasting van het consumentenvertrouwen als de gevolgen voor de eerlijke handel tussen ondernemingen gaan.”

Handelingen II 2005/06, 85, 5193-5194

Staatssecretaris Van Gennip: “Mevrouw Örgü, de heer Irrgang en de heer Crone vragen wanneer de collectieve consumentenbelangen in het geding zijn en hoe dat precies werkt. De Europese verordening kent een definitie. De verordening werkt rechtstreeks door in de Nederlandse rechtsorde. Daarom nemen wij het niet opnieuw op in onze wetgeving. De verordening is nu eenmaal op die manier geschreven. Dat betekent dat de Consumentenautoriteit zich ook aan die definitie in de verordening moet houden. Overigens is die definitie gebaseerd op een amendement van het Europees Parlement. Volgens die definitie zijn de collectieve belangen in het geding wanneer een overtreding de belangen van een aantal consumenten schaadt of kan schaden. Het is een praktische definitie en juridisch niet geheel waterdicht. Dat betekent dat wij al doende moeten leren. Er is een aantal duidelijk gevallen, bijvoorbeeld wanneer een onderneming stelselmatig de regels overtreedt. Dan is duidelijk sprake van een collectieve inbreuk en kan de Consumentenautoriteit optreden. Voor situaties met structurele fouten in het ondernemingsbeleid is de Consumentenautoriteit nodig. De definitie van de verordening is niet ideaal, maar geeft

duidelijk aan wat in praktische zin wordt bedoeld met collectieve belangen van consumenten. In antwoord op een vraag van de heer Crone stel ik voor om regelmatig van gedachten te wisselen over de criteria en de visie daarachter.”

Mevrouw Örgü (VVD): “De staatssecretaris zegt niets aan de definitie te kunnen doen omdat die in de verordening staat waarover het Europees Parlement heeft besloten. Waarom kan zij dat echter niet? De staatssecretaris heeft toch reeds meerdere punten die niet in de verordening staan aangevuld en toegevoegd? Waarom kan zij de definitie niet nog eenduidiger maken en daarbij rekening houden met de verschillende OESO-landen?”

Staatssecretaris Van Gennip: “Ik moet de verordening een-op-een overnemen. Mevrouw Örgü stelt een vermagering van de collectieve belangen voor. Dat kan niet. In de praktijk moet de jurisprudentie tonen wat de normen inhouden. Als de Consumentenautoriteit aan de slag gaat, blijkt hoe de collectiviteit juridisch en praktisch wordt gedefinieerd.”

De heer Crone heeft naar de criteria gevraagd. Ik geef daar een voorschot op. Ik noem de omvang van de consumentenschade. De schade per consument moet meespelen. Ik noem ook de impact op het consumentenvertrouwen. De heer Irrgang heeft daar een aantal voorbeelden van gegeven. Ook maatschappelijke overwegingen kunnen daarin meespelen. Schaadt een zaak het algemene consumentenvertrouwen? Impact op de marktwerking zal ook meespelen. Die zaken spelen bij de criteria mee.”

Handelingen I 2006/07, 5, 196-197

(Staatssecretaris Van Gennip:) (...) “Een andere vraag van de heer Franken ging over de definitie van de collectieve consumentenbelangen bij de criteria wanneer er sprake is van een collectieve inbreuk. Juridisch is relevant dat de definitie van collectieve consumentenbelangen niet is opgenomen in het wetsvoorstel, maar in de verordening die met dit wetsvoorstel wordt geïmplementeerd. Wij hebben het dan over de uitleg van een Europese verordening die rechtstreeks doorwerkt in de Nederlandse wetgeving. Mochten hier discussies over ontstaan, dan heeft het Hof van Justitie in Luxemburg het laatste woord. Buiten kijf staat dat de definitie uitsluit dat de Consumentenautoriteit optreedt in een geschil tussen een individuele consument en een bedrijf. De Consumentenautoriteit treedt niet op bij één kapotte stofzuiger, maar wel als die kapotte stofzuiger niet voldoet aan de verwachtingen die zijn gewekt in de reclame, of als die kapotte stofzuiger door onredelijke voorwaarden niet kan worden gerepareerd. Dan wordt het collectief.”

Handelingen I 2006/07, 5, 198-199

(De heer Franken (CDA):) “Als het gaat om de collectieve belangen van consumenten moet ik zeggen dat wij daar toch nog niet helemaal uit zijn. De staatssecretaris heeft zich op de internationale toer begeven en gezegd dat wij kunnen leren van al die andere landen waar ook heel grote zware consumententoezichthouders zijn, naar ik heb begrepen tot vreugde van de heer Kox. Daar zal best wel veel van te leren zijn, maar op het nationale niveau sprak de staatssecretaris over die prioriteringscriteria, en die zijn toch nog steeds redelijk vaag. Wat is nu de omvang van de schade? Is dat 100% van de stofzuiger, of 50% of wordt dat collectief gemeten? Worden er 100 stofzuigers bij elkaar opgeteld en wordt er dan een bepaald percentage van genomen? Daar moet toch een bepaald criterium voor worden ontwikkeld?”

De invloed op het consumentenvertrouwen is ook moeilijk te meten. Daar kunnen ook wel criteria voor worden ontwikkeld. Is er veel over geadverteerd? Gaat het om artikelen die heel populair zijn? Zou de gevaarstelling een rol spelen? Ik probeer de staatssecretaris wat te helpen, maar ben ook benieuwd wat haar inventiviteit op dit punt oplevert. De verstoring van de markt lijkt mij eigenlijk wel een heel moeilijk punt, want in hoeverre kun je bij consumentenartikelen nu spreken van een verstoring van de markt? Iets kan heel lokaal plaatsvinden en daar ontzettend negatief zijn, maar het kan ook gaan om artikelen die via internet verhandeld worden en hier en daar terechtkomen.”

Handelingen I 2006/07, 5, 200

(Staatssecretaris Van Gennip:) (...) “De collectieve belangen zijn een van de redenen waarom wij het brede consultatiedocument hebben uitgebracht. Daarin staan namelijk de criteria genoemd op basis waarvan de Consumentenautoriteit moet beslissen of zij wel of niet zal ingrijpen. Daarvoor moet verder inderdaad de vraag worden beantwoord wanneer het collectieve belang in het geding is.

De omvang van de schade wordt niet alleen bepaald door de financiële gevolgen, maar ook door het geschade consumentenvertrouwen. Daardoor kan de werking van de markt namelijk ook worden ondermijnd. Verder is voor de omvang van de schade van belang hoeveel irritatie een bepaalde gebeurte-

nis oproept. Iemand die in één keer een reis en een appartement boekt, is immers niet echt blij als bij aankomst blijkt dat zijn appartement uitkijkt op een flatgebouw.

Hoe gaan wij met dergelijke irritaties om? Ik denk dat wij daarvoor moeten zoeken naar een oplossing als de code voor de reisbranche. Door enige politieke druk uit te oefenen bleek het in de reisbranche namelijk mogelijk om te komen tot zelfregulering. Verder is goede informatievoorziening in dit verband van groot belang. Zo weet zeker niet iedere consument dat hij een deel van de reissom terug kan krijgen als hij ter plekke klaagt over het slechte uitzicht van zijn appartement. Doet hij dat niet, dan wordt het veel moeilijker, zo niet onmogelijk om zijn schade vergoed te krijgen. Door te zorgen voor goede informatie-uitwisseling kun je dus bewerkstelligen dat de irritatie over een voorval met weinig financiële schade niet uit de hand loopt en dat de betrokken consument niet zijn vertrouwen in de markt verliest. De ene keer moeten wij een oplossing zoeken in afgedwongen zelfregulering en de andere keer door daadwerkelijk in te grijpen.”

• **Parlementaire behandeling: geen definitie consument**

Kamerstukken II 2005/06, 30 411, nr. 3, p. 17

“Om te voorkomen dat er strijd ontstaat met de definities uit de onderliggende wetgeving, is er geen definitie van «consument» in het wetsvoorstel opgenomen. In de materiële normen waarop de ConsumentenAutoriteit toezicht houdt, is het begrip «consument» immers niet eenvormig gedefinieerd. Zo is bij consumentenkoop (artikel 5, boek 7 van het BW) consument gedefinieerd als een natuurlijk persoon die niet handelt in de uitoefening van een beroep of bedrijf. De artikelen 233 boek 6 en 234 boek 6 van het BW (betreffende algemene voorwaarden) beschermen gebruikers. Dit begrip wordt nader uitgewerkt in artikel 235 boek 6 van het BW en is ruimer dan het begrip consument van artikel 5 van boek 7 van het BW, kleine bedrijven kunnen hier ook onder vallen. De ConsumentenAutoriteit zal bij de beoordeling van de vraag of er sprake is van een (intra-)communautaire inbreuk moeten kijken naar de onderliggende normen. Zij zal gebruik kunnen maken van haar bevoegdheden indien de norm jegens de groep die de norm beoogt te beschermen is overtreden en de overtreding valt binnen de definitie van inbreuk of intracommunautaire inbreuk van dit wetsvoorstel. Dit wetsvoorstel bindt in zijn werkingssfeer alleen de ConsumentenAutoriteit en de andere bij dit wetsvoorstel betrokken toezichthouders en bepaalt niet de onderliggende norm. Bij optreden van de ConsumentenAutoriteit dient dus sprake te zijn van (mogelijke) schade aan de collectieve belangen van consumenten. Optreden van de ConsumentenAutoriteit waarbij aan die voorwaarde niet is voldaan – bijvoorbeeld omdat alleen sprake is van schade aan de belangen van kleine bedrijven bijvoorbeeld bij inbreuk op de artikelen 233 en 234 boek 6 van het BW – is dus niet mogelijk. Wel is het mogelijk, dat de ConsumentenAutoriteit in het gegeven voorbeeld met optreden de collectieve belangen van consumenten beschermt en daarmee ook de belangen van kleine bedrijven. De (niet langer meer) geschonden norm strekte immers tot bescherming van beide groepen.”

Handelingen I 2006/07, 5, 196

(Staatssecretaris Van Gennip:) (...) “De heer Franken vroeg welk type consument wordt beschermd door de Consumentenautoriteit. Gaan wij uit van een goed opgeleide, goed geïnformeerde, onderzoekende consument of van een minder goed opgeleide consument die de kleine lettertjes misschien zelf niet zo goed kan lezen? Dat is een lastige, maar cruciale vraag. De bepalingen die de Consumentenautoriteit gaat handhaven, zijn bestaande richtlijnen die zijn geïmplementeerd in het Burgerlijk Wetboek, de Prijzenwet en de Colportagewet. Het Hof van Justitie heeft invulling gegeven aan het begrip consument dat in deze Whc staat, maar ook in andere wetgeving is opgenomen. Daarmee is dat begrip consument nog niet eenduidig. De invulling ervan is afhankelijk van de context waarin het begrip wordt gebruikt. Op basis van de jurisprudentie kunnen wij wel zeggen dat het gaat om een fictieve doorsneeconsument, die redelijk geïnformeerd, omzichtig en oplettend is. Daarbij moeten wij wel rekening houden met maatschappelijke, culturele en taalkundige factoren. Het gebruik van het begrip gemiddelde consument voorkomt dat een handelaar rekening houdt met ofwel een zeer goed opgeleide consument, die zijn recht goed kent, ofwel een zeer naïeve consument, terwijl de handelaar, en dan vooral de kleine ondernemer, ook mag uitgaan van enige verantwoordelijkheid van de consument.

Deze discussie is een voorbeeld waarom ik graag wil dat het in het begin een ambtelijke dienst is, zodat mijn mensen, mijn ambtspolvoerger en ikzelf de komende tijd direct betrokken zijn bij dit soort begripsvorming en ook kunnen zeggen of er moet worden bijgestuurd. Als alle informatievragen die bij ConsuWijzer binnenkomen, van zeer hoogopgeleide consumenten komen, bereiken wij niet alle consumenten

van Nederland, dus dan moeten wij beter nadenken hoe wij niet alleen de gemiddelde consument, maar ook de lager opgeleide of naïeve consument kunnen bereiken. Dat is een begrip dat enigszins in ontwikkeling is, maar uit de jurisprudentie is duidelijk dat wij er een gemiddelde of doorsneeconsument mee bedoelen.”

9.2. Hoofdstuk 2 Whc (art. 2.1-2.24) De Consumentenautoriteit

HOOFDSTUK 2. DE CONSUMENTENAUTORITEIT

§ 1. Aanwijzing en taken

aanwijzing ambtsdrager Consumentenautoriteit

Artikel 2.1

1. Onze Minister wijst een onder hem ressorterende ambtenaar als Consumentenautoriteit aan.
2. Onze Minister kan één of meer onder hem ressorterende ambtenaren als plaatsvervanger van de Consumentenautoriteit aanwijzen.

Toelichting artikel

- **Algemeen**

Mevr. mr. drs. M.E. Hulshof is tot Consumentenautoriteit benoemd bij besluit van de Staatssecretaris van Economische Zaken van 8 december 2006, *Stcrt.* 18 december 2006, nr. 246, p. 17. In datzelfde besluit is tot plaatsvervanger drs. D.J. Janssen benoemd.

Overigens had de regering al in 2005, dus voor de totstandkoming van de Whc, tot het instellen van de CA besloten. Zie Besluit van 15 november 2005, EP/MW 5714784, *Stcrt.* 2005, nr. 231. De grond hiervoor was dat Vo. 2006/2004 eist dat uiterlijk per 29 december 2005 een toezichthouder bevoegdheden heeft om daadwerkelijk wederzijdse bijstand te kunnen leveren. Zie *Kamerstukken I* 2006/07, 30 411, nr. C, p. 6; vgl. *Handelingen I* 2006/07, 5, 196.

taken

Artikel 2.2

De Consumentenautoriteit is belast met de handhaving van de wettelijke bepalingen, bedoeld in de onderdelen a en b van de bijlage bij deze wet. Zij is niet bevoegd indien de overtreding betrekking heeft op een financiële dienst of activiteit.

Toelichting artikel

- **Algemeen**

Dit artikel regelt de taakstelling van de CA. De taak is handhaving van de wettelijke bepalingen opgenomen in de bijlage, onderdelen a en b. Het is blijkens de totstandkomingsgeschiedenis van de Whc aan de aangewezen toezichthouders toegestaan om tot handhaving van de Europese regelgeving zoals geïmplementeerd in de nationale regelgeving over te gaan. Maar het is bovendien de taak van de toezichthouders om verdergaande nationale regels óók te handhaven.²⁴⁶ Dit wordt tot uitdrukking gebracht met het begrip ‘wettelijke bepalingen’ in art. 1.1 sub n Whc.

De tweede zin van artikel 2.2 bakent de bevoegdheden af van CA en AFM. Over de bevoegdheden van de AFM zie men artikel 3.1 e.v. Whc.

- **Parlementaire behandeling**

Kamerstukken II 2005/06, 30 411, nr. 3, p. 59-60

“In artikel 2.2 wordt de taak van de ConsumentenAutoriteit in algemene termen omschreven als handhaving van de consumentenregels zoals opgesomd in de bijlage bij onderdelen a en b van het wetsvoorstel. In het kader van de toepassing van de verordening wordt de ConsumentenAutoriteit op dat terrein tevens aangewezen als bevoegde autoriteit. De ConsumentenAutoriteit zal echter niet bevoegd zijn indien er sprake is van een overtreding die betrekking heeft op een financiële dienst of activiteit. De Stichting Autoriteit Financiële Markten is dan bevoegd; zie artikel 3.1 van het wetsvoorstel.”

- **Toepassing in de praktijk**

Overtreding van art. 2.2 (jo.2.7) Whc door de CA vastgesteld in o.a.:

- Besluit op bezwaar 21 januari 2009, CA/NCB/17/227 (UPC)

intracommunautaire handhaving

Artikel 2.3

1. De Consumentenautoriteit wordt aangewezen als het verbindingsbureau in Nederland.
2. Met betrekking tot intracommunautaire inbreuken op een van de wettelijke bepalingen, bedoeld in de onderdelen a en b van de bijlage bij deze wet, wordt de Consumentenautoriteit aangewezen als bevoegde autoriteit, tenzij de intracommunautaire inbreuk betrekking heeft op een financiële dienst of activiteit.
3. De Consumentenautoriteit heeft mede tot taak de coördinatie van activiteiten van communautair belang, administratieve samenwerking en verslaglegging, bedoeld in de artikelen 16, 17 en 21 van verordening 2006/2004.

²⁴⁶ *Kamerstukken II 2005/06, 30 411, nr. 3, p. 58-59.* Zie ook de aantekeningen bij art. 1.1.Whc.

Toelichting artikel

- **Algemeen**

Dit artikel dient ter uitvoering van Vo. 2006/2004. In lid 1 wordt de taak van 'verbindingsbureau' uit Vo. 2006/2004 (art. 3 sub d jo. Art 4 lid 1 Vo. 2006/2004) aan de CA toebedeeld.

In lid 2 wordt de CA aangewezen als bevoegde autoriteit voor wat betreft intracommunautaire inbreuken op een van de wettelijke bepalingen, bedoeld in de onderdelen a en b van de bijlage (art. 3 sub c Vo. 2006/2004).

- **Parlementaire behandeling**

Kamerstukken II 2005/06, 30 411, nr. 3, p. 60

"De ConsumentenAutoriteit wordt tevens, met betrekking tot alle bepalingen in de bijlage bij het wetsvoorstel, aangewezen als het verbindingsbureau (artikel 2.3).

Als bevoegde autoriteit zal de ConsumentenAutoriteit verzoeken van bevoegde autoriteiten uit andere lidstaten conform het bepaalde van artikel 8 van verordening 2006/2004 dienen te behandelen en zoodoorg handhavingsmaatregelen dienen te nemen om de intracommunautaire inbreuk onverwijld te beëindigen of te verbieden.

Als bevoegde autoriteit is de ConsumentenAutoriteit daarnaast zelf bevoegd om verzoeken aan bevoegde autoriteiten van andere lidstaten te doen. Dit betekent dat indien een buitenlands bedrijf jegens Nederlands consumenten een intracommunautaire inbreuk begaat, de ConsumentenAutoriteit aan de desbetreffende buitenlandse autoriteit kan verzoeken om hiertegen op te treden.

De taken uit de artikelen 16 (coördinatie van de handhaving), 17 (administratieve samenwerking) en 21 (verslagen) van de verordening worden belegd bij de ConsumentenAutoriteit. De gemeenschappelijke activiteiten (artikel 16 en 17) betreffen kortweg het elkaar binnen het netwerk van Europese consumententoezichtshouders informeren over nationale ontwikkelingen rond consumentenbeleid en de uitwisseling van kennis en ervaringen. In artikel 21 van verordening 2006/2004 staat een rapportage-verplichting van lidstaten aan de Europese Commissie opgenomen. De ConsumentenAutoriteit als verbindingsbureau coördineert deze activiteiten voor de Nederlandse toezichtshouders en vervult aldus een «spin in het web»-functie. Verordening 2006/2004 geeft in artikel 11, tweede lid, aan, dat de lidstaten alle nodige maatregelen treffen met het oog op een effectieve coördinatie via het verbindingsbureau van de toepassing van de verordening (zie artikel 2.3, derde lid)."

Kamerstukken II 2005/06, 30 411, nr. 6, p. 24

"De leden van de fractie van de SP hebben verzocht aan te geven hoe artikel 7 van verordening 2006/2004 is ingevuld en waarom de middelen «voldoende» zijn.

Artikel 7 van verordening 2006/2004 heeft betrekking op wederzijdse bijstand in het netwerk van Europese bevoegde autoriteiten via informatie-uitwisseling zonder verzoek. Het betreft informatie-uitwisseling door bevoegde autoriteiten wanneer zij kennis krijgen van een intracommunautaire inbreuk of een redelijk vermoeden dat een dergelijke inbreuk plaats kan hebben. Dit geldt tevens voor het eventueel treffen van verdere maatregelen naar aanleiding van de intracommunautaire inbreuk of het ontvangen van verzoeken om wederzijdse bijstand omtrent deze inbreuk. Dit artikel is rechtstreeks werkend voor alle bevoegde autoriteiten en behoeft dan ook niet te worden geïmplementeerd. In artikel 3.11 van het wetsvoorstel is wel opgenomen dat alle informatie die bevoegde autoriteiten op basis van verordening 2006/2004 met andere bevoegde autoriteiten uitwisselen tevens aan de ConsumentenAutoriteit als uniek verbindingsbureau voor Nederland wordt verstrekt. Daarnaast is in artikel 4.4 van het wetsvoorstel opgenomen dat de andere overheidsinstanties zoals genoemd in artikel 4.1 de ConsumentenAutoriteit als verbindingsbureau op de hoogte brengen wanneer zij toezichts- of handhavingsmaatregelen nemen ten aanzien van gedragingen die eveneens een intracommunautaire inbreuk kunnen opleveren. Hiermee is gewaarborgd dat de bevoegde autoriteiten voldoen aan hun verplichtingen ex artikel 7 van verordening 2006/2004."

Artikel 2.4

1. De bij besluit van Onze Minister aangewezen ambtenaren en andere personen zijn belast met het toezicht op de naleving van de wettelijke bepalingen waarvoor de Consumentenautoriteit is belast met de handhaving. Van dat besluit wordt mededeling gedaan door plaatsing in de Staatscourant.

2. Artikel 5:17 van de Algemene wet bestuursrecht is niet van toepassing op geschriften gewisseld tussen een overtreder en een advocaat die is toegelaten tot de balie, die zich bij de overtreder bevinden, doch waarop, indien zij zich zouden bevinden bij die advocaat, artikel 5:20, tweede lid, van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing zou zijn.

Toelichting artikel

- **Algemeen**

In dit artikel is bepaald dat met het toezicht op naleving van deze wet de ambtenaren van de CA zijn belast. Het gevolg daarvan is dat die ambtenaren de bevoegdheden van afdeling 5.2 Awb hebben (zie art. 5:12 Awb legitimatie, art. 5:13 evenredigheid, art. 5:15 binnentreden, art. 5:16 inlichtingen vorderen; art. 5:16a identificatie vorderen; art. 5:17 inzage in bescheiden, 5:18 onderzoek zaken en monsters afnemen; 5:19 stilsthouden en onderzoek vervoermiddelen). Dit correspondeert met de eisen in artikel 4 lid 6 Vo. 2006/2004. Correspondentie tussen ondernemer en zijn advocaat is op grond van het tweede lid geprivilegieerd.²⁴⁷

Toepasselijkheid van de bepalingen omtrent toezicht betekent dat de ambtenaren van hun toezichtsbevoegdheden gebruik kunnen maken zonder dat er een concrete verdenking bestaat van een intracommunautaire of nationale inbreuk. Het uitoefenen van deze bevoegdheden levert als zodanig slechts 'feitelijk handelen' op en dus is er geen mogelijkheid van bezwaar en beroep.²⁴⁸ Als medewerking geweigerd wordt, kan de CA op grond van artikel 2.10 lid 2 een last onder dwangsom opleggen.

Oorspronkelijk luidde het voorgestelde artikel 2.4 lid 1: "Met het toezicht op de naleving van de wettelijke bepalingen, bedoeld in de onderdelen a en b van de bijlage bij deze wet, zijn belast de bij besluit van Onze Minister aangewezen ambtenaren en andere personen. Van dat besluit wordt mededeling gedaan door plaatsing in de Staatscourant". Bij nota van wijziging werd het lid gewijzigd naar de huidige vorm, met als onderbouwing:

"Met deze wijziging is zeker gesteld dat ambtenaren van de Minister van Economische Zaken niet belast zijn met het toezicht op de naleving van de wettelijke bepalingen, bedoeld in onderdeel a van de bijlage bij dit wetsvoorstel, indien een financiële dienst wordt aangeboden of een financiële activiteit wordt verricht. Voor financiële diensten en activiteiten zijn immers de door de Stichting Autoriteit Financiële Markten aangewezen personen belast met het toezicht op de naleving. Zie hiervoor artikel 3.2, eerste lid, van het wetsvoorstel." (*Kamerstukken II* 2005/06, 30411 nr. 9, p. 5)

Bij besluit van 18 december 2006 (Besluit aanwijzing toezichthouders ambtenaren Consumentenautoriteit dd. 18 december 2006/Nr. CA/6107492, *Stcrt.* 22 december 2006, nr. 250, p. 14) zijn met ingang van 29 december 2006 belast met het toezicht op de naleving van de wettelijke bepalingen waarvoor de Consumentenautoriteit is belast met de handhaving, de

²⁴⁷ Heldeweg 2006, p. 156-157.

²⁴⁸ Vgl. Heldeweg 2006, p. 157.

ambtenaren die werkzaam zijn bij de Dienst Consumentenautoriteit, met uitzondering van de ambtenaren werkzaam bij de Juridische Dienst.

• **Parlementaire behandeling**

Kamerstukken II 2005/06, 30 411, nr. 3, p. 60

“De ambtenaren die werkzaam zijn bij de ConsumentenAutoriteit (de ambtelijke dienst) worden aangewezen als toezichthouder en hebben uit dien hoofde krachtens de Awb de toezichtsbevoegdheden, opgesomd in afdeling 5.2 van de Awb. Daarnaast kunnen andere personen door de minister als toezichthouder worden aangewezen (zie paragraaf 5.2 van het algemene deel van de toelichting).

In het algemene deel, paragraaf 5.2, is reeds uiteengezet welke bevoegdheden de toezichthouders hebben; zij zijn bevoegd op te treden zonder dat er een concrete verdenking van een overtreding nodig is.

Het tweede lid is ontleend aan artikel 51 van de Mededingingswet. De bepaling draagt bij tot een zorgvuldige procedure. Vertrouwelijke correspondentie tussen een advocaat en zijn cliënt mag in beginsel niet worden overgelegd in een gerechtelijke procedure (dit is in strijd met de gedragsregels die advocaten in acht moeten nemen). Zonder een nadere regeling kan de ConsumentenAutoriteit dergelijke informatie wel verkrijgen en overleggen in een gerechtelijke procedure, zoals bijvoorbeeld in de verzoekschriftprocedure ex het voorgestelde artikel 3:305d BW. Zie verder paragraaf 5.2 van het algemene deel van de toelichting.”

• **Parlementaire behandeling: bevoegdheden bij toezicht geregeld in Awb**

Kamerstukken II 2005/06, 30 411, nr. 3, p. 31-33

“Bij de vormgeving van de toezichtsbevoegdheden van de consumenten wordt – mede gelet op het eerder genoemde advies van de SER-CCA en het afdelingscommentaar van de Raad van State – aansluiting gezocht bij het stelsel van afdeling 5.2 van de Awb (toezicht op de naleving). Deze aansluiting blijkt uit de formulering dat ambtenaren «toezicht houden op de naleving van» wettelijke bepalingen in het wetsvoorstel. Een expliciete verwijzing naar de Awb kan daardoor achterwege blijven. Het wetsvoorstel maakt het mogelijk dat de minister ambtenaren (werkzaam bij de ConsumentenAutoriteit) aanwijst die aldus toezichthouders in de zin van de Awb zijn (artikel 2.4 van het wetsvoorstel). Daarnaast kan de Minister andere personen aanwijzen. Daarbij dient in de eerste plaats te worden gedacht aan personen werkzaam bij bevoegde autoriteiten van andere lidstaten. Hiermee wordt uitvoering gegeven aan het bepaalde in artikel 16, tweede lid, van de verordening (uitwisseling van ambtenaren). Daarnaast kan worden gedacht aan personen die geen ambtenaren zijn, zoals personen met specialistische kennis op het gebied van IT. De gebruikte term «personen» in artikel 5:11 van de Awb betekent dat ook niet-ambtenaren als toezichthouders kunnen worden aangewezen. Met het verlenen van toezichthoudende bevoegdheden aan niet-ambtenaren zal evenwel door de Minister terughoudend moeten worden omgegaan.

De ambtenaren en de andere personen hebben de bevoegdheden die uit deze afdeling 5.2 van de Awb voortvloeien en zijn bij de uitoefening van hun bevoegdheden gebonden aan de wettelijke bepalingen.

Verordening 2006/2004 schrijft in artikel 4, zesde lid, enkele concrete toezichtsbevoegdheden voor bevoegde autoriteiten voor:

- a) toegang te krijgen tot elk relevant document, in ongeacht welke vorm, betreffende de intracommunautaire inbreuk;
- b) van ongeacht welke persoon relevante informatie over de intracommunautaire inbreuk te eisen;
- c) de noodzakelijke inspecties ter plaatse uit te voeren.

Door middel van aansluiting bij het stelsel van afdeling 5.2 van de Awb (toezicht op de naleving), beschikken toezichthoudende ambtenaren over de volgende bevoegdheden:

1. Betreden van plaatsen (artikel 5:15 Awb)

De ambtenaren zijn bevoegd om elke plaats te betreden. Bij het betreden kan assistentie van de politie in worden geroepen. Voorts kunnen zij zich laten vergezellen door andere personen. Deze bevoegdheid sluit aan bij de vereiste inspectiebevoegdheid van artikel 4, zesde lid, onder c van verordening

2006/2004. De toezichhoudende ambtenaren en andere personen zijn overigens niet bevoegd om woningen te betreden zonder toestemming van de bewoner. Dat volgt rechtstreeks uit artikel 5:15 Awb. De specifieke bevoegdheid om woningen tegen de wil van de bewoner te betreden kan op grond van het bepaalde in artikel 12 van de Grondwet bij of krachtens wet worden toegekend, maar de regering ziet daarvoor in het kader van de onderhavige wet geen aanleiding. Voor de goede orde zij opgemerkt dat ook artikel 8 EVRM in dit verband relevant is. In die bepaling is het recht op respect voor de woning («home») gegarandeerd. In dit kader is van belang dat onder omstandigheden ook kantoor- en bedrijfsruimten tot «home» gerekend worden, zodat het binnentreden van die ruimten een inbreuk op artikel 8 EVRM betekent. Die inbreuk is dan alleen gerechtvaardigd indien voldaan is aan de voorschriften van het tweede lid van artikel 8.12.

2. Vorderen van inlichtingen (artikel 5:16 Awb)

De ambtenaren zijn bevoegd om inlichtingen te vorderen. Concreet betekent dit dat zij de bevoegdheid hebben om indien er een inbreuk is geconstateerd, bij het bedrijf dat verantwoordelijk is voor de inbreuk, navraag te doen over de inbreuk. De desbetreffende persoon is verplicht om naar waarheid te antwoorden. Deze bevoegdheid sluit aan bij de vereiste inlichtingenbevoegdheid van artikel 4, zesde lid, onder b van verordening 2006/2004.

3. Vorderen van identificatie van personen (artikel 5:16a Awb)

Een toezichthouder is bevoegd van personen inzage te vorderen van een identiteitsbewijs als bedoeld in artikel 1 van de Wet op de identificatieplicht. Identificatie van personen is relevante informatie in de zin van artikel 4, zesde lid, onder b van verordening 2006/2004.

4. Inzage van gegevens en bescheiden (artikel 5:17 Awb)

De ambtenaren zijn bevoegd om inzage te vorderen van zakelijke gegevens en bescheiden en daarvan kopieën te maken. Voor het maken van kopieën mogen de gegevens zo nodig worden meegenomen. Deze bevoegdheid sluit aan bij de vereiste bevoegdheid van artikel 4, zesde lid, onder a van verordening 2006/2004.

5. Onderzoek, opneming en monsterneming (artikel 5:18 Awb)

De ambtenaren zijn bevoegd zaken te onderzoeken, aan opneming te onderwerpen en daarvan monsters te nemen. Deze bevoegdheid sluit aan bij de vereiste bevoegdheid van artikel 4, zesde lid, onder a van verordening 2006/2004. Te denken valt bijvoorbeeld aan onderzoek in computers.

6. Onderzoek van vervoermiddelen (artikel 5:19 Awb).

Deze bevoegdheid sluit aan bij de vereiste inspectiebevoegdheid van artikel 4, zesde lid, onder c van verordening 2006/2004.

De uitoefening van de toezichtsbevoegdheden die hiervoor zijn opgesomd, is in beginsel aan te merken als feitelijk handelen. Dit betekent dat betrokkenen hiertegen in beginsel geen bezwaar en beroep kunnen instellen. Er staat echter wel rechtsbescherming bij de civiele rechter open. Een ieder is verplicht om aan de ambtenaren van de ConsumentenAutoriteit en de ander personen binnen de door hen gestelde termijn alle medewerking te verlenen die de ambtenaren redelijkerwijs kunnen vorderen bij de uitoefening van hun bevoegdheden. Het niet voldoen aan een vordering tot medewerking is strafbaar gesteld in artikel 184, eerste lid, Wetboek van Strafrecht. De ConsumentenAutoriteit zal via een last onder dwangsom medewerking kunnen afdwingen – het wetsvoorstel bevat daartoe een voorziening in artikel 2.10, tweede lid.”

• **Parlementaire behandeling: correspondentie advocaat**

Kamerstukken II 2005/06, 30 411, nr. 3, p. 32-33

“Artikel 2:4, tweede lid, van het wetsvoorstel bevat een exceptie op de bevoegdheid van inzage van gegevens en bescheiden van de toezichthouders (artikel 5:17 van de Awb). Geschriften die zijn gewisseld tussen een overtreder en een advocaat en die zich bij de advocaat bevinden, mogen niet worden ingezien. Voor de advocaat zelf geldt een verschoningsrecht (artikel 5:20, tweede lid, van de Awb). Papieren die zich bij de advocaat bevinden zijn daarom al niet toegankelijk voor de toezichthouders. Het

«legal privilege» van artikel 2.4, derde lid, van het wetsvoorstel verklaart eenzelfde regime van toepassing op papieren gewisseld tussen advocaat en overtreder die zich bij de overtreder bevinden. De Mededingingswet bevat in artikel 51 een vergelijkbare exceptie op artikel 5:17 van de Awb. Dit «legal privilege» kent uiteraard zijn beperkingen. Zo zijn stukken die als afschrift zijn gestuurd aan de advocaat niet zonder meer uitgezonderd van inzage. Zijn de «originele» stukken te vinden bij de overtreder, dan maakt het feit dat ze (ook) in afschrift aan de advocaat zijn gestuurd niet, dat ze niet gebruikt kunnen worden door de toezichthouder bij bestuursrechtelijke of privaatrechtelijke handhaving.

Artikel 2.4, tweede lid, van het wetsvoorstel heeft tot doel de correspondentie tussen advocaat en overtreder vertrouwelijk te laten. Een dergelijke aanvulling op het normale toezichtsregime uit de Awb is geboden, juist vanwege de voorsprong die de toezichthouder in het «duale stelsel» bij privaatrechtelijke handhaving heeft tegenover zijn vanuit het gewone privaatrecht gelijk geachte verweerder.”

- **Parlementaire behandeling: geen concrete verdenking nodig**

Kamerstukken II 2005/06, 30 411, nr. 6, p. 26

“De leden van de VVD-fractie vroegen hoe het bepaalde in artikel 2:15a zich verhoudt tot de stelling dat de ConsumentenAutoriteit bevoegd is om op te treden zonder dat er een concrete verdenking bestaat.

In artikel 2.4, eerste lid, van dit wetsvoorstel is bepaald dat met het toezicht op deze wet de ambtenaren van de ConsumentenAutoriteit zijn belast. Zij hebben daartoe de bevoegdheden van afdeling 5.2 van de Algemene wet bestuursrecht. Op grond daarvan mogen zij gebruik maken van hun toezichtsbevoegdheden zonder dat er een concrete verdenking bestaat dat er sprake is van een intracommunautaire inbreuk of een nationale inbreuk. Het uitoefenen van het toezicht kan tot de conclusie leiden dat een (intracommunautaire) inbreuk reeds heeft plaatsgevonden. Dit kan er dan toe leiden dat een besluit wordt genomen tot het opleggen van een last onder dwangsom om te bereiken dat de inbreuk wordt gestaakt. Uiteraard zal hierbij binnen de kaders van deze wet moeten worden gehandeld en zal sprake moeten zijn van een inbreuk met een collectief belang.”

privaatrechtelijke handhaving

§ 2. Privaatrechtelijke handhaving

Artikel 2.5

1. De Consumentenautoriteit kan een verzoekschrift als bedoeld in artikel 305d van Boek 3 van het Burgerlijk Wetboek indienen indien naar haar oordeel sprake is van een overtreding van een van de wettelijke bepalingen, bedoeld in onderdeel a van de bijlage bij deze wet, tenzij de overtreding betrekking heeft op een financiële dienst of activiteit.

2. Alvorens de Consumentenautoriteit een verzoekschrift indient, stelt zij de overtreder een redelijke termijn om:

a. de overtreding te staken;

b. gegevens waarop het voornemen om een verzoekschrift in te dienen berust, in te zien en daarvan afschriften te vervaardigen.

Toelichting artikel

- **Algemeen**

Deze bepaling geeft de CA de bevoegdheid om het bijzondere civielrechtelijke verzoekschrift als bedoeld in artikel 3:305d BW bij het Hof 's-Gravenhage in te dienen. Een soortgelijke bevoegdheid komt de AFM toe in artikel 3.3, zij het dat aldaar de bevoegdheid beperkt is tot intracommunautaire inbreuken. Zie de toelichting bij artikel 3.3.

Het tweede lid geeft de CA de verplichting om eerst een redelijke termijn voor het staken van de inbreuk te geven en voor het inzien van de gegevens die de CA bij het verzoekschrift zal gebruiken. Hoewel de wet geen exacte termijn noemt, meent de MvT (p. 61) dat een termijn van twee weken geacht wordt redelijk te zijn.

De Whc regelt nergens de bevoegdheid van de CA om een procedure ex artikel 3:305b BW aan te vangen, maar uit de parlementaire geschiedenis (zie aantekening bij artikel 3:305d BW) volgt dat die bevoegdheid uitdrukkelijk tot het arsenaal van bevoegdheden van de CA behoort. Het moet dan wel gaan om wettelijke bepalingen die in onderdeel a van de bijlage bij de Whc staan genoemd. Voor de wettelijke bepalingen die in onderdeel b staan genoemd, is de publiekrechtelijke weg aangewezen en is civielrechtelijke handhaving dus niet mogelijk, en dus ook niet via artikel 3:305b BW. Vgl. de aantekeningen bij artikel 2.7 Whc.

Niet expliciet geregeld is de vraag of het de CA is toegestaan om bij zuiver nationale inbreuken op wettelijke bepalingen als bedoeld in onderdeel a van de bijlage een civielrechtelijke actie op grond van artikel 3:305b BW aan te vangen indien het een financiële dienst of activiteit betreft. Gelet op de bevoegdheidsverdeling uit artikel 2.2 Whc en de uitsluiting van de actie uit art. 3:305d BW in dergelijke gevallen lijkt dit zeer onwaarschijnlijk.

- **Parlementaire behandeling**

Kamerstukken II 2005/06, 30 411, nr. 3, p. 61

“De consumentenbepalingen die in het BW (zie onderdeel a van de bijlage bij het wetsvoorstel) zijn geïmplementeerd, zullen niet met behulp van de publiekrechtelijke instrumenten last onder dwangsom en bestuurlijke boete worden gehandhaafd (waarbij de bestuursrechter bevoegd is), maar uitsluitend via een procedure bij de burgerlijke rechter worden gehandhaafd.

De reden dat een bijzondere procedure naast de collectieve actie (ex artikel 3:305a en volgende BW) in het leven is geroepen, is dat de verordening vereist dat de ConsumentenAutoriteit in staat zijn moet zijn een inbreuk onverwijld te beëindigen of te verbieden. Met een «normale dagvaardingsprocedure» wordt aan deze eis niet voldaan, terwijl een kort gedingprocedure slechts een voorlopige voorziening kan geven. Om die reden wordt een verzoekschriftprocedure ingevoerd in artikel 3:305d (artikel 8.1 van dit wetsvoorstel). Zie paragraaf 5.3 van de algemene toelichting.

De ConsumentenAutoriteit heeft daarnaast de mogelijkheid om een collectieve actie op grond van artikel 3:305b van het BW te beginnen. Aangezien alleen publiekrechtelijke rechtspersonen deze procedure kunnen aanvangen, zal het in dat de geval de Staat zijn die partij is bij deze dagvaardingsprocedure.

Vanwege het feit, dat de burgerlijke rechter hier wordt ingeschakeld bij publiekrechtelijk toezicht en geen publiekrechtelijk instrument wordt ingezet, worden in dit artikel enkele waarborgen opgenomen voor een ordelijke bejegening van de bedrijven en dienstverleners waarop toezicht wordt uitgeoefend. De overtreder zal voordat een verzoekschrift wordt ingediend, in de gelegenheid worden gesteld om zijn inbreuk binnen een redelijke termijn te staken; als het ware een «in verzuim stellen» (vergelijk artikel 3:305a, tweede lid BW). Daarnaast wordt de overtreder de mogelijkheid geboden om de gegevens, waarop de ConsumentenAutoriteit haar voornemen om naar de civiele rechter te stappen baseert, in te zien en daarvan kopieën te maken, zoals dat ook gebruikelijk is met betrekking tot voornemens tot publiekrechtelijke handhaving (zie in dit wetsvoorstel bijvoorbeeld artikel 2.11 met betrekking tot de last onder dwangsom en artikel 2.15b wat betreft de bestuurlijke boete).

Zoals reeds in het algemene deel van de toelichting naar voren is gekomen (paragraaf 5.3), zal het afhangen van de omstandigheden van het geval wat een redelijke termijn is. Een termijn van twee weken wordt in ieder geval geacht redelijk te zijn.”

- **Optreden tegen gedragscodes die strijden met de Wet OHP**

In het oorspronkelijke wetsvoorstel OHP werd een nieuw tweede lid aan art. 2.5 toegevoegd, dat zou moeten luiden: “De Consumentenautoriteit kan eveneens een verzoekschrift als bedoeld in artikel 305d van Boek 3 van het Burgerlijk Wetboek indienen indien zij van oordeel is dat een gedragscode het handelen in strijd met de artikelen 193a tot en met 193i

van Boek 6 van het Burgerlijk Wetboek bevordert, tenzij de gedragscode betrekking heeft op een financiële dienst of activiteit".²⁴⁹ Als gevolg van het aannemen van het amendement-Vos (PvdA) is dit voorstel tot invoering van dit tweede lid komen te vervallen.²⁵⁰ De centrale gedachte van het amendement was dat de Wet OHP geheel bestuursrechtelijk gehandhaafd diende te worden en dat de civiele weg niet aangewezen was voor de CA. Aangezien echter het voorgestelde tweede lid van art. 2.5 Whc samenhang met de voorgestelde wijziging van art. 3:305d BW, is het ongelukkig te noemen dat die wijziging niet ongedaan is gemaakt. Art. 3:305d BW geeft in de nieuwe opzet dus wél de bevoegdheid aan de CA om een civielrechtelijk verzoekschrift in te dienen ten aanzien van gedragscodes, maar kent geen toedeling van die bevoegdheid in de Whc.

vaststellingsovereenkomst massaschade

Artikel 2.6

1. Een overeenkomst strekkende tot vergoeding van schade die het gevolg is van een overtreding van één of meer wettelijke bepalingen met de handhaving waarvan de Consumentenautoriteit is belast, gesloten door de Consumentenautoriteit met één of meer andere partijen die deze bepalingen hebben overtreden en die zich bij deze overeenkomst hebben verbonden tot vergoeding van deze schade, kan door de rechter op verzoek van de partijen die de overeenkomst hebben gesloten verbindend worden verklaard voor personen aan wie de schade is veroorzaakt. Onder personen aan wie de schade is veroorzaakt worden mede begrepen personen die een vordering ter zake van deze schade onder algemene of bijzondere titel hebben verkregen.
2. De artikelen 907, tweede tot en met zesde lid, en 908 tot en met 910 van Boek 7 van het Burgerlijk Wetboek en titel 14 van het derde boek van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering zijn van overeenkomstige toepassing.
3. Onze Minister geeft een aanwijzing aan de Consumentenautoriteit over de wijze waarop zij de in het eerste lid bedoelde overeenkomst tot stand brengt.

Toelichting artikel

- **Algemeen**

Het artikel regelt de bevoegdheid van de CA om als partij op te treden bij een vaststellings-overeenkomst bedoeld in de Wet Collectieve Afwikkeling Massaschade (WCAM). Uit de parlementaire stukken blijkt dat van deze bevoegdheid zeer terughoudend gebruikgemaakt moet worden, om te voorkomen dat de overheid zich te zeer met private processen bemoeit. Deze gedachte is verder vorm gegeven in de aanwijzing als bedoeld in het derde lid. Het derde lid van dit artikel is in de Whc terechtgekomen als gevolg van het amendement-Algra (*Kamerstukken II 2005/06*, 30 411, nr. 14; aangenomen door de Tweede Kamer, zie *Handelingen II 2005/06*, 98, p. 6087).

Na inwerkingtreding van de Whc is er uitvoering aan gegeven door middel van een *Algemene aanwijzing van de Staatssecretaris van Economische Zaken van 1 juni 2007, nr. EP/MW 7064640, inzake de wijze waarop de Consumentenautoriteit een overeenkomst tot vergoe-*

²⁴⁹ *Kamerstukken II 2006/07*, 30 928, nr. 2, p. 8.

²⁵⁰ *Kamerstukken II 2007/08*, 30 928, nr. 14.

ding van schade, als bedoeld in artikel 2.6, eerste lid, van de Wet handhaving consumentenbescherming tot stand brengt, Stcr. 2007, 107. Zie hierna § 11.1.

- **Parlementaire behandeling**

Kamerstukken II 2005/06, 30 411, nr. 3, p. 38-39

“In artikel 2.6 van het wetsvoorstel is zoveel mogelijk aansluiting gezocht bij de Wet collectieve afwikkeling massaschade (wet van 23 juni 2005, Stb. 340). De bevoegdheid van de ConsumentenAutoriteit om aan de rechter te verzoeken om een overeenkomst ter afwikkeling van een massaschade verbindend te verklaren sluit aan op diens overige bevoegdheden.

In het tweede lid zijn de onlangs in werking getreden bepalingen van de Wet collectieve afwikkeling massaschade van overeenkomstige toepassing verklaard. Dit betekent dat waar in die bepalingen gesproken wordt over «stichting of vereniging» in dit geval ConsumentenAutoriteit gelezen moet worden. Dit overigens met uitzondering van artikel 1014, van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering. Artikel 907 lid 3, onder f, BW en artikel 1018, tweede lid, tweede zin, van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering missen in deze betekenis.

De ConsumentenAutoriteit zal terughoudend met deze bevoegdheid om moeten gaan. Als consumentenorganisaties zelf proberen een vaststellingsovereenkomst ter afwikkeling van massaschade zoals bedoeld in artikel 7:907 BW te sluiten met schadeveroorzakers en aan de rechter voor leggen, is er weinig reden voor de ConsumentenAutoriteit te participeren of zelf initiatieven te nemen. Ook hier geldt: de markt zelf heeft altijd het voortouw. Voor een veroorzaker van schade die al in onderhandeling is met een consumentenorganisatie zal er doorgaans ook geen reden zijn om ook nog eens met de ConsumentenAutoriteit in onderhandeling te treden. Wel is dan denkbaar dat de ConsumentenAutoriteit hierbij op verzoek van een of beide partijen die in onderhandeling zijn, ondersteunend te werk gaat. Voorts doet de ConsumentenAutoriteit er verstandig aan om te bezien, of er terzake geen afwikkeling van schadezaken mogelijk is bij de – laagdrempelige– geschillencommissies voor consumentenzaken.

De bepaling welke schadecategorie van toepassing is in een individueel geval en dus op welke vergoeding een gerechtigde tot een vergoeding aanspraak kan maken, vindt bij voorkeur plaats door een derde partij, zoals een daartoe opgerichte en in de overeenkomst aangewezen rechtspersoon. Dergelijke activiteiten vallen buiten het werkterrein van de ConsumentenAutoriteit. Zie ook artikel 7:907 lid 3, onderdelen d en h, BW.

Het sluiten van een vaststellingsovereenkomst en het voorleggen daarvan aan de rechter door de ConsumentenAutoriteit zijn geen besluiten in de zin van artikel 1:3, eerste lid, van de Awb. Het gaat immers niet om publiekrechtelijke rechtshandelingen, maar om privaatrechtelijke rechtshandelingen.”

Kamerstukken II 2005/06, 30 411, nr. 6, p. 9

“De leden van de fractie van de PvdA vroegen in welke gevallen de ConsumentenAutoriteit een overeenkomst ter afwikkeling van massaschades aan de rechter kan voorleggen.

Indien een bedrijf één van de wettelijke bepalingen, die tot de toezichts- en handavingsbevoegdheid van de ConsumentenAutoriteit behoort, overtreedt en zij daarmee schade toebrengt aan een groep consumenten, kan de ConsumentenAutoriteit in beginsel een overeenkomst ter afwikkeling van massaschades (als bedoeld in artikel 907 Boek 7 van het Burgerlijk Wetboek) voorleggen aan het gerechtshof Amsterdam. Het gerechtshof kan deze overeenkomst – indien aan bepaalde voorwaarden is voldaan – algemeen verbindend verklaren. De ConsumentenAutoriteit zal met deze bevoegdheid terughoudend omgaan. Zij zal steeds trachten te stimuleren dat consumentenorganisaties dan wel daartoe opgerichte stichtingen en verenigingen zelf met bedrijven in onderhandeling treden om tot overeenstemming te komen. De ConsumentenAutoriteit kan daarbij eventueel een ondersteunende functie vervullen, maar kan consumentenorganisaties dan wel daartoe opgerichte stichtingen en verenigingen en bedrijven niet verplichten om tot overeenstemming te komen. Slechts in uitzonderlijke gevallen, wanneer marktpartijen niet in staat blijken om eruit te komen, zal de ConsumentenAutoriteit de onderhandelingen met schadeveroorzakende partij zelf op zich nemen en een procedure als bedoeld in artikel 907 Boek 7 van het Burgerlijk Wetboek in werking zetten.

De leden van de fractie van de PvdA vroegen of het denkbaar is dat de ConsumentenAutoriteit als bemiddelaar optreedt in conflicten als de aandelen-leaseaffaire.

De ConsumentenAutoriteit zal bij conflicten zoals de aandelen-leaseaffaire geen rol kunnen vervullen, omdat zij niet bevoegd is in het geval de overtreding betrekking heeft op financiële diensten of activiteiten, die aan de aandelen-leaseaffaire ten grondslag lagen, te oordelen. Dergelijke overtredingen vallen onder de bevoegdheid van de AFM. Wanneer een conflict wél betrekking heeft op een overtreding van een voorschrift waarop de ConsumentenAutoriteit toezicht houdt, kan de ConsumentenAutoriteit een bemiddelende rol spelen. In het bovenstaande antwoord op de vragen van de leden van de fractie van de PvdA over massaschades heb ik reeds toegelicht hoe de bemiddelende rol van de ConsumentenAutoriteit er in de praktijk kan uitzien.

De leden van de fractie van de PvdA vroegen in dit verband ook of de ConsumentenAutoriteit partijen kan opdragen om met elkaar in onderhandeling te treden. De ConsumentenAutoriteit kan partijen stimuleren om met elkaar in onderhandeling te treden. De ConsumentenAutoriteit kan partijen hiertoe niet verplichten.”

Bij amendement (*Kamerstukken II*, 2005/06, 30 411, nr. 7) poogde kamerlid Örgü artikel 2.6 te laten vervallen. Ter toelichting werd gesteld dat de Consumentenautoriteit niet de rol behoort over te nemen van private partijen die de belangen van de consument behartigen – zoals de consumentenbond – en die daartoe o.a. over de mogelijkheden van de WCAM en de Wet collectief actierecht beschikken. Bovendien, zo stelde de indiener, verplichtte Verordening 2006/2004 niet tot deze maatregel en schrapping zou het wetsvoorstel in lijn brengen met het recente kabinetsbesluit om nationale aanvullingen bovenop Europese regels zoveel mogelijk te schrappen.

Het amendement is verworpen (*Handelingen II* 2005/06, 98, 6087).

Bij amendement (*Kamerstukken II* 2005/06, 30 411, nr. 14) stelde kamerlid Algra een toevoeging aan artikel 2.6 voor, die het mogelijk moest maken dat de Minister aanwijzingen kan geven met betrekking tot het aangaan van vaststellingsovereenkomsten door de CA als bedoeld in de WCAM.

Het amendement-Algra stelt:

“Het is van de belang dat de Consumentenautoriteit niet inhoudelijk verwickeld raakt in een onderhandelingsproces tussen bedrijven en gedupeerde consumenten. Immers de onafhankelijkheid van deze toezichthouder mag op geen enkele wijze in gevaar komen. Daarom is het wenselijk dat de Consumentenautoriteit samen met betrokken partijen een voor allen aanvaardbare derde aanwijst die de onderhandelingen kan begeleiden die leiden tot het opstellen van een overeenkomst die de afwikkeling van de massaschade regelt. Met dit amendement wordt bereikt dat de Minister ervoor zorgt dat de Consumentenautoriteit daadwerkelijk een onafhankelijk derde inschakelt. Teneinde alle consumenten die gedupeerd zijn aanspraak te kunnen laten maken op die schadevergoeding, blijft de Consumentenautoriteit op grond van de wet bevoegd om de genoemde overeenkomst door de rechter algemeen verbindend te laten verklaren.”

De regering verzet zich niet tegen het amendement en stelt bij de mondelinge behandeling over het amendement:

Handelingen II 2005/06, 88, 5413

(Staatssecretaris Van Gennip:) “De heer Algra heeft naar aanleiding van de vorige discussie een nieuw amendement ingediend op de passage over de massaschade. De discussie van de vorige keer heeft mij ook aan het denken gezet. Wij willen niet alleen graag dat de Consumentenautoriteit bedrijven aanpakt vanwege een inbreuk op collectieve belangen, maar ook dat de consument werkelijk zijn schade kan verhalen. Daarvoor is de desbetreffende bepaling bedoeld. Dat betekent dat als de marktpartijen niet tot een oplossing komen, de Consumentenautoriteit een rol moet kunnen spelen. In het oorspronkelijke wetsvoorstel staat dat de Consumentenautoriteit dat zelf moet doen. Ik kan mij de overweging van de heer Algra voorstellen om dat door een onafhankelijke derde te laten doen. Het amendement dat hij op dit punt heeft ingediend, vind ik een goed amendement. Overigens zou ik het ook goed vinden als de Consumentenautoriteit die rol zelf speelt. Het lijkt mij echter ook een goed idee om de Consumentenau-

toriteit een onafhankelijke derde in te laten schakelen, bijvoorbeeld een bemiddelaar die een bepaalde reputatie heeft en die op aanvraag van de Consumentenautoriteit kan handelen. Wij bereiken daarmee hetzelfde doel. Ik laat het oordeel over dit amendement dan ook graag aan de Kamer over.”

Het derde lid is dus aangenomen. Na inwerkingtreding van de Whc is er uitvoering aan gegeven door middel van een *Algemene aanwijzing van de Staatssecretaris van Economische Zaken van 1 juni 2007, nr. EP/MW 7064640, inzake de wijze waarop de Consumentenautoriteit een overeenkomst tot vergoeding van schade, als bedoeld in artikel 2.6, eerste lid, van de Wet handhaving consumentenbescherming tot stand brengt, Stcrt. 2007, 107*. Zie hierna § 11.1.

Kamerstukken I 2006/07, 30 411, nr. C, p. 50

“Er is vooral een rol voor de Consumentenautoriteit weggelegd bij massaschades wanneer marktpartijen er niet zelf kunnen uitkomen. Voor wat betreft de rol van de Consumentenautoriteit in concrete zaken is het bij amendement ingevoerde derde lid van artikel 2.6 relevant (*Kamerstukken II, 2005–2006, 30 411, nr. 14*). Op basis van dat artikel zal de Minister van Economische Zaken de Consumentenautoriteit een aanwijzing geven over de wijze waarop zij overeenkomsten met betrekking tot massaschades tot stand moet brengen. In de aanwijzing zal worden opgenomen dat in overleg met de betrokken partijen een voor allen aanvaardbare derde wordt aangewezen die de onderhandelingen zal begeleiden die moeten leiden tot een overeenkomst over de afwikkeling van de massaschade. Indien de overeenkomst daadwerkelijk tot stand komt, moeten de Consumentenautoriteit en de schadeveroorzakende partij de rechter verzoeken die overeenkomst algemeen verbindend te laten verklaren.

De samenhang met de Wet collectieve afwikkeling van massaschade is afdoende geregeld door de gekozen vorm. In het tweede lid van artikel 2.6 van dit wetsvoorstel worden de artikelen 907, tweede tot en met zesde lid, en 908 tot en met 910 van Boek 7 van het Burgerlijk Wetboek en titel 14 van het derde boek van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering van overeenkomstige toepassing verklaard. Door het onderhavige wetsvoorstel wordt derhalve alleen de kring van organisaties die een verzoek kunnen doen tot het verbindend verklaren van een overeenkomst tot afwikkeling van massaschades uitgebreid, namelijk met de Consumentenautoriteit. De overige voorwaarden en procedures van de Wet collectieve afwikkeling van massaschade blijven hetzelfde.”

Handelingen I 2006/07, 5, 197

(Staatssecretaris Van Gennip:) (...) “De heer Franken en de heer Luijten hebben duidelijk de aandacht gevraagd voor de afwikkeling van massaschade. Het is ook uitvoerig aan de orde geweest bij de behandeling in de Tweede Kamer. Ik begrijp de punten die naar voren zijn gebracht. Ik begrijp ook de zorg over de rol van de Consumentenautoriteit bij de afwikkeling van massaschade. Ik houd er niet van om overheidsinterventie op te tuigen waar de markt het zelf kan. De vraag is eigenlijk of de Consumentenautoriteit hiermee niet te veel in het private domein treedt. Is er geen risico op dubbele petten? Mijn reactie daarop is: nee. De opzet is zodanig dat dit risico er niet is.

Waar hebben wij het over? Wij hebben het hier over een maatschappelijk knelpunt. Het gaat over objectieveerbaar marktfalen. Wij constateren dat gedupeerde consumenten zelden hun schade verhalen op de aanbieder die de schade veroorzaakt. Dat is ook het geval als het heel veel consumenten betreft. Marktfalen ontstaat vooral langs de lijnen van groot tegenover klein, sterk tegenover zwak. Het knelpunt kent drie dimensies.

In de eerste plaats de consumenten met schade. Voor veel consumenten is het moeilijk om hun individuele schade te verhalen. Soms omdat de schade klein is in vergelijking met de proceskosten. Soms omdat de schade heel groot is, zoals bij LegioLease, maar waar het voor de individuele consument moeilijk is om te begrijpen hoe een proces te starten. Een zaak zoals LegioLease zou nu overigens door de AFM en niet meer door de Consumentenautoriteit worden afgedaan.

In de tweede plaats het schadeveroorzakende bedrijf. Hoe groot dat bedrijf ook is, het blijft vaak erg ondoelmatig om met een veelheid aan gedupeerde consumenten te moeten procederen of te onderhandelen.

In de derde plaats de consumentenorganisaties. Die moeten namens gedupeerde consumenten onderhandelen over een massaschadevergoeding. Zij doen dat niet alleen voor hun leden, maar ook voor niet-leden. Dat noemen zij het free-ridersprobleem, zodat zij opgezadeld worden met de kosten voor het opbouwen van kennis van het marktfalen. Ik zie bij dit maatschappelijke knelpunt duidelijk een rol voor de overheid. Het is een maatschappelijk knelpunt dat bij voorkeur door de marktpartijen moet worden opgelost. Als die er niet uitkomen en als blijkt dat het private fundament onvoldoende is, kan het nodig zijn dat de overheid in het private domein treedt.

De volgende vraag is hoe de overheid het marktfalen zo doelmatig mogelijk kan repareren. Ik heb daarbij gekozen voor een milde vorm. Ten eerste: bij de voorgestelde massaschaderegeling is er per definitie sprake van vrijwilligheid. Het schadeveroorzakende bedrijf moet ermee instemmen dat het plaatsvindt. Meedoen kan niet afgedwongen worden. In die zin is het ook meer vrijblijvend dan een civiele procedure.

Ten tweede vindt bij het algemeen verbindende verklaren altijd toetsing door de rechter plaats. Die kijkt of de procedures goed gevolgd zijn en of het totale schadebedrag redelijk is. Daar hoort een opt-out bij voor degenen die niet mee willen doen en die zich niet willen binden aan de uitspraak van de rechter.

Ten derde kunnen er door mij regels worden gesteld voor het proces. Ik zal dat ook doen. Ik heb met de Tweede Kamer afgesproken dat onderdeel van het proces de benoeming van een derde is, die ook het vertrouwen moet genieten van het betrokken bedrijf. Die derde kan op afstand van de Consumentenautoriteit met het bedrijf en met de consumenten praten. Het is ook van belang dat de consumentenorganisaties hun zienswijze geven. Zij komen op voor de belangen van de consumenten. Zij zullen ook een mening hebben over hoe het proces in het algemeen of meer specifiek moet plaatsvinden. Door te werken met een derde kunnen wij een soepel en transparant onderhandelingsproces voor elkaar krijgen.

De heer Franken en de heer Luijten hebben gevraagd of het niet wat te snel gaat. De Consumentenautoriteit is een nieuwe toezichthouder, die een nieuwe vorm van handhaving moet uitvoeren, deels volgens het civiele recht en deels volgens het bestuursrecht. Deze organisatie krijgt ook nog de bevoegdheid om te onderhandelen over massaschadeovereenkomsten. Met die bevoegdheid is nog weinig ervaring opgedaan.

Ik zeg de Kamer daarom ten eerste het volgende toe over het gebruik van artikel 2.6. Dat komt tegemoet aan wat de heer Franken in algemene termen en de heer Luijten specifiek heeft gevraagd. Het primaat ligt altijd bij de markt. De Consumentenautoriteit komt alleen in beeld als de markt er niet uitkomt en als de impact op de markt groot is. De bevoegdheid van de Consumentenautoriteit is daarmee een soort last resort.

Ten tweede moet de Consumentenautoriteit zich bij de consumentenorganisaties en bij het betrokken bedrijf op de hoogte stellen waarom die er niet uit zijn gekomen. Ik ga ervan uit dat het stellen van die vraag ertoe leidt dat zij er alsnog uit komen. Het kan ook meer duidelijkheid geven over het knelpunt.

Ten derde moet bij de onderhandelingen over een vaststellingsovereenkomst altijd een onafhankelijke derde als bemiddelaar worden ingeschakeld. Dat is cruciaal.

Ten vierde wordt de terughoudendheid in de beginperiode vormgegeven door de Consumentenautoriteit het bij mij voor te laten leggen als zij een onderhandelingstraject willen beginnen. Zo weten wij of de Consumentenautoriteit met terughoudendheid gebruik maakt van het instrument. Ik zal de Eerste en Tweede Kamer daarover informeren. Als een van de Kamers dat nodig vindt, kunnen wij daarover van gedachten wisselen. Zo weet het parlement heel expliciet wanneer bij een specifiek geval de terughoudendheid achtergelaten wordt om in actie te komen. Ten slotte lijkt het mij belangrijk om bij de eerstkomende evaluatie van de Consumentenautoriteit die terughoudendheid mee te nemen. Hebben wij er überhaupt gebruik van gemaakt of was het niet nodig? Als wij er wel gebruik van hebben gemaakt, op welke gronden hebben wij dan besloten om die terughoudendheid te doorbreken? Dat lijkt mij de beste manier om ervoor te zorgen dat wij terughoudend omgaan met zo'n nieuw instrument bij zo'n nieuwe toezichthouder die bovendien praktisch gezien het komende jaar ook heel wat op haar bordje heeft liggen, zoals de heer Kox al zei. Zelf zal zij dan ook heel duidelijke prioriteiten moeten stellen. Waar gaat zij de eerste tijd wel of niet achteraan? Vandaar de consultatie met het veld. Met het veld zal zij afspreken waar in de komende jaren de voorkeur aan wordt gegeven."

Artikel 2.7

Deze paragraaf heeft, met uitzondering van artikel 2.10, tweede lid, uitsluitend betrekking op overtredingen van de wettelijke bepalingen, bedoeld in onderdeel b van de bijlage bij deze wet.

Toelichting artikel

- **Algemeen**

De wetsbepalingen genoemd in onderdeel b van de bijlage bij de wet worden niet privaatrechtelijk maar bestuursrechtelijk gehandhaafd door de CA (vandaar de term ‘duaal handhavingsstelsel’). Het betrof oorspronkelijk de Colportagewet en de Prijzenwet, maar bij tweede nota van wijziging (*Kamerstukken II 2005/06, 30 411, nr. 18*) is onderdeel b uitgebreid met een aantal bepalingen die zich naar het oordeel van de regering goed lenen voor bestuursrechtelijke handhaving.

De aanleiding voor deze uitbreiding was o.a. het amendement-Crone (zie hierna), dat er voor pleitte om zoveel als mogelijk bestuursrechtelijk te handhaven, zodat de belasting van ondernemers zo laag mogelijk werd gehouden en ‘juridisering’ door privaatrechtelijke procedures voorkomen zou worden. De regering liet zich overtuigen en verplaatste bij tweede nota van wijziging (*Kamerstukken II 2005/06, 30 411, nr. 18*) een aantal wetsbepalingen van onderdeel a (privaatrechtelijk gehandhaafd) naar onderdeel b (publiekrechtelijk gehandhaafd). Voor de wetsbepalingen die nu bij onderdeel b genoemd zijn, gelden dus de regels van deze paragraaf. Bovendien is bij de genoemde tweede nota van wijziging (*Kamerstukken II 2005/06, 30 411, nr. 18*) een nieuw hoofdstuk 8 Whc opgenomen dat buiten kijf moest stellen dat de betreffende bepalingen uit het BW die in het onderdeel b staan, ook als verbodsbepaling in de Whc geplaatst zijn en dus gehandhaafd mogen worden met publiekrechtelijke boete en last onder dwangsom. In zoverre overlappen onderdeel b en hoofdstuk 8 elkaar.

Deze paragraaf regelt de zogenaamde herstelsanctie (de last onder dwangsom) en de bestraffende sanctie (de bestuurlijke boete), die in de Vierde tranche Awb hebben gekregen. In verband daarmee is bij gelegenheid van inwerkingtreding van de Vierde tranche een aantal van de bepalingen in deze paragraaf ingetrokken.

Artikel 2.10 lid 2 geldt daarnaast ook voor de last onder dwangsom bij het toezicht als inleiding op de privaatrechtelijke handhaving.

Artikel 2.7 lid 2 (vervallen) verklaarde artikel 51 Sr. van overeenkomstige toepassing en dat maakt het mogelijk om onder omstandigheden ten aanzien van rechtspersonen ook de feitelijke leidinggevende of de opdrachtgever een boete of last onder dwangsom op te leggen. Belangrijker is dat het toerekening van individuele gedragingen aan de rechtspersoon mogelijk maakt en zo de rechtspersoon als overtreder van de Whc kan aanwijzen. Sinds 1 juli 2009 is de verwijzing naar artikel 51, leden 2 en 3, Sr. opgenomen in artikel 5:1, lid 3, Awb.

- **Parlementaire behandeling**

Kamerstukken II 2005/06, 30 411, nr. 3, p. 61-62

“De derde paragraaf heeft uitsluitend betrekking op de naleving van die wettelijke bepalingen, die zijn opgesomd in onderdeel b van de bijlage bij de wet (de bestuursrechtelijke wetten; dat zijn de Colportagewet en de Prijzenwet). Met betrekking tot deze werkingssfeer is in artikel 2.10, tweede lid, een uitzondering gemaakt, die aldaar zal worden toegelicht.

De ConsumentenAutoriteit is bevoegd om deze wetten te handhaven met behulp van bestuursrechtelijke instrumenten zoals de last onder dwangsom en de bestuurlijke boete; ter zake zal dan ook de bestuursrechter bevoegd zijn (artikel 7.1 en artikel 8.2 van het wetsvoorstel).

Voor de nadere regeling van deze instrumenten is zoveel mogelijk aansluiting gezocht bij de Vierde tranche van de Awb. De bepalingen die na inwerkingtreding van die tranche rechtstreeks van toepassing zullen zijn op die instrumenten, zijn neergelegd in enkele bepalingen, die krachtens het overgangsartikel 9.3 te zijner tijd weer zullen vervallen. Daartoe is gekozen om deze op te nemen in zodanig genummerde artikelen, dat geen ingrijpende vernummering zal hoeven plaats te vinden (zie de artikelen 2.15a tot en met 2.15g). Bij de artikelen, die ook na de inwerkingtreding van de Vierde tranche in deze wet moeten blijven staan, is eveneens aansluiting gezocht bij de Vierde tranche, mede om een eenvormige procedure voor beide sanctiemiddelen te creëren.

Een boete en last onder dwangsom kunnen ook een rechtspersoon worden opgelegd (tweede lid). Daarbij worden eveneens begrepen andere vennootschappen, niet zijnde rechtspersonen, zoals de maatschap en de vennootschap onder firma. Met het van overeenkomstige toepassing verklaren van artikel 51 van het Wetboek van Strafrecht is het daarnaast mogelijk om de feitelijk leidinggevende of de opdrachtgever een boete of last onder dwangsom op te leggen.

Het derde lid van artikel 2.7 beperkt de mogelijkheden tot bestuursrechtelijke handhaving van intracommunautaire inbreuken naar buitenlands recht. Bestuursrechtelijke handhaving is alleen mogelijk bij een verzoek om wederzijdse bijstand door een buitenlandse bevoegde autoriteit. Artikel 2.7, derde lid, van het wetsvoorstel is van toepassing op bestuursrechtelijke handhaving door de ConsumentenAutoriteit en van overeenkomstige toepassing op bestuursrechtelijke handhaving door andere bevoegde autoriteiten.”

Kamerstukken II 2005/06, 30 411, nr. 6, p. 11

“De leden van de fractie van de PvdA vroegen of het juist is dat de bepalingen uit de Colportagewet en de Prijzenwet na inwerkingtreding van het wetsvoorstel alleen nog via het bestuursrecht zullen worden gehandhaafd. Voorts vroegen zij zich af waarom niet beide wegen worden opgehouden en of het *una via*-beginsel niet voldoende waarborg biedt ter voorkoming van dubbele vervolging.

Na inwerkingtreding van de wet zullen de Prijzenwet en de Colportagewet nog slechts bestuursrechtelijk door de ConsumentenAutoriteit kunnen worden gehandhaafd. De ConsumentenAutoriteit krijgt de bevoegdheid om voor overtredingen van de Prijzenwet en Colportagewet een bestuurlijke boete op te leggen. Aangezien de ConsumentenAutoriteit een punitatieve sanctie kan opleggen, is er niet langer reden daarnaast de strafrechtelijke handhaving in stand te laten. Het *una via*-beginsel geeft weliswaar voldoende waarborgen om dubbele vervolging te voorkomen, maar in dit geval is het niet opportuun om twee «wegen» van handhaving, met twee toezichthouders (ConsumentenAutoriteit en FIOD-ECD), voor te schrijven.”

- **Parlementaire behandeling: amendement en nadere nota van wijziging**

Bij amendement (*Kamerstukken II 2005/06, 30411, nr. 10*) stelt kamerlid Crone voor om in het eerste lid de woorden “onderdeel b van” te laten vervallen. Als toelichting wordt gesteld:

“Er is in het wetsvoorstel gekozen voor overwegend privaatrechtelijke handhaving, waarbij de CA zelf procespartij wordt en gaat procederen tegen de overtreder. Voor slechts twee richtlijnen en corresponderende wetten (Colportagewet en Prijzenwet) is gekozen voor de (veel effectievere) bestuursrechtelijke handhaving, zoals we die kennen van de NMa en de AFM. Privaatrechtelijke handhaving blijkt echter niet altijd even effectief te zijn, en kan juridisering en eindeloze processen in de hand werken. Daarom moet de bestuursrechtelijke handhaving ook van toepassing zijn op de overige wetten waarop wordt

gehandhaafd. Dit betekent dat de consumententoezichthouder bestuurlijke boetes moet kunnen opleggen en met dwangsommen de handhaving van het consumentenrecht moet kunnen afdwingen. Op deze manier wordt het doel van de wet, namelijk een effectieve consumentenbescherming, bevorderd. Uiteraard staan besluiten van de CA open voor de gebruikelijke mogelijkheden voor beroep en bezwaar. Voor consumentenorganisaties blijft de verzoekschriftenprocedure openstaan, zoals die in het wetsvoorstel al voorzien was.”

Later vervangt kamerlid Crone het amendement (*Kamerstukken II 2005/06, 30411, nr. 13*) met een uitgebreidere versie:

“In artikel 2.7, eerste lid, wordt «de wettelijke bepalingen, bedoeld in onderdeel b van de bijlage bij deze wet» vervangen door: de wettelijke bepalingen, bedoeld in onderdeel a, tenzij de overtreding betrekking heeft op een financiële dienst of activiteit, en onderdeel b van de bijlage bij deze wet.”

De toelichting luidt:

“Dit amendement betreft een technische aanpassing van het eerder ingediende amendement op stuk nummer 10. Er is in het wetsvoorstel gekozen voor overwegend privaatrechtelijke handhaving, waarbij de Consumentenautoriteit (hierna: CA) zelf procespartij wordt en gaat procederen tegen de overtreder. Voor slechts twee door de CA te handhaven richtlijnen en corresponderende wetten (Colportagewet en Prijzenwet) is gekozen voor de (veel effectievere) bestuursrechtelijke handhaving, zoals we die kennen van de Nma en de AFM. Privaatrechtelijke handhaving blijkt echter niet altijd even effectief te zijn, en kan juridisering en eindeloze processen in de hand werken. Daarom moet de bestuursrechtelijke handhaving ook van toepassing zijn op de overige wetten waarop wordt gehandhaafd. Dit betekent dat de consumententoezichthouder bestuurlijke boetes moet kunnen opleggen en met dwangsommen de handhaving van het consumentenrecht moet kunnen afdwingen. Op deze manier wordt het doel van de wet, namelijk een effectieve consumentenbescherming, bevorderd. Uiteraard staan besluiten van de CA open voor de gebruikelijke mogelijkheden voor beroep en bezwaar. De weg van de verzoekschriftenprocedure blijft voor de CA ook openstaan als alternatief voor de bestuursrechtelijke handhaving. Ook voor consumentenorganisaties blijft de verzoekschriftenprocedure openstaan, zoals die in het wetsvoorstel al voorzien was”.

De regering heeft positief gereageerd op het amendement-Crone in die zin dat bij brief (*Kamerstukken II 2005/06,30411, nr. 17*) wijziging van het wetsvoorstel werd aangekondigd (Nadere nota van wijziging (*Kamerstukken II 2005/06,30411, nr. 18*)). Het amendement-Crone is daarop ingetrokken (*Handelingen II 2005/06, 98, 6087*).

Bij nadere nota van wijziging kreeg de invoeging van hoofdstuk 8 in de Whc (toen nog: hoofdstuk 7a) haar beslag, die door de staatssecretaris als volgt werd beargumenteerd:

Kamerstukken II 2005/06,30411, nr. 17

“Naar aanleiding van deze discussie en de bredere ondersteuning daarvan in Uw Kamer, heb ik onderzocht welke bepalingen, die krachtens het wetsvoorstel handhaving consumentenbescherming moeten worden gehandhaafd, zich goed lenen voor bestuursrechtelijke handhaving. De bepalingen van het wetsvoorstel die voldoende duidelijk zijn en een concreet verbod respectievelijk gebod bevatten, wil ik krachtens de Wet handhaving consumentenbescherming ook daadwerkelijk bestuursrechtelijk doen handhaven in plaats van privaatrechtelijk”.

Bij de mondelinge behandeling van het wetsvoorstel in de Tweede Kamer meldt de staatssecretaris in dat verband:

Handelingen II 2005/06, 85, p. 5195-5196

(Staatssecretaris Van Gennip:) “ (...) De heer Crone heeft een amendement opgesteld over de bestuursrechtelijke handhaving van private normen. Het voorliggende voorstel voorziet in een toezichthouder

die toezicht houdt op private normen. In samenwerking met de minister van Justitie is bezien wat in dit geval de beste werkwijze zou zijn: private of bestuursrechtelijke handhaving. Wij hebben ervoor gekozen om de private normen privaas te handhaven. Wij hebben daar drie redenen voor.

De burgerlijke rechter blijft expliciet bevoegd om de private normen uit te leggen. Dit zijn vaak open normen die zich niet zo goed lenen voor bestuursrechtelijke handhaving. Door een eenduidige keuze wordt voorkomen dat er verschillen in rechtspraak tussen de burgerlijke rechter en de bestuursrechter ontstaan.

De tweede reden heb ik al aan het begin van mijn betoog genoemd, namelijk dat er minder mensen nodig zijn bij de consumentenautoriteit. Het gerechtshof en niet de consumentenautoriteit legt dan immers die last onder dwangsom op. Dus "lean and mean" voor de consumentenautoriteit betekent dat op deze manier beter kan worden gehandhaafd dan wanneer de consumentenautoriteit het allemaal moet doen.

De derde reden is dat private handhaving voldoende effectief is en sneller tot een definitieve uitspraak van de hoogste rechter zal leiden, met name ook doordat wij hier een versnelde procedure aan hebben toegevoegd.

Wij hebben in het wetsvoorstel ook een evaluatiebepaling opgenomen. Wij zullen dan expliciet stilstaan bij de vraag of wij door moeten gaan met de private handhaving of dat wij die moeten vervangen door een bestuursrechtelijke handhaving. Daarnaast verwijst ik naar de richtlijn Oneerlijke handelspraktijken die ertoe zal leiden dat meer zaken via boetes zullen worden geregeld.

Het amendement van de heer Crone komt dus te vroeg. Wij hebben expliciet gekozen voor deze manier van handhaving. Geef dat een kans, omdat het zo'n aardige balans is tussen enerzijds de wens om het een niet te omvangrijke toezichthouder te laten zijn en anderzijds te beschikken over een procedure met tanden. Die versnelde procedure geeft namelijk tanden aan de toezichthouder. Het amendement van de heer Crone komt dus te vroeg. Ik vind dit een discussie voor het moment van de evaluatie over drie of vier jaar.

De heer Crone (PvdA): Met alle respect, maar twee argumenten die u noemt, zijn niet zo sterk. Dat het minder mensen betekent bij de Consumentenautoriteit, is een verplaatsing van het probleem. Die mensen zitten namelijk bij de burgerlijke rechter, want zij moeten de processen voeren. Het is juist een enorme juridisering om het niet in één klap te beslissen bij de Consumentenautoriteit. Nu wordt iedereen gedwongen, zowel de Consumentenautoriteit als de betrokken consument en de leveranciers, om naar de rechter te stappen. Het is bekend dat er al sprake is van een grote mate van juridisering in dit land. Het levert in ieder geval niet minder mensen op, want de rechter moet ook zijn staf hebben om uitspraak te kunnen doen. Voorts zei u dat het privaatrechtelijk is vanwege de open normen. Dat geldt nu al bij bestuursrechtelijk taken van bijvoorbeeld de DTe en de NMa. Daar is ook sprake van open normen. Zij baseren zich op jurisprudentie van zichzelf en anderen. Ik vind dit een goede vernieuwing en wat goed is, komt nooit te laat. U zei dat het misschien later kan, maar wat goed is, kan snel. Staatssecretaris Van Gennip: En ik zeg: laten wij evalueren hoe dit systeem werkt. Wij hebben hier uitgebreid over gesproken en wij hebben voor deze balans gekozen. Laten wij de evaluatie over drie of vier jaar afwachten en dan kunnen wij deze discussie opnieuw voeren. (...)"

Handelingen II 2005/06, 96, p. 5913-5914

(Staatssecretaris Van Gennip:) "Dan kom ik terug op de vraag van de heer Crone. Hij refereert aan artikel 8.1. Daarbij gaat het om artikel 305d, punt 1.1 in het BW. Bij de wettelijke bepalingen gaat het om een verzoekschriftprocedure. Die geldt voor de BW-normen, die privaatrechtelijk kunnen worden gehandhaafd. Voor hoofdstuk D en onderdeel A van de bijlage is een nota van wijziging uitgebracht. Daarbij gaat het om de civiele normen. De lijst hiervan is ingekort. Een deel is nu in een bestuursrechtelijk jasje gegoten."

Handelingen II 2005/06, 96, p. 5911

(Staatssecretaris Van Gennip:) "Tijdens de behandeling is herhaaldelijk de vorm van de handhaving door de Consumentenautoriteit ter sprake gekomen en is gezegd dat privaatrechtelijke normen privaatrechtelijk moeten worden gehandhaafd door middel van een verzoekschriftprocedure bij het gerechtshof in Den Haag. In de nieuwe nota van wijziging die u gisteren hebt ontvangen, geef ik aan dat enkele normen in het bestuursrecht zijn opgenomen en dat die dan ook door de Consumentenautoriteit bestuursrechtelijk gehandhaafd kunnen worden. Dat lijkt mij een aanzienlijke verduidelijking en ook verbetering van het voorstel over de Consumentenautoriteit, want die zal dan inderdaad bestuurlijke boetes en lasten onder dwangsom kunnen opleggen. Het desbetreffende amendement was ingediend door de heer Cro-

ne en werd sympathiek gevonden door de heer Algra. Mijn collega Donner en ik hebben nog eens goed gezien wat wel of niet kan en op basis daarvan zijn wij met dit voorstel, deze nota van wijziging, gekomen. Het gaat daarbij met name om de uitvoerbaarheid, zoals de heer Algra in zijn tweede termijn zei, maar daarmee hebben wij in deze nota van wijziging ook rekening gehouden. Het moet duidelijk zijn wat de Consumentenautoriteit met welke norm kan. Een aantal normen dus bestuursrechtelijk handhaven en een aantal nog steeds privaatrechtelijk omdat die niet zo klip en klaar te interpreteren zijn. Van een aantal normen is overtreding objectief vast te stellen. Denk bijvoorbeeld aan bedingen op de zgn. zwarte lijst bij de algemene voorwaarden. Bijvoorbeeld "u mag geen schade vorderen" mag niet in zo'n algemeen beding staan, want dat staat op de zwarte lijst. Dat zijn concrete normen die bestuursrechtelijk met een boete of een last onder dwangsom kunnen worden gehandhaafd.

Dit betekent ook dat de Consumentenautoriteit sneller en duidelijker zal kunnen handelen. Wel wil ik nog even zeggen dat een bestraffende boete mag worden opgelegd als in de wetgeving een gebods- of verbodsbepaling is opgenomen die voldoende duidelijk en nauwkeurig is geformuleerd. Daarom hebben wij per artikel gekeken wat voor bestuursrechtelijke handhaving in aanmerking kan komen en waar dat minder voor de hand ligt. De Kamer heeft dat overzicht ontvangen. Enkele bepalingen lenen zich niet goed voor bestuursrechtelijke handhaving en blijven via de privaatrechtelijke weg lopen, maar ik denk dat wij met deze nota van wijziging – ik proef dat ook in de reacties – een zeer uitvoerbare bestuurlijke handhaving hebben ingevoerd voor consumentenbeschermende bepalingen, waarmee zowel de Consumentenautoriteit als de consument in Nederland, en dus uiteindelijk ook de bonafide ondernemer, gediend is. Hiermee zal de Consumentenautoriteit straks effectiever en doelmatiger kunnen gaan werken."

Artikel 2.8 (vervallen)

[bevatte bepalingen over het opmaken van rapport; zie thans art. 5:48 Awb]

bestuurlijke sancties

Artikel 2.9

1. Indien de Consumentenautoriteit van oordeel is dat een overtreding heeft plaatsgevonden, kan zij de overtreder opleggen:

- a. een last onder dwangsom;
- b. een bestuurlijke boete.

2. Voor zover een last onder dwangsom of bestuurlijke boete verplicht tot betaling van een geldsom, komt deze geldsom toe aan 's Rijks schatkist.

Toelichting artikel

- **Algemeen**

Zie de algemene toelichting bij artikel 2.7.

De last onder dwangsom is algemeen geregeld in afdeling 5.4 Awb, zodat in de Whc slechts afwijkingen opgenomen zijn (zie art. 2.12 Whc). Na invoering van de Vierde tranche Awb zijn de bepalingen in de Whc over bestuurlijke boete ook gedeels komen te vervallen.

- **Parlementaire behandeling**

Kamerstukken II 2005/06, 30 411, nr. 3, p. 62-63

“Dit artikel bevat de sancties, waartoe de ConsumentenAutoriteit kan besluiten indien een overtreding is geconstateerd. Er zij op gewezen dat er hier – in de terminologie van de Vierde tranche – sprake is van een herstelsanctie (de last onder dwangsom) en een bestraffende sanctie (de bestuurlijke boete). Deze kunnen naast elkaar worden opgelegd indien niet alleen een sanctie nodig is om de overtreder te dwingen een inbreuk te staken, maar ook indien de ConsumentenAutoriteit van oordeel is dat onafhankelijk van de vraag of de inbreuk wordt gestaakt de inbreuk dient te worden bestraft.”

last onder dwangsom

Artikel 2.10

- 1. Op het opleggen van een last onder dwangsom krachtens deze paragraaf zijn de artikelen 5:32, tweede lid, tot en met 5:39 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing, zijn de artikelen 5:48 tot en met 5:51 van de Algemene wet bestuursrecht van overeenkomstige toepassing en is artikel 51 van het Wetboek van Strafrecht van overeenkomstige toepassing.**
- 2. De Consumentenautoriteit kan een last onder dwangsom opleggen, die strekt tot verzekering van de medewerking die krachtens artikel 5:20 van de Algemene wet bestuursrecht kan worden gevorderd bij de uitoefening van de bevoegdheden van de toezichhouders, bedoeld in artikel 2.4.**

Toelichting artikel

- **Algemeen**

Zie de algemene toelichting bij artikel 2.7.

- **Parlementaire behandeling**

Kamerstukken II 2005/06, 30 411, nr. 3, p. 35-36

“Indien de ConsumentenAutoriteit van oordeel is dat een (intracommunautaire) inbreuk heeft plaatsgevonden op een van de bepalingen genoemd in onderdeel b van de bijlage bij het wetsvoorstel, is zij bevoegd om de inbreukmaker een last onder dwangsom op te leggen (artikel 2.9 van het wetsvoorstel). De relevante artikelen van de Awb zijn hierop van toepassing. De ConsumentenAutoriteit krijgt niet de (algemene) bevoegdheid van bestuursdwang.

Alvorens te beslissen tot het opleggen van een last onder dwangsom, moet worden vastgesteld welke wettelijke verplichtingen zijn overtreden, wat de relevante feiten zijn en moeten de belangen bij het al dan niet nemen van een handhavingsbeslissing helder zijn. Het gaat daarbij om zowel de belangen die worden gediend met de eventuele handhaving (bestuursbelangen en belangen van derden/consumenten) als de belangen die tegen handhaving pleiten (belangen van de overtreder). Alvorens de ConsumentenAutoriteit een besluit neemt, wordt de vermeende overtreder in de gelegenheid gesteld zijn zienswijze naar voren te brengen.

De last onder dwangsom heeft een onvoorwaardelijk karakter, de last dient schriftelijk te zijn vastgelegd en bij nieuwe feiten en omstandigheden dient een heroverweging plaats te vinden welke de inhoud van de last kan doen veranderen. Een last onder dwangsom kan alleen worden opgelegd aan degene(n) die kan (kunnen) worden beschouwd als overtreder(s) van een van de wettelijke bepalingen waarvan de handhaving tot het takenpakket van de betrokken toezichthouder hoort. Overtreeders kunnen natuurlijke personen of rechtspersonen zijn. De ConsumentenAutoriteit stelt de dwangsom vast op hetzij een bedrag ineens, hetzij op een bedrag per tijdseenheid waarin de last niet is uitgevoerd dan wel per overtreding van de last (artikel 5:32, vierde lid, Awb). De ConsumentenAutoriteit is verplicht in het geval een last wordt opgelegd die strekt tot het ongedaan maken van een overtreding of het voorkomen van verdere overtreding, een termijn te stellen gedurende welke de aangeschrevene de last kan uitvoeren

zonder dat een dwangsom wordt verbeurd (artikel 5:32, vijfde lid, Awb). De strekking van deze termijn is om de overtreder in de gelegenheid te stellen de last uit te voeren zonder al onmiddellijk een dwangsom te verbeuren. De gekozen termijn moet redelijk zijn en in ieder geval voldoende lang om de aangeschrevene ook daadwerkelijk in staat te stellen de last uit te voeren. De ConsumentenAutoriteit legt een last onder dwangsom op bij beschikking, hetgeen betekent dat hiertegen bezwaar en beroep kan worden ingesteld. De dwangsombeschikking moet op grond van het bepaalde van artikel 3:41, eerste lid, Awb bekend worden gemaakt. De last onder dwangsom kan eerst in werking treden nadat de last onder dwangsom bekend is gemaakt.

De regering heeft ervoor gekozen dat ook voor het opleggen van de last onder dwangsom het verplicht is om een rapport op te maken (artikel 2.8 van het wetsvoorstel). Daarmee wordt aangehaakt bij de Vierde tranche van de Awb. Hiermee wordt een eenvormig procedure voor de bestuurlijke boete en last onder dwangsom geschapen, hetgeen de rechtsbescherming van de overtreders eveneens ten goede komt.

De Vierde tranche van de Awb maakt het mogelijk voor bestuursorganen een last onder dwangsom op te leggen zodra het gevaar voor de overtreding klaarblijkelijk dreigt – een preventieve last onder dwangsom dus. In dit wetsvoorstel is deze figuur overgenomen in artikel 2.15a.”

Kamerstukken II 2005/06, 30 411, nr. 3, p. 63

“Er is voor gekozen om geen bestuursdwang aan de ConsumentenAutoriteit toe te kennen, maar alleen de zelfstandige last onder dwangsom bevoegdheid. Het is niet wenselijk dat de ConsumentenAutoriteit over de (algemene) bevoegdheid van bestuursdwang beschikt. De zelfstandige last onder dwangsom komt ook voor in de Mededingingswet.

Aangezien de ConsumentenAutoriteit niet over de bevoegdheid van bestuursdwangsom beschikt, zijn de relevante artikelen uit de Awb van toepassing verklaard.

De ConsumentenAutoriteit kan voorts een last opleggen indien de overtreder niet voldoet aan zijn in artikel 5.20 van de Awb opgenomen verplichting tot het verlenen van medewerking aan de toezichthouders; van deze bevoegdheid kan ook gebruik worden gemaakt indien er sprake is van toezicht op de naleving van de wettelijke bepalingen, opgenomen in onderdeel a van de bijlage (zie artikel 2.7, eerste lid).”

Artikel 2.11 (vervallen)

Artikel 2.12 (vervallen)

Artikel 2.13 (vervallen)

Artikel 2.14 (vervallen)

hoogte van de boete

Artikel 2.15

- 1. De in artikel 2.9 bedoelde bestuurlijke boete bedraagt ten hoogste het bedrag van de vijfde categorie geldboete, bedoeld in artikel 23 van het Wetboek van Strafrecht.**
- 2. In afwijking van het eerste lid bedraagt de bestuurlijke boete, indien het betreft een overtreding van artikel 8.8, ten hoogste € 450 000.**

Toelichting artikel

- Algemeen**

Zie de algemene toelichting bij artikel 2.7.

Het bedrag als bedoeld in artikel 23 Sr. bedroeg voor overtredingen tot 1 januari 2008 € 67.000 en voor gedragingen nadien € 74.000. Zie Besluit van 13 november 2007, *Stb.* 2007,

456. Het tweede lid werd toegevoegd door de Wet OHP (*Stb.* 2008, 397).²⁵¹ Daarover uitgebreid hiervoor § 6.5.2.

In de parlementaire behandeling van de Whc kwam reeds de vraag aan de orde in hoeverre de maximale grootte van de geldboetes voldoende afschrikwekkende werking toekomt. Inmiddels is met invoering van de OHP een hogere boetesanctie op overtreding van art. 8.8 gesteld.

• **Parlementaire behandeling**

Kamerstukken II 2005/06, 30 411, nr. 3, p. 36

“In plaats van of in combinatie met een last onder dwangsom is de ConsumentenAutoriteit bevoegd een bestuurlijke boete op te leggen bij de handhaving van de bepalingen genoemd in onderdeel b van de bijlage bij dit wetsvoorstel. Een bestuurlijke boete impliceert een onvoorwaardelijke verplichting tot betaling van een geldsom door de overtreder.

Conform het wetsvoorstel Vierde tranche van de Awb is een maximumboete voorgeschreven. In artikel 2.15 van het wetsvoorstel is daarbij aansluiting gezocht bij een geldboete van de vijfde categorie van artikel 23 van het Wetboek van Strafrecht. Hierdoor is een maximale boete per overtreding van € 45 000,- mogelijk. Onder het huidige strafrechtelijke regime voor overtredingen van de Colportagewet en Prijzenwet geldt een maximumboete van de vierde boete (€ 11 250) per overtreding. Om de afschrikwekkende werking van overtreding te verhogen en beter aan te sluiten bij maximumboetes die bestuursrechtelijk kunnen worden opgelegd is tot deze verhoging besloten.

Voor de boetebevoegdheid voor intracommunautaire inbreuken naar buitenlands recht geldt, dat deze alleen kan worden uitgeoefend door de ConsumentenAutoriteit bij een verzoek om wederzijdse bijstand door een buitenlandse bevoegde autoriteit (artikel 2.7, derde lid, van het wetsvoorstel). De maximale boete voor deze overtredingen is eveneens gemaximeerd op € 45 000,- per overtreding.

In het wetsvoorstel is aangesloten bij de bepalingen over bestuurlijke boete in de Vierde tranche van de Awb (artikel 2:15a tot en met 2:15g van het wetsvoorstel). De verwachting is, dat de Wet handhaving consumentenbescherming eerder het Staatsblad zal bereiken dan de Vierde tranche van de Awb. Als deze wijziging op de Awb is aangenomen, kunnen de dubbelingen uit deze Wet handhaving consumentenbescherming komen te vervallen. Dit wetsvoorstel bevat daarom een overgangsbepaling die dit regelt (artikel 9.3 van het wetsvoorstel).

Onderdeel van de bepalingen over bestuurlijke boete in de Vierde tranche van de Awb is het recht voor degene die wordt verhoord met het oog op het aan hem opleggen van een bestuurlijke boete geen verklaringen omtrent de overtreding af te moeten leggen. De verhogende partij dient aan de betrokkene mede te delen dat hij niet verplicht is tot antwoorden – de zogenaamde cautieplicht (artikel 2.15a, vijfde lid, van het wetsvoorstel).

Tot de datum van inwerkingtreding van de Wet handhaving consumentenbescherming bestaat er voor overtredingen van een aantal bepalingen in de Colportage- en Prijzenwet een systeem van strafrechtelijke opsporing en handhaving door respectievelijk de FIOD-ECD en het Openbaar Ministerie (Wet op de economische delicten). Dit wetsvoorstel brengt hierin een wijziging. Voor wat betreft de Colportagewet zal er naast de civielrechtelijke handhaving van civielrechtelijke normen uit de Colportagewet bestuursrechtelijke handhaving plaats kunnen vinden (in plaats van strafrechtelijke handhaving). Zie verder paragraaf 5.5 van het algemene deel.”

• **Parlementaire behandeling: de hoogte van de bestuurlijke boete**

Kamerstukken II 2005/06, 30 411, nr. 4, p. 5

“In de toelichting bij het wetsvoorstel wordt voorts aangegeven dat op het punt van de bestuursrechtelijke handhaving beoogd is aan te sluiten bij het strafrechtelijke regime voor overtredingen van de Colportagewet en de Prijzenwet. De Raad geeft in overweging aan te sluiten bij bestuursrechtelijke regimes ter zake van andere toezichthouders, waar de maximumbedragen doorgaans aanmerkelijk hoger liggen dan de thans voorgestelde maximumboete van € 11 250,- per overtreding. Dergelijke hogere boetes

²⁵¹ Zie *Kamerstukken II 2006/07, 30 928, nr. 9.*

hebben in de praktijk afschrikwekkende werking. De Raad adviseert daarom de hoogte van de maximumboete te heroverwegen.

Overeenkomstig het advies van de Raad is de maximumboete voor overtreding 4. van de Colportagewet en de Prijzenwet verhoogd om de afschrikkende werking te vergroten. Hierbij is gekeken naar de andere bestuursrechtelijke regimes waarnaar de Raad verwijst. Het blijkt dat de maximumbedragen voor boetes sterk uiteenlopen. Zo is bij overtreding van artikel 4 van de Tabakswet (televisiereclame voor tabak) de maximumboete € 4 500. Bij overtreding van de Mediawet inzake televisiereclame draagt de maximumboete voor de te handhaven bepalingen voor consumentenbescherming € 135 000. Een eenduidige norm valt daarom moeilijk te geven. Gelet op de afschrikkende werking van de hoogte van de maximumboete waarop de Raad doelt, is besloten de maximumboete genoemd in artikel 2.15 te verhogen tot € 45 000 per overtreding. Deze hoogte sluit aan bij een geldboete van de vijfde categorie uit het Wetboek van Strafrecht (zie artikel 23). De wettekst en de memorie van toelichting is hierop aangepast.”

Kamerstukken II 2005/06, 30 411, nr. 6, p. 25-26

“De leden van de fractie van de VVD vroegen waarom de regering heeft gekozen voor een verhoging van de maximumboete voor overtreding van de Colportagewet en de Prijzenwet.

Vervolging bij overtreding van de Colportagewet respectievelijk de Prijzenwet vindt thans strafrechtelijk plaats krachtens de Wet op de economische delicten. De sanctie die krachtens artikel 6, eerste lid, van de Wet op de economische delicten voor deze overtredingen kan worden opgelegd bedraagt thans hechtens van ten hoogste zes maanden of een geldboete van de vierde categorie (sinds 1 februari 2006 € 16 750). In artikel 6 wordt tevens bepaald dat indien de waarde van de goederen waarmee de overtreding is begaan of die door het economisch delict is verkregen, hoger is dan het vierde gedeelte van de maximale geldboete die kan worden opgelegd, een geldboete van de naast hogere categorie kan worden opgelegd. Voor de Prijzenwet en de Colportagewet komt dat neer op een boete van de vijfde categorie (sinds 1 februari 2006 € 67 000). Krachtens dit wetsvoorstel komt de strafrechtelijke handhaving te vervallen omdat overtreding van de Prijzenwet en de Colportagewet niet langer wordt gezien als een economisch delict. In plaats daarvan kan de ConsumentenAutoriteit een bestuurlijke boete opleggen. Het verdient de voorkeur die bestuurlijke boete op een zodanig niveau te stellen dat daarvan enerzijds een voldoende afschrikkende werking uitgaat en aansluit bij de andere bestuursrechtelijke regimes en anderzijds ruimte laat voor voldoende maatwerk in het concrete geval waar een boete wordt opgelegd. Alles afwegende is besloten de maximumboete te stellen op het bedrag van een boete van de vijfde categorie (thans € 67 000) in het Wetboek van Strafrecht. In veel gevallen zal de opgelegde boete echter veel lager zijn. De ConsumentenAutoriteit zal bij de bepaling van de hoogte van de boete steeds rekening houden met de omstandigheden van het concrete geval, en bijvoorbeeld kijken naar de aard van de overtreding, de economische gevolgen daarvan en het al dan niet opzettelijke karakter van de overtreding.”

Kamerstukken I 2006/07, 30 411, nr. C., p. 11-12

“De leden van de fractie van de SP vroegen zich af of de maximale boetes die de Consumentenautoriteit kan opleggen voldoende effectief zijn. Naar het oordeel van de regering zijn de boetes die kunnen worden opgelegd voldoende voor een effectieve handhaving van de bestuursrechtelijk gesanctioneerde bepalingen.

Het maximum van de bestuurlijke boete van € 67 000 is ontleend aan artikel 23 van het Wetboek van Strafrecht (boetes van de vijfde categorie) en geldt per overtreding. De regering meent dat met dit maximum de boete op een zodanig niveau is gesteld dat daarvan enerzijds een voldoende afschrikkende werking uitgaat en anderzijds er ruimte is voor voldoende maatwerk in het concrete geval waar een boete wordt opgelegd. Hierbij dient bedacht te worden dat naast deze bestuurlijke boete, die als een bestraffende sanctie moet worden gezien, de effectiviteit van de handhaving ook wordt bepaald door de mogelijkheid van zogenaamde herstelsancties. Het onderhavige wetsvoorstel voorziet er in dat naast of in plaats van de bestuurlijke boete de Consumentenautoriteit een last onder dwangsom kan opleggen om een einde te maken aan een bestaande of een dreigende inbreuk op de bepalingen die worden beschermd door deze wet. Door middel van beide sancties heeft de Consumentenautoriteit voldoende instrumenten om zorg te dragen voor een evenwichtige handhaving van deze wet. Mocht – onverhoopt – blijken dat het voorgestelde sanctiesysteem, inclusief het maximum van de bestuurlijke boete, toch problemen geeft voor een effectieve handhaving, dan zal dat blijken uit de evaluatie van de wet. Zo nodig kan dan overwogen worden het maximum van de bestuurlijke boete te verhogen.”

Handelingen II 2005/06, 88, 5115

(Staatssecretaris Van Gennip:) (...) "De heer Irrgang vroeg naar de maximale boete. Voor de feiten: ondertussen is de boetecategorie verhoogd naar de vijfde categorie in het Wetboek van Strafrecht: € 67.000. Maar dat is waarschijnlijk nog ver beneden het bedrag dat de heer Irrgang in gedachten had. Sowieso moet het kabinet nog bezien hoe hoog de boetes zullen zijn bij de implementatie van de richtlijn omtrent oneerlijke handelspraktijken. Natuurlijk neem ik zijn opmerkingen mee bij een eventuele evaluatie: is het hoog genoeg, is de Consumentenautoriteit "mean" genoeg? Maar volgens mij gaat het niet zozeer om de hoogte van het bedrag. Dat moet wel substantieel zijn, maar überhaupt het feit dat mensen een boete hebben gekregen en dat dit bekend wordt, lijkt mij al veel reputatieschade voor bedrijven opleveren. Afschrikwekkend is dus niet per se de hoogte van het bedrag, maar het feit dat een boete wordt uitgedeeld.

De heer Irrgang (SP): Ik denk dat wij het op dit punt niet eens zullen worden. Het gaat mij niet om "hoe hoger, hoe beter". Kijk maar eens naar de Angelsaksische landen. Die noem ik doorgaans overigens niet als mijn ideaaltype, maar daar kunnen ze dus wel forse boetes opleggen. Die lopen op tot 80% van de omzet. Dan is € 67.000 voor grote bedrijven natuurlijk een fooi. Ik vrees dat wij het hierover vanavond niet eens zullen worden, maar ik denk dat als je aan echt stevige handhaving wilt doen, je ook met boetes moet komen die bijten. Volgende week zullen wij het er in het kader van de Mededingingswet nog wel verder over hebben. Daar speelt de discussie ook. Ik denk niet dat bedrijven bijzonder onder de indruk zullen zijn van die € 67.000.

Staatssecretaris Van Gennip: Ik denk dat het bedrag voor sommige bedrijven zeer hoog zal zijn in vergelijking met hun omzet en winst. Voor sommige bedrijven zal het inderdaad veel minder zijn. Ik denk echter dat het feit dat een bedrijf een boete kan krijgen, afschrikwekkend werkt."

• **Verhoging van de boete bij invoering van de Wet OHP**

Het oorspronkelijke wetsvoorstel OHP bepaalde niets over verhoging van de bestuurlijke boete. Bij nota van wijziging (*Kamerstukken II 2006/07, 30 928, nr. 9*) werd het huidige art. 2.15 lid 2 Whc ingevoerd en daarmee werd voor overtredingen van art. 8.8. Whc een boete van maximaal € 450.000 ingevoerd. De motieven waren als volgt:²⁵²

Kamerstukken II 2006/07, 30 928, nr. 8, p. 12

"De leden van de CDA-fractie vragen of het niet logischer is de hoogte van de maximaal door de Consumentenautoriteit op te leggen boete te relateren aan de omzet van ondernemingen, zoals dat in onder meer de Mededingingswet het geval is. Voorts vroegen zij op welk percentage van de omzet van ondernemingen de boetes eventueel moeten worden gemaximaliseerd.

De Consumentenautoriteit of de AFM kunnen op dit moment op grond van de Wet handhaving consumentenbescherming (Whc) een bestuurlijke boete van maximaal € 67 000 opleggen. Dit maximumbedrag van € 67 000 is gekozen, omdat dit bedrag overeenkomt met een geldstraf van de vijfde categorie in het strafrecht. Bij het opstellen van het wetsvoorstel werd een dergelijke maximumboete ook voor oneerlijke handelspraktijken gepast geacht. Gelet echter op de hierna te noemen factoren is het gepast het maximum van een bestuurlijke boete te verhogen tot € 450 000. Een nota van wijziging die dit voorstelt, zal gelijktijdig worden ingediend.

In de eerste plaats biedt het voorgestelde boetemaximum meer mogelijkheden voor de Consumentenautoriteit en de AFM de boetehoogte te variëren al naargelang de omstandigheden van het geval, zoals de bedrijfsgrootte van de betrokken overtreder. In de tweede plaats zullen de Consumentenautoriteit en de AFM, meer dan bij andere bepalingen die zij op basis van de Whc handhaven, bij oneerlijke handelspraktijken behalve met bonafide aanbieders, die incidenteel een overtreding begaan, ook te maken krijgen met aanbieders wier gehele praktijk erop is gericht door middel van misleidende of agressieve methoden, en onder steeds wisselende handelsnamen, consumenten geld afhandig te maken. Een «slechte pers» (reputatieschade) werkt bij dergelijke overtreeders naar alle verwachting niet afschrikwekkend. Ook een last onder dwangsom is in deze gevallen niet altijd effectief. De last onder dwangsom

²⁵² Zie voor herhaling van de argumenten *Kamerstukken I 2007/08, 30 928, nr. C, p. 7-8*.

geldt namelijk specifiek voor de overtreder die met naam wordt genoemd in de last en voor de specifieke overtreding waarvoor de last is opgelegd. In die gevallen werkt alleen een boete met een dusdanig afschrikkend effect dat een onderneming deze niet incalculeert. Vanuit het oogpunt van speciale (de overtreder moet een boete financieel «voelen») en generale (potentiële overtreders moeten worden afgeschrikt) preventie heeft het huidige boetemaximum naar verwachting onvoldoende preventieve werking. Tenslotte wordt het boetemaximum met een verhoging naar € 450 000 in lijn gebracht met de bestaande boetemaxima van consumentenbepalingen in enkele andere wetten, zoals de Telecommunicatiewet (bijvoorbeeld het spamverbod: maximaal € 450 000 of 10% van de omzet indien dit meer is), de Electriciteitswet 1998 en de Gaswet (die beide momenteel al een regeling voor oneerlijke handelspraktijken kennen waarop een maximumboete van € 450 000 staat, of 10% van de omzet indien dit meer is) en de Wet marktordening gezondheidszorg (op basis waarvan bijvoorbeeld misleidende reclame door een zorgaanbieder of zorgverzekeraar kan worden beboet met maximaal € 500 000 of 10% van de omzet indien dit meer is).

Er is niet gekozen voor een omzetgerelateerde boete, omdat met name in de financiële sector de omzet niet altijd eenvoudig en eenduidig is vast te stellen. Daarnaast hechten wij er aan dat het instrumentarium in de wetgeving omtrent oneerlijke handelspraktijken zo veel als mogelijk aansluit bij hetgeen nu reeds ingevolge de Wet op het financieel toezicht van kracht is.”

Kamerstukken II 2006/07, 30 928, nr. 9, p. 2:

“De Consumentenautoriteit of de AFM kunnen op dit moment op grond van de Wet handhaving consumentenbescherming (Whc) een bestuurlijke boete van maximaal € 67 000 opleggen. Dit maximumbedrag van € 67 000 is gekozen, omdat dit bedrag overeenkomt met een geldstraf van de vijfde categorie in het strafrecht. Bij het opstellen van het wetsvoorstel werd een dergelijke maximumboete ook voor oneerlijke handelspraktijken gepast geacht. Gelet echter op de hierna te noemen factoren is het gepast het maximum van een bestuurlijke boete te verhogen tot € 450 000.

In de eerste plaats biedt het voorgestelde boetemaximum meer mogelijkheden voor de Consumentenautoriteit en de AFM de boetehoogte te variëren al naargelang de omstandigheden van het geval, zoals de bedrijfsgrootte van de betrokken overtreder. In de tweede plaats zullen de Consumentenautoriteit en de AFM, meer dan bij andere bepalingen die zij op basis van de Whc handhaven, bij oneerlijke handelspraktijken behalve met bonafide aanbieders, die incidenteel wellicht een overtreding begaan, ook te maken krijgen met aanbieders wier gehele praktijk erop is gericht door middel van misleidende of agressieve methoden, en onder steeds wisselende handelsnamen, consumenten geld afhandig te maken. Een «slechte pers» (reputatieschade) werkt bij dergelijke overtreders naar alle verwachting niet afschrikkend. Ook een last onder dwangsom is in deze gevallen niet altijd effectief. De last onder dwangsom geldt namelijk specifiek voor de overtreder die met naam wordt genoemd in de last en voor de specifieke overtreding waarvoor de last is opgelegd. In die gevallen werkt alleen een boete met een dusdanig afschrikkend effect dat een onderneming deze niet incalculeert. Vanuit het oogpunt van speciale (de overtreder moet een boete financieel «voelen») en generale (potentiële overtreders moeten worden afgeschrikt) preventie heeft het huidige boetemaximum naar verwachting onvoldoende preventieve werking. Tenslotte wordt het boetemaximum met een verhoging naar € 450 000 in lijn gebracht met de bestaande boetemaxima van consumentenbepalingen in enkele andere wetten, zoals de Telecommunicatiewet (bijvoorbeeld het spamverbod: maximaal € 450 000 of 10% van de omzet indien dit meer is), de Electriciteitswet 1998 en de Gaswet (die beide momenteel al een regeling voor oneerlijke handelspraktijken kennen waarop een maximumboete van € 450 000 staat, of 10% van de omzet indien dit meer is) en de Wet marktordening gezondheidszorg (op basis waarvan bijvoorbeeld misleidende reclame door een zorgaanbieder of zorgverzekeraar kan worden beboet met maximaal € 500 000 of 10% van de omzet indien dit meer is).

Er is niet gekozen voor een omzetgerelateerde boete, omdat met name in de financiële sector de omzet niet altijd eenvoudig en eenduidig is vast te stellen. Daarnaast hechten wij er aan dat het instrumentarium in de wetgeving omtrent oneerlijke handelspraktijken zo veel als mogelijk aansluit bij hetgeen nu reeds ingevolge de Wet op het financieel toezicht van kracht is.”

Handelingen II 2007/08, 14, 940-941

(Staatssecretaris Heemskerck:) “Ik kom bij de handhaving. Zoals de minister zei, de bestuursrechtelijke handhaving vindt plaats bij de bepalingen waarvan de overtreding eenvoudig is vast te stellen. Dat is de zogenaamde zwarte lijst. Men beweert dan dat er een gedragscode is ondertekend, terwijl dat niet het geval is. Of men beweert dat een product legaal gekocht kan worden, terwijl dat niet het geval is. Of

men zet kinderen in reclames rechtstreeks aan tot het kopen van geadverteerde producten te kopen, of men beweegt ouders of andere volwassenen ertoe die producten voor de kinderen te kopen. Wij hebben dus juist voor kinderen extra bescherming nodig.

De privaatrechtelijke handhaving, waarmee wordt bedoeld de handhaving door de Consumentenautoriteit via een civielrechtelijke procedure, gebeurt via de zogeheten open normen. Die moeten steeds in de concrete omstandigheden van het geval worden uitgelegd en toegepast. De interpretatie en toepassing van dit soort normen wordt overgelaten aan de civiele rechter. Een voorbeeld is de open norm professionele toewijding. Bij het wetsvoorstel inzake oneerlijke handelspraktijken is precies zo gehandeld als bij de Wet handhaving consumentenbescherming. Er is gekozen voor dezelfde twee routes. Wij zien geen reden om dat te veranderen. Ik kan de gedachte van mevrouw Vos volgen, die zegt dat een bestuursrechtelijke sanctie

effectiever zou kunnen zijn. Via de privaatrechtelijke route kan immers alleen worden gevraagd een overtreding te staken, terwijl via het bestuursrecht een boete kan worden opgelegd. Ik geef mevrouw Gesthuizen toe dat er bij andere bestuursrechtelijke organen sprake is van niet geheel gesloten normen. Ik wijs bijvoorbeeld op het mededingingsrecht, dat wordt gehandhaafd door de NMa of de AFM. Wij willen maximaal aansluiten bij de Wet handhaving consumentenbescherming en daarom kiezen wij voor de dubbele aanpak.

Mevrouw Vos (PvdA): U hebt nog steeds niet de vraag van mevrouw Gesthuizen en de heer Teeven beantwoord, waarom u kiest voor aansluiting bij de Whc, maar niet voor aansluiting bij wat wij al kennen met NMa en AFM. Ik ben nog niet helemaal overtuigd waarom wij een gedeelte privaatrechtelijk zouden moeten handhaven en waarom de Consumentenautoriteit, die immers veel ervaring heeft, dat niet net zo goed zou kunnen doen als AFM en NMa.

Staatssecretaris Heemskerck: Wij geven de Consumentenautoriteit eigenlijk een extra instrument in de gereedschapskist, maar wij veranderen niet de wijze waarop de Consumentenautoriteit met dat gereedschap omgaat, namelijk soms privaatrechtelijk en dan weer bestuursrechtelijk. Daarmee hebben wij eigenlijk dezelfde benadering gekozen als de Wet handhaving consumentenbescherming. Wij hebben het niet over de NMa of over de AFM, maar over de Consumentenautoriteit. Wel hebben wij ervoor gekozen, de boetes te verhogen bij de expliciet duidelijke normen. Waarom hebben wij dat gedaan? Welnu, in de eerste plaats zullen de Consumentenautoriteit en de AFM, meer dan bij overtredingen van bepalingen van de Wet handhaving consumentenbescherming die zij tegenkomen, bij oneerlijke handelspraktijken te maken krijgen met aanbieders van wie de hele praktijk erop gericht is, consumenten geld afhandig te maken door middel van agressieve en misleidende methoden. Wij hebben het dan over de boevenbedrijven. Dergelijke aanbieders worden niet zo snel afgeschrikt door een maximumboete van € 67.000. Evenmin laten zij zich afschrikken door een slechte pers of door een zogenaamd slechte reputatie. Voor dit soort aanbieders is een afschrikwekkender middel nodig.

Mevrouw Gesthuizen (SP): Voor iedere kwaadwillende smerige boef die zich voordoet als ondernemer en die mensen geld uit de zak wil kloppen, is er een afschrikwekkend middel nodig. In de toelichting staat dat de sancties even efficiënt en effectief zullen zijn, maar het lijkt mij dat er een heel belangrijk verschil is in effectiviteit tussen een toezichthouder die tegen de ene overtreder van de wet zegt: u krijgt van mij nu een fikse bestuurlijke boete – daar gaat een enorm afschrikwekkende werking vanuit – en een toezichthouder die tegen een andere overtreder zegt: wat u doet is niet netjes, als u er niet mee stopt, krijgt u van mij een dwangsom opgelegd. Er is dan toch een enorm verschil in afschrikwekkende werking?

Staatssecretaris Heemskerck: Ik maakte mijn opmerking in antwoord op de vraag waarom de boete is verhoogd van € 67.000 naar € 450.000. Daar was mijn inbreng op gericht. Wij hebben die verhoging van € 67.000 naar € 450.000 – die overigens nog op basis van een aantal criteria te differentiëren valt, zeg ik tegen mevrouw Van Vroonhoven – ingevoerd, omdat hier toch wel sprake is van misleidende agressieve praktijken. En dat terwijl juist zeer duidelijk was waar men zich aan moet houden. Dat is immers heel nauwkeurig omschreven in de zwarte lijst.

Mevrouw Gesthuizen (SP): Maar voor die andere praktijken die net zo in strijd zijn met de wet, wilt u niet zo'n strenge sanctie opleggen. Dat begrijp ik niet.

Staatssecretaris Heemskerck: Nee, dat zijn de wat meer open normen. Daarbij blijft de route open van mogelijk privaatrechtelijke handhaving en ik verzet mij ertegen dat dit niet duidelijk of niet afschrikwekkend zou zijn. Ook daarvoor kunnen eventueel sancties opgelegd worden.

Dan kom ik op de vraag waarom er geen omzetgerelateerde boete komt. Laat ik eerst zeggen dat het wel mogelijk is om de boete te differentiëren. Met dat bedrag van € 450.000 sluiten wij aan bij de boetebedragen die zijn voorzien in de Telecommetwet, de Electriciteits- en gaswet of in de marktordening ge-

zondheidszorg. Dus dat bedrag komt niet zomaar uit de lucht vallen. De Wet op het financieel toezicht bevat overigens ook geen omzetcriteria. Dat komt doordat het in de financiële sector niet eenvoudig is om precies vast te stellen wat de omzet is. Er wordt daar over het algemeen met een bankbalans gewerkt; men leent uit en krijgt daar geld voor terug. De omzet van een bank is een buitengewoon divers begrip. Wij zijn van mening dat de maximale boete van € 450.000 in eerste instantie voldoende afschrikwekkend is. Je hoeft er geen € 450.000 van te maken. Het mag ook lager.

Mevrouw Van Vroonhoven-Kok (CDA): Ik heb nog geen antwoord op de vraag wat zich verzet tegen omzetterelateerdheid. De Mededingingswet gaat van hetzelfde principe uit. Je hebt € 450.000, dat kan je differentiëren, maar op basis van welke criteria doe je dat? Dat is lukraak aan de rechter om te bepalen.

Staatssecretaris Heemskerck: Nee, dat is niet aan de rechter om te bepalen, maar aan de Consumentenautoriteit. Zij legt immers die boete op van € 450.000. De Consumentenautoriteit heeft een aantal criteria waar zij naar kijkt, maar ik kom daar later nog op terug.

(...)

Er is gevraagd naar de differentiatie in de boetes. Bij boetes gaat het niet altijd om hetzelfde bedrag. De Consumentenautoriteit kijkt naar de aard, de ernst en de duur van de overtreding. Verder kijkt zij naar de grootte van het bedrijf. Dit criterium speelt dus mee in de omvang van de boete. Verder kijkt de Consumentenautoriteit naar de geleden economische schade voor de consumenten. Zij zal hiervoor richtsnoeren ontwikkelen, analoog aan de richtsnoeren van de NMa voor haar boetebeleid. Ik kan toevoegen dat deze richtsnoeren aan de Kamer worden toegestuurd.

(...)

Staatssecretaris Heemskerck: Het omzetterelateerde element is lastig, omdat het begrip omzet in de financiële sector buitengewoon divers is. De AFM heeft hier mee te maken en houdt hierop toezicht. Daarom is in de nog te verschijnen uitgebreide nota over boetes in het financiële bestel niet de keuze gemaakt voor een omzetterelateerd systeem. Ik vraag u daarom dat element niet in de wet op te nemen. Ik zeg wel toe dat boeterichtsnoeren ontwikkeld worden door de Consumentenautoriteit. Hierin wordt rekening gehouden met de aard, de ernst en de duur van de overtreding, met de geleden economische schade en met de grootte van het bedrijf. Op basis daarvan wordt een boete vastgesteld.

Mevrouw Van Vroonhoven-Kok (CDA): Kan ook worden afgeweken naar bedragen boven de € 450.000 als het een groot bedrijf betreft dat de € 450.000 niet echt voelt?

Staatssecretaris Heemskerck: Vooral nog is dat niet mogelijk. Er geldt nu een maximum van € 450.000.

Mevrouw Van Vroonhoven-Kok (CDA): In de Mededingingswet worden uitdrukkelijk het bedrag van € 450.000 en het omzetterelateerde element vermeld. Het is mijn nog niet helder waarom je dat niet eenopseen kunt overhevelen naar de Consumentenautoriteit, met uitzondering van de financiële instellingen.

Staatssecretaris Heemskerck: U wilt het bedrag van € 450.000 verder verhogen door in een clause op te nemen dat het bedrag hoger kan zijn als het om een zeer groot bedrijf gaat en er sprake is van een zeer ernstige overtreding, ook naar aard, die zeer langdurig plaats heeft gevonden. Daarvoor is € 450.000 nu het maximum. Dat lijkt mij een behoorlijk afschrikwekkend bedrag. Even voor de gevoelswaarde: dat is nog altijd een miljoen gulden. U moet eerst duidelijk maken waarom het bedrag van € 450.000, dat door de Consumentenautoriteit nog niet eens is opgelegd, nog verder verhoogd moet worden."

De uitkomst van het debat was dat de maximale bestuurlijke boete voor overtreding van art. 8.8 Whc op € 450.000 werd gesteld en dat geen omzetterelateerde boetemaxima in de Whc zouden worden opgenomen.

Artikel 2.16 (vervallen)

Artikel 2.17 (vervallen)

Artikel 2.18 (vervallen)

Artikel 2.19 (vervallen)

Artikel 2.20 (vervallen)

Artikel 2.21 (vervallen)

Artikel 2.22 (vervallen)

*openbaarmaking sanctiebesluit
toezegging staken overtreding*

Artikel 2.23

1. De Consumentenautoriteit kan een beschikking openbaar maken omtrent het opleggen van een last onder dwangsom of bestuurlijke boete, met inbegrip van een beschikking dat geen last onder dwangsom of bestuurlijke boete wordt opgelegd of een toezegging door de overtreder dat een overtreding zal worden gestaakt.
2. De Consumentenautoriteit maakt een voornemen tot openbaarmaking van een beschikking als bedoeld in het eerste lid te voren bekend aan de overtreder; indien het een voornemen tot het opleggen van een last onder dwangsom dan wel een bestuurlijke boete betreft geschiedt dit gelijktijdig met het in de gelegenheid stellen van de overtreder daarover zijn zienswijze naar voren te brengen.
3. De Consumentenautoriteit maakt een beschikking als bedoeld in het eerste lid niet eigener beweging openbaar gedurende twee weken nadat het besluit op de in artikel 3:41 van de Algemene wet bestuursrecht voorgeschreven wijze bekend is gemaakt, tenzij de overtreder de beschikking zelf heeft openbaar gemaakt, heeft doen openbaar maken of openbaarmaking met de overtreder is overeengekomen.

Toelichting artikel

- **Algemeen**

Dit artikel maakt publicatie van bepaalde beschikkingen mogelijk. Zie nader § 6.6.8.

De publicatie van de “toezegging door de overtreder dat een overtreding zal worden gestaakt” (lid 1) betreft de uitvoering van artikel 4 lid 6 sub e Vo. 2006/2004. De uitvoeringsbepaling is echter zo algemeen gesteld dat deze is uitgebreid tot nationale inbreuken.

Heldeweg meent dat de toezegging alleen de bestuursrechtelijk gehandhaafde bepalingen van de Whc kan betreffen en dat lijkt gezien de plaatsing van art. 2.23 correct (zie art. 2.7 Whc).²⁵³ Voor intracommunautaire inbreuken eist de verordening evenwel dat de mogelijkheid van openbaarmaking alle toezeggingen omvat (dus ook ten aanzien van wettelijke bepalingen die in de Whc civielrechtelijk worden gehandhaafd).

De openbaarmaking betreft als het ware een preventieve ‘naming’ en dus bij niet-naleving van de toezegging een ‘shaming’ sanctiemogelijkheid. Deze bevoegdheid tot publicitaire leedtoebrenging moet zorgvuldig gehanteerd worden, aldus de MvT.²⁵⁴ Dat het zoeken van de publiciteit door de CA in algemene zin met grote zorgvuldigheid moet gebeuren, blijkt overigens ook de civielrechtelijke toetsing van uitlatingen van toezichthouders als de CA. Zie nader § 6.3.3.

²⁵³ Heldeweg 2006, p. 158.

²⁵⁴ Kamerstukken II 2005/06, 30 411, nr. 3, p. 37.

• **Parlementaire behandeling**

Kamerstukken II 2005/06, 30 411, nr. 3, p. 37

“Deze bevoegdheid vloeit niet voort uit de Awb, maar uit verordening 2006/2004. De ConsumentenAutoriteit is bevoegd tot openbaarmaking van (artikel 2.16 van het wetsvoorstel):

a. een beschikking inhoudende dat voor de overtreding geen last onder dwangsom en/of bestuurlijke boete zal worden opgelegd;

b. een beschikking omtrent het opleggen van een last onder dwangsom of een bestuurlijke boete;

c. de toezegging van de overtreder dat de overtreding zal worden gestaakt.

De bevoegdheid tot openbaarmaking is beperkt tot de bestuursrechtelijk te handhaven regels – dus straks ook wat betreft de door de ConsumentenAutoriteit bestuursrechtelijk te handhaven bepalingen van de richtlijn oneerlijke handelspraktijken. Bij het voornemen tot het nemen van een beschikking, maakt de ConsumentenAutoriteit tevens het voornemen tot openbaarmaking van die beschikking kenbaar. Een dergelijke beschikking kan de ConsumentenAutoriteit uit eigen beweging pas twee weken nadat het besluit op grond van de in de Awb voorgeschreven wijze bekend is gemaakt aan de overtreder, openbaar maken (artikel 2.16, derde lid van het wetsvoorstel). Aldus is de overtreder in de gelegenheid een voorlopige voorziening bij de bestuursrechter te vragen om zo nodig openbaarmaking te verhinderen. Als de ConsumentenAutoriteit direct zou kunnen openbaar maken, is het publicitaire leed immers al geleden: een voorlopige voorziening hangende een bezwaarschrift heeft dan weinig zin meer. De ConsumentenAutoriteit zal overigens zowel voorafgaande aan het opleggen van een sanctie als ook na afloop van de termijn van twee weken zorgvuldig dienen te handelen. Dat vloeit in zijn algemeenheid voort uit artikel 3:2 van de Awb en meer specifiek uit de presumpatie van onschuld, zoals neergelegd in artikel 6 EVRM. Die zorgvuldigheid kan bijvoorbeeld in voorkomend geval tot uitdrukking komen in de toonzetting van de bekendmaking en de vermelding dat nog beroep bij de rechter openstaat.

Als een overtreder zelf binnen deze twee weken de publiciteit zoekt aangaande de overtreding, dan is de ConsumentenAutoriteit niet langer gebonden aan de plicht tot zwijgen en kan tot publicatie worden overgegaan. Ook kan de ConsumentenAutoriteit direct publiceren als dit is overeengekomen met de overtreder; hiervan zal sprake zijn bij een toezegging van de overtreder gecombineerd met het besluit van de ConsumentenAutoriteit geen last onder dwangsom of bestuurlijke boete op te leggen.

De openbaarmaking van een beschikking inhoudende dat voor de overtreding geen last onder dwangsom en/of bestuurlijke boete zal worden opgelegd gecombineerd met de toezegging van de overtreder dat de overtreding zal worden gestaakt, biedt de ConsumentenAutoriteit enige speelruimte. Als het meer in het belang is van consumenten om geen last of boete op te leggen, maar een toezegging te verkrijgen van de overtreder de inbreuk te beëindigen, dan kan de ConsumentenAutoriteit het aanbod doen geen handhavingsmaatregelen te nemen als een toezegging door de overtreder wordt gedaan. Deze toezegging wordt dan vervolgens wel openbaar gemaakt en is daarmee transparant voor gedupeerde consumenten.”

Kamerstukken II 2005/06, 30 411, nr. 3, p. 65

“Op grond van artikel 4, zesde lid, onderdelen e en f van verordening 2006/2004 dienen bevoegde autoriteiten de bevoegdheid te krijgen om de toezegging van een overtreder dat een intracommunautaire inbreuk zal worden gestaakt en beslissingen voortvloeiend uit een eis tot beëindiging of verbod van de intracommunautaire inbreuk, openbaar te maken. In artikel 2.16 wordt in de eerste plaats geregeld dat de ConsumentenAutoriteit de beschikking waarbij een bestuurlijke boete of last onder dwangsom wordt opgelegd openbaar kan maken. De beslissing van de ConsumentenAutoriteit dat geen last onder dwangsom (zie artikel 2.12, tweede lid) of geen bestuurlijke boete wordt opgelegd (zie artikel 2.15b, vierde lid) is een beschikking die eveneens openbaar kan worden gemaakt. De ConsumentenAutoriteit is tenslotte bevoegd om een toezegging dat een overtreding wordt gestaakt openbaar te maken. Zie verder de toelichting in paragraaf 5.4.3 van het algemene deel.

De in het eerste lid bedoelde beschikkingen worden eerst na twee weken openbaar gemaakt, zodat de overtreder de mogelijkheid heeft om in een voorlopige voorziening opschorting van de werking van de beschikking te verzoeken. Deze extra bescherming is niet noodzakelijk indien de overtreder zelf de publiciteit zoekt of openbaarmaking is overeengekomen. Een toezegging kan direct worden openbaar gemaakt.”

- **Toepassing in de praktijk**

Toepassing aan artikel 2.23 Whc wat betreft de publicatie van toezeggingen werd o.a. gegeven (door publicatie van de toezegging op www.consumentenautoriteit.nl) in de volgende zaken:

- Toezegging Dynabyte B.V. d.d. 15 december 2008
- Toezegging Grando Retail B.V. d.d. 20 januari 2009
- Toezegging Paradigit Computers B.V. d.d. 4 augustus 2009
- Toezegging Garant-O-Matic B.V., zoals wordt beschreven in Besluit Consumentenautoriteit 30 mei 2008, CA/IC/39/71 (Garant-o-Matic)

gegevensuitwisseling

§ 4. Gegevensuitwisseling

Artikel 2.24

Gegevens die de Consumentenautoriteit verkrijgt van andere bevoegde autoriteiten en andere overheidsinstanties als bedoeld in hoofdstukken 3 en 4 van deze wet maakt de Consumentenautoriteit alleen openbaar met toestemming van de desbetreffende autoriteit of instantie.

Toelichting artikel

- **Algemeen**

Zie de algemene toelichting bij artikel 2.7.

- **Parlementaire behandeling**

Kamerstukken II 2005/06, 30 411, nr. 3, p. 65

“Op grond van artikel 4.5, tweede lid, dienen andere overheidsinstanties gegevens aan de ConsumentenAutoriteit te verstrekken. De bevoegde autoriteiten dienen op grond van het bepaalde in artikel 3.11 gegevens aan de ConsumentenAutoriteit te verstrekken. Deze gegevens en gegevens die uit andere hoofde aan de ConsumentenAutoriteit worden verstrekt kunnen door de ConsumentenAutoriteit alleen openbaar worden gemaakt indien de andere overheidsinstantie respectievelijk de bevoegde autoriteit hiervoor toestemming geeft.

Voor gegevens die de ConsumentenAutoriteit zelf heeft vergaard, geldt de algemene geheimhoudingsverplichting van artikel 2:5 Awb.”

9.3. Hoofdstuk 3 Whc (art. 3.1-3.13) Andere bevoegde autoriteiten

HOOFDSTUK 3.

ANDERE BEVOEGDE AUTORITEITEN

- **Parlementaire behandeling: algemene opmerkingen bij hoofdstuk 3**

Kamerstukken II 2005/06, 30 411, nr. 3, p. 65-66

“In hoofdstuk 3 van dit wetsvoorstel worden de andere bevoegde autoriteiten aangewezen. De bevoegde autoriteiten zijn bevoegd om op te treden tegen intracommunautaire inbreuken op een aantal specifieke regels die nader zijn omschreven in de bijlage bij de wet. Of sprake is van een intracommunautaire inbreuk, zullen de bevoegde autoriteiten in bepaalde gevallen dienen te beoordelen naar buitenlands recht. Zie hiervoor de toelichting op onderdeel I van artikel 1.1

Voor de bevoegde autoriteiten vloeit een aantal verplichtingen rechtstreeks voort uit verordening 2006/2004. Zo zijn zij in beginsel verplicht om verzoeken van wederzijdse bijstand te behandelen. Zij zijn zelf bevoegd om verzoeken om wederzijdse bijstand aan buitenlandse autoriteiten te doen. Verder zullen de bevoegde autoriteiten net als de ConsumentenAutoriteit hun taak conform de verordening dienen uit te oefenen (zie toelichting op de artikelen 2.1 tot en met 2.3).

De bevoegde autoriteiten dienen de bevoegdheden voorgeschreven in artikel 4, zesde lid, van verordening 2006/2004 te hebben. Om die reden zullen er toezichthouders moeten worden aangewezen die uit dien hoofde krachtens de Awb de toezichtsbevoegdheden, opgesomd in afdeling 5.2 van de Awb hebben. Bij de aanwijzing van de toezichthouders is aangehaakt bij de toezichthouders die reeds in de bijzondere wetgeving zijn aangewezen.

De bevoegde autoriteiten zijn voorts bevoegd om een bestuurlijke boete en een last onder dwangsom op te leggen. Voor de hiertoe bevoegde bestuursorganen is eveneens aangehaakt bij de bijzondere wetgeving. Een aantal regels in het wetsvoorstel met betrekking tot het opleggen van deze sancties en de mogelijkheid tot openbaarmaking van bepaalde besluiten is voor de bevoegde autoriteiten van overeenkomstige toepassing verklaard.”

§ 1. Stichting Autoriteit Financiële Markten

AFM bevoegde autoriteit

Artikel 3.1

1. De Stichting Autoriteit Financiële Markten wordt aangewezen als bevoegde autoriteit voor intracommunautaire inbreuken op de wettelijke bepalingen, bedoeld in de onderdelen a en d van de bijlage bij deze wet, voor zover de intracommunautaire inbreuk betrekking heeft op een financiële dienst of activiteit.

2. De Stichting Autoriteit Financiële Markten wordt voorts aangewezen als bevoegde autoriteit voor intracommunautaire inbreuken op de wettelijke bepalingen bedoeld in onderdeel c van de bijlage bij deze wet.

Toelichting artikel

- **Parlementaire behandeling**

Kamerstukken II 2005/06, 30 411, nr. 3, p. 5

“Evenals de verordening beperkt het wetsvoorstel zich in beginsel tot het toezicht en handhaving van intracommunautaire inbreuken op de consumentenregels vallend onder de werkingssfeer van verordening 2006/2004 (paragraaf 2.2 van het algemene deel). Uitzondering hierop is de reeds in het strategisch actieprogramma gemaakte keuze om de ConsumentenAutoriteit behalve intracommunautaire

inbreuken, ook niet-grensoverschrijdende inbreuken op het consumentenrecht vallend onder verordening 2006/2004 te laten handhaven.”

Kamerstukken II 2005/06, 30 411, nr. 3, p. 66

“De Stichting Autoriteit Financiële Markten wordt aangewezen als de exclusief bevoegde autoriteit voor intracommunautaire inbreuken op wettelijke bepalingen opgesomd in de onderdelen a en d van de bijlage van deze wet, voor zover de intracommunautaire inbreuk betrekking heeft op een financiële dienst of activiteit (de ConsumentenAutoriteit is bevoegd voor overtredingen op deze terreinen die geen betrekking hebben op financiële diensten of activiteiten; zie artikel 2.2).

Zij wordt tevens aangewezen als exclusief bevoegde autoriteit voor intracommunautaire inbreuken op de wettelijke bepalingen, bedoeld in onderdeel c van de bijlage, op welk terrein de ConsumentenAutoriteit nooit bevoegd is (artikel 3.1, tweede lid).

De Stichting Autoriteit Financiële Markten is op grond van de Wet financiële dienstverlening (Wfd) belast met het toezicht op de naleving en de handhaving van het bij of krachtens de Wfd bepaalde. De Wfd is van toepassing op het in of vanuit Nederland verlenen van financiële diensten en omvat aldus zowel nationale als intracommunautaire inbreuken op de wettelijke bepalingen opgenomen in onderdeel c van de bijlage bij dit wetsvoorstel. Op grond van de Wfd kan de Stichting Autoriteit Financiële Markten dus reeds intracommunautaire inbreuken op bepalingen uit die Wfd handhaven. In artikel 3.2, eerste lid, wordt haar deze bevoegdheid ook toegekend met betrekking tot alle intracommunautaire inbreuken op de wettelijke bepalingen, genoemd in de onderdelen a en c van de bijlage (dus bijvoorbeeld ook de handhaving van intracommunautaire inbreuken op het consumentenacquis zoals geïmplementeerd in het recht van andere lidstaten). In artikel 3.2, tweede lid, wordt aan de Stichting Autoriteit Financiële Markten de bevoegdheid toegekend om intracommunautaire inbreuken op de wettelijke bepalingen, genoemd in onderdeel a van de bijlage, via een verzoekschriftprocedure privaatrechtelijk te handhaven. Het moet daarbij wel gaan om een intracommunautaire inbreuk die betrekking heeft op een financiële activiteit of dienst. Ook geldt als beperking dat het niet mag gaan om voorschriften die op grond van de financiële toezichtswetgeving door de Stichting Autoriteit Financiële Markten kunnen worden gehandhaafd.

De Wfd bevat toezichts- en handhavingsbevoegdheden die bevoegde autoriteiten ten minste op grond van artikel 4, zesde lid, verordening 2006/2004 moeten hebben, zoals het opleggen van de last onder dwangsom. In artikel 3.2, derde lid, krijgt zij bestuurlijke bevoegdheden met betrekking tot intracommunautaire inbreuken op de wettelijke bepalingen, genoemd in onderdeel c van de bijlage, die niet reeds een overtreding vormen van de normen van de Wfd.

Daarbij worden de procedurebepalingen rond het opleggen van een bestuurlijke boete of last onder dwangsom van de Wfd van overeenkomstige toepassing verklaard (artikel 3.2, vierde lid), alsmede enkele relevante artikelen uit de Wet handhaving consumentenbescherming.

De Stichting Autoriteit Financiële Markten wordt tevens belast met de handhaving van de Colportagewet (zie onderdeel d van de bijlage), voor zover betrekking hebbend op financiële diensten of activiteiten. Omdat het daarbij ook gaat om niet-intracommunautaire inbreuken, waarvoor zij derhalve niet als bevoegde autoriteit is aangewezen, is een afzonderlijke verwijzing naar onderdeel d van de bijlage in artikel 3.2, eerste lid opgenomen. In artikel 3.2, vijfde lid, worden met betrekking tot deze «nationale» en intracommunautaire inbreuken bestuurlijke bevoegdheden toegekend. Ook met betrekking tot deze bevoegdheden is de Wfd van overeenkomstige toepassing (vijfde lid); wel is daarbij ook nog artikel 2.15 van de Wet handhaving consumentenbescherming van toepassing verklaard, teneinde hetzelfde boetemaximum te stellen als ook voor de boetebevoegdheid geldt die de ConsumentenAutoriteit heeft voor de niet-financiële inbreuken op de Colportagewet.”

Kamerstukken II 2005/06, 30 411, nr. 3, p. 22

“De AFM is de gedragstoezichthouder voor de financiële sector en blijft de enige toezichthouder wat betreft consumentenbescherming voor de financiële sector. Als inbreuken op het consumentenrecht genoemd in paragraaf 3.2 betrekking hebben op financiële diensten of activiteiten, dan is daarvoor de AFM en niet de ConsumentenAutoriteit bevoegd.

Twee richtlijnen uit de bijlage van verordening 2006/2004 hebben direct betrekking op de financiële sector: richtlijn 87/102/EEG van de Raad van 22 december 1986 betreffende consumentenkrediet en

richtlijn 2002/65/EG van het Europese Parlement en de Raad van 23 september 2003 betreffende verkoop op afstand van financiële diensten aan consumenten.

In geval van consumentenkrediet wordt de richtlijn geïmplementeerd in het bepaalde bij of krachtens de artikelen 10, 31 en 35 van de Wet financiële dienstverlening (Wfd). De richtlijn vraagt om een voorziening voor de registratie van aanbieders van krediet. In de Wet op het consumentenkrediet is gekozen voor een vergunningsstelsel; deze wordt in de Wfd gecontinueerd in artikel 10. Daarnaast bevat de richtlijn informatievoorschriften, die zijn geïmplementeerd in het bij of krachtens de artikelen 31 en 35 bepaalde.

Op het terrein van de overeenkomst op afstand kent de Wfd ter implementatie van de richtlijn financiële diensten op afstand enkele ontbindingsmogelijkheden toe aan de consument, waarbij de consument binnen een redelijke termijn en zonder opgave van redenen kan ontbinden. De Wfd geeft bij ontbinding eveneens aan, op welke vergoedingen de financiële dienstverlener aanspraak mag maken en de termijn waarbinnen de ontvangen bedragen door de financiële dienstverlener dienen te worden terug betaald (artikelen 40 en 41 Wfd). Ook worden bij of krachtens de Wfd informatiebepalingen uit de richtlijn financiële diensten op afstand geïmplementeerd (artikelen 31 en 35 Wfd)."

toezicht AFM

Artikel 3.2

1. De bij besluit van de Stichting Autoriteit Financiële Markten aangewezen personen zijn belast met het toezicht op de naleving van:

a. de wettelijke bepalingen, bedoeld in de onderdelen a en c van de bijlage bij deze wet, voor welke zij als bevoegde autoriteit is aangewezen, en

b. de wettelijke bepalingen, bedoeld in onderdeel d van de bijlage bij deze wet.

Van dat besluit wordt mededeling gedaan door plaatsing in de Staatscourant.

2. De artikelen 2.4, tweede lid, en 2.10 zijn van overeenkomstige toepassing.²⁵⁵

Toelichting artikel

- **Algemeen**

Zie de toelichting bij artikel 3.1. De mededeling als bedoeld in lid 1 is enigszins verborgen opgenomen in de Regeling Mandaat Autoriteit Financiële Markten, *Stcrt.* 20 december 2006, nr. 248, p. 41.

- **Parlementaire behandeling**

De tekst van art. 3.2 in het oorspronkelijke wetsvoorstel was aanmerkelijk uitgebreider en luidde:

1. De Stichting Autoriteit Financiële Markten is belast met het toezicht op de naleving van de wettelijke bepalingen, bedoeld in de onderdelen a en c van de bijlage bij deze wet, voor welke zij als bevoegde autoriteit is aangewezen, en van de wettelijke bepalingen, bedoeld in onderdeel d van de bijlage.

2. Indien de Stichting Autoriteit Financiële Markten van oordeel is dat een intracommunautaire inbreuk op een van de wettelijke bepalingen, bedoeld in onderdeel a van de bijlage bij deze wet heeft plaatsgevonden, die betrekking heeft op een financiële dienst of activiteit en die niet is een overtreding van voorschriften gesteld bij of krachtens de Wet toezicht beleggingsinstellingen, de Wet toezicht effectenverkeer 1995 en de Wet financiële dienstverlening, kan zij een verzoekschrift als bedoeld in artikel 305D

²⁵⁵ Het tweede lid werd gewijzigd door de Wet OHP (*Stb.* 2008, 397).

van Boek 3 van het Burgerlijk Wetboek indienen. Artikel 2.5, tweede lid, is van overeenkomstige toepassing.

3. Indien de Stichting Autoriteit Financiële Markten van oordeel is dat een intracommunautaire inbreuk op een van de wettelijke bepalingen bedoeld in onderdeel c van de bijlage bij deze wet, niet zijnde een overtreding van voorschriften gesteld bij of krachtens de Wet financiële dienstverlening, heeft plaatsgevonden, kan zij:

- a. een bestuurlijke boete opleggen;
- b. een last onder dwangsom opleggen.

4. Met betrekking tot de toepassing van het tweede lid zijn de Wet financiële dienstverlening alsmede de artikelen 2.7, derde lid, 2.15f en 2.16 van deze wet van overeenkomstige toepassing.

5. Indien de Stichting Autoriteit Financiële Markten van oordeel is dat een inbreuk op de wettelijke bepalingen, bedoeld in onderdeel d van de bijlage bij deze wet, heeft plaatsgevonden, kan zij:

- a. een bestuurlijke boete opleggen;
- b. een last onder dwangsom opleggen.

6. Met betrekking tot de toepassing van het vierde lid zijn de Wet financiële dienstverlening alsmede de artikelen 2.7, derde lid, 2.15, 2.15f en 2.16 van deze wet van overeenkomstige toepassing.

7. Artikel 4.3 is van overeenkomstige toepassing.

Bij nota van wijziging wordt artikel 3.2 gewijzigd in de huidige versie. De regering stelt:

Kamerstukken II 2005/06, 30 411, nr. 9, p. 6

"In de oorspronkelijke tekst van het wetsvoorstel klopt een aantal verwijzingen niet. Omdat het artikel sowieso gewijzigd moest worden, is van de gelegenheid gebruik gemaakt de paragraaf waarin het artikel staat beter toegankelijk te maken voor de rechtspraak. Hiertoe is in lijn met hoofdstuk 2 van het wetsvoorstel besloten om het toezicht, de privaatrechtelijke handhaving en de bestuursrechtelijke handhaving telkens in een afzonderlijk artikel te regelen.

De Stichting Autoriteit Financiële Markten zal soms zowel kunnen optreden krachtens dit wetsvoorstel (artikelen 3.2a en 3.2b) als krachtens de Wet toezicht beleggingsinstellingen, de Wet toezicht effectenverkeer 1995 of de Wet financiële dienstverlening. Wanneer die situatie zich voordoet, ligt het in de rede dat de Stichting Autoriteit Financiële Markten zal optreden op basis van de eerdergenoemde sector specifieke wetgeving."

Bij amendement van kamerlid Crone (*Kamerstukken II 2005/06, 30411, nr. 13*) wordt vervolgens voorgesteld om artikel 3.2 te wijzigen zodat niet de privaatrechtelijke maar de bestuursrechtelijke handhaving centraal wordt gesteld. Het amendement stelt hierover:

"Er is in het wetsvoorstel gekozen voor overwegend privaatrechtelijke handhaving, waarbij de Consumentenautoriteit (hierna: CA) zelf procespartij wordt en gaat procederen tegen de overtreder. Voor slechts twee door de CA te handhaven richtlijnen en corresponderende wetten (Colportagewet en Prijzenwet) is gekozen voor de (veel effectievere) bestuursrechtelijke handhaving, zoals we die kennen van de NMa en de AFM. Privaatrechtelijke handhaving blijkt echter niet altijd even effectief te zijn, en kan juridisering en eindeloze processen in de hand werken. Daarom moet de bestuursrechtelijke handhaving ook van toepassing zijn op de overige wetten waarop wordt gehandhaafd. Dit betekent dat de consumententoezichthouder bestuurlijke boetes moet kunnen opleggen en met dwangsommen de handhaving van het consumentenrecht moet kunnen afdwingen. Op deze manier wordt het doel van de wet, namelijk een effectieve consumentenbescherming, bevorderd. Uiteraard staan besluiten van de CA open voor de gebruikelijke mogelijkheden voor beroep en bezwaar. De weg van de verzoekschriftenprocedure blijft voor de CA ook openstaan als alternatief voor de bestuursrechtelijke handhaving. Ook voor consumentenorganisaties blijft de verzoekschriftenprocedure openstaan, zoals die in het wetsvoorstel al voorzien was."

Het amendement wordt ingetrokken (zie *Handelingen II 2005/06, 98, p. 6087*) ter gelegenheid van een tweede nota van wijziging die tegemoetkomt aan de wensen van de indiener. Zie nader artikel 2.7 en de daar beschreven uitbreiding van de bestuursrechtelijke handhaving.

Artikel 3.3

1. De Stichting Autoriteit Financiële Markten kan een verzoekschrift als bedoeld in artikel 305d van Boek 3 van het Burgerlijk Wetboek indienen indien naar haar oordeel sprake is van een intracommunautaire inbreuk op een van de wettelijke bepalingen, bedoeld in onderdeel a van de bijlage bij deze wet, en de intracommunautaire inbreuk betrekking heeft op een financiële dienst of activiteit.
2. De artikelen 2.5, tweede lid, en 4.3, eerste lid, zijn van overeenkomstige toepassing.

Toelichting artikel

- **Algemeen**

Dit artikel werd bij nota van wijziging (*Kamerstukken II 2005/06, 30 411 nr. 9*) als artikel 3.2a ingevoegd. Besloten werd om het toezicht, de privaatrechtelijke handhaving en de bestuursrechtelijke handhaving telkens in een afzonderlijk artikel te regelen. Zie nader de toelichting bij artikel 3.4.

Anders dan de bevoegdheid van de CA in artikel 2.2 tot het indienen van het privaatrechtelijke verzoekschrift, die zowel voor intracommunautaire inbreuken als voor 'nationale' inbreuken geldt, mag de AFM slechts gebruikmaken van de bevoegdheid ex artikel 3:305d BW voor zover het intracommunautaire inbreuken betreft. Zie *Kamerstukken II 2005/06, 30 411, nr. 3, p. 66*.

In de tekst van artikel 3:305d BW komt dit overigens niet goed tot uiting, omdat er heel algemeen wordt gesproken van 'inbreuk of intracommunautaire inbreuk'. Zie ook de aantekening bij artikel 3:305d BW.

Artikel 3.4

1. De Stichting Autoriteit Financiële Markten kan, indien zij van oordeel is dat een intracommunautaire inbreuk op een van de wettelijke bepalingen, bedoeld in onderdeel c, sub c.1, van de bijlage bij deze wet, heeft plaatsgevonden:
 - a. een bestuurlijke boete opleggen;
 - b. een last onder dwangsom opleggen.
2. Met betrekking tot de toepassing van het eerste lid:
 - a. de artikelen 2.10, eerste lid, 2.23 en 2.24 van overeenkomstige toepassing;
 - b. de artikelen 1:81 en 1:87 van de Wet op het financieel toezicht van overeenkomstige toepassing.
3. De Stichting Autoriteit Financiële Markten kan, indien zij van oordeel is dat een intracommunautaire inbreuk op een van de wettelijke bepalingen, bedoeld in onderdeel c, sub c.2, van de bijlage bij deze wet, heeft plaatsgevonden:
 - a. een bestuurlijke boete opleggen;
 - b. een last onder dwangsom opleggen.
4. De Stichting Autoriteit Financiële Markten kan, indien zij van oordeel is dat een overtreding van een van de wettelijke bepalingen, bedoeld in onderdeel d van de bijlage bij deze wet heeft plaatsgevonden:
 - a. een bestuurlijke boete opleggen;

b. een last onder dwangsom opleggen.

5. Met betrekking tot de toepassing van het derde en vierde lid zijn de artikelen 2.10, eerste lid, 2.15, 2.23, 2.24 en 4.3, tweede lid, van overeenkomstige toepassing.

Toelichting artikel

- **Algemeen**

Dit artikel werd bij nota van wijziging (*Kamerstukken II 2005/06, 30 411, nr. 9*) als artikel 3.2b ingevoegd. Besloten werd om het toezicht, de privaatrechtelijke handhaving en de bestuursrechtelijke handhaving telkens in een afzonderlijk artikel te regelen. Bij tweede nota van wijziging (*Kamerstukken II 2005/06, 30 411 nr. 18*) werd het voorgestelde artikel (toen nog: artikel 3.2b) wederom gewijzigd als gevolg van een andere opbouw van de bijlage bij de wet. Het artikel werd ter gelegenheid van de invoering van de Wft, de Wet OHP en de Vierde tranche Awb verder gewijzigd.

De hoogte van de bestuurlijke boete voor inbreuken bedoeld in lid 1 wordt bepaald door de Wft (zie lid 2, dat verwijst naar art. 1:81 Wft). Blijkens lid 5 is art. 2.15 Whc (maximering bestuurlijke boete) wél van toepassing bij de inbreuken bedoeld in lid 3 en lid 4.

- **Parlementaire behandeling**

Kamerstukken II 2005/06, 30 411, nr. 9, p. 6

“De Stichting Autoriteit Financiële Markten zal soms zowel kunnen optreden krachtens dit wetsvoorstel (artikelen 3.2a en 3.2b) als krachtens de Wet toezicht beleggingsinstellingen, de Wet toezicht effectenverkeer 1995 of de Wet financiële dienstverlening. Wanneer die situatie zich voordoet, ligt het in de rede dat de Stichting Autoriteit Financiële Markten zal optreden op basis van de eerdergenoemde sectorspecifieke wetgeving.

In artikel 3.2b, eerste lid, is geregeld dat de Stichting Autoriteit Financiële Markten in geval van overtreding van onderdeel c van de bijlage bij dit wetsvoorstel een bestuurlijke boete of een last onder dwangsom kan opleggen. Onderdeel c van de bijlage verwijst naar de artikelen 10, 31, 35, 40, 41 en 100 van de Wet financiële dienstverlening. Bij het opleggen van een bestuurlijke boete zijn artikel 74 van de Wet financiële dienstverlening alsmede de bij die wet behorende bijlage van overeenkomstige toepassing. In artikel 74 en de bijlage bij de Wet financiële dienstverlening is aangegeven welke boete ten hoogste kan worden opgelegd. De hoogte van de boete kan verschillen per overtreden artikel en hangt voorts af van onder meer het balanstotaal van een dienstverlener. Door artikel 74 van de Wet financiële dienstverlening alsmede de bij die wet behorende bijlage van overeenkomstige toepassing te verklaren is verzekerd dat de boeteregimes in dit wetsvoorstel en de Wet financiële dienstverlening tot eenzelfde uitkomst leiden. Met andere woorden: in geval de Stichting Autoriteit Financiële Markten krachtens dit wetsvoorstel een boete oplegt voor overtreding van de Europese norm die is geïmplementeerd in artikel 31 van de Wet financiële dienstverlening is de hoogte van de maximale boete gelijk aan de boete die ten hoogste door de Stichting Autoriteit Financiële Markten kan worden opgelegd krachtens de Wet financiële dienstverlening in geval van overtreding van artikel 31 van de Wet financiële dienstverlening. Hiermee is verzekerd dat het gelijkheidsbeginsel in acht wordt genomen.

De reden waarom artikel 3.2b, tweede lid, onderdeel b, ook artikel 81 van de Wet financiële dienstverlening van overeenkomstige toepassing verklaart, is de volgende. Artikel 2.15e van dit wetsvoorstel regelt dat een bestuurlijke boete niet mag worden opgelegd, indien vijf jaar zijn verstreken nadat de overtreding heeft plaatsgevonden. Artikel 81 van de Wet financiële dienstverlening kent een kortere vervaltermijn; namelijk een vervaltermijn van drie jaar. Ten einde ook hier te verzekeren dat het gelijkheidsbeginsel in acht wordt genomen, is artikel 81 van de Wet financiële dienstverlening van overeenkomstige toepassing verklaard en niet artikel 2.15e van dit wetsvoorstel.”

- **Toepassing in de praktijk**

Het woord ‘kan’ in artikel 3.4 Whc betekent niet dat de AFM beoordelingsruimte toekomt met betrekking tot de vraag of een gedraging kwalificeert als een overtreding. De rechter moet ten volle kunnen beoordelen of sprake is van een overtreding.²⁵⁶

andere bevoegde autoriteiten

§ 2. *Het Staatstoezicht op de volksgezondheid*

Artikel 3.5

Het Staatstoezicht op de volksgezondheid wordt aangewezen als bevoegde autoriteit voor intracommunautaire inbreuken op de wettelijke bepalingen, bedoeld in onderdeel e van de bijlage bij deze wet.

Toelichting artikel

- **Algemeen**

Het betreft hier toewijzing van de taak van (intracommunautaire) handhaving van reclame-regels inzake geneesmiddelen aan het Staatstoezicht op de volksgezondheid.

- **Parlementaire behandeling**

Kamerstukken II 2005/06, 30 411, nr. 3, p. 67

“Het Staatstoezicht op de Volksgezondheid wordt aangewezen als bevoegde autoriteit voor intracommunautaire inbreuken op een aantal wettelijke bepalingen betreffende reclame voor geneesmiddelen (de bepalingen opgesomd in onderdeel e van de bijlage). De ambtenaren van het Staatstoezicht op de Volksgezondheid die op grond van het bepaalde van artikel 97 van de nieuwe Geneesmiddelenwet zijn aangewezen, zijn belast met het toezicht van de bepalingen waarnaar in artikel 3.3 wordt verwezen. Tot het tijdstip van inwerkingtreding van de Geneesmiddelenwet is het Staatstoezicht op de Volksgezondheid belast met de handhaving op grond van 22 van de Wet op de geneesmiddelenvoorziening. Het Staatstoezicht op de Volksgezondheid is het bestuursorgaan dat bevoegd is om een last onder dwangsom of bestuurlijke boete op te leggen indien sprake is van een intracommunautaire inbreuk. Hiermee is aangesloten bij het bestaande systeem in de Geneesmiddelenwet. De hoogte van de op te leggen bestuurlijke boete wordt bepaald conform het bepaalde in artikel 98 van de Geneesmiddelenwet.”

Kamerstukken II 2005/06, 30 411, nr. 3, p. 22-23

“In de artikelen 79 tot en met 93 van de nieuwe Geneesmiddelenwet, zoals deze thans in de Tweede Kamer ligt (*Kamerstukken II*, 2004/05, nr. 29 359) wordt richtlijn 2001/83/EG geïmplementeerd met betrekking tot geneesmiddelenreclame. Deze richtlijn verving Richtlijn 92/28/EEG van 31 maart 1992 betreffende reclame voor geneesmiddelen voor menselijk gebruik (PbEG L 113), bij welke implementatie tevens uitvoering is gegeven aan de artikelen 14 en 17, derde lid, van Richtlijn 89/552/EG van de Raad van 3 oktober 1989 betreffende de coördinatie van bepaalde wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen in de lidstaten inzake de uitoefening van televisieomroepactiviteiten (PbEG L 298, zoals laatstelijk gewijzigd bij Richtlijn 97/36/EG, PbEG 1997, L 202; vergelijk overweging 33 van Richtlijn 97/36/EG).

²⁵⁶ Voorzieningenrechter Rb. Rotterdam 6 juli 2009, *L/N* BJ2013 (TRE Investments II B.V. / AFM).

Het betreft bepalingen die tot doel hebben om op een verantwoorde wijze reclame te maken voor geneesmiddelen. Onderscheid wordt gemaakt in enerzijds «publieksreclame» en anderzijds «reclame gericht op beroepsbeoefenaren». Het is bij reclames voor geneesmiddelen van belang dat er een objectieve voorstelling van zaken wordt gegeven. Misleidende reclame is uitdrukkelijk verboden in de Geneesmiddelenwet (GW) en tot de inwerkingtreding daarvan in de Wet op de geneesmiddelenvoorziening.

Het is niet toegestaan om publieksreclame te maken voor geneesmiddelen die uitsluitend op recept ter hand mogen worden gesteld. In een aantal artikelen (artikelen 83, 84 en 85 GW) wordt nader aangeduid welke publieksreclame verboden is, bijvoorbeeld vanwege de misleidende inhoud van de desbetreffende reclame-uiting.

Reclame gericht op beroepsbeoefenaren dient een aantal gegevens te bevatten met betrekking tot zaken als de samenstelling en werking van het geneesmiddel. Tevens wordt in de Geneesmiddelenwet de verhouding tussen de ondernemer en de beroepsbeoefenaar nader geregeld. Het verstrekken van gratis monsters, de waarborgen rondom de artsbezoeker, gunstbetoon en de handelsvergunning zijn in deze artikelen nader uitgewerkt (artikelen 88, 89, 90 en 91 GW).”

Artikel 3.6

- 1. De krachtens artikel 100 van de Geneesmiddelenwet aangewezen ambtenaren van het Staatstoezicht op de volksgezondheid zijn belast met toezicht op de naleving van de wettelijke bepalingen inzake intracommunautaire inbreuken voor welke het als bevoegde autoriteit is aangewezen.**
- 2. Onze Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport kan, indien naar zijn oordeel een intracommunautaire inbreuk op een van de wettelijke bepalingen, bedoeld in onderdeel e van de bijlage bij deze wet heeft plaatsgevonden:**
 - a. een bestuurlijke boete opleggen;**
 - b. een last onder dwangsom opleggen.**
- 3. De artikelen 2.4, tweede lid, 2.10, 2.23 en 2.24 zijn van overeenkomstige toepassing.**
- 4. Wat betreft de hoogte van de bestuurlijke boete is het eerste lid van artikel 101 van de Geneesmiddelenwet van overeenkomstige toepassing.**

Toelichting artikel

- **Algemeen**

Zie de algemene opmerkingen bij hoofdstuk 3.

Het oorspronkelijke art. 3.6 verwees in het eerste lid naar art. 97 Geneesmiddelenwet, en in het vierde lid naar art. 98 Geneesmiddelenwet. Art. VIII van de wijzigingswet Gaswet etc., bezemwet van 6 maart 2008, *Stb.* 2008, 95, in werking getreden per 1 april 2008 (*Stb.* 2008, 96), wijzigde dit in: artikel 100 resp. artikel 101. Daarover meldt de memorie van toelichting (*Kamerstukken II* 2006/07, 31 120, nr. 3, p. 11:

“Nadat de Wet handhaving consumentenbescherming werd vastgesteld, is de nummering van de Geneesmiddelenwet nog gewijzigd. Met deze wijziging wordt de Wet handhaving consumentenbescherming aan die nummering aangepast. De Geneesmiddelenwet is inmiddels wel vastgesteld, maar het is nog niet zeker wanneer de Geneesmiddelenwet in werking zal treden. Om die reden is ervoor gekozen de samenloopbepaling in artikel 9.9 van de Wet handhaving consumentenbescherming vooralsnog te laten staan. Zolang de Geneesmiddelenwet niet in werking is getreden, zijn de in onderdeel e van de bijlage genoemde richtlijnbevestigingen omgezet in het Reclamebesluit geneesmiddelen.”

Inmiddels is de Geneesmiddelenwet in werking getreden, waardoor art. 9.9 Whc niet langer relevant is.

Artikel 3.7

Het Commissariaat voor de Media wordt aangewezen als bevoegde autoriteit voor intracommunautaire inbreuken op de wettelijke bepalingen, bedoeld in onderdeel f van de bijlage bij deze wet.

Toelichting artikel

- **Algemeen**

Het Commissariaat voor de Media is de belast met (intracommunautaire) handhaving van een aantal wettelijke bepalingen met betrekking tot televisieomroepactiviteiten.

- **Parlementaire behandeling**

Kamerstukken II 2005/06, 30 411, nr. 3, p. 67

“Het Commissariaat voor de Media wordt aangewezen als bevoegde autoriteit voor intracommunautaire inbreuken op een aantal wettelijke bepalingen op het terrein van de uitoefening van televisieomroepactiviteiten (de bepalingen opgesomd in onderdeel f van de bijlage). De leden van het Commissariaat van de Media en de bij besluit van het Commissariaat voor de Media aangewezen medewerkers zijn belast met toezicht op de naleving van de bepalingen waarnaar in artikel 3.5 wordt verwezen. Het Commissariaat van de Media is het bestuursorgaan dat bevoegd is om een bestuurlijke boete of een last onder dwangsom op te leggen indien sprake is van een intracommunautaire inbreuk. Hiermee is aangesloten bij het bestaande systeem in de Mediawet. De hoogte van de op te leggen boete wordt bepaald conform het bepaalde in artikel 135 Mediawet. De toezichthouders zijn voorts bevoegd om woningen binnen te treden (artikel 138b Mediawet). Verder zijn de toezichthouders bevoegd tot inzage van gegevens en bescheiden van de bedrijven en ondernemingen die hebben meegewerkt aan de verzorging van hun programmaonderdelen (artikel 139 Mediawet).”

Kamerstukken II 2005/06, 30 411, nr. 3, p. 24

“De artikelen 10 en 11, alsmede artikel 17, eerste, tweede en vierde lid, en de artikelen 18 tot en met 21 uit richtlijn 89/552/EG van de Raad van 3 oktober 1989, zoals laatstelijk gewijzigd bij Richtlijn 97/36/EG van het Europees Parlement en de Raad, bevatten bepalingen over televisiereclame, sponsoring en telewinkelen. Voor de implementatie van de desbetreffende richtlijn is aangesloten bij het in de Mediawet gehanteerde onderscheid tussen publieke en commerciële omroep. Hoofdstuk III van de Mediawet (artikelen 13c tot en met 68) is van toepassing op de publieke omroep, terwijl hoofdstuk IV (artikelen 71a tot en met 71x) van toepassing is op commerciële omroep. Beide hoofdstukken bevatten bepalingen die dienen ter implementatie van voornoemde richtlijn. De bepalingen voor publieke omroep zijn op verschillende onderdelen strenger dan de richtlijn voorschrijft.

Artikel 10 van de richtlijn gaat onder meer over de herkenbaarheid van televisiereclame en telewinkelen, over sluikreclame en over het gebruik van subliminale technieken. Artikel 11 van de richtlijn heeft onder meer betrekking op de plaatsing van reclame en telewinkelspots tussen uitzendingen, alsmede de voorwaarden waaronder een onderbreking mag plaatsvinden. Deze artikelen zijn voor de publieke omroep onder meer geïmplementeerd in de artikelen 41a en 50, achtste lid, van de Mediawet en de artikelen 27 tot en met 32 van het Mediabesluit. Voor de commerciële omroep betreft het vooral de artikelen 71 f, g, h en i van de Mediawet.

De artikelen 17 tot en met 21 van de richtlijn bevatten uiteenlopende bepalingen over sponsoring van programmaonderdelen van televisieuitzendingen, over reclamespots en telewinkelspots, alsmede over telewinkelen. Deze artikelen zijn voor de publieke omroep onder meer geïmplementeerd in de artikelen

41a en 52a van de Mediawet en voor de commerciële omroep in de artikelen 71e, 71f, 71g, 71j en 71k van de Mediawet.”

Artikel 3.8

1. De leden van het Commissariaat voor de Media en de bij besluit van het Commissariaat aangewezen medewerkers van het Commissariaat, bedoeld in artikel 7.11, tweede lid, van de Mediawet 2008, zijn belast met het toezicht op de naleving van de wettelijke bepalingen waarvoor het Commissariaat voor de Media als bevoegde autoriteit is aangewezen.
2. Indien naar het oordeel van het Commissariaat voor de Media een intracommunautaire inbreuk op een van de wettelijke bepalingen als bedoeld in onderdeel f van de bijlage bij deze wet heeft plaatsgevonden, kan het Commissariaat voor de Media:
 - a. een bestuurlijke boete opleggen;
 - b. een last onder dwangsom opleggen.
3. De artikelen 2.4, tweede lid, 2.10, 2.23 en 2.24 zijn van overeenkomstige toepassing.
4. De artikelen 7.12 en 7.19 van de Mediawet 2008 zijn van overeenkomstige toepassing.

Toelichting artikel

- **Algemeen**

Zie de algemene opmerkingen bij hoofdstuk 3. De hoogte van de bestuurlijke boete wordt niet bepaald door de Whc, maar door het eigen boeteregime.²⁵⁷ De verwijzingen naar de Mediawet zijn vervangen door verwijzingen naar de Mediawet 2008 (art. 9.12 Mediawet 2008, *Stb.* 2008, 583).

§ 4. Inspectie Verkeer en Waterstaat

Artikel 3.9

De Inspectie Verkeer en Waterstaat wordt aangewezen als bevoegde autoriteit voor intracommunautaire inbreuken op de wettelijke bepalingen, bedoeld in onderdeel g van de bijlage bij deze wet.

Toelichting artikel

- **Algemeen**

De Inspectie Verkeer en Waterstaat is belast met (intracommunautaire) handhaving van Verordening (EG) nr. 261/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 11 februari 2004 tot vaststelling van gemeenschappelijke regels inzake compensatie en bijstand aan luchtreizigers bij instapweigering en annulering of langdurige vertraging.

- **Parlementaire behandeling**

Kamerstukken II 2005/06, 30 411, nr. 3, p. 68

“De Inspectie Verkeer en Waterstaat wordt aangewezen als bevoegde autoriteit voor intracommunautaire inbreuken op verordening nr. 261/2004. De ambtenaren aangewezen door de Minister van Verkeer

²⁵⁷ Vgl. *Kamerstukken II 2005/06, 30 411, nr. 3, p. 39.*

en Waterstaat zijn belast met het toezicht op de naleving van de bepalingen waarnaar in artikel 3.7 wordt verwezen. De Minister van Verkeer en Waterstaat is het bestuursorgaan dat bevoegd is om een bestuurlijke boete of een last onder dwangsom op te leggen indien er sprake is van een intracommunautaire inbreuk. Deze bevoegdheid kan hij mandateren aan de Inspectie Verkeer en Waterstaat (de inspecteur-generaal). De maximum boete bedraagt conform artikel 2.15 van dit wetsvoorstel € 45 000,- per overtreding.”

Kamerstukken II 2005/06, 30 411, nr. 3, p. 23

“Verordening (EG) nr. 261/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 11 februari 2004 tot vaststelling van gemeenschappelijke regels inzake compensatie en bijstand aan luchtreizigers bij instapweigeren en annulering of langdurige vertraging stelt onder voorwaarden de minimum rechten vast die luchtreizigers hebben bij instapweigeren tegen hun wil, annulering of vertraging van hun vlucht.

De verordening is nog niet geïmplementeerd in Nederlandse wetgeving, luchtreizigers kunnen rechtstreeks een beroep doen op de bepalingen van de verordening. De implementatie van de verordening is in voorbereiding.

De verordening geeft passagiers bij instapweigeren (artikel 4), annulering (artikel 5) of vertraging van hun vlucht (artikel 6) onder bepaalde voorwaarden recht op compensatie (artikel 7), recht op terugbetaling of een andere vlucht (artikel 8) of recht op verzorging waaronder maaltijden, hotelaccommodatie, en twee gratis telefoongesprekken of telex, fax-, of mailberichten (artikel 9). De betrokken luchtvaartmaatschappij heeft de plicht deze rechten te garanderen en dient luchtvaartreizigers tevens over hun rechten te informeren (artikel 14).

De Inspectie Verkeer en Waterstaat is aangewezen om toe te zien op naleving van de bepalingen van de verordening. Gedupeerde passagiers hebben de mogelijkheid klachten over de naleving van hun rechten bij de Inspectie Verkeer en Waterstaat in te dienen. De Inspectie Verkeer en Waterstaat zal een ingekomen klacht registreren en vervolgens doorzenden naar de betrokken luchtvaartmaatschappij met het verzoek de klacht in overeenstemming met de verordening en binnen een redelijke termijn af te doen. De Inspectie Verkeer en Waterstaat treedt echter niet op in de klachtenbehandeling tussen luchtvaartmaatschappij en consument. Indien de consument ontevreden is over de klachtenbehandeling, ligt voor hem, behalve het laten registreren van de klacht, de weg open naar de civiele rechter.”

Artikel 3.10

- 1. Met het toezicht op de naleving van de wettelijke bepalingen, bedoeld in onderdeel g van de bijlage bij deze wet, zijn belast de bij besluit van Onze Minister van Verkeer en Waterstaat aangewezen ambtenaren. Van dat besluit wordt mededeling gedaan door plaatsing in de Staatscourant.**
- 2. Onze Minister van Verkeer en Waterstaat kan, indien naar zijn oordeel een intracommunautaire inbreuk op een van de wettelijke bepalingen, bedoeld in onderdeel g van de bijlage bij deze wet heeft plaatsgevonden:**
 - a. een bestuurlijke boete opleggen;**
 - b. een last onder dwangsom opleggen.**
- 3. De artikelen 2.4, tweede lid, 2.10, 2.15, 2.23 en 2.24 zijn van overeenkomstige toepassing.**

Toelichting artikel

- **Algemeen**

De Inspectie Verkeer & Waterstaat wordt belast met toezicht op naleving van Verordening (EG) nr. 261/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 11 februari 2004 tot vaststelling van gemeenschappelijke regels inzake compensatie en bijstand aan luchtreizigers bij

instapweigering en annulering of langdurige vertraging. Zie *Kamerstukken II, 2005/06, 30 411, nr. 6, p. 7.*

§ 5. Voedsel en Warenautoriteit

Artikel 3.11

De Voedsel en Warenautoriteit wordt aangewezen als bevoegde autoriteit voor intracommunautaire inbreuken op de wettelijke bepalingen, bedoeld in onderdeel h van de bijlage bij deze wet.

Toelichting artikel

- **Algemeen**

De VWA moet toezien op (intracommunautaire) naleving van artikel 4 en 5 Tabakswet. Artikel 4 Tabakswet bepaalt kort gezegd dat radio- en televisieprogramma's mogen geen reclameboodschappen voor tabaksproducten bevatten. Artikel 5 Tabakswet stelt regels voor sponsoring door de tabaksindustrie.

- **Parlementaire behandeling**

Kamerstukken II 2005/06, 30 411, nr. 3, p. 68

“De Voedsel en Warenautoriteit wordt aangewezen als bevoegde autoriteit voor intracommunautaire inbreuken op artikel 4 van de Tabakswet. De krachtens artikel 13, eerste lid, van de Tabakswet aangewezen ambtenaren zijn belast met het toezicht op de naleving van de bepaling waarnaar in artikel 3.9 wordt verwezen. De Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport is het bestuursorgaan dat bevoegd is om een bestuurlijke boete of een last onder dwangsom op te leggen indien sprake is van een intracommunautaire inbreuk. Deze bevoegdheid kan hij mandateren aan de Voedsel en Warenautoriteit (de directeur-generaal). Hiermee wordt aangesloten bij het bestaande systeem in de Tabakswet. De hoogte van de boete wordt bepaald conform het bepaalde in artikel 11b van de Tabakswet.”

Kamerstukken II 2005/06, 30 411, nr. 3, p. 24

“Artikel 13 van richtlijn 89/552/EG van de Raad van 3 oktober 1989 verbiedt televisiereclame, in welke vorm ook, voor sigaretten en tabaksproducten en dit verbod is geïmplementeerd in artikel 4 van de Tabakswet. Artikel 4 verbiedt zowel reclameboodschappen als telewinkeldboodschappen binnen radio- en televisieprogramma's voor zover deze worden uitgezonden door een binnenlandse omroep.”

Artikel 3.12

1. De krachtens artikel 13, eerste lid, van de Tabakswet benoemde ambtenaren zijn belast met het toezicht op de naleving van de wettelijke bepalingen inzake intracommunautaire inbreuken voor welke de Voedsel en Warenautoriteit als bevoegde autoriteit is aangewezen.

2. Onze Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport kan, indien naar zijn oordeel een intracommunautaire inbreuk op een van de wettelijke bepalingen, bedoeld in onderdeel h van de bijlage bij deze wet heeft plaatsgevonden:

- a. een bestuurlijke boete opleggen;**
- b. een last onder dwangsom opleggen.**

3. De artikelen 2.4, tweede lid, 2.10, 2.23 en 2.24 zijn van overeenkomstige toepassing.
4. Artikel 11b, tweede lid, van de Tabakswet is van overeenkomstige toepassing.

Toelichting artikel

- **Algemeen**

Zie de algemene opmerkingen bij artikel 3.11. De hoogte van de bestuurlijke boete wordt niet bepaald door de Whc, maar door het eigen boeteregime.²⁵⁸

§ 6. Gegevensuitwisseling

Artikel 3.13

Alle informatie die een bevoegde autoriteit op grond van verordening 2006/2004 aan bevoegde autoriteiten van andere lidstaten en de Commissie verstrekt, verstrekt de bevoegde instantie eveneens aan de Consumentenautoriteit als het verbindingsbureau.

Toelichting artikel

- **Algemeen**

Deze bepaling geeft uitvoering aan artikel 12 Vo. 2006/2004.

- **Parlementaire behandeling**

Kamerstukken II 2005/06, 30 411, nr. 3, p. 68

“Op grond van de artikelen 6 en 7 van verordening 2006/2004 zijn bevoegde autoriteiten verplicht om bepaalde informatie aan bevoegde autoriteiten van andere lidstaten en de Commissie te verstrekken. Om haar functie als verbindingsbureau goed te kunnen vervullen, is het noodzakelijk dat deze informatie ook aan de ConsumentenAutoriteit wordt verstrekt. In dit kader is artikel 12 van verordening 2006/2004 van belang, waarin is bepaald dat informatie die naar aanleiding van een verzoek om wederzijdse bijstand aan een bevoegde buitenlandse autoriteit wordt verstrekt, ook aan het verbindingsbureau wordt gegeven. Wat betreft de geheimhouding van de gegevens geldt voor de ConsumentenAutoriteit het bepaalde in artikel 2.17.”

9.4. Hoofdstuk 4 Whc (art. 4.1-4.5) Andere overheidsinstanties

Andere overheidsinstanties

HOOFDSTUK 4. ANDERE OVERHEIDSINSTANTIES

Artikel 4.1

- 1. Als andere overheidsinstantie worden aangewezen:**
a. de Nederlandse Zorgautoriteit;

²⁵⁸ Vgl. *Kamerstukken II 2005/06, 30 411, nr. 3, p. 39.*

- b. de Onafhankelijke Post en Telecommunicatie Autoriteit;**
- c. de raad van bestuur van de Nederlandse Mededingingsautoriteit;**
- d. de Belastingdienst/FIOD-ECD.**

2. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen andere overheidsinstanties worden aangewezen.

Toelichting artikel

- **Algemeen**

Artikel 4 lid 2 Vo. 2006/2004 stelt: 'elke lidstaat kan, voorzover dit nodig is om aan zijn verplichtingen uit hoofde van deze verordening te voldoen, andere overheidsinstanties aanwijzen' die belast zijn met toepassing van de verordening. Dit hoofdstuk geeft daar uitvoering aan, maar doet nog meer. Daar waar de CA voor 'zuiver nationale inbreuken' toezichhoudende bevoegdheden heeft, kan een sectorspecifieke toezichthouder dat ook hebben. De MvT noemt hier samenloop van toezicht op algemene voorwaarden in de energiesector. Voor dergelijke gevallen doet de CA een stapje terug ten faveure van de sectorspecifieke toezichthouder. Zie overigens ook artikel 4.2 Whc: de betrokken toezichthouders kunnen afwijkende afspraken maken.

- **Parlementaire behandeling**

Kamerstukken II 2005/06, 30 411, nr. 3, p. 69

"In artikel 4, tweede lid, van verordening 2006/2004 is bepaald dat de lidstaten andere overheidsinstanties kunnen aanwijzen. In dit artikel worden de betreffende «andere overheidsinstanties» aangewezen. Het betreft instanties die op grond van sectorspecifieke wetgeving toezicht kunnen uitoefenen of (sanc-tie)maatregelen kunnen nemen ten aanzien van overtredingen op wettelijke bepalingen die in onderdeel a van de bijlage bij de wet zijn opgesomd. Het zal daarbij steeds gaan om overtredingen waartegen zowel de ConsumentenAutoriteit – op basis van dit wetsvoorstel – als de andere overheidsinstantie – op basis van sectorspecifieke wetgeving – bevoegd zijn om op te treden. De ConsumentenAutoriteit is echter de aangewezen bevoegde autoriteit voor intracommunautaire inbreuken op de wettelijke bepalingen opgesomd in de onderdelen a en b van de bijlage bij het wetsvoorstel en zij is dan ook uit dien hoofde gehouden de verplichtingen die uit de verordening voortvloeien na te komen. Het is mogelijk dat er bij algemene maatregel van bestuur andere overheidsinstanties worden aangewezen, indien in de toekomst mocht blijken dat andere toezichthouders eveneens bevoegdheden hebben op terreinen waarop de ConsumentenAutoriteit eveneens bevoegd is."

Kamerstukken II 2005/06, 30 411, nr. 3, p. 41-42

"Deze andere overheidsinstanties zijn op basis van sectorspecifieke wetgeving bevoegd om tegen bepaalde gedragingen op te treden (toezicht- en handhavingsmaatregelen te nemen), waartegen de ConsumentenAutoriteit op basis van de algemene consumentenregels uit de verordening (onderdeel a en b van de bijlage bij het wetsvoorstel) eveneens zou kunnen optreden. Met andere woorden; voor wat betreft bepaalde gedragingen zijn zowel de andere overheidsinstantie als de ConsumentenAutoriteit bevoegd.

Het volgende voorbeeld dient om het een en ander te verhelderen. De NMa is bevoegd toezicht te houden op de naleving van het bepaalde van artikel 26a Elektriciteitswet 1998, waarin is bepaald dat een netbeheerder voorwaarden dient te hanteren die redelijk, objectief en niet discriminerend zijn. Indien een netbeheerder onredelijk voorwaarden jegens consumenten hanteert dan is echter niet alleen de NMa bevoegd, maar kan de ConsumentenAutoriteit deze gedragingen eveneens aanpakken op grond van het bepaalde van artikel 233, boek 6 en volgende van het BW (onredelijk bezwarende bedingen). Er bestaat in een dergelijk geval een dubbele bevoegdheid van deze twee toezichthouders.

Deze samenloop van bevoegdheden geldt overigens alleen bij de ConsumentenAutoriteit en genoemde andere overheidsinstanties. Deze samenloop bestaat niet in relatie tot de andere overheidsinstanties en de andere bevoegde autoriteiten, zodat hieromtrent niets hoeft te worden geregeld.

Samenloop van bevoegdheden van verschillende bestuursorganen bij hetzelfde feit op basis van verschillende wetgeving is niet uniek. Een al bestaand voorbeeld hiervan is de bevoegdheid van de NMA op te treden tegen misbruik van economische machtspositie ex artikel 24 van de Mededingingswet. Hier kan samenloop bestaan met de bevoegdheden van de OPTA op grond van de Telecommunicatiewet of de Postwet – denk aan de regels voor partijen met aanmerkelijke marktmacht uit de Telecommunicatiewet.

De regering heeft ervoor gekozen om in gevallen van samenloop de andere overheidsinstantie het voorrecht te laten nemen. Met andere woorden; de ConsumentenAutoriteit treedt in een dergelijk geval niet op. Het een en ander is geregeld in de voorrangsregel van artikel 4.2, eerste lid, van het wetsvoorstel. De reden voor deze keuze is dat de bijzondere normen in de sectorspecifieke regelgeving in veel gevallen verder gaan dan de meer algemene normen in het BW. Met andere woorden, de bijzondere normen bieden een hoger beschermingsniveau dan de meer algemene normen in het BW, zodat het voor de hand ligt dat de andere overheidsinstantie optreedt. Zo regelt artikel 26a Elektriciteitswet dat voorwaarden naast «redelijk» (vergelijk onredelijk bezwarend in artikel 233 van boek 6 van het BW) ook objectief en niet discriminerend moeten zijn. De «voorrangsregeling» zoals hierboven geschetst, voorkomt verder zogenaamd «forumshoppen». Ten slotte wordt een markt niet geconfronteerd met dubbel toezicht.”

• **Parlementaire behandeling: samenloop NZA**

Kamerstukken II 2005/06, 30 411, nr. 3, p. 45

“Ook zijn situaties voorstelbaar waarbij sprake is van samenloop van bevoegdheden van de ConsumentenAutoriteit en de Nederlandse Zorgautoriteit bij hetzelfde feit op basis van verschillende wetgeving, zoals bij oneerlijke handelspraktijken door zorgaanbieders. Het wetsvoorstel marktordening gezondheidszorg is ingediend bij de Tweede Kamer (*Kamerstukken II*, 2004/05, nr. 30 186).

Ook hierbij gaat de eerdergenoemde voorrangsregeling op bij samenloop van bevoegdheden van de ConsumentenAutoriteit en de Nederlandse Zorgautoriteit bij hetzelfde feit op basis van verschillende wetgeving. Deze voorrangsregeling is in deze Wet handhaving consumentenbescherming opgenomen en wordt verder uitgewerkt in het samenwerkingsprotocol tussen ConsumentenAutoriteit en de Nederlandse Zorgautoriteit. Om gegevensuitwisseling tussen de ConsumentenAutoriteit en de Nederlandse Zorgautoriteit mogelijk te maken wordt het bepaalde in artikel 64, tweede lid, van de wetsvoorstel marktordening gezondheidszorg gewijzigd.”

• **Parlementaire behandeling: samenloop OPTA**

Kamerstukken II 2005/06, 30 411, nr. 3, p. 45

“De telecomwetgeving bevat een klein aantal bepalingen dat verweven is met de generieke consumentenbepalingen in het BW. Daar waar de Telecommunicatiewet (of onderliggende wetgeving) een gelijke of verdergaande bescherming biedt dan de generieke regels die de ConsumentenAutoriteit handhaaft, zal OPTA aan zet zijn. Ook in dit geval geldt de eerdergenoemde voorrangsregeling dat een sectorale toezichthouder de primair aangewezen toezichthouder is, als deze op basis van sectorspecifieke wetgeving op kan treden tegen een inbreuk op de generieke regels die de ConsumentenAutoriteit handhaaft. OPTA heeft aangegeven dat maatwerk via eventuele toekomstige sectorspecifieke wetswijzigingen mogelijk moet blijven voor complexe handelspraktijken in de telecommunicatiesector (bijvoorbeeld het zonder toestemming van de consument omzetten van een door een ander aangeboden telefoondienst naar de zelf aangeboden dienst, de zogenoemde «slamming»). Hier staat het wetsvoorstel niet aan in de weg. Slamming maakt namelijk geen onderdeel uit van het consumentenrecht waar verordening 2006/2004 op ziet.

Gegevensuitwisseling tussen de ConsumentenAutoriteit en OPTA moet mogelijk zijn. Er bestaan in de sectorspecifieke wet- en regelgeving hiervoor geen belemmeringen.”

- **Parlementaire behandeling: Samenloop met bevoegdheden NMA**

Kamerstukken II 2005/06, 30 411, nr. 3, p. 45-46

“In de Elektriciteitswet 1998 en Gaswet (en onderliggende regelgeving) staat een aantal bepalingen op het gebied van het generieke consumentenrecht. Dit zijn met name bepalingen op het gebied van algemene voorwaarden. De toezichthouder op deze wetgeving – de NMa – toetst (algemene) voorwaarden aan bepalingen uit Boek 6, titel 5, afdeling 3 van het BW én aan de in de Elektriciteitswet 1998 en Gaswet opgenomen «extra» toetsgronden (zoals «objectief» en «niet discriminerend»). Bovendien richt het toezicht van de NMa zich op kleinverbruikers, deze groep kan groter zijn dan de groep consumenten en kleine bedrijven, die door het BW wordt beschermd. Ook staan er in de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet bepalingen met betrekking tot informatieverplichtingen en opzegging. Deze bepalingen zijn verweven met de algemene consumentenbepalingen in het BW. Er is derhalve sprake van samenloop tussen de regels waarop de NMa toezicht houdt en de regels waarop de ConsumentenAutoriteit toezicht zal gaan houden. Aangezien de bescherming in de Elektriciteitswet 1998 en Gaswet verder gaat dan de bescherming in het BW, zal de NMa bij overlap het voortouw nemen en optreden als bestuursrechtelijke handhaver.

Ook hier geldt de eerdergenoemde voorrangregeling dat een sectorale toezichthouder de primair aangewezen toezichthouder is als deze op basis van sectorspecifieke wetgeving op kan treden tegen een inbreuk op het generieke consumentenrecht. Deze voorrangregeling is in het wetsvoorstel opgenomen en wordt verder uitgewerkt in het samenwerkingsprotocol tussen ConsumentenAutoriteit en de NMa.

Om gegevensuitwisseling tussen de ConsumentenAutoriteit en de NMa mogelijk te maken zal artikel 7 van de Elektriciteitswet 1998 en artikel 35 van de Gaswet worden gewijzigd (zie artikel 8.5 en artikel 8.8 van het wetsvoorstel). ”

Kamerstukken II, 2005/06, 30 411, nr. 6, p. 5

“In hoofdstuk 4 van het wetsvoorstel zijn zogenaamde andere overheidsinstanties (in de zin van artikel 4, tweede lid, van verordening 2006/2004) aangewezen. Deze overheidsinstanties zijn op basis van sectorspecifieke wetgeving bevoegd om tegen bepaalde gedragingen op te treden, waartegen óók de ConsumentenAutoriteit zou kunnen optreden op basis van de algemene consumentenregels – opgesomd in onderdeel a van de bijlage bij het wetsvoorstel. In artikel 4.1 van dit wetsvoorstel is de NMa aangewezen als een «andere overheidsinstantie». De Directie Toezicht Energie (in de praktijk bekend als de energiekamer) van de NMa heeft op basis van de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet een taak bij consumentenbescherming in het kader van het energiebeleid. Voor bepaalde gedragingen is zowel de NMa (de energiekamer) als de ConsumentenAutoriteit bevoegd. Een voorbeeld hiervan is artikel 26a van de Elektriciteitswet 1998. De NMa is bevoegd toezicht te houden op de naleving van het bepaalde van artikel 26a van de Elektriciteitswet 1998, waarin is bepaald dat een netbeheerder voorwaarden dient te hanteren die redelijk, objectief en niet discriminerend zijn. Indien een netbeheerder onredelijke voorwaarden jegens consumenten hanteert dan is echter niet alleen de NMa bevoegd, maar kan de ConsumentenAutoriteit deze gedragingen eveneens in behandeling nemen op grond van het bepaalde in artikel 6:233 BW (onredelijk bezwarende bedingen). Er bestaat in een dergelijk geval een bevoegdheid bij beide toezichthouders. In het geval van een dubbele bevoegdheid neemt de «andere overheidsinstantie», in dit geval de NMa, het voortouw, zie artikel 4.2, eerste lid, van dit wetsvoorstel. De ConsumentenAutoriteit treedt in een dergelijk geval dus in beginsel niet op. “

- **Parlementaire behandeling: samenloop met Belastingdienst/FIOD-ECD**

Kamerstukken II 2005/06, 30 411, nr. 3, p. 46

“Overtredingen van de voorschriften gesteld bij de artikelen 3:15d BW en 3:15e, eerste lid, BW zijn strafbaar gesteld in de Wet op de economische delicten. De controleurs van de FIOD-ECD zijn in artikel 3:15f, derde lid, BW aangewezen als ambtenaren, belast met de opsporing van overtredingen van deze voorschriften. Gelet op de recente inwerkingtreding van deze bepalingen en de parlementaire behandeling van de Aanpassingswet richtlijn inzake elektronische handel, blijft deze strafrechtelijke handhaving bestaan naast het toezicht en handhaving via de civiele rechter door de ConsumentenAutoriteit. De voorrangregeling van artikel 4.2 van het wetsvoorstel is dan ook van toepassing, zowel in intracommu-

nautaire als nationale gevallen. FIOD-ECD en ConsumentenAutoriteit kunnen dan onderling bezien, welke wijze van handhaving geëigend is.”

Overigens is er wat betreft handhaving van art. 3:15d en 15e BW samenloop tussen de bevoegdheden van CA of AFM en FIOD-ECD:

Kamerstukken I 2007/08, 30 928, nr. C, p. 6

“Indien bij de overtreding van voornoemde informatieverplichtingen collectieve consumentenbelangen in het geding zijn, kan de Consumentenautoriteit (CA) of, als de overtreding plaatsvindt in het kader van een financiële dienst of activiteit, de Autoriteit Financiële Markten (AFM) bestuursrechtelijk optreden. De CA en de AFM kunnen een last onder dwangsom of een bestuurlijk boete opleggen (artikelen 2.9 en 3.4 Whc). Bij overtreding van de informatieverplichtingen in de Wet elektronische handel kan, behalve de CA of de AFM, ook de FIOD-ECD optreden, omdat overtreding van deze verplichtingen strafbaar is gesteld als economisch delict (artikel 3:15f lid 3).”

Samenloop bevoegdheden

Artikel 4.2

1. Indien zowel de Consumentenautoriteit als een andere overheidsinstantie bevoegd zijn toezicht uit te oefenen of handhavingsmaatregelen te nemen ten aanzien van dezelfde gedraging, maakt de Consumentenautoriteit geen gebruik van de aan haar in deze wet toegekende bevoegdheden.

2. In afwijking van het vorige lid kan de Consumentenautoriteit gebruik maken van de aan haar in deze wet toegekende bevoegdheden indien:

- a. de andere overheidsinstantie de Consumentenautoriteit daaromtrent verzoekt; of**
- b. de andere overheidsinstantie niet aan de verplichting uit artikel 4.5, tweede lid, kan voldoen.**

Toelichting artikel

- **Algemeen**

Deze ‘na u’-bepaling geeft aan dat de CA terugtreedt bij samenloop van bevoegdheden.

- **Parlementaire behandeling**

Kamerstukken II 2005/06, 30 411, nr. 3, p. 69

“Om te voorkomen dat zowel de ConsumentenAutoriteit als de andere overheidsinstantie tegen een geconstateerde (intracommunautaire) inbreuk optreden, is in dit artikel bepaald dat indien er sprake is van een dubbele bevoegdheid de ConsumentenAutoriteit in dat geval niet optreedt. De ConsumentenAutoriteit zal in dat geval de behandeling van deze (intracommunautaire) inbreuk doorverwijzen naar de desbetreffende andere overheidsinstantie. Het is dan aan de andere overheidsinstantie om maatregelen te nemen. Er bestaat voor de andere overheidsinstantie geen verplichting om tegen gedraging die tevens een (intra)communautaire inbreuk betreft, op te treden. Dit wordt overgelaten aan de discretionaire bevoegdheid van de andere overheidsinstantie. Het bepaalde in artikel 4.5 is hierop een uitzondering (zie de toelichting op artikel 4.5).

De ConsumentenAutoriteit blijft bevoegd om tegen inbreuken op te treden. Dit zal zij alleen kunnen doen indien de andere overheidsinstantie de ConsumentenAutoriteit hieromtrent verzoekt of indien de andere overheidsinstantie niet in staat is om aan verzoeken van wederzijdse bijstand te voldoen. Wat betreft dit laatste is van belang dat de ConsumentenAutoriteit de verzoeken om wederzijdse bijstand

steeds zal doorverwijzen naar de andere overheidsinstantie (zie artikel 4.4). Indien die andere overheidsinstantie niet in staat is om tegen de inbreuk op de in de verordening voorgeschreven wijze op te treden, zal de ConsumentenAutoriteit moeten optreden. De verplichtingen uit de verordening moeten immers wel worden nagekomen.”

Afstemming over uitleg van begrippen

Artikel 4.3

- 1. Voor zover door een andere overheidsinstantie bij de uitoefening van haar bevoegdheden begrippen worden uitgelegd, die worden gehanteerd in een van de wettelijke bepalingen, bedoeld in onderdeel a van de bijlage van deze wet, dan wordt deze uitleg afgestemd met de Consumentenautoriteit. In de samenwerkingsprotocollen, bedoeld in artikel 5.1, worden hierover nadere afspraken gemaakt.**
- 2. Voor zover door een andere overheidsinstantie bij de uitoefening van haar bevoegdheden begrippen worden uitgelegd, die worden gehanteerd in een van de wettelijke bepalingen, bedoeld in onderdeel b van de bijlage van deze wet, dan vindt deze uitleg plaats in overeenstemming met de Consumentenautoriteit. In de samenwerkingsprotocollen, bedoeld in artikel 5.1, worden hierover nadere afspraken gemaakt.**

Toelichting artikel

- **Algemeen**

Uiteenlopende uitleg van bepaalde begrippen door de ‘andere overheidsinstanties’ is minder wenselijk en dit artikel poogt dat voor te zijn door overleg met de CA voor te schrijven. De overlegplicht is gericht tot de ‘andere overheidsinstantie’ als bedoeld in artikel 4.1. Overigens komt afstemming over uitleg met ‘andere bevoegde autoriteiten’ als bedoeld in hoofdstuk 3 tot stand via artikel 5.1 (samenwerkingsprotocollen). De rechter is overigens niet gebonden aan de gekozen uitleg van wettelijke bepalingen.

- **Parlementaire behandeling**

Kamerstukken II 2005/06, 30 411, nr. 3, p. 42-43

“Het kan voorkomen dat zowel de ConsumentenAutoriteit als de andere overheidsinstantie dezelfde wettelijke begrippen kunnen uitleggen. Daarbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan artikel 26a, derde lid, van de Elektriciteitswet 1998 (hetgeen de NMa kan uitleggen) en de artikelen 236 en 237 van boek 6 van het BW (hetgeen de ConsumentenAutoriteit kan uitleggen).

Om rechtsonzekerheid te voorkomen, is een consistente uitleg van begrippen geboden. Indien de andere overheidsinstantie voornemens is om een begrip uit te leggen en de ConsumentenAutoriteit eveneens bevoegd is om datzelfde begrip uit te leggen, dan dient de andere overheidsinstantie dit ofwel met de ConsumentenAutoriteit af te stemmen ofwel hierover overeenstemming met de ConsumentenAutoriteit te bereiken. Hiermee wordt voorkomen dat dezelfde begrippen door de desbetreffende toezicht-houders op verschillende wijze worden uitgelegd.

In gevallen waarbij begrippen worden toegepast uit wetgeving die privaatrechtelijk (via de civiele rechter) wordt gehandhaafd, kan worden volstaan met afstemming tussen de andere overheidsinstantie en de ConsumentenAutoriteit (artikel 4.3, eerste lid, van het wetsvoorstel). In die situaties legt de civiele rechter primair de begrippen uit en niet het bestuursorgaan. De civiele rechter zal ervoor waken dat sprake is van een eenvormige uitleg van begrippen. Wel kan het bestuursorgaan beleidsregels uitvaardigen aangaande de afweging van belangen, de vaststelling van feiten of de uitleg van wettelijke bepalingen.

gen bij het gebruik van zijn toezichtsbevoegdheden (artikel 4:81 Awb jo 1:3, vierde lid, Awb) – afstemming blijft dus geboden.

Overeenstemming is noodzakelijk indien sprake is van bestuursrechtelijke handhaving waarbij door een overheidsinstantie een begrip wordt toegepast dat eveneens kan worden toegepast door de ConsumentenAutoriteit. Het betreft begrippen uit de regelgeving, opgesomd in onderdeel b van de bijlage van dit wetsvoorstel. Hierbij is de primaire uitleg aan het bestuursorgaan (en niet aan een rechter), zodat het zwaardere middel van overeenstemming gepast is om een uniforme uitleg van begrippen te bewerkstelligen (artikel 4.3, tweede lid, van het wetsvoorstel).

De afspraken krachtens artikel 4.3 van het wetsvoorstel zullen een kader moeten stellen om in individuele gevallen de begrippen gelijklozend te interpreteren. Zoveel mogelijk moet voorkomen worden dat afstemming of overeenstemming in individuele zaken nodig is. Indien er toch gevallen ontstaan die niet binnen het afgesproken kader vallen zal het kader in overleg moeten worden aangepast.”

Kamerstukken II 2005/06, 30 411, nr. 3, p. 69

“Om een eenvormige uitleg van begrippen door de ConsumentenAutoriteit en de andere overheidsinstanties te waarborgen is bepaald dat overeenstemming dan wel afstemming dient plaats te vinden indien de ConsumentenAutoriteit en de andere overheidsinstantie dezelfde wettelijke regeling toepassen. Afstemming dient plaats te vinden, indien sprake is van een wettelijke bepaling uit het BW, opgesomd in onderdeel a van de bijlage bij de wet. Overeenstemming dient te worden bereikt indien het de uitleg van een begrip uit een wettelijke bepaling betreft, opgesomd in onderdeel b van de bijlage bij de wet. Het verschil is erin gelegen dat bij civiele begrippen de handhaving uiteindelijk via de civiele rechter plaatsvindt, die als de uiteindelijke bewaker van een uniforme uitleg van begrippen kan worden aangemerkt. Het is dan ook minder van belang dat «overeenstemming» wordt bereikt: de civiele rechter heeft het laatste woord.”

Informatieplicht aan verbindingsbureau

Artikel 4.4

Indien een andere overheidsinstantie toezichts- of handhavingsmaatregelen neemt ten aanzien van een gedraging, die eveneens een intracommunautaire inbreuk op kan leveren, stelt zij de Consumentenautoriteit als het verbindingsbureau hiervan op de hoogte.

Toelichting artikel

- **Algemeen**

Dit artikel beoogt de CA als ‘nationale spin in het web’ van intracommunautaire handhaving de informatie te geven die nodig zou kunnen zijn als een nationale inbreuk mogelijk ook een intracommunautaire inbreuk kan opleveren. De CA meldt een en ander op haar beurt weer aan de Europese Commissie en de andere verbindingsbureaus.

- **Parlementaire behandeling**

Kamerstukken II 2005/06, 30 411, nr. 3, p. 69-70

“De verplichtingen van artikel 7, eerste en tweede lid, van verordening 2006/2004 rusten op de ConsumentenAutoriteit als bevoegde autoriteit en niet op de andere overheidsinstanties. Aangezien een andere overheidsinstantie in bepaalde gevallen tegen een intracommunautaire inbreuk zal op treden of een verzoek om wederzijdse bijstand zal behandelen en niet de ConsumentenAutoriteit (zie hiervoor) dient de gegevensuitwisseling tussen de ConsumentenAutoriteit en de andere overheidsinstantie te worden geregeld. De desbetreffende andere overheidsinstantie zal gegevens omtrent intracommunautaire inbreuken en gegevens omtrent genomen maatregelen na een verzoek om wederzijdse bijstand

aan de ConsumentenAutoriteit dienen te verschaffen. De ConsumentenAutoriteit kan deze gegevens op haar beurt bekendmaken aan de bevoegde autoriteiten van andere lidstaten en aan de Europese Commissie zodat zij daarmee haar verplichtingen uit de verordening 2006/2004 kan nakomen. Wat betreft de geheimhouding van deze gegevens geldt het bepaalde in artikel 2.17.”

Kamerstukken II 2005/06, 30 411, nr. 3, p. 43

“Op basis van verordening 2006/2004 melden de bevoegde autoriteiten op eigen initiatief, via de verbindingsbureaus, genomen toezichts- of handhavingsmaatregelen tegen intracommunautaire inbreuken (artikel 7 van de verordening). Dankzij deze meldingen kan de Europese Commissie de database met deze maatregelen van de lidstaten bijhouden en wordt gezamenlijk optreden en samenwerking tussen lidstaten vergemakkelijkt. Andere overheidsinstanties zijn weliswaar geen bevoegde autoriteiten in de zin van de verordening maar nemen wel toezichts- en handhavingsmaatregelen tegen nationale inbreuken. Het is mogelijk dat hierbij de facto tevens wordt opgetreden tegen intracommunautaire inbreuken. In dergelijke gevallen is het aan de andere overheidsinstanties om bij de ConsumentenAutoriteit als bevoegde autoriteit en verbindingsbureau melding te maken van de desbetreffende door hen genomen toezichts- en handhavingsmaatregelen (artikel 4.4 van het wetsvoorstel). Vervolgens bericht de ConsumentenAutoriteit de Europese Commissie en de andere verbindingsbureaus over de genomen toezichts- of handhavingsmaatregelen tegen deze de facto intracommunautaire inbreuken. In de samenwerkingsprotocollen wordt tevens aandacht besteed aan deze vorm van samenwerking welke in het wetsvoorstel is verankerd.”

Verzoek om wederzijdse bijstand *Doorverwijzing*

Artikel 4.5

- 1. Indien de Consumentenautoriteit een verzoek om wederzijdse bijstand als bedoeld in verordening 2006/2004 krijgt ten aanzien van een gedraging waarvan ook een andere overheidsinstantie bevoegd is, verwijst de Consumentenautoriteit het verzoek door naar de desbetreffende overheidsinstantie.**
- 2. Indien de Consumentenautoriteit een verzoek om wederzijdse bijstand aan een andere overheidsinstantie doorverwijst, is de andere overheidsinstantie verplicht om toezicht uit te oefenen of handhavingsmaatregelen te nemen ten aanzien van de betrokken gedraging, tenzij sprake is van een van de uitzonderingsgronden als bedoeld in artikel 15 van verordening 2006/2004. Alle gegevens omtrent genomen toezichts- en handhavingsmaatregelen worden aan de Consumentenautoriteit als het verbindingsbureau bekend gemaakt.**

Toelichting artikel

- **Algemeen**

Deze ‘na u’-bepaling geeft aan dat de CA terugtreedt bij samenloop van bevoegdheden wanneer het betreft een verzoek om wederzijdse bijstand.

- **Parlementaire behandeling**

Kamerstukken II 2005/06, 30 411, nr. 3, p. 70

“De ConsumentenAutoriteit is de bevoegde autoriteit voor intracommunautaire inbreuken van wettelijke bepalingen opgesomd in onderdeel a van de bijlage van deze wet, tenzij het een inbreuk betreft aangaande een financiële dienst of activiteit. Indien er sprake is van een verzoek om wederzijdse bij-

stand (zie paragraaf 2.5 van het algemene deel van de toelichting) zal zij echter steeds dit verzoek doorverwijzen naar een andere overheidsinstantie, die adequate maatregelen zal moeten nemen tegen de intracommunautaire inbreuk waarop het verzoek betrekking heeft. Indien de andere overheidsinstantie deze adequate maatregelen niet kan nemen, zal de ConsumentenAutoriteit op grond van artikel 4.2, tweede lid, onderdeel b bevoegd zijn. De andere overheidsinstantie kan wel een beroep doen op artikel 15 van verordening 2006/2004. In dat artikel is bepaald in welke gevallen een bevoegde autoriteit een verzoek om wederzijds bijstand kan weigeren.”

Kamerstukken II 2005/06, 30 411, nr. 3, p. 44

“Indien de ConsumentenAutoriteit een verzoek om wederzijdse bijstand als bedoeld in verordening 2006/2004 krijgt, verwijst de ConsumentenAutoriteit het verzoek door naar de betreffende overheidsinstantie, indien de desbetreffende andere overheidsinstantie eveneens bevoegd is (op grond van sector-specifieke wetgeving). In geval van een dergelijke doorverwijzing (artikel 4.5, eerste lid, van het wetsvoorstel), is de andere overheidsinstantie verplicht om tegen de gedraging op te treden (artikel 4.5, tweede lid, van het wetsvoorstel). Alleen op deze wijze kan de consumenttoezichthouder haar verplichtingen onder de verordening nakomen. De ConsumentenAutoriteit is immers als bevoegde autoriteit zelf verplicht om aan verzoeken om wederzijdse bijstand te voldoen (artikel 8 van de verordening). Indien de andere overheidsinstantie niet in staat is om aan de verplichtingen die voortvloeien uit het verzoek om wederzijdse bijstand te voldoen, is de ConsumentenAutoriteit bevoegd (artikel 4.2, tweede lid van het wetsvoorstel).

De andere overheidsinstantie hoeft echter niet aan het verzoek te voldoen indien sprake is van een van de uitzonderingsgronden als bedoeld in artikel 15 van de verordening.

Alle gegevens omtrent genomen toezichts- en handhavingsmaatregelen worden aan de ConsumentenAutoriteit als verbindingsbureau bekend gemaakt, zodat de ConsumentenAutoriteit kan voldoen aan haar verplichtingen op grond van artikel 6 van de verordening.”

9.5. Hoofdstuk 5 Whc (art. 5.1) Samenwerking

Samenwerkingsprotocollen

HOOFDSTUK 5. SAMENWERKINGSPROTOCOLLEN

Artikel 5.1

1. Onze Minister kan afspraken maken met:

- a. Onze Minister van Financiën, voor wat betreft de Belastingdienst/FIOD-ECD;**
- b. Onze Minister van Verkeer en Waterstaat, voor wat betreft de Inspectie Verkeer en Waterstaat;**
- c. Onze Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, voor wat betreft de Voedsel en Waren Autoriteit;**
- d. Onze Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, voor wat betreft het Staatstoezicht op de Volksgezondheid;**
- e. andere in aanmerking komende Ministers.**

2. Onze Minister kan afspraken maken met het bevoegde gezag van:

- a. de Stichting Autoriteit Financiële Markten;**
- b. de Nederlandse Mededingingsautoriteit;**
- c. het Commissariaat voor de Media;**
- d. de Nederlandse Zorgautoriteit;**
- e. de Onafhankelijke Post en Telecommunicatie Autoriteit;**
- f. het College van Procureurs-Generaal;**

g. de Stichting Het Juridisch Loket;

h. andere overheidsinstellingen.

3. De afspraken bedoeld in het eerste lid en het tweede lid, onderdelen b tot en met h, worden vastgelegd in samenwerkingsprotocollen en hebben onder meer betrekking op:

a. effectief en doelmatig toezicht op en optreden tegen inbreuken;

b. consumentenvoorlichting;

c. de gemeenschappelijke activiteiten en verslaglegging, bedoeld in de artikelen 16, 17 en 21 van verordening 2006/2004.

4. De afspraken bedoeld in het tweede lid, onderdeel a, worden vastgelegd in een samenwerkingsprotocol en hebben betrekking op:

a. de uitleg van begrippen als bedoeld in artikel 4.3;

b. de samenwerking tussen de Stichting Autoriteit Financiële Markten en de Consumentenautoriteit in de uitoefening van haar taak als het verbindingsbureau.

5. Onze Minister doet mededeling van de samenwerkingsprotocollen in de Staatscourant.

Toelichting artikel

• **Algemeen**

De bevoegdheid tot het opstellen van samenwerkingsprotocollen komt niet toe aan de CA, maar aan de verantwoordelijke minister (c.q. staatssecretaris). De Staatssecretaris van EZ heeft op grond van artikel 5.1 Whc in 2007 samenwerkingsprotocollen afgesloten met de Stichting AFM, de Inspectie Verkeer & Waterstaat, het Staatstoezicht op de Volksgezondheid, het Commissariaat voor de Media, en de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, voor wat betreft de Voedsel en Waren Autoriteit. De samenwerkingsprotocollen zijn te raadplegen via <www.consumentenautoriteit.nl>. Zie de aankondiging van samenwerkingsprotocollen (Mededeling samenwerkingsprotocollen als bedoeld in artikel 5.1 van de Wet handhaving consumentenbescherming (CA/7066275), *Stcrt.* 31 mei 2007, nr. 102, p. 7).

Over de protocollen wordt gesteld:

“De Consumentenautoriteit zal als toezichthouder en als verbindingsbureau samenwerken met de andere genoemde toezichthouders. De relatie tussen de Consumentenautoriteit als toezichthouder en als verbindingsbureau en de bevoegde autoriteiten wordt beheerst door verordening 2006/2004, de Beschikking van de Commissie ter uitvoering van verordening 2006/20042 en de Whc. Naast de grensoverschrijdende samenwerking werken de toezichthouders ook samen ten aanzien van nationale aangelegenheden. In de samenwerkingsprotocollen wordt op bepaalde punten een nadere (praktische) uitwerking gegeven. De samenwerkingsprotocollen zien op grensoverschrijdende en nationale aangelegenheden.” (Staatscourant 31 mei 2007, nr. 102, p. 7).

In hoofdstuk 11 zijn de samenwerkingsprotocollen opgenomen.

• **Parlementaire behandeling**

Kamerstukken II 2005/06, 30 411, nr. 3, p. 70

“Dit artikel heeft betrekking op de samenwerkingsprotocollen die de Minister van Economische Zaken kan sluiten met andere overheidsinstellingen, waarin afspraken kunnen worden gemaakt ten behoeve van een goede samenwerking. Samenwerkingsprotocollen zijn ook noodzakelijk ter uitvoering van artikel 11, tweede en derde lid, van verordening 2006/2004. Op grond van deze artikelen dienen de lidstaat maatregelen te nemen met het oog op effectieve coördinatie en het bevorderen van samenwerking.

Omdat de taken tussen de ConsumentenAutoriteit en de Stichting Autoriteit Financiële Markten duidelijk gescheiden zijn, is hierbij een beperktere invulling van het samenwerkingsprotocol mogelijk.”

Kamerstukken II 2005/06, 30 411, nr. 6, p. 12

“Gelet op het feit dat de protocollen zuiver werkafspraken betreffen tussen de betrokken toezichthouders is er geen aanleiding om deze bij de Kamer voor te hangen. De wettelijke bevoegdheden en verplichtingen zijn reeds uitgewerkt in het wetsvoorstel en kunnen niet worden gewijzigd via een samenwerkingsprotocol.”

9.6. Hoofdstuk 6 Whc (art. 6.1-6.3) Consumentenorganisaties en instanties met een rechtmatig belang

HOOFDSTUK 6.

CONSUMENTENORGANISATIES EN INSTANTIES MET EEN RECHTMATIG BELANG

Samenwerking met consumentenorganisaties

Artikel 6.1

- 1. Onze Minister kan afspraken maken met consumentenorganisaties. De afspraken kunnen onder meer betrekking hebben op het doorverwijzen van consumenten voor wat betreft informatievoorziening, de behandeling van klachten en geschillenbeslechting.**
- 2. Onze Minister kan afspraken maken met stichtingen of verenigingen met volledige rechtsbevoegdheid die krachtens hun statuten tot taak hebben de behandeling van klachten van consumenten en geschillenbeslechting. De afspraken kunnen onder meer betrekking hebben op de behandeling van klachten en geschillenbeslechting.**
- 3. Afspraken zoals bedoeld in het eerste en tweede lid worden vastgelegd in samenwerkingsprotocollen. Onze Minister doet mededeling van de samenwerkingsprotocollen in de Staatscourant.**

Toelichting artikel

- Algemeen**

De regering geeft aan (*Kamerstukken II 2005/06, 30 411, nr. 9 p. 7*) dat goede afspraken nodig zijn tussen CA en Stichting Het Juridisch Loket over verdeling van de werkzaamheden. Inmiddels zijn samenwerkingsprotocollen gesloten met het Juridisch Loket, maar ook met de Consumentenbond, de Stichting Geschillencommissies Consumentenzaken/Stichting Geschillencommissies voor Beroep en Bedrijf en het College Bescherming Persoonsgegevens (in het kader van www.consuwijzer.nl). Zie nader Mededeling publicatie samenwerkingsprotocollen in het kader van consumentenvoorlichting, *Stcrt.* 21 juni 2007, nr. 117, p. 14. De protocollen zijn geplaatst op www.consumentenautoriteit.nl en zijn opgenomen in § 11.6 e.v.

- **Parlementaire behandeling**

Zie de verwijzingen bij artikel 5.1.

Instantie met rechtmatig belang (Vo. 2006/2004)

Artikel 6.2

Bij algemene maatregel van bestuur kunnen instanties worden aangewezen die een rechtmatig belang hebben bij de beëindiging van of het verbieden van intracommunautaire inbreuken als bedoeld in artikel 4, tweede lid, van verordening 2006/2004.

Toelichting artikel

- **Algemeen**

Bij AMvB (Besluit van 14 mei 2007 tot aanwijzing van instanties met een rechtmatig belang in het kader van Verordening 2006/2004 (Besluit aanwijzing instanties met een rechtmatig belang), *Stb.* 2007, 186 (opgenomen onder § 11.4) is de Stichting Reclame Code aangewezen als instantie met rechtmatig belang als bedoeld in artikel 6.2. Vooralsnog zal dit de enige aangewezen organisatie zijn.²⁵⁹

De aangezochte instantie (via het verbindingsbureau) kan de handhaving opdragen aan de 'instantie met een rechtmatig belang' in de zin van artikel 8 lid 3 Vo. 2006/2004. Deze opdracht maakt dat de 'instantie met een rechtmatig belang' de eerst aangewezen instantie is om de inbreuk te beëindigen. Maar de 'opdracht' om intracommunautair te handhaven, kan worden teruggenomen door de aangezochte instantie als de 'instantie met een rechtmatig belang' de inbreuk niet onverwijld kan beëindigen of verbieden. Zie nader de toelichting bij het aanwijzingsbesluit, hierna opgenomen onder § 11.4.

- **Parlementaire behandeling**

Kamerstukken II 2005/06, 30 411, nr. 3, p. 48-49

“Verordening 2006/2004 biedt expliciet de mogelijkheid maatschappelijke organisaties in te schakelen bij de beëindiging van intracommunautaire inbreuken op verzoek van bevoegde autoriteiten uit andere lidstaten (artikel 8, derde lid, van de verordening). Deze andere bevoegde autoriteiten moeten inschakeling van dergelijke instanties wel accepteren. Het wetsvoorstel voorziet in inschakeling van maatschappelijke organisaties bij intracommunautaire inbreuken door de minister de mogelijkheid te geven «instanties met een rechtmatig belang» bij beëindiging van of een verbod van intracommunautaire inbreuken aan te kunnen wijzen (artikel 6.2 van het wetsvoorstel).

Als «instantie met een rechtmatig belang» zal in ieder geval aanwezen worden de Stichting Reclame Code. De Stichting Reclame Code (hierna: SRC) stelt zich ten doel als private klachteninstantie snel en doeltreffend te oordelen over reclame-uitingen. Hiertoe zijn door de SRC regels opgesteld waaraan reclame moet voldoen: de Nederlandse Reclame Code. Bovendien is de Reclame Code Commissie ingesteld, een onafhankelijk orgaan, dat tot taak heeft te beoordelen of reclame-uitingen waarover wordt geklaagd al dan niet in strijd zijn met de Nederlandse Reclame Code.

Inschakeling van de SRC zal met name spelen bij de Richtlijn «TV zonder grenzen» (Richtlijn 97/36/EG van het Europees Parlement en de Raad van 30 juni 1997). In Nederland is ter implementatie van de artikelen 12, 15 en 16 uit deze richtlijn gekozen voor zelfregulering zodat het inhoudelijke toezicht op

²⁵⁹ Zie *Kamerstukken I 2006/07, 30 411, nr. C, p. 1.*

concrete/individuele media-uitingen kan worden overgelaten aan een van de overheid onafhankelijk orgaan dat adequaat toezicht houdt en waarbij sprake is van een zorgvuldige, doeltreffende en laagdrempelige klachtenprocedure. De meer kwantitatieve bepalingen uit de richtlijn «TV zonder grenzen» zijn geïmplementeerd in de Mediawet en worden zoals gezegd gehandhaafd door het Commissariaat voor de Media. Het stelsel van de Nederlandse Reclame Code voldoet aan de inhoudelijke reclamenormen die voortvloeien uit de richtlijn «TV zonder grenzen». De Europese Commissie heeft aangegeven dat deze zelfregulering, met betrekking tot de voornoemde inhoudelijke reclamenormen is toegestaan in het licht van verordening 2006/2004. Wel zal altijd een bevoegde autoriteit met publiekrechtelijke bevoegdheden aanwezig moeten zijn om desgevraagd door een buitenlandse bevoegde instantie handhavend te kunnen optreden bij intracommunautaire inbreuken. Het wetsvoorstel maakt het mogelijk dat bij een verzoek tot wederzijdse bijstand door de bevoegde buitenlandse autoriteiten bij intracommunautaire inbreuken op de artikelen 12, 15 en 16 van de richtlijn «TV zonder grenzen», de SRC als «instantie met een rechtmatig belang» kan worden ingeschakeld. Het Commissariaat voor de Media is voorts als bevoegde autoriteit aangewezen. Aan de Europese Commissie zijn nog enkele aanvullende vragen voorgelegd over de verhouding tussen de richtlijn «TV zonder grenzen» en verordening 2006/2004 op het punt van de noodzaak een bevoegde autoriteit aan te wijzen. Afhankelijk van het antwoord van de Europese Commissie zal het wetsvoorstel zo nodig bij nota van wijziging worden aangepast.

Omdat de overheid verantwoordelijk blijft voor een tijdige en correcte implementatie is in artikel 169 van de Mediawet een vangnetbepaling opgenomen waarmee regels gesteld kunnen worden indien een of meer van de artikelen 12, 15 en 16 van de Europese richtlijn, naar het oordeel van de minister van OCW niet, niet voldoende, niet juist of niet tijdig zijn uitgewerkt in de Nederlandse Reclame Code of in een vergelijkbare door de Stichting Reclame Code tot stand gebrachte regeling, dan wel de Stichting Reclame Code in gebreke blijft met het toezicht daarop. Het wetsvoorstel maakt het mogelijk dat bij een verzoek tot wederzijdse bijstand door bevoegde buitenlandse autoriteiten bij communautaire inbreuken op de artikelen 12, 15 en 16 van de richtlijn «TV zonder grenzen», de SRC als «instantie met een rechtmatig belang» kan worden ingeschakeld.

Ook bij de (implementatie van) richtlijn oneerlijke handelspraktijken kan de SRC een rol spelen als «instantie met een rechtmatig belang». Bepaalde reclame-uitingen kunnen immers oneerlijke handelspraktijken van ondernemingen jegens consumenten opleveren. Hierop wordt in dit wetsvoorstel niet nader ingegaan.”

Kamerstukken II 2005/06, 30 411, nr. 6, p. 70

“Op grond van artikel 4, tweede lid, van verordening 2006/2004 kan bij algemene maatregel van bestuur andere instanties worden aangewezen die een rechtmatig belang hebben bij de beëindiging van of het verbieden van intracommunautaire inbreuken. De Stichting Reclame Code, die op basis van zelfregulering klachten met betrekking tot reclame behandelt, zal als instantie met een rechtmatig belang worden aangewezen.”

Kamerstukken II 2005/06, 30 411, nr. 6, p. 16

“Vooralsnog zullen geen andere private geschillenbeslechtende instanties met een rechtmatig belang bij de beëindiging of het verbieden van intracommunautaire inbreuken worden aangewezen. De Stichting Reclame Code (SRC) zal worden aangewezen als instantie met een rechtmatig belang bij de beëindiging of het verbieden van intracommunautaire inbreuken op de EU-richtlijn misleidende reclame². Hiermee kan de SRC, in het kader van wederzijdse bijstand aan bevoegde autoriteiten in andere lidstaten, op verzoek van de ConsumentenAutoriteit als bevoegde autoriteit, optreden tegen intracommunautaire inbreuken. Hierbij moet een kanttekening geplaatst worden. De verzoekende buitenlandse instantie dient conform artikel 8 van de verordening- het er mee eens te zijn dat handhaving door de SRC ten minste even doelmatig en doeltreffend is.”

Kamerstukken I, 2006/07, 30411, nr. C, p. 2

“De inschakeling van de SRC als «instantie met een rechtmatig belang» in het kader van de Wet handhaving consumentenbescherming zal met name aan de orde zijn bij de Richtlijn «TV zonder grenzen»²⁶⁰, bij de handhaving van de richtlijnbevestigingen omtrent misleidende reclame²⁶¹ en in de loop van de tweede helft van 2007 bij de Richtlijn oneerlijke handelspraktijken²⁶².

Over de inschakeling van de SRC als «instantie met een rechtmatig belang» zullen afspraken worden gemaakt tussen de Consumentenautoriteit en de SRC. Deze zullen worden vastgelegd in een samenwerkingsprotocol als bedoeld in artikel 6.1 van de Wet handhaving consumentenbescherming. Dit protocol is tijdig gereed bij inwerkingtreding van de Wet handhaving consumentenbescherming. Het wordt bekend gemaakt in de Staatscourant. Ook zullen afspraken worden gemaakt over de samenwerking tussen het Commissariaat van de Media en de SRC.”

Maatschappelijk overleg

Artikel 6.3

- 1. De Consumentenautoriteit organiseert een maatschappelijk overleg met consumentenorganisaties en centrale ondernemersverenigingen.**
- 2. Doelstelling van het maatschappelijk overleg is:**
 - a. de taken van de Consumentenautoriteit ter uitvoering van deze wet zo goed mogelijk aan te laten sluiten bij private initiatieven ter bescherming van de consument;**
 - b. Onze Minister, de bevoegde autoriteiten en andere overheidsinstanties te informeren over de effecten en de doeltreffendheid van de uitvoering van deze wet.**
- 3. De Consumentenautoriteit nodigt ten minste elk kwartaal consumentenorganisaties en centrale ondernemersverenigingen uit voor het maatschappelijk overleg. Ook kunnen stichtingen of verenigingen met volledige rechtsbevoegdheid die krachtens hun statuten tot taak hebben de behandeling van klachten van consumenten en geschillenbeslechting als bedoeld in artikel 6.1 en aangewezen instanties die een rechtmatig belang hebben bij de beëindiging van overtredingen als bedoeld in artikel 6.2 voor het maatschappelijk overleg worden uitgenodigd.**
- 4. Andere bevoegde autoriteiten en andere overheidsinstanties kunnen toehoorders aanwijzen voor het maatschappelijk overleg.**
- 5. Bij regeling van Onze Minister kunnen nadere regels worden gesteld over deelname aan het maatschappelijk overleg en de werkwijze en verslaglegging van het maatschappelijk overleg en over de vergoeding van reis- en onkosten van deelnemers aan het maatschappelijk overleg.**

²⁶⁰ Richtlijn 89/552/EEG van de Raad betreffende de coördinatie van bepaalde wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen in de lidstaten inzake de uitoefening van televisie-omroepactiviteiten (*PbEU* L 298), laatstelijk gewijzigd bij richtlijn 97/36/EG van het Europees Parlement en de Raad (*PbEG* L 202).

²⁶¹ Richtlijn 84/450/EEG van de Raad van 10 september 1984 betreffende het nader tot elkaar brengen van de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen der lidstaten inzake misleidende reclame (*PbEG* L 250), laatstelijk gewijzigd bij richtlijn 97/55/EG van het Europees Parlement en de Raad (*PbEG* L 290).

²⁶² Richtlijn 2005/29/EG van het Europees Parlement en de Raad van 11 mei 2005 betreffende oneerlijke handelspraktijken van ondernemingen jegens consumenten op de interne markt en tot wijziging van Richtlijn 84/450/EEG van de Raad, Richtlijnen 97/7/EG, 98/27/EG en 2002/65/EG van het Europees Parlement en de Raad en van Verordening (EG) nr. 2006/2004 van het Europees Parlement en de Raad («Richtlijn oneerlijke handelspraktijken») (*PbEG* L 149).

Toelichting artikel

- **Algemeen**

Het maatschappelijk overleg is geen officieel adviescollege, maar meer een platform dat inbedding en signalering 'uit het veld' beoogt.

- **Parlementaire behandeling**

Kamerstukken II 2005/06, 30 411, nr. 3, p. 49-50

"Het wetsvoorstel verplicht de ConsumentenAutoriteit tot een maatschappelijk overleg met consumentenorganisaties en centrale ondernemersverenigingen over het toezicht op het consumentenrecht (artikel 6.3 van het wetsvoorstel). Dit maatschappelijk overleg heeft twee functies:

de inbeddingsfunctie: de taken ter uitvoering van dit wetsvoorstel van de ConsumentenAutoriteit, andere bevoegde autoriteiten en andere overheidsinstanties zo goed mogelijk aan te laten sluiten op private initiatieven ter bescherming van de consument. Daarom kunnen ook stichtingen of verenigingen met volledige rechtsbevoegdheid die krachtens hun statuten tot taak hebben de behandeling van klachten van consumenten en geschillenbeslechting worden uitgenodigd tot het maatschappelijk overleg, evenals instanties met een rechtmatig belang.

de signaalfunctie: de minister, de betrokken bevoegde autoriteiten en andere overheidsinstanties te informeren over de effecten en de doeltreffendheid van de uitvoering van dit wetsvoorstel.

Het maatschappelijk overleg is geen adviescollege in de zin van de Kaderwet adviescolleges. Een adviescollege bestaat uit leden (natuurlijke personen) die worden benoemd op grond van de deskundigheid die nodig is voor de advisering op het beleidsterrein waarvoor het adviescollege is ingesteld alsmede op grond van maatschappelijke kennis en ervaring (zie artikel 12 Kaderwet adviescolleges). In het maatschappelijk overleg gaat het juist om leden die hun organisatie kunnen vertegenwoordigen.

Het maatschappelijk overleg komt minimaal elk kwartaal bij elkaar, waarbij in ieder geval in het voorjaar een concept van het jaarverslag van de ConsumentenAutoriteit besproken wordt en in het najaar het voorgenomen werkplan van de ConsumentenAutoriteit voor het komende kalenderjaar. De ConsumentenAutoriteit faciliteert het overleg en stelt professionele ondersteuning ter beschikking. Ook is een – zij het beperkte – onkostenvergoeding beschikbaar voor leden.

Andere bij deze wet betrokken overheidsinstanties kunnen toehoorders aanwijzen voor het maatschappelijk overleg. Toehoorders worden geacht tijdens het maatschappelijk overleg of buiten vergadering op verzoek van het maatschappelijk overleg inlichtingen te kunnen verschaffen over de uitvoering van de wet door de desbetreffende overheidsinstantie. Bij het verschaffen van inlichtingen aan het maatschappelijk overleg blijven zij uiteraard gebonden aan de voor die overheidsinstantie geldende wettelijke geheimhoudingsbepalingen.

In een recente achtergrondstudie over «Toezicht op markten» stelt de Algemene Rekenkamer dat toezichthouders niet alleen aan hun minister moeten verantwoorden hoe zij hun publieke taak uitvoeren. Dit moet ook transparant zijn voor andere belanghebbenden en voor de samenleving als geheel. Ook de «Visie op markttoezicht» van de regering benadrukt het belang van communicatie met het veld voor de effectiviteit van de markttoezichthouders. Het is zonder meer van belang dat de betrokken toezichthouders belanghebbenden – consumentenorganisaties én vertegenwoordigers van bedrijven – consulteren. De Algemene Rekenkamer meent dat uit oogpunt van «good governance» markttoezichthouders hun stakeholders moeten raadplegen over zowel het voorgenomen als het gerealiseerde beleid. Het wetsvoorstel versterkt die «good governance» met de instelling van een maatschappelijk overleg. Met het overleg ontstaat ook een platform waar consumentenorganisaties en centrale ondernemersverenigingen de ConsumentenAutoriteit kunnen bevragen over het gevoerde beleid. Horizontale verantwoording door de ConsumentenAutoriteit zal via het maatschappelijk overleg mogelijk worden."

Kamerstukken II 2005/06, 30 411, nr. 6, p. 6

"Dit maatschappelijk overleg zorgt ervoor dat de ConsumentenAutoriteit zijn acties zo goed mogelijk laat aansluiten bij acties van andere betrokken onderdelen van de overheid en bij private initiatieven ter bescherming van de consument. Ook heeft het overleg een signaalfunctie: maatschappelijke organisaties informeren de overheid over de effecten en de doeltreffendheid van de uitvoering van deze wet en kunnen lacunes signaleren in de consumentenbescherming. Door bovengenoemde samenwerkingsaf-

spraken bestaat er een sluitende aanpak in relatie tot de klachten- en geschillencommissies en de andere toezichthouders.”

Kamerstukken II 2005/06, 30 411, nr. 3, p. 70-71

“Vergelijk artikel 1:22 wetsvoorstel Wet op het financieel toezicht (*Kamerstukken II, 2003/04, 29 708, nr. 2*) – de toezichthouder organiseert het overleg. Het maatschappelijk overleg is geen adviescollege in de zin van de Kaderwet adviescolleges: het betreft immers geen adviescollege met leden die worden benoemd op grond van de deskundigheid die nodig is voor de advisering op het beleidsterrein van de ConsumentenAutoriteit, maar een overlegvorm met vertegenwoordigers namens en uit het private veld.”

9.7. Hoofdstuk 7 Whc (art. 7.1-7.2) Rechtsbescherming

Bevoegde bestuursrechter

HOOFDSTUK 7. RECHTSBESCHERMING

Artikel 7.1

1. Indien beroep wordt ingesteld tegen een besluit op grond van deze wet is, in afwijking van artikel 8:1 van de Algemene wet bestuurswet, de rechtbank te Rotterdam uitsluitend bevoegd.
2. Tegen een uitspraak in hoger beroep van het College van Beroep voor het bedrijfsleven kan de procureur-generaal bij de Hoge Raad der Nederlanden beroep in cassatie in het belang der wet instellen wegens schending of verkeerde toepassing van artikel 8.8.²⁶³

Toelichting artikel

- **Algemeen**

De Rechtbank te Rotterdam is de exclusieve bevoegde bestuursrechter van eerste aanleg voor wat betreft beroep tegen beschikkingen van de CA. Daaraan vooraf gaat bezwaar bij de CA (art. 7:1 en 1:5 Awb).

Het tweede lid werd toegevoegd ter gelegenheid van de Wet OHP, en wel op initiatief van kamerlid Vos (PvdA) die bij amendement een verschuiving in het duale handhavingssysteem en cassatie in het belang der wet in het wetsvoorstel bracht. Zie nader § 6.5.

- **Parlementaire behandeling**

Kamerstukken II 2005/06, 30 411, nr. 3, p. 71

“Aangezien voor de behandeling van het beroep tegen beschikkingen op grond van dit wetsvoorstel specifieke kennis is vereist, is ervoor gekozen om één rechtbank bevoegd te verklaren. Hiervoor wordt de Rechtbank Rotterdam aangewezen, zoals dat ook gebeurd is in andere wetten van economisch publiekrecht zoals de Warenwet, de Mededingingswet, de Telecommunicatiewet en de energiewetgeving. Dit leidt tot een logische clustering van expertise. Voor het hoger beroep is bevoegd het College van Beroep voor het bedrijfsleven. Hiervoor dient de Wet bestuursrechtspraak bedrijfsorganisatie te worden aangepast (zie artikel 8.2 van dit wetsvoorstel). Dit wetsvoorstel wijkt niet af van het gebruikelijke regime van bezwaar en beroep in de Awb – zo is ook het facultatief overslaan van de bezwaarfase mogelijk (artikel 7:1a Awb).”

- **Cassatie in het belang der wet**

Kamerstukken II 2007/08, 30 928, nr. 14 (amendement-Vos), p. 2-3

“Dit amendement regelt dat de Consumentenautoriteit en de Autoriteit Financiële Markten (AFM) tegen alle oneerlijke handelspraktijken bestuursrechtelijk kunnen optreden. Daarmee worden deze toezichthouders bevoegd om – zoals bij alle andere markttoezichthouders als de NMa, NZa, OPTA het geval is –

²⁶³ Het tweede lid werd toegevoegd door de Wet OHP (Stb. 2008, 397).

ook tegen overtredingen van zogenaamde «open normen» op te treden. Open normen zijn normen die in de concrete omstandigheden van het geval moeten worden uitgelegd en toegepast. Naast open normen zijn er «gesloten normen» waarvan de overtreding eenvoudig is vast te stellen. In het voorliggende wetsvoorstel zijn de Consumentenautoriteit en de AFM slechts aangewezen voor de bestuursrechtelijke handhaving van dergelijke gesloten normen.

Er zijn drie argumenten voor dit amendement.

1. Bestuursrechtelijke handhaving is efficiënter dan het tweeledige bestel van zowel civielrechtelijke als bestuursrechtelijke handhaving. De Consumentenautoriteit en de Autoriteit Financiële Markten moeten immers een civielrechtelijk verzoekschrift motiveren, waarna het Gerechtshof in Den Haag het werk moet overdoen. Dat kost tijd en menskracht.

2. Met het amendement verdwijnt de discrepantie in het voorliggende wetsvoorstel tussen de handhaving van open en gesloten normen. Deze discrepantie is er in gelegen dat een malafide handelaar voor een overtreding van een gesloten OHP norm bestraft wordt met een door de Consumentenautoriteit of AFM op te leggen boete van maximaal 450 000 euro, terwijl de handelaar voor een overtreding van een open OHP norm in het geheel geen straf kan krijgen, zelfs als het om een zeer zware overtreding gaat.

3. Bij civielrechtelijke handhaving van een open norm via de verzoekschriftprocedure bij het Gerechtshof Den Haag (art. 3:305d BW) kan volgens het voorliggende voorstel de toezichthouder slechts een bevel tot staking van de overtreding verzoeken aan de rechter. Er kan echter geen boete worden opgelegd. Ook is schadevergoeding vorderen niet mogelijk via deze verzoekschriftprocedure. Ook via een collectieve actie door een consumentenorganisatie (art. 3:305a BW) of een toezichthouder als de Consumentenautoriteit (art. 3:305b BW) is vordering van schadevergoeding niet mogelijk. Dat betekent dat punitieve sancties ontbreken voor het overtreden van dergelijke open normen, hoewel het gaat om oneerlijke handelspraktijken. Het voorliggende wetsvoorstel heeft daarmee onvoldoende afschrikwekkende werking om malafide handelaars te weerhouden van het overtreden van deze open normen en daarmee is de consument onvoldoende beschermd. Daar komt bij dat staking van een overtreding (logischerwijs) alleen verzocht kan worden bij lopende inbreuken. Een handelaar die zijn oneerlijke praktijken staakt, ontspringt dus de dans. Het amendement maakt het sanctioneren van dergelijke praktijken wel mogelijk door bestuursrechtelijke handhaving (bestuurlijke boete en last onder dwangsom) te introduceren – voor zowel lopende als reeds gestaakte inbreuken. In de mededingingspraktijk heeft deze bestuursrechtelijke praktijk zijn nut bewezen.

Uiteraard staat er voor de handelaar die geconfronteerd wordt met sancties altijd rechtsbescherming open in de vorm van beroep bij de rechter (rechtbank Rotterdam met als hoger beroepsinstantie het College van beroep voor het bedrijfsleven). Deze rechter zal zware eisen stellen aan de bewijslast die de Consumentenautoriteit of AFM naar voren brengen, hetgeen een zorgvuldige afweging van de belangen van zowel de handelaar als de consument waarborgt.

Omdat met dit amendement naast de (gewone) civiele rechter in individuele zaken ook de Rechtbank Rotterdam en het College van beroep voor het bedrijfsleven in de bestuursrechtelijke weg dezelfde begrippen uit het Burgerlijk Wetboek (artikelen 6:193a tot en met 6:193j BW van het wetsvoorstel) uit kunnen leggen, wordt tevens met het amendement bepaald dat «cassatie in het belang der wet» kan worden ingesteld tegen uitspraken in hoger beroep van het College van beroep voor het bedrijfsleven in de bestuursrechtelijke weg. Daarmee wordt uniformiteit van jurisprudentie en begripssuitleg in deze twee verschillende rechtskolommen verzekerd. Conform artikel 78 van de Wet op de rechterlijke organisatie, neemt de Hoge Raad alleen kennis van het beroep in cassatie tegen uitspraken van de administratieve rechter als hierin wettelijk is voorzien (wat met aanneming van dit amendement is geregeld). Alleen de procureur-generaal bij de Hoge Raad kan «cassatie in het belang der wet» eisen. Cassatie in het belang der wet kan niet worden ingesteld indien voor partijen een gewoon rechtsmiddel openstaat en brengt geen nadeel toe aan de rechten door partijen verkregen. Dit vloeit automatisch voort uit artikel 78 van de Wet op de rechterlijke organisatie. De Hoge Raad kan zich dus bijvoorbeeld niet buigen over de hoogte van een opgelegde boete. De procureur-generaal zal cassatie in het belang der wet instellen, als de uitleg van dezelfde BW-begrippen uit elkaar dreigt te lopen door jurisprudentie van verschillende rechters in de twee rechtskolommen. Met dit amendement wordt bepaald, dat de Hoge Raad het laatste woord heeft bij de uitleg van het Burgerlijk Wetboek. De figuur van cassatie in het belang der recht bij de Hoge Raad tegen uitspraken van administratieve rechters is niet uniek en komt ook voor in het sociale zekerheidsrecht en de fiscaliteit, waarbij dezelfde begrippen zowel door de civiele als de administratieve rechter kunnen worden uitgelegd – zie de wetsgeschiedenis rond artikel 78 van de Wet op de rechterlijke organisatie (TK 27 181, nr. 3 – p. 61 en nr. 6 – p. 103/104).”

Bij brief van 6 november 2007 ontraadde de Minister van Justitie het amendement:

“Tijdens de plenaire behandeling van het wetsvoorstel in de Tweede Kamer op 17 oktober jl. is de Staatssecretaris van Economische Zaken reeds ingegaan op de argumenten die doorslaggevend zijn geweest bij de keuze voor het duale handhavingssysteem zoals dit in het wetsvoorstel is opgenomen. Kort gezegd is het niet aangewezen om een bestaand handhavingssysteem op slechts één onderdeel (oneerlijke handelspraktijken) nu reeds te wijzigen terwijl de Whc nog geen jaar geleden in werking is getreden. Het ligt voor de hand om de evaluatie van de Whc af te wachten en op grond van die evaluatie zo nodig aanpassingen van de gehele regeling door te voeren.

Het tweede punt betreft een aanvulling op het eerder ingediende amendement. Het gewijzigde amendement maakt het mogelijk dat de procureur-generaal bij de Hoge Raad der Nederlanden cassatie in het belang der wet kan instellen wegens schending of verkeerde toepassing van artikel 8.8 Whc. Deze aanvulling is volgens mevrouw Vos nodig, omdat door de werking van haar amendement twee rechtscolleges, namelijk het College van Beroep voor het bedrijfsleven (bestuursrecht) of de Hoge Raad (civiel recht), in hoogste instantie een verschillende uitleg kunnen geven aan dezelfde norm. Mevrouw Vos acht dit onwenselijk en introduceert ten behoeve van een eenduidige uitleg van begrippen de mogelijkheid van cassatie in het belang der wet.

Anders dan in de toelichting bij het amendement is opgenomen, kent de Nederlandse wetgeving slechts in één wet de mogelijkheid van cassatie in het belang der wet: artikel 78, derde lid, Wet op de rechterlijke organisatie. Wel is in een dertiental wetten op het gebied van sociale zekerheid en fiscaliteit cassatie in bestuursrechtelijke zaken opengesteld met name ten behoeve van de uitleg van begrippen. Mevrouw Vos beoogt echter geen aanvullend rechtsmiddel en kiest om die reden voor het openstellen van cassatie in het belang der wet en niet voor cassatie.

Het voorstel tot openstelling van cassatie in het belang der wet vloeit voort uit de werking van het amendement dat reeds om andere redenen is ontraden. Ik onderken dat door de werking van het amendement een verschillende uitleg van de open normen zoals deze in de nieuwe afdeling 6:3.3a BW zijn genomen, zou kunnen optreden. Met name over de uitleg van «handelen in strijd met de professionele toewijding» (artikel 6:193b lid 2 (nieuw)) zal vermoedelijk jurisprudentie ontstaan. Zonder introductie van een vergaand middel als cassatie in het belang der wet kan echter in de praktijk aan dit probleem reeds tegemoet worden gekomen. Dit kan bijvoorbeeld door informeel overleg tussen de bestuursrechter en de civiele rechter, of doordat de bestuursrechter zich oriënteert op de rechtspraak van de Hoge Raad als de «meest gerede rechter». Het is onwenselijk en ook onnodig cassatie in het belang der wet op te nemen. Om bovengenoemde redenen ontraad ik het amendement.”

In de Eerste Kamer bleek de Minister van Justitie ongelukkig met de idee van cassatie in het belang der wet:

Kamerstukken I 2007/08, 30 928, nr. C, p. 5

“Met de aanvaarding door de Tweede Kamer van het amendement van het lid Vos onder nummer 14 heeft de procureur-generaal bij de Hoge Raad der Nederlanden de bevoegdheid gekregen cassatie in het belang der wet in te stellen wegens schending of verkeerde toepassing van artikel 8.8 van de Wet handhaving consumentenbescherming (hierna ook: Whc). Hiermee werd beoogd een ongewenst effect van het andere onderdeel van hetzelfde amendement weg te nemen, namelijk dat de bestuursrechter en de civiele rechter een verschillende uitleg zouden kunnen geven aan dezelfde begrippen.

Wij onderkennen dat door de werking van het amendement een verschillende uitleg van de open normen zoals deze in de nieuwe afdeling 6:3:3a zijn opgenomen, zou kunnen optreden. Met name over de uitleg van «handelen in strijd met de vereisten van professionele toewijding» (artikel 6:193b lid 2) zal vermoedelijk jurisprudentie ontstaan. De Minister van Justitie heeft de introductie van cassatie in het belang der wet echter ontraden om de volgende redenen.

Anders dan in de toelichting bij het amendement is opgenomen, kent de Nederlandse wetgeving slechts in één wet de mogelijkheid van cassatie in het belang der wet: artikel 78, derde lid, Wet op de rechterlijke organisatie. Cassatie in belang der wet komt in het bestuursrecht niet voor. Wel is in een dertiental wetten, onder meer op het gebied van de sociale zekerheid, beroep in cassatie opengesteld in gevallen waarin andere bestuursrechters dan de belastingrechter fiscale begrippen moeten uitleggen. Cassatie in het belang der wet is, in tegenstelling tot cassatie ingesteld door partijen, geen aanvullend rechtsmiddel. Het heeft geen gevolgen voor de rechten van partijen. Cassatie in belang der wet is hier ook niet

nodig, omdat in de praktijk ook via andere minder vergaande methoden eenzelfde resultaat – eenduidige uitleg van begrippen – kan worden bereikt. Dit kan bijvoorbeeld door informeel overleg tussen de bestuursrechter en de civiele rechter, of doordat de bestuursrechter zich oriënteert op de rechtspraak van de Hoge Raad als de «meest gerede rechter».

Onlangs heeft een commissie onder voorzitterschap van mr. A. Hammerstein, raadsheer bij de Hoge Raad, in opdracht van de Directeur-generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving van het Ministerie van Justitie het rapport «Versterking van de cassatierechtspraak» uitgebracht met voorstellen om de normstellende rol van de Hoge Raad te versterken. In dit rapport is ook aandacht besteed aan het instrument cassatie in belang der wet. Het instellen van een vordering tot cassatie in het belang der wet is aangevoerd tegen een rechterlijke beslissing omtrent een omstreden rechtsvraag die, naar verwacht mag worden, de Hoge Raad niet binnen redelijke tijd zal bereiken langs de weg van een door partijen ingesteld cassatieberoep, of die de Hoge Raad niet kán bereiken omdat voor partijen cassatieberoep niet is opengesteld. Naar het oordeel van de commissie leent echter niet iedere omstreden rechtsvraag zich voor cassatie in het belang der wet. Als voorbeelden van rechtskwesties die hiervoor in beginsel minder geschikt zijn noemt de commissie onder meer rechtskwesties betreffende recente wetgeving. Ook is cassatie in het belang der wet ook niet bedoeld om rechtsontwikkelingen in de lagere rechtspraak en doctrine af te kappen of vóór te zijn, tenzij de Hoge Raad reeds dadelijk een duidelijk antwoord kan geven.”

Het amendement is echter aangenomen en daarmee is cassatie in belang der wet in artikel 7.1, lid 2, Whc terecht gekomen.²⁶⁴

Consumentenorganisaties belanghebbende

Artikel 7.2

Consumentenorganisaties worden aangemerkt als belanghebbenden bij besluiten krachtens deze wet.

Toelichting artikel

- **Algemeen**

Artikel 7.2 stelt buiten twijfel dat consumentenorganisaties als gedefinieerd in artikel 1.1 belanghebbende zijn als bedoeld in artikel 1:2 Awb. Deze organisaties kunnen bezwaar maken en beroep instellen tegen besluiten van de Consumentenautoriteit. Zijlstra meent dat hiermee de cirkel van belanghebbenden te wijd is getrokken, omdat z.i. door artikel 7.2 Whc een consumentenorganisatie in *elke* zaak belanghebbende zou zijn.²⁶⁵

- **Parlementaire behandeling**

Kamerstukken II 2005/06, 30 411, nr. 3, p. 71

“Om te voorkomen dat onduidelijkheid bestaat of consumentenorganisaties als belanghebbende kunnen worden aangemerkt, worden zij als zodanig in deze wet aangewezen. Zonder deze bepaling zal het immers (uiteindelijk) aan de bestuursrechter zijn om aan de hand van de omschrijving in artikel 1:2 Awb te beoordelen of consumentenorganisaties in de voorliggende zaak als belanghebbende zijn aan te merken. Voor wat betreft de reden om dergelijke organisaties als belanghebbenden aan te merken, wordt verwezen naar hoofdstuk 10 van het algemeen deel van de toelichting.”

²⁶⁴ Nader daarover Van Boom 2008, p. 14 e.v.

²⁶⁵ Zijlstra 2006, p. 315.

Kamerstukken I 2006/07, 30 411, nr. C, p. 7

“Tot slot wijs ik er op dat in artikel 7.2 van het wetsvoorstel consumentenorganisaties worden aangemerkt als belanghebbenden in de zin van de Algemene wet bestuursrecht. Deze organisaties kunnen bezwaar maken en beroep instellen tegen besluiten van de Consumentenautoriteit. Het begrip consumentenorganisatie is gedefinieerd in artikel 1.1, onderdeel d, van het wetsvoorstel en omvat, kort gezegd, stichtingen en verenigingen die krachtens hun statuten opkomen voor de collectieve belangen van consumenten.”

Kamerstukken II 2005/06, 30 411, nr. 6, p. 26-27

“De leden van de CDA-fractie vroegen hoe artikel 7.2, waarin consumentenorganisaties worden aangemerkt als belanghebbenden, zich verhoudt tot artikel 1:2 van de Algemene wet bestuursrecht. Zij wilden weten of er sprake is van een afwijking of een nadere invulling van artikel 1:2 van de Algemene wet bestuursrecht.

Artikel 7.2 van het wetsvoorstel dient te worden gezien als een nadere uitwerking van het belanghebbende-begrip in artikel 1:2 van de Algemene wet bestuursrecht. Zonder deze bepaling zou aan de hand van bepaalde van artikel 1:2 van de Algemene wet bestuurswet moeten worden beoordeeld of een consumentenorganisatie is aan te merken als belanghebbende. Met artikel 7.2 is het belanghebbende begrip voor deze wet nader ingevuld, zodat hierover duidelijkheid bestaat en het niet aan de bestuursrechter wordt overgelaten hierover een oordeel te geven. Dit is conform de systematiek van het nieuwe artikel 105, tweede lid, van de Wet marktordening gezondheidszorg, *Kamerstukken II 2005/06, 30 186*, waar organisaties die de belangen van patiënten behartigen ook als belanghebbende worden aangemerkt.

De leden van fractie van het CDA vroegen voorts of er besluiten zijn waarop artikel 7.2 niet van toepassing is.

Alle besluiten die op grond van deze wet worden genomen, zijn besluiten krachtens deze wet. Indien andere bevoegde autoriteiten op grond van de Wet handhaving consumentenbescherming besluiten nemen, zullen consumentenorganisaties daarbij ook worden aangemerkt als belanghebbenden. Echter, indien andere bevoegde autoriteiten hun bevoegdheden op andere wetgeving baseren, zal op grond van het bepaalde in die wetgeving moeten worden beoordeeld of consumentenorganisaties worden aangemerkt als belanghebbenden.

De leden van de fractie van het CDA vroegen naar de verhouding tussen het voorgestelde artikel 7.2 en artikel 61, vierde lid, van de Gaswet en artikel 82, vierde lid, van de Elektriciteitswet 1998.

In artikel 61, vierde lid, van de Gaswet en artikel 82, vierde lid, van de Elektriciteitswet 1998 wordt geregeld dat representatieve organisaties worden geacht belanghebbenden te zijn in respectievelijk de Gaswet en de Elektriciteitswet 1998.

Het doel van deze bepalingen is gelijk aan het doel van artikel 7.2 van het wetsvoorstel; namelijk om zeker te stellen dat organisaties die een bepaald collectief vertegenwoordigen bezwaar kunnen indienen en beroep kunnen instellen tegen bepaalde overheidsbesluiten. In zoverre is artikel 7.2 van het wetsvoorstel dus inhoudelijk afgestemd op artikel 61, vierde lid, van de Gaswet en artikel 82, vierde lid, van de Elektriciteitswet 1998.

Het begrip representatieve organisatie verschilt echter wel inhoudelijk van het begrip consumentenorganisatie. Onder consumentenorganisatie wordt in dit wetsvoorstel verstaan: stichtingen of verenigingen die krachtens hun statuten tot taak hebben het behartigen van de collectieve belangen van consumenten. Het begrip representatieve organisatie heeft in de Gaswet en de Elektriciteitswet 1998 een andere betekenis. Zo kunnen op basis van de Gaswet organisaties van partijen van netgebruikers op de gasmarkt bezwaar indienen en beroep instellen. Hieronder vallen niet alleen representatieve organisaties van consumenten die gas afnemen, maar bijvoorbeeld ook organisaties die de belangen van grootgebruikers (bedrijven) behartigen. Het verschil in reikwijdte is een gevolg van het feit dat aan de Gaswet en Elektriciteitswet 1998 nu eenmaal deels andere doelen ten grondslag liggen dan aan dit wetsvoorstel. De leden van de fractie van de VVD vroegen waarom het noodzakelijk is dat consumentenorganisaties worden aangewezen als belanghebbende.

De ConsumentenAutoriteit is alleen dan bevoegd om op te treden tegen inbreuken indien collectieve consumentenbelangen zijn geschonden. Gezien deze taakomschrijving zal een individuele consument niet worden aangemerkt als belanghebbende op grond van het bepaalde in artikel 1:2 Algemene wet bestuursrecht. Om ervoor te zorgen dat consumenten – weliswaar indirect – toch enige invloed kunnen

uitoefenen op de besluiten genomen op grond van deze wet, is ervoor gekozen consumentenorganisaties aan te merken als belanghebbenden bij besluiten die krachtens de wet worden genomen. De leden van de fractie van de VVD vroegen of verordening 2004/2006 noopt tot deze maatregel. De verordening schrijft het bepaalde van artikel 7.2 niet expliciet voor. Echter, de rol van consumentenorganisaties bij de bescherming van consumentenbelangen, inclusief de geschillenbeslechting, wordt in de overwegingen van verordening 2006/2004 als essentieel aangemerkt. De keuze om consumentenorganisaties aan te merken als belanghebbenden is medebepaald door deze overwegingen die ten grondslag liggen aan de verordening.”

- **Parlementaire behandeling: amendement**

Bij amendement (30 411 Nr. 8) trachtte het kamerlid Örgü artikel 7.2 te laten vervallen zodat consumentenorganisaties niet per definitie aangewezen werden als belanghebbende bij besluiten krachtens de Whc. De indiener stelde dat de Awb de rechter al de ruimte geeft om afhankelijk van de omstandigheden van het geval te beoordelen of consumentenorganisaties belanghebbende zijn. Een belanghebbende in de zin van de Awb is degene wiens belang rechtstreeks bij een besluit is betrokken (art.1:2 lid 1 Awb) en ten aanzien van rechtspersonen worden als hun belangen mede beschouwd de algemene en collectieve belangen die zij krachtens hun doelstellingen en blijkens hun feitelijke werkzaamheden in het bijzonder behartigen (art. 1:2 lid 3 Awb). De indiener meende daarom dat artikel 7:2 van het wetsvoorstel overbodig is. Bovendien gaat artikel 7.2 verder dan Verordening 2006/2004 eist en schrapping zou het wetsvoorstel in lijn brengen met kabinetsbeleid om nationale aanvullingen bovenop Europese regels zoveel mogelijk te schrappen. Het amendement is door de Tweede Kamer verworpen (*Handelingen II 2005/06, 98, p. 6087*).

9.8. Hoofdstuk 8 (art. 8.1-8.9) Consumentenbescherming

Verbods- en gebodsbepalingen consumentenrecht

HOOFDSTUK 8. CONSUMENTENBESCHERMING

Artikel 8.1

1. De in dit hoofdstuk neergelegde bepalingen gelden uitsluitend indien de wederpartij een consument is.
2. In dit hoofdstuk wordt verstaan onder:
 - a. **consument**: een natuurlijk persoon die niet handelt in de uitoefening van zijn beroep of bedrijf;
 - b. **handelaar**: natuurlijk persoon of rechtspersoon die handelt in de uitoefening van een beroep of bedrijf of degene die ten behoeve van hem handelt;
 - c. **algemene voorwaarden**: een of meer bedingen die zijn opgesteld teneinde in een aantal overeenkomsten te worden opgenomen, met uitzondering van bedingen die de kern van de prestaties aangeven, voor zover die bedingen duidelijk en begrijpelijk zijn geformuleerd.

Toelichting artikel

- **Algemeen**

In het oorspronkelijke voorstel was het huidige hoofdstuk 8 niet opgenomen. Bij de verplaatsing van een flink aantal bepalingen van onderdeel a van de bijlage naar onderdeel b (bij tweede nota van wijziging; zie daarover hierna) werd evenwel noodzakelijk om de materiële normen van het BW te herhalen in een meer gerichte ‘verbodsvorm’ zodat bestuursrechtelijke handhaving mogelijk werd.

Met invoering van de Wet OHP (Stb. 2008, 397) is in een nieuw lid 2 (b) ‘handelaar’ gedefinieerd.

- **Parlementaire behandeling: argumenten voor invoeging hoofdstuk 8**

Kamerstukken II 2005/06, 30 411, nr. 3, p. 16-17

“Het voorgaande is ook van belang in verband met de vereisten die voortvloeien uit het legaliteitsbeginsel, zoals dat geacht wordt besloten te liggen in artikel 7 EVRM. Dat beginsel houdt onder meer in dat sprake moet zijn van een kenbare, nauwkeurige, duidelijke en ondubbelzinnig geformuleerde delictomschrijving op basis waarvan personen hun gedrag kunnen afstemmen. In het onderhavige geval dienen twee omstandigheden aan de orde te zijn voordat sprake kan zijn van beboetbaar handelen. In de eerste plaats moet zijn gehandeld in strijd met de wettelijke bepalingen bedoeld in de bijlage bij de wet. Die bepalingen bieden de concrete delictomschrijvingen op basis waarvan personen hun gedrag kunnen afstemmen. Handelen zij in strijd met die bepalingen, dan is hun gedrag – in de tweede plaats – alleen dan beboetbaar indien het handelen niet slechts betrekking heeft op een individuele consument, maar op meerdere consumenten gezamenlijk. Er dient immers sprake te zijn van schade toebrengen of kunnen toebrengen aan de collectieve belangen van consumenten – een gedraging waarbij in slechts één enkel geval schade is of zou kunnen komen, is dus onvoldoende. Een voorbeeld met betrekking tot de prijsaanduiding door kappers kan verhelderend werken. Het niet op iedere voor het publiek bestemde ingang van een kapperszaak vermelden van de aangeboden kapperswerkzaamheden en bijbehorende tarieven, is een overtreding van het Besluit prijsaanduiding kappers 1980 dat hangt onder de Prijzenwet. Dergelijke prijsaanduidingen zijn naar hun aard bedoeld om alle consumenten die mogelijk gebruik willen maken van de aangeboden kapperswerkzaamheden te beschermen. Het ontbreken van een dergelijke aanduiding zal dan ook meerdere consumenten schaden of kunnen schaden. Mede omdat de gedragsregulering niet voortvloeit uit deze wet, maar uit de bestaande onderliggende wetgeving, waarop eenieder zijn gedrag voldoende kan afstemmen, meent de regering dat op die wijze voldaan is aan de voorwaarden die voortvloeien uit het legaliteitsbeginsel.

De gehanteerde definitie van inbreuk en intracommunautaire inbreuk levert bij het opleggen van een bestuursrechtelijke boete geen problemen op met het legaliteitsbeginsel. Een potentiële overtreder heeft voldoende zekerheid wanneer zijn gedrag krachtens deze wet kan worden gesanctioneerd.”

Bij tweede nota van wijziging werd hoofdstuk 8 (toen nog: hoofdstuk 7a) ingevoegd (*Kamerstukken II 2005/06, 30 411, nr. 18*). De aanleiding hiervoor was de discussie die in het parlement ontstond naar aanleiding van het amendement-Crone (30411 nrs. 10 en vervangend amendement onder nr. 13) waarbij de wijze van handhaving door de Consumentenautoriteit aan de orde kwam. De vraag was of bestuursrechtelijke handhaving niet de voorkeur boven civielrechtelijke handhaving verdiende. Zie § 6.5.

Om de Kamer tegemoet te komen wijzigde de staatssecretaris het wetsvoorstel zodanig dat een aantal bepalingen uit het BW getransponeerd werden naar de Whc zodat bestuursrechtelijke handhaving daarvan mogelijk werd. De toelichting daarbij is beknopt:

Kamerstukken II 2005/06, 30 411, nr. 18, p. 7

“Met deze Nota van Wijziging wordt een aantal materiële consumentenbepalingen uit het Burgerlijk Wetboek in het wetsvoorstel overgenomen. Hierdoor wordt het mogelijk om de desbetreffende normen bestuursrechtelijk te handhaven. Dit betekent dat de Consumentenautoriteit en de Stichting Autoriteit

Financiële Markten bij overtreding van deze bepalingen in het wetsvoorstel een last onder dwangsom en/of een bestuurlijke boete kunnen opleggen.

Bij de overname van de bepalingen in het wetsvoorstel is qua formulering zoveel mogelijk aansluiting gezocht bij de overeenkomstige bepalingen in het Burgerlijk Wetboek. Voorts wordt artikel 7 van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden in acht genomen. Op basis van dit artikel kan alleen een bestuurlijke boete worden opgelegd wanneer er in de wetgeving een gebods- of verbodsbepaling is opgenomen die nauwkeurig, duidelijk en ondubbelzinnig is geformuleerd.

Niet alle consumentenbepalingen in het Burgerlijk Wetboek lenen zich voor overname in het wetsvoorstel en dus voor bestuursrechtelijke handhaving. Zo bevat het Burgerlijk Wetboek een aantal consumentenbepalingen die zich gezien hun meer open aard niet leent voor overname in het wetsvoorstel. Alleen voor bestuursrechtelijke handhaving komen in aanmerking de normen waarvan de overtreding eenvoudig is vast te stellen. Voorbeelden hiervan zijn de informatieverplichtingen van de handelaar jegens de consument op het gebied van consumentenkoop, koop op afstand, e-commerce, pakketreizen en time-share. De beoordeling en vaststelling van meer open normen dienen te worden overgelaten aan de civiele rechter, en deze zullen derhalve niet als materiële norm worden opgenomen in het wetsvoorstel. Daarnaast houden enkele consumentenbepalingen geen rechten voor consumenten in, deze zijn om die reden niet als materiële norm overgenomen in het wetsvoorstel.

De consumentenbepalingen uit het Burgerlijk Wetboek die niet zijn overgenomen in het wetsvoorstel kan de Consumentenautoriteit en de Stichting Autoriteit Financiële Markten – op grond van het wetsvoorstel – privaatrechtelijk handhaven via de bijzondere verzoekschriftprocedure bij het Hof Den Haag. Bepalingen die wél zijn overgenomen uit het Burgerlijk wetboek kunnen niet (meer) privaatrechtelijk worden gehandhaafd door de Consumentenautoriteit en de Stichting Autoriteit Financiële Markten.”

● **Parlementaire behandeling: definitie ‘consument’**

Kamerstukken I 2006/07, 30 411, nr. C, p. 2-3

“In het wetsvoorstel is – anders dan de leden van de fractie van het CDA menen – wel een definitie van consument opgenomen. Artikel 8.1, eerste lid, onderdeel a, definieert het begrip «consument» als een natuurlijk persoon die niet handelt in de uitoefening van zijn beroep of bedrijf. De definitie van consument in het wetsvoorstel is relevant wanneer de Consumentenautoriteit of de Stichting Autoriteit Financiële Markten toezicht houdt op de naleving van consumentenwetgeving die is opgenomen in hoofdstuk 8 van het wetsvoorstel. Met andere woorden: de definitie is alleen van toepassing wanneer toezicht wordt gehouden op een materiële norm die is opgenomen in het wetsvoorstel zelf.

Het grootste deel van het consumentenrecht dat gehandhaafd wordt krachtens dit wetsvoorstel, is niet opgenomen in hoofdstuk 8 van het wetsvoorstel maar in bestaande wetgeving, zoals het Burgerlijk Wetboek waarin het begrip consument als zodanig niet wordt gehanteerd, maar wel de omschrijving «een natuurlijke persoon die niet handelt in de uitoefening van een beroep op bedrijf». Wanneer bijvoorbeeld bepalingen uit het Burgerlijk Wetboek worden gehandhaafd door de Consumentenautoriteit zijn de in die wet opgenomen definities van toepassing. Zo is bij handhaving van artikel 48c van Boek 7 van het Burgerlijk Wetboek (koop van rechten van gebruik in deeltijd van onroerende zaken) de in artikel 48a van datzelfde boek opgenomen definitie van koper van toepassing. Voor die situaties is het niet nodig om in het wetsvoorstel een definitie van consument op te nemen.

Tot slot is relevant dat verordening 2006/2004 zelf geen definitie bevat van consument, zodat teruggevallen kan worden op de bestaande definities van consument in de richtlijnen die door de Consumentenautoriteit of een andere bevoegde autoriteit gehandhaafd zullen worden.”

Diensten van de informatiemaatschappij

Artikel 8.2

1. Degene die een dienst van de informatiemaatschappij verleent als bedoeld in artikel 15d, derde lid, van Boek 3 van het Burgerlijk Wetboek, neemt artikel 15d, eerste en tweede lid, van Boek 3 van het Burgerlijk Wetboek in acht.

2. Indien commerciële communicatie als bedoeld in artikel 15e, derde lid, van Boek 3 van het Burgerlijk Wetboek, deel uitmaakt van een dienst van de informatiemaatschappij of een dergelijke dienst vormt, zorgt degene in wiens opdracht de commerciële communicatie geschiedt, dat artikel 15e, eerste lid, van Boek 3 van het Burgerlijk Wetboek in acht wordt genomen.

3. De dienstverlener, bedoeld in het eerste lid, neemt de artikelen 227b, eerste en tweede lid, en 227c, eerste lid, van Boek 6 van het Burgerlijk Wetboek in acht.

4. Indien een wederpartij langs de elektronische weg een verklaring als bedoeld in artikel 227c, tweede lid, van het Burgerlijk Wetboek uitbrengt die door de in het eerste lid bedoelde dienstverlener mag worden opgevat hetzij als een aanvaarding van een door hem langs de elektronische weg gedaan aanbod, hetzij als een aanbod naar aanleiding van een door hem langs de elektronische weg gedane uitnodiging om in onderhandeling te treden, bevestigt de dienstverlener de ontvangst van deze verklaring zo spoedig mogelijk langs elektronische weg aan de wederpartij.

5. Het derde en vierde lid zijn niet van toepassing, indien een overeenkomst uitsluitend door middel van de uitwisseling van elektronische post of een soortgelijke vorm van individuele communicatie tot stand komt.

Toelichting artikel

- **Toepassing in de praktijk**

Overtreding van artikel 8.2 werd door de CA vastgesteld in o.a.:

- Besluit Consumentenautoriteit 26 januari 2009, CA/NCB/220/71 (Smart Media Services e.a.)
- Besluit Consumentenautoriteit 5 december 2008, CA/NCB/137/135 (OX-2 International (Realtonekado.nl))
- Besluit Consumentenautoriteit 23 januari 2008, CA/NC/2/127 (Postgarant)
- Besluit Consumentenautoriteit 5 november 2007, CA/NB/35/116 (Sana Direct)

Zwarte bedingen

Artikel 8.3

Degene die algemene voorwaarden gebruikt in een overeenkomst met een consument, bindt die consument niet aan een beding als bedoeld in artikel 236 van Boek 6 van het Burgerlijk Wetboek.

Toelichting artikel

- **Algemeen**

Hoewel de tekst van artikel 8.3 niet verwijst naar artikel 6:231 sub b BW, zal 'degene die algemene voorwaarden gebruikt' opgevat moeten worden als 'gebruiker' in de zin van dat artikel.

Artikel 8.4

Bij een consumentenkoop als bedoeld in artikel 5, eerste lid, van Boek 7 van het Burgerlijk Wetboek, neemt de verkoper artikel 6a, tweede en derde lid, van Boek 7 van het Burgerlijk Wetboek in acht.

Toelichting artikel

- **Algemeen**

Zie de toelichting bij artikel 8.1.

Consumentenkoop; koop en dienst op afstand

Artikel 8.5

1. De toezending van een niet bestelde zaak of het verrichten van een niet opgedragen dienst met het verzoek tot betaling van een prijs, bedoeld in artikel 7, tweede en vierde lid, van Boek 7 van het Burgerlijk Wetboek, is niet toegestaan.
2. De verkoper of dienstverlener neemt bij een koop op afstand als bedoeld in artikel 46a, onder b, van Boek 7 van het Burgerlijk Wetboek de artikelen 46c en 46h, eerste, tweede, vierde, vijfde en zevende lid, van Boek 7 van het Burgerlijk Wetboek in acht.
3. Een ieder die elektronische contactgegevens voor elektronische berichten heeft verkregen in het kader van de verkoop van een zaak mag deze gegevens slechts gebruiken voor het overbrengen van communicatie ter bevordering van de totstandkoming van een koop op afstand met betrekking tot eigen gelijksoortige zaken, indien daarbij artikel 46h, derde lid, van Boek 7 van het Burgerlijk Wetboek in acht wordt genomen.
4. Degene die ongevraagd communicatie overbrengt of mededelingen doet ter bevordering van de totstandkoming van een koop op afstand, neemt artikel 46h, zesde en zevende lid, van Boek 7 van het Burgerlijk Wetboek in acht.
5. Op het bepaalde in het tweede tot en met het vierde lid, is artikel 46i van Boek 7 van het Burgerlijk Wetboek van overeenkomstige toepassing.

Toelichting artikel

- **Algemeen**

Zie de toelichting bij artikel 8.1.

- **Toepassing in de praktijk**

Overtreding van artikel 8.5, lid 2, werd door de CA vastgesteld in o.a.:

- Besluit Consumentenautoriteit 23 maart 2009, CA/NB/106/101 (Tele2)
- Besluit Consumentenautoriteit 26 januari 2009, CA/NCB/220/71 (Smart Media Services e.a.)
- Besluit Consumentenautoriteit 4 december 2008, CA/NB/22/200 (Pretium)

- Besluit Consumentenautoriteit 23 april 2008, CA/NCB/17 (UPC)
- Besluit Consumentenautoriteit 5 december 2008, CA/NCB/137/135 (OX-2 International (Realtonekado.nl))
- Besluit Consumentenautoriteit 23 januari 2008, CA/NC/2/127 (Postgarant)
- Besluit Consumentenautoriteit 5 november 2007, CA/NB/35/116 (Sana Direct)

Artikel 8.6

1. Een verkoper die handelt in de uitoefening van een beroep of bedrijf en die een koop aangaat als bedoeld in artikel 48a, onder a, van Boek 7 van het Burgerlijk Wetboek:
 - a. draagt er zorg voor dat de koop schriftelijk wordt aangegaan;
 - b. draagt er zorg voor dat de koopakte voldoet aan de bij of krachtens 48b van Boek 7 van het Burgerlijk Wetboek gestelde eisen, en
 - c. neemt artikel 48b, tweede lid, van Boek 7 van het Burgerlijk Wetboek in acht.
2. Een verkoper als bedoeld in het eerste lid, neemt artikel 48f van Boek 7 van het Burgerlijk Wetboek in acht.

Toelichting artikel

- **Algemeen**

Zie de toelichting bij artikel 8.1.

Pakketreizen

Artikel 8.7

Een reisorganisator als bedoeld in artikel 500 van Boek 7 van het Burgerlijk Wetboek neemt de bij of krachtens de artikelen 501 en 502 van Boek 7 van het Burgerlijk Wetboek gestelde eisen in acht.

Toelichting artikel

- **Algemeen**

Zie de toelichting bij artikel 8.1.

Oneerlijke handelspraktijken

artikel 8.8

Een handelaar neemt de bepalingen van afdeling 3A van Titel 3 van Boek 6 van het Burgerlijk Wetboek in acht.

Toelichting artikel

- **Algemeen**

Dit artikel is toegevoegd door de Wet OHP (*Stb.* 2008, 397).

- **Parlementaire behandeling**

Het oorspronkelijke wetsvoorstel OHP ging verder op de door de Whc ingeslagen weg van duale handhaving. De artikelen 6:193a-193d en 193h BW zouden civielrechtelijk gehandhaafd worden en het oorspronkelijk voorgestelde artikel 8.8 bepaalde daarom dat voor het overige de bestuursrechtelijke handhavingsweg zou worden gevolgd. Artikel 8.8 bepaalde daartoe (tekst oorspronkelijke wetsvoorstel OHP):

1. Het is een handelaar niet toegestaan de in de artikelen 193g en 193i van Boek 6 van het Burgerlijk Wetboek genoemde handelspraktijken te verrichten.
2. In het geval van een uitnodiging tot aankoop als bedoeld in artikel 193a, onder g, van Boek 6 van het Burgerlijk Wetboek verstrekt een handelaar de essentiële informatie, bedoeld in artikel 193e van Boek 6 van het Burgerlijk Wetboek indien deze niet reeds uit de context blijkt.
3. In het geval van commerciële communicatie, reclame en marketing daaronder begrepen, verstrekt een handelaar de essentiële informatie, bedoeld in artikel 193f van Boek 6 van het Burgerlijk Wetboek.

De onderdelen van de bijlage zouden in overeenstemming hiermee worden gebracht. Het handhaven van het duale handhavingstelsel werd in het wetsvoorstel OHP als volgt onderbouwd:

Kamerstukken II 2006/07, 30 928, nr. 8, p. 10

“De leden van de fractie van het CDA vragen een toelichting op de werking tussen een norm neergelegd in het Burgerlijk Wetboek en de bestuursrechtelijke handhaving daarvan. Deze leden willen voorts vernemen wanneer er precies sprake is van een norm waarvan de overtreding eenvoudig is vast te stellen. In de Wet handhaving consumentenbescherming is een aantal materiële consumentenbepalingen uit het Burgerlijk Wetboek overgenomen. Deze normen kunnen de Consumentenautoriteit en de AFM, voor zover de overtreding een financiële dienst of activiteit betreft, bestuursrechtelijk handhaven. Dit wetsvoorstel sluit aan bij deze systematiek. Een aantal bepalingen uit het wetsvoorstel is eveneens overgenomen in de Wet handhaving consumentenbescherming en kan bestuursrechtelijk worden gehandhaafd.

De reden dat niet alle bepalingen inzake oneerlijke handelspraktijken uit het Burgerlijk Wetboek worden overgenomen in de Wet handhaving consumentenbescherming is dat niet elk van deze bepalingen zich leent zich voor bestuursrechtelijke handhaving. Alleen die normen waarvan de overtreding eenvoudig is vast te stellen, kunnen bestuursrechtelijk worden gehandhaafd. Dit volgt uit artikel 7 van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden (EVRM). Op basis van dit artikel kan alleen een bestuurlijke boete worden opgelegd wanneer in de wetgeving een gebods- of verbodsbepaling is opgenomen die nauwkeurig, duidelijk en ondubbelzinnig is geformuleerd. Voorbeelden hiervan zijn de voorgestelde artikelen 6:193g en 193i, welke worden overgenomen in (nieuw) artikel 8.8, eerste lid, van de Wet handhaving consumentenbescherming. Deze bepalingen bevatten een opsomming van respectievelijk misleidende en agressieve handelspraktijken die onder alle omstandigheden zijn verboden. De privaatrechtelijk te handhaven bepalingen van het wetsvoorstel bevatten veel open normen, die in de concrete omstandigheden van het geval moeten worden ingevuld. Een voorbeeld van een dergelijke bepaling is artikel 6:193b van het wetsvoorstel. Hierin wordt bepaald dat een handelspraktijk oneerlijk is indien een handelaar in strijd handelt met:

- a) de vereisten van professionele toewijding, en
- b) het vermogen van de gemiddelde consumenten om een geïnformeerd besluit te nemen aanmerkelijk wordt beperkt, waardoor de gemiddelde consument een besluit over een overeenkomst neemt of kan nemen, dat hij anders niet had genomen.

De interpretatie en de toepassing van deze normen in het concrete geval dienen te worden overgelaten aan de civiele rechter. De Consumentenautoriteit en de AFM kunnen door middel van de bijzondere verzoekschriftprocedure (artikel 3:305d) een zaak ter beoordeling voorleggen aan de civiele rechter.”

Uiteindelijk ziet de Wet OHP er heel anders uit en is de duale handhaving in de Whc niet gecontinueerd voor wat betreft oneerlijke handelspraktijken. Bij amendement-Vos (zie nader § 6.5) is namelijk het duale handhavingssysteem voor wat betreft de Wet OHP verlaten en is gekozen voor de ‘una via’ van het bestuursrecht. Daardoor verwijst de normstelling van artikel 8.8 Whc nu naar de bestuursrechtelijke handhaving.

Kamerstukken II 2007/08, 30 928, nr. 14 (amendement-Vos), p. 2-3

“Dit amendement regelt dat de Consumentenautoriteit en de Autoriteit Financiële Markten (AFM) tegen alle oneerlijke handelspraktijken bestuursrechtelijk kunnen optreden. Daarmee worden deze toezichthouders bevoegd om – zoals bij alle andere markttoezichthouders als de NMa, NZa, OPTA het geval is – ook tegen overtredingen van zogenaamde «open normen» op te treden. Open normen zijn normen die in de concrete omstandigheden van het geval moeten worden uitgelegd en toegepast. Naast open normen zijn er «gesloten normen» waarvan de overtreding eenvoudig is vast te stellen. In het voorliggende wetsvoorstel zijn de Consumentenautoriteit en de AFM slechts aangewezen voor de bestuursrechtelijke handhaving van dergelijke gesloten normen.

Er zijn drie argumenten voor dit amendement.

1. Bestuursrechtelijke handhaving is efficiënter dan het tweeledige bestel van zowel civielrechtelijke als bestuursrechtelijke handhaving. De Consumentenautoriteit en de Autoriteit Financiële Markten moeten immers een civielrechtelijk verzoekschrift motiveren, waarna het Gerechtshof in Den Haag het werk moet overdoen. Dat kost tijd en menskracht.

2. Met het amendement verdwijnt de discrepantie in het voorliggende wetsvoorstel tussen de handhaving van open en gesloten normen. Deze discrepantie is er in gelegen dat een malafide handelaar voor een overtreding van een gesloten OHP norm bestraft wordt met een door de Consumentenautoriteit of AFM op te leggen boete van maximaal 450 000 euro, terwijl de handelaar voor een overtreding van een open OHP norm in het geheel geen straf kan krijgen, zelfs als het om een zeer zware overtreding gaat.

3. Bij civielrechtelijke handhaving van een open norm via de verzoekschriftprocedure bij het Gerechtshof Den Haag (art. 3:305d BW) kan volgens het voorliggende voorstel de toezichthouder slechts een bevel tot staking van de overtreding verzoeken aan de rechter. Er kan echter geen boete worden opgelegd. Ook is schadevergoeding vorderen niet mogelijk via deze verzoekschriftprocedure. Ook via een collectieve actie door een consumentenorganisatie (art. 3:305a BW) of een toezichthouder als de Consumentenautoriteit (art. 3:305b BW) is vordering van schadevergoeding niet mogelijk. Dat betekent dat punitieve sancties ontbreken voor het overtreden van dergelijke open normen, hoewel het gaat om oneerlijke handelspraktijken. Het voorliggende wetsvoorstel heeft daarmee onvoldoende afschrikwekkende werking om malafide handelaars te weerhouden van het overtreden van deze open normen en daarmee is de consument onvoldoende beschermd. Daar komt bij dat staking van een overtreding (logischerwijs) alleen verzocht kan worden bij lopende inbreuken. Een handelaar die zijn oneerlijke praktijken staakt, ontspringt dus de dans. Het amendement maakt het sanctioneren van dergelijke praktijken wel mogelijk door bestuursrechtelijke handhaving (bestuurlijke boete en last onder dwangsom) te introduceren – voor zowel lopende als reeds gestaakte inbreuken. In de mededingingspraktijk heeft deze bestuursrechtelijke praktijk zijn nut bewezen.

Uiteraard staat er voor de handelaar die geconfronteerd wordt met sancties altijd rechtsbescherming open in de vorm van beroep bij de rechter (rechtbank Rotterdam met als hoger beroepsinstantie het College van beroep voor het bedrijfsleven). Deze rechter zal zware eisen stellen aan de bewijslast die de Consumentenautoriteit of AFM naar voren brengen, hetgeen een zorgvuldige afweging van de belangen van zowel de handelaar als de consument waarborgt.

Omdat met dit amendement naast de (gewone) civiele rechter in individuele zaken ook de Rechtbank Rotterdam en het College van beroep voor het bedrijfsleven in de bestuursrechtelijke weg dezelfde begrippen uit het Burgerlijk Wetboek (artikelen 6:193a tot en met 6:193j BW van het wetsvoorstel) uit kunnen leggen, wordt tevens met het amendement bepaald dat «cassatie in het belang der wet» kan worden ingesteld tegen uitspraken in hoger beroep van het College van beroep voor het bedrijfsleven in de bestuursrechtelijke weg. Daarmee wordt uniformiteit van jurisprudentie en begripsuitleg in deze

twee verschillende rechtskolommen verzekerd. Conform artikel 78 van de Wet op de rechterlijke organisatie, neemt de Hoge Raad alleen kennis van het beroep in cassatie tegen uitspraken van de administratieve rechter als hierin wettelijk is voorzien (wat met aanneming van dit amendement is geregeld). Alleen de procureur-generaal bij de Hoge Raad kan «cassatie in het belang der wet» eisen. Cassatie in het belang der wet kan niet worden ingesteld indien voor partijen een gewoon rechtsmiddel openstaat en brengt geen nadeel toe aan de rechten door partijen verkregen. Dit vloeit automatisch voort uit artikel 78 van de Wet op de rechterlijke organisatie. De Hoge Raad kan zich dus bijvoorbeeld niet buigen over de hoogte van een opgelegde boete. De procureur-generaal zal cassatie in het belang der wet instellen, als de uitleg van dezelfde BW-begrippen uit elkaar dreigt te lopen door jurisprudentie van verschillende rechters in de twee rechtskolommen. Met dit amendement wordt bepaald, dat de Hoge Raad het laatste woord heeft bij de uitleg van het Burgerlijk Wetboek. De figuur van cassatie in het belang der recht bij de Hoge Raad tegen uitspraken van administratieve rechters is niet uniek en komt ook voor in het sociale zekerheidsrecht en de fiscaliteit, waarbij dezelfde begrippen zowel door de civiele als de administratieve rechter kunnen worden uitgelegd – zie de wetsgeschiedenis rond artikel 78 van de Wet op de rechterlijke organisatie (TK 27 181, nr. 3 – p. 61 en nr. 6 – p. 103/104).”

Het amendement werd door kamerlid Vos als volgt beargumenteerd:

Handelingen II 2007/08, 14, 925

“Met een aantal punten wil mijn fractie de bescherming van de consument, maar ook de handhaving van de wet verbeteren. Mijn fractie is voor een volledige bestuursrechtelijke handhaving door de Consumentenautoriteit.

Dat willen wij om een aantal redenen. De eerste is dat bestuursrechtelijke handhaving efficiënter is dan civielrechtelijke handhaving. Nu moet de Consumentenautoriteit voor die onderdelen die civielrechtelijk worden gehandhaafd een verzoekschrift indienen bij de rechter omdat het om open normen zou gaan. De rechter doet dat werk nog eens dunnetjes over, maar daar gaat veel tijd overheen. Het lijkt onze fractie dat de Consumentenautoriteit even capabel is, wellicht zelfs meer ervaren, als het gaat om het bepalen van de mate van onrechtmatigheid of de overtreding. Wij willen de Consumentenautoriteit graag wat meer tanden geven. Dat kan door een volledig bestuursrechtelijke handhaving door deze publiekrechtelijke instelling. Een andere reden is dat dit in lijn ligt met de wijze van handhaving, zoals die ook plaatsvindt door de NMa. De duale route is wat ons betreft onnodig omslachtig. De nota naar aanleiding van het verslag over deze vraag is onduidelijk. Er wordt niet overtuigend beargumenteerd dat een oneerlijke handelspraktijk niet goed kan worden aangepakt door de toezichthouder. Een volledig bestuursrechtelijke handhaving laat onverlet dat er andere vormen van geschilbeslechting blijven bestaan. De individuele consument kan nog steeds naar de geschillencommissie en verenigingen, als bedoeld in Boek 3, artikel 305a, kunnen nog steeds rechtsvorderingen instellen. Dat mooie systeem blijft dan gehandhaafd, zoals al is aangegeven in de beantwoording van de vragen van de VVD in de nota naar aanleiding van het verslag. Ik heb daarom een amendement op dit punt ingediend. Dat komt erop neer dat de Consumentenautoriteit en de AFM deze wet geheel bestuursrechtelijk kunnen handhaven.”

Bij brief van 6 november 2007 ontraadde de Minister van Justitie het amendement:

“Tijdens de plenaire behandeling van het wetsvoorstel in de Tweede Kamer op 17 oktober jl. is de Staatssecretaris van Economische Zaken reeds ingegaan op de argumenten die doorslaggevend zijn geweest bij de keuze voor het duale handhavingssysteem zoals dit in het wetsvoorstel is opgenomen. Kort gezegd is het niet aangewezen om een bestaand handhavingssysteem op slechts één onderdeel (oneerlijke handelspraktijken) nu reeds te wijzigen terwijl de Whc nog geen jaar geleden in werking is getreden. Het ligt voor de hand om de evaluatie van de Whc af te wachten en op grond van die evaluatie zo nodig aanpassingen van de gehele regeling door te voeren.

Het tweede punt betreft een aanvulling op het eerder ingediende amendement. Het gewijzigde amendement maakt het mogelijk dat de procureur-generaal bij de Hoge Raad der Nederlanden cassatie in het belang der wet kan instellen wegens schending of verkeerde toepassing van artikel 8.8 Whc. Deze aanvulling is volgens mevrouw Vos nodig, omdat door de werking van haar amendement twee rechtscolleges, namelijk het College van Beroep voor het bedrijfsleven (bestuursrecht) of de Hoge Raad (civiel recht), in hoogste instantie een verschillende uitleg kunnen geven aan dezelfde norm. Mevrouw Vos

acht dit onwenselijk en introduceert ten behoeve van een eenduidige uitleg van begrippen de mogelijkheid van cassatie in het belang der wet.

Anders dan in de toelichting bij het amendement is opgenomen, kent de Nederlandse wetgeving slechts in één wet de mogelijkheid van cassatie in het belang der wet: artikel 78, derde lid, Wet op de rechterlijke organisatie. Wel is in een dertiental wetten op het gebied van sociale zekerheid en fiscaliteit cassatie in bestuursrechtelijke zaken opengesteld met name ten behoeve van de uitleg van begrippen. Mevrouw Vos beoogt echter geen aanvullend rechtsmiddel en kiest om die reden voor het openstellen van cassatie in het belang der wet en niet voor cassatie.

Het voorstel tot openstelling van cassatie in het belang der wet vloeit voort uit de werking van het amendement dat reeds om andere redenen is ontraden. Ik onderken dat door de werking van het amendement een verschillende uitleg van de open normen zoals deze in de nieuwe afdeling 6:3.3a BW zijn genomen, zou kunnen optreden. Met name over de uitleg van «handelen in strijd met de professionele toewijding» (artikel 6:193b lid 2 (nieuw)) zal vermoedelijk jurisprudentie ontstaan. Zonder introductie van een vergaand middel als cassatie in het belang der wet kan echter in de praktijk aan dit probleem reeds tegemoet worden gekomen. Dit kan bijvoorbeeld door informeel overleg tussen de bestuursrechter en de civiele rechter, of doordat de bestuursrechter zich oriënteert op de rechtspraak van de Hoge Raad als de «meest gerede rechter». Het is onwenselijk en ook onnodig cassatie in het belang der wet op te nemen. Om bovengenoemde redenen ontraad ik het amendement.”

Tijdens de mondelinge behandeling van het wetsvoorstel trachtten de Minister van Justitie en de Staatssecretaris van Economische Zaken de Tweede Kamer te overtuigen dat het amendement niet raadzaam was:

Handelingen II 2007/08, 14, 938-939

(Minister van Justitie Hirsch Ballin:) “De heer Teeven heeft verder gevraagd naar de werking van het duale handhavingstelsel van de Wet handhaving consumentenbescherming. Dit is al bij de behandeling van het wetsvoorstel aan de orde geweest. De vraag wat de voordelen zijn van de privaatrechtelijke handhaving, blijft uiteraard relevant. Dit is wel een bewuste keuze die pas in december vorig jaar is gemaakt. In de bijlage bij de Wet handhaving consumentenbescherming is precies afgebakend welke regels langs privaatrechtelijke en welke langs bestuursrechtelijke weg zullen worden gehandhaafd. Bestuursrechtelijke handhaving geschiedt bij normen waarvan de overtreding eenvoudig is vast te stellen, bijvoorbeeld overtreding van een concrete wettelijke informatieverplichting. Privaatrechtelijke handhaving wordt toegepast bij open normen die in concrete omstandigheden moeten worden ingevuld, bijvoorbeeld het handelen in strijd met professionele toewijding.

Die keuzes zijn niet zonder reden gemaakt en ze lijken ons ook de juiste. Ik hoop dat dit voldoende licht werpt op de verhouding tussen beide handhavingssystemen uit de optiek van de privaatrechtelijke handhaving en de rol die de rechters daarin te spelen hebben.”

Handelingen II 2007/08, 14, 940

(Staatssecretaris Heemskerck:) “Ik kom bij de handhaving. Zoals de minister zei, de bestuursrechtelijke handhaving vindt plaats bij de bepalingen waarvan de overtreding eenvoudig is vast te stellen. Dat is de zogenaamde zwarte lijst. Men beweert dan dat er een gedragscode is ondertekend, terwijl dat niet het geval is. Of men beweert dat een product legaal gekocht kan worden, terwijl dat niet het geval is. Of men zet kinderen in reclames rechtstreeks aan tot het kopen van geadverteerde producten te kopen, of men beweegt ouders of andere volwassenen ertoe die producten voor de kinderen te kopen. Wij hebben dus juist voor kinderen extra bescherming nodig.

De privaatrechtelijke handhaving, waarmee wordt bedoeld de handhaving door de Consumentenautoriteit via een civielrechtelijke procedure, gebeurt via de zogeheten open normen. Die moeten steeds in de concrete omstandigheden van het geval worden uitgelegd en toegepast. De interpretatie en toepassing van dit soort normen wordt overgelaten aan de civiele rechter. Een voorbeeld is de open norm professionele toewijding. Bij het wetsvoorstel inzake oneerlijke handelspraktijken is precies zo gehandeld als bij de Wet handhaving consumentenbescherming. Er is gekozen voor dezelfde twee routes. Wij zien geen reden om dat te veranderen. Ik kan de gedachte van mevrouw Vos volgen, die zegt dat een bestuursrechtelijke sanctie effectiever zou kunnen zijn. Via de privaatrechtelijke route kan immers alleen worden gevraagd een overtreding te staken, terwijl via het bestuursrecht een boete kan worden opgelegd. Ik

geef mevrouw Gesthuizen toe dat er bij andere bestuursrechtelijke organen sprake is van niet geheel gesloten normen. Ik wijs bijvoorbeeld op het mededingingsrecht, dat wordt gehandhaafd door de NMa of de AFM. Wij willen maximaal aansluiten bij de Wet handhaving consumentenbescherming en daarom kiezen wij voor de dubbele aanpak.

Mevrouw Vos (PvdA): U hebt nog steeds niet de vraag van mevrouw Gesthuizen en de heer Teeven beantwoord, waarom u kiest voor aansluiting bij de Whc, maar niet voor aansluiting bij wat wij al kennen met NMa en AFM. Ik ben nog niet helemaal overtuigd waarom wij een gedeelte privaatrechtelijk zouden moeten handhaven en waarom de Consumentenautoriteit, die immers veel ervaring heeft, dat niet net zo goed zou kunnen doen als AFM en NMa.

Staatssecretaris Heemskerck: Wij geven de Consumentenautoriteit eigenlijk een extra instrument in de gereedheidskist, maar wij veranderen niet de wijze waarop de Consumentenautoriteit met dat gereedschap omgaat, namelijk soms privaatrechtelijk en dan weer bestuursrechtelijk. Daarmee hebben wij eigenlijk dezelfde benadering gekozen als de Wet handhaving consumentenbescherming. Wij hebben het niet over de NMa of over de AFM, maar over de Consumentenautoriteit. Wel hebben wij ervoor gekozen, de boetes te verhogen bij de expliciet duidelijke normen. Waarom hebben wij dat gedaan? Welnu, in de eerste plaats zullen de Consumentenautoriteit en de AFM, meer dan bij overtredingen van bepalingen van de Wet handhaving consumentenbescherming die zij tegenkomen, bij oneerlijke handelspraktijken te maken krijgen met aanbieders van wie de hele praktijk erop gericht is, consumenten geld afhandig te maken door middel van agressieve en misleidende methoden. Wij hebben het dan over de boevenbedrijven. Dergelijke aanbieders worden niet zo snel afschrikt door een maximumboete van € 67.000. Evenmin laten zij zich afschrikken door een slechte pers of door een zogenaamd slechte reputatie. Voor dit soort aanbieders is een afschrikwekkender middel nodig.

Mevrouw Gesthuizen (SP): Voor iedere kwaadwillende smerige boef die zich voordoet als ondernemer en die mensen geld uit de zak wil kloppen, is er een afschrikwekkend middel nodig. In de toelichting staat dat de sancties even efficiënt en effectief zullen zijn, maar het lijkt mij dat er een heel belangrijk verschil is in effectiviteit tussen een toezichthouder die tegen de ene overtreder van de wet zegt: u krijgt van mij nu een fikse bestuurlijke boete – daar gaat een enorm afschrikwekkende werking vanuit – en een toezichthouder die tegen een andere overtreder zegt: wat u doet is niet netjes, als u er niet mee stopt, krijgt u van mij een dwangsom opgelegd. Er is dan toch een enorm verschil in afschrikwekkende werking?

Staatssecretaris Heemskerck: Ik maakte mijn opmerking in antwoord op de vraag waarom de boete is verhoogd van € 67.000 naar € 450.000. Daar was mijn inbreng op gericht. Wij hebben die verhoging van € 67.000 naar € 450.000 – die overigens nog op basis van een aantal criteria te differentiëren valt, zeg ik tegen mevrouw Van Vroonhoven – ingevoerd, omdat hier toch wel sprake is van misleidende agressieve praktijken. En dat terwijl juist zeer duidelijk was waar men zich aan moet houden. Dat is immers heel nauwkeurig omschreven in de zwarte lijst.

Mevrouw Gesthuizen (SP): Maar voor die andere praktijken die net zo in strijd zijn met de wet, wilt u niet zo'n strenge sanctie opleggen. Dat begrijp ik niet.

Staatssecretaris Heemskerck: Nee, dat zijn de wat meer open normen. Daarbij blijft de route open van mogelijk privaatrechtelijke handhaving en ik verzet mij ertegen dat dit niet duidelijk of niet afschrikwekkend zou zijn. Ook daarvoor kunnen eventueel sancties opgelegd worden."

Handelingen II 2007/08, 14, 942

(Minister van Justitie Hirsch Ballin:) "Misschien is het goed om nog iets te zeggen over het punt van het gedeeltelijk privaatrechtelijk handhaven dat mevrouw Vos naar voren heeft gebracht. Via het privaatrecht worden de open normen gehandhaafd. Die normen behoeven interpretatie. In de regeling oneerlijke handelspraktijken gaat het bovendien nog om nieuwe, open normen zoals professionele toewijding. Dan is het goed om de interpretatie en de toetsing vooraf daarvan door de burgerlijke rechter te laten voortbestaan. In het bestuursrecht komt een bestuurlijke boete, die echter niet toekomt aan de consument. De consument heeft er iets aan als de inbreuk in zijn rechten wordt gerepareerd, bijvoorbeeld door middel van vernietiging van de overeenkomst, misschien ook schadevergoeding."

Handelingen II 2007/08, 14, 943

(Staatssecretaris Heemskerck:) "Ook wat dat betreft herhaal ik wat er is besloten bij de behandeling van de Wet handhaving consumentenbescherming. Er is aangegeven dat zou moeten worden begonnen met de twee routes. In 2009 wordt de wet geëvalueerd. In feite staat de Wet oneerlijke handelspraktijken nu naast de Wet handhaving consumentenbescherming. Laten wij dus ook de Consumentenautoriteit op

dezelfde manier en met dezelfde instrumenten aan de gang laten gaan. Daarom ontraad ik aanneming van dit amendement.”

Het heeft niet mogen baten: het amendement is aangenomen en de privaatrechtelijke handhaving door de CA en AFM van de Wet OHP is daarmee van de baan.

Artikel 8.9

De dienstverrichter die diensten verricht als bedoeld in richtlijn 2006/123/EG van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 12 december 2006 betreffende diensten op de interne markt (PbEU L 376), neemt de bepalingen van Afdeling 2a van titel 5 van Boek 6 van het Burgerlijk Wetboek in acht.

Toelichting artikel

- **Algemeen**

Dit artikel is ingevoerd ter gelegenheid van de invoering van de Dienstenwet (implementatiewet van de Dienstenrichtlijn). De gedachte was deze:

Kamerstukken II 2007/08, 31 579, nr. 3 (Dienstenwet), p. 54

“Dit wetsvoorstel geeft de Consumentenautoriteit de bevoegdheid op te treden als deze informatieverplichtingen jegens groepen van consumenten niet worden nagekomen (naast privaatrechtelijke handhaving door individuele afnemers via de rechter). Hiermee wordt de bescherming van de consument versterkt. Ook zal de versterking van toezicht door het bevorderen van administratieve samenwerking over de lidstaatgrenzen heen positief kunnen uitwerken op het consumentenvertrouwen in het functioneren van de interne dienstenmarkt.”

Bedacht moet worden dat de bepalingen van Afdeling 6.5.2a BW niet specifiek ter bescherming van consumenten zijn opgesteld; ook ondernemende ‘afnemers’ worden er door beschermd. Hoewel de wettekst dit niet met zoveel woorden zegt, volgt uit de structuur van de Whc dat de CA alleen kan optreden bij niet-naleving van Afdeling 6.5.2a BW indien dit een inbreuk op collectieve consumentenbelangen oplevert.²⁶⁶

9.9. Hoofdstuk 9 Whc - Wijziging in andere wetten

*Wijzigingen in andere wetten
Verzoekschrift privaatrechtelijke handhaving
Onverwijilde behandeling*

HOOFDSTUK 9. WIJZIGING IN ANDERE WETTEN

²⁶⁶ Zie *Kamerstukken II 2007/08, 31 579, nr. 3, p. 137.*

Artikel 9.1 (= artikel 3:305d BW)

Artikel 9.1 Whc voerde een nieuw artikel in Boek 3 van het Burgerlijk Wetboek in, namelijk artikel 3:305d BW. Inmiddels is de tekst daarvan door inwerkingtreding van de Wet OHP (*Stb.* 2008, 397) weer gewijzigd, zodat hier alleen de thans geldende tekst is opgenomen.

Artikel 305d. 1. Het gerechtshof te 's-Gravenhage kan op verzoek van:

a. de Consumentenautoriteit;

b. de Stichting Autoriteit Financiële Markten, of

c. een stichting of vereniging met volledige rechtsbevoegdheid, die krachtens haar statuten tot taak heeft de bescherming van gelijksoortige belangen van andere personen, bevelen dat degene die een overtreding als bedoeld in artikel 1.1 onder k van de Wet handhaving consumentenbescherming pleegt van de wettelijke bepalingen, bedoeld in onderdeel a van de bijlage bij de Wet handhaving consumentenbescherming, die overtreding staakt.

2. Het gerechtshof kan eveneens op hun verzoek bevelen dat een gedragscode die een handelen in strijd met de artikelen 193a tot en met 193i van Boek 6 bevordert door de houder van die gedragscode, bedoeld in artikel 193a, onder i, van Boek 6, wordt aangepast.

3. Het gerechtshof kan voorts worden verzocht degene die de overtreding pleegt, dan wel de houder van de gedragscode die het handelen in strijd met de artikelen 193a tot en met 193i van Boek 6 bevordert, te veroordelen tot het openbaar maken of openbaar laten maken van de beschikking, bedoeld in de leden 1 en 2. Indien er sprake is van een misleidende handelspraktijk als bedoeld in de artikelen 193c tot en met 193g van Boek 6, kan het gerechtshof op verzoek de handelaar tevens veroordelen tot rectificatie van de informatie. De openbaarmaking of rectificatie geschiedt op een door het gerechtshof te bepalen wijze en op kosten van de door het gerechtshof aan te geven partij of partijen.

4. Artikel 305a lid 2 is van overeenkomstige toepassing, indien een stichting of een vereniging met volledige rechtsbevoegdheid die krachtens haar statuten tot taak heeft het behartigen van de collectieve belangen van personen, een verzoek indient als bedoeld in de leden 1, 2 en 3.

5. Het gerechtshof behandelt het verzoek onverwijld.

6. Geschillen ter zake van de tenuitvoerlegging van de in de leden 1, 2 en 3 bedoelde veroordelingen, alsmede van de veroordeling tot betaling van een dwangsom, zo deze is oplegd, worden bij uitsluiting door het gerechtshof te 's-Gravenhage beslist.

Toelichting artikel

- **Algemeen**

De oorspronkelijke nummering van dit artikel was 8.1. Het artikel is verder aangepast aan inwerkingtreding van de Wet OHP (*Stb.* 2008, 397).

Lid 1 van artikel 3:305d BW geeft min of meer de civielrechtelijke pendant van artikel 2.5 en 3.3 Whc. Artikel 2.5 Whc geeft aan de CA de bevoegdheid om de in onderdeel a van de bijlage bij de Whc genoemde wetsartikelen privaatrechtelijk te handhaven door middel van een speciale privaatrechtelijke verzoekschriftprocedure bij het Gerechtshof 's-Gravenhage. De CA is verplicht om eerst een redelijke termijn te stellen om de overtreding te staken en om

gegevens in te zien (art. 2.5 lid 2). Eenzelfde bevoegdheid tot privaatrechtelijke handhaving komt de AFM toe op grond van artikel 3.3 Whc voor wat betreft *intracommunautaire* inbreuken op de wettelijke bepalingen bedoeld in onderdeel a van de bijlage bij de Whc (art. 3.3 Whc). Het gekozen stelsel leidt er toe dat voor wat betreft zuiver 'nationale' inbreuken in financiële diensten op de wettelijke bepalingen van onderdeel a noch de CA noch de AFM civielrechtelijke handhaving via artikel 305d BW ter hand mag nemen (zie nader de aantekening bij art. 3.1).²⁶⁷

Lid 2 geeft bevoegdheid om op te treden tegen 'foute gedragscodes' en de 'houder' tot aanpassing daarvan te dwingen. Zie nader § 6.5.3.

Lid 3 geeft openbaarmaking van de beschikking van het Hof als mogelijke remedie.

Lid 4 van artikel 3:305d BW verwijst private handhavers naar de overlegplicht van artikel 3:305a lid 2 BW. De overlegplicht geldt niet voor de CA en de AFM, aldus de regering (zie hierna). De reden hiervoor is dat in de artikelen 2.5 lid 2 en 3.3 lid 2 Whc hierin al voorzien. Artikel 3:305d lid 4 zal dus wel niet gelden voor de AFM, hoewel dat strikt genomen ook een stichting is en haar taakstelling gezien artikel 2 van haar statuten ook betreft de 'zuivere verhoudingen tussen marktpartijen en zorgvuldige behandeling van cliënten' en hetgeen 'in de ruimste zin met het vorenstaande verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn'.

Lid 5 van artikel 3:305d BW verplicht het Hof tot 'onverwijld' behandelen van het verzoekschrift, maar een gefixeerde termijn is niet opgenomen.

Lid 6 maakt het Hof Den Haag bevoegd om van executiegeschillen kennis te nemen (ook 'onverwijld', naar ik aanneem).

- **Parlementaire behandeling**

Kamerstukken II 2005/06, 30 411, nr. 3, p. 71-72

"In het BW wordt een bijzondere verzoekschriftprocedure gecreëerd (zie de toelichting op artikel 2.5). Zowel de ConsumentenAutoriteit als bepaalde belangenorganisaties kunnen een verzoekschrift bij het gerechtshof Den Haag indienen, dat kan bevelen dat een inbreuk of intracommunautaire inbreuk wordt gestaakt. Ook aan de Stichting Autoriteit Financiële Markten is de bevoegdheid toegekend om een verzoekschrift in te dienen (zie de toelichting op de artikelen 3.1 en 3.2). Het gerechtshof Den Haag is bij uitsluiting bevoegd. Daarnaast zal het gerechtshof te Den Haag de verzoekschriften met onverwijldde spoed dienen te behandelen, zodat daarmee wordt voldaan aan de eis van onverwijldheid uit artikel 8 van verordening 2006/2004.

Zijn bij de collectieve actie (artikel 3:305a BW) stichtingen of verenigingen met volledige rechtsbevoegdheid bevoegd een rechtsvordering in te stellen tot bescherming van gelijksoortige belangen van andere personen, in dit artikel kunnen stichtingen of verenigingen met volledige rechtsbevoegdheid met zetel in Nederland die ingevolge hun statuten de belangen behartigen van eindgebruikers van niet voor een beroep of bedrijf bestemde goederen of diensten een verzoekschrift indienen. Hiermee wordt de kring van mogelijke indieners van een verzoekschrift buiten de ConsumentenAutoriteit en de Stichting Autoriteit Financiële Markten beperkt tot consumentenorganisaties die belangenbehartiging als statutaire doelstelling hebben. In het algemeen deel van deze toelichting is aan de orde gesteld waarom het noodzakelijk is dat deze bijzondere procedure naast de «normale» dagvaardingsprocedure in het leven wordt geroepen (zie paragraaf 5.3).

Voor wat betreft de procedurele bepalingen is artikel 261 en volgende van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering van toepassing. Het gerechtshof Den Haag kan de overtreders bevelen om een inbreuk of intracommunautaire inbreuk te staken onder verbeurte van een dwangsom. Dit volgt uit de omstandigheid dat iedere feitelijke rechter de bevoegdheid heeft een dwangsom op te leggen. Artikel 611a en volgende van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering zijn hierop van toepassing.

²⁶⁷ Over de bevoegdheden van de AFM zie in algemene zin § 7.

Tenslotte is het gerechtshof bevoegd om degene die inbreuk maakt te veroordelen tot het openbaar maken van de beschikking. Hiermee wordt voldaan aan het vereiste van artikel 4, zesde lid, van verordening 2006/2004.”

Kamerstukken II 2005/06, 30 411, nr. 3, p. 33-34

“De civielrechtelijk te handhaven civielrechtelijke regels staan opgesomd in onderdeel a van de bijlage bij het wetsvoorstel. Om een inbreuk op deze rechtsregels snel en effectief te kunnen beëindigen is een bijzondere verzoekschriftprocedure voor de consumententoezichthouder gecreëerd bij het gerechtshof Den Haag. Het gerechtshof Den Haag heeft met betrekking tot vorderingen ten aanzien van de toetsing van algemene voorwaarden al een bijzondere taak gekregen (zie artikel 6:241 BW). Aansluiting hierbij leidt tot logische clustering van bijzondere taken. De procedure wordt in het wetsvoorstel ook opengesteld voor consumentenorganisaties als de Consumentenbond.

Er is gekozen voor het in het leven roepen van een bijzondere verzoekschriftprocedure omdat verordening 2006/2004 het «onverwijld beëindigen of verbieden» van intracommunautaire inbreuken door bevoegde autoriteiten vereist (artikel 8, eerste lid, van de verordening). De normale dagvaardingsprocedure zoals die uit collectieve actie (artikel 3:305a BW en verder en artikel 6:240 BW) kan jaren duren. In het overgrote deel van de gevallen zal door middel van de verzoekschriftprocedure een inbreuk binnen een redelijke termijn kunnen worden beëindigd. Voor zover niet op de uitkomst daarvan kan worden gewacht kan – mede gelet op de formulering van artikel 8, eerste lid, van verordening 2006/2004 – via een kort geding een voorlopige voorziening worden gevraagd. Of een voorlopige voorziening wordt toegewezen, zal afhangen van verschillende andere omstandigheden zoals spoedeisendheid, belangenafweging door de rechter, voldoende duidelijkheid van de zaak enzovoort. Hieruit volgt een te groot risico dat zonder een bijzondere civielrechtelijke procedure de verplichtingen uit hoofde van de verordening niet door Nederland worden nagekomen.

Een verzoekschriftprocedure is over het algemeen sneller en doelmatiger dan een «gewone dagvaardingsprocedure». Zo vindt er in beginsel slechts één schriftelijke ronde plaats. Voorts is van belang dat in een verzoekschriftprocedure de rechter minder lijdelijk is dan in een dagvaardingsprocedure, hetgeen de doelmatigheid van de procedure ten goede komt. Om aan de Europeesrechtelijke verplichting tot «onverwijldheid» bij handhaving te kunnen voldoen zal in het voorgestelde artikel 305d, boek 3 van het BW voorts worden bepaald dat het gerechtshof Den Haag de verzoekschriften «onverwijld» zal dienen te behandelen. Tenslotte zal de concentratie van rechtspraak bij één feitelijke instantie de snelheid van de procedure ook ten goede komen.

In artikel 8.1 wordt bepaald dat na artikel 305c van Boek 3 van het BW een nieuw artikel wordt ingevoegd. Hierin is bepaald dat het gerechtshof Den Haag op verzoek van de ConsumentenAutoriteit kan bevelen dat een inbreuk door de veroorzaker wordt gestaakt. Ook kan de aangewezen gerechtelijke instantie de veroorzaker veroordelen tot betaling van een dwangsom als bedoeld in het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering voor het geval aan het bevel niet wordt voldaan. Daarnaast kan de ConsumentenAutoriteit de aan te wijzen gerechtelijke instantie verzoeken degene die de inbreuk maakt te veroordelen tot het op zijn kosten openbaar laten maken van de beschikking op het verzoekschrift.

Verzoekschriftprocedures staan verspreid in het BW. Er zijn meerdere argumenten voor het plaatsen van deze verzoekschriftprocedure in Boek 3, titel 11 van het BW. Zo zal de gerechtelijke instantie inbreuken op wetsbepalingen van Boeken 3, 6 en 7 van het BW dienen te beoordelen. Gezien de gelaagde structuur van het BW is Boek 3, titel 11 dan ook een goede plaats. Ook de collectieve actie (artikel 3:305a en 3:305b BW) is in deze titel geregeld. Procedureel kan worden aangehaakt bij de bestaande regeling voor verzoekschriften in het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering (zie artikel 261 e.v. Rv).

De ConsumentenAutoriteit kan gegevens verkregen uit toezichtsactiviteiten zoals beschreven in paragraaf 5.2 inbrengen in de verzoekschriftprocedure. In het civiele recht geldt immers een vrije bewijsleer. Wel dient volgens het wetsvoorstel de ConsumentenAutoriteit een overtreder in de gelegenheid te stellen om binnen een redelijke termijn de overtreding te staken (artikel 2.5, tweede lid, onderdeel a). Van een bestuursorgaan mag qualitate qua een dergelijke zorgvuldigheid gevergd worden. Een vergelijkbare bepaling is te vinden in het huidige artikel 3:305a, tweede lid, BW: een rechtspersoon (die een collectieve actie start) is niet ontvankelijk, indien hij in de gegeven omstandigheden onvoldoende heeft getracht het gevorderde door middel van overleg met de gedaagde te bereiken. Artikel 3:305a, tweede lid, BW bepaalt in de tweede zin dat een termijn van twee weken na de ontvangst door de gedaagde van een verzoek tot overleg onder vermelding van het gevorderde, in elk geval daartoe voldoende is. Een dergelijke termijn zal voor de ConsumentenAutoriteit in ieder geval ook als redelijke termijn gelden, al

kunnen de omstandigheden van het geval met zich brengen dat enkele dagen tot uren als een voldoende redelijke termijn is aan te merken. Spoedeisendheid kan daarbij een relevante omstandigheid zijn. Om de rechten van verweerder in de verzoekschriftprocedure voldoende te waarborgen, is de ConsumentenAutoriteit tevens gehouden om verweerder gelegenheid te bieden inzage te hebben in de gegevens waarop het voornemen om een verzoekschriftprocedure te beginnen berust (artikel 2.5, tweede lid, onderdeel b, van het wetsvoorstel). Deze gegevens kunnen uit toezichtsactiviteiten afkomstig zijn. Uiteraard is de ConsumentenAutoriteit ook bij privaatrechtelijk optreden aan de algemene beginselen van behoorlijk bestuur gebonden. Op grond van artikel 3:305b BW is de ConsumentenAutoriteit overigens ook qualitate qua bevoegd om een collectieve actie te beginnen. In een dergelijke dagvaardingsprocedure is het mogelijk om een gebod, verbod of een verklaring voor recht te vorderen. Uitoefening van deze bevoegdheid ligt minder voor de hand gezien de mogelijkheid om de bijzondere, versnelde verzoekschriftprocedure te voeren.”

Kamerstukken II, 2005/06, 30 411, nr. 6, p. 8

“Voor wat betreft de privaatrechtelijke handhaving door de ConsumentenAutoriteit is ervoor gekozen een bijzondere verzoekschriftprocedure in het leven te roepen. Deze verzoekschriftprocedure zorgt ervoor dat de ConsumentenAutoriteit op relatief eenvoudige en snelle wijze kan bewerkstelligen dat een inbreuk op last van de rechter wordt gestaakt, eventueel onder oplegging van een dwangsom. Hiermee is voldaan aan artikel 8, eerste lid, van verordening 2006/2004, waarin is bepaald dat alle nodige handavingsmaatregelen moeten worden genomen om een intracommunautaire inbreuk op het consumentenrecht *onverwijld* te beëindigen of te verbieden. Deze wijze van privaatrechtelijke handhaving is niet minder effectief of minder efficiënt dan de bestuursrechtelijke handhaving. Het stelt de ConsumentenAutoriteit immers – net als bij de handhaving via het bestuursrecht – in staat om een inbreuk spoedig te beëindigen. Door het opleggen van een dwangsom kan bovendien voorkomen worden dat de ondernemer opnieuw dezelfde overtreding maakt.”

- **Parlementaire behandeling: de overlegplicht**

Kamerstukken II 2005/06, 30 411, nr. 9 p. 5

“Consumentenorganisaties krijgen de bevoegdheid om in geval van overtreding van de wettelijke bepalingen, bedoeld in onderdeel a van de bijlage van dit wetsvoorstel, een verzoekschrift in te dienen bij het Gerechtshof te 's-Gravenhage. In het wetsvoorstel was geen verplichting opgenomen voor consumentenorganisaties om in overleg te treden met de overtreder om te bereiken dat, zonder tussenkomst van het Gerechtshof, de overtreding wordt gestaakt. Op dit punt wijkt het wetsvoorstel onnodig af van artikel 305a van boek 3 van het Burgerlijk Wetboek. Dat artikel verplicht stichtingen en verenigingen om overleg te voeren met een overtreder, wanneer zij voornemens zijn om een rechtsvordering in te stellen bij de burgerlijke rechter. Met deze nota van wijziging verklaar ik artikel 305a, tweede lid, van boek 3 van het Burgerlijk Wetboek van overeenkomstige toepassing, indien een consumentenorganisatie een verzoekschrift wenst in te dienen wegens overtreding van een wettelijke bepaling als bedoeld in onderdeel a van de bijlage bij dit wetsvoorstel. Hiermee geef ik ook uitvoering aan mijn toezegging in de nota naar aanleiding van het verslag om deze overlegplicht ook te laten gelden indien een consumentenorganisatie een verzoekschrift indient krachtens artikel 305d van boek 3 van het Burgerlijk Wetboek. De overlegplicht geldt overigens niet voor de Consumentenautoriteit en de Stichting Autoriteit Financiële Markten. De reden hiervoor is dat in de artikelen 2.5, tweede lid, en 3.2a, tweede lid, van dit wetsvoorstel reeds geregeld is dat zij de overtreder een redelijke termijn moeten geven om de overtreding te staken.”

- **Parlementaire behandeling: Onverwijld behandeling**

Kamerstukken I 2006/07, 30 411, nr. C, p. 5

“De leden van de fractie van het CDA vroegen om een nadere onderbouwing van de stelling dat een «normale dagvaardingsprocedure» niet aan de in verordening 2006/2004 gestelde eis van het «onverwijld beëindigen of verbieden van een inbreuk» kan voldoen.

De zinsnede in de memorie van toelichting waarop de leden van de fractie van het CDA doelen, behoeft enige nuancering. Artikel 8, eerste lid, van verordening 2006/2004 bepaalt dat een bevoegde autoriteit (bijvoorbeeld de Consumentenautoriteit) op verzoek van een andere bevoegde autoriteit «onverwijld» moet optreden om een intracommunautaire inbreuk te beëindigen of te verbieden. Dit vereiste is omgezet in artikel 305d van Boek 3 van het Burgerlijk Wetboek (verder: 3:305d BW). Op grond van dat wetsartikel moet het gerechtshof een handhavingsverzoek van de Consumentenautoriteit of de Stichting Autoriteit Financiële Markten – onverwijld – behandelen. Wanneer dit vereiste niet zou zijn opgenomen in het wetsvoorstel was niet zeker gesteld dat Nederland in alle gevallen zou voldoen aan het onverwijldheidsvereiste in verordening 2006/2004.

Artikel 305a van Boek 3 van het Burgerlijk Wetboek (verder: 3:305a BW) bevat een dagvaardingsprocedure. In dat artikel is in tegenstelling tot artikel 3:305d BW niet het onverwijldheidsvereiste opgenomen. Het onverkort toepassen van de in artikel 3:305a BW opgenomen dagvaardingsprocedure zou derhalve kunnen leiden tot een schending van het in verordening 2006/2004 opgenomen onverwijldheidsvereiste.

Om aan het onverwijldheidsvereiste te voldoen had er ook voor gekozen kunnen worden om dat vereiste op te nemen in de dagvaardingsprocedure. Daarvoor is echter niet gekozen, omdat een verzoekschriftprocedure over het algemeen sneller en doelmatiger is dan een «gewone dagvaardingsprocedure». Hierdoor is een verzoekschriftprocedure naar haar aard beter geschikt om aan het onverwijldheidsvereiste van verordening 2006/2004 te voldoen.

Daarbij moet worden opgemerkt dat de kort geding procedure – als bijzondere procedure van de dagvaardingsprocedure – niet met zich brengt dat in alle gevallen onverwijld een einde zal kunnen worden gemaakt aan een intracommunautaire inbreuk. Een rechter zal in kort geding alleen bevoegd zijn om een bevel tot staking van een intracommunautaire inbreuk te geven indien er sprake is van een spoedeisende zaak waarin gelet op de belangen van partijen een onmiddellijke voorziening is vereist. Bij een intracommunautaire inbreuk zal hiervan niet per definitie steeds sprake zijn.”

- **Parlementaire behandeling: verhouding tot artikel 305a en 305b**

Kamerstukken II 2005/06, 30 411, nr. 6, p. 15-16

“De leden van de fractie van de VVD vroegen of verordening 2006/2004 noopt tot een nieuw collectief actierecht voor consumentenorganisaties in artikel 8.1 van het wetsvoorstel. De verordening 2006/2004 schrijft niet voor dat consumentenorganisaties het recht dienen te krijgen om een verzoekschrift in te dienen op grond van artikel 305d Boek 3 van het Burgerlijk Wetboek. De rol van consumentenorganisaties bij het oplossen van consumentengeschillen wordt in de verordening wel benadrukt. Daarvoor wordt ook verwezen naar het antwoord op de andere vragen van leden van VVD-fractie over dit onderwerp. Door het starten van een verzoekschriftprocedure kan op een relatief snelle en effectieve wijze worden bewerkstelligd dat een inbreukmaker zijn overtreding staakt. Een dergelijke procedure biedt voordelen boven een dagvaardingsprocedure op grond van artikel 3:305a Boek 3 van het Burgerlijk Wetboek. Consumentenorganisaties vervullen een belangrijke rol bij de oplossing van geschillen tussen bedrijven en consumenten. Het ligt om die reden voor de hand dat consumentenorganisaties eveneens het recht krijgen om van de verzoekschriftprocedure ex artikel 305d Boek 3 van het Burgerlijk Wetboek gebruik te maken. Dit versterkt immers ook het genoemde «private fundament».”

Kamerstukken II 2005/06, 30 411, nr. 6, p. 10

“De ConsumentenAutoriteit kan – namens de Staat – op grond van artikel 305b Boek 3 van het Burgerlijk Wetboek een zogenaamde collectieve actie beginnen. In een dergelijke procedure kan de ConsumentenAutoriteit een gerechtelijke vernietiging van een overeenkomst vorderen. Het is eveneens mogelijk dat de ConsumentenAutoriteit een verklaring voor recht vordert dat een overeenkomst nietig is. Overigens heeft de collectieve actie in de zin van artikel 305b van Boek 3 van het BW een subsidiair karakter: de consument houdt zelf de mogelijkheid om in rechte een actie in te stellen en is niet gebonden aan de rechterlijke uitspraak verkregen door de ConsumentenAutoriteit.”

Kamerstukken II 2005/06, 30 411, nr. 6, p. 27-28

“De leden van de fractie van het CDA vroegen of met artikel 8.1 een nieuw collectief actierecht wordt voorgesteld voor consumentenorganisaties.

De ConsumentenAutoriteit, de Stichting Autoriteit Financiële Markten en consumentenorganisaties krijgen de bevoegdheid om bij overtredingen van de bepalingen opgesomd in onderdeel a van de bijlage bij het wetsvoorstel een verzoekschriftprocedure bij het gerechtshof 's-Gravenhage in te stellen. Deze procedure is een andersoortige procedure dan het collectieve actierecht van artikel 305a Boek 3 van het Burgerlijk Wetboek. In de eerste plaats betreft het een verzoekschriftprocedure en geen dagvaardingsprocedure zoals die geldt bij het collectieve actierecht. Het voorgestelde artikel 305d Boek 3 van het Burgerlijk Wetboek strekt er voorts toe uitvoering te geven aan verordening 2006/2004. Dit betekent dat het gerechtshof 's-Gravenhage slechts kan worden verzocht te bevelen dat een inbreuk wordt gestaakt onder verbeurte van een dwangsom. Het gerechtshof kan ook beslissen dat een beschikking openbaar wordt gemaakt. Op grond van het bepaalde van artikel 305a Boek 3 van het Burgerlijk Wetboek kunnen ook andere vorderingen worden ingesteld. Daarnaast is het gerechtshof de enige feitelijke instantie die over het verzoek oordeelt en dient het gerechtshof het verzoek onverwijld te behandelen. Bij de collectieve actie is hoger beroep mogelijk.

De leden van de fractie van het CDA vroegen of het juist is dat consumentenorganisaties kunnen afzien van inspanningen om in goed overleg tot een oplossing te komen.

Naar aanleiding van deze vraag kan worden opgemerkt dat het niet voor de hand ligt dat een consumentenorganisatie een verzoekschrift zoals bedoeld in artikel 305d van Boek 3 van het Burgerlijk Wetboek zal indienen zonder daaraan voorafgaand overleg te hebben gehad met degene jegens wie het verzoekschrift zich richt. Het is immers ook in het belang van de consumentenorganisaties om onnodig procederen te voorkomen. Niettemin zou het kunnen voorkomen dat zonder overleg tussen een consumentenorganisatie en een inbreukmakende onderneming een verzoekschrift zoals hierboven bedoeld wordt ingediend. Hierdoor wordt dan nodeloos een beroep gedaan op de rechterlijke macht. Er bestaat dan ook aanleiding om het wetsvoorstel op dit punt bij nota van wijziging aan te passen, in die zin dat consumentenorganisaties alleen dan een verzoekschriftprocedure bij het gerechtshof kunnen starten, indien zij eerst hebben getracht in onderling overleg met de inbreukmakende onderneming tot een oplossing te komen. Zij zullen de overtreder dan ook een redelijke termijn moeten bieden waarbinnen deze uiterlijk de overtreding dient te staken. Een dergelijke verplichting is eveneens te vinden in artikel 305a, tweede lid, Boek 3 van het Burgerlijk Wetboek. Een daartoe strekkende nota van wijziging zal op korte termijn naar uw Kamer worden gestuurd."

Handelingen II 2005/06, 96, p. 5913-5914

(Staatssecretaris Van Gennip:) "Dan kom ik terug op de vraag van de heer Crone. Hij refereert aan artikel 8.1. Daarbij gaat het om artikel 305d, punt 1.1 in het BW. Bij de wettelijke bepalingen gaat het om een verzoekschriftprocedure. Die geldt voor de BW-normen, die privaatrechtelijk kunnen worden gehandhaafd. Voor hoofdstuk D en onderdeel A van de bijlage is een nota van wijziging uitgebracht. Daarbij gaat het om de civiele normen. De lijst hiervan is ingekort. Een deel is nu in een bestuursrechtelijk jasje gegoten. Consumentenorganisaties kunnen in het kader van een verzoekschriftprocedure alleen een beroep doen op de overtredingen in onderdeel A van de bijlage. Collectieve actie blijft over het gehele BW-veld bestaan. Ik hoop dat ik hiermee de vraag van de heer Crone heb beantwoord."

(...)

"De heer Crone (PvdA): Ik ben blij dat ik om opheldering heb gevraagd, omdat de situatie duidelijk moet zijn. Ik heb gevraagd om een scherpere bestuursrechtelijke route. Die komt er ook, nu de civiele lijst voor de privaatrechtelijke handhaving is ingekort en omgezet in bestuursrechtelijke handhaving. Daarmee halen wij wel binnen dat de zwarte lijst uit het Burgerlijk Wetboek onder de bestuurlijke handhaving valt. Dat is een grote stap voorwaarts, die ik graag zet. In de praktijk betekent dit inderdaad dat consumentenorganisaties bij deze onderwerpen niet rechtstreeks naar de rechter kunnen maar wel naar de Consumentenautoriteit. Dat is wel zo effectief, omdat zij de Consumentenautoriteit publiekelijk en anderszins kunnen verleiden en onder druk zetten. Per saldo lijkt mij dit een stap voorwaarts voor individuele consumenten en voor consumentenorganisaties. Ik meen dat wij elkaar zo goed hebben begrepen.

Staatssecretaris Van Gennip: De heer Crone heeft de beleidsopvatting inderdaad goed begrepen. De consumentenorganisaties kunnen de Consumentenautoriteit aan het jasje trekken met de vraag waarom er niet bestuurlijk wordt gehandhaafd. De heer Crone verwees in dat kader naar de lobbykracht van de consumentenorganisaties. Het klopt dat de zwarte lijst effectiever is te handhaven. Al met al is sprake van een uitgebalanceerd voorstel dat goed is voor de consument, maar ook goed voor de bonafide ondernemers. Het uitgangspunt blijft dat men eerst moet proberen om er zelf uit te komen. Dat is de zelfregulering in de markt. Als dat niet lukt, is de Consumentenautoriteit aan zet. Met deze nota van

wijziging kan de Consumentenautoriteit een zware stok achter de deur plaatsen om die zelfwerkzaamheid in de markt af te dwingen.”

- **Parlementaire behandeling: ‘foute gedragscodes’**

Kamerstukken II 2006/07, 30 928, nr. 3, p.12

“Ten tweede krijgen de Consumentenautoriteit, de AFM en de hierboven genoemde stichting of vereniging de mogelijkheid een verzoekschriftprocedure te starten tegen de houder van een gedragscode die het handelen in strijd met het verbod op de oneerlijke handelspraktijken bevordert. Hiermee wordt gebruik gemaakt van de mogelijkheid die de richtlijn hiertoe biedt in artikel 11, eerste lid, vijfde volzin onder b. De reden om gebruik te maken van deze mogelijkheid is dat het effectiever is om aanpassing van de gedragscode door de houder van de gedragscode te verzoeken dan iedere individuele handelaar die aangesloten is bij de gedragscode hierop aan te spreken. Een eventuele verstoring van de markt die de gedragscode veroorzaakt kan op deze wijze effectief worden bestreden.”

College van Beroep voor het bedrijfsleven

Artikel 9.2

Aan de bijlage, bedoeld in artikel 20 van de Wet bestuursrechtspraak bedrijfsorganisatie, wordt onder vervanging van de punt aan het slot van onderdeel 17 door een puntkomma, een onderdeel toegevoegd, luidende:

18. De Wet handhaving consumentenbescherming

Toelichting artikel

- **Algemeen**

In het oorspronkelijke wetsvoorstel was de nummering van deze bepaling artikel 8.2.

- **Parlementaire behandeling**

Kamerstukken II 2005/06, 30 411, nr. 3, p. 72

“Met een wijziging van de bijlage van de Wet bestuursrechtspraak bedrijfsorganisatie wordt het mogelijk om tegen uitspraken van de rechtbank Rotterdam in hoger beroep te gaan bij het College van Beroep voor het bedrijfsleven. Het creëren van deze hoger beroepsmogelijkheid is noodzakelijk, omdat de ConsumentenAutoriteit bevoegd is om een bestuurlijke boete op te leggen. Gerechtelijke toetsing in twee instanties moet dan ook mogelijk zijn.”

Geen strafrechtelijke handhaving

Artikel 9.3

De Wet op de economische delicten wordt als volgt gewijzigd:

1. In artikel 1 onder 3° vervalt in de zinsnede met betrekking tot de Prijzenwet: «2b».
2. In artikel 1 onder 4° komt te vervallen: «de Colportagewet, de artikelen 6, 7, 8 en 24, tweede lid;».

Toelichting artikel

- **Algemeen**

In het oorspronkelijke wetsvoorstel was de nummering van deze bepaling artikel 8.3. De idee is kort gezegd dat de Whc niet strafrechtelijk, maar ofwel privaatrechtelijk ofwel bestuursrechtelijk gehandhaafd wordt. Niettemin is overlap met strafrechtelijke handhaving niet uitgesloten omdat andere toezichthouders soms wel strafrechtelijke handhaving als uitgangspunt hanteren. Dat betreft bijvoorbeeld samenloop van oneerlijke handelspraktijken met delicten als flessentrekkerij (zie hiervoor § 6.6.9).

- **Parlementaire behandeling**

Kamerstukken II 2005/06, 30 411, nr. 3, p. 72

“De ConsumentenAutoriteit wordt belast met het bestuursrechtelijk toezicht en de bestuursrechtelijke handhaving van de Prijzenwet en de Colportagewet; de Stichting Autoriteit Financiële Markten wordt belast met toezicht op en handhaving van de Colportagewet op het terrein van financiële diensten en activiteiten. Het gaat daarbij zowel om «nationale» als om intracommunautaire inbreuken. Het strafrechtelijke toezicht door FIOD-ECD en de strafrechtelijke handhaving door het Openbaar Ministerie zal verdwijnen (zie ook paragraaf 5.5 van het algemene deel van de toelichting).”

Artikel 9.4

In artikel 12, tweede lid, van de Prijzenwet wordt: «in strijd met het bij of krachtens de artikelen 2b, 6b of – indien uitdrukkelijk aangeduid als strafbaar feit – 11 bepaalde» vervangen door: in strijd met het bij of krachtens artikel 11 bepaalde, indien uitdrukkelijk aangeduid als strafbaar feit.

Toelichting artikel

- **Algemeen**

In het oorspronkelijke wetsvoorstel was de nummering van deze bepaling artikel 8.4.

Artikel 9.5

In artikel 7, derde lid, van de Elektriciteitswet 1998 wordt «voor de toepassing van deze wet, de Mededingingswet en de Gaswet,» vervangen door: «voor de toepassing van deze wet, de Mededingingswet en de Gaswet en voor de toepassing van artikelen 4.4 en 4.5 van de Wet handhaving consumentenbescherming».

Toelichting artikel

- **Algemeen**

In het oorspronkelijke wetsvoorstel was de nummering van deze bepaling was artikel 8.5.

- **Parlementaire behandeling**

Kamerstukken II 2005/06, 30 411, nr. 3, p. 72

“Om gegevensuitwisseling tussen de ConsumentenAutoriteit en de andere bevoegde autoriteiten en de andere overheidsinstanties mogelijk te maken, dient een aantal sectorspecifieke wetten te worden aangepast. De gegevensuitwisseling is noodzakelijk op grond van diverse bepalingen van de verordening. Zie hiervoor paragraaf 8.1 van het algemene deel van de toelichting.”

Artikel 9.6

[tekst niet langer relevant]

Tekst regelde wijziging van de Wfd. Door de Invoerings- en aanpassingswet Wet op het financieel toezicht 2006, *Stb.* 2006, 605 zijn verwijzingen in de Whc naar de toen vervallen wetgeving zoals de Wfd en de Wet toezicht kredietwezen 1992 vervangen door verwijzingen naar de Wft.

Artikel 9.7

Indien het bij koninklijke boodschap van 16 juli 2005 ingediende voorstel van wet houdende regels inzake marktordening, doelmatigheid en beheerste kostenontwikkeling op het gebied van de gezondheidszorg (Wet marktordening gezondheidszorg), Kamerstukken II, nr. 30 186, tot wet wordt verheven, wordt in artikel 64, tweede lid, van die wet, na het «College bescherming persoonsgegevens» ingevoegd: , de Consumentenautoriteit.

Toelichting artikel

- **Algemeen**

In het oorspronkelijke wetsvoorstel was de nummering van deze bepaling artikel 8.7.

- **Parlementaire behandeling**

Kamerstukken II 2005/06, 30 411, nr. 3, p. 72

“Om gegevensuitwisseling tussen de ConsumentenAutoriteit en de andere bevoegde autoriteiten en de andere overheidsinstanties mogelijk te maken, dient een aantal sectorspecifieke wetten te worden aangepast. De gegevensuitwisseling is noodzakelijk op grond van diverse bepalingen van de verordening. Zie hiervoor paragraaf 8.1 van het algemene deel van de toelichting.”

Artikel 9.8

In artikel 35 van de Gaswet wordt na «toepassing van de Mededingingswet» ingevoegd: , de artikelen 4.4 en 4.5 van de Wet handhaving consumentenbescherming.

Toelichting artikel

- **Algemeen**

In het oorspronkelijke wetsvoorstel was de nummering van deze bepaling artikel 8.8.

- **Parlementaire behandeling**

Kamerstukken II 2005/06, 30 411, nr. 3, p. 72

“Om gegevensuitwisseling tussen de ConsumentenAutoriteit en de andere bevoegde autoriteiten en de andere overheidsinstanties mogelijk te maken, dient een aantal sectorspecifieke wetten te worden aangepast. De gegevensuitwisseling is noodzakelijk op grond van diverse bepalingen van de verordening. Zie hiervoor paragraaf 8.1 van het algemene deel van de toelichting.”

Artikel 9.9

Zolang het bij koninklijke boodschap van 8 december 2003 ingediende voorstel van wet tot vaststelling van een nieuwe Geneesmiddelenwet, Kamerstukken II, nr. 29 359, nog niet tot wet is verheven en in werking is getreden, zijn de krachtens artikel 22 van de Wet op de geneesmiddelenvoorziening aangewezen ambtenaren van het Staatstoezicht op de volksgezondheid belast met het toezicht, bedoeld in artikel 3.6, eerste lid.

Toelichting artikel

- **Algemeen**

In het oorspronkelijke wetsvoorstel was de nummering van deze bepaling artikel 8.9.

Inmiddels is de nieuwe Geneesmiddelenwet (Wet van 8 februari 2007, *Stb.* 2007, 93) op 1 juli 2007 in werking getreden (i.w.tr. KB *Stb.* 2007, 227), zodat artikel 9.9 Whc niet langer werking toekomt. Bij Wet OHP (*Stb.* 2008, 397) werd overigens de zinssnede “artikel 3.4, eerste lid” veranderd in “artikel 3.6, eerste lid”.

9.10. Hoofdstuk 10 Whc (art. 10.1-10.6) Slotbepalingen

HOOFDSTUK 10. SLOTBEPALINGEN

Jaarverslag

Artikel 10.1

Onze Minister brengt jaarlijks vóór 1 juni verslag uit over de werkzaamheden van de Consumentenautoriteit in het afgelopen jaar en brengt dit verslag ter kennis van de beide Kamers van de Staten-Generaal.

Toelichting artikel

- **Algemeen**

In het oorspronkelijke wetsvoorstel was de nummering van deze bepaling artikel 9.1.

- **Parlementaire behandeling**

Kamerstukken II 2005/06, 30 411, nr. 3, p. 72

“Een jaarlijkse rapportageplicht aan de beide kamers der Staten-Generaal is niet ongebruikelijk. Een dergelijke verplichting kan bijvoorbeeld gevonden worden in artikel 18 van het voorstel voor een Kaderwet zelfstandige bestuursorganen. Gelet op de volledige ministeriële verantwoordelijkheid, stuurt de minister het jaarverslag naar de Kamers. Hiermee kan meteen invulling worden gegeven aan het beoogde «leereffect» – de ervaringen die worden opgedaan met de ConsumentenAutoriteit.”

Evaluatie Whc

Artikel 10.2

1. Onze Minister zendt binnen vier jaar na de inwerkingtreding van de wet en vervolgens na iedere vier jaar aan de Staten-Generaal een verslag over de doeltreffendheid en doelmatigheid van:

a. het functioneren van de Consumentenautoriteit;

b. de samenwerking en coördinatie tussen de bevoegde autoriteiten en andere overheidsinstanties, voor zover deze betrekking hebben op de handhaving van de wettelijke bepalingen, bedoeld in onderdeel a van de bijlage bij deze wet.

2. Het verslag, bedoeld in het eerste lid, omvat mede een rapportage betreffende de bestuurlijke vormgeving van de Consumentenautoriteit.

Toelichting artikel

- **Algemeen**

In het oorspronkelijke wetsvoorstel was de nummering van deze bepaling artikel 9.2.

In de slotfase van de mondelinge behandeling in de Tweede Kamer (*Handelingen II 2005/06, 96, p. 5912*) zegt staatssecretaris Van Gennip overigens een tussentijdse evaluatie na twee jaar toe:

“De heer Algra heeft gevraagd om een evaluatie na twee in plaats van vier jaar. De wettelijke evaluatieperiode voor dit soort zaken is vier jaar, maar ik zeg hem graag een tussentijdse grote evaluatie na twee jaar toe. Ik vind dit ook een belangrijk moment, omdat wij dan meer weten over de criteria en over de gang van zaken bij de bestuursrechtelijke handhaving.”

- **Parlementaire behandeling**

Kamerstukken II 2005/06, 30 411, nr. 3, p. 72-73

“Binnen vier jaar na de inwerkingtreding van de wet stuurt de minister een verslag over de doeltreffendheid en doelmatigheid van het functioneren van de ConsumentenAutoriteit aan de beide Kamers. Deze termijn is een jaar korter dan de termijn die gehanteerd wordt in artikel 39 van het voorstel voor een Kaderwet zelfstandige bestuursorganen. Na vier jaar mag echter verwacht worden dat er een redelijk beeld is over de doeltreffendheid en doelmatigheid van het functioneren van de ConsumentenAutoriteit, de werking van het duale handhavingstelsel en de bestuurlijke vormgeving van de ConsumentenAutoriteit.”

Kamerstukken II 2005/06, 30 411, nr. 3, p. 57

“In de evaluatiebepaling van het wetsvoorstel staat aangegeven dat de minister binnen vier jaar na de inwerkingtreding van de wet een verslag over de doeltreffendheid en doelmatigheid van het functioneren van de ConsumentenAutoriteit aan de beide Kamers zendt. Daarbij is in het wetsvoorstel aangegeven dat dit verslag mede omvat een rapportage betreffende de bestuurlijke vormgeving van de ConsumentenAutoriteit. Na vier jaar kan aldus bezien worden of een positionering als zelfstandig bestuursorgaan voor deze toezichthouder meer in de rede ligt. Ook kan dan worden bekeken, of deze toezichthouder niet ondergebracht zou moeten worden bij een bestaande (generieke) toezichthouder als de Nederlandse Mededingingsautoriteit.

Het verslag zal naast de doeltreffendheid en doelmatigheid van het functioneren van de ConsumentenAutoriteit, ook de werking van het duale handhavingstelsel omvatten. Het gaat daarbij om de samenwerking en coördinatie tussen de toezichthouders en andere toezichthouders die krijgen te maken met het duale handhavingstelsel. Deze samenwerking heeft betrekking op de te handhaven bepalingen die zijn opgenomen in onderdeel a van de bijlage bij het wetsvoorstel. Zoals uiteengezet in paragraaf 5.1 is voor deze dualiteit gekozen omdat de verordening publieke toezichtsbevoegdheden voorschrijft, die alleen – gelet op het Nederlandse rechtstelsel – effectief bestuursrechtelijk kunnen worden ingevuld. Mocht uit de evaluatie blijken dat er aan het duale handhavingstelsel nadelen zijn verbonden en die nadelen zijn groter dan de nadelen van een overwegend bestuursrechtelijk systeem van consumentenbescherming, dan is het denkbaar dat de keuze voor het duale handhavingstelsel zal worden heroverwogen.”

Kamerstukken II 2005/06, 30 411, nr. 6, p. 24-25

“In de evaluatiebepaling is bepaald dat de Minister de Staten-Generaal na vier jaar zal informeren over het functioneren van de ConsumentenAutoriteit en de samenwerking en coördinatie tussen de andere bevoegde autoriteiten en andere overheidsinstanties (artikel 9.2, eerste lid, van het wetsvoorstel). Daarbij zal tevens de bestuurlijke vormgeving van de ConsumentenAutoriteit aan de orde komen. Deze evaluatietermijn van vier jaar zal worden gehandhaafd (artikel 9.2, tweede lid, van het wetsvoorstel).

De ConsumentenAutoriteit is een nieuwe organisatie. Er zullen enige jaren nodig zijn alvorens het functioneren van een nieuwe organisatie goed kan worden beoordeeld. Daarnaast wordt het zogenaamde «duaal stelsel» in deze wet geïntroduceerd. Dit stelsel betekent dat toezicht bestuursrechtelijk plaatsvindt en handhaving deels via de civiele rechter. Dit systeem is relatief nieuw in het Nederlandse rechtstelsel, hetgeen betekent dat hiermee nauwelijks ervaringen bestaan. Verschillende zaken zullen door de ConsumentenAutoriteit moeten worden behandeld en via de verzoekschriftprocedure ter beoordeling aan de civiele rechter moeten voorgelegd, alvorens deugdelijke conclusies getrokken kunnen worden over de werking van duale stelsel. Een termijn van 1 of 2 jaren zal daarvoor onvoldoende zijn. Tenslotte zullen enige jaren nodig zijn, eer kan worden beoordeeld hoe de samenwerking tussen de verschillende andere overheidsinstanties en andere bevoegde autoriteiten verloopt.

Overigens is de termijn van vier jaar een jaar korter dan de termijn die gehanteerd wordt in artikel 39 van het voorstel Kaderwet zelfstandige bestuursorganen. Daarnaast wordt naar aanleiding van het advies van ACTAL in het jaarverslag van de ConsumentenAutoriteit jaarlijks ingegaan op de administratieve lasten als gevolg van het wetsvoorstel.”

Handelingen II 2005/06, 96, p. 5912)

(Staatssecretaris Van Gennip:) “De heer Algra heeft gevraagd om een evaluatie na twee in plaats van vier jaar. De wettelijke evaluatieperiode voor dit soort zaken is vier jaar, maar ik zeg hem graag een tussentijdse grote evaluatie na twee jaar toe. Ik vind dit ook een belangrijk moment, omdat wij dan meer weten over de criteria en over de gang van zaken bij de bestuursrechtelijke handhaving.”

Kamerstukken I 2006/07, 30 411, nr. C, p. 7-8

“Naar aanleiding van deze vraag kan het volgende worden gesteld. In de evaluatiebepaling van het wetsvoorstel (artikel 10.2) staat aangegeven dat de minister binnen vier jaar na inwerkingtreding van de wet een verslag over de doeltreffendheid en doelmatigheid van het functioneren van de Consumentenautoriteit aan de beide Kamers der Staten-Generaal zendt. In het tweede lid van artikel 10.2 van het wetsvoorstel is aangegeven dat het bedoelde verslag mede omvat een rapportage betreffende de bestuurlijke vormgeving van de Consumentenautoriteit. Onderdeel van de evaluatie van de bestuurlijke vormgeving zal zijn de vraag in hoeverre verzelfstandiging van de Consumentenautoriteit wenselijk is.

Op de afwegingen die daarbij moeten worden gemaakt kan thans niet worden vooruitgelopen. Deze afwegingen zullen mede worden bepaald door de ontwikkelingen in het denken over toezicht in het algemeen en over markttoezichthouders in het bijzonder. In dit verband kan bijvoorbeeld worden verwezen naar het kabinetsstandpunt over het rapport «Een herkenbare staat: investeren in de overheid» (*Kamerstukken II, 2004–2005, 25 268, nr. 20*) waarbij wordt aangegeven dat in de huidige context het onafhankelijkheidsmotief zwaar weegt bij markttoezichthouders (blz. 6). Andere afwegingen waaraan kan worden gedacht zijn de mate waarin de Consumentenautoriteit zich heeft kunnen positioneren als gezaghebbende toezichthouder voor de bescherming van consumentenbelangen, de mate waarin bijsturing van de Consumentenautoriteit nodig is gebleken, de ervaringen met het duale handhavingssysteem, de samenwerking met andere markttoezichthouders en eventuele Europese ontwikkelingen. Aan de hand van de uitkomsten van de in artikel 10.2 bedoelde evaluatie na vier jaar en in het licht van de dan bestaande inzichten met betrekking tot (markt)toezichthouders zal worden bezien of en zo ja in welke mate verzelfstandiging van de Consumentenautoriteit voor de hand ligt om de effectiviteit en de doelmatigheid van de Consumentenautoriteit te versterken.

De leden van de fractie van de VVD vroegen of bij de voorziene evaluatie na vier jaar krachtens artikel 9.2 van dit wetsvoorstel ook wordt gekeken naar de doeltreffendheid en doelmatigheid van de bestuurlijke constructie en of er voor een andere constructie zal worden gekozen.

Het eerste deel van deze vraag van de leden van de fractie van de VVD kan bevestigend worden beantwoord. Op de vraag of dit ertoe zal leiden dat een andere constructie wordt gekozen is thans geen antwoord te geven. Indien uit de evaluatie zou blijken dat de gekozen bestuurlijke vormgeving heeft geleid tot ineffektieve of ondoelmatige handhaving van de wet, dan kan een verandering van de bestuurlijke constructie zeker worden overwogen.”

Uitvoering internationale overeenkomsten

Artikel 10.3

- 1. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen regels worden gesteld ter uitvoering van overeenkomsten als bedoeld in artikel 18 van verordening 2006/2004.**
- 2. Bij de regels, bedoeld in het eerste lid, kunnen taken worden opgedragen en bevoegdheden worden verleend aan een krachtens deze wet aangewezen bevoegde autoriteit.**

Toelichting artikel

- **Algemeen**

Deze bepaling, die bij nota van wijziging (*Kamerstukken II 2005/06, 30 411, nr. 9*) werd voorgesteld als artikel 9.2a, geeft nadere uitvoering van Vo. 2006/2004.

- **Parlementaire behandeling**

Kamerstukken II 2005/06, 30 411, nr. 9, p. 7-8

“Artikel 18 van verordening 2006/2004 geeft aan dat de Gemeenschap met derde landen overeenkomsten kan sluiten over onder meer wederzijdse bijstand. Wanneer een internationale overeenkomst tussen de Gemeenschap en een derde land nadere uitvoeringsregelgeving vergt op het niveau van de lidstaten, dan biedt dit artikel de grondslag om die uitvoeringsregelgeving vast te stellen bij of krachtens algemene maatregel van bestuur. Overigens valt niet uit te sluiten dat voor de uitvoering van sommige internationale overeenkomsten toch een wetswijziging nodig is. Dit is bijvoorbeeld het geval wanneer een bepaling in een wet moet worden aangepast om uitvoering te kunnen geven aan een internationale overeenkomst.”

Artikel 10.4

[betreft wijzigingen in deze wet i.v.m. inwerkingtreding van de Vierde tranche Awb]

inwerkingtreding

Artikel 10.5

Deze wet treedt in werking op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip, dat voor de verschillende artikelen of onderdelen daarvan verschillend kan worden vastgesteld.

Toelichting artikel

- **Algemeen**

In het oorspronkelijke wetsvoorstel was de nummering van deze bepaling artikel 9.4.

Het Besluit van 20 november 2006 tot vaststelling van het tijdstip van inwerkingtreding van de Wet handhaving consumentenbescherming, *Stb.* 2006, 592 bepaalt als tijdstip van inwerkingtreding van alle bepalingen 29 december 2006.

- **Wijzigingen in de Whc sinds inwerkingtreding**

Sinds inwerkingtreding werd de Whc gewijzigd door de volgende wetsbepalingen:

1. artikel 120 van de Invoerings- en aanpassingswet Wet op het financieel toezicht 2006, *Stb.* 2006, 605.
2. artikel II H van de wet implementatie richtlijn markten voor financiële instrumenten, *Stb.* 2007, 406.
3. Artikel VIII van de wijzigingswet Gaswet etc., bezemwet van 6 maart 2008, *Stb.* 2008, 95, in werking getreden per 1 april 2008 (*Stb.* 2008, 96).

Artikel 10.6

Deze wet wordt aangehaald als: **Wet handhaving consumentenbescherming.**

Toelichting artikel

- **Algemeen**

In het oorspronkelijke wetsvoorstel was de nummering van deze bepaling artikel 9.5.

9.11. Bijlage bij de wet

9.11.1. Onderdeel a

Richtlijn 84/450/EEG van de Raad van 10 september 1984 betreffende het nader tot elkaar brengen van de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen der lidstaten inzake misleidende reclame (PbEG L 250); Richtlijn laatstelijk gewijzigd bij Richtlijn 97/55/EG van het Europees Parlement en de Raad (PbEG 1997, L 290)	artikelen 194 tot en met artikel 196 van boek 6 van het Burgerlijk Wetboek
Richtlijn 90/314/EEG van de Raad van 13 juni 1990 betreffende pakketreizen, met inbegrip van vakantiepakketten en rondreispakketten (PbEG L 158)	het bepaalde bij of krachtens de artikelen 500 en 503 tot en met 513 van boek 7 van het Burgerlijk Wetboek
Richtlijn 93/13/EEG van de Raad van 5 april 1993 betreffende oneerlijke bedingen in consumentenovereenkomsten (PbEG L 95); Richtlijn laatstelijk gewijzigd bij Besluit 2002/995/EG van de Commissie (PbEG L 353)	artikelen 231 tot en met 235 en 237 tot en met 247 van boek 6 van het Burgerlijk Wetboek, tenzij de overtreder een beding als bedoeld in artikel 236 van boek 6 van het Burgerlijk Wetboek gebruikt
Richtlijn 94/47/EG van het Europees Parlement en van de Raad van 26 oktober 1994 betreffende de bescherming van de verkrijger voor wat bepaalde aspecten betreft van overeenkomsten inzake de verkrijging van een recht van deeltijds gebruik van onroerende goederen (PbEG L 280)	het bepaalde bij of krachtens de artikelen 48a, 48c, 48d, 48e en 48g van boek 7 van het Burgerlijk Wetboek
Richtlijn 97/7/EG van het Europees Parlement en de Raad van 20 mei 1997 betreffende de bescherming van de consument bij op afstand gesloten overeenkomsten (PbEG L 144); Richtlijn laatstelijk gewijzigd bij Richtlijn 2002/65/EG (PbEG L 271).	artikelen 46a, 46b, 46d tot en met 46g ²⁶⁸ , 46i, uitgezonderd de tweede volzin van het eerste lid, en 46j van boek 7 van het Burgerlijk Wetboek
Richtlijn 1999/44/EG van het Europees Parlement en de Raad van 25 mei 1999 betreffende bepaalde aspecten van de verkoop van en de garanties voor consumptiegoederen (PbEG L 171)	artikelen 5, 6 en 6a, eerste, vierde en vijfde lid, artikelen 17 tot en met 19, artikelen 21 tot en met 23 en artikel 25 van boek 7 van het Burgerlijk Wetboek

²⁶⁸ Met ingang van 1 november 2009 (invoering Wet Betalingsdiensten in de interne markt; *Stb.* 2009, 436) is art. 7:46g BW vervallen. De verwijzing in bijlage onderdeel a WHC is niet aangepast.

<p>Richtlijn 2000/31/EG van het Europees Parlement en de Raad van 8 juni 2000 betreffende bepaalde juridische aspecten van de diensten van de informatiemaatschappij, met name de elektronische handel, in de interne markt («Richtlijn inzake elektronische handel») (PbEG L 178)</p>	<p>artikelen 15a tot en met 15c en 15f van boek 3, artikel 196c en artikelen 227a, 227b, vierde, vijfde en zesde lid, en 227c, derde, vijfde en zesde lid, van boek 6 van het Burgerlijk Wetboek</p>
--	--

Toelichting artikel

- **Algemeen**

De wetsbepalingen genoemd in onderdeel a van de bijlage worden privaatrechtelijk gehandhaafd via artikel 2.5 (door de CA) respectievelijk 3.3 (door de AFM).

- **Parlementaire behandeling**

Kamerstukken II 2005/06, 30 411, nr. 3, p. 17-21

“De regelgeving hierna genoemd in I tot en met VII zal door de ConsumentenAutoriteit uitsluitend civielrechtelijk worden gehandhaafd en maakt deel uit van onderdeel a van de bijlage bij het wetsvoorstel. De regels in VIII en IX zullen door de ConsumentenAutoriteit bestuursrechtelijk worden gehandhaafd en maken deel uit van onderdeel b van de bijlage bij het wetsvoorstel. De reden voor deze tweedeling is dat op deze wijze civielrechtelijke begrippen via de civiele rechter worden gehandhaafd en bestuursrechtelijke bepalingen bestuursrechtelijk (met een eventueel toetsing door de bestuursrechter). Hiermee wordt vermenging tussen deze twee rechtsgebieden voorkomen. Op de regelgeving inzake oneerlijke handelspraktijken wordt in paragraaf 3.3 apart ingegaan.

I Misleidende reclame

Regels omtrent misleidende reclame zijn neergelegd in de artikelen 194–196 van Boek 6 van het BW. Het BW bepaalt dat het onrechtmatig is om in reclame mededelingen te doen die misleidend zijn. De afzender van de informatie moet bewijzen dat deze juist is indien door iemand gesteld mocht worden dat deze op enig punt misleidend is. Dit wordt omkering van bewijslast genoemd. De rechter kan in geval van misleiding naast de verplichting tot schadevergoeding de misleidende partij veroordelen tot een verbod van verdere openbaarmaking en tot rectificatie. Vergelijkende reclame is, op grond van richtlijn 97/55/EG tot wijziging van richtlijn 84/450/EEG inzake misleidende reclame teneinde ook vergelijkende reclame te regelen, in beginsel toelaatbaar te achten. Artikel 194a bevat een opsomming van de voorwaarden waaronder vergelijkende reclame is toegestaan. In de Nederlandse praktijk van het toezicht op reclame speelt zelfregulering een belangrijke rol. Consumenten en ook anderen kunnen klagen bij de Reclame Code Commissie in geval van schending van de Nederlandse Reclame Code. De Reclame Code Commissie opereert in het kader van de Stichting Reclame Code waarin organisaties van adverteerders, bedrijfsleven, consumenten en media zijn vertegenwoordigd. Tegen de beslissingen van de Code Commissie staat beroep open bij het College van Beroep voor het bedrijfsleven. Het is mogelijk een aanbeveling van de Reclame Code Commissie of van het College van Beroep voor het bedrijfsleven ter toetsing aan de burgerlijke rechter voor te leggen. De richtlijnen 84/450/EEG en 97/55/EG worden gewijzigd in de richtlijn oneerlijke handelspraktijken (zie paragraaf 3.3).

II Pakketreizen

Ter uitvoering van richtlijn 90/314/EEG zijn in de artikelen 7:500–7:513 BW bepalingen opgenomen over de rechten en verplichtingen van partijen bij pakketreizen. Dit zijn overeenkomsten waarbij een reisorganisator zich verbindt tot het verschaffen van een van tevoren georganiseerde reis die een overnachting of een periode van meer dan 24 uur omvat en ten minste twee van de volgende diensten: vervoer, verblijf of een andere niet met vervoer of verblijf verband houdende toeristische dienst die een significant deel van de reis uitmaakt. Een autovakantie waarbij de consument slechts een accommodatie bij een reisorganisatie heeft geboekt, valt buiten het bereik van de bepalingen.

In de bepalingen van het BW en het Gegevensbesluit georganiseerde reizen (gebaseerd op de artikelen 7:501 en 7:502 BW) zijn verplichtingen opgenomen met betrekking tot de informatie die de reisorganisator in zijn prospectus of andere publicaties aan de reiziger dient te verstrekken (bijvoorbeeld informatie over de vereiste reisdocumenten en formaliteiten op gezondheidsgebied etc.). Daarnaast dient de reisorganisator bepaalde gegevens na het aangaan van de overeenkomst aan de reiziger te geven (bijvoorbeeld informatie over vervoer). De reisorganisator is verplicht om de reis overeenkomstig de redelijke verwachtingen van de reiziger te laten verlopen, anders is de reisorganisator in beginsel verplicht om de geleden schade (waaronder begrepen smartengeld wegens gederfd reisgenot) te vergoeden. In de bepalingen zijn voorts regels te vinden over opzegging door de reiziger en reisorganisator, wijziging van de reisovereenkomst door de reisorganisator en indeplaatsstelling door de reiziger. De reisorganisatoren zijn verplicht om maatregelen te nemen tegen financieel onvermogen. In Nederland functioneert hiervoor de Stichting Garantiefonds Reisgelden.

III Algemene voorwaarden

Op grond van artikelen 6:231–6:248 BW worden consumenten beschermd tegen het gebruik van algemene voorwaarden die onredelijk bezwarend zijn. Algemene voorwaarden dienen (in beginsel) voor of bij het sluiten van de overeenkomst ter hand te worden gesteld. Indien de algemene voorwaarden niet tijdig zijn verstrekt, kunnen zogenaamde kleine partijen de vernietiging hiervan inroepen, zodat de algemene voorwaarden buiten toepassing blijven. Kleine partijen zijn naast consumenten bijvoorbeeld ook eenmansbedrijven. Algemene voorwaarden worden eveneens buiten toepassing gelaten indien zij onredelijk bezwarend zijn. In het BW wordt opgesomd welke bedingen als onredelijk bezwarend gelden (de zogenaamde zwarte lijst) en welke bedingen worden vermoed onredelijk bezwarend te zijn (de zogenaamde grijze lijst). Voorts dienen algemene voorwaarden duidelijk en begrijpelijk te zijn opgesteld. Indien dit niet het geval is, dienen de algemene voorwaarden ten gunste van de consument te worden uitgelegd. Overigens ligt optreden van de ConsumentenAutoriteit minder voor de hand bij bijvoorbeeld algemene voorwaarden die in het kader van de Coördinatiegroep Zelfreguleringsoverleg (CZ) van de SER tot stand zijn gekomen.

De bepalingen betreffende algemene voorwaarden in het BW bestonden reeds voor de inwerkingtreding van richtlijn 93/13/EEG betreffende oneerlijke bedingen. Naar aanleiding van deze richtlijn is het BW wel op enkele punten gewijzigd.

IV Time share

Als gevolg van richtlijn 94/47/EG zijn bepalingen betreffende «time share» opgenomen in artikelen 7:48a–7:48g BW en het Gegevensbesluit rechten van gebruik in deeltijd van onroerende zaken. De bepalingen hebben betrekking op (koop)overeenkomsten met een duur van ten minste drie jaren waarbij de verkoper tegen betaling van een totaalprijs aan de consument het recht geeft tot het gebruik van een woning voor ten minste een week per jaar. De overeenkomst dient schriftelijk te worden aangegaan. De consument heeft de mogelijkheid om de koop 10 dagen nadat hij de koopakte heeft ontvangen, zonder opgave van reden te ontbinden. Deze termijn wordt verlengd in het geval de koopakte niet de wettelijk voorgeschreven informatie bevat. Indien de consument al betalingen heeft gedaan, gelden deze als onverschuldigd, zodat de verkoper deze bedragen terug moet betalen. Indien de consument besluit de overeenkomst te ontbinden, wordt een eventuele gesloten financieringsovereenkomst met de verkoper of met een derde daarmee ook ontbonden. Tenslotte is de verkoper verplicht om aan de aspirant-koper bepaalde informatie te verschaffen, zoals de ontwerp-koopakte.

V Koop op afstand

In de artikelen 7:46a–7:46j BW is koop op afstand geregeld. Er is sprake van koop op afstand indien de koop door middel van een of meer technieken voor communicatie op afstand tot stand komt. Hierbij moet bijvoorbeeld worden gedacht aan postorderverkoop, verkoop via de telefoon of internet etc. De bepalingen zijn van toepassing op de koop van roerende zaken (inclusief de levering van gas en elektriciteit). Een aantal bepalingen is ook van toepassing op de levering van diensten (in het algemeen) en financiële diensten. Met de bepalingen wordt uitvoering gegeven aan richtlijn 97/7/EG (gewijzigd bij Richtlijn 2002/65/EG).

Op basis van de regeling is de verkoper verplicht om de consument voorafgaand aan de koop allerlei informatie, zoals de prijs, de wijze van betaling en de identiteit van de verkoper te verschaffen. Nadat de koop is gesloten moet aanvullende informatie aan de consument worden verstrekt. De koop moet schriftelijk worden aangegaan. Verder kan de consument gedurende 7 dagen na ontvangst van het pro-

duct, de koop zonder opgave van redenen ontbinden. Deze termijn wordt verlengd indien in de koopakte niet alle voorgeschreven informatie staat. De consument heeft bij ontbinding recht op teruggave van hetgeen hij reeds heeft betaald. Alleen de rechtstreekse kosten van het terugzenden van een product, zoals portokosten, zijn voor rekening van de consument. Ontbinding van de koop heeft tot gevolg dat een eventuele financieringsovereenkomst eveneens wordt ontbonden. Indien een verkoper een consument ongevraagd opbelt, moet hij aan het begin van het gesprek zijn identiteit bekend maken alsmede het commerciële oogmerk van het telefoongesprek.

VI Consumentenkoop en garanties

Onder consumentenkoop wordt verstaan de koop van een roerende zaak, die wordt gesloten door een verkoper die handelt in de uitoefening van een beroep of bedrijf en een consument. De bepalingen met betrekking tot consumentenkoop en garanties zijn te vinden in artikelen 7:5, 7:6a, 7:17–7:19, 7:21–7:23 en 7:25 BW en strekken ter implementatie van richtlijn 1999/44/EG. De levering van diensten valt niet onder de regeling. De bepalingen zijn wel van toepassing op de levering van gas en elektriciteit.

De consument mag verwachten dat het afgeleverde product die eigenschappen bezit die voor een normaal gebruik nodig zijn, alsmede de eigenschappen die voor een bijzonder gebruik nodig zijn. In artikel 7:21 BW is geregeld wat de consument kan eisen indien de afgeleverde zaak niet aan de overeenkomst voldoet (te weten: herstel, vervanging etc.). De consument is verplicht het afgeleverde product op deugdelijkheid te onderzoeken en de verkoper zo spoedig mogelijk te waarschuwen indien hij gebreken constateert.

In een garantie dient in een duidelijke en heldere taal te zijn vermeld welke rechten en verplichtingen voor de consument uit de garantie voortvloeien. Voorts moeten de naam en het adres van de verkoper of producent in de garantie worden vermeld, alsmede de duur en het gebied waarvoor de garantie geldt.

VII Elektronische handel

De artikelen 3:15d tot en met 3:15f, 6:196c en 6:227a tot en met 6:227c BW geven uitvoering aan richtlijn 2000/31/EG. Deze bepalingen strekken ter bevordering van de elektronische handel voor diensten van de informatiemaatschappij. Bepalend voor de kwalificatie van een on-line dienst is niet de vraag of deze wordt verricht tegen een vergoeding maar of er sprake is van een economische activiteit. Dit betekent dat het gratis aanbieden van on-line informatie of het ter beschikking stellen van zoekfaciliteiten op het internet ook onder genoemde wettelijke bepalingen kunnen vallen.

De verleners van diensten van de informatiemaatschappij hebben de verplichting om bepaalde gegevens gemakkelijk, rechtstreeks en permanent toegankelijk te maken voor degenen die gebruik maken van de dienst. Het betreft onder andere de identiteit en het adres van de vestiging, elektronische post-adres, verwijzing naar beroepsregels etc. Voorts zijn er voorschriften indien commerciële communicatie deel uitmaakt van een dienst van de informatiemaatschappij.

De aansprakelijkheid van de dienstverlener van de informatiemaatschappij die als tussenpersoon optreedt, is begrensd (artikel 6:196c BW).

Bepaalde overeenkomsten kunnen op grond van de wet slechts schriftelijk tot stand komen. Indien overeenkomsten via elektronische weg worden gesloten is hieraan voldaan, mits de overeenkomst kan worden geraadpleegd, de authenticiteit in voldoende mate is gewaarborgd en het moment van de totstandkoming van de overeenkomst alsmede de identiteit van de betrokken partijen met voldoende zekerheid kunnen worden vastgesteld.

Voordat een overeenkomst langs elektronische weg tot stand is gekomen, dient op een duidelijke en ondubbelzinnige wijze informatie te worden verstrekt over – onder andere – de wijze waarop de overeenkomst tot stand zal komen en de handelingen die daarvoor nodig zijn, de talen waarin de overeenkomst kan worden gesloten en de mogelijkheid van het al dan niet archiveren van de overeenkomst nadat deze tot stand is gekomen.”

9.11.2. Onderdeel b

Richtlijn 85/577/EEG van de Raad van 20 december 1985 betreffende de bescherming van de consument bij buiten verkoopruimten gesloten overeenkomsten (PbEG L 372)	het bepaalde bij of krachtens de Colportagewet, voor zover niet betrekking hebbend op een financiële dienst of activiteit
Richtlijn 98/6/EG van het Europees Parlement en de Raad van 16 februari 1998 betreffende de bescherming van de consument inzake de prijsaanduiding van aan de consument aangeboden producten (PbEG L 80)	het bepaalde bij of krachtens de artikelen 2b en 3, voor zover samenhangend met artikel 2b, van de Prijzenwet
Richtlijn 2000/31/EG van het Europees Parlement en de Raad van 8 juni 2000 betreffende bepaalde juridische aspecten van de diensten van de informatiemaatschappij, met name de elektronische handel, in de interne markt («Richtlijn inzake elektronische handel») (PbEG L 178)	artikel 8.2 van deze wet, voor zover niet betrekking hebbend op een financiële dienst of activiteit
Richtlijn 93/13/EEG van de Raad van 5 april 1993 betreffende oneerlijke bedingen in consumentenovereenkomsten (PbEG L 95); Richtlijn laatstelijk gewijzigd bij Besluit 2002/995/EG van de Commissie (PbEG L 353)	artikel 8.3 van deze wet, voor zover niet betrekking hebbend op een financiële dienst of activiteit
Richtlijn 1999/44/EG van het Europees Parlement en de Raad van 25 mei 1999 betreffende bepaalde aspecten van de verkoop van en de garanties voor consumptiegoederen (PbEG L 171)	artikel 8.4 van deze wet, voor zover niet betrekking hebbend op een financiële dienst of activiteit
Richtlijn 97/7/EG van het Europees Parlement en de Raad van 20 mei 1997 betreffende de bescherming van de consument bij op afstand gesloten overeenkomsten (PbEG L 144); Richtlijn laatstelijk gewijzigd bij Richtlijn 2002/65/EG (PbEG L 271).	artikel 8.5 van deze wet en artikelen 11.7 en 11.8 van de Telecommunicatiewet, voor zover niet betrekking hebbend op een financiële dienst of activiteit
Richtlijn 94/47/EG van het Europees Parlement en van de Raad van 26 oktober 1994 betreffende de bescherming van de verkrijger voor wat bepaalde aspecten betreft van overeenkomsten inzake de verkrijging van een recht van deeltijds gebruik van onroerende goederen (PbEG L 280)	artikel 8.6 van deze wet, voor zover niet betrekking hebbend op een financiële dienst of activiteit
Richtlijn 90/314/EEG van de Raad van 13 juni 1990 betreffende pakketreizen, met inbegrip van vakantiepakketten en rondreispakketten (PbEG L 158)	artikel 8.7 van deze wet, voor zover niet betrekking hebbend op een financiële dienst of activiteit
Richtlijn 2005/29/EG van het Europees Parlement en de Raad van 11 mei 2005 betreffende oneerlijke handelspraktijken van ondernemingen jegens consumenten op de interne markt en tot wijziging van Richtlijn 84/450/EEG van de Raad, Richtlijnen 97/7/EG, 98/27/EG en 2002/65/EG van het	artikel 8.8 van deze wet, voor zover niet betrekking hebbend op een financiële dienst of activiteit

Europees Parlement en de Raad en van Verordening (EG) nr. 2006/2004 van het Europees Parlement en de Raad («Richtlijn oneerlijke handelspraktijken») (PbEU 2005, L 149).	
Richtlijn 2006/123/EG van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 12 december 2006 betreffende diensten op de interne markt (PbEU L 376).	artikel 8.9 van deze wet

Toelichting artikel

- **Algemeen**

De wetsbepalingen genoemd in onderdeel b van de bijlage bij de wet worden niet privaatrechtelijk maar bestuursrechtelijk gehandhaafd. De lijst betrof oorspronkelijk de Colportagewet en de Prijzenwet, maar bij tweede nota van wijziging (*Kamerstukken II 2005/06, 30 411, nr. 18*) is onderdeel b uitgebreid met een aantal bepalingen die zich naar het oordeel van de regering goed lenen voor bestuursrechtelijke handhaving. De aanleiding voor deze uitbreiding was o.a. het amendement-Crone, dat er voor pleitte om zoveel als mogelijk bestuursrechtelijk te handhaven zodat de belasting van ondernemers zo laag mogelijk werd gehouden en 'juridisering' door privaatrechtelijke procedures voorkomen zou worden. Zie nader de aantekeningen bij artikel 2.7.

- **Parlementaire behandeling**

Zie ook de verwijzingen bij artikel 2.7.

Kamerstukken II 2005/06, 30 411, nr. 3, p. 17

“De regelgeving hierna genoemd in I tot en met VII zal door de ConsumentenAutoriteit uitsluitend civielrechtelijk worden gehandhaafd en maakt deel uit van onderdeel a van de bijlage bij het wetsvoorstel. De regels in VIII en IX zullen door de ConsumentenAutoriteit bestuursrechtelijk worden gehandhaafd en maken deel uit van onderdeel b van de bijlage bij het wetsvoorstel. De reden voor deze tweedeling is dat op deze wijze civielrechtelijke begrippen via de civiele rechter worden gehandhaafd en bestuursrechtelijke bepalingen bestuursrechtelijk (met een eventueel toetsing door de bestuursrechter). Hiermee wordt vermenging tussen deze twee rechtsgebieden voorkomen. Op de regelgeving inzake oneerlijke handelspraktijken wordt in paragraaf 3.3 apart ingegaan.

Kamerstukken II 2005/06, 30 411, nr. 3, p. 20-21

“VIII Colportage

De Colportagewet biedt consumenten bescherming bij huis-aan-huis-verkoop en bij demonstraties met verkoop. Richtlijn 85/577/EEG is geïmplementeerd in de Colportagewet.

De wettelijke bescherming bestaat uit de verplichting voor de verkoper om, op straffe van nietigheid, een overeenkomst die door colportage tot stand is gekomen, schriftelijk in tweevoud op te maken. De overeenkomst dient bepaalde informatie te bevatten zoals de naam en het adres van de colporteur, het totaal van betalingen en de datum waarop de overeenkomst wordt aangegaan. De consument kan deze overeenkomst ontbinden door middel van een schriftelijke mededeling. In het geval de koopakte is voorzien van een dagtekening door de Kamer van Koophandel, kan de consument de overeenkomst uiterlijk acht dagen na deze dagtekening ontbinden.

In de brief van 29 april 2005 is reeds opgemerkt dat de regering voornemens is om naast de civielrechtelijke elementen uit de Colportagewet slechts bestuursrechtelijke handhaving van deze wet toe te staan en handhaving dus uit het strafrecht te halen. Met dit wetsvoorstel wordt dit aldus gerealiseerd.

Met betrekking tot financiële diensten of activiteiten zal de Colportagewet (ook ten aanzien van «nationale») inbreuken; inclusief het verbod op colportage van geldkredieten in artikel 6 van de Colportagewet) worden gehandhaafd door de AFM als toezichthouder op de financiële sector.

IX Prijsaanduidingen

De Prijzenwet en het Besluit prijsaanduiding producten bevatten voorschriften met betrekking tot de wijze waarop een verkoper een verkoopprijs bekend moet maken. Met laatstgenoemd besluit wordt uitvoering gegeven aan richtlijn 98/6/EG. Een product moet in beginsel worden voorzien van een verkoopprijs en de prijs per meeteenheid. Indien voor een product reclame wordt gemaakt, moet ook aan deze eisen worden voldaan. De prijsaanduiding is voorts aan allerlei voorschriften gebonden. Zo dient de aanduiding op, in of nabij het product of het monster dan wel op de verpakking te staan.

Overtreding van voorschriften gesteld bij of krachtens artikel 2b van de Prijzenwet is een economisch delict in de zin van de Wet op de economische delicten. FIOD-ECD is belast met de opsporing hiervan. De ConsumentenAutoriteit zal krachtens dit wetsvoorstel de desbetreffende voorschriften bestuursrechtelijk gaan handhaven. De strafrechtelijke handhaving komt met dit wetsvoorstel te vervallen.”

9.11.3. Onderdeel c

Sub c.1

Richtlijn 87/102/EEG van de Raad van 22 december 1986 betreffende de harmonisatie van de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen der lidstaten inzake het consumentenkrediet (PbEG L 42); Richtlijn laatstelijk gewijzigd bij Richtlijn 98/7/EG van het Europees Parlement en de Raad (PbEG 1998, L 101).	het bepaalde ingevolge de artikelen 2:60, 2:80, 4:20, derde en vierde lid, en 4:33, derde en vierde lid, van de Wet op het financieel toezicht
Richtlijn 2002/65/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 september 2002 betreffende de verkoop op afstand van financiële diensten aan consumenten (PbEU L 271)	het bepaalde ingevolge de artikelen 4:19, tweede lid, en 4:20, eerste tot en met vijfde lid, van de Wet op het financieel toezicht

Sub c.2

Richtlijn 2000/31/EG van het Europees Parlement en de Raad van 8 juni 2000 betreffende bepaalde juridische aspecten van de diensten van de informatiemaatschappij, met name de elektronische handel, in de interne markt («Richtlijn inzake elektronische handel») (PbEG L 178)	artikel 8.2 van deze wet, voor zover betrekking hebbend op een financiële dienst of activiteit
Richtlijn 93/13/EEG van de Raad van 5 april 1993 betreffende oneerlijke bedingen in consumentenovereenkomsten (PbEG L 95); Richtlijn laatstelijk gewijzigd bij Besluit 2002/995/EG van de Commissie (PbEG L 353)	artikel 8.3 van deze wet, voor zover betrekking hebbend op een financiële dienst of activiteit

Richtlijn 1999/44/EG van het Europees Parlement en de Raad van 25 mei 1999 betreffende bepaalde aspecten van de verkoop van en de garanties voor consumptiegoederen (PbEG L 171)	artikel 8.4 van deze wet, voor zover betrekking hebbend op een financiële dienst of activiteit
Richtlijn 97/7/EG van het Europees Parlement en de Raad van 20 mei 1997 betreffende de bescherming van de consument bij op afstand gesloten overeenkomsten (PbEG L 144); Richtlijn laatstelijk gewijzigd bij Richtlijn 2002/65/EG (PbEG L 271).	artikel 8.5 van deze wet en artikelen 11.7 en 11.8 van de Telecommunicatiewet, voor zover betrekking hebbend op een financiële dienst of activiteit
Richtlijn 94/47/EG van het Europees Parlement en van de Raad van 26 oktober 1994 betreffende de bescherming van de verkrijger voor wat bepaalde aspecten betreft van overeenkomsten inzake de verkrijging van een recht van deeltijds gebruik van onroerende goederen (PbEG L 280)	artikel 8.6 van deze wet, voor zover betrekking hebbend op een financiële dienst of activiteit
Richtlijn 90/314/EEG van de Raad van 13 juni 1990 betreffende pakketreizen, met inbegrip van vakantiepakketten en rondreispakketten (PbEG L 158)	artikel 8.7 van deze wet, voor zover betrekking hebbend op een financiële dienst of activiteit

Toelichting artikel

- **Algemeen**

Zie artikel 3.4.

Abusievelijk is de rechterkolom van onderdeel c, sub c.1, niet direct aangepast aan de inwerkingtreding van de Wft. De achterhaalde verwijzingen naar de Wfd werden met de herstellwet Wft alsnog vervangen (*Stb.* 2008, 545).

9.11.4. Onderdeel d

Richtlijn 85/577/EEG van de Raad van 20 december 1985 betreffende de bescherming van de consument bij buiten verkoopruimten gesloten overeenkomsten (PbEG L 372)	het bepaalde bij of krachtens de Colportagewet, voor zover betrekking hebbend op een financiële dienst of activiteit
Richtlijn 2005/29/EG van het Europees Parlement en de Raad van 11 mei 2005 betreffende oneerlijke handelspraktijken van ondernemingen jegens consumenten op de interne markt en tot wijziging van Richtlijn 84/450/EEG van de Raad, Richtlijnen 97/7/EG, 98/27/EG en 2002/65/EG van het Europees Parlement en de Raad en van Verordening (EG) nr. 2006/2004 van het Europees Parlement en de Raad («Richtlijn oneerlijke handelspraktijken») (PbEU 2005, L 149).	artikel 8.8 van deze wet, voor zover betrekking hebbend op een financiële dienst of activiteit.

Toelichting artikel

- **Algemeen**

Zie artikel 3.2.

- **Toepassing in de praktijk**

De AFM grijpt de bevoegdheden tot nationale handhaving van de Wet OHP aan om op te treden tegen oneerlijke financiële diensten en activiteiten. Overtreding van artikel 3.2 jo. artikel 8.8 jo. bijlage, onderdeel d, Whc werd door de AFM vastgesteld in o.a.:

- Besluit AFM 15 april 2009 (ParTrust Beheer B.V.)
- Besluit AFM 19 juni 2009 (TRE Investments II B.V.)
- Besluit AFM 30 oktober 2009 (ForeClosure Investments B.V.)

9.11.5. Onderdeel e

Richtlijn 2001/83/EG van het Europees Parlement en de Raad van 6 november 2001 tot vaststelling van een communautair wetboek betreffende geneesmiddelen voor menselijk gebruik: artikelen 86 tot 100 (PbEG L 311); Richtlijn laatstelijk gewijzigd bij Richtlijn 2004/27/EG (PbEU 2004, L 136). Artikel 14, eerste en tweede lid, en 17, derde lid van Richtlijn 89/552/EEG van de Raad van 3 oktober 1989 betreffende de coördinatie van bepaalde wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen in de lidstaten inzake de uitoefening van bestuursrechtelijke bepalingen in de lidstaten inzake de uitoefening van televisieomroepactiviteiten (PbEG L 298); Richtlijn laatstelijk gewijzigd bij Richtlijn 97/36/EG van het Europees Parlement en de Raad (PbEG 1997, L 202)	de artikelen 82 tot en met 96 Geneesmiddelenwet
---	---

Toelichting artikel

- **Algemeen**

Zie artikel 3.5.

De rechterkolom van onderdeel e luidde oorspronkelijk als volgt:

“artikelen 5 en 10a van het Reclamebesluit geneesmiddelen (totdat de Geneesmiddelenwet in werking treedt) artikelen 82 en 93 van de Geneesmiddelenwet”

Dit werd gewijzigd bij artikel VIII van de wijzigingswet Gaswet etc., bezemwet van 6 maart 2008, *Stb.* 2008, 95, in werking getreden per 1 april 2008 (*Stb.* 2008, 96) en hield verband met de inwerkingtreding van de Geneesmiddelenwet.

9.11.6. Onderdeel f

Artikelen 10, 11, 17, eerste, tweede en vierde lid, 18 tot en met 21 van Richtlijn 89/552/EEG van de Raad van 3 oktober 1989 betreffende de coördinatie van bepaalde wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen in de lidstaten inzake de uitoefening van televisieomroepactiviteiten (PbEG L 298); Richtlijn laatstelijk gewijzigd bij Richtlijn 97/36/EG van het Europees Parlement en de Raad (PbEG 1997, L 202)	artikelen uit de Mediawet 2008: 1.1, 2.1, tweede lid, onderdeel e, 2.88, 2.89, 2.94, eerste en tweede lid, onderdeel a, 2.95, eerste lid, onderdelen b en c, en tweede lid, 2.96, 2.97, 2.106, derde lid, 2.107, 2.109, tweede lid, 2.113, 2.114, eerste lid, 3.5 en 3.7 tot en met 3.18
Artikelen 12, 15 en 16 van Richtlijn 89/552/EEG van de Raad van 3 oktober betreffende de coördinatie van bepaalde wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen in de lidstaten inzake de uitoefening van televisieomroepactiviteiten (PbEG L 298); Richtlijn laatstelijk gewijzigd bij Richtlijn 97/36/EG van het Europees Parlement en de Raad (PbEG 1997, L 202)	de artikelen in de Nederlandse Reclame Code en de Reclamecode voor Alcoholhoudende dranken van de Stichting Reclame Code die dienen ter implementatie van de artikelen 12, 15 en 16 van Richtlijn 89/552/EEG, gewijzigd bij Richtlijn 97/36/EG, en waarop de artikelen 2.92, 3.6 en 9.16 van de Mediawet 2008 van toepassing zijn

Toelichting artikel

- **Algemeen**

Zie artikel 3.7.

9.11.7. Onderdeel g

Verordening (EG) nr. 261/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 11 februari 2004 tot vaststelling van gemeenschappelijke regels inzake compensatie en bijstand aan luchtreizigers bij instapweigering en annulering of langdurige vertraging van vluchten (PbEU L 46)

Toelichting artikel

- **Algemeen**

Zie artikel 3.9.

9.11.8. Onderdeel h

Artikelen 13 en 17, tweede lid van Richtlijn 89/552/EEG van de Raad van 3 oktober 1989 betreffende de coördinatie van bepaalde wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen in de lidstaten inzake de uitoefening van televisieomroepactiviteiten (<i>PbEG</i> L298); Richtlijn laatstelijk gewijzigd bij Richtlijn 97/36/EG van het Europees Parlement en de Raad (<i>PbEG</i> 1997, L 202)	artikelen 4 en 5 van de Tabakswet
---	-----------------------------------

Toelichting artikel

- **Algemeen**

Zie artikel 3.11.

10. Bijlagen: Verordening 2004/2006

Verordening betreffende samenwerking met betrekking tot consumentenbescherming (EG nr. 2006/2004)

Verordening (eg) nr. 2006/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 27 oktober 2004 betreffende samenwerking tussen de nationale instanties die verantwoordelijk zijn voor handhaving van de wetgeving inzake consumentenbescherming („verordening betreffende samenwerking met betrekking tot consumentenbescherming“)

(Voor de EER relevante tekst)

HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,
Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, en met name op artikel 95,
Gezien het voorstel van de Commissie,
Gezien het advies van het Europees Economisch en Sociaal Comité²⁶⁹,
Gezien het advies van het Comité van de Regio's,
Handelend volgens de procedure van artikel 251 van het Verdrag²⁷⁰,
Overwegende hetgeen volgt:

1. De resolutie van de Raad van 8 juli 1996 over samenwerking tussen ambtelijke diensten bij de tenuitvoerlegging van de wetgeving inzake de interne markt²⁷¹ erkent dat constante inspanningen nodig zijn om de samenwerking tussen ambtelijke diensten te verbeteren en heeft de lidstaten en de Commissie verzocht bij voorrang na te gaan of het mogelijk is de administratieve samenwerking bij de tenuitvoerlegging van de regelgeving te versterken.
2. De bestaande nationale handhavingsregelingen voor de wetten ter bescherming van de belangen van de consument zijn niet aangepast aan de handhavingsproblemen in de interne markt en een doeltreffende en doelmatige samenwerking bij de handhaving in dergelijke zaken is momenteel niet mogelijk. Die problemen scheppen belemmeringen voor de samenwerking tussen handhavingsoverheidsinstanties teneinde intracommunautaire inbreuken op de wetten ter bescherming van de belangen van de consument te onderzoeken, te doen staken of te verbieden. Het daaruit voortvloeiende gebrek aan effectieve handhaving bij intracommunautaire inbreuken biedt verkopers en dienstverleners de mogelijkheid om pogingen tot handhaving te omzeilen door zich elders in de Gemeenschap te vestigen. Dit geeft aanleiding tot concurrentievervalsingen voor gezagsgetrouwe verkopers en dienstverleners die hetzij in eigen land, hetzij grensoverschrijdend werken. De handhavingsproblemen bij grensoverschrijdende inbreuken hebben tot gevolg dat de consument weinig vertrouwen heeft in grensoverschrijdende aanbiedingen en ondermijnen bijgevolg zijn vertrouwen in de interne markt.
3. Het is dan ook aangewezen de samenwerking tussen overheidsinstanties die verantwoordelijk zijn voor de handhaving van de wetgeving inzake consumentenbescherming bij intracommunautaire inbreuken te bevorderen, bij te dragen tot een betere werking van de interne markt, een betere en consequentere handhaving van de wetgeving inzake consumentenbescherming en een beter toezicht op de bescherming van de economische belangen van de consument.
4. De Gemeenschapswetgeving bevat netwerken voor de samenwerking op handhavingsgebied om consumenten een bescherming te bieden die verder gaat dan de louter bescherming van hun economische belangen (met name wanneer de volksgezondheid in het spel is). Er moet een uitwisseling van beste praktijken plaatsvinden tussen de bij deze verordening ingestelde netwerken en de andere netwerken.
5. De werkingssfeer van de bepalingen inzake wederzijdse bijstand in deze verordening moet beperkt blijven tot intracommunautaire inbreuken op de communautaire wetgeving inzake consumentenbescherming. Door een doeltreffende vervolging van inbreuken op nationaal niveau moet discriminatie tussen nationale en intracommunautaire transacties worden vermeden. Deze verordening verandert niets aan de verantwoordelijkheden van de Commissie met betrekking tot inbreuken op het Gemeenschapsrecht door de lidstaten, noch verleent zij de Commissie de bevoegdheid om een einde te maken aan de in deze verordening gedefinieerde intracommunautaire inbreuken.
6. Er moet een netwerk van publieke handhavingsinstanties in de hele Gemeenschap worden opgericht om de consument tegen intracommunautaire inbreuken te beschermen en die instanties hebben een minimum aan gemeenschappelijke onderzoeks- en handhavingsbevoegdheden nodig om deze verordening doeltreffend te kunnen toepassen en verkopers of dienstverleners ervan te weerhouden intracommunautaire inbreuken te plegen.

²⁶⁹ PB C 108 van 30.4.2004, blz. 86.

²⁷⁰ Advies van het Europees Parlement van 20 april 2004 (nog niet bekendgemaakt in het Publicatieblad) en besluit van de Raad van 7 oktober 2004.

²⁷¹ PB C 224 van 1.8.1996, blz. 3.

7. De mogelijkheid voor bevoegde autoriteiten om op basis van wederkerigheid ongehinderd samen te werken bij de uitwisseling van informatie, het opsporen en onderzoeken van intracommunautaire inbreuken en het nemen van maatregelen om dergelijke inbreuken te doen staken of ze te laten verbieden, is essentieel voor een goede werking van de interne markt en de bescherming van de consument.
8. Bevoegde autoriteiten moeten tevens gebruikmaken van andere nationale bevoegdheden of maatregelen, onder meer om rechtszaken in te leiden of voor strafvervolgning door te verwijzen, teneinde ook intracommunautaire inbreuken onverwijld te doen staken of te laten verbieden na een verzoek om bijstand, wanneer dit passend is.
9. Voor informatie die tussen bevoegde autoriteiten wordt uitgewisseld, moeten de strengste garanties van vertrouwelijkheid en geheimhouding gelden, zodat het onderzoek niet in het gedrang komt en de reputatie van verkopers of dienstverleners niet ten onrechte wordt geschaad. Richtlijn 95/46/EG van het Europees Parlement en de Raad van 24 oktober 1995 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens²⁷² en Verordening (EG) nr. 45/2001 van het Europees Parlement en de Raad van 18 december 2000 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens door de communautaire instellingen en organen en betreffende het vrije verkeer van die gegevens²⁷³ moeten in het kader van deze verordening van toepassing zijn.
10. De bestaande handhavingsproblemen overschrijden de grenzen van de Europese Unie en de belangen van de communautaire consument moeten worden beschermd tegen handelaars zonder scrupules die zijn gevestigd in derde landen. Er moeten dan ook internationale overeenkomsten met derde landen worden gesloten om wederzijdse bijstand bij de handhaving van de wetgeving ter bescherming van de belangen van de consument. Die internationale overeenkomsten moeten op het niveau van de Gemeenschap worden gesloten op de gebieden die onder deze verordening vallen, zodat de communautaire consument optimaal beschermd wordt en de samenwerking met derde landen op het gebied van handhaving soepel verloopt.
11. Het lijkt aangewezen de handhavingsactiviteiten van de lidstaten met betrekking tot intracommunautaire inbreuken op communautair niveau te coördineren om de toepassing van deze verordening te verbeteren en te komen tot een consequentere handhaving op een hoger niveau.
12. Het lijkt aangewezen het intracommunautaire aspect van de administratieve samenwerking tussen de lidstaten op communautair niveau te coördineren met het oog op een betere toepassing van de wetgeving inzake consumentenbescherming. Dat hier een rol voor de Gemeenschap is weggelegd, is reeds gebleken uit de oprichting van het Europees buitengerechtigd netwerk.
13. Waar de coördinatie van de activiteiten van de lidstaten krachtens deze verordening financiële steun van de Gemeenschap noodzakelijk maakt, zal het besluit over de toekenning van dergelijke steun worden genomen volgens de procedures in Besluit nr. 20/2004/EG van het Europees Parlement en de Raad van 8 december 2003 tot vaststelling van een algemeen kader voor de financiering van communautaire acties ter ondersteuning van het consumentenbeleid in de periode 2004-2007²⁷⁴, met name de in de bijlage bij dat besluit vastgestelde acties 5 en 10, en toekomstige besluiten.
14. Consumentenorganisaties spelen een essentiële rol bij de consumentenvoorlichting en -educatie en bij de bescherming van consumentenbelangen, inclusief de geschillenbeslechting, en dienen ertoe te worden aangespoord met de bevoegde autoriteiten samen te werken om de toepassing van deze verordening te verbeteren.
15. De maatregelen die nodig zijn voor de uitvoering van deze verordening, moeten worden vastgesteld overeenkomstig Besluit 1999/468/EG van de Raad van 28 juni 1999 tot vaststelling van de voorwaarden voor de uitoefening van de aan de Commissie verleende uitvoeringsbevoegdheden²⁷⁵.
16. Voor een doeltreffend toezicht op de toepassing van deze verordening en op de doeltreffendheid van de consumentenbescherming is het noodzakelijk dat de lidstaten regelmatig verslag uitbrengen.
17. Deze verordening eerbiedigt de grondrechten en neemt de beginselen in acht die met name zijn erkend in het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie²⁷⁶. Deze verordening dient dan ook met eerbiediging van die rechten en beginselen te worden uitgelegd en toegepast.
18. Aangezien de doelstelling van deze verordening, te weten de samenwerking tussen de nationale instanties die verantwoordelijk zijn voor de handhaving van de wetgeving inzake consumentenbescherming, niet voldoende door de lidstaten kan worden verwezenlijkt, omdat zij alléén niet kunnen instaan voor samenwerking en coördinatie, en derhalve beter door de Gemeenschap kan worden verwezenlijkt, kan de Gemeenschap, overeenkomstig het in artikel 5 van het Verdrag neergelegde subsidiariteitsbeginsel, maatregelen nemen. Overeenkomstig het in hetzelfde artikel neergelegde evenredigheidsbeginsel gaat deze verordening niet verder dan wat nodig is om deze doelstelling te verwezenlijken,

²⁷² PB L 281 van 23.11.1995, blz. 31 Richtlijn gewijzigd bij Verordening (EG) nr. 1882/2003 (PB L 284 van 31.10.2003, blz. 1).

²⁷³ PB L 8 van 12.1.2001, blz. 1.

²⁷⁴ PB L 5 van 9.1.2004, blz. 1. Besluit gewijzigd bij Besluit nr. 786/2004/EG (PB L 138 van 30.4.2004, blz. 7).

²⁷⁵ PB L 184 van 17.7.1999, blz. 23.

²⁷⁶ PB C 364 van 18.12.2000, blz. 1.

HEBBEN DE VOLGENDE VERORDENING VASTGESTELD:

HOOFDSTUK 1

Inleidende bepalingen

Art. 1. Doel

In deze verordening worden de voorwaarden vastgelegd waaronder de bevoegde autoriteiten die in de lidstaten belast zijn met handhaving van de wetgeving ter bescherming van de belangen van de consument, met elkaar en met de Commissie moeten samenwerken om die wetgeving te doen naleven en de soepele werking van de interne markt te waarborgen, alsmede om de bescherming van de economische belangen van de consument te verbeteren.

Art. 2. Werkingsfeer

1. De bepalingen betreffende wederzijdse bijstand in de hoofdstukken II en III zijn van toepassing op intracommunautaire inbreuken.
2. Deze verordening doet geen afbreuk aan de communautaire regels met betrekking tot het internationale privaatrecht, in het bijzonder de regels met betrekking tot de rechterlijke bevoegdheid en het toepasselijke recht.
3. Deze verordening laat de toepassing in de lidstaten van maatregelen inzake justitiële samenwerking in strafzaken en in burgerlijke zaken, met name de werking van het Europees justitieel netwerk, onverlet.
4. Deze verordening doet geen afbreuk aan de overige verplichtingen van de lidstaten inzake wederzijdse bijstand bij de bescherming van de collectieve economische belangen van de consumenten, mede in strafzaken, welke voortvloeien uit andere rechtsbesluiten, met inbegrip van bilaterale of multilaterale overeenkomsten.
5. Deze verordening doet geen afbreuk aan de toepassing van Richtlijn 98/27/EG van het Europees Parlement en de Raad van 19 mei 1998 betreffende het doen staken van inbreuken in het kader van de bescherming van de consumentenbelangen²⁷⁷.
6. Deze verordening doet geen afbreuk aan de communautaire wetgeving met betrekking tot de interne markt, met name de bepalingen over het vrij verkeer van goederen en diensten.
7. Deze verordening doet geen afbreuk aan de communautaire wetgeving met betrekking tot televisieomroepdiensten.

Art. 3. Definities

Voor de toepassing van deze verordening wordt verstaan onder:

- a. „wetgeving ter bescherming van de belangen van de consument”: de richtlijnen zoals omgezet in het interne recht van de lidstaten en de in de bijlage genoemde verordening;
- b. „intracommunautaire inbreuk”: elke handeling of ommissie die in strijd is met de wetgeving ter bescherming van de belangen van de consument, zoals omschreven onder a), en die schade toebrengt of kan toebrengen aan de collectieve belangen van consumenten die woonachtig zijn in een andere lidstaat of in andere lidstaten dan de lidstaat waar de handeling of ommissie haar oorsprong vond of plaats had, waar de verantwoordelijke verkoper of dienstverlener gevestigd is, of waar bewijsmateriaal of vermogensbestanddelen met betrekking tot de handeling of ommissie gevonden kunnen worden;
- c. „bevoegde autoriteit”: elke overheidsinstantie op nationaal, regionaal of lokaal niveau die specifiek belast is met de handhaving van de wetgeving ter bescherming van de belangen van de consument;
- d. „verbindingsbureau”: de overheidsinstantie in elke lidstaat die belast is met de coördinatie van de toepassing van deze verordening binnen die lidstaat;
- e. „bevoegde ambtenaar”: een ambtenaar van een bevoegde autoriteit die belast is met de toepassing van deze verordening;
- f. „verzoekende instantie”: de bevoegde autoriteit die om wederzijdse bijstand verzoekt;
- g. „aangezochte instantie”: de bevoegde autoriteit die een verzoek om wederzijdse bijstand ontvangt;
- h. „verkoper of dienstverlener”: elke natuurlijke persoon of rechtspersoon die, wat betreft de wetgeving ter bescherming van de belangen van de consument, handelt voor doeleinden die betrekking hebben op zijn handel, bedrijf, ambacht of beroep;
- i. „markttoezichtactiviteiten”: de activiteiten van een bevoegde autoriteit die belast is met de vaststelling van intracommunautaire inbreuken op haar grondgebied;
- j. „consumentenklacht”: een met redelijk bewijsmateriaal gestaafde verklaring dat een verkoper of dienstverlener inbreuk heeft gemaakt of kan maken op de wetgeving ter bescherming van de belangen van de consument;
- k. „collectieve consumentenbelangen”: de belangen van een aantal consumenten die door een inbreuk zijn of kunnen worden geschaad.

Art. 4. Bevoegde autoriteiten

1. Elke lidstaat wijst de bevoegde autoriteiten en één verbindingsbureau aan die belast zijn met de toepassing van deze verordening.

²⁷⁷ PB L 166 van 11.6.1998, blz. 51. Richtlijn laatstelijk gewijzigd bij Richtlijn 2002/65/EG (PB L 271 van 9.10.2002, blz. 16).

2. Elke lidstaat kan, voorzover dit nodig is om aan zijn verplichtingen uit hoofde van deze verordening te voldoen, andere overheidsinstanties aanwijzen. Lidstaten kunnen overeenkomstig artikel 8, lid 3, ook instanties aanwijzen die een rechtmatig belang hebben bij de beëindiging van of het verbieden van intracommunautaire inbreuken.
3. Onverminderd lid 4 heeft elke bevoegde autoriteit de voor de toepassing van deze verordening vereiste onderzoeks- en handhavingsbevoegdheden en oefent zij deze uit in overeenstemming met het nationale recht.
4. De bevoegde autoriteiten kunnen de in lid 3 bedoelde bevoegdheden uitoefenen overeenkomstig het nationale recht, hetzij:
 - a. rechtstreeks op eigen gezag of onder het toezicht van de gerechtelijke autoriteiten, hetzij
 - b. door een verzoek in te dienen bij de rechtbanken die belast zijn met het geven van de vereiste beslissing, en, waar passend, door beroep in te stellen ingeval het verzoek om het geven van de vereiste beslissing wordt afgewezen.
5. Indien de bevoegde autoriteiten hun bevoegdheden uitoefenen door middel van een verzoek bij de rechtbanken overeenkomstig lid 4, onder b), zijn deze rechtbanken bevoegd om de vereiste beslissingen te geven.
6. De in lid 3 bedoelde bevoegdheden worden alleen dan uitgeoefend wanneer er een redelijk vermoeden bestaat dat een intracommunautaire inbreuk heeft plaatsgevonden en omvatten ten minste het recht om:
 - a. toegang te krijgen tot elk relevant document, in ongeacht welke vorm, betreffende de intracommunautaire inbreuk;
 - b. van ongeacht welke persoon relevante informatie over de intracommunautaire inbreuk te eisen;
 - c. de noodzakelijke inspecties ter plaatse uit te voeren;
 - d. de betrokken verkoper of dienstverlener schriftelijk te verzoeken de intracommunautaire inbreuk te beëindigen;
 - e. van de voor intracommunautaire inbreuken verantwoordelijke verkoper of dienstverlener de toezegging te verkrijgen dat de intracommunautaire inbreuk zal worden beëindigd en deze toezegging, waar passend, openbaar te maken;
 - f. de beëindiging of het verbod van elke intracommunautaire inbreuk te eisen en de hieruit voortvloeiende beslissingen, waar passend, openbaar te maken;
 - g. te eisen dat de in het ongelijk gestelde gedaagde, indien deze zich niet naar de uitspraak voegt, aan de schatkist of aan een bij of krachtens de nationale wetgeving aangewezen begunstigde betalingen verricht.
7. De lidstaten zorgen ervoor dat de bevoegde autoriteiten voor de toepassing van deze verordening over voldoende middelen beschikken. De bevoegde ambtenaren nemen de beroepsnormen in acht en zijn onderworpen aan passende interne procedures of gedragsregels die met name voorzien in de bescherming van personen voor wat betreft de verwerking van persoonsgegevens, de bilijkheid van de procedures en de naleving van de in artikel 13 neergelegde bepalingen met betrekking tot de vertrouwelijkheid en het beroepsgeheim.
8. Elke bevoegde autoriteit maakt de haar uit hoofde van deze verordening toegekende rechten en verantwoordelijkheden bekend bij het grote publiek en wijst de bevoegde ambtenaren aan.

Art. 5. Lijsten

1. Elke lidstaat stelt de Commissie en de andere lidstaten in kennis van de aangewezen bevoegde autoriteiten, de andere overheidsinstanties, de instanties die een rechtmatig belang hebben bij de beëindiging van of het verbieden van intracommunautaire inbreuken en het verbodsbureau.
2. De Commissie publiceert de lijst van verbodsbureaus en bevoegde autoriteiten in het *Publicatieblad van de Europese Unie* en zij werkt deze lijst bij.

HOOFDSTUK II Wederzijdse bijstand

Art. 6. Informatie-uitwisseling op verzoek

1. Een aangezochte instantie verstrekt op verzoek van een verzoekende instantie overeenkomstig artikel 4 onverwijld alle relevante informatie die nodig is om vast te stellen of er een intracommunautaire inbreuk heeft plaatsgehad dan wel of er een redelijk vermoeden bestaat dat een dergelijke inbreuk kan plaatshebben.
2. De aangezochte instantie verricht, zo nodig met de hulp van andere overheidsinstanties, passend onderzoek of neemt andere noodzakelijke of passende maatregelen overeenkomstig artikel 4 om de gevraagde informatie te verzamelen.
3. Op verzoek van de verzoekende instantie kan de aangezochte instantie een bevoegde ambtenaar van de verzoekende instantie toestaan zich tijdens het onderzoek bij de ambtenaren van de aangezochte instantie te voegen.
4. De noodzakelijke maatregelen om de voorschriften van dit artikel ten uitvoer te leggen, zullen worden genomen overeenkomstig de in artikel 19, lid 2, vermelde procedure.

Art. 7. Informatie-uitwisseling zonder verzoek

1. Wanneer een bevoegde autoriteit kennis krijgt van een intracommunautaire inbreuk of een redelijk vermoeden heeft dat een dergelijke inbreuk kan plaatshebben, stelt zij de bevoegde autoriteiten van andere lidstaten en de Commissie onverwijld hiervan in kennis en verstrekt zij alle nodige informatie.
2. Wanneer een bevoegde autoriteit verdere handhavingsmaatregelen treft of verzoeken om wederzijdse bijstand ontvangt met betrekking tot de intracommunautaire inbreuk, stelt zij de bevoegde autoriteiten van andere lidstaten en de Commissie hiervan in kennis.
3. De noodzakelijke maatregelen om de voorschriften van dit artikel ten uitvoer te leggen, zullen worden genomen overeenkomstig de in artikel 19, lid 2, vermelde procedure.

Art. 8. Verzoeken om handhavingsmaatregelen

1. Een aangezochte instantie neemt op verzoek van een verzoekende instantie alle nodige handhavingsmaatregelen om de intracommunautaire inbreuk onverwijld te beëindigen of te verbieden.
2. Om haar verplichtingen uit hoofde van lid 1 na te komen, oefent de aangezochte instantie de in artikel 4, lid 6, vastgestelde bevoegdheden uit, alsmede alle aanvullende bevoegdheden die haar krachtens het nationale recht zijn toegekend. De aangezochte instantie bepaalt, zo nodig met de hulp van andere overheidsinstanties, welke handhavingsmaatregelen worden genomen om de beëindiging of het verbod van de intracommunautaire inbreuk op evenredige, doelmatige en doeltreffende wijze te bewerkstelligen.
3. De aangezochte instantie kan haar verplichtingen uit hoofde van de leden 1 en 2 ook nakomen door een instantie die overeenkomstig artikel 4, lid 2, tweede zin, is aangewezen als een instantie die een rechtmatig belang bij de beëindiging van of het verbieden van intracommunautaire inbreuken heeft, op te dragen alle krachtens het nationale recht beschikbare handhavingsmaatregelen te nemen die nodig zijn om de intracommunautaire inbreuk namens de aangezochte instantie te beëindigen of te verbieden. Indien de instantie de intracommunautaire inbreuk niet onverwijld kan beëindigen of verbieden, blijven de verplichtingen van de aangezochte instantie uit hoofde van de leden 1 en 2 gelden.
4. De aangezochte instantie mag de in lid 3 bedoelde maatregelen slechts nemen indien, na overleg met de verzoekende instantie over de toepassing van die bedoelde maatregelen, de verzoekende instantie en de aangezochte instantie het erover eens zijn dat:
 - de toepassing van de in lid 3 bedoelde maatregelen de beëindiging of het verbod van de intracommunautaire inbreuk ten minste even doelmatig en doeltreffend kan bewerkstelligen als een optreden van de aangezochte instantie, en
 - de instructies aan de krachtens het nationale recht aangewezen instantie er niet toe leiden dat aan die instantie informatie wordt meegegeven die krachtens artikel 13 beschermd is.
5. Indien de verzoekende instantie van oordeel is dat niet aan de in lid 4 gestelde voorwaarden voldaan is, stelt zij de aangezochte instantie daarvan schriftelijk in kennis; de kennisgeving wordt met redenen omkleed. Indien de verzoekende instantie en de aangezochte instantie het niet eens zijn, kan de aangezochte instantie de zaak voorleggen aan de Commissie, die volgens de in artikel 19, lid 2, bedoelde procedure advies uitbrengt.
6. De aangezochte instantie kan met de verzoekende instantie overleg plegen bij het nemen van de in de leden 1 en 2 bedoelde handhavingsmaatregelen. De aangezochte instantie stelt de verzoekende instantie, de bevoegde autoriteiten van de andere lidstaten en de Commissie onverwijld in kennis van de genomen maatregelen en het effect daarvan op de intracommunautaire inbreuk en deelt tevens mee of deze is beëindigd.
7. De noodzakelijke maatregelen om de voorschriften van dit artikel ten uitvoer te leggen, zullen worden genomen overeenkomstig de in artikel 19, lid 2, vermelde procedure.

Art. 9. Coördinatie van het markttoezicht en de handhavingsactiviteiten

1. De bevoegde autoriteiten coördineren hun markttoezichten handhavingsactiviteiten. Zij wisselen daartoe alle nodige informatie uit.
2. Wanneer de bevoegde autoriteiten vaststellen dat een intracommunautaire inbreuk de belangen van consumenten in meer dan twee lidstaten schaadt, coördineren de betrokken bevoegde autoriteiten hun handhavingsactiviteiten en hun verzoeken om wederzijdse bijstand via het verbindingsbureau. In het bijzonder trachten zij gelijktijdig onderzoek te doen en handhavingsmaatregelen te nemen.
3. De bevoegde autoriteiten informeren de Commissie vooraf over deze coördinatie en kunnen de ambtenaren van de Commissie en andere door de Commissie aangewezen begeleidende personen verzoeken eraan deel te nemen.
4. De noodzakelijke maatregelen om de voorschriften van dit artikel ten uitvoer te leggen, zullen worden genomen overeenkomstig de in artikel 19, lid 2, vermelde procedure.

Art. 10. Databank

1. De Commissie houdt een elektronische databank bij waarin zij de informatie die zij op grond van de artikelen 7, 8 en 9 ontvangt, opslaat en verwerkt. De databank kan alleen door de bevoegde autoriteiten worden geraadpleegd. Met betrekking tot hun verantwoordelijkheden terzake van kennisgeving van informatie met het oog op opslag in de databank en de daarmee verband houdende verwerking van persoonsgegevens, worden de bevoegde autoriteiten beschouwd als de voor de verwerking verantwoordelijken in de zin van artikel 2, onder d), van Richtlijn 95/46/EG. De Commissie wordt met betrekking tot haar verantwoordelijkheden uit hoofde van dit artikel en de daarmee verband houdende verwerking van persoonsgegevens beschouwd als verantwoordelijke voor de verwerking in de zin van artikel 2, onder d), van Verordening (EG) nr. 45/2001.
2. Wanneer een bevoegde autoriteit vaststelt dat een intracommunautaire inbreuk die zij overeenkomstig artikel 7 heeft gemeld, naderhand ongegrond blijkt te zijn, trekt zij de kennisgeving in en verwijdert de Commissie de informatie onverwijld uit de databank. Wanneer een aangezochte instantie de Commissie overeenkomstig artikel 8, lid 6, in kennis stelt van de beëindiging van een intracommunautaire inbreuk, worden de in verband met de intracommunautaire inbreuk opgeslagen gegevens na een periode van vijf jaar, te rekenen vanaf de kennisgeving, gewist.
3. De maatregelen ter uitvoering van dit artikel worden volgens de procedure van artikel 19, lid 2, vastgesteld.

HOOFDSTUK III
Voorwaarden met betrekking tot wederzijdse bijstand

Art. 11. Algemene verantwoordelijkheden

1. De bevoegde autoriteiten komen hun verplichtingen uit hoofde van deze verordening na alsof zij handelen namens consumenten in hun eigen land en op eigen initiatief of op verzoek van een andere bevoegde autoriteit in hun eigen land.
2. De lidstaten treffen alle nodige maatregelen met het oog op een effectieve coördinatie, via het verbindingsbureau, van de toepassing van deze verordening door de bevoegde autoriteiten, andere, door hen aangewezen overheidsinstanties en door hen aangewezen instanties die een rechtmatig belang hebben bij de beëindiging of het verbieden van intracommunautaire inbreuken en de bevoegde rechtbanken.
3. De lidstaten bevorderen de samenwerking tussen de bevoegde autoriteiten en andere instanties die uit hoofde van het nationale recht een rechtmatig belang hebben bij de beëindiging van of het verbieden van intracommunautaire inbreuken, opdat mogelijke intracommunautaire inbreuken onverwijld ter kennis van de bevoegde autoriteiten worden gebracht.

Art. 12. Procedures voor het indienen van verzoeken om wederzijdse bijstand en de uitwisseling van informatie

1. De verzoekende instantie zorgt ervoor dat alle verzoeken om wederzijdse bijstand voldoende informatie bevatten, zodat een aangezochte instantie aan het verzoek kan voldoen, inclusief noodzakelijk bewijsmateriaal dat alleen op het grondgebied van de verzoekende instantie kan worden verkregen.
2. De verzoekende instantie zendt de verzoeken via het verbindingsbureau van deze instantie aan het verbindingsbureau van de aangezochte instantie. Het verbindingsbureau van de aangezochte instantie zendt de verzoeken onverwijld toe aan de passende bevoegde autoriteiten.
3. Het indienen van een verzoek om bijstand en het verstrekken van informatie geschiedt altijd schriftelijk aan de hand van een standaardformulier; verzoeken en informatie worden via de in artikel 10 bedoelde databank elektronisch toegezonden.
4. Alvorens er verzoeken worden gedaan, komen de bevoegde autoriteiten in kwestie overeen welke talen er voor de verzoeken en de informatieverstrekking worden gebruikt. Indien hierover geen overeenstemming kan worden bereikt, worden de verzoeken toegezonden in de officiële taal of talen van de lidstaat waar de verzoekende instantie gevestigd is, en de antwoorden in de officiële taal of talen van de lidstaat waar de aangezochte instantie gevestigd is.
5. De informatie die naar aanleiding van een verzoek wordt verstrekt, wordt tegelijkertijd rechtstreeks aan de verzoekende instantie en aan de verbindingsbureaus van de verzoekende en de aangezochte instantie toegezonden.
6. De noodzakelijke maatregelen om de voorschriften van dit artikel ten uitvoer te leggen, zullen worden genomen overeenkomstig de in artikel 19, lid 2, vermelde procedure.

Art. 13. Gebruik van informatie en bescherming van persoonsgegevens en van het beroeps- en handelsgeheim

1. Verstreekte informatie mag alleen worden gebruikt met het oog op de naleving van de wetgeving ter bescherming van de belangen van de consument.
2. De bevoegde autoriteiten kunnen de verkregen informatie, documenten, bevindingen, verklaringen, voor eensluidend gewaarmerkte afschriften of inlichtingen als bewijsmateriaal gebruiken op dezelfde basis als vergelijkbare documenten die zij in hun eigen land verkrijgen.
3. De informatie die in ongeacht welke vorm wordt verstrekt aan personen die werken voor bevoegde autoriteiten, rechtbanken of andere overheidsinstanties en de Commissie, inclusief informatie die aan de Commissie is toegezonden en in de in artikel 10 bedoelde databank is opgeslagen, en waarvan de openbaarmaking afbreuk kan doen aan:
 - de bescherming van de persoonlijke levenssfeer en de integriteit van het individu, in het bijzonder gelet op de Gemeenschapswetgeving inzake de bescherming van persoonsgegevens;
 - de commerciële belangen van een natuurlijke of een rechtspersoon, met inbegrip van de intellectuele eigendom;of
- het doel van controles en onderzoeken, is vertrouwelijk en valt onder het beroepsgeheim, tenzij de openbaarmaking ervan nodig is om een intracommunautaire inbreuk te beëindigen of te verbieden en de instantie die de informatie verstrekt, toestemming geeft om de informatie openbaar te maken.
4. De lidstaten nemen voor de toepassing van deze verordening alle nodige wetgevingsmaatregelen om de rechten en verplichtingen uit hoofde van de artikelen 10 tot en met 12 van Richtlijn 95/46/EG te beperken wanneer dit nodig is om de in artikel 13, lid 1, onder d) en f), van die richtlijn genoemde belangen te beschermen. De Commissie kan de rechten en verplichtingen uit hoofde van artikel 4, lid 1, artikel 11, artikel 12, lid 1, de artikelen 13 tot en met 17 en artikel 37, lid 1, van Verordening (EG) nr. 45/2001 beperken wanneer dit nodig is om de in artikel 20, lid 1, onder a) en e), van die verordening genoemde belangen te beschermen.
5. De maatregelen ter uitvoering van dit artikel worden volgens de procedure van artikel 19, lid 2, vastgesteld.

Art. 14. Informatie-uitwisseling met derde landen

1. Wanneer een bevoegde autoriteit informatie ontvangt van een instantie van een derde land, verstrekt zij deze informatie aan de betrokken bevoegde autoriteiten van de andere lidstaten, voorzover dit krachtens de bilaterale bij-

standsovereenkomsten met het derde land toegestaan is en in overeenstemming is met de communautaire wetgeving inzake de bescherming van personen voor wat betreft de verwerking van persoonsgegevens.

2. Een bevoegde autoriteit kan de in het kader van deze verordening verstrekte informatie ook aan een instantie van een derde land verstrekken uit hoofde van een bilaterale bijstandsovereenkomst met dat derde land, mits de bevoegde autoriteit die de informatie aanvankelijk heeft verstrekt daarmee instemt en dit in overeenstemming is met de communautaire wetgeving inzake de bescherming van personen voor wat betreft de verwerking van persoonsgegevens.

Art. 15. Voorwaarden

1. De lidstaten zien af van alle aanspraken op de vergoeding van onkosten die zij maken voor de toepassing van deze verordening. De lidstaat van de verzoekende instantie blijft echter aansprakelijk ten aanzien van de lidstaat van de aangezochte instantie voor alle gemaakte kosten en opgelopen schade als gevolg van maatregelen die door een rechtbank als ongegrond worden beschouwd wat de inhoud van de intracommunautaire inbreuk betreft.

2. Een aangezochte instantie kan, na overleg met de verzoekende instantie, weigeren gehoor te geven aan een verzoek om handhavingsmaatregelen zoals bedoeld in artikel 8, indien:

a. er met betrekking tot dezelfde intracommunautaire inbreuken en tegen dezelfde verkopers of dienstverleners al gerechtelijke procedures zijn ingeleid voor de gerechtelijke autoriteiten in de lidstaat van de aangezochte of de verzoekende instantie of indien er door die gerechtelijke autoriteiten al een definitieve beslissing is gegeven;

b. zij van oordeel is dat passend onderzoek door de aangezochte instantie uitwijst dat er geen intracommunautaire inbreuk heeft plaatsgehad,

of

c. zij van oordeel is dat de verzoekende instantie onvoldoende informatie heeft verstrekt overeenkomstig artikel 12, lid 1, behalve wanneer de aangezochte instantie reeds geweigerd heeft een verzoek uit hoofde van lid 3, onder c), met betrekking tot dezelfde intracommunautaire overtreiding in te willigen.

3. Een aangezochte instantie kan weigeren gevolg te geven aan een verzoek om informatie zoals bedoeld in artikel 6, indien:

a. de gevraagde informatie haars inziens, na overleg met de verzoekende instantie, niet nodig is om vast te stellen of er een intracommunautaire inbreuk heeft plaatsgehad dan wel of er een redelijk vermoeden bestaat dat een dergelijke inbreuk kan plaatshebben;

b. de verzoekende instantie niet de mening deelt dat de informatie onderworpen is aan de in artikel 13, lid 3, neergelegde bepalingen met betrekking tot de vertrouwelijkheid en het beroepsgeheim,

of

c. wanneer er met betrekking tot dezelfde intracommunautaire inbreuken en tegen dezelfde verkopers of dienstverleners al een gerechtelijk onderzoek is ingesteld of gerechtelijke procedures zijn ingeleid voor de gerechtelijke autoriteiten in de lidstaat van de aangezochte of de verzoekende instantie, of indien er door die gerechtelijke autoriteiten al een definitieve beslissing is gegeven.

4. Een aangezochte instantie kan besluiten de verplichtingen uit hoofde van artikel 7 niet na te leven wanneer met betrekking tot dezelfde intracommunautaire inbreuken en tegen dezelfde verkopers of dienstverleners al een gerechtelijk onderzoek is ingesteld of gerechtelijke procedures zijn ingeleid voor de gerechtelijke autoriteiten in de lidstaat van de aangezochte of de verzoekende instantie, of indien er door die gerechtelijke autoriteiten al een definitieve beslissing is gegeven.

5. De aangezochte instantie stelt de verzoekende instantie en de Commissie in kennis van de gronden voor de weigering van een verzoek om bijstand. De verzoekende instantie kan de zaak verwijzen naar de Commissie, die volgens de procedure van artikel 19, lid 2, hierover advies uitbrengt.

6. De noodzakelijke maatregelen om de voorschriften van dit artikel ten uitvoer te leggen, zullen worden genomen overeenkomstig de in artikel 19, lid 2, vermelde procedure.

HOOFDSTUK IV

Activiteiten van de Gemeenschap

Art. 16. Coördinatie van de handhaving

1. Voorzover dit nodig is voor het bereiken van de doelstellingen van deze verordening stellen de lidstaten elkaar en de Commissie in kennis van hun activiteiten van communautair belang op gebieden zoals:

a. de opleiding van hun met de handhaving van de consumentenbescherming belaste ambtenaren, met inbegrip van talenopleiding en de organisatie van opleidingsseminars;

b. de verzameling en indeling van consumentenklachten;

c. de ontwikkeling van sectorspecifieke netwerken van bevoegde ambtenaren;

d. de ontwikkeling van informatie- en communicatiemiddelen;

e. de ontwikkeling van normen, methodologieën en richtsnoeren voor met de handhaving van de consumentenbelangen belaste ambtenaren;

f. de uitwisseling van hun ambtenaren.

De lidstaten kunnen, in samenwerking met de Commissie, gemeenschappelijke activiteiten verrichten op de onder a) tot en met f) bedoelde gebieden. De lidstaten ontwikkelen, in samenwerking met de Commissie, een gemeenschappelijk kader voor de indeling van consumentenklachten.

2. De bevoegde autoriteiten kunnen bevoegde ambtenaren uitwisselen om de samenwerking te verbeteren. De bevoegde autoriteiten treffen de nodige maatregelen opdat uitgewisselde bevoegde ambtenaren effectief kunnen deelnemen aan de activiteiten van de bevoegde autoriteit. Daartoe mogen deze bevoegde ambtenaren de taken uitvoeren die hun door de bevoegde instantie van ontvangst overeenkomstig het recht van die lidstaat worden toevertrouwd.
3. Tijdens de uitwisseling is de burger- en strafrechtelijke aansprakelijkheid van de bevoegde ambtenaar aan dezelfde regels onderworpen als die van de ambtenaren van de bevoegde autoriteit van ontvangst. De uitgewisselde bevoegde ambtenaren nemen de beroepsnormen in acht en zijn onderworpen aan passende interne gedragsregels van de bevoegde autoriteit van ontvangst die met name voorzien in de bescherming van personen voor wat betreft de verwerking van persoonsgegevens, de billijkheid van de procedures en de naleving van de in artikel 13 neergelegde bepalingen met betrekking tot de vertrouwelijkheid en het beroepsgeheim.
4. De communautaire maatregelen ter uitvoering van dit artikel, waaronder de regelingen voor de uitvoering van gemeenschappelijke activiteiten, worden volgens de procedure van artikel 19, lid 2, vastgesteld.

Art. 17. Administratieve samenwerking

1. Voorzover dit nodig is voor het bereiken van de doelstellingen van deze verordening stellen de lidstaten elkaar en de Commissie in kennis van hun activiteiten van communautair belang op gebieden zoals:

- a. de consumentenvoorlichting en -advisering;
- b. de ondersteuning van de activiteiten van consumentenvertegenwoordigers;
- c. de ondersteuning van de activiteiten van met de buitengerechtelijke beslechting van consumentengeschillen belaste organen;
- d. de ondersteuning van de toegang van de consument tot de rechter;
- e. het verzamelen van statistieken, onderzoeksresultaten of andere gegevens over consumentengedrag, attitudes en tevredenheid.

De lidstaten kunnen, in samenwerking met de Commissie, gemeenschappelijke activiteiten verrichten op de onder a) tot en met e) bedoelde gebieden. Ook ontwikkelen de lidstaten, in samenwerking met de Commissie, een gemeenschappelijk kader voor de onder e) genoemde activiteiten.

2. De communautaire maatregelen ter uitvoering van dit artikel, waaronder de regelingen voor de uitvoering van gemeenschappelijke activiteiten, worden volgens de procedure van artikel 19, lid 2, vastgesteld.

Art. 18. Internationale overeenkomsten

De Gemeenschap werkt op de door deze verordening bestreken gebieden samen met derde landen en met de bevoegde internationale organisaties om de bescherming van de economische belangen van de consument te verbeteren. De regelingen voor samenwerking, met inbegrip van de uitwerking van regelingen voor wederzijdse bijstand, kunnen het voorwerp zijn van overeenkomsten tussen de Gemeenschap en de betrokken derde landen.

HOOFDSTUK V Slotbepalingen

Art. 19. Comitéprocedure

1. De Commissie wordt bijgestaan door een comité.
 2. Wanneer naar dit lid wordt verwezen, zijn de artikelen 5 en 7 van Besluit 1999/468/EG van toepassing, met inachtneming van artikel 8 van dat besluit.
- De in artikel 5, lid 6, van Besluit 1999/468/EG bedoelde termijn wordt vastgesteld op drie maanden.
3. Het comité stelt zijn reglement van orde vast.

Art. 20. Taken van het comité

1. Het comité kan alle zaken onderzoeken die betrekking hebben op de toepassing van deze verordening en die door zijn voorzitter naar voren worden gebracht, op diens eigen initiatief of op verzoek van de vertegenwoordiger van een lidstaat.
2. In het bijzonder onderzoekt en beoordeelt het comité hoe de regelingen voor samenwerking functioneren waarin deze verordening voorziet.

Art. 21. Verslagen

1. De lidstaten delen de Commissie de tekst mee van alle bepalingen van nationaal recht die zij vaststellen, alsmede van de niet ter afhandeling van individuele zaken gesloten overeenkomsten met betrekking tot in deze verordening geregelde aangelegenheden.
2. Na de datum van inwerkingtreding van deze verordening brengen de lidstaten om de twee jaar aan de Commissie verslag uit over de toepassing van deze verordening. De Commissie maakt deze verslagen openbaar.
3. De verslagen bevatten:
 - a. alle nieuwe informatie over de organisatie, de bevoegdheden, de middelen of de verantwoordelijkheden van de bevoegde autoriteiten;
 - b. alle informatie over trends, middelen of methoden om intracommunautaire inbreuken te maken, in het bijzonder die welke tekortkomingen of lacunes in deze verordening of in de wetgeving ter bescherming van de belangen van de consument aan het licht hebben gebracht;

- c. alle informatie over handhavingstechnieken die doeltreffend zijn gebleken;
 - d. beknopte statistieken met betrekking tot de activiteiten van de bevoegde autoriteiten, zoals maatregelen uit hoofde van deze verordening, ontvangen klachten, handhavingsmaatregelen en rechterlijke beslissingen;
 - e. samenvattingen van belangrijke nationale rechterlijke beslissingen met betrekking tot de uitlegging van de wetgeving ter bescherming van de belangen van de consument;
 - f. alle overige informatie die relevant is voor de toepassing van deze verordening.
4. De Commissie dient, op basis van de verslagen van de lidstaten, bij de Raad en het Europees Parlement een verslag over de toepassing van deze verordening in.

Art. 22. Inwerkingtreding

Deze verordening treedt in werking op de twintigste dag volgende op de dag van haar bekendmaking in het *Publicatieblad van de Europese Unie*.

Zij is van toepassing met ingang van 29 december 2005.

De bepalingen inzake wederzijdse bijstand, vervat in de hoofdstukken II en III, zijn van toepassing met ingang van 29 december 2006.

Deze verordening is verbindend in al haar onderdelen en is rechtstreeks toepasselijk in elke lidstaat.

Gedaan te Straatsburg, 27 oktober 2004.

Voor het Europees Parlement
De voorzitter
J.P. Borrel Fontelles

Voor de Raad
De voorzitter
A. Nicolai

11. Bijlagen: uitvoeringsvoorschriften

11.1. Aanwijzing inzake het sluiten van massaschade-overeenkomsten

Algemene aanwijzing van de Staatssecretaris van Economische Zaken van 1 juni 2007, nr. EP/MW 7064640, inzake de wijze waarop de Consumentenautoriteit een overeenkomst tot vergoeding van schade, als bedoeld in artikel 2.6, eerste lid, van de Wet handhaving consumentenbescherming tot stand brengt (Stcrt. 2007, 107, p. 9)

De Staatssecretaris van Economische Zaken,

Gelet op artikel 2.6, derde lid, van de Wet handhaving consumentenbescherming;

Besluit:

Art.1. In deze aanwijzing wordt verstaan onder:

- a. Minister: de Minister van Economische Zaken;
- b. wet: de Wet handhaving consumentenbescherming;
- c. overeenkomst tot de afwikkeling van massaschade: een overeenkomst als bedoeld in artikel 2.6, eerste lid, van de wet.
- d. onafhankelijk derde: persoon die als onafhankelijk bemiddelaar optreedt bij de onderhandelingen tot het sluiten van een overeenkomst tot de afwikkeling van massaschade.

Art. 2. Het starten van onderhandelingen door de Consumentenautoriteit tot het sluiten van een overeenkomst tot de afwikkeling van massaschade behoeft de instemming van de Minister.

Art. 3. Alvorens de Consumentenautoriteit een verzoek tot instemming als bedoeld in artikel 2 doet, stelt zij consumentenorganisaties gedurende tien werkdagen in de gelegenheid om hun zienswijze te geven over het voornemen om een overeenkomst tot de afwikkeling van massaschade te sluiten. Van het voornemen doet de Consumentenautoriteit mededeling op haar website.

Art. 4. De Consumentenautoriteit draagt bij de wederpartij, waarmee de Consumentenautoriteit voornemens is om een overeenkomst tot de afwikkeling van massaschade te sluiten een onafhankelijke derde voor. De wederpartij dient schriftelijk in te stemmen met de benoeming van de onafhankelijke derde.

Art. 5. Het verzoek tot instemming als bedoeld in het artikel 2 dient in ieder geval de volgende gegevens te bevatten:

- a. de naam van de betrokken partijen;
- b. de wettelijke bepalingen die naar het oordeel van de Consumentenautoriteit zijn overtreden;
- c. de reden op grond waarvan de Consumentenautoriteit onderhandelingen wil starten;
- d. de naam van de persoon van de onafhankelijke derde;
- e. informatie waaruit blijkt dat deze persoon onafhankelijk is;
- f. de schriftelijke instemming van de wederpartij met de benoeming van de onafhankelijke derde.

Art. 6. De Minister kan aan zijn instemming aanvullende voorwaarden verbinden omtrent de wijze waarop de Consumentenautoriteit de overeenkomst tot de afwikkeling van massaschades tot stand brengt.

Art. 7. Deze aanwijzing treedt in werking met ingang van de tweede dag na de dagtekening van de Staatscourant waarin zij wordt geplaatst.

Art. 8. Deze aanwijzing wordt aangehaald als: Aanwijzing voor de Consumentenautoriteit inzake het sluiten van massaschade-overeenkomsten.

Deze aanwijzing zal met de toelichting in de Staatscourant worden geplaatst.

Den Haag, 1 juni 2007

De Staatssecretaris van Economische Zaken,
F. Heemskerck

11.2. Aanwijzing toezichthouders ambtenaren Consumentenautoriteit

Besluit Aanwijzing toezichthouders ambtenaren Consumentenautoriteit, Stcrt. 2006, 250, p. 14

De Staatssecretaris van Economische Zaken,

Gelet op artikel 2.4, eerste lid, van de Wet handhaving consumentenbescherming;

Besluit:

Art. 1. Met het toezicht op de naleving van de wettelijke bepalingen waarvoor de Consumentenautoriteit is belast met de handhaving, zijn belast de ambtenaren die werkzaam zijn bij de Dienst Consumentenautoriteit, met uitzondering van de ambtenaren werkzaam bij de Juridische Dienst.

Art. 2. Dit besluit treedt in werking met ingang van 29 december 2006.

Art. 3. Dit Besluit wordt aangehaald als: Besluit aanwijzing toezichthouders Consumentenautoriteit.

Dit besluit zal in de Staatscourant worden geplaatst.

Den Haag, 18 december 2006

De Staatssecretaris van Economische Zaken,
C.E.G. van Gennip

11.3. Instructie inzake informatieverstrekking aan consumenten

Instructie van de Staatssecretaris van Economische Zaken van 10 maart 2008, nr. CA/8027476, aan de Consumentenautoriteit inzake de informatieverstrekking aan consumenten betreffende schadeveroorzakende handelspraktijken waarbij de namen van bedrijven worden genoemd, Stcrt. 2008, 59, p. 7

De Staatssecretaris van Economische Zaken,

Besluit:
vast te stellen als instructie voor de Consumentenautoriteit:

Artikel 1

De Consumentenautoriteit neemt met betrekking tot het verstrekken van informatie over schadeveroorzakende handelspraktijken waarbij namen van individuele bedrijven worden genoemd, het volgende in acht.

Artikel 2

Betrokken bedrijven worden door de Consumentenautoriteit vooraf geïnformeerd en in de gelegenheid gesteld een zienswijze te geven over het voornemen tot informatieverstrekking.

Artikel 3

De Consumentenautoriteit gaat niet eerder over tot informatieverstrekking dan in beginsel twee werkdagen nadat het voornemen daartoe aan de bedrijven bekend is gemaakt.

Artikel 4

De Consumentenautoriteit informeert de staatssecretaris van Economische Zaken voorafgaand aan de informatieverstrekking.

Artikel 5

Informatie met inbegrip van namen van bedrijven wordt door de Consumentenautoriteit alleen gegeven als er sprake is van:

- a. een acuut en reëel risico op benadeling van consumenten; en/of
- c. aantoonbare economische schade; en
- d. een redelijk vermoeden van overtreding.

Artikel 6

- a. De informatie verstrekking is redelijkerwijs noodzakelijk om consumenten snel en effectief te informeren en zo schade te voorkómen. De informatie is gericht op consumentenbescherming.
- b. Onevenredige benadeling van betrokken bedrijven wordt voorkomen.
- c. Uit de informatie blijkt duidelijk dat nog geen sprake is van een rechtens vastgestelde overtreding.

De Staatssecretaris van Economische Zaken,

F. Heemskerk.

Toelichting

De Consumentenautoriteit heeft twee taken. De eerste taak is het toezicht op de naleving van het consumentenrecht, zoals is neergelegd in de Wet Handhaving consumentenbescherming. De tweede taak is het informeren van consumenten. Hieraan wordt invulling gegeven door ConsuWijzer, het gezamenlijk informatieloket van de Consumentenautoriteit, de Onafhankelijke Post en Telecom Autoriteit (OPTA) en de NMa (Nederlandse Mededingingsautoriteit).

Informatie aan consumenten is van groot belang. De Beleidsbrief Consumenten van 2004 (Sap-C) spreekt expliciet van 'het vergroten van kennis van consumenten omtrent rechten en plichten en de mogelijkheden om recht te halen' (pag. 8).

ConsuWijzer geeft advies en informatie naar aanleiding van vragen van individuele consumenten. In de praktijk is gebleken dat de bescherming van de belangen van consumenten in sommige gevallen vergt dat in een vroegtijdig stadium de Consumentenautoriteit consumenten in het algemeen moet informeren over concrete schadeveroorzakende handelspraktijken.

De collectieve belangen van consumenten worden in die gevallen geschaad.

Onder omstandigheden is het dan noodzakelijk dat – om de consument naar behoren te informeren – de naam van een individueel bedrijf wordt genoemd.

Eenzijds kan en mag het immers niet zo zijn dat consumenten informatie wordt onthouden waardoor hun belangen ernstig worden geschaad, terwijl dat ook voorkómen kan worden.

Anderzijds moet rekening worden gehouden met de belangen van het betrokken bedrijf, dat in de gelegenheid moet zijn om rechtsmiddelen aan te wenden. Te meer daar het bedrijf nog niet is veroordeeld.

Het spreekt dan ook voor zich dat een dergelijke informatievoorziening zorgvuldig moet geschieden. Daartoe strekt deze instructie.

*De Staatssecretaris van Economische Zaken,
F. Heemskerk.*

11.4. Besluit aanwijzing instanties met een rechtmatig belang

Besluit van 14 mei 2007 tot aanwijzing van instanties met een rechtmatig belang in het kader van Verordening 2006/2004, Stb. 2007, 186

Wij Beatrix, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Op de voordracht van de Staatssecretaris van Economische Zaken van 22 november 2006, nr. WJZ 6098296; Gelet op verordening (EG) nr. 2006/2004 van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 27 oktober 2004 betreffende samenwerking tussen de nationale instanties die verantwoordelijk zijn voor handhaving van de wetgeving inzake consumentenbescherming (PbEU L 364) en artikel 6.2 van de Wet handhaving consumentenbescherming;

De Raad van State gehoord (advies van 4 januari 2007 nr. W10.06.0515/II);

Gezien het nader rapport van de Staatssecretaris van Economische Zaken van 8 mei 2007, nr. WJZ 7054568;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Art. 1. Als instantie met een rechtmatig belang bij de beëindiging van of het verbieden van intracommunautaire inbreuken als bedoeld in artikel 4, tweede lid, van verordening 2006/2004 wordt de Stichting Reclame Code aangewezen.

Art. 2. Dit besluit treedt in werking met ingang van de dag na de datum van uitgifte van het Staatsblad waarin het wordt geplaatst.

Art. 3. Dit besluit wordt aangehaald als: Besluit aanwijzing instanties met een rechtmatig belang.

Lasten en bevelen dat dit besluit met de daarbij behorende nota van toelichting in het Staatsblad zal worden geplaatst.

's-Gravenhage, 14 mei 2007
Beatrix

De Staatssecretaris van Economische Zaken,
F. Heemskerk

Uitgegeven de vijfde juni 2007
De Minister van Justitie
E. M. H. Hirsch Ballin

11.5. Besluit klachtenfunctionaris Consumentenautoriteit

Besluit klachtenfunctionaris Consumentenautoriteit, Stcrt. 2007, 3, p. 20, zoals gewijzigd Stcrt. 2008, 48, p. 7

De Consumentenautoriteit,
Gelet op titel 9.1 van de Algemene wet bestuursrecht;

Besluit:

Art. 1.

In dit besluit wordt verstaan onder

- a. klacht: een schriftelijke klacht in de zin van titel 9.1 van de Algemene wet bestuursrecht;
- b. klachtenfunctionaris: degene die ingevolge artikel 2 van dit besluit is belast met de behandeling van klachten;
- c. klager: de indiener van de klacht.

Art. 2.

1. Met de behandeling van klachten worden belast mr. G.M. Simons en drs. M.C.A. Villée, beiden werkzaam bij de Consumentenautoriteit.
2. In afzonderlijke gevallen kan een andere persoon met de behandeling van klachten worden belast.

Art. 3.

1. Schriftelijke klachten als bedoeld in artikel 9:4 van de Algemene wet bestuursrecht kunnen worden gericht aan:
Klachtenfunctionaris CA
Postbus 16759
2500 BT Den Haag
2. De klachtenfunctionaris bevordert in daarvoor in aanmerking komende gevallen dat mondeling of telefonisch ingediende klachten op schrift worden gesteld.

Art. 4.

Binnen vijf werkdagen na ontvangst van de schriftelijke klacht wordt aan de klager een ontvangstbevestiging verzonden.

Art. 5.

1. De klachtenfunctionaris kan, alvorens tot verdere behandeling van een schriftelijke klacht over te gaan, trachten door overleg of bemiddeling, dan wel op andere wijze tot een oplossing te komen. De klachtenfunctionaris kan daartoe contact opnemen met de klager.
2. Bij de behandeling van schriftelijke klachten wordt de procedure geregeld in afdeling 9.1.3 van de Algemene wet bestuursrecht gevolgd, tenzij de klachtenfunctionaris dit gelet op de aard van de klacht niet opportuun acht.
3. De klachtenfunctionaris adviseert de Consumentenautoriteit over de toepassing van artikel 9:8 van de Algemene wet bestuursrecht en over de aan een in behandeling genomen klacht te verbinden conclusies.

Art. 6.

1. De klachtenfunctionaris draagt zorg voor de registratie van klachten als bedoeld in artikel 9:12a van de Algemene wet bestuursrecht.
2. De geregistreerde klachten worden in het jaarverslag van de Consumentenautoriteit gepubliceerd onder vermelding van de wijze van afdoening.

Art. 7.

Dit besluit treedt in werking met ingang van de tweede dag na dagtekening van de Staatscourant waarin het wordt geplaatst.

Art. 8.

Dit besluit wordt aangehaald als: Besluit klachtenfunctionaris Consumentenautoriteit.

Toelichting

Dit besluit heeft betrekking op de behandeling van klachten over het optreden van de Consumentenautoriteit en aldaar werkzame personen. Het gaat niet om klachten die verband houden met de Wet Handhaving Consumentenbescherming maar om klachten in de zin van titel 9.1 van de Algemene wet bestuursrecht.

Op grond van artikel 9:1 van de Algemene wet bestuursrecht heeft een ieder het recht bij een bestuursorgaan een klacht in te dienen over de wijze waarop dat bestuursorgaan zich tegenover hem of een ander heeft gedragen. Het bestuursorgaan moet voor een behoorlijke behandeling van zulke klachten zorgdragen. Deze klachtenbehandeling kan, indien de klacht niet op voor de klager bevredigende wijze wordt afgedaan, eventueel een verlengstuk vinden in de behandeling van een klacht door de Nationale ombudsman. De Nationale ombudsman neemt als uitgangspunt dat degene die zich door een bestuursorgaan niet behoorlijk behandeld voelt, zich in eerste instantie met een klacht daarover tot dat bestuursorgaan richt.

In dit besluit is voor de Consumentenautoriteit gebruik gemaakt van de mogelijkheid die de Algemene wet bestuursrecht biedt, om bij een bestuursorgaan de behandeling van klachten over te dragen aan een klachtenfunctionaris. Doordat deze niet bij de gedraging waar het om gaat betrokken is geweest, zal de klachtenfunctionaris eerder in staat zijn om met voldoende afstand tot de zaak tot een evenwichtige beoordeling van een klacht te komen. Dit kan mogelijk

leiden tot een afdoening in der minne. Waar dat niet mogelijk is zal de Consumentenautoriteit, als verantwoordelijk bestuursorgaan, op advies van de klachtenfunctionaris vaststellen welke conclusies aan de klacht worden verbonden.

Wat betreft de bij de Consumentenautoriteit binnengekomen klachten dient het volgende opgemerkt te worden. De Consumentenautoriteit, de Nederlandse Mededingingsautoriteit (NMa) en de Onafhankelijke Post en Telecommunicatie Autoriteit (OPTA) werken sinds juli 2006 samen in het gezamenlijk informatieloket voor consumentencontacten, ConsuWijzer. ConsuWijzer bestaat uit een frontoffice en een backoffice. Het frontoffice is het contactcentrum waar de eerstelijns communicatie met de consument wordt afgehandeld. De drie toezichhouders de NMa, de OPTA en de Consumentenautoriteit hebben daarnaast elk een backoffice ingericht waar de tweedelijns communicatie met consumenten plaatsvindt bij kwesties die niet door het frontoffice kunnen worden afgehandeld. De medewerkers van de backoffice van de NMa en de OPTA vallen niet onder de verantwoordelijkheid van de Consumentenautoriteit. Voor degene die klaagt over gedragingen van een medewerker van ConsuWijzer zal niet altijd duidelijk zijn of hij contact heeft gehad met de frontoffice of de backoffice. Indien een bij de Consumentenautoriteit binnengekomen klacht betrekking heeft op gedragingen van een backoffice-medewerker van de NMa respectievelijk de OPTA, zal de brief ter verdere beoordeling worden doorgezonden aan de NMa respectievelijk de OPTA. Indien de Consumentenautoriteit tot doorzending overgaat stelt de klachtenfunctionaris de klager hiervan onverwijld schriftelijk in kennis.

De Consumentenautoriteit

11.6. Samenwerkingsprotocol AFM

Afspraken tussen de Staatssecretaris van Economische Zaken en de Stichting Autoriteit Financiële Markten over de wijze van samenwerking tussen de Consumentenautoriteit en de Stichting Autoriteit Financiële Markten inzake consumentenbescherming, aangekondigd in Stcrt. 2007, 102, p. 7.

Considerans

1. Met onderhavig samenwerkingsprotocol wordt uitvoering gegeven aan artikel 5.1 van de Wet handhaving consumentenbescherming (hierna: Whc). Op basis van dat artikel kunnen tussen de Minister van Economische Zaken en de Stichting Autoriteit Financiële Markten afspraken worden gemaakt over de wijze waarop de Consumentenautoriteit en de Stichting Autoriteit Financiële Markten samenwerken.

De in dit samenwerkingsprotocol neergelegde afspraken zien onder meer op de samenwerking in het kader van effectief en doelmatig toezicht op en optreden tegen inbreuken op de consumentenwetgeving, bedoeld in de bijlagen bij de Whc en op de samenwerking ten aanzien van gemeenschappelijke activiteiten en verslaglegging, bedoeld in de artikelen 16, 17 en 21 van Verordening (EG) nr. 2006/2004 van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 27 oktober 2004 betreffende samenwerking tussen de nationale instanties die verantwoordelijk zijn voor handhaving van de wetgeving inzake consumentenbescherming (hierna: verordening 2006/2004)²⁷⁸

2. De Whc strekt mede tot uitvoering van verordening 2006/2004. Bij de uitvoering van verordening 2006/2004 nemen de Consumentenautoriteit en de Stichting Autoriteit Financiële Markten de beschikking van de Europese Commissie ter uitvoering van verordening 2006/2004²⁷⁹ (hierna: de beschikking) in acht. Deze beschikking legt de uitvoeringsvoorschriften van verordening 2006/2004 met betrekking tot de wederzijdse bijstand tussen de bevoegde autoriteiten en de voorwaarden voor verlening van wederzijdse bijstand betreft vast.

3. De samenwerking tussen nationale instanties in de Europese Unie die verantwoordelijk zijn voor handhaving van de wetgeving inzake consumentenbescherming, zoals neergelegd in verordening 2006/2004, heeft tot doel de werking van de interne markt te waarborgen en de bescherming van de belangen van consumenten te verbeteren door beter toezicht op en betere handhaving van de wetgeving inzake consumentenbescherming.

4. Verordening 2006/2004 verplicht elke lidstaat ertoe om bevoegde autoriteiten aan te wijzen die verantwoordelijk zijn voor de handhaving van wetgeving inzake consumentenbescherming die in de bijlage bij verordening 2006/2004 is opgenomen. Daarnaast moeten lidstaten zorgen voor een effectieve coördinatie, via een 'verbindingsbureau', van de toepassing van verordening 2006/2004 door de bevoegde autoriteiten, aangewezen andere overheidsinstanties en

²⁷⁸ Verordening (EG) nr. 2006/2004 van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 27 oktober 2004 betreffende samenwerking tussen de nationale instanties die verantwoordelijk zijn voor handhaving van de wetgeving inzake consumentenbescherming. Pb 2004 nr. L364/1.

²⁷⁹ Beschikking van de Commissie ter uitvoering van Verordening (EG) nr. 2006/2004 van het Europees parlement en de Raad betreffende samenwerking tussen de nationale instanties die verantwoordelijk zijn voor handhaving van de wetgeving inzake consumentenbescherming wat wederzijdse bijstand betreft.

instanties die een rechtmatig belang hebben bij de beëindiging of het verbieden van intracommunautaire inbreuken. Ook schrijft verordening 2006/2004 in de artikelen 16, 17 en 21 verplichtingen voor lidstaten voor op het gebied van de coördinatie van de handhaving, de administratieve samenwerking en verslaglegging.

5. De Staatssecretaris van Economische Zaken sluit naast dit samenwerkingsprotocol eveneens samenwerkingsprotocollen met de andere in de Whc aangewezen bevoegde autoriteiten.

6. De Consumentenautoriteit is krachtens artikel 2.2 Whc belast met de handhaving van de wetgeving inzake consumentenbescherming, bedoeld in bijlage a en b van de Whc, voor zover het niet betreft een financiële dienst of activiteit. Met het oog op intracommunautaire inbreuken is de Consumentenautoriteit krachtens artikel 2.3, tweede lid, Whc aangewezen als bevoegde autoriteit als bedoeld in artikel 4, eerste lid, van verordening 2006/2004 voor de in bijlage a en b van de Whc genoemde wettelijke bepalingen, voor zover het niet betreft een financiële dienst of activiteit. Daarnaast is de Consumentenautoriteit krachtens artikel 2.3, eerste lid, Whc aangewezen als 'verbindingsbureau' voor Nederland als bedoeld in artikel 4, eerste lid, verordening 2006/2004. Ten slotte, voor zover in dit kader relevant, heeft de Consumentenautoriteit krachtens artikel 2.3, derde lid, Whc mede tot taak de coördinatie van activiteiten van communautair belang, administratieve samenwerking en de verslaglegging bedoeld in de artikelen 16, 17 en 21 van verordening 2006/2004.

7. De Stichting Autoriteit Financiële Markten is krachtens artikel 3.1 Whc aangewezen als bevoegde autoriteit voor intracommunautaire inbreuken op de wettelijke bepalingen, bedoeld in de onderdelen a en d van de bijlagen bij de Whc, voor zover de intracommunautaire inbreuk betrekking heeft op een financiële dienst of activiteit. De Stichting Autoriteit Financiële Markten is krachtens artikel 3.1 Whc voorts aangewezen als bevoegde autoriteit voor intracommunautaire inbreuken op de wettelijke bepalingen, bedoeld in de onderdeel c van de bijlage bij de Whc. Voorts is zij belast met onder meer het toezicht op de naleving van de Wet op het financieel toezicht (hierna: Wft), en de overige haar opgedragen taken.

8. De Consumentenautoriteit en de Stichting Autoriteit Financiële Markten streven naar een optimale samenwerking bij de coördinatie en toepassing van verordening 2006/2004.

9. Bij deze samenwerking zijn de geheimhoudingsbepalingen zoals opgenomen in artikel 13 van verordening 2006/2004, artikel 2.24 Whc en artikel 1:93 Wft van toepassing.

10. Indien de Minister van Economische Zaken en de Stichting Autoriteit Financiële Markten dat wenselijk achten zal dit protocol worden gewijzigd; voorts kunnen de Consumentenautoriteit en de Stichting Autoriteit Financiële Markten over andere onderwerpen van wederzijds belang nadere (werk)afspraken maken.

HOOFDSTUK 1

Definitie en reikwijdte van het samenwerkingsprotocol

Art. 1. Definities

De in artikel 3 van verordening 2006/2004, artikel 2 van de beschikking en artikel 1.1 Whc opgenomen definities zijn in dit samenwerkingsprotocol van toepassing.

Art. 2. Reikwijdte

De in dit samenwerkingsprotocol vastgelegde afspraken hebben betrekking op de samenwerking:

a. tussen de Consumentenautoriteit als verbindingsbureau en de Stichting Autoriteit Financiële Markten in haar hoedanigheid van bevoegde autoriteit bij de uitvoering van de hoofdstukken II en III van verordening 2006/2004 inzake wederzijdse bijstand;

b. tussen de Consumentenautoriteit en de Stichting Autoriteit Financiële Markten in het kader van de verplichtingen bedoeld in de artikelen 16, 17 en 21 van verordening 2006/2004, met de coördinatie waarvan de Consumentenautoriteit voor Nederland is belast;

c. tussen de Consumentenautoriteit als toezichthouder op wetgeving met de handhaving, waarvan zij op grond van de Whc is belast en de Stichting Autoriteit Financiële Markten in haar hoedanigheid van toezichthouder op wetgeving met de handhaving waarvan zij op grond van de Whc is belast.

HOOFDSTUK 2

Samenwerking die voortvloeit uit verordening 2006/2004 (Consumentenautoriteit als verbindingsbureau)

2.1 Algemene bepalingen

Art. 3. Algemene verantwoordelijkheden

De Consumentenautoriteit als verbindingsbureau en de Stichting Autoriteit Financiële Markten in haar hoedanigheid van bevoegde autoriteit werken samen en treffen alle maatregelen die nodig zijn om verordening 2006/2004 en de Whc effectief uit te voeren.

Art. 4. Overleg

De Consumentenautoriteit en de Stichting Autoriteit Financiële Markten zullen tezamen met de andere toezichthouders die in Nederland als bevoegde autoriteit zijn aangewezen zo vaak als zij dat noodzakelijk achten overleg voeren over de uitvoering van verordening 2006/2004. Dit overleg wordt voorgezeten door de Consumentenautoriteit als verbindingsbureau.

2.2 Samenwerking inzake wederzijdse bijstand bij intracommunautaire inbreuken

Art. 5. Verzoeken wederzijdse bijstand afkomstig van een instantie in een andere lidstaat

1. De Consumentenautoriteit als verbindingsbureau zendt verzoeken, om wederzijdse bijstand als bedoeld in artikel 12, tweede lid, verordening 2006/2004 onverwijld elektronisch door via de databank aan de Stichting Autoriteit Financiële Markten. Dit betreft verzoeken met betrekking tot de onder punt 6 van de Considerans genoemde taken.
2. Indien de Consumentenautoriteit als verbindingsbureau een verzoek om wederzijdse bijstand heeft doorgestuurd terwijl de Stichting Autoriteit Financiële Markten geen bevoegdheden heeft ten aanzien van de richtlijn waarop het verzoek ziet, stelt de Stichting Autoriteit Financiële Markten de Consumentenautoriteit als verbindingsbureau hiervan onverwijld in kennis.

Art. 6. Verzoeken om wederzijdse bijstand, gericht aan een instantie in een andere lidstaat

1. Indien de Stichting Autoriteit Financiële Markten een verzoek om wederzijdse bijstand wil doen aan een bevoegde autoriteit in een andere lidstaat, zendt zij een ingevuld standaardformulier als bedoeld in artikel 12, derde lid, van verordening 2006/2004, elektronisch via de databank toe aan de Consumentenautoriteit als verbindingsbureau.
2. De Consumentenautoriteit als verbindingsbureau zendt een verzoek om wederzijdse bijstand, afkomstig van de Stichting Autoriteit Financiële Markten en bestemd voor een bevoegde autoriteit in een andere lidstaat, onverwijld door aan het verbindingsbureau van die lidstaat.

Art. 7. Informatie-uitwisseling zonder verzoek

Wanneer de Stichting Autoriteit Financiële Markten op grond van artikel 7 van de Verordening 2006/2004 de Europese Commissie en de bevoegde autoriteiten van andere lidstaten onverwijld in kennis stelt van een intracommunautaire inbreuk of een redelijk vermoeden heeft dat een intracommunautaire inbreuk kan plaatshebben, stelt zij krachtens artikel 3.13 Whc eveneens de Consumentenautoriteit daarvan onverwijld in kennis.

Art. 8. Coördinatie van markttoezicht- en handhavingsactiviteiten

Indien een situatie als bedoeld in artikel 9, tweede lid, van verordening 2006/2004 zich voordoet, stelt de Stichting Autoriteit Financiële Markten de Consumentenautoriteit als verbindingsbureau hiervan in kennis en vindt hieromtrent overleg plaats.

2.3 De gemeenschappelijke activiteiten en verslaggeving (artikelen 16, 17 en 21 van verordening 2006/2004)

Art. 9. Gemeenschappelijke activiteiten

1. Ter uitvoering van de artikelen 16 en 17 van verordening 2006/2004 stelt de Stichting Autoriteit Financiële Markten de Consumentenautoriteit jaarlijks, voor zover dit nodig is voor het bereiken van de doelstellingen van verordening 2006/2004, in kennis van alle relevante informatie met betrekking tot haar activiteiten van communautair belang op onder meer de gebieden als genoemd in artikel 16 eerste lid, en artikel 17 eerste lid, onderdeel a en e, van verordening 2006/2004.
2. De Stichting Autoriteit Financiële Markten verstrekt de in dit artikel genoemde informatie uiterlijk een maand nadat de Consumentenautoriteit hiertoe een verzoek heeft gedaan, zodat de Consumentenautoriteit tijdig verslag uit kan brengen aan de Europese Commissie.

Art. 10. Verslaggeving

1. Ten behoeve van de verslaggeving over de toepassing van verordening 2006/2004 bedoeld in artikel 21 van verordening 2006/2004 aan de Europese Commissie stelt de Stichting Autoriteit Financiële Markten, de Consumentenautoriteit in kennis van de informatie als genoemd in artikel 21, derde lid, van verordening 2006/2004.
2. De Stichting Autoriteit Financiële Markten verstrekt de in dit artikel genoemde informatie uiterlijk een maand nadat de Consumentenautoriteit hiertoe een verzoek heeft gedaan, zodat de Consumentenautoriteit tijdig verslag uit kan brengen aan de Europese Commissie.
3. De Consumentenautoriteit zorgt voor verspreiding van de samenvattingen bedoeld in artikel 21, eerste lid, onderdeel e, van verordening 2006/2004 onder de in de Whc aangewezen bevoegde autoriteiten.

HOOFDSTUK 3

Algemene bepalingen inzake samenwerking

(Consumentenautoriteit als toezichthouder)

Art. 11. Informeren en samenwerking

1. De Consumentenautoriteit en de Stichting Autoriteit Financiële Markten informeren elkaar over zaken en ontwikkelingen die voor elkaars functioneren van belang (kunnen) zijn.
2. Indien daartoe naar het oordeel van de Stichting Autoriteit Financiële Markten of de Consumentenautoriteit aanleiding bestaat, vindt overleg plaats tussen het bestuur van de Stichting Autoriteit Financiële Markten en de Consumentenautoriteit met betrekking tot de in dit samenwerkingsprotocol geregelde samenwerking of andere aangelegenheden van wederzijds belang.

3. Indien de Consumentenautoriteit of de Stichting Autoriteit Financiële Markten constateert dat beide autoriteiten tegen een bepaalde gedraging handhavend kunnen optreden en/of dat gezamenlijk optreden gewenst is, neemt de Consumentenautoriteit respectievelijk de Stichting Autoriteit Financiële Markten hierover contact op met de ander om nadere werkafspraken te maken over de wijze van optreden in het desbetreffende geval.

Art. 12. Afstemming uitleg begrippen

De Consumentenautoriteit zal binnen drie weken, of indien spoed dit vereist binnen de kortere termijn die tussen de Consumentenautoriteit en de Stichting Autoriteit Financiële Markten is afgesproken, haar oordeel ten aanzien van de wijze van uitleg van begrippen geven, indien een daartoe strekkend verzoek overeenkomstig artikel 3.3, tweede lid, Whc juncto artikel 4.3, eerste lid Whc, is gedaan door Stichting Autoriteit Financiële Markten.

HOOFDSTUK 4

Overige

Art. 13. Contactpersonen

De Consumentenautoriteit en de Stichting Autoriteit Financiële Markten benoemen ieder vanuit de interne organisatie een contactpersoon die het aanspreekpunt is voor hetgeen is afgesproken in dit samenwerkingsprotocol.

Art. 14. Aanpassingen en wijzigingen

1. Het samenwerkingsprotocol kan in onderling overleg worden gewijzigd.
2. Tenminste jaarlijks wordt door de Minister van Economische Zaken en de Stichting Autoriteit Financiële Markten bekeken of een wijziging van dit protocol noodzakelijk is.

Art. 15. Bekostiging

Tussen de Consumentenautoriteit en de Stichting Autoriteit Financiële Markten vinden geen onderlinge verrekeningen plaats voor de bekostiging van de samenwerking die direct voortvloeien uit dit protocol.

Art. 16. Inwerkingtreding

Dit samenwerkingsprotocol treedt in werking met ingang van de tweede dag na dagtekening van de Staatscourant waarin mededeling van dit protocol wordt gedaan.

Den Haag,
De Staatssecretaris van Economische Zaken,
drs. F. Heemskerk

Het Bestuur van de Stichting Autoriteit Financiële Markten,
mr. A.W. Kist
Mr. A.W.H. Docters van Leeuwen

Van dit protocol wordt mededeling gedaan in de Staatscourant.

11.7. Samenwerkingsprotocol Inspectie Verkeer en Waterstaat

Afspraken tussen de Staatssecretaris van Economische Zaken en de Minister van Verkeer en Waterstaat over de wijze van samenwerking tussen de Consumentenautoriteit en de Inspectie Verkeer en Waterstaat bij aangelegenheden inzake consumentenbescherming, aangekondigd in Stcrt. 2007, 102, p. 7.

Considerans

1. Met onderhavig samenwerkingsprotocol wordt uitvoering gegeven aan artikel 5.1 van de Wet handhaving consumentenbescherming (hierna: Whc). Op basis van dat artikel kunnen tussen de Minister van Economische zaken en de Inspectie Verkeer en Waterstaat afspraken worden gemaakt over de wijze waarop de Consumentenautoriteit en de Inspectie Verkeer en Waterstaat samenwerken.

De in dit samenwerkingsprotocol neergelegde afspraken zien onder meer op de samenwerking in het kader van effectief en doelmatig toezicht op en optreden tegen inbreuken op de consumentenwetgeving, bedoeld in de bijlagen bij de Whc en op de samenwerking ten aanzien van gemeenschappelijke activiteiten en verslaglegging, bedoeld in de artikelen 16, 17 en 21 van Verordening (EG) nr. 2006/2004 van het Europees parlement en de Raad van de Europese Unie

van 27 oktober 2004 betreffende samenwerking tussen de nationale instanties die verantwoordelijk zijn voor handhaving van de wetgeving inzake consumentenbescherming (hierna: verordening 2006/2004)²⁸⁰.

2. De Whc strekt mede tot uitvoering van verordening 2006/2004. Bij de uitvoering van verordening 2006/2004 nemen de Consumentenautoriteit en de Inspectie Verkeer en Waterstaat de beschikking van de Europese Commissie ter uitvoering van verordening 2006/2004²⁸¹ (hierna: de beschikking) in acht. Deze beschikking legt de uitvoeringsvoorschriften van verordening 2006/2004 vast wat de wederzijdse bijstand tussen de bevoegde autoriteiten en de voorwaarden voor verlening van wederzijdse bijstand betreft.

3. De samenwerking tussen nationale instanties in de Europese Unie die verantwoordelijk zijn voor handhaving van de wetgeving inzake consumentenbescherming, zoals neergelegd in verordening 2006/2004, heeft tot doel de werking van de interne markt te waarborgen en de bescherming van de belangen van consumenten te verbeteren door beter toezicht op en betere handhaving van de wetgeving inzake consumentenbescherming.

4. Verordening 2006/2004 verplicht elke lidstaat daartoe om bevoegde autoriteiten aan te wijzen die verantwoordelijk zijn voor de handhaving van wetgeving inzake consumentenbescherming die in de bijlage bij verordening 2006/2004 is opgenomen. Daarnaast moeten lidstaten zorgen voor een effectieve coördinatie, via een 'verbindingsbureau', van de toepassing van verordening 2006/2004 door de bevoegde autoriteiten, aangewezen andere overheidsinstanties en instanties die een rechtmatig belang hebben bij de beëindiging of het verbieden van intracommunautaire inbreuken. Ook schrijft verordening 2006/2004 in de artikelen 16, 17 en 21 verplichtingen voor lidstaten voor op het gebied van de coördinatie van de handhaving, de administratieve samenwerking en verslaglegging.

5. De Staatssecretaris van Economische Zaken sluit naast dit samenwerkingsprotocol eveneens samenwerkingsprotocollen met de andere in hoofdstuk 3 van de Whc aangewezen bevoegde autoriteiten.

6. De Consumentenautoriteit is krachtens artikel 2.2 Whc belast met de handhaving van de wetgeving inzake consumentenbescherming, bedoeld in bijlage a en b van de Whc, voor zover het niet betreft een financiële dienst of activiteit. Met het oog op intracommunautaire inbreuken is de Consumentenautoriteit krachtens artikel 2.3, tweede lid Whc aangewezen als bevoegde autoriteit als bedoeld in artikel 4, eerste lid van verordening 2006/2004 voor de in bijlage a en b van de Whc genoemde wettelijke bepalingen, voor zover het niet betreft een financiële dienst of activiteit. Daarnaast is de Consumentenautoriteit krachtens artikel 2.3, eerste lid Whc aangewezen als 'verbindingsbureau' voor Nederland als bedoeld in artikel 4, eerste lid verordening 2006/2004. Ten slotte, voor zover in dit kader relevant, heeft de Consumentenautoriteit krachtens artikel 2.3 derde lid Whc mede tot taak de coördinatie van activiteiten van communautair belang, administratieve samenwerking en de verslaglegging bedoeld in de artikelen 16, 17 en 21 van verordening 2006/2004.

7. De Inspectie Verkeer en Waterstaat is krachtens artikel 3.9 Whc aangewezen als bevoegde autoriteit voor intracommunautaire inbreuken op de wettelijke bepalingen, bedoeld in onderdeel g van de bijlage bij de Whc. Voorts is zij belast met het toezicht op de veiligheid van het transport op de weg, in de scheepvaart, in de lucht en op het spoor en overige haar opgedragen taken.

8. De Consumentenautoriteit en de Inspectie Verkeer en Waterstaat streven naar een optimale samenwerking bij de coördinatie en toepassing van verordening 2006/2004.

9. Bij deze samenwerking zijn de geheimhoudingsbepalingen zoals opgenomen in artikel 13 van verordening 2006/2004 en artikel 2.24 Whc van toepassing.

10. Indien de Minister van Economische Zaken en de Inspectie Verkeer en Waterstaat dat wenselijk achten zal dit protocol worden gewijzigd; voorts kunnen de Consumentenautoriteit en de Inspectie Verkeer en Waterstaat over andere onderwerpen van wederzijds belang nadere (werk)afspraken maken.

HOOFDSTUK 1

Definities en reikwijdte van het samenwerkingsprotocol

Art. 1. Definities

De in artikel 3 van Verordening 2006/2004, artikel 2 van de beschikking en artikel 1.1 Whc opgenomen definities zijn in dit samenwerkingsprotocol van toepassing.

Art. 2. Reikwijdte

De in dit samenwerkingsprotocol vastgelegde afspraken hebben betrekking op de samenwerking:

a. tussen de Consumentenautoriteit als verbindingsbureau en de Inspectie Verkeer en Waterstaat in haar hoedanigheid van bevoegde autoriteit bij de uitvoering van de hoofdstukken II en III van verordening 2006/2004 inzake wederzijdse bijstand;

²⁸⁰ Verordening (EG) nr. 2006/2004 van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 27 oktober 2004 betreffende samenwerking tussen de nationale instanties die verantwoordelijk zijn voor handhaving van de wetgeving inzake consumentenbescherming. Pb 2004 nr. L364/1.

²⁸¹ Beschikking van de Commissie ter uitvoering van Verordening (EG) nr. 2006/2004 van het Europees parlement en de Raad betreffende samenwerking tussen de nationale instanties die verantwoordelijk zijn voor handhaving van de wetgeving inzake consumentenbescherming wat wederzijdse bijstand betreft.

- b. tussen de Consumentenautoriteit en de Inspectie Verkeer en Waterstaat in het kader van de verplichtingen bedoeld in de artikelen 16, 17 en 21 van verordening 2006/2004, met de coördinatie waarvan de Consumentenautoriteit voor Nederland is belast;
- c. tussen de Consumentenautoriteit als toezichthouder op wetgeving met de handhaving waarvan zij op grond van de Whc is belast en de Inspectie Verkeer en Waterstaat in haar hoedanigheid van toezichthouder op wetgeving met de handhaving waarvan zij op grond van de Whc is belast.

HOOFDSTUK 2

Samenwerking die voortvloeit uit Verordening 2006/2004 (Consumentenautoriteit als verbindingsbureau)

2.1 Algemene bepalingen

Art. 3. Algemene verantwoordelijkheden

De Consumentenautoriteit als verbindingsbureau en de Inspectie Verkeer en Waterstaat in haar hoedanigheid van bevoegde autoriteit werken samen en treffen alle maatregelen die nodig zijn om verordening 2006/2004 en de Whc effectief uit te voeren.

Art. 4. Overleg

De Consumentenautoriteit en de Inspectie Verkeer en Waterstaat zullen tezamen met de andere toezichthouders die in Nederland als bevoegde autoriteit zijn aangewezen zo vaak als zij dat noodzakelijk achten overleg voeren over de uitvoering van verordening 2006/2004. Dit overleg wordt voorgezeten door de Consumentenautoriteit als verbindingsbureau.

2.2 Samenwerking inzake wederzijdse bijstand bij intracommunautaire inbreuken

Art. 5. Verzoeken wederzijdse bijstand afkomstig van een instantie in een andere lidstaat

1. De Consumentenautoriteit zendt verzoeken om wederzijdse bijstand als bedoeld in artikel 12, tweede lid verordening 2006/2004 onverwijld elektronisch door via de databank.
2. Indien de Inspectie Verkeer en Waterstaat van mening is dat zij niet aan het verzoek om wederzijdse bijstand kan voldoen omdat de Inspectie Verkeer en Waterstaat geen bevoegdheden heeft ten aanzien van de gedraging waarop het verzoek ziet, stelt zij de Consumentenautoriteit als verbindingsbureau hiervan onverwijld in kennis.

Art. 6. Verzoeken om wederzijdse bijstand, gericht aan een instantie in een andere lidstaat

1. Indien de Inspectie Verkeer en Waterstaat een verzoek om wederzijdse bijstand wil doen aan een bevoegde autoriteit in een andere lidstaat, zendt zij een ingevuld standaardformulier als bedoeld in artikel 12, derde lid van verordening 2006/2004, elektronisch via de databank toe aan de Consumentenautoriteit als verbindingsbureau.
2. De Consumentenautoriteit als verbindingsbureau zendt een verzoek om wederzijdse bijstand, afkomstig van de Inspectie Verkeer en Waterstaat en bestemd voor een bevoegde autoriteit in een andere lidstaat, onverwijld door aan het verbindingsbureau van die lidstaat.

Art. 7. Informatie-uitwisseling zonder verzoek

Wanneer de Inspectie Verkeer en Waterstaat op grond van artikel 7 van Verordening 2006/2004 de Europese Commissie en de bevoegde autoriteiten van andere lidstaten onverwijld in kennis stelt van een intracommunautaire inbreuk of een redelijk vermoeden heeft dat een intracommunautaire inbreuk kan plaatshebben, stelt zij krachtens artikel 3.13 Whc eveneens de Consumentenautoriteit daarvan onverwijld in kennis.

Art. 8. Coördinatie van markttoezicht- en handhavingsactiviteiten

Indien een situatie als bedoeld in artikel 9, tweede lid van verordening 2006/2004 zich voordoet, stelt de Inspectie Verkeer en Waterstaat de Consumentenautoriteit als verbindingsbureau hiervan in kennis en vindt hieromtrent overleg plaats.

2.3 De gemeenschappelijke activiteiten en verslaggeving (artikelen 16, 17 en 21 van verordening 2006/2004)

Art. 9. Gemeenschappelijke activiteiten

Ter uitvoering van de artikelen 16 en 17 van verordening 2006/2004 stelt de Inspectie Verkeer en Waterstaat de Consumentenautoriteit jaarlijks, voor zover dit nodig is voor het bereiken van de doelstellingen van verordening 2006/2004, in kennis van alle relevante informatie met betrekking tot haar activiteiten van communautair belang op onder meer de gebieden als genoemd in artikel 16 eerste lid, en artikel 17 eerste lid, onderdeel a en e, van verordening 2006/2004.

Art. 10. Verslaggeving

1. Ten behoeve van de verslaglegging over de toepassing van verordening 2006/2004 bedoeld in artikel 21 van verordening 2006/2004 aan de Europese Commissie stelt de Inspectie Verkeer en Waterstaat, de Consumentenautoriteit in kennis van de informatie als genoemd in artikel 21, derde lid, van verordening 2006/2004.
2. De Inspectie Verkeer en Waterstaat verstrekt de in dit artikel genoemde informatie uiterlijk een maand nadat de Consumentenautoriteit hiertoe een verzoek heeft gedaan, zodat de Consumentenautoriteit tijdig verslag uit kan brengen aan de Europese Commissie.

HOOFDSTUK 3

Algemene bepalingen inzake samenwerking (Consumentenautoriteit als toezichthouder)

Art. 11. In formeren en samenwerking

1. De Consumentenautoriteit en de Inspectie Verkeer en Waterstaat informeren elkaar over zaken en ontwikkelingen die voor elkaars functioneren van belang (kunnen) zijn.
2. De Consumentenautoriteit zorgt voor verspreiding van de samenvattingen bedoeld in artikel 21, eerste lid, onderdeel e, van verordening 2006/2004 onder de in de Whc aangewezen bevoegde autoriteiten.
3. Indien de Consumentenautoriteit of de Inspectie Verkeer en Waterstaat constateert dat beide autoriteiten tegen een bepaalde gedraging handhavend kunnen optreden en/of dat gezamenlijk optreden gewenst is, neemt de Consumentenautoriteit respectievelijk de Inspectie Verkeer en Waterstaat hierover contact op met de ander om nadere werkafspraken te maken over de wijze van optreden in het desbetreffende geval.

HOOFDSTUK 4

Overige

Art. 12. Contactpersonen

De Consumentenautoriteit en de Inspectie Verkeer en Waterstaat benoemen ieder vanuit de interne organisatie een contactpersoon die het aanspreekpunt is voor hetgeen is afgesproken in dit samenwerkingsprotocol.

Art. 13. Aanpassingen en wijzigingen

1. Het samenwerkingsprotocol kan in onderling overleg worden gewijzigd.
2. Tenminste jaarlijks wordt door de Minister van Economische Zaken en de Inspectie Verkeer en Waterstaat bekeken of een wijziging van dit protocol noodzakelijk is.

Art. 14. Bekostiging

Tussen de Consumentenautoriteit en de Inspectie Verkeer en Waterstaat vinden geen onderlinge verrekeningen plaats voor de bekostiging van de samenwerking op basis van dit protocol.

Art. 15. Inwerkingtreding

Dit samenwerkingsprotocol treedt in werking met ingang van de tweede dag na dagtekening van de Staatscourant waarin mededeling van dit protocol wordt gedaan.

Den Haag,
De Staatssecretaris van Economische Zaken,
drs. F. Heemskerk

De Minister van Verkeer en Waterstaat,
namens deze,
De Inspecteur-Generaal van de Inspectie Verkeer en Waterstaat

ir. J.F. De Leeuw

Van dit protocol wordt mededeling gedaan in de Staatscourant.

11.8. Samenwerkingsprotocol Inspectie voor de Gezondheidszorg

Afspraken tussen de Staatssecretaris van Economische Zaken en de Minister van Volksgezondheid Welzijn en Sport over de wijze van samenwerking tussen de Consumentenautoriteit en de Inspectie voor de Gezondheidszorg bij aangelegenheden inzake consumentenbescherming, aangekondigd in Stcrt. 2007, 102, p. 7.

Considerans

1. Met onderhavig samenwerkingsprotocol wordt uitvoering gegeven aan artikel 5.1 van de Wet handhaving consumentenbescherming (hierna: Whc). Op basis van dat artikel kunnen tussen de Minister van Economische Zaken en de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, voor wat betreft het Staatstoezicht op de Volksgezondheid en in het bijzonder de Inspectie voor de Gezondheidszorg (hierna: inspectie), afspraken worden gemaakt over de wijze waarop de Consumentenautoriteit en de inspectie samenwerken.

De in dit samenwerkingsprotocol neergelegde afspraken zien onder meer op de samenwerking in het kader van effectief en doelmatig toezicht op en optreden tegen inbreuken op de consumentenwetgeving, bedoeld in de bijlage bij de Whc en op de samenwerking ten aanzien van gemeenschappelijke activiteiten en verslaglegging, bedoeld in de artikelen 16, 17 en 21 van verordening (EG) nr. 2006/2004 van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 27 oktober 2004 betreffende samenwerking tussen de nationale instanties die verantwoordelijk zijn voor handhaving van de wetgeving inzake consumentenbescherming (hierna: verordening 2006/2004)²⁸².

2. De Whc strekt mede tot uitvoering van verordening 2006/2004. Bij de uitvoering van verordening 2006/2004 nemen de Consumentenautoriteit en de inspectie de beschikking van de Europese Commissie ter uitvoering van verordening 2006/2004²⁸³ (hierna: de beschikking) in acht. Deze beschikking legt de uitvoeringsvoorschriften van verordening 2006/2004 vast wat de wederzijdse bijstand tussen de bevoegde autoriteiten en de voorwaarden voor verlening van wederzijdse bijstand betreft.

3. De samenwerking tussen nationale instanties in de Europese Unie die verantwoordelijk zijn voor handhaving van de wetgeving inzake consumentenbescherming, zoals neergelegd in verordening 2006/2004, heeft tot doel de werking van de interne markt te waarborgen en de bescherming van de belangen van consumenten te verbeteren door beter toezicht op en betere handhaving van de wetgeving inzake consumentenbescherming.

4. Verordening 2006/2004 verplicht elke lidstaat daartoe om bevoegde autoriteiten aan te wijzen die verantwoordelijk zijn voor de handhaving van wetgeving inzake consumentenbescherming die in de bijlage bij verordening 2006/2004 is opgenomen. Daarnaast moeten lidstaten zorgen voor een effectieve coördinatie, via een 'verbindingsbureau', van de toepassing van verordening 2006/2004 door de bevoegde autoriteiten, aangewezen andere overheidsinstanties en instanties die een rechtmatig belang hebben bij de beëindiging of het verbieden van intracommunautaire inbreuken. Ook schrijft verordening 2006/2004 in de artikelen 16, 17 en 21 verplichtingen aan lidstaten voor op het gebied van de coördinatie van de handhaving, de administratieve samenwerking en verslaglegging.

5. De Staatssecretaris van Economische Zaken sluit naast dit samenwerkingsprotocol eveneens samenwerkingsprotocollen met de andere in hoofdstuk 3 van de Whc aangewezen bevoegde autoriteiten.

6. De Consumentenautoriteit is krachtens artikel 2.2 Whc belast met de handhaving van de wetgeving inzake consumentenbescherming, bedoeld in onderdeel a en b van de bijlage bij de Whc, voor zover het niet betreft een financiële dienst of activiteit. Met het oog op intracommunautaire inbreuken is de Consumentenautoriteit krachtens artikel 2.3, tweede lid Whc aangewezen als bevoegde autoriteit als bedoeld in artikel 4, eerste lid van verordening 2006/2004 voor de in onderdeel a en b van de bijlage bij de Whc genoemde wettelijke bepalingen, voor zover het niet betreft een financiële dienst of activiteit. Daarnaast is de Consumentenautoriteit krachtens artikel 2.3, eerste lid Whc aangewezen als 'verbindingsbureau' voor Nederland als bedoeld in artikel 4, eerste lid verordening 2006/2004. Ten slotte, voor zover in dit kader relevant, heeft de Consumentenautoriteit krachtens artikel 2.3 derde lid Whc mede tot taak de coördinatie van activiteiten van communautair belang, administratieve samenwerking en de verslaglegging bedoeld in de artikelen 16, 17 en 21 van verordening 2006/2004.

7. De inspectie is krachtens artikel 3.5 Whc aangewezen als bevoegde autoriteit voor intracommunautaire inbreuken op de wettelijke bepalingen, bedoeld in onderdeel e van de bijlage bij de Whc. Voorts houdt de inspectie toezicht op de kwaliteit en veiligheid van de gezondheidszorg.

8. De Consumentenautoriteit en de inspectie streven naar een optimale samenwerking bij de coördinatie en toepassing van verordening 2006/2004.

9. Bij deze samenwerking zijn de geheimhoudingsbepalingen zoals opgenomen in artikel 13 van verordening 2006/2004 en artikel 2.24 Whc van toepassing.

10. Indien de Minister van Economische Zaken en de inspectie dat wenselijk achten zal dit protocol worden gewijzigd: voorts kunnen de Consumentenautoriteit en de inspectie over andere onderwerpen van wederzijds belang nadere (werk)afspraken maken.

HOOFDSTUK 1

Definities en reikwijdte van het samenwerkingsprotocol

Art. 1. Definities

²⁸² Verordening (EG) nr. 2006/2004 van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 27 oktober 2004 betreffende samenwerking tussen de nationale instanties die verantwoordelijk zijn voor handhaving van de wetgeving inzake consumentenbescherming. Pb 2004 nr. L364/1.

²⁸³ Beschikking van de Commissie ter uitvoering van Verordening (EG) nr. 2006/2004 van het Europees parlement en de Raad betreffende samenwerking tussen de nationale instanties die verantwoordelijk zijn voor handhaving van de wetgeving inzake consumentenbescherming wat wederzijdse bijstand betreft.

De in artikel 3 van verordening 2006/2004, artikel 2 van de beschikking en artikel 1.1 Whc opgenomen definities zijn in dit samenwerkingsprotocol van toepassing.

Art. 2. Reikwijdte

De in dit samenwerkingsprotocol vastgelegde afspraken hebben betrekking op de samenwerking:

- a. tussen de Consumentenautoriteit als verbindingsbureau en de inspectie in de hoedanigheid van bevoegde autoriteit bij de uitvoering van de hoofdstukken II en III van verordening 2006/2004 inzake wederzijdse bijstand;
- b. tussen de Consumentenautoriteit als verbindingsbureau en de inspectie in het kader van de verplichtingen bedoeld in de artikelen 16, 17 en 21 van verordening 2006/2004, met de coördinatie waarvan de Consumentenautoriteit voor Nederland is belast;
- c. tussen de Consumentenautoriteit als toezichthouder op wetgeving met de handhaving waarvan zij op grond van de Whc is belast en de inspectie in de hoedanigheid van toezichthouder op wetgeving met de handhaving waarvan zij op grond van de Whc is belast.

HOOFDSTUK 2

Samenwerking die voortvloeit uit verordening 2006/2004 (Consumentenautoriteit als Verbindingsbureau)

2.1 Algemene bepalingen

Art. 3. Algemene verantwoordelijkheden

De Consumentenautoriteit als verbindingsbureau en de inspectie in de hoedanigheid van bevoegde autoriteit werken samen en treffen alle maatregelen die nodig zijn om verordening 2006/2004 en de Whc effectief uit te voeren.

Art. 4. Overleg

De Consumentenautoriteit en de inspectie zullen, tezamen met de andere toezichthouders die in Nederland krachtens de Whc als bevoegde autoriteit zijn aangewezen, zo vaak als zij dat noodzakelijk achten overleg voeren over de uitvoering van verordening 2006/2004. Dit overleg wordt voorgezeten door de Consumentenautoriteit als verbindingsbureau.

2.2 Samenwerking inzake wederzijdse bijstand bij intracommunautaire inbreuken

Art. 5. Verzoeken om wederzijdse bijstand, afkomstig van een instantie in een andere lidstaat

1. De Consumentenautoriteit als verbindingsbureau zendt verzoeken om wederzijdse bijstand als bedoeld in artikel 12, tweede lid van verordening 2006/2004 onverwijld elektronisch door aan de inspectie via de databank.
2. Indien de Consumentenautoriteit als verbindingsbureau een verzoek om wederzijdse bijstand heeft doorgestuurd, terwijl de inspectie geen bevoegdheden heeft ten aanzien van de richtlijn waarop het verzoek ziet, stelt de inspectie de Consumentenautoriteit als verbindingsbureau hiervan onverwijld in kennis.

Art. 6. Verzoeken om wederzijdse bijstand, gericht aan een instantie in een andere lidstaat

1. Indien de inspectie een verzoek om wederzijdse bijstand wil doen aan een bevoegde autoriteit in een andere lidstaat, zendt zij een ingevuld standaardformulier als bedoeld in artikel 12, derde lid van verordening 2006/2004, elektronisch via de databank toe aan de Consumentenautoriteit als verbindingsbureau.
2. De Consumentenautoriteit als verbindingsbureau zendt een verzoek om wederzijdse bijstand, afkomstig van de inspectie en bestemd voor een bevoegde autoriteit in een andere lidstaat, onverwijld door aan het Verbindingsbureau van die lidstaat.

Art. 7. Informatie-uitwisseling zonder verzoek

Wanneer de inspectie op grond van artikel 7 van verordening 2006/2004 de Europese Commissie en de bevoegde autoriteiten van andere lidstaten onverwijld in kennis stelt van een intracommunautaire inbreuk of een redelijk vermoeden heeft dat een intracommunautaire inbreuk kon plaatshebben, stelt zij krachtens artikel 3.13 Whc eveneens de Consumentenautoriteit daarvan onverwijld in kennis.

Art. 8. Coördinatie van markttoezicht- en handhavingsactiviteiten

Indien een situatie als bedoeld in artikel 9, tweede lid van verordening 2006/2004 zich voordoet, stelt de inspectie de Consumentenautoriteit als verbindingsbureau hiervan in kennis en vindt hieromtrent overleg plaats.

2.3 De gemeenschappelijke activiteiten en verslaglegging (artikelen 16, 17 en 21 van verordening 2006/2004)

Art. 9. Gemeenschappelijke activiteiten

Ter uitvoering van de artikelen 16 en 17 van verordening 2006/2004 stelt de inspectie de Consumentenautoriteit jaarlijks, voor zover dit nodig is voor het realiseren van de doelstellingen van verordening 2006/2004, in kennis van alle relevante informatie met betrekking tot haar activiteiten van communautair belang op onder meer de gebieden als genoemd in artikel 16 eerste lid, en artikel 17 eerste lid, onderdeel a en e, van verordening 2006/2004.

Art. 10. Verslaglegging

1. Ten behoeve van de verslaglegging aan de Europese Commissie over de toepassing van verordening 2006/2004 bedoeld in artikel 21 van verordening 2006/2004, stelt de inspectie de Consumentenautoriteit in kennis van de informatie als genoemd in artikel 21, derde lid, van verordening 2006/2004.
2. De inspectie verstrekt de in dit artikel genoemde informatie uiterlijk een maand nadat de Consumentenautoriteit hiertoe een verzoek heeft gedaan, zodat de Consumentenautoriteit tijdig verslag uit kan brengen aan de Europese Commissie.

HOOFDSTUK 3

Algemene bepalingen inzake samenwerking (Consumentenautoriteit als toezichhouder)

Art. 11. Informeren en samenwerking

1. De Consumentenautoriteit en de inspectie informeren elkaar over zaken en ontwikkelingen die voor elkaars functioneren van belang (kunnen) zijn.
2. De Consumentenautoriteit zorgt voor verspreiding van de samenvattingen bedoeld in artikel 21, eerste lid, onderdeel e, van verordening 2006/2004 onder de in de Whc aangewezen bevoegde autoriteiten.
3. Indien de Consumentenautoriteit of de inspectie constateert dat beide autoriteiten tegen een bepaalde gedraging handhavend kunnen optreden en/of dat gezamenlijk optreden gewenst is, neemt de Consumentenautoriteit respectievelijk de inspectie hierover contact op met de andere autoriteit om nadere werkafspraken te maken over de wijze van optreden in het desbetreffende geval.

HOOFDSTUK 4

Overige

Art. 12. Contactpersonen

De Consumentenautoriteit en de inspectie benoemen ieder vanuit de interne organisatie een contactpersoon die het aanspreekpunt is voor hetgeen is afgesproken in dit samenwerkingsprotocol.

Art. 13. Aanpassingen en wijzigingen

1. Het samenwerkingsprotocol kan niet anders dan schriftelijk worden gewijzigd.
2. Tenminste jaarlijks wordt door de Minister van Economische Zaken en de inspectie bekeken of een wijziging van dit protocol noodzakelijk is.

Art. 14. Bekostiging

Tussen de Consumentenautoriteit en de inspectie vinden geen onderlinge verrekeningen plaats voor de bekostiging van de samenwerking die direct voortvloeit uit dit protocol.

Art. 15. Inwerkingtreding

Dit samenwerkingsprotocol treedt in werking met ingang van de tweede dag na dagtekening van de Staatscourant waarin mededeling van dit protocol wordt gedaan.

Den Haag,

De Staatssecretaris van Economische Zaken,
drs. F. Heemskerk

Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport,
namens deze
de Inspecteur-Generaal voor de Gezondheidszorg,
prof. dr. G. van der Wal
Van dit protocol wordt mededeling gedaan in de Staatscourant.

11.9. Samenwerkingsprotocol Commissariaat voor de Media

Afspraken tussen de Staatssecretaris van Economische Zaken en het Commissariaat voor de Media over de wijze van samenwerking tussen de Consumentenautoriteit en het Commissariaat voor de Media bij aangelegenheden inzake consumentenbescherming, aangekondigd in Stcrt. 2007, 102, p. 7.

Considerans

1. Met onderhavig samenwerkingsprotocol wordt uitvoering gegeven aan artikel 5.1 van de Wet handhaving consumentenbescherming (hierna: Whc). Op basis van dat artikel kunnen tussen de Minister van Economische Zaken en het Commissariaat voor de Media afspraken worden gemaakt over de wijze waarop de Consumentenautoriteit en het Commissariaat voor de Media samenwerken.

De in dit samenwerkingsprotocol neergelegde afspraken zien onder meer op de samenwerking in het kader van effectief en doelmatig toezicht op en optreden tegen inbreuken op de consumentenwetgeving, bedoeld in de bijlagen bij de Whc en op de samenwerking ten aanzien van gemeenschappelijke activiteiten en verslaglegging, bedoeld in de artikelen 16, 17 en 21 van Verordening (EG) nr. 2006/2004 van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 27 oktober 2004 betreffende samenwerking tussen de nationale instanties die verantwoordelijk zijn voor handhaving van de wetgeving inzake consumentenbescherming (hierna: verordening 2006/2004)²⁸⁴.

2. De Whc strekt mede tot uitvoering van verordening 2006/2004. Bij de uitvoering van verordening 2006/2004 nemen de Consumentenautoriteit en het Commissariaat voor de Media de beschikking van de Europese Commissie ter uitvoering van verordening 2006/2004²⁸⁵ (hierna: de beschikking) in acht. Deze beschikking legt de uitvoeringsvoorschriften van verordening 2006/2004 vast wat de wederzijdse bijstand tussen de bevoegde autoriteiten en de voorwaarden voor verlening van wederzijdse bijstand betreft.

3. De samenwerking tussen nationale instanties in de Europese Unie die verantwoordelijk zijn voor handhaving van de wetgeving inzake consumentenbescherming, zoals neergelegd in verordening 2006/2004, heeft tot doel de werking van de interne markt te waarborgen en de bescherming van de belangen van consumenten te verbeteren door beter toezicht op en betere handhaving van de wetgeving inzake consumentenbescherming.

4. Verordening 2006/2004 verplicht elke lidstaat daartoe om bevoegde autoriteiten aan te wijzen die verantwoordelijk zijn voor de handhaving van wetgeving inzake consumentenbescherming die in de bijlage bij verordening 2006/2004 is opgenomen. Daarnaast moeten lidstaten zorgen voor een effectieve coördinatie, via een 'verbindingsbureau', van de toepassing van verordening 2006/2004 door de bevoegde autoriteiten, aangewezen andere overheidsinstanties en instanties die een rechtmatig belang hebben bij de beëindiging of het verbieden van intracommunautaire inbreuken. Ook schrijft verordening 2006/2004 in de artikelen 16, 17 en 21 verplichtingen voor lidstaten voor op het gebied van de coördinatie van de handhaving, de administratieve samenwerking en verslaglegging.

5. De Staatssecretaris van Economische Zaken sluit naast dit samenwerkingsprotocol eveneens samenwerkingsprotocollen met de andere in hoofdstuk 3 van de Whc aangewezen bevoegde autoriteiten.

6. De Consumentenautoriteit is krachtens artikel 2.2 Whc belast met de handhaving van de wetgeving inzake consumentenbescherming, bedoeld in bijlage a en b van de Whc, voor zover het niet betreft een financiële dienst of activiteit. Met het oog op intracommunautaire inbreuken is de Consumentenautoriteit krachtens artikel 2.3, tweede lid Whc aangewezen als bevoegde autoriteit als bedoeld in artikel 4, eerste lid van verordening 2006/2004 voor de in bijlage a en b van de Whc genoemde wettelijke bepalingen, voor zover het niet betreft een financiële dienst of activiteit. Daarnaast is de Consumentenautoriteit krachtens artikel 2.3, eerste lid Whc aangewezen als 'verbindingsbureau' voor Nederland als bedoeld in artikel 4, eerste lid verordening 2006/2004. Ten slotte, voor zover in dit kader relevant, heeft de Consumentenautoriteit krachtens artikel 2.3 derde lid Whc mede tot taak de coördinatie van activiteiten van communautair belang, administratieve samenwerking en de verslaglegging bedoeld in de artikelen 16, 17 en 21 van verordening 2006/2004.

7. Het Commissariaat voor de Media is krachtens artikel 3.7 Whc aangewezen als bevoegde autoriteit voor intracommunautaire inbreuken op de wettelijke bepalingen, bedoeld in onderdeel van de bijlage bij de Whc. Voorts is hij belast met het toezicht op de naleving van de Mediawet en de Wet op de vaste boekenprijs en overige hem opgedragen taken.

8. De Consumentenautoriteit en het Commissariaat voor de Media streven naar een optimale samenwerking bij de coördinatie en toepassing van verordening 2006/2004.

9. Bij deze samenwerking zijn de geheimhoudingsbepalingen zoals opgenomen in artikel 13 van verordening 2006/2004 en artikel 2.24 Whc van toepassing.

10. Indien de Minister van Economische Zaken en het Commissariaat voor de Media dat wenselijk achten zal dit protocol worden gewijzigd; voorts kunnen de Consumentenautoriteit en het Commissariaat voor de Media over andere onderwerpen van wederzijds belang nadere (werk)afspraken maken.

HOOFDSTUK 1

Definities en reikwijdte van het samenwerkingsprotocol

Art. 1. Definities

²⁸⁴ Verordening (EG) nr. 2006/2004 van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 27 oktober 2004 betreffende samenwerking tussen de nationale instanties die verantwoordelijk zijn voor handhaving van de wetgeving inzake consumentenbescherming. Pb 2004 nr. L364/1.

²⁸⁵ Beschikking van de Commissie ter uitvoering van Verordening (EG) nr. 2006/2004 van het Europees parlement en de Raad betreffende samenwerking tussen de nationale instanties die verantwoordelijk zijn voor handhaving van de wetgeving inzake consumentenbescherming wat wederzijdse bijstand betreft.

De in artikel 3 van Verordening 2006/2004, artikel 2 van de beschikking en artikel 1.1 Whc opgenomen definities zijn in dit samenwerkingsprotocol van toepassing.

Art. 2. Reikwijdte

De in dit samenwerkingsprotocol vastgelegde afspraken hebben betrekking op de samenwerking:

- a. tussen de Consumentenautoriteit als verbindingsbureau en het Commissariaat voor de Media in zijn hoedanigheid van bevoegde autoriteit bij de uitvoering van de hoofdstukken II en III van verordening 2006/2004 inzake wederzijdse bijstand;
- b. tussen de Consumentenautoriteit en het Commissariaat voor de Media in het kader van de verplichtingen bedoeld in de artikelen 16, 17 en 21 van verordening 2006/2004, met de coördinatie waarvan de Consumentenautoriteit voor Nederland is belast;
- c. tussen de Consumentenautoriteit als toezichthouder op wetgeving met de handhaving waarvan zij op grond van de Whc is belast en het Commissariaat voor de Media in zijn hoedanigheid van toezichthouder op wetgeving met de handhaving waarvan hij op grond van de Whc is belast.

HOOFDSTUK 2

Samenwerking die voortvloeit uit Verordening 2006/2004 (Consumentenautoriteit als verbindingsbureau)

2.1 Algemene bepalingen

Art. 3. Algemene verantwoordelijkheden

De Consumentenautoriteit als verbindingsbureau en het Commissariaat voor de Media in zijn hoedanigheid van bevoegde autoriteit werken samen en treffen alle maatregelen die nodig zijn om verordening 2006/2004 en de Whc effectief uit te voeren.

Art. 4. Overleg

De Consumentenautoriteit en het Commissariaat voor de Media zullen tezamen met de andere toezichthouders die in Nederland als bevoegde autoriteit zijn aangewezen zo vaak als zij dat noodzakelijk achten overleg voeren over de uitvoering van verordening 2006/2004. Dit overleg wordt voorgezeten door de Consumentenautoriteit als verbindingsbureau.

2.2 Samenwerking inzake wederzijdse bijstand bij intracommunautaire inbreuken

Art. 5. Verzoeken wederzijdse bijstand afkomstig van een instantie in een andere lidstaat

1. De Consumentenautoriteit zendt verzoeken om wederzijdse bijstand als bedoeld in artikel 12, tweede lid verordening 2006/2004 onverwijld elektronisch door via de databank.
2. Indien de Consumentenautoriteit als verbindingsbureau een verzoek om wederzijdse bijstand heeft doorgestuurd, terwijl het Commissariaat voor de Media geen bevoegdheden heeft ten aanzien van de richtlijn waarop het verzoek ziet, stelt het Commissariaat voor de Media de Consumentenautoriteit als verbindingsbureau hiervan onverwijld in kennis.

Art. 6. Verzoeken om wederzijdse bijstand, gericht aan een instantie in een andere lidstaat

1. Indien het Commissariaat voor de Media een verzoek om wederzijdse bijstand wil doen aan een bevoegde autoriteit in een andere lidstaat, zendt hij een ingevuld standaardformulier als bedoeld in artikel 12, derde lid van verordening 2006/2004, elektronisch via de databank toe aan de Consumentenautoriteit als verbindingsbureau.
2. De Consumentenautoriteit als verbindingsbureau zendt een verzoek om wederzijdse bijstand, afkomstig van het Commissariaat voor de Media en bestemd voor een bevoegde autoriteit in een andere lidstaat, onverwijld door aan het verbindingsbureau van die lidstaat.

Art. 7. Informatie-uitwisseling zonder verzoek

Wanneer het Commissariaat voor de Media op grond van artikel 7 van Verordening 2006/2004 de Europese Commissie en de bevoegde autoriteiten van andere lidstaten onverwijld in kennis stelt van een intracommunautaire inbreuk of een redelijk vermoeden heeft dat een intracommunautaire inbreuk kan plaatshebben, stelt hij krachtens artikel 3.13 Whc eveneens de Consumentenautoriteit daarvan onverwijld in kennis.

Art. 8. Coördinatie van markttoezicht- en handhavingsactiviteiten

Indien een situatie als bedoeld in artikel 9, tweede lid van verordening 2006/2004 zich voordoet, stelt het Commissariaat voor de Media de Consumentenautoriteit als verbindingsbureau hiervan in kennis en vindt hieromtrent overleg plaats.

2.3 De gemeenschappelijke activiteiten en verslaglegging (artikelen 16, 17 en 21 van verordening 2006/2004)

Art. 9. Gemeenschappelijke activiteiten

Ter uitvoering van de artikelen 16 en 17 van verordening 2006/2004 stelt het Commissariaat voor de Media de Consumentenautoriteit jaarlijks, voor zover dit nodig is voor het bereiken van de doelstellingen van verordening 2006/2004, in kennis van alle relevante informatie met betrekking tot zijn activiteiten van communautair belang op onder meer de gebieden als genoemd in artikel 16 eerste lid, en artikel 17 eerste lid, onderdeel a en e, van verordening 2006/2004.

Art. 10. Verslaglegging

1. Ten behoeve van de verslaglegging over de toepassing van verordening 2006/2004 bedoeld in artikel 21 van verordening 2006/2004 aan de Europese Commissie stelt het Commissariaat voor de Media, de Consumentenautoriteit in kennis van de informatie als genoemd in artikel 21, derde lid, van verordening 2006/2004.

2. Het Commissariaat voor de Media verstrekt de in dit artikel genoemde informatie uiterlijk een maand nadat de Consumentenautoriteit hiertoe een verzoek heeft gedaan, zodat de Consumentenautoriteit tijdig verslag uit kan brengen aan de Europese Commissie.

HOOFDSTUK 3

Algemene bepalingen inzake samenwerking (Consumentenautoriteit als toezichthouder)

Art. 11. Informeren en samenwerking

1. De Consumentenautoriteit en het Commissariaat voor de Media informeren elkaar over zaken en ontwikkelingen die voor elkaars functioneren van belang (kunnen) zijn.

2. De Consumentenautoriteit zorgt voor verspreiding van de samenvattingen bedoeld in artikel 21, eerste lid, onderdeel e, van verordening 2006/2004 onder de in de Whc aangewezen bevoegde autoriteiten.

3. Indien de Consumentenautoriteit of het Commissariaat voor de Media constateert dat beide autoriteiten tegen een bepaalde gedraging handhavend kunnen optreden en/of dat gezamenlijk optreden gewenst is, neemt de Consumentenautoriteit respectievelijk het Commissariaat voor de Media hierover contact op met de andere autoriteit om nadere werksafspraken te maken over de wijze van optreden in het desbetreffende geval.

HOOFDSTUK 4

Overige

Art. 12. Contactpersonen

De Consumentenautoriteit en het Commissariaat voor de Media benoemen ieder vanuit de interne organisatie een contactpersoon die het aanspreekpunt is voor hetgeen is afgesproken in dit samenwerkingsprotocol.

Art. 13. Aanpassingen en wijzigingen

1. Het samenwerkingsprotocol kan in onderling overleg worden gewijzigd.

2. Tenminste jaarlijks wordt door de Minister van Economische Zaken en het Commissariaat voor de Media bekeken of een wijziging van dit protocol noodzakelijk is.

Art. 14. Bekostiging

Tussen de Consumentenautoriteit en het Commissariaat voor de Media vinden geen onderlinge verrekeningen plaats voor de bekostiging van de samenwerking die direct voortvloeien uit dit protocol.

Art. 15. Inwerkingtreding

Dit samenwerkingsprotocol treedt in werking met ingang van de tweede dag na dagtekening van de Staatscourant waarin mededeling van dit protocol wordt gedaan.

Den Haag,

De Staatssecretaris van Economische Zaken,
drs. F. Heemskerk

Voorzitter van het Commissariaat voor de Media,
Mr. I. Brakman

Van dit protocol wordt mededeling gedaan in de Staatscourant.

11.10. Samenwerkingsprotocol Voedsel en Waren Autoriteit

Afspraken tussen de Staatssecretaris van Economische Zaken en de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit over de wijze van samenwerking tussen de Consumentenautoriteit en de Voedsel en Waren Autoriteit bij aangelegenheden inzake consumentenbescherming, aangekondigd in Stcrt. 2007, 102, p. 7.

Considerans

1. Met onderhavig samenwerkingsprotocol wordt uitvoering gegeven aan artikel 5.1 van de Wet handhaving consumentenbescherming (hierna: Whc). Op basis van dat artikel kunnen tussen de Minister van Economische Zaken en de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit afspraken worden gemaakt over de wijze waarop de Consumentenautoriteit en de Voedsel en Waren Autoriteit samenwerken.

De in dit samenwerkingsprotocol neergelegde afspraken zien onder meer op de samenwerking in het kader van effectief en doelmatig toezicht op en optreden tegen inbreuken op de consumentenwetgeving, bedoeld in de bijlage bij de Whc en op de samenwerking ten aanzien van gemeenschappelijke activiteiten en verslaglegging, bedoeld in de artikelen 16, 17 en 21 van Verordening (EG) nr. 2006/2004 van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 27 oktober 2004 betreffende samenwerking tussen de nationale instanties die verantwoordelijk zijn voor handhaving van de wetgeving inzake consumentenbescherming (hierna: verordening 2006/2004)²⁸⁶.

2. De Whc strekt mede tot uitvoering van verordening 2006/2004. Bij de uitvoering van verordening 2006/2004 nemen de Consumentenautoriteit en de Voedsel en Waren Autoriteit de beschikking van de Europese Commissie ter uitvoering van verordening 2006/2004²⁸⁷ (hierna: de beschikking) in acht. Deze beschikking legt de uitvoeringsvoorschriften van verordening 2006/2004 vast wat de wederzijdse bijstand tussen de bevoegde autoriteiten en de voorwaarden voor verlening van wederzijdse bijstand betreft.

3. De samenwerking tussen nationale instanties in de Europese Unie die verantwoordelijk zijn voor handhaving van de wetgeving inzake consumentenbescherming, zoals neergelegd in verordening 2006/2004, heeft tot doel de werking van de interne markt te waarborgen en de bescherming van de belangen van consumenten te verbeteren door beter toezicht op en betere handhaving van de wetgeving inzake consumentenbescherming.

4. Verordening 2006/2004 verplicht elke lidstaat daartoe om bevoegde autoriteiten aan te wijzen die verantwoordelijk zijn voor de handhaving van wetgeving inzake consumentenbescherming die in de bijlage bij verordening 2006/2004 is opgenomen. Daarnaast moeten lidstaten zorgen voor een effectieve coördinatie, via een 'verbindingsbureau', van de toepassing van verordening 2006/2004 door de bevoegde autoriteiten, aangewezen andere overheidsinstanties en instanties die een rechtmatig belang hebben bij de beëindiging of het verbieden van intracommunautaire inbreuken. Ook schrijft verordening 2006/2004 in de artikelen 16, 17 en 21 verplichtingen aan lidstaten voor op het gebied van de coördinatie van de handhaving, de administratieve samenwerking en verslaglegging.

5. De Staatssecretaris van Economische Zaken sluit naast dit samenwerkingsprotocol eveneens samenwerkingsprotocollen met de andere in de Whc aangewezen bevoegde autoriteiten.

6. De Consumentenautoriteit is krachtens artikel 2.2 Whc belast met de handhaving van de wetgeving inzake consumentenbescherming, bedoeld in de onderdelen a en b van de bijlage bij de Whc, voor zover het niet betreft een financiële dienst of activiteit. Met het oog op intracommunautaire inbreuken is de Consumentenautoriteit krachtens artikel 2.3, tweede lid, Whc aangewezen als bevoegde autoriteit als bedoeld in artikel 4, eerste lid van verordening 2006/2004 voor de in de onderdelen a en b van de bijlage van de Whc genoemde wettelijke bepalingen, voor zover het niet betreft een financiële dienst of activiteit. Daarnaast is de Consumentenautoriteit krachtens artikel 2.3, eerste lid, Whc aangewezen als 'verbindingsbureau' voor Nederland als bedoeld in artikel 4, eerste lid, van verordening 2006/2004. Ten slotte, voor zover in dit kader relevant, heeft de Consumentenautoriteit krachtens artikel 2.3, derde lid, Whc mede tot taak de coördinatie van activiteiten van communautair belang, administratieve samenwerking en de verslaglegging, bedoeld in de artikelen 16, 17 en 21 van verordening 2006/2004.

7. De Voedsel en Waren Autoriteit is krachtens artikel 3.11 Whc aangewezen als bevoegde autoriteit voor intracommunautaire inbreuken op de wettelijke bepalingen, bedoeld in onderdeel h van de bijlage bij de Whc. Voorts is zij belast met de taken, bedoeld in de artikelen 3 tot en met 5 van het Besluit organisatie VWA.

8. De Consumentenautoriteit en de Voedsel en Waren Autoriteit streven naar een optimale samenwerking bij de coördinatie en toepassing van verordening 2006/2004.

9. Bij deze samenwerking zijn de geheimhoudingsbepalingen zoals opgenomen in artikel 13 van verordening 2006/2004 en artikel 2.24 Whc van toepassing.

²⁸⁶ Verordening (EG) nr. 2006/2004 van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 27 oktober 2004 betreffende samenwerking tussen de nationale instanties die verantwoordelijk zijn voor handhaving van de wetgeving inzake consumentenbescherming. Pb 2004 nr. L364/1.

²⁸⁷ Beschikking van de Commissie ter uitvoering van Verordening (EG) nr. 2006/2004 van het Europees parlement en de Raad betreffende samenwerking tussen de nationale instanties die verantwoordelijk zijn voor handhaving van de wetgeving inzake consumentenbescherming wat wederzijdse bijstand betreft.

10. Indien de Minister van Economische Zaken en de Voedsel en Waren Autoriteit dat wenselijk achten zal dit protocol worden gewijzigd; voorts kunnen de Consumentenautoriteit en de Voedsel en Waren Autoriteit over andere onderwerpen van wederzijds belang nadere (werk)afspraken maken.

HOOFDSTUK 1

Definities en reikwijdte van het samenwerkingsprotocol

Art. 1. Definities

De in artikel 3 van verordening 2006/2004, artikel 2 van de beschikking en artikel 1.1 Whc opgenomen definities zijn in dit samenwerkingsprotocol van toepassing.

Art. 2. Reikwijdte

De in dit samenwerkingsprotocol vastgelegde afspraken hebben betrekking op de samenwerking:

- a. tussen de Consumentenautoriteit als verbindingsbureau en de Voedsel en Waren Autoriteit in haar hoedanigheid van bevoegde autoriteit bij de uitvoering van de hoofdstukken II en III van verordening 2006/2004;
- b. tussen de Consumentenautoriteit en de Voedsel en Waren Autoriteit in het kader van de verplichtingen, bedoeld in de artikelen 16, 17 en 21 van verordening 2006/2004, met de coördinatie waarvan de Consumentenautoriteit voor Nederland is belast;
- c. tussen de Consumentenautoriteit en de Voedsel en Waren Autoriteit ten aanzien van de wettelijke bepalingen met de handhaving waarvan ieder voor zich op grond van de Whc is belast.

HOOFDSTUK 2

Samenwerking die voortvloeit uit verordening 2006/2004 (Consumentenautoriteit als verbindingsbureau)

2.1 Algemene bepalingen

Art. 3. Algemene verantwoordelijkheden

De Consumentenautoriteit als verbindingsbureau en de Voedsel en Waren Autoriteit in haar hoedanigheid van bevoegde autoriteit werken samen en treffen alle maatregelen die nodig zijn om verordening 2006/2004 en de Whc effectief uit te voeren.

Art. 4. Overleg

De Consumentenautoriteit en de Voedsel en Waren Autoriteit zullen tezamen met de andere toezichthouders die in Nederland als bevoegde autoriteit zijn aangewezen zo vaak als zij dat noodzakelijk achten overleg voeren over de uitvoering van verordening 2006/2004. Dit overleg wordt voorgezeten door de Consumentenautoriteit als verbindingsbureau.

2.2 Samenwerking inzake wederzijdse bijstand bij intracommunautaire inbreuken

Art. 5. Verzoeken wederzijdse bijstand afkomstig van een instantie in een andere lidstaat

1. De Consumentenautoriteit als verbindingsbureau zendt verzoeken om wederzijdse bijstand als bedoeld in artikel 12, tweede lid, van verordening 2006/2004 onverwijld elektronisch door via de databank.
2. Indien de Consumentenautoriteit als verbindingsbureau een verzoek om wederzijdse bijstand heeft doorgestuurd, terwijl de Voedsel en Waren Autoriteit geen bevoegdheden heeft ten aanzien van de richtlijn waarop het verzoek ziet, stelt de Voedsel en Waren Autoriteit de Consumentenautoriteit als verbindingsbureau hiervan onverwijld in kennis.

Art. 6. Verzoeken om wederzijdse bijstand, gericht aan een instantie in een andere lidstaat

1. Indien de Voedsel en Waren Autoriteit een verzoek om wederzijdse bijstand wil doen aan een bevoegde autoriteit in een andere lidstaat, zendt zij een ingevuld standaardformulier als bedoeld in artikel 12, derde lid, van verordening 2006/2004, elektronisch via de databank toe aan de Consumentenautoriteit als verbindingsbureau.
2. De Consumentenautoriteit als verbindingsbureau zendt een verzoek om wederzijdse bijstand, afkomstig van de Voedsel en Waren Autoriteit en bestemd voor een bevoegde autoriteit in een andere lidstaat, onverwijld door aan het verbindingsbureau van die lidstaat.

Art. 7. Informatie-uitwisseling zonder verzoek

Wanneer de Voedsel en Waren Autoriteit op grond van artikel 7 van verordening 2006/2004 de Europese Commissie en de bevoegde autoriteiten van andere lidstaten onverwijld in kennis stelt van een intracommunautaire inbreuk of een redelijk vermoeden heeft dat een intracommunautaire inbreuk kon plaatshebben, stelt zij krachtens artikel 3.13 Whc eveneens de Consumentenautoriteit daarvan onverwijld in kennis.

Art. 8. Coördinatie van markttoezicht- en handhavingsactiviteiten

Indien een situatie als bedoeld in artikel 9, tweede lid, van verordening 2006/2004 zich voordoet, stelt de Voedsel en Waren Autoriteit de Consumentenautoriteit als verbindingsbureau hiervan in kennis en vindt hieromtrent overleg plaats.

2.3 De gemeenschappelijke activiteiten en verslaggeving (artikelen 16, 17 en 21 van verordening 2006/2004)

Art. 9. Gemeenschappelijke activiteiten

Ter uitvoering van de artikelen 16 en 17 van verordening 2006/2004 stelt de Voedsel en Waren Autoriteit de Consumentenautoriteit jaarlijks, voor zover dit nodig is voor het bereiken van de doelstellingen van verordening 2006/2004, in kennis van alle relevante informatie met betrekking tot haar activiteiten van communautair belang op onder meer de gebieden, genoemd in artikel 16 eerste lid, en artikel 17, eerste lid, onderdeel a en e, van verordening 2006/2004.

Art. 10. Verslaggeving

1. Ten behoeve van de verslaggeving aan de Europese Commissie over de toepassing van verordening 2006/2004, bedoeld in artikel 21 van verordening 2006/2004, stelt de Voedsel en Waren Autoriteit de Consumentenautoriteit in kennis van de informatie, genoemd in artikel 21, derde lid, van verordening 2006/2004.

2. De Voedsel en Waren Autoriteit verstrekt de in dit artikel genoemde informatie uiterlijk een maand nadat de Consumentenautoriteit hiertoe een verzoek heeft gedaan, zodat de Consumentenautoriteit tijdig verslag uit kan brengen aan de Europese Commissie.

HOOFDSTUK 3

Algemene bepalingen inzake samenwerking (Consumentenautoriteit als toezichhouder)

Art. 11. In formeren en samenwerking

1. De Consumentenautoriteit en de Voedsel en Waren Autoriteit informeren elkaar over zaken en ontwikkelingen die voor elkaars functioneren van belang (kunnen) zijn.

2. De Consumentenautoriteit zorgt voor verspreiding van de samenvattingen bedoeld in artikel 21, eerste lid, onderdeel e, van verordening 2006/2004 onder de in de Whc aangewezen bevoegde autoriteiten.

3. Indien de Consumentenautoriteit of de Voedsel en Waren Autoriteit constateert dat beide autoriteiten tegen een bepaalde gedraging handhavend kunnen optreden en/of dat gezamenlijk optreden gewenst is, neemt de Consumentenautoriteit respectievelijk de Voedsel en Waren Autoriteit hierover contact op met de andere autoriteit om nadere werkspraken te maken over de wijze van optreden in het desbetreffende geval.

HOOFDSTUK 4

Overige

Art. 12. Contactpersonen

De Consumentenautoriteit en de Voedsel en Waren Autoriteit benoemen ieder vanuit de interne organisatie een contactpersoon die het aanspreekpunt is voor hetgeen is afgesproken in dit samenwerkingsprotocol.

Art. 13. Aanpassingen en wijzigingen

1. Het samenwerkingsprotocol kan in onderling overleg worden gewijzigd.

2. Tenminste jaarlijks wordt door de Minister van Economische Zaken en de Voedsel en Waren Autoriteit bekeken of een wijziging van dit protocol noodzakelijk is.

Art. 14. Bekostiging

Tussen de Consumentenautoriteit en de Voedsel en Waren Autoriteit vinden geen onderlinge verrekeningen plaats voor de bekostiging van de samenwerking die direct voortvloeien uit dit protocol.

Art. 15. Inwerkingtreding

Dit samenwerkingsprotocol treedt in werking met ingang van de tweede dag na dagtekening van de Staatscourant waarin mededeling van dit protocol wordt gedaan.

Den Haag,

De Staatssecretaris van Economische Zaken,
Drs. F. Heemsker

Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
Dr. C.P. Veerman

Van dit protocol wordt mededeling gedaan in de Staatscourant.

11.11. Samenwerkingsprotocol Het Juridisch Loket

Afspraken tussen de Staatssecretaris van Economische Zaken en stichting het Juridisch Loket over de wijze van samenwerking bij consumentenvoorlichting door ConsuWijzer, onderdeel van de dienst Consumentenautoriteit van het ministerie van Economische Zaken, en stichting het Juridisch Loket, aangekondigd in Stcrt. 2007, 117, p. 14.

Considerans

1. Met onderhavig samenwerkingsprotocol wordt uitvoering gegeven aan artikel 5.1 Wet handhaving consumentenbescherming (hierna: Whc) dat betrekking heeft op de vastlegging van afspraken in samenwerkingsprotocollen over consumentenvoorlichting. Op basis van dat artikel kunnen tussen de Minister van Economische Zaken en stichting het Juridisch Loket afspraken worden gemaakt over de wijze waarop de Consumentenautoriteit en het Juridisch Loket samenwerken. De in dit samenwerkingsprotocol neergelegde afspraken zien onder meer op de samenwerking in het kader van consumentenvoorlichting door ConsuWijzer, onderdeel van de dienst Consumentenautoriteit van het ministerie van Economische Zaken (hierna: ConsuWijzer) en stichting het Juridisch Loket (hierna: het Juridisch Loket).

2. De Consumentenautoriteit, de Nederlandse Mededingingsautoriteit (NMa) en de Onafhankelijke Post en Telecommunicatie Autoriteit (OPTA) werken sinds juli 2006 samen in het gezamenlijk informatieloket voor consumentencontacten, ConsuWijzer.

3. ConsuWijzer heeft als doelstellingen:

– zijn van een centraal informatiepunt voor de consument (bundeling van informatie in één loket) vanuit de toezicht-houders Consumentenautoriteit, OPTA en NMa;

– informeren van consumenten over hun rechten en plichten door optimale toegang te bieden tot kwalitatief hoogstaande informatie en indien nodig door te verwijzen naar complementaire instanties;

– leveren van een bijdrage aan de assertiviteit van de consument door het verstrekken van informatie om problemen te voorkomen en zelf op te lossen;

– leveren van een bijdrage aan de informatievoorziening ten behoeve van de handhavingfunctie van de toezichthouders.

4. Het Juridisch Loket is er voor iedere rechtzoekende met een vraag op het gebied van arbeidsrecht, personen- en familierecht, verbintenissenrecht, consumentenrecht, huurrecht, sociaal zekerheidsrecht, vreemdelingenrecht, strafrecht en bestuursrecht.

5. De missie van het Juridisch Loket is erop gericht om de burger op een open en transparante manier gratis hoogwaardige juridische informatie en advies te verstrekken. Het Juridisch Loket is een moderne, publieke organisatie die landelijk opereert en voor iedereen gemakkelijk bereikbaar en toegankelijk is. Een zakelijke en betrouwbare gesprekspartner die de weg wijst in het recht en tevens een rol speelt in het aanbieden van alternatieve geschillenbeslechting.

6. Met ingang van 1 januari 2007 maakt het Europees Consumenten Centrum (ECC) integraal onderdeel uit van het Juridisch Loket. Het ECC behandelt klachten van Europese consumenten over een Nederlandse ondernemer. Klachten van Nederlanders consumenten over een ondernemer in een ander Europees land worden door het ECC doorgestuurd naar het ECC in het land van de ondernemer. Het ECC speelt bij de behandeling van klachten een bemiddelende rol maar treedt niet op als belangenbehartiger.

De in dit Samenwerkingsprotocol neergelegde afspraken tot samenwerking tussen de Staatssecretaris en het Juridisch Loket zijn tevens van toepassing op het ECC.

7. De in dit Samenwerkingsprotocol neergelegde afspraken tot samenwerking tussen de Staatssecretaris en het Juridisch Loket strekken tot samenwerking met betrekking tot de informatieverstrekking aan de consument/rechtzoekende om de doelstellingen van ConsuWijzer en het Juridisch Loket te bereiken en de dienstverlening aan de consument/rechtzoekende te optimaliseren.

Art. 1. Wederzijds verwijzen van consumenten/rechtzoekenden

1. Om een goede dienstverlening aan de consument/rechtzoekende te verzorgen verwijst:

a. het Juridisch Loket een consument naar ConsuWijzer indien de consument informatie wenst over een onderwerp dat vermeld is in de bijlage bij dit protocol;

b. ConsuWijzer een rechtzoekende naar het Juridisch Loket indien de rechtzoekende informatie wenst over een onderwerp dat tot de taakopdracht van het Juridisch Loket behoort.

2. Het verwijzen geschiedt op een voor consumenten/rechtzoekenden zo efficiënt mogelijke wijze. In geval van een telefonisch contact wordt de consument/rechtzoekende, indien mogelijk, telefonisch doorverbonden of wordt het telefoonnummer van ConsuWijzer dan wel het Juridisch Loket en/of het adres van de website verstrekt. In geval van een brief of een email wordt deze brief of email zoveel mogelijk elektronisch doorgestuurd aan ConsuWijzer dan wel het Juridisch Loket. ConsuWijzer en het Juridisch Loket dragen zorg voor een goede en efficiënte afhandeling van de naar hen verwezen consumentencontacten.

Art. 2. Informatie-uitwisseling

1. ConsuWijzer en het Juridisch Loket zullen zoveel mogelijk samenwerken met betrekking tot de uitwisseling van informatie om de consumentenvoorlichting te optimaliseren.
2. ConsuWijzer en het Juridisch Loket informeren elkaar over ontwikkelingen die van belang kunnen zijn voor de uitvoering van de werkzaamheden van de andere partij, voor zover wettelijke bepalingen hieraan niet in de weg staan.

Art. 3. Overleg

ConsuWijzer en het Juridisch Loket voeren zo vaak als zij dat noodzakelijk achten overleg over de uitvoering van dit samenwerkingsprotocol.

Art. 4. Contactpersoon

ConsuWijzer en het Juridisch Loket benoemen ieder vanuit de interne organisatie een contactpersoon die het aanspreekpunt is voor hetgeen is afgesproken in dit samenwerkingsprotocol.

Art. 5. Werkafspraken

Ter uitwerking van dit samenwerkingsprotocol zal de Consumentenautoriteit, namens de Staatssecretaris van Economische Zaken, met het Juridisch Loket over de in dit protocol geregelde onderwerpen nadere werkafspraken maken. Deze werkafspraken zullen onder meer gaan over de benoeming van contactpersonen, de te hanteren doorverwijscriteria en de informatie-uitwisseling.

Art. 6. Kosten

Kosten die voortvloeien uit de in dit samenwerkingsprotocol opgenomen afspraken worden door ConsuWijzer en het Juridisch Loket niet onderling verrekend.

Art. 7. Evaluatie, wijzigingen

1. ConsuWijzer en het Juridisch Loket zullen de uitvoering van dit samenwerkingsprotocol jaarlijks evalueren.
2. Het samenwerkingsprotocol kan door partijen worden gewijzigd.

Art. 8. Inwerkingtreding

Dit samenwerkingsprotocol treedt in werking met ingang van de tweede dag na dagtekening van de Staatscourant waarin mededeling van dit protocol wordt gedaan.

Art. 9. Citeertitel

Dit protocol wordt aangehaald als: Samenwerkingsprotocol Consuwijzer – het Juridisch Loket.

Den Haag,

De Staatssecretaris van Economische Zaken,
drs. F. Heemskerker

De directeur van het Juridisch Loket,
Drs. J.A. Waal

Van dit protocol zal mededeling worden gedaan in de Staatscourant.

11.12. Samenwerkingsprotocol Consumentenbond

Er zijn twee protocollen met de Consumentenbond, één (aangekondigd in *Stcrt.* 2007, 117, p. 14) betreft consumentenvoorlichting via Consuwijzer, de andere (aangekondigd in *Stcrt.* 2007, 135, p. 13) betreft samenwerking met de Consumentenautoriteit.

Samenwerking Consumentenautoriteit

Afspraken tussen de Staatssecretaris en de Consumentenbond over de wijze van samenwerking met betrekking tot de naleving van de wetgeving inzake consumentenbescherming door de Consumentenautoriteit en de Consumentenbond.

Considerans

- 1) Met onderhavig samenwerkingsprotocol wordt uitvoering gegeven aan artikel 6.1 van de Wet handhaving consumentenbescherming (hierna: Whc). Op basis van dat artikel kunnen tussen de minister van Economische zaken en consumentenorganisaties afspraken worden gemaakt, over de wijze waarop de Consumentenautoriteit en de Consumentenbond samenwerken. De in dit samenwerkingsprotocol neergelegde afspraken strekken tot samenwerking met betrekking tot de signalering ten aanzien van inbreuken op het consumentenrecht en afstemming van activiteiten met het doel de naleving van de wetgeving inzake consumentenbescherming te optimaliseren. De minister van Economische Zaken heeft met de Consumentenbond eveneens een samenwerkingsprotocol gesloten over de wijze van samenwerking bij consumentenvoorlichting door ConsuWijzer, onderdeel van de dienst Consumentenautoriteit, en de Consumentenbond.
- 2) De Whc strekt tot uitvoering van Verordening (EG) nr. 2006/2004 van het Europees parlement en de Raad van de Europese Unie van 27 oktober 2004 betreffende samenwerking tussen de nationale instanties die verantwoordelijk zijn voor handhaving van de wetgeving inzake consumentenbescherming (hierna: verordening 2006/2004).
- 3) De Consumentenautoriteit is belast met de uitvoering en de handhaving van de wetgeving inzake consumentenbescherming, als bedoeld in de onderdelen a en b van de bijlage van de Whc, voor zover het niet betreft een financiële dienst of activiteit. Met het oog op intracommunautaire inbreuken is de Consumentenautoriteit aangewezen als bevoegde autoriteit, als bedoeld in artikel 4, eerste lid, van verordening 2006/2004. Daarnaast is de Consumentenautoriteit ingevolge artikel 2.3, eerste lid, van de Whc aangewezen als ‘verbindingsbureau’ voor Nederland als bedoeld in artikel 3, onderdeel d, van verordening 2006/2004. Tenslotte, voor zover in dit kader relevant, heeft de Consumentenautoriteit mede tot taak (artikel 2.3, derde lid, Whc) de coördinatie van activiteiten van communautair belang, administratieve samenwerking en verslaggeving, als bedoeld in de artikelen 16, 17 en 21 van verordening 2006/2004.
- 4) De Consumentenbond stelt zich statutair ten doel als onafhankelijke organisatie, zonder binding met enige politieke of levensbeschouwelijke stroming of organisatie, de belangen van de consumenten in het algemeen en van de leden van de Consumentenbond in het bijzonder in Nederland – en voor zover mogelijk en zo nodig daarbuiten – te behartigen. De Consumentenbond streeft daarbij naar een volwaardige economische en sociale positie van de consument ten opzichte van het tot stand komen, distribueren en consumeren van particulier en collectieve goederen en diensten. De Consumentenbond houdt bij dit alles onder andere rekening met maatschappelijke gevolgen in ruime zin van particuliere en collectieve consumptie. De Consumentenbond tracht het doel te bereiken door alle wettige middelen, die niet de doelstelling of onafhankelijkheid van de Consumentenbond schaden.
- 5) De Consumentenautoriteit en de Consumentenbond streven naar een optimale samenwerking met als doel om de naleving van de wetgeving inzake consumentenbescherming te verbeteren. De samenwerking laat onverlet dat, gezien de verschillende doelstellingen van de Consumentenautoriteit en de Consumentenbond, de Consumentenautoriteit en de Consumentenbond in bepaalde aangelegenheden verschillende visies kunnen hebben en deze verschillende visies ook extern kunnen communiceren.
- 6) Indien de minister van Economische zaken en de Consumentenbond dat wenselijk achten zal dit protocol worden gewijzigd; de Consumentenautoriteit en de Consumentenbond kunnen over andere onderwerpen van wederzijds belang nadere (werk)afspraken maken.

Artikel 1 – Definities

Voor dit protocol wordt verstaan onder:

- a. signalering: informatie-uitwisseling tussen de Consumentenautoriteit en de Consumentenbond over mogelijke inbreuken op het consumentenrecht;
- b. aanvraag: een aanvraag als bedoeld in artikel 1:3 derde lid, van de Algemene wet bestuursrecht;
- c. externe communicatie: publicatie van mededelingen waaronder persuitingen die consequenties kunnen hebben voor het werkkterrein van de andere partij;
- d. consumentenrecht: de wetgeving ter bescherming van de consument die de Consumentenautoriteit handhaaft krachtens de Whc.

Artikel 2 – Vertrouwelijkheid

Indien de Consumentenautoriteit of de Consumentenbond in het kader van de samenwerking de beschikking krijgt over gegevens waarvan zij/hij het vertrouwelijke karakter kent of redelijkerwijs moet vermoeden is zij/hij tot geheimhouding van die gegevens gehouden, behoudens voor zover enig wettelijk voorschrift haar/ hem tot mededeling verplicht of uit haar/zijn taak de noodzaak tot openbaarmaking vloeit.

Artikel 3 – Signalering

De Consumentenautoriteit en de Consumentenbond spannen zich in om elkaar waar mogelijk en nodig tijdig in kennis te stellen van signalen die van belang kunnen zijn bij de uitoefening van ieders werkzaamheden.

Artikel 4 – Aanvraag

1. Alvorens een aanvraag bij de Consumentenautoriteit in te dienen zal de Consumentenbond eerst contact opnemen met de Consumentenautoriteit over de mogelijke inbreuk op het consumentenrecht.
2. In het geval de Consumentenbond een aanvraag indient, draagt hij er zorg voor dat de aanvraag zoveel mogelijk schriftelijk wordt onderbouwd door de vermeende wettelijke overtreding zo volledig mogelijk te omschrijven. Indien beschikbaar zal de Consumentenbond bewijsmateriaal, zoals schriftelijke documentatie, overleggen.

Artikel 5 – Andere vormen van samenwerking

De Consumentenautoriteit en de Consumentenbond kunnen elkaar aanvullen bij de uitoefening van hun taken door bijvoorbeeld gezamenlijke activiteiten op touw te zetten of voorlichtingsmateriaal te ontwikkelen. In werkafspraken kunnen deze en andere vormen van samenwerking nader worden uitgewerkt.

Artikel 6 – Wederzijds Informeren

1. De Consumentenautoriteit en de Consumentenbond spannen zich in elkaar te informeren over aangelegenheden die van belang kunnen zijn voor de uitoefening van de taken van de andere partij, voor zover wettelijke bepalingen hieraan niet in de weg staan.
2. De Consumentenautoriteit en de Consumentenbond informeren elkaar zo snel mogelijk indien zich ontwikkelingen voordoen die naar verwachting van invloed zijn op de werkzaamheden van de andere partij, met name indien verwacht wordt dat dit op korte termijn het geval zal zijn.
3. Ter uitvoering van de artikelen 16 en 17 van verordening 2006/2004 verzoekt de Consumentenautoriteit de Consumentenbond jaarlijks, voor zover dit nodig is voor het bereiken van de doelstellingen van verordening 2006/2004, haar in kennis te stellen van alle relevante informatie met betrekking tot zijn activiteiten van communautair belang op onder meer de gebieden als genoemd in artikel 17, eerste lid, onderdeel b, van verordening 2006/2004.

Artikel 7 – Externe communicatie

1. Waar mogelijk zullen de Consumentenautoriteit en de Consumentenbond in de externe communicatie aangeven op welke wijze de werkzaamheden van de Consumentenautoriteit en de Consumentenbond elkaar versterken om op die wijze de naleving van het consumentenrecht verder te verbeteren.
2. Ten aanzien van de in het eerste lid bedoelde aangelegenheden kunnen de Consumentenautoriteit en de Consumentenbond tevens gezamenlijk optreden in de externe communicatie.
3. De Consumentenautoriteit en de Consumentenbond informeren elkaar voor zover nodig over de externe communicatie en stemmen deze voor zover nodig onderling af.

Artikel 8 - Overleg

De Consumentenautoriteit en de Consumentenbond voeren zo vaak als zij dat noodzakelijk achten overleg over de uitvoering van dit samenwerkingsprotocol.

Artikel 9 - Contactpersoon

De Consumentenautoriteit en de Consumentenbond benoemen ieder vanuit de interne organisatie een contactpersoon die het aanspreekpunt is voor hetgeen is afgesproken in dit samenwerkingsprotocol.

Artikel 10 - Kosten

Kosten die voortvloeien uit de in dit samenwerkingsprotocol opgenomen afspraken worden door de Consumentenautoriteit en de Consumentenbond niet onderling verrekend. Voor zover kosten worden gemaakt waarvan de Consumentenautoriteit dan wel de Consumentenbond het redelijk acht dat de Consumentenbond respectievelijk de Consumentenautoriteit de kosten moet dragen dan zal hierover overleg plaatsvinden.

Artikel 11 – Evaluatie, wijzigingen

1. De Consumentenautoriteit en de Consumentenbond zullen de uitvoering van dit samenwerkingsprotocol evalueren.
2. Dit samenwerkingsprotocol kan slechts schriftelijk worden gewijzigd als zowel de staatssecretaris als de Consumentenbond het daarover eens zijn.
3. Ter concretisering van dit samenwerkingsprotocol kan de Consumentenautoriteit met de Consumentenbond over de in dit protocol geregelde onderwerpen nadere werkafspraken maken.

Artikel 12 - Inwerkingtreding

Dit samenwerkingsprotocol treedt in werking met ingang van de tweede dag na dagtekening van de Staatscourant waarin mededeling van dit protocol wordt gedaan.

Artikel 13 – Citeertitel

Dit protocol wordt aangehaald als: Samenwerkingsprotocol Consumentenautoriteit – Consumentenbond.

Den Haag, De Staatssecretaris van Economische Zaken,
drs. F. Heemskerk

Algemeen directeur van de Consumentenbond,
Drs. S.F.M. Cohen

Van dit protocol zal mededeling worden gedaan in de Staatscourant.

Samenwerking ConsuWijzer

Afspraken tussen de Staatssecretaris van Economische Zaken en de Consumentenbond over de wijze van samenwerking bij consumentenvoorlichting door ConsuWijzer, onderdeel van de dienst Consumentenautoriteit van het ministerie van Economische Zaken en de Consumentenbond, aangekondigd in Stcrt. 2007, 117, p. 14.

Considerans

1. Met onderhavig samenwerkingsprotocol wordt uitvoering gegeven aan artikel 6.1 Wet handhaving consumentenbescherming (hierna: Whc) dat betrekking heeft op de vastlegging van afspraken in samenwerkingsprotocollen over consumentenvoorlichting. Op basis van dat artikel kunnen tussen de Minister van Economische Zaken en de Consumentenbond afspraken worden gemaakt over de wijze waarop de Consumentenautoriteit en de Consumentenbond samenwerken. De in dit samenwerkingsprotocol neergelegde afspraken zien op de samenwerking in het kader van consumentenvoorlichting door ConsuWijzer, onderdeel van de dienst Consumentenautoriteit van het ministerie van Economische Zaken (hierna: ConsuWijzer) en de Consumentenbond.
2. De dienst Consumentenautoriteit, de Nederlandse Mededingingsautoriteit (NMa) en de Onafhankelijke Post en Telecommunicatie Autoriteit (OPTA) werken sinds juli 2006 samen in het gezamenlijk informatieloket voor consumentencontacten, ConsuWijzer.
3. ConsuWijzer heeft als doelstellingen:
 - zijn van een centraal informatiepunt voor de consument (bundeling van informatie in één loket) vanuit de toezicht-houders Consumentenautoriteit, OPTA en NMa;
 - informeren van consumenten over hun rechten en plichten door optimale toegang te bieden tot kwalitatief hoogstaande informatie en indien nodig door te verwijzen naar complementaire instanties;
 - leveren van een bijdrage aan de assertiviteit van de consument door het verstrekken van informatie om problemen te voorkomen en zelf op te lossen;
 - leveren van een bijdrage aan de informatievoorziening ten behoeve van de handhavingfunctie van de toezichthouders.
4. De Consumentenbond stelt zich statutair ten doel als onafhankelijke organisatie, zonder binding met enige politieke of levensbeschouwelijke stroming of organisatie, de belangen van de consumenten in het algemeen en van de leden van de Consumentenbond in het bijzonder in Nederland – en voor zover mogelijk en zo nodig daarbuiten – te behartigen. De Consumentenbond streeft daarbij naar een volwaardige economische en sociale positie van de consument ten opzichte van het totstandkomen, distribueren en consumeren van particulier en collectieve goederen en diensten. De Consumentenbond houdt bij dit alles onder andere rekening met maatschappelijke gevolgen in ruime zin van particuliere en collectieve consumptie. De Consumentenbond tracht het doel te bereiken door alle wettige middelen, die niet de doelstelling of onafhankelijkheid van de Consumentenbond schaden.
5. ConsuWijzer en de Consumentenbond streven naar een optimale samenwerking met betrekking tot de informatieverstreking aan de consument om de doelstellingen van ConsuWijzer en de Consumentenbond te bereiken en de dienstverlening aan de consument op dat vlak te optimaliseren. De samenwerking laat onverlet dat, gezien de verschillende doelstellingen van ConsuWijzer en de Consumentenbond, ConsuWijzer en de Consumentenbond in bepaalde aangelegenheden verschillende visies extern kunnen communiceren.

Art. 1. Wederzijds verwijzen van consumenten

1. Om een goede dienstverlening aan de consument te verzorgen:
 - a. kan de Consumentenbond een consument naar ConsuWijzer verwijzen indien de consument informatie wenst over een onderwerp dat vermeld is in de bijlage bij dit protocol;
 - b. kan ConsuWijzer een consument naar de Consumentenbond verwijzen indien de consument informatie wenst over een onderwerp waar de Consumentenbond, gezien haar doelstellingen, informatie over kan verstrekken. ConsuWijzer zal hierbij aangeven dat sommige diensten alleen aan leden van de Consumentenbond kunnen worden verleend. In werkafspraken wordt nog nader uitgewerkt bij welke onderwerpen de Consumentenbond de consument naar ConsuWijzer zal verwijzen en andersom.
2. Het verwijzen geschiedt op een voor consumenten zo efficiënt mogelijke wijze. In geval van een telefonisch contact wordt de consument, indien mogelijk, telefonisch doorverbonden of wordt het telefoonnummer van ConsuWijzer dan wel de Consumentenbond en/of het adres van de website verstrekt.

Art. 2. Informatie-uitwisseling

ConsuWijzer en de Consumentenbond zullen zoveel mogelijk samenwerken met betrekking tot de uitwisseling van informatie om de consumentenvoorlichting te optimaliseren.

Art. 3. Wederzijds informeren

1. ConsuWijzer en de Consumentenbond informeren elkaar over ontwikkelingen die van belang kunnen zijn voor de uitoefening van de werkzaamheden van de andere partij, voor zover wettelijke bepalingen hieraan niet in de weg staan.
2. ConsuWijzer en de Consumentenbond informeren elkaar zo snel mogelijk indien zich ontwikkelingen voordoen die naar verwachting van invloed zijn op de werklast van de andere partij, met name indien verwacht wordt dat dit op korte termijn het geval zal zijn.

Art. 4. Overleg

ConsuWijzer en de Consumentenbond voeren zo vaak als zij dat noodzakelijk achten overleg over de uitvoering van dit samenwerkingsprotocol.

Art. 5. Contactpersoon

ConsuWijzer en de Consumentenbond benoemen ieder vanuit de interne organisatie een contactpersoon die het aanspreekpunt is voor hetgeen is afgesproken in dit samenwerkingsprotocol.

Art. 6. Werkafspraken

Ter uitwerking van dit samenwerkingsprotocol zal de Consumentenautoriteit, namens de Staatssecretaris van Economische Zaken, met de Consumentenbond over de in dit protocol geregelde onderwerpen nadere werkafspraken maken.

Art. 7. Externe communicatie

1. Waar mogelijk zullen ConsuWijzer en de Consumentenbond in de externe communicatie aangeven op welke wijze de werkzaamheden van ConsuWijzer en de Consumentenbond elkaar versterken om op die wijze de consumentenvoorlichting verder te verbeteren. Dit wordt in werkafspraken nader uitgewerkt.
2. ConsuWijzer en de Consumentenbond zullen elkaar aanvullen bij de consumentenvoorlichting door bijvoorbeeld op de websites waar mogelijk naar elkaars website te verwijzen.
3. Ten aanzien van bepaalde aangelegenheden kunnen ConsuWijzer en de Consumentenbond samenwerken in de externe communicatie door bijvoorbeeld het voeren van gezamenlijke campagnes.
4. ConsuWijzer en de Consumentenbond informeren elkaar voor zover nodig over de externe communicatie en stemmen deze voor zover nodig onderling af.

Art. 8. Kosten

Kosten die voortvloeien uit de in dit samenwerkingsprotocol opgenomen afspraken worden door ConsuWijzer en de Consumentenbond in beginsel niet onderling verrekend. Voor zover kosten worden gemaakt waarvan ConsuWijzer dan wel de Consumentenbond het redelijk acht dat de Consumentenbond respectievelijk ConsuWijzer de kosten moet dragen zal ConsuWijzer dan wel de Consumentenbond in overleg treden met de ander over de noodzaak van deze kosten en kunnen nadere afspraken gemaakt worden over de verrekening van deze kosten.

Art. 9. Evaluatie, wijzigingen

1. ConsuWijzer en de Consumentenbond zullen de uitvoering van dit samenwerkingsprotocol evalueren.
2. Het samenwerkingsprotocol kan in onderling overleg worden gewijzigd.

Art. 10. Inwerkingtreding

Dit samenwerkingsprotocol treedt in werking met ingang van de tweede dag na dagtekening van de Staatscourant waarin mededeling van dit protocol wordt gedaan.

Art. 11. Citeertitel

Dit samenwerkingsprotocol wordt aangehaald als: Samenwerkingsprotocol ConsuWijzer – Consumentenbond.

Den Haag,

De Staatssecretaris van Economische Zaken,
drs. F. Heemskerk

Algemeen directeur van de Consumentenbond,
drs. S.F.M. Cohen

Van dit protocol zal mededeling worden gedaan in de Staatscourant.

11.13. Samenwerkingsprotocol SGC en SGB

Afspraken tussen de Staatssecretaris van Economische Zaken en de Stichting Geschillencommissies voor Consumentenzaken/Stichting Geschillencommissies voor Beroep en Bedrijf over de wijze van samenwerking bij consumentenvoorlichting door ConsuWijzer, onderdeel van de dienst Consumentenautoriteit van het ministerie van Economische Zaken,

en de Stichting Geschillencommissies voor Consumentenzaken/Stichting Geschillencommissies voor Beroep en Bedrijf, aangekondigd in Stcrt. 2007, 117, p. 14.

Considerans

1. Met onderhavig samenwerkingsprotocol wordt uitvoering gegeven aan artikel 6.1 Wet handhaving consumentenbescherming (hierna: Whc) dat betrekking heeft op de vastlegging van afspraken in samenwerkingsprotocollen over consumentenvoorlichting. Op basis van dat artikel kunnen tussen de Minister van Economische Zaken en de Stichting Geschillencommissies voor Consumentenzaken/ Stichting Geschillencommissies voor Beroep en Bedrijf, afspraken worden gemaakt over de wijze waarop de Consumentenautoriteit en de Stichting Geschillencommissies voor Consumentenzaken/Stichting Geschillencommissies voor Beroep en Bedrijf (hierna: SGC/SGB) samenwerken. De in dit samenwerkingsprotocol neergelegde afspraken zien onder meer op de samenwerking in het kader van consumentenvoorlichting door ConsuWijzer, onderdeel van de dienst Consumentenautoriteit van het ministerie van Economische Zaken (hierna: ConsuWijzer) en de SGC/SGB.
2. De Consumentenautoriteit, de Nederlandse Mededingingsautoriteit (NMa) en de Onafhankelijke Post en Telecommunicatie Autoriteit (OPTA) werken sinds juli 2006 samen in het gezamenlijk informatieloket voor consumentencontacten, ConsuWijzer.
3. ConsuWijzer heeft als doelstellingen:
 - zijn van een centraal informatiepunt voor de consument (bundeling van informatie in één loket) vanuit de toezichthouders Consumentenautoriteit, OPTA en NMa;
 - informeren van consumenten over hun rechten en plichten door optimale toegang te bieden tot kwalitatief hoogstaande informatie en indien nodig door te verwijzen naar complementaire instanties;
 - leveren van een bijdrage aan de assertiviteit van de consument door het verstrekken van informatie om problemen te voorkomen en zelf op te lossen;
 - leveren van een bijdrage aan de informatievoorziening ten behoeve van de handhavingfunctie van de toezichthouders.
4. De Stichting Geschillencommissies voor Consumentenzaken is een onafhankelijke instelling met als doel het op een eenvoudige, snelle en goedkope wijze oplossen van geschillen tussen consumenten en ondernemers. De Stichting Geschillencommissies voor Beroep en Bedrijf is een onafhankelijke instelling met als doel het op een eenvoudige, snelle en goedkope wijze oplossen van geschillen tussen ondernemers.
5. De in dit Samenwerkingsprotocol neergelegde afspraken tot samenwerking tussen de Staatssecretaris en de SGC/SGB strekken tot samenwerking met betrekking tot de informatieverstrekking aan de consument om de doelstellingen van ConsuWijzer en de SGC/SGB te bereiken en de dienstverlening aan de consument te optimaliseren.

Art. 1. Wederzijds verwijzen van consumenten

1. Om een goede dienstverlening aan de consument te verzorgen verwijst:
 - a. de SGC/SGB een consument naar ConsuWijzer indien de consument informatie wenst over een onderwerp dat vermeld is in de bijlage bij dit protocol;
 - b. ConsuWijzer een consument naar de SGC/SGB indien de consument informatie wenst over een onderwerp dat tot de taakopdracht van de SGC/SGB behoort.
2. Het verwijzen geschiedt op een voor consumenten zo efficiënt mogelijke wijze. In geval van een telefonisch contact wordt de consument, indien mogelijk, telefonisch doorverbonden of wordt het telefoonnummer van ConsuWijzer dan wel de SGC/SGB en/of het adres van de website verstrekt. In geval van een brief of een email wordt deze brief of email zoveel mogelijk elektronisch doorgestuurd aan ConsuWijzer dan wel de SGC/SGB. ConsuWijzer en de SGC/SGB dragen zorg voor een goede en efficiënte afhandeling van de naar hen verwezen consumentencontacten.

Art. 2. Informatie-uitwisseling

1. ConsuWijzer en de SGC/SGB zullen zoveel mogelijk samenwerken met betrekking tot de uitwisseling van informatie om de consumentenvoorlichting te optimaliseren.
2. ConsuWijzer en de SGC/SGB informeren elkaar over ontwikkelingen die van belang kunnen zijn voor de uitoefening van de werkzaamheden van de andere partij, voor zover wettelijke bepalingen hieraan niet in de weg staan.

Art. 3. Overleg

ConsuWijzer en de SGC/SGB voeren zo vaak als zij dat noodzakelijk achten overleg over de uitvoering van dit samenwerkingsprotocol.

Art. 4. Contactpersoon

ConsuWijzer en de SGC/SGB benoemen ieder vanuit de interne organisatie een contactpersoon die het aanspreekpunt is voor hetgeen is afgesproken in dit samenwerkingsprotocol.

Art. 5. Werkafspraken

Ter uitwerking van dit samenwerkingsprotocol zal de Consumentenautoriteit, namens de Staatssecretaris van Economische Zaken, met de SGC/SGB over de in dit protocol geregelde onderwerpen nadere werkafspraken maken. Deze werkafspraken zullen onder meer gaan over de benoeming van contactpersonen, de te hanteren doorverwijscriteria en de informatie-uitwisseling.

Art. 6. Kosten

Kosten die voortvloeien uit de in dit samenwerkingsprotocol opgenomen afspraken worden door ConsuWijzer en de SGC/SGB niet onderling verrekend.

Art. 7. Evaluatie, wijzigingen

1. ConsuWijzer en de SGC/SGB zullen de uitvoering van dit samenwerkingsprotocol jaarlijks evalueren.
2. Het samenwerkingsprotocol kan door partijen worden gewijzigd.

Art. 8. Inwerkingtreding

Dit samenwerkingsprotocol treedt in werking met ingang van de tweede dag na dagtekening van de Staatscourant waarin mededeling van dit protocol wordt gedaan.

Art. 9. Citeertitel

Dit samenwerkingsprotocol wordt aangehaald als: Samenwerkingsprotocol ConsuWijzer – Stichting Geschillencommissies voor Consumentenzaken / Stichting Geschillencommissies voor Beroep en Bedrijf.

Den Haag,

De Staatssecretaris van Economische Zaken,
drs. F. Heemskerck

Directeur van de Stichting Geschillencommissies voor Consumentenzaken / Stichting Geschillencommissies voor Beroep en Bedrijf,
drs P.F.A. Moerkens

Van dit protocol zal mededeling worden gedaan in de Staatscourant.

11.14. Samenwerkingsprotocol OPTA

Aangekondigd in Strct. 2007, 135 , p. 13.

Afspraken tussen de Staatssecretaris van Economische Zaken en het College van de Onafhankelijke Post en Telecommunicatie Autoriteit over de wijze van samenwerking bij aangelegenheden inzake consumentenbescherming

Considerans

1. Met onderhavig samenwerkingsprotocol wordt uitvoering gegeven aan artikel 5.1 van de Wet handhaving consumentenbescherming (hierna: Whc). Op basis van dat artikel kunnen tussen de Minister van Economische Zaken en de Onafhankelijke Post en Telecommunicatie Autoriteit (hierna: de OPTA) afspraken worden gemaakt over de wijze waarop de Consumentenautoriteit en de OPTA samenwerken.
2. De in dit samenwerkingsprotocol neergelegde afspraken zien op de samenwerking in het kader van effectief en doelmatig toezicht en het optreden tegen inbreuken op de consumentenwetgeving, bedoeld in de bijlage bij de Whc, de Telecommunicatiewet en de daarop gebaseerde lagere regelgeving en op de samenwerking ten aanzien van gemeenschappelijke activiteiten en verslaggeving, bedoeld in de artikelen 16, 17 en 21 van Verordening (EG) nr. 2006/2004 van het Europees parlement en de Raad van de Europese Unie van 27 oktober 2004 betreffende samenwerking tussen de nationale instanties die verantwoordelijk zijn voor handhaving van de wetgeving inzake consumentenbescherming (hierna: verordening 2006/2004).
3. De Whc strekt mede tot uitvoering van verordening 2006/2004. Verordening 2006/2004 verplicht elke lidstaat om bevoegde autoriteiten aan te wijzen die verantwoordelijk zijn voor de handhaving van wetgeving inzake consumentenbescherming die in de bijlage bij verordening 2006/2004 is opgenomen. Daarnaast staat het lidstaten vrij om 'andere overheidsinstanties' aan te wijzen, om de verplichtingen in verordening 2006/2004 na te komen. Tevens moeten lidstaten zorgen voor een effectieve coördinatie, via een 'verbindingsbureau', van de toepassing van verordening 2006/2004 door de bevoegde autoriteiten, aangewezen andere overheidsinstanties en instanties die een rechtmatig belang hebben bij de beëindiging of het verbieden van intracommunautaire inbreuken. Ook schrijft verordening 2006/2004 in de artikelen 16, 17 en 21 verplichtingen voor lidstaten voor op het gebied van de coördinatie van de handhaving, de administratieve samenwerking en verslaggeving.
4. De samenwerking tussen nationale instanties in de Europese Unie die verantwoordelijk zijn voor handhaving van de wetgeving inzake consumentenbescherming, zoals neergelegd in verordening 2006/2004, heeft tot doel de werking

van de interne markt te waarborgen en de bescherming van de belangen van consumenten te verbeteren door beter toezicht en betere handhaving van de wetgeving inzake consumentenbescherming.

5. De beschikking van de Europese Commissie van 22 december 2006 ter uitvoering van verordening 2006/2004 (hierna: de Commissiebeschikking)² geeft uitvoeringsvoorschriften voor wat betreft verzoeken om wederzijdse bijstand als bedoeld in verordening 2006/2004. Bij de uitvoering van dit protocol nemen de Consumentenautoriteit en de OPTA de voorschriften van de Commissiebeschikking in acht.

6. De Consumentenautoriteit is krachtens artikel 2.2 Whc belast met de uitvoering en handhaving van de wetgeving inzake consumentenbescherming, bedoeld in de onderdelen a en b van de bijlage van de Whc, voor zover het niet betreft een financiële dienst of activiteit. Voor deze wetgeving is de Consumentenautoriteit met het oog op intracommunautaire inbreuken aangewezen als bevoegde autoriteit, als bedoeld in artikel 4, eerste lid, van verordening 2006/2004. Daarnaast is de Consumentenautoriteit ingevolge artikel 2.3, eerste lid Whc aangewezen als 'verbindingsbureau' voor Nederland als bedoeld in artikel 4, eerste lid, van verordening 2006/2004. Tenslotte, voor zover in dit kader relevant, heeft de Consumentenautoriteit mede tot taak, krachtens artikel 2.3, derde lid, Whc, de coördinatie van activiteiten van communautair belang, administratieve samenwerking en verslaglegging, als bedoeld in de artikelen 16, 17 en 21 van verordening 2006/2004.

7. De OPTA is belast toezicht op de naleving van de wet- en regelgeving op het gebied van post en elektronische communicatiediensten, onder meer neergelegd in de Telecommunicatiewet en aanverwante regelgeving, en overige haar opgedragen taken. De OPTA is krachtens artikel 4.1, eerste lid, Whc aangewezen als andere overheidsinstantie.

8. De Consumentenautoriteit en de OPTA streven naar een optimale samenwerking bij de coördinatie en toepassing van verordening 2006/2004, de Whc en de Telecommunicatiewet.

9. Indien partijen dat wenselijk achten zal dit protocol worden gewijzigd; de Consumentenautoriteit en de OPTA kunnen over andere onderwerpen van wederzijds belang nadere (werk)afspraken maken.

Hoofdstuk 1 – Definities en reikwijdte van het samenwerkingsprotocol

Artikel 1 - Definities

De in artikel 3 van verordening 2006/2004, artikel 2 van de Commissiebeschikking en artikel 1.1 van de Whc opgenomen definities zijn in dit samenwerkingsprotocol van toepassing.

Artikel 2 – Reikwijdte

De in het samenwerkingsprotocol vermelde afspraken hebben betrekking op:

a. samenwerking tussen de Consumentenautoriteit in haar hoedanigheid van bevoegde autoriteit onder verordening 2006/2004 en de OPTA in haar hoedanigheid van andere overheidsinstantie bij de uitvoering van de hoofdstukken 2 en 3 van verordening 2006/2004 inzake wederzijdse bijstand bij grensoverschrijdende inbreuken;

b. samenwerking tussen de Consumentenautoriteit en de OPTA in het kader van de verplichtingen, bedoeld in de artikelen 16, 17 en 21 van verordening 2006/2004, met de coördinatie waarvan de Consumentenautoriteit voor Nederland is belast;

c. samenwerking tussen de Consumentenautoriteit en de OPTA in het kader van toezicht op en handhaving van consumentenwetgeving en telecommunicatiewetgeving, in andere gevallen dan bedoeld in sub a en b van dit artikel.

Hoofdstuk 2 – Samenloop, taakverdeling en interpretatie van begrippen

Artikel 3 – Reikwijdte van hoofdstuk 2

Dit hoofdstuk is van toepassing op grensoverschrijdende en niet-grensoverschrijdende inbreuken op de wettelijke bepalingen, bedoeld in de onderdelen a en b van de bijlage bij de Whc, voorzover de overtreding geen betrekking heeft op een financiële activiteit of dienst.

Artikel 4 – Taakverdeling bij samenloop

1. Indien de Consumentenautoriteit in het kader van de uitoefening van haar bevoegdheden constateert dat ook de OPTA bevoegd is om toezicht uit te oefenen of handhavingsmaatregelen te nemen ten aanzien van dezelfde gedraging, laat de Consumentenautoriteit de zaak ter behandeling over aan de OPTA conform artikel 4.2, eerste lid, Whc. Indien de Consumentenautoriteit twijfelt of artikel 4.2 Whc van toepassing is, neemt zij contact op met de OPTA en vindt er overleg plaats.

2. Indien de OPTA toezicht uitoefent en/of handhavingsmaatregelen neemt in een geval waarin ook de Consumentenautoriteit bevoegd is om toezicht uit te oefenen en handhavingsmaatregelen te nemen, informeert zij de Consumentenautoriteit daarover.

3. Indien de Consumentenautoriteit en de OPTA, nadat daarover overleg heeft plaatsgehad, van mening zijn dat het in een concreet geval, waarin zowel OPTA als de Consumentenautoriteit tegen (een deelaspect van) dezelfde gedraging kunnen optreden, wenselijk is om gezamenlijk op te treden, verzoekt de OPTA de Consumentenautoriteit om bijstand, op grond van artikel 4.2, tweede lid, onderdeel a, Whc.

4. In het kader van een gezamenlijk optreden kunnen de Consumentenautoriteit en de OPTA afspraken maken over: - de inzet van mensen en middelen; - de aanpak van het onderzoek en de wijze waarop toezichts- en handhavingsbevoegdheden zullen worden ingezet; - communicatieaspecten

Artikel 5 – Uitleg van begrippen

1. Afstemming dan wel overeenstemming bij de uitleg van begrippen als bedoeld in artikel 4.3 Whc kan zich onder meer voordoen bij: - de uitoefening van toezichts- of handhavingsbevoegdheden; - het nemen van besluiten op aanvraag; - het uitvaardigen van beleidsregels, zienswijzen, consultatie- en visiedocumenten en toezichtskaders.
2. Indien een situatie als bedoeld in artikel 4.3 Whc zich voordoet, legt de OPTA de door haar voorgestane uitleg van begrippen voor aan de Consumentenautoriteit, tenzij de onderdelen b of c van het derde lid van toepassing zijn.
3. Er is in elk geval sprake van afstemming dan wel overeenstemming over de uitleg van begrippen als bedoeld in artikel 4.3 Whc indien: a. de Consumentenautoriteit, binnen de termijn die tussen de Consumentenautoriteit en de OPTA is afgesproken, mondeling of schriftelijk heeft aangegeven geen bedenkingen te hebben met de door de OPTA aan de Consumentenautoriteit voorgelegde uitleg; b. de uitleg overeenkomt met een onherroepelijke rechterlijke uitspraak van een nationale rechter of een uitspraak van het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen; of c. de uitleg overeenkomt met de uitleg in een besluit van de Consumentenautoriteit.

Hoofdstuk 3. Samenwerking die voortvloeit uit verordening 2006/2004

3.1 Algemene bepalingen

Artikel 6 – Algemene verantwoordelijkheden

De Consumentenautoriteit als bevoegde autoriteit en de OPTA in zijn hoedanigheid van overige overheidsinstantie werken samen en treffen alle maatregelen die nodig zijn om verordening 2006/2004, de Commissiebeschikking en de Whc effectief uit te voeren.

3.2 Samenwerking inzake wederzijdse bijstand bij intracommunautaire inbreuken (artikelen 6 en 8 van verordening 2006/2004)

Artikel 7 – Doorverwijzen van verzoeken om wederzijdse bijstand afkomstig van een instantie in een andere lidstaat

1. Indien de Consumentenautoriteit als bevoegde autoriteit een verzoek om wederzijdse bijstand als bedoeld in artikel 6 en 8 van verordening 2006/2004 ontvangt, ten aanzien van een gedraging waarvan ook de OPTA bevoegd is, stuurt de Consumentenautoriteit het verzoek, inclusief bijbehorende informatie, onverwijld ter behandeling door aan de OPTA, overeenkomstig artikel 4.5 Whc.
2. Een doorzending als bedoeld in het eerste lid geschiedt zoveel mogelijk elektronisch. De OPTA bevestigt aan de Consumentenautoriteit zoveel mogelijk elektronisch de ontvangst van dit verzoek onverwijld nadat zij het verzoek heeft ontvangen.

Artikel 8 – Behandeling verzoek om wederzijdse bijstand

1. Indien de Consumentenautoriteit een verzoek om wederzijdse bijstand als bedoeld in artikel 6 en 8 van verordening 2006/2004 aan de OPTA heeft doorgestuurd en de OPTA meent dat sprake is van een van de weigeringsgronden, bedoeld in artikel 15, tweede en derde lid, van verordening 2006/2004, of indien zij van oordeel is dat de Consumentenautoriteit ten onrechte het verzoek heeft doorgestuurd omdat OPTA onbevoegd is om de desbetreffende intracommunautaire inbreuk te beëindigen, meldt zij dit zo spoedig mogelijk schriftelijk en gemotiveerd aan de Consumentenautoriteit.
2. Nadat een verzoek om wederzijdse bijstand is overgedragen aan de OPTA, zal er zo spoedig mogelijk overleg plaatsvinden tussen de Consumentenautoriteit en de OPTA. In dit overleg zullen in ieder geval de volgende onderwerpen worden besproken: a. de termijn van afhandeling van een verzoek om wederzijdse bijstand als bedoeld in artikel 6 en 8 van verordening 2006/2004, opdat wordt voldaan aan de eis inzake 'onverwijldheid' in de zin van verordening 2006/2004, zoals nader uitgewerkt in de Commissiebeschikking; b. het te verrichten onderzoek en/of de te nemen handhavingsmaatregelen als bedoeld in de artikelen 6 en 8 van verordening 2006/2004; c. de eventuele toepasselijkheid van weigeringsgronden bedoeld in artikel 15, tweede en derde lid, van verordening 2006/2004.
3. Voor elk doorgestuurd verzoek om bijstand wijzen zowel de Consumentenautoriteit als de OPTA een zaakbehandelaar als contactpersoon aan.
4. De OPTA houdt de Consumentenautoriteit op de hoogte van de stappen die worden gezet en andere relevante ontwikkelingen in het kader van de behandeling van het verzoek om wederzijdse bijstand, opdat de Consumentenautoriteit als aangezochte instantie kan voldoen aan de op haar rustende verplichtingen inzake informatievervalsing op grond van verordening 2006/2004 en de beschikking.
5. Indien de OPTA de informatie, die het voorwerp was van het verzoek om wederzijdse bijstand als bedoeld in artikel 6 van verordening 2006/2004, heeft verkregen, zendt de OPTA de informatie onverwijld toe aan de Consumentenautoriteit, opdat de Consumentenautoriteit als aangezochte instantie de informatie kan verzenden aan de toepasselijke instanties, overeenkomstig verordening 2006/2004 en het Commissiebesluit.
6. Indien de OPTA de nodige handhavingsmaatregelen, bedoeld in artikel 8, eerste lid van verordening 2006/2004, heeft genomen, stelt de OPTA de Consumentenautoriteit zo spoedig mogelijk in kennis van de genomen maatregelen en het effect daarvan op de intracommunautaire inbreuk en deelt tevens mee of deze is beëindigd, opdat de Consumentenautoriteit als aangezochte instantie deze informatie kan verzenden aan de toepasselijke instanties overeenkomstig verordening 2006/2004 en het Commissiebesluit.

Artikel 9 – Verzoek door OPTA aan Consumentenautoriteit om verzoek om wederzijdse bijstand als bedoeld in de artikelen 6 en 8 van verordening 2006/2004 te doen

1. De OPTA kan de Consumentenautoriteit vragen een verzoek om wederzijdse bijstand als bedoeld in de artikelen 6 en 8 van verordening 2006/2004 te doen aan een bevoegde autoriteit in een andere lidstaat, betreffende een (mogelijke) intracommunautaire inbreuk door een onderneming die actief is in de elektronische communicatiesector, op de regels waarvoor de Consumentenautoriteit is aangewezen als bevoegde autoriteit.
2. De OPTA zal de Consumentenautoriteit in het kader van een verzoek als bedoeld in het eerste lid alle noodzakelijke informatie verschaffen die in het kader van een verzoek om wederzijdse bijstand moet worden verschaft, zoals nader uitgewerkt in hoofdstuk 1 van de bijlage van de Commissiebeschikking.
3. Indien een aangezochte instantie in het kader van een verzoek om wederzijdse bijstand als bedoeld in het eerste lid nadere informatie wenst, zal de Consumentenautoriteit bevorderen dat de aangezochte instantie daartoe contact opneemt met de OPTA.
4. De Consumentenautoriteit zal de OPTA op de hoogte houden van de behandeling van het verzoek om wederzijdse bijstand.

3.3 Informatie-uitwisseling zonder verzoek (artikel 7 van verordening 2006/2004)

Artikel 10 - Melding van (redelijk vermoeden van) een intracommunautaire inbreuk

1. Indien de OPTA kennis krijgt van een intracommunautaire inbreuk, of een redelijk vermoeden heeft dat een dergelijke inbreuk kan plaatshebben, stelt zij de Consumentenautoriteit hiervan zo spoedig mogelijk in kennis, onder verschaffing van de informatie die in het kader van artikel 7 van verordening 2006/2004 dient te worden verstrekt.
2. De Consumentenautoriteit meldt de in het eerste lid bedoelde informatie zo spoedig mogelijk na ontvangst aan het netwerk van bevoegde autoriteiten overeenkomstig artikel 7, eerste lid, van verordening 2006/2004 en de Commissiebeschikking.
3. De OPTA stelt de Consumentenautoriteit op de hoogte van een intracommunautaire inbreuk die zij heeft gemeld, en die naderhand ongegrond blijkt te zijn, zodat de Consumentenautoriteit overeenkomstig artikel 10, tweede lid, van verordening 2006/2004 zorg kan dragen voor intrekking van de kennisgeving.

3.4 De gemeenschappelijke activiteiten en verslaglegging (artikelen 16, 17 en 21 van verordening 2006/2004)

Artikel 11 – Gemeenschappelijke activiteiten

Ter uitvoering van de artikelen 16 en 17 van verordening 2006/2004 stelt de OPTA de Consumentenautoriteit jaarlijks, voor zover dit nodig is voor het bereiken van de doelstellingen van verordening 2006/2004, tijdig in kennis van alle relevante informatie met betrekking tot zijn/haar activiteiten van communautair belang op onder meer de gebieden als genoemd in artikel 16, eerste lid, en artikel 17, eerste lid, onderdeel a en e, van verordening 2006/2004.

Artikel 12 – Verslaglegging

1. Ten behoeve van de verslaglegging over de toepassing van verordening 2006/2004 bedoeld in artikel 21 van verordening 2006/2004 aan de Europese Commissie stelt de OPTA de Consumentenautoriteit in kennis van de informatie als genoemd in artikel 21, derde lid, van verordening 2006/2004.
2. De OPTA verstrekt de in dit artikel genoemde informatie uiterlijk een maand nadat de Consumentenautoriteit hier-toe een verzoek heeft gedaan zodat de Consumentenautoriteit tijdig verslag uit kan brengen aan de Europese Commissie.

Hoofdstuk 4 – Overige

Artikel 13 – Informeren

1. De Consumentenautoriteit en de OPTA informeren elkaar over zaken en ontwikkelingen die voor elkaars functioneren van belang (kunnen) zijn en staan elkaar met raad en daad bij in de uitvoering van dit protocol.
2. In gevallen waarin dit protocol niet voorziet en samenwerking nodig is, treden de OPTA en de Consumentenautoriteit in overleg.

Artikel 14 – Periodiek overleg

1. De OPTA en de Consumentenautoriteit zullen tezamen met de andere toezichthouders die in Nederland als andere overheidsinstantie zijn aangewezen periodiek overleg voeren over de uitvoering van verordening 2006/2004. Dit overleg wordt voorgezeten door de Consumentenautoriteit.
2. De OPTA en de Consumentenautoriteit zullen daarnaast zo vaak als nodig overleg hebben in het kader van de uitvoering van dit protocol.
3. Tweemaal per jaar, of zoveel vaker als nodig, zal overleg plaatsvinden tussen het College van de OPTA en de Consumentenautoriteit.

Artikel 15 – Informatie-uitwisseling

1. Indien dit voor de uitvoering van de taken noodzakelijk is, kunnen de Consumentenautoriteit en de OPTA de relevante informatie aan elkaar overdragen voor zover wettelijke bepalingen hieraan niet in de weg staan.

2. De Consumentenautoriteit en de OPTA zorgen ervoor dat geheimhouding van de informatie die zij van de andere toezichthouder krijgen voldoende is gewaarborgd.
3. De Consumentenautoriteit en de OPTA gebruiken deze informatie niet voor andere doeleinden dan waarvoor deze is verstrekt.

Artikel 16 - Contactpersonen

De Consumentenautoriteit en de OPTA benoemen ieder vanuit de interne organisatie een contactpersoon die het aanspreekpunt is voor hetgeen is afgesproken in dit samenwerkingsprotocol.

Artikel 17- Aanpassingen en wijzigingen

Dit samenwerkingsprotocol kan slechts schriftelijk worden gewijzigd als zowel de Staatssecretaris van Economische Zaken als de OPTA het daarover eens zijn.

Artikel 18 - Inwerkingtreding

Dit samenwerkingsprotocol treedt in werking met ingang van de tweede dag na dagtekening van de Staatscourant waarin mededeling van dit protocol wordt gedaan.

Aldus overeengekomen en in tweevoud ondertekend te Den Haag op

De Staatssecretaris van Economische Zaken

Drs F. Heemskerck

Het College van de Onafhankelijke Post en Telecommunicatie Autoriteit, namens deze:

Mr C.A. Fonteijn

11.15. Samenwerkingsprotocol NZA

Afspraken tussen de Staatssecretaris van Economische Zaken en de Raad van Bestuur van de Nederlandse Zorgautoriteit over de wijze van samenwerking bij aangelegenheden inzake Consumentenbescherming, Aangekondigd in Strct. 2007, 135 , p. 13.

Considerans

1. Met onderhavig samenwerkingsprotocol wordt uitvoering gegeven aan artikel 5.1 van de Wet handhaving consumentenbescherming (hierna: Whc). Op basis van dat artikel kunnen tussen de Minister van Economische zaken en de Nederlandse Zorgautoriteit (hierna: de NZa) afspraken worden gemaakt over de wijze waarop de Consumentenautoriteit en de NZa samenwerken.
2. De in dit samenwerkingsprotocol neergelegde afspraken zien onder meer op de samenwerking in het kader van effectief en doelmatig toezicht en het optreden tegen inbreuken op de consumentenwetgeving, bedoeld in de bijlage bij de Whc en de Wet marktordening gezondheidszorg (hierna: Wmg) en op de samenwerking ten aanzien van gemeenschappelijke activiteiten en verslaggeving, bedoeld in de artikelen 16, 17 en 21 van Verordening (EG) nr. 2006/2004 van het Europees parlement en de Raad van de Europese Unie van 27 oktober 2004 betreffende samenwerking tussen de nationale instanties die verantwoordelijk zijn voor handhaving van de wetgeving inzake consumentenbescherming (hierna: verordening 2006/2004).
3. De Whc strekt mede tot uitvoering van verordening 2006/2004. Verordening 2006/2004 verplicht elke lidstaat om bevoegde autoriteiten aan te wijzen die verantwoordelijk zijn voor de handhaving van wetgeving inzake consumentenbescherming die in de bijlage bij verordening 2006/2004 is opgenomen. Daarnaast staat het lidstaten vrij om 'andere overheidsinstanties' aan te wijzen, om de verplichtingen in verordening 2006/2004 na te komen. Tevens moeten lidstaten zorgen voor een effectieve coördinatie, via een 'verbindingsbureau', van de toepassing van verordening 2006/2004 door de bevoegde autoriteiten, aangewezen andere overheidsinstanties en instanties die een rechtmatig belang hebben bij de beëindiging of het verbieden van intracommunautaire inbreuken. Ook schrijft verordening 2006/2004 in de artikelen 16, 17 en 21 verplichtingen voor lidstaten voor op het gebied van de coördinatie van de handhaving, de administratieve samenwerking en verslaggeving.
4. De samenwerking tussen nationale instanties in de Europese Unie die verantwoordelijk zijn voor handhaving van de wetgeving inzake consumentenbescherming, zoals neergelegd in verordening 2006/2004, heeft tot doel de werking van de interne markt te waarborgen en de bescherming van de belangen van consumenten te verbeteren door beter toezicht en betere handhaving van de wetgeving inzake consumentenbescherming.
5. De beschikking van de Europese Commissie van 22 december 2006 ter uitvoering van verordening 2006/2004 (hierna: de Commissiebeschikking) geeft uitvoeringsvoorschriften voor wat betreft verzoeken om wederzijdse bijstand als bedoeld in verordening 2006/2004. Bij de uitvoering van dit protocol nemen de Consumentenautoriteit en de NZa de voorschriften van de Commissiebeschikking in acht.

1 Verordening (EG) nr. 2006/2004 van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 27 oktober 2004 betreffende samenwerking tussen de nationale instanties die verantwoordelijk zijn voor handhaving van de wetgeving inzake consumentenbescherming, Pb 2004 nr. L364/1.

2 Beschikking van de Commissie ter uitvoering van Verordening (EG) nr. 2006/2004 van het Europees parlement en de Raad betreffende samenwerking tussen de nationale instanties die verantwoordelijk zijn voor handhaving van de wetgeving inzake consumentenbescherming wat wederzijdse bijstand betreft, C (2006) 6903.

6. De Consumentenautoriteit is krachtens artikel 2.2 Whc belast met de uitvoering en handhaving van de wetgeving inzake consumentenbescherming, bedoeld in de onderdelen a en b van de bijlage van de Whc, voorzover het niet betreft een financiële dienst of activiteit. Voor deze wetgeving is de Consumentenautoriteit met het oog op intracommunautaire inbreuken aangewezen als bevoegde autoriteit, als bedoeld in artikel 4, eerste lid, van verordening 2006/2004. Daarnaast is de Consumentenautoriteit ingevolge artikel 2.3, eerste lid, Whc aangewezen als 'verbindingsbureau' voor Nederland als bedoeld in 4, eerste lid, van verordening 2006/2004. Ten slotte, voorzover in dit kader relevant, heeft de Consumentenautoriteit, krachtens artikel 2.3, derde lid, Whc, mede tot taak de coördinatie van activiteiten van communautair belang, administratieve samenwerking en verslaglegging, als bedoeld in de artikelen 16, 17 en 21 van verordening 2006/2004.

7. De NZa is de toezichthouder op alle zorgmarkten in Nederland. Op basis van onder meer de Wet Marktordening Gezondheidszorg, de Zorgverzekeringswet en de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten is zij belast met toezicht op zowel zorgaanbieders als zorgverzekeraars, op zowel curatieve markten als op markten voor langdurige zorg, en overige haar opgedragen taken. De NZa is krachtens artikel 4.1, eerste lid, Whc aangewezen als andere overheidsinstantie.

8. De Consumentenautoriteit en de NZa streven naar een optimale samenwerking bij de coördinatie en toepassing van verordening 2006/2004, de Whc en de Wmg. De (mogelijke) overlap in het toezichtsdomein van de Consumentenautoriteit en dat van de NZa betreft gedragingen van zorgaanbieders.

9. Indien partijen dat wenselijk achten zal dit protocol worden gewijzigd; ook kunnen de Consumentenautoriteit en de NZa over andere onderwerpen van wederzijds belang nadere (werk)afspraken maken.

Hoofdstuk 1 – Definities en reikwijdte van het samenwerkingsprotocol

Artikel 1 – Definities

De in artikel 3 van Verordening 2006/2004, artikel 2 van de Commissiebeschikking en artikel 1.1 van de Whc opgenomen definities zijn in dit samenwerkingsprotocol van toepassing.

Artikel 2 – Reikwijdte

De in het samenwerkingsprotocol vermelde afspraken hebben betrekking op:

- a. samenwerking tussen de Consumentenautoriteit in haar hoedanigheid van bevoegde autoriteit onder verordening 2006/2004 en de NZa in haar hoedanigheid van andere overheidsinstantie bij de uitvoering van de hoofdstukken 2 en 3 van verordening 2006/2004 inzake wederzijdse bijstand bij grensoverschrijdende inbreuken;
- b. samenwerking tussen de Consumentenautoriteit en de NZa in het kader van de verplichtingen, bedoeld in de artikelen 16, 17 en 21 van verordening 2006/2004, met de coördinatie waarvan de Consumentenautoriteit voor Nederland is belast;
- c. samenwerking tussen de Consumentenautoriteit en de NZa in het kader van toezicht op en handhaving van consumentenwetgeving en de Wmg, in andere gevallen dan bedoeld in sub a en b van dit artikel.

Hoofdstuk 2 – Samenloop, taakverdeling en interpretatie van begrippen

Artikel 3 – Reikwijdte van hoofdstuk 2

Dit hoofdstuk is van toepassing op grensoverschrijdende en niet-grensoverschrijdende inbreuken op de wettelijke bepalingen, bedoeld in de onderdelen a en b van de bijlage bij de Whc, voorzover de overtreding geen betrekking heeft op een financiële activiteit of dienst.

Artikel 4 – Taakverdeling bij samenloop

1. Indien de Consumentenautoriteit in het kader van de uitoefening van haar bevoegdheden constateert dat ook de NZa bevoegd is om toezicht uit te oefenen of handavingsmaatregelen te nemen ten aanzien van dezelfde gedraging, laat de Consumentenautoriteit de zaak ter behandeling over aan de NZa conform artikel 4.2, eerste lid, Whc. Indien de Consumentenautoriteit twijfelt of artikel 4.2 Whc van toepassing is, neemt zij contact op met de NZa en vindt er overleg plaats.

2. Indien de NZa toezicht uitoefent en/of handavingsmaatregelen neemt in een geval waarin ook de Consumentenautoriteit bevoegd is om toezicht uit te oefenen en handavingsmaatregelen te nemen, informeert zij de Consumentenautoriteit daarover.

3. Indien de Consumentenautoriteit en de NZa, nadat daarover overleg heeft plaatsgehad, van mening zijn dat het in een concreet geval, waarin zowel de NZa als de Consumentenautoriteit tegen (een deelsaspect van) dezelfde gedraging kunnen optreden, wenselijk is om gezamenlijk op te treden, verzoekt de NZa de Consumentenautoriteit om bijstand, op grond van artikel 4.2, tweede lid, onderdeel a, Whc.

4. In het kader van een gezamenlijk optreden kunnen de Consumentenautoriteit en de NZa afspraken maken over:

- de inzet van mensen en middelen;

- de aanpak van het onderzoek en de wijze waarop toezichts- en handhavingsbevoegdheden zullen worden ingezet;
- communicatieaspecten

Artikel 5 – Uitleg van begrippen

1. Afstemming dan wel overeenstemming bij de uitleg van begrippen als bedoeld in artikel 4.3 Whc kan zich onder meer voordoen bij:

- de uitoefening van toezichts- of handhavingsbevoegdheden;
- het nemen van besluiten op aanvraag;
- het uitvaardigen van beleidsregels, zienswijzen, consultatie- en visiedocumenten en toezichtskaders.

2. Indien een situatie als bedoeld in artikel 4.3 Whc zich voordoet, legt de NZa de door haar voorgestane uitleg van begrippen voor aan de Consumentenautoriteit, tenzij de onderdelen b of c van het derde lid van toepassing zijn.

3. Er is in elk geval sprake van afstemming dan wel overeenstemming over de uitleg van begrippen als bedoeld in artikel 4.3 Whc indien:

- a. de Consumentenautoriteit, binnen de termijn die tussen de Consumentenautoriteit en de NZa is afgesproken, mondeling of schriftelijk heeft aangegeven geen bedenkingen te hebben met de door de NZa aan de Consumentenautoriteit voorgelegde uitleg;
- b. de uitleg overeenkomt met een onherroepelijke rechterlijke uitspraak van een nationale rechter of een uitspraak van het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen; of
- c. de uitleg overeenkomt met de uitleg in een besluit van de Consumentenautoriteit.

Hoofdstuk 3. Samenwerking die voortvloeit uit verordening 2006/2004

3.1 Algemene bepalingen

Artikel 6 – Algemene verantwoordelijkheden

De Consumentenautoriteit als bevoegde autoriteit en de NZa in zijn hoedanigheid van overige overheidsinstantie werken samen en treffen alle maatregelen die nodig zijn om verordening 2006/2004, de Commissiebeschikking en de Whc effectief uit te voeren.

3.2 Samenwerking inzake wederzijdse bijstand bij intracommunautaire inbreuken (artikelen 6 en 8 van verordening 2006/2004)

Artikel 7 – Doorverwijzen verzoeken wederzijdse bijstand afkomstig van een instantie in een andere lidstaat

1. Indien de Consumentenautoriteit als bevoegde autoriteit een verzoek om wederzijdse bijstand als bedoeld in artikel 6 en 8 van verordening 2006/2004 ontvangt, ten aanzien van een gedraging waarvan ook de NZa bevoegd is, stuurt de Consumentenautoriteit het verzoek, inclusief bijbehorende informatie, onverwijld ter behandeling door aan de NZa, overeenkomstig artikel 4.5 Whc.

2. Een doorzending als bedoeld in het eerste lid geschiedt zoveel mogelijk elektronisch. De NZa bevestigt aan de Consumentenautoriteit zoveel mogelijk elektronisch de ontvangst van dit verzoek onverwijld nadat zij het verzoek heeft ontvangen.

Artikel 8 – Behandeling verzoek om wederzijdse bijstand

1. Indien de Consumentenautoriteit een verzoek om wederzijdse bijstand als bedoeld in artikel 6 en 8 van verordening 2006/2004 aan de NZa heeft doorgestuurd en de NZa meent dat sprake is van een van de weigeringsgronden, bedoeld in artikel 15, tweede en derde lid, van verordening 2006/2004, of indien zij van oordeel is dat de Consumentenautoriteit ten onrechte het verzoek heeft doorgestuurd omdat de NZa onbevoegd is om de desbetreffende intracommunautaire inbreuk te beëindigen, meldt zij dit zo spoedig mogelijk schriftelijk en gemotiveerd aan de Consumentenautoriteit.

2. Nadat een verzoek om wederzijdse bijstand is overgedragen aan de NZa, zal er zo spoedig mogelijk overleg plaatsvinden tussen de Consumentenautoriteit en de NZa. In dit overleg zullen in ieder geval de volgende onderwerpen besproken worden:

- a. de termijn van afhandeling van een verzoek om wederzijdse bijstand als bedoeld in artikel 6 en 8 van verordening 2006/2004, opdat wordt voldaan aan de eis inzake 'onverwijldheid' in de zin van verordening 2006/2004, zoals nader uitgewerkt in de Commissiebeschikking;
- b. het te verrichten onderzoek en/of de te nemen handhavingsmaatregelen als bedoeld in de artikelen 6 en 8 van verordening 2006/2004;
- c. de eventuele toepasselijkheid van weigeringsgronden bedoeld in artikel 15, tweede en derde lid, van verordening 2006/2004.

3. Voor elk doorgestuurd verzoek om bijstand wijzen zowel de Consumentenautoriteit als de NZa een zaakbehandelaar als contactpersoon aan.

4. De NZa houdt de Consumentenautoriteit op de hoogte van de stappen die worden gezet en andere relevante ontwikkelingen in het kader van de behandeling van het verzoek om wederzijdse bijstand, opdat de Consumentenautoriteit als aangezochte instantie kan voldoen aan de op haar rustende verplichtingen inzake informatieverschaffing op grond van verordening 2006/2004 en de Commissiebeschikking.

5. Indien de NZa de informatie, die het voorwerp was van het verzoek om wederzijdse bijstand als bedoeld in artikel 6 van verordening 2006/2004, heeft verkregen, zendt de NZa de informatie onverwijld toe aan de Consumentenautoriteit.

teit, opdat de Consumentenautoriteit als aangezochte instantie de informatie kan verzenden naar de toepasselijke instanties, overeenkomstig verordening 2006/2004 en het Commissiebesluit.

6. Indien de NZa de nodige handhavingsmaatregelen, bedoeld in artikel 8, eerste lid van verordening 2006/2004, heeft genomen, stelt de NZa de Consumentenautoriteit zo spoedig mogelijk in kennis van de genomen maatregelen en het effect daarvan op degene die de intracommunautaire inbreuk pleegt of pleegde en deelt tevens mee of deze is beëindigd, opdat de Consumentenautoriteit als aangezochte instantie deze informatie kan verzenden aan de toepasselijke instanties overeenkomstig verordening 2006/2004 en het Commissiebesluit.

Artikel 9 – Verzoek door NZa aan Consumentenautoriteit om verzoek om wederzijdse bijstand als bedoeld in de artikel 6 en 8 van verordening 2006/2004 te doen

1. De NZa kan de Consumentenautoriteit vragen een verzoek om wederzijdse bijstand als bedoeld in de artikelen 6 en 8 van verordening 2006/2004 te doen aan een bevoegde autoriteit in een andere lidstaat, betreffende een (mogelijke) intracommunautaire inbreuk door een zorgaanbieder, op de regels waarvoor de Consumentenautoriteit is aangewezen als bevoegde autoriteit.

2. De NZa zal de Consumentenautoriteit in het kader van een verzoek als bedoeld in het eerste lid alle noodzakelijke informatie verschaffen die in het kader van een verzoek om wederzijdse bijstand moet worden verschaft, zoals nader uitgewerkt in hoofdstuk 1 van de bijlage van de Commissiebeschikking.

3. Indien een aangezochte instantie in het kader van een verzoek om wederzijdse bijstand als bedoeld in het eerste lid nadere informatie wenst, zal de Consumentenautoriteit bevorderen dat de aangezochte instantie daartoe contact opneemt met de NZa.

4. De Consumentenautoriteit zal de NZa op de hoogte houden van de behandeling van het verzoek om wederzijdse bijstand.

3.3 Informatie-uitwisseling zonder verzoek (artikel 7 van verordening 2006/2004)

Artikel 10 – Melding van (redelijk vermoeden van) een intracommunautaire inbreuk

1. Indien de NZa kennis krijgt van een intracommunautaire inbreuk, of een redelijk vermoeden heeft dat een dergelijke inbreuk kan plaatshebben, stelt zij de Consumentenautoriteit hiervan zo spoedig mogelijk in kennis, onder verschaffing van de informatie die in het kader van artikel 7 van verordening 2006/2004 dient te worden verstrekt.

2. De Consumentenautoriteit meldt de in het eerste lid bedoelde informatie zo spoedig mogelijk na ontvangst aan het netwerk van bevoegde autoriteiten overeenkomstig artikel 7, tweede lid van verordening 2006/2004 en de Commissiebeschikking.

3. De NZa stelt de Consumentenautoriteit op de hoogte van een intracommunautaire inbreuk die zij heeft gemeld, en die naderhand ongegrond blijkt te zijn, zodat de Consumentenautoriteit overeenkomstig artikel 10, tweede lid van verordening 2006/2004 zorg kan dragen voor intrekking van de kennisgeving.

3.4 De gemeenschappelijke activiteiten en verslaglegging (artikelen 16, 17 en 21 van verordening 2006/2004)

Artikel 11 – Gemeenschappelijke activiteiten

Ter uitvoering van de artikelen 16 en 17 van verordening 2006/2004 stelt de NZa de Consumentenautoriteit jaarlijks, voorzover dit nodig is voor het bereiken van de doelstellingen van verordening 2006/2004, tijdig in kennis van alle relevante informatie met betrekking tot zijn/haar activiteiten van communautair belang op onder meer de gebieden als genoemd in artikel 16, eerste lid, en artikel 17, eerste lid, onderdeel a en e, van verordening 2006/2004.

Artikel 12 – Verslaglegging

1. Ten behoeve van de verslaglegging over de toepassing van verordening 2006/2004 bedoeld in artikel 21 van verordening 2006/2004 aan de Europese Commissie stelt de NZa de Consumentenautoriteit in kennis van de informatie als genoemd in artikel 21, derde lid, van verordening 2006/2004.

2. De NZa verstrekt de in dit artikel genoemde informatie uiterlijk een maand nadat de Consumentenautoriteit hiertoe een verzoek heeft gedaan zodat de Consumentenautoriteit tijdig verslag uit kan brengen aan de Europese Commissie.

Hoofdstuk 4 – Overige

Artikel 13 – Informeren

1. De Consumentenautoriteit en de NZa informeren elkaar over zaken en ontwikkelingen die voor elkaars functioneren van belang (kunnen) zijn en staan elkaar met raad en daad bij in de uitvoering van dit protocol.

2. In gevallen waarin dit protocol niet voorziet en samenwerking nodig is, treden de NZa en de Consumentenautoriteit in overleg.

Artikel 14 – Periodiek overleg

1. De NZa en de Consumentenautoriteit zullen tezamen met de andere toezichthouders die in Nederland als andere overheidsinstantie zijn aangewezen periodiek overleg voeren over de uitvoering van verordening 2006/2004. Dit overleg wordt voorgezeten door de Consumentenautoriteit.

2. De NZa en de Consumentenautoriteit zullen daarnaast zo vaak als nodig overleg hebben in het kader van de uitvoering van dit protocol.

3. Tweemaal per jaar, of zoveel vaker als nodig, zal overleg plaatsvinden tussen de Raad van Bestuur van de NZa en de Consumentenautoriteit.

Artikel 15 – Informatie-uitwisseling

1. Indien dit voor de uitvoering van de taken noodzakelijk is, kunnen de Consumentenautoriteit en de NZa de relevante informatie aan elkaar overdragen voorzover wettelijke bepalingen hieraan niet in de weg staan.
2. De Consumentenautoriteit en de NZa zorgen ervoor dat geheimhouding van de informatie die zij van de andere toezichthouder krijgen voldoende is gewaarborgd.
3. De Consumentenautoriteit en de NZa gebruiken deze informatie niet voor andere doeleinden dan waarvoor deze is verstrekt.

Artikel 16 – Contactpersonen

De Consumentenautoriteit en de NZa benoemen ieder vanuit de interne organisatie een contactpersoon die het aanspreekpunt is voor hetgeen is afgesproken in dit samenwerkingsprotocol.

Artikel 17 – Aanpassingen en wijzigingen

Dit samenwerkingsprotocol kan slechts schriftelijk worden gewijzigd als zowel de Staatssecretaris van Economische Zaken als de NZa het daarvoor eens zijn.

Artikel 18 – Inwerkingtreding

Dit samenwerkingsprotocol treedt in werking met ingang van de tweede dag na dagtekening van de Staatscourant waarin mededeling van dit protocol wordt gedaan.

Aldus overeengekomen en in tweevoud ondertekend te Den Haag op

De Staatssecretaris van Economische Zaken
Drs F. Heemskerk

de Raad van Bestuur van de Nederlandse Zorgautoriteit
Mr F.H.G. de Grave, voorzitter

11.16. Samenwerkingsprotocol Stichting Reclame Code

Aangekondigd in Stcrt. 2007, 211, p. 17

Preambule

Dit protocol is opgesteld om de samenwerking tussen de Consumentenautoriteit, met de taken als beschreven in hoofdstuk 2 van de Wet handhaving consumentenbescherming (hierna Whc), en de Stichting Reclame Code, als een organisatie met een rechtmatig belang bij de beëindiging van of het verbieden van intracommunautaire inbreuken in de zin van art. 6.2 Whc en als stichting in de zin van art. 6.1, tweede lid, Whc, gestalte te geven teneinde te bewerkstelligen, dat inbreuken met een collectief karakter op het consumentenrecht met betrekking tot misleidende en vergelijkende reclame, effectief en op een zo efficiënt mogelijke wijze worden beëindigd.

Nemen in aanmerking:

- De Whc geeft, mede ter uitvoering van verordening (EG) nr.2006/2004 van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 27 oktober 2004 betreffende samenwerking tussen de nationale instanties die verantwoordelijk zijn voor handhaving van de wetgeving inzake consumentenbescherming (Pb 2004 nr. L364/1, hierna: verordening 2006/2004), regels inzake privaatrechtelijke en publiekrechtelijke handhaving van de wetgeving inzake consumentenbescherming.
- De Whc heeft onder meer tot doel een effectieve samenwerking tot stand te brengen tussen autoriteiten, die zijn belast met toezicht op de naleving van de consumentenwetgeving.
- De Consumentenautoriteit heeft krachtens de Whc onder meer de taak op te treden tegen handelen of nalaten, dat in strijd is met de in de Whc aangeduide bepalingen met het toezicht op de naleving waarvan de Consumentenautoriteit is belast, en dat schade toebrengt of kan brengen aan de collectieve belangen van consumenten. Met het oog op intracommunautaire inbreuken is de Consumentenautoriteit op basis van art. 2.3 Whc aangewezen als bevoegde autoriteit om op te treden tegen de intracommunautaire inbreuken zoals in dat artikel bepaald. Voor de samenwerking tussen Consumentenautoriteit en SRC is Richtlijn 84/450/EEG, laatstelijk gewijzigd bij Richtlijn 97/55/EG relevant. Daarnaast is de Consumentenautoriteit op basis van art. 2.3, eerste lid, Whc aange-

wezen als het verbindingsbureau in Nederland, dat als taak heeft de uitvoering van de Verordening in Nederland te coördineren.

- De Stichting Reclame Code stelt zich ten doel als private klachteninstantie snel en doeltreffend te oordelen over reclame-uitingen. Hiertoe zijn door de Stichting Reclame Code regels opgesteld waaraan reclame moet voldoen: de Nederlandse Reclame Code. Bovendien is de Reclame Code Commissie ingesteld: een onafhankelijk orgaan, dat als taak heeft te beoordelen of reclameuitingen waarover geklaagd wordt al dan niet in strijd zijn met de Nederlandse Reclame Code. In het onderstaande wordt de Stichting Reclame Code, inclusief de Reclame Code Commissie en het College van Beroep, aangeduid als: SRC.
- De regering heeft de SRC in overeenstemming met het bepaalde in artikel 8, derde lid, van de Verordening aangewezen als organisatie met een rechtmatig belang bij de beëindiging van of het verbieden van intracommunautaire inbreuken in de zin van art. 6.2 Whc. Hiermee wordt mogelijk gemaakt dat de SRC wordt ingeschakeld bij verzoeken om wederzijdse bijstand in de zin van verordening 2006/2004 met betrekking tot misleidende en vergelijkende reclame, zoals toegelicht in onderdeel 2.5 van de memorie van toelichting bij de Whc.
- Dit protocol beoogt aan de samenwerking tussen de Consumentenautoriteit en de SRC gestalte te geven met het oog op een effectieve en zo efficiënt mogelijke beëindiging van collectieve inbreuken op het gebied van misleidende of vergelijkende reclame. Deze samenwerking heeft niet alleen betrekking op grensoverschrijdende inbreuken, maar ook op inbreuken die zich tot Nederland beperken. Dit protocol ziet niet op afspraken tussen de SRC en de Consumentenautoriteit in het kader van ConsuWijzer; deze zullen in een apart protocol worden neergelegd.
- Onderhavig protocol bouwt voort op het werk van een werkgroep onder leiding van prof. mr H. Franken. In deze werkgroep namen vertegenwoordigers van het Ministerie van Economische Zaken, de SRC, VNO-NCW en de Consumentenbond deel. Eendachtig de conclusies van de werkgroep-Franken en de notie van de Wet handhaving consumentenbescherming dat de komst van de Consumentenautoriteit in beginsel het bestaande stelsel van zelfregulering in stand laat, is de kern van onderhavig protocol dat de Consumentenautoriteit waar mogelijk zaken op het gebied van misleidende en vergelijkende reclame ter behandeling over laat aan de SRC. Deze kernafpraak wordt in het protocol praktisch verder uitgewerkt voor zowel de situatie dat er sprake is van een verzoek om wederzijdse bijstand als bedoeld in verordening 2006/2004 als voor overige gevallen.

Komen overeen:

artikel I. 1. De in artikel 3 van verordening 2006/2004, artikel 2 van de Commissiebeschikking ter nadere uitvoering van verordening 2006/20042 (hierna: de Commissiebeschikking) en artikel 1.1 van de Whc opgenomen definities zijn in dit samenwerkingsprotocol van toepassing.

2. Onder overtreding van de regels inzake misleidende en vergelijkende reclame wordt in dit protocol verstaan: een overtreding van de wettelijke bepalingen die zijn genoemd in onderdeel a van de bijlage van de Whc en strekken tot implementatie van richtlijn 84/450/EEG, laatstelijk gewijzigd bij Richtlijn 97/55/EG.

artikel II

De Consumentenautoriteit en de SRC werken samen en treffen alle nodige maatregelen teneinde inbreuken op de regels inzake misleidende en vergelijkende reclame te beëindigen. Zij wisselen daartoe alle nodige informatie uit met betrekking tot hun toezicht- en handhavingsactiviteiten, voor zover wettelijke bepalingen daaraan niet in de weg staan.

artikel III

De samenwerking tussen de SRC en de Consumentenautoriteit vindt plaats overeenkomstig de in de bijlage bij dit protocol gegeven beschrijving.

artikel IV

De Consumentenautoriteit verstrekt aan de SRC alleen informatie van andere bevoegde autoriteiten of andere overheidsinstanties, voor zover de Consumentenautoriteit beschikt over toestemming als bedoeld in artikel 13 van verordening 2006/2004 dan wel artikel 2.24 Whc.

Artikel V

De SRC en de Consumentenautoriteit zullen tenminste eenmaal per kwartaal overleg voeren over de samenwerking waarop dit protocol ziet. De Consumentenautoriteit en de SRC benoemen ieder vanuit de interne organisatie een contactpersoon die het aanspreekpunt is voor hetgeen is afgesproken in dit samenwerkingsprotocol.

artikel VI

Dit samenwerkingsprotocol kan slechts schriftelijk worden gewijzigd als zowel de Staatssecretaris als de SRC het daarover eens zijn.

artikel VII

Dit samenwerkingsprotocol treedt in werking met ingang van de tweede dag na dagtekening van de Staatscourant waarin mededeling van dit protocol wordt gedaan.

Aldus overeengekomen en in tweevoud ondertekend te Den Haag,

De Staatssecretaris van Economische Zaken
Drs. F. Heemskerck

Het Bestuur van de Stichting Reclame Code
W.L.Th.A. van der Mee
voorzitter van de Stichting

Bijlage bij het samenwerkingsprotocol tussen de Consumentenautoriteit en de Stichting Reclame Code (aan te duiden als SRC)

Hoofdstuk 1 – Samenwerking bij een verzoek om bijstand als bedoeld in artikel 8 van verordening 2006/2004

Artikel 1 – algemeen

1. Indien de Consumentenautoriteit als bevoegde autoriteit een verzoek om wederzijdse bijstand als bedoeld in artikel 8 van verordening 2006/2004 ontvangt, ten aanzien van een gedraging die (mogelijk) een intracommunautaire inbreuk vormt van de regels inzake misleidende of vergelijkende reclame, dan bevordert de Consumentenautoriteit in beginsel afhandeling van het verzoek door de SRC overeenkomstig artikel 8, derde lid, van verordening 2006/2004, onverminderd artikel 8, vierde lid, van verordening 2006/2004.
2. In het kader van de toepassing van artikel 8, derde lid, van verordening 2006/2004 hebben de Consumentenautoriteit en de SRC overleg over:
 - a. de termijn van afhandeling van een verzoek, opdat wordt voldaan aan de eis inzake 'onverwijldheid' in de zin van artikel 8, eerste lid, verordening 2006/2004 en hoofdstuk 2 van de bijlage bij de Commissiebeschikking;
 - b. de eventuele aanwezigheid van weigeringsgronden als bedoeld in artikel 15, tweede lid, van verordening 2006/2004.
3. De Consumentenautoriteit geeft in elk geval geen uitvoering aan artikel 8, derde lid, van verordening 2006/2004 indien:
 - a) de Consumentenautoriteit, na overleg met de SRC, het aannemelijk acht dat in een concreet geval niet aan artikel 8, vierde lid, van verordening 2006/2004 kan worden voldaan;
 - b) een van de in artikel 15, tweede lid, van verordening 2006/2004 opgenomen weigeringsgronden van toepassing is.

Artikel 2 – Consumentenautoriteit behandelt verzoek om bijstand zelf

Indien de Consumentenautoriteit geen toepassing geeft aan artikel 8, derde lid, van verordening 2006/2004, behandelt de Consumentenautoriteit het verzoek om bijstand zelf en informeert de SRC over het verdere verloop en de uitkomst van het onderzoek.

Artikel 3 – Behandeling verzoek om wederzijdse bijstand door de SRC

1. Indien de verzoekende instantie overeenkomstig artikel 8, vierde lid, van verordening 2006/2004 instemt met uitvoering van het verzoek door de SRC, past de Consumentenautoriteit artikel 8, derde lid, van verordening 2006/2004 toe en verstrekt, onverminderd artikel IV, de bijbehorende informatie aan de SRC. Deze doorverwijzing geschiedt zoveel mogelijk elektronisch. De SRC bevestigt onverwijld en zoveel mogelijk elektronisch de ontvangst van een doorgezonden verzoek.
2. Bij elke toepassing van artikel 8, derde lid, van verordening 2006/2004 wijzen zowel de Consumentenautoriteit als de SRC een zaakbehandelaar als contactpersoon aan.
3. Indien de Consumentenautoriteit een verzoek om wederzijdse bijstand doorstuurt aan de SRC, treft de SRC alle maatregelen die zij op grond van haar reglement/de Nederlandse Reclame Code kan nemen om de intracommunautaire inbreuk te beëindigen.
4. De SRC behandelt een verzoek op basis van haar statuten en reglement betreffende de Reclame Code Commissie en het College van Beroep (waaronder de European Advertisement Standards Alliance (EASA) procedure inzake klachten over grensoverschrijdende reclame moet worden begrepen). Met de Consumentenautoriteit wordt overlegd of er redenen zijn voor de afhandeling van het verzoek door de SRC op basis van een spoedprocedure.
5. De SRC houdt de Consumentenautoriteit op de hoogte van de stappen die worden gezet en andere relevante ontwikkelingen, opdat de Consumentenautoriteit als aangezochte instantie kan voldoen aan de op haar rustende verplichtingen inzake informatievervalsing op grond van verordening 2006/2004, zoals nader uitgewerkt in artikel 3 van de Commissiebeschikking en de hoofdstukken 1 en 2 van de bijlage van de Commissiebeschikking.
6. Indien de SRC de maatregelen, bedoeld in het tweede lid, heeft getroffen, stelt de SRC de Consumentenautoriteit zo spoedig mogelijk in kennis van de genomen maatregelen en het effect daarvan op de intracommunautaire inbreuk en deelt tevens mee of deze is beëindigd, opdat de Consumentenautoriteit als aangezochte instantie deze informatie kan verzenden aan de in artikel 8, zesde lid, van verordening 2006/2004 bedoelde instanties.

Hoofdstuk 2 – Samenwerking bij inbreuken waarin geen verzoek om wederzijdse bijstand wordt gedaan.

Artikel 4 – Doorverwijzing van zaken door de Consumentenautoriteit aan de SRC

1. Indien de Consumentenautoriteit een redelijk vermoeden heeft dat er sprake is van een overtreding van de regels inzake misleidende of vergelijkende reclame, zendt de Consumentenautoriteit de informatie ter zake in beginsel ter behandeling door aan de SRC.
2. Indien er, gelet op de omstandigheden van het geval, redenen zijn voor de Consumentenautoriteit om de zaak zelf in behandeling te nemen, vindt daarover overleg plaats met de SRC.
3. Indien de SRC, na toepassing van het bepaalde in het eerste lid, een zaak in behandeling neemt, informeert zij adverteerder en klager hierover. De SRC handelt de klacht af op basis van haar statuten en reglement betreffende de Reclame Code Commissie en het College van Beroep (waaronder de European Advertisement Standards Alliance (EASA) procedure inzake klachten over grensoverschrijdende reclame moet worden begrepen).
4. Het bepaalde in de vorige leden laat de mogelijkheid van de Consumentenautoriteit onverlet om een klacht in te dienen bij de SRC.

Artikel 5 – Doorverwijzing door de SRC aan de Consumentenautoriteit

1. Indien een klacht betreffende een mogelijke overtreding van de regels inzake misleidende of vergelijkende reclame wordt ingediend bij de SRC, behandelt zij de zaak in beginsel zelf, overeenkomstig haar statuten en reglement betreffende de Reclame Code Commissie en het College van Beroep.
2. Indien er, gelet op de omstandigheden van het geval, redenen zijn voor de SRC om af te wijken van het bepaalde in het eerste lid en de zaak ter behandeling over te dragen aan de Consumentenautoriteit, vindt daarover overleg plaats met de Consumentenautoriteit.
3. De Consumentenautoriteit zal op basis van de criteria die zij hanteert voor het in behandeling nemen van zaken bepalen of zij toezichts- of handhavingsbevoegdheden zal inzetten.

Artikel 6 – Overig

1. De Consumentenautoriteit en de SRC brengen elkaar op de hoogte van besluiten of uitspraken met betrekking tot overtredingen van de regels inzake misleidende en vergelijkende reclame en informeren elkaar over zaken en ontwikkeling die voor wederzijds functioneren van belang zijn.
2. De SRC en de Consumentenautoriteit zullen nadere afspraken maken omtrent de statistische verwerking van klachten/potentiële overtredingen.

11.17. Samenwerkingsprotocol College bescherming persoonsgegevens

Afspraken tussen Staatssecretaris van Economische Zaken en het College bescherming persoonsgegevens over de wijze van samenwerking bij consumentenvoorlichting door ConsuWijzer, onderdeel van de dienst Consumentenautoriteit van het ministerie van Economische Zaken en het College bescherming persoonsgegevens, aangekondigd in Stcrt. 2007, 117, p. 14.

Considerans

1. Met onderhavig samenwerkingsprotocol wordt uitvoering gegeven aan artikel 6.1 Wet handhaving consumentenbescherming (hierna: Whc) dat betrekking heeft op de vastlegging van afspraken in samenwerkingsprotocollen over consumentenvoorlichting. Op basis van dat artikel kunnen tussen de Minister van Economische Zaken en het College bescherming persoonsgegevens afspraken worden gemaakt over de wijze waarop de Consumentenautoriteit en het College bescherming persoonsgegevens samenwerken. De in dit samenwerkingsprotocol neergelegde afspraken zien onder meer op de samenwerking in het kader van consumentenvoorlichting door ConsuWijzer, onderdeel van de dienst Consumentenautoriteit van het Ministerie van Economische Zaken (hierna: ConsuWijzer) en het College bescherming persoonsgegevens (hierna: CBP).
2. De Consumentenautoriteit, de Nederlandse Mededingingsautoriteit (NMa) en de Onafhankelijke Post en Telecommunicatie Autoriteit (OPTA) werken sinds juli 2006 samen in het gezamenlijk informatieloket voor consumentencontacten, ConsuWijzer.
3. ConsuWijzer heeft als doelstellingen:
 - zijn van een centraal informatiepunt voor de consument (bundeling van informatie in één loket) vanuit de toezichthouders Consumentenautoriteit, OPTA en NMa;
 - informeren van consumenten over hun rechten en plichten door optimale toegang te bieden tot kwalitatief hoogstaande informatie en indien nodig door te verwijzen naar complementaire instanties;
 - leveren van een bijdrage aan de assertiviteit van de consument door het verstrekken van informatie om problemen te voorkomen en zelf op te lossen;
 - leveren van een bijdrage aan de informatievoorziening ten behoeve van de handhavingsfunctie van de toezichthouders.
4. Het CBP is belast met het toezicht op de verwerking van persoonsgegevens overeenkomstig het bij en krachtens de wet bepaalde. Deze bepaling houdt in dat het CBP niet alleen toeziet op de naleving van de Wet bescherming per-

soonsgegevens, maar ook op andere wetgeving waarin bepalingen zijn opgenomen over het verwerken van persoonsgegevens.

5. De doelstellingen van het CBP in het kader van deze samenwerkingsovereenkomst zijn:

– het adequaat informeren van de consument met betrekking tot zijn rechten die voortvloeien uit de WBP en aanverwante wet- en regelgeving;

– doorverwijzen van consumenten naar de ConsuWijzer indien nodig.

6. De in dit Samenwerkingsprotocol neergelegde afspraken tot samenwerking tussen de Staatssecretaris en het CBP strekken tot samenwerking met betrekking tot de informatieverstrekking aan de consument om de doelstellingen van ConsuWijzer en het CBP te bereiken en de dienstverlening aan de consument te optimaliseren.

Art. 1. Wederzijds verwijzen van consumenten

1. Om een goede dienstverlening aan de consument te verzorgen verwijst:

a. het CBP een consument naar ConsuWijzer indien de consument informatie wenst over een onderwerp dat vermeld is in de bijlage bij dit protocol;

b. ConsuWijzer een consument naar het CBP indien de consument informatie wenst over een onderwerp dat tot de taakopdracht van het CBP behoort.

2. Het verwijzen geschiedt op een voor consumenten zo efficiënt mogelijke wijze. In geval van een telefonisch contact wordt het telefoonnummer van ConsuWijzer dan wel het CBP en/of het adres van de website verstrekt. In geval van een brief of een email wordt het correspondentieadres van ConsuWijzer dan wel het CBP meegedeeld. ConsuWijzer en het CBP dragen zorg voor een goede en efficiënte afhandeling van de naar hen verwezen consumentencontacten.

Art. 2. Informatie-uitwisseling

1. ConsuWijzer en het CBP zullen zoveel mogelijk samenwerken met betrekking tot de uitwisseling van informatie om de consumentenvoorlichting te optimaliseren.

2. ConsuWijzer en het CBP informeren elkaar over ontwikkelingen die van belang kunnen zijn voor de uitoefening van de werkzaamheden van de andere partij, voor zover wettelijke bepalingen hieraan niet in de weg staan.

Art. 3. Overleg

ConsuWijzer en het CBP voeren zo vaak als zij dat noodzakelijk achten overleg over de uitvoering van dit samenwerkingsprotocol.

Art. 4. Contactpersoon

ConsuWijzer en het CBP benoemen ieder vanuit de interne organisatie een contactpersoon die het aanspreekpunt is voor hetgeen is afgesproken in dit samenwerkingsprotocol.

Art. 5. Werkafspraken

Ter uitwerking van dit samenwerkingsprotocol zal de Consumentenautoriteit, namens de Staatssecretaris van Economische zaken, met het CBP over de in dit protocol geregelde onderwerpen nadere werkafspraken maken.

Art. 6. Kosten

Kosten die voortvloeien uit de in dit samenwerkingsprotocol opgenomen afspraken worden door ConsuWijzer en het CBP niet onderling verrekend.

Art. 7. Evaluatie, wijzigingen en nadere afspraken

1. ConsuWijzer en het CBP zullen de uitvoering van dit samenwerkingsprotocol jaarlijks evalueren.

2. Het samenwerkingsprotocol kan door partijen worden gewijzigd.

Art. 8. Inwerkingtreding

Dit samenwerkingsprotocol treedt in werking met ingang van de tweede dag na dagtekening van de Staatscourant waarin mededeling van dit protocol wordt gedaan.

Art. 9. Citeertitel

Deze regeling wordt aangehaald als: Samenwerkingsprotocol ConsuWijzer – College bescherming persoonsgegevens.

Den Haag,

De Staatssecretaris van Economische Zaken,
drs. F. Heemskerk

Voorzitter van het College bescherming persoonsgegevens
Mr. J. Kohnstamm

Van dit protocol zal mededeling worden gedaan in de Staatscourant.

11.18. Samenwerkingsprotocol Openbaar Ministerie (College P-G)

Samenwerkingsprotocol als bedoeld in art. 5.1. Whc tussen de Staatssecretaris van Economische zaken en het College van Procureurs-Generaal in het kader van effectief en doelmatig toezicht op en optreden tegen inbreuken en de gemeenschappelijke activiteiten en verslaglegging, bedoeld in artikelen 16, 17 en 21 van verordening (EG) nr. 2006/2004, aangekondigd in Stcrt. 16 december 2008, nr. 244.

Afspraken tussen de Staatssecretaris van Economische Zaken en het College van Procureurs-Generaal over de wijze van samenwerking bij aangelegenheden inzake consumentenbescherming

Considerans

1. Met onderhavig samenwerkingsprotocol wordt uitvoering gegeven aan artikel 5.1 van de Wet handhaving consumentenbescherming (hierna: Whc). Op basis van artikel 5.1, tweede lid, onder f, Whc kunnen tussen de Minister van Economische Zaken en het College van Procureurs-Generaal afspraken worden gemaakt over de wijze waarop de Consumentenautoriteit en het Openbaar Ministerie (hierna: OM) samenwerken. De in dit samenwerkingsprotocol neergelegde afspraken zien onder meer op de samenwerking in het kader van effectief en doelmatig toezicht op en optreden tegen inbreuken op de consumentenwetgeving, bedoeld in de bijlage bij de Whc. In het bijzonder ziet dit protocol op de nadere afspraken omtrent de voorlegging en overdracht van zaken door de Consumentenautoriteit aan het OM en overdracht van zaken door het OM aan de Consumentenautoriteit.
2. De Whc strekt mede tot uitvoering van Verordening (EG) nr. 2006/2004 van het Europese parlement en de Raad van de Europese Unie van 27 oktober 2004 betreffende samenwerking tussen de nationale instanties die verantwoordelijk zijn voor handhaving van de wetgeving inzake consumentenbescherming (hierna: verordening 2006/2004)*.
3. Verordening 2006/2004 verplicht onder meer elke lidstaat om bevoegde autoriteiten aan te wijzen die verantwoordelijk zijn voor de handhaving van wetgeving inzake consumentenbescherming die in de bijlage bij verordening 2006/2004 is opgenomen.
4. De Consumentenautoriteit is krachtens artikel 2.2 Whc belast met de handhaving van de wetgeving inzake consumentenbescherming, bedoeld in de onderdelen a en b van de bijlage bij de Whc, voor zover het niet betreft een financiële dienst of activiteit. Met het oog op intracommunautaire inbreuken is de Consumentenautoriteit krachtens artikel 2.3, tweede lid Whc aangewezen als bevoegde autoriteit als bedoeld in artikel 4, eerste lid van verordening 2006/2004 voor de onderdelen a en b van de bijlage bij de Whc genoemde wettelijke bepalingen, voor zover het niet betreft een financiële dienst of activiteit. Daarnaast is de Consumentenautoriteit krachtens artikel 2.3, eerste lid Whc aangewezen als 'verbindingsbureau' voor Nederland als bedoeld in artikel 4, eerste lid verordening 2006/2004.
5. Het OM is belast met de strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde. Het OM en in het bijzonder het Functioneel parket heeft als taak om al dan niet na opsporing in verband met de door de Consumentenautoriteit overgedragen zaken een vervolgingsbeslissing te nemen.
6. Krachtens artikel 2.19, zesde lid van de Whc, wordt een inbreuk op de wettelijke bepalingen, bedoeld in onderdeel b van de bijlage bij de Whc, die tevens een strafbaar feit is, door de Consumentenautoriteit aan de officier van justitie voorgelegd.
7. De officier van justitie kan een zaak waarin sprake is van een strafbaar feit, dat tevens een inbreuk op de wettelijke bepalingen als bedoeld in bijlage b bij de Whc is, overdragen aan de Consumentenautoriteit, indien de zaak zich meer voor bestuursrechtelijke handhaving leent.
8. Op deze samenwerking zijn de geheimhoudingsbepalingen zoals opgenomen in artikel 13 van verordening 2006/2004 van toepassing. Artikel 2.24 Whc regelt wanneer de Consumentenautoriteit informatie van andere bevoegde autoriteiten of andere overheidsinstanties openbaar mag maken.
9. Indien de Staatssecretaris van Economische Zaken en het OM dat wenselijk achten zal dit protocol worden gewijzigd. De Consumentenautoriteit en het OM kunnen over andere onderwerpen van wederzijds belang nadere (werk)afspraken maken.

Hoofdstuk 1. Definities en reikwijdte van het samenwerkingsprotocol

Artikel 1 Definities

De in artikel 3 van verordening 2006/2004 en artikel 1.1 Whc opgenomen definities zijn in dit samenwerkingsprotocol van toepassing.

* Verordening (EG) nr. 2006/2004 van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 27 oktober 2004 betreffende samenwerking tussen de nationale instanties die verantwoordelijk zijn voor handhaving van de wetgeving inzake consumentenbescherming, Pb 2004 nr. L364/1.

Artikel 2 Reikwijdte

De in dit samenwerkingsprotocol vermelde afspraken hebben betrekking op de samenwerking tussen de Consumentenautoriteit en het OM voor situaties waarin de Consumentenautoriteit over kan gaan tot bestuursrechtelijke handhaving en het OM strafvervolgning kan instellen.

Hoofdstuk 2. Samenloop

Artikel 3 Samenloop

1. In dit samenwerkingsprotocol wordt onder samenloop verstaan: de situatie waarin zowel de Consumentenautoriteit over kan gaan tot bestuursrechtelijke handhaving als bedoeld in artikel 2.9 Whc als het OM strafvervolgning kan instellen.
2. Van samenloop kan sprake zijn bij zowel grensoverschrijdende als bij niet-grensoverschrijdende inbreuken.

Hoofdstuk 3. Selectieoverleg

Artikel 4 Selectieoverleg

1. Er vindt een zes-wekelijks overleg plaats tussen de Consumentenautoriteit en het OM. Dit overleg wordt hierna aangeduid als het Selectieoverleg.
2. Het Selectieoverleg wordt voorgezeten door het OM.
3. Het Selectieoverleg heeft tot taak het bijeenbrengen van relevante informatie over zaken waarin er sprake is van samenloop.
4. Tijdens het Selectieoverleg wisselen de Consumentenautoriteit en het OM gegevens uit over zaken waarin er sprake is van samenloop. Het OM neemt daarbij de bepalingen van de Wet Justitiële en strafvorderlijke gegevens en de Aanwijzing wet Justitiële en strafvorderlijke gegevens 2008 in acht.
5. Indien de Consumentenautoriteit constateert dat in een bepaalde zaak waarin zij voornemens is over te gaan tot bestuursrechtelijke handhaving als bedoeld in artikel 2.9 Whc, sprake is van samenloop, meldt de Consumentenautoriteit de zaak aan bij de secretaris van het Selectieoverleg ten behoeve van besluitvorming tijdens het Selectieoverleg.
6. Indien het OM constateert dat in een bepaalde zaak sprake is van samenloop waarvan de zaak gelet op de ernst van de vermoedelijke inbreuk en gelet op de persoon van de vermoedelijke inbreukmaker zich meer voor bestuursrechtelijke handhaving leent, meldt het OM de zaak aan ten behoeve van besluitvorming tijdens het Selectieoverleg.
7. Tijdens het Selectieoverleg beslist de officier van justitie of hij/zij ten aanzien van de door de Consumentenautoriteit aangemelde zaken zowel van strafvervolgning als van toepassing van artikel 74 van het Wetboek van Strafrecht afziet.
8. Tijdens het Selectieoverleg beslist de Consumentenautoriteit of de Consumentenautoriteit ten aanzien van de door het OM aangemelde zaken bestuursrechtelijk zal handhaven.
9. Tijdens het Selectieoverleg informeren de Consumentenautoriteit en het OM elkaar over geconstateerde intracommunautaire inbreuken als bedoeld in hoofdstuk 6 van dit protocol.
10. De Consumentenautoriteit en het OM informeren elkaar tijdens het Selectieoverleg tevens over zaken en ontwikkelingen die voor elkaars functioneren van belang (kunnen) zijn.

Artikel 5 Urgente situaties

Indien sprake is van een urgente situatie waardoor de handhaving van een bepaalde zaak niet op een beslissing in het Selectieoverleg kan wachten, informeert de Consumentenautoriteit respectievelijk het OM de ander hier onverwijld over met het oog op snelle besluitvorming omtrent de wijze van afdoening.

Hoofdstuk 4. Overdracht zaken

Artikel 6 Overdracht zaak door de Consumentenautoriteit

1. Nadat in het Selectieoverleg door het OM is besloten om de aangemelde zaak strafrechtelijk te vervolgen zal de Consumentenautoriteit alle voor de zaak relevante gegevens, waaronder het rapport indien dit is opgesteld, binnen een nader op het Selectieoverleg vast te stellen termijn, doen toekomen aan het OM.
2. De verstrekte gegevens worden uitsluitend gebruikt voor het doel waarvoor zij zijn verstrekt.
3. De Consumentenautoriteit wordt op de hoogte gehouden van de stand van zaken met betrekking tot de aan het OM overgedragen zaak.

Artikel 7 Overdracht zaak door het Openbaar Ministerie

1. Nadat in het Selectieoverleg door de Consumentenautoriteit is besloten om de aangemelde zaak bestuursrechtelijk te handhaven zal het OM, de bepalingen van de Wet Justitiële en strafvorderlijke gegevens en de Aanwijzing wet Justitiële en strafvorderlijke gegevens 2008 in acht genomen, alle voor de zaak relevante gegevens, waaronder het procesverbaal, binnen een nader op het Selectieoverleg vast te stellen termijn doen toekomen aan de Consumentenautoriteit.
2. De verstrekte gegevens mogen uitsluitend gebruikt worden ten behoeve van het doel waarvoor zij zijn verstrekt.

3. Het OM wordt op de hoogte gehouden van de stand van zaken met betrekking tot de aan de Consumentenautoriteit overgedragen zaak.

Hoofdstuk 5. Externe communicatie

Artikel 8 Verstrekken informatie aan derden

1. De vermoedelijke inbreukmaker wordt indien hij/zij reeds geïnformeerd is door de Consumentenautoriteit of het OM over het lopende bestuursrechtelijke respectievelijke strafrechtelijke onderzoek, in kennis gesteld door de Consumentenautoriteit respectievelijk het OM van de overdracht van de zaak en de vervolgprocedure. De vermoedelijke inbreukmaker wordt overeenkomstig artikel 2.12 Whc in ieder geval in kennis gesteld indien een rapport wordt overgedragen aan de officier van justitie.
2. Gegevens, anders dan in het proces-verbaal vermeld, die de Consumentenautoriteit verkrijgt van het OM maakt de Consumentenautoriteit alleen openbaar met toestemming van de officier van justitie.
3. Gegevens die het OM verkrijgt van de Consumentenautoriteit maakt het OM alleen openbaar met toestemming van de Consumentenautoriteit.

Artikel 9 Wederzijds informeren over externe communicatie

De Consumentenautoriteit en het OM informeren elkaar over – en stemmen voor zover nodig onderling af – publicatie van alsmede persmededelingen rondom besluiten van de Consumentenautoriteit, onderzoeksresultaten of overige mededelingen die betrekking hebben op het werkterrein van de ander.

Hoofdstuk 6. Samenwerking bij intracommunautaire inbreuken

Artikel 10 Buitenlands verzoek om handhavingsmaatregelen (artikel 8 verordening 2006/2004)

1. Indien de Consumentenautoriteit een verzoek om wederzijdse bijstand als bedoeld in artikel 8 van verordening 2006/2004 krijgt ten aanzien van een gedraging waarbij sprake is van samenloop en de Consumentenautoriteit voornemens is om ten minste een boete op te leggen, geldt de procedure van een urgente situatie als bedoeld in artikel 5 van dit samenwerkingsprotocol. De Consumentenautoriteit informeert het OM hier onverwijld over en de desbetreffende officier van justitie deelt zo spoedig mogelijk mede of hij/zij zowel van strafvervolgning als van toepassing van artikel 74 van het Wetboek van Strafrecht afziet met het oog op snelle besluitvorming omtrent de wijze van afdoening.
2. Indien de officier van justitie beslist de zaak strafrechtelijk te vervolgen, geeft hij/zij zo spoedig mogelijk aan of hij/zij over de vereiste bevoegdheden beschikt om de intracommunautaire inbreuk onverwijld te beëindigen. Indien de officier van justitie de intracommunautaire inbreuk onverwijld kan beëindigen, neemt hij/zij hiertoe alle maatregelen.
3. Indien de officier van justitie de intracommunautaire inbreuk niet onverwijld kan beëindigen, zal de Consumentenautoriteit, onverminderd artikel 2.19 Whc, de intracommunautaire inbreuk onverwijld beëindigen.
4. De Consumentenautoriteit en het OM zullen in het kader van een verzoek om wederzijdse bijstand afspraken maken over de termijn van afhandeling.
5. Voor elk verzoek om handhavingsmaatregelen in de zin van artikel 8 van verordening 2006/2004 wijzen zowel de Consumentenautoriteit als het OM een zaakbehandelaar als contactpersoon aan.
6. Het OM houdt de Consumentenautoriteit op de hoogte van de stappen die worden gezet en andere relevante ontwikkelingen in het kader van een doorverwezen verzoek om handhavingsmaatregelen, opdat de Consumentenautoriteit als aangezochte instantie kan voldoen aan de op haar rustende verplichtingen inzake informatieverstopping overeenkomstig de artikelen 6 en 7 van verordening 2006/2004.

Hoofdstuk 7. Overige bepalingen

Artikel 11 Contactpersonen

De Consumentenautoriteit en het OM benoemen ieder vanuit de interne organisatie één of meer contactpersonen die het aanspreekpunt is/zijn voor hetgeen is overeengekomen in dit samenwerkingsprotocol.

Artikel 12 Regulier Overleg

De Consumentenautoriteit en het College van Procureurs-Generaal, in deze vertegenwoordigd door de Hoofdofficier van Justitie van het Functioneel Parket, voeren twee keer per jaar overleg. In dit overleg wordt onder meer de uitvoering van dit samenwerkingsprotocol geëvalueerd en de tekst ervan indien nodig aangepast. De eerste evaluatie vindt plaats in maart 2009.

Artikel 13 Looptijd en wijzigingen

1. De looptijd van het samenwerkingsprotocol is voor onbepaalde tijd.
2. Het samenwerkingsprotocol kan slechts worden beëindigd door opzegging van een van de partijen. Opzegging vindt plaats door middel van een schriftelijke mededeling aan de andere partij met inachtneming van een opzegtermijn van zes maanden.
3. Jaarlijks wordt door de Staatssecretaris van Economische Zaken en het College van Procureurs-Generaal bekeken of een wijziging van dit protocol noodzakelijk is.
4. Het samenwerkingsprotocol kan slechts schriftelijk worden gewijzigd indien de Staatssecretaris van Economische Zaken en het College van Procureurs-Generaal hier overeenstemming over hebben bereikt.

Artikel 14 Inwerkingtreding

Dit samenwerkingsprotocol zal in de Staatscourant worden geplaatst en treedt in werking met ingang van de dag na ondertekening ervan.

Aldus overeengekomen en in tweevoud ondertekend te Den Haag op

H.J. Moraal
Procureur-Generaal
van het Openbaar Ministerie

F. Heemskerk
Staatssecretaris van Economische Zaken

12. Bijlagen: materieel recht

In dit onderdeel wordt de wet- en regelgeving weergegeven die in de onderdelen a tot en met h van de Bijlage bij de Wet handhaving consumentenbescherming wordt genoemd. De bijlage zelf treft u aan in § 9.11, bij de bespreking van de wet. Ook werden incidenteel andere wetsbepalingen opgenomen die voor de praktijk van de CA van belang zijn. De wet- en regelgeving is hier per wet/regeling geclusterd en niet op volgorde weergegeven waarop deze in de verschillende onderdelen van de bijlage wordt genoemd.

12.1. Burgerlijk wetboek

12.1.1. Boek 3: Vermogensrecht in het algemeen

Titel 1: Algemene bepalingen

Afdeling 1A: Elektronisch vermogensrechtelijk rechtsverkeer

Art. 15a. 1. Een elektronische handtekening heeft dezelfde rechtsgevolgen als een handgeschreven handtekening, indien de methode die daarbij is gebruikt voor authenticatie voldoende betrouwbaar is, gelet op het doel waarvoor de elektronische gegevens werden gebruikt en op alle overige omstandigheden van het geval.

2. Een in lid 1 bedoelde methode wordt vermoed voldoende betrouwbaar te zijn, indien een elektronische handtekening voldoet aan de volgende eisen:

a. zij is op unieke wijze aan de ondertekenaar verbonden;

b. zij maakt het mogelijk de ondertekenaar te identificeren;

c. zij komt tot stand met middelen die de ondertekenaar onder zijn uitsluitende controle kan houden; en

d. zij is op zodanige wijze aan het elektronisch bestand waarop zij betrekking heeft verbonden, dat elke wijziging achteraf van de gegevens kan worden opgespoord;

e. zij is gebaseerd op een gekwalificeerd certificaat als bedoeld in artikel 1.1, onderdeel ss, van de Telecommunicatiewet; en

f. zij is genereerd door een veilig middel voor het aanmaken van elektronische handtekeningen als bedoeld in artikel 1.1, onderdeel vv, van de Telecommunicatiewet.

3. Een in lid 1 bedoelde methode kan niet als onvoldoende betrouwbaar worden aangemerkt op de enkele grond dat deze:

- niet is gebaseerd op een gekwalificeerd certificaat als bedoeld in artikel 1.1, onderdeel ss, van de Telecommunicatiewet;

- niet is gebaseerd op een door een certificatieinstantie als bedoeld in artikel 18.16, eerste lid, Telecommunicatiewet afgegeven certificaat; of

- niet met een veilig middel voor het aanmaken van elektronische handtekeningen is aangemaakt als bedoeld in artikel 1.1, onderdeel vv, van de Telecommunicatiewet.

4. Onder elektronische handtekening wordt een handtekening verstaan die bestaat uit elektronische gegevens die zijn vastgehecht aan of logisch geassocieerd zijn met andere elektronische gegevens en die worden gebruikt als middel voor authenticatie.

5. Onder ondertekenaar wordt degene verstaan die een middel voor het aanmaken van elektronische handtekeningen als bedoeld in artikel 1.1, onderdeel uu, van de Telecommunicatiewet gebruikt.

6. Tussen partijen kan van lid 2 en 3 worden afgeweken.

Art. 15b. Een gekwalificeerd certificaat als bedoeld in artikel 1.1, onderdeel ss, van de Telecommunicatiewet, afgegeven aan het publiek door een certificatieinstantie gevestigd in een derde land, heeft dezelfde geldigheid als een gekwalificeerd certificaat afgegeven door een in de Europese Gemeenschap dan wel een van de overige staten die partij zijn bij de Overeenkomst betreffende de Europese Economische Ruimte gevestigde certificatieinstantie, indien:

a. de certificatieinstantie voldoet aan de in richtlijn nr. 99/93/EG van het Europees Parlement en de Raad van 13 december 1999 betreffende een gemeenschappelijk kader voor elektronische handtekeningen (PbEG L 13) gestelde eisen en beschikt over een in het kader van een in een lidstaat van de Europese Gemeenschap dan wel een van de overige staten die partij zijn bij de Overeenkomst betreffende de Europese Economische Ruimte afgegeven bewijs van toetsing als bedoeld in artikel 18.16, eerste lid Telecommunicatiewet, dan wel

b. een in de Europese Gemeenschap of een van de overige staten die partij zijn bij de Overeenkomst betreffende de Europese Economische Ruimte gevestigde certificatie-dienstverlener die voldoet aan de eisen van richtlijn nr. 99/93/EG van het Europees Parlement en de Raad van 13 december 1999 betreffende een gemeenschappelijk kader voor elektronische handtekeningen (PbEG L 13) voor dat certificaat instaat, dan wel

c. het certificaat of de certificatie-dienstverlener is erkend in het kader van een bilaterale of multilaterale overeenkomst tussen de Europese Gemeenschap dan wel een van de overige staten die partij zijn bij de Overeenkomst betreffende de Europese Economische Ruimte en derde landen of internationale organisaties.

Art. 15c Buiten het vermogensrecht vinden de bepalingen van deze afdeling overeenkomstige toepassing, voor zover de aard van de rechtshandeling of van de rechtsbetrekking zich daartegen niet verzet.

Art. 15d 1. Degene die een dienst van de informatiemaatschappij verleent, maakt de volgende gegevens gemakkelijk, rechtstreeks en permanent toegankelijk voor degenen die gebruik maken van deze dienst, in het bijzonder om informatie te verkrijgen of toegankelijk te maken:

a. zijn identiteit en adres van vestiging;

b. gegevens die een snel contact en een rechtstreekse en effectieve communicatie met hem mogelijk maken, met inbegrip van zijn elektronische postadres;

c. voor zover hij in een handelsregister of een vergelijkbaar openbaar register is ingeschreven: het register waar hij is ingeschreven en zijn inschrijvingsnummer, of een vergelijkbaar middel ter identificatie in dat register;

d. voor zover een activiteit aan een vergunningsstelsel is onderworpen: de gegevens over de bevoegde toezichhoudende autoriteit;

e. voor zover hij een gereguleerd beroep uitoefent:

– de beroepsvereniging of -organisatie waarbij hij is ingeschreven,

– de beroepstitel en de lidstaat van de Europese Unie of andere staat die partij is bij de Overeenkomst betreffende de Europese Economische Ruimte waar die is toegekend,

– een verwijzing naar de beroepsregels die in Nederland van toepassing zijn en de wijze van toegang daartoe;

f. voor zover hij een aan de BTW onderworpen activiteit uitoefent: het btw-identificatienummer zoals bedoeld in artikel 2a, eerste lid, onder g, van de Wet op de Omzetbelasting 1968.

2. De dienstverlener geeft aanduidingen van prijzen in een dienst van de informatiemaatschappij duidelijk en ondubbelzinnig aan, met de uitdrukkelijke vermelding of, en zo mogelijk welke, belasting en leveringskosten daarbij inbegrepen zijn.

3. Onder dienst van de informatiemaatschappij wordt verstaan elke dienst die gewoonlijk tegen vergoeding, langs elektronische weg, op afstand en op individueel verzoek van de afnemer van de dienst wordt verricht zonder dat partijen gelijktijdig op dezelfde plaats aanwezig zijn. Een dienst wordt langs elektronische weg verricht indien deze geheel per draad, per radio, of door middel van optische of andere elektromagnetische middelen wordt verzonden, doorgeleid en ontvangen met behulp van elektronische apparatuur voor de verwerking, met inbegrip van digitale compressie, en de opslag van gegevens.

Art. 15e 1. Indien commerciële communicatie deel uitmaakt van een dienst van de informatiemaatschappij of een dergelijke dienst vormt, zorgt degene in wiens opdracht de commerciële communicatie geschiedt dat:

a. de commerciële communicatie duidelijk als zodanig herkenbaar is;

b. de commerciële communicatie zijn identiteit vermeldt;

c. de commerciële communicatie, indien deze verkoopbevorderende aanbiedingen, wedstrijden of spelen omvat, een duidelijke en ondubbelzinnige vermelding bevat van de aard en de voorwaarden van de aanbieding of de deelneming;

d. ongevraagde commerciële communicatie door middel van elektronische post reeds bij de ontvangst duidelijk en ondubbelzinnig als zodanig herkenbaar is.

2. [vervallen.]

3. Onder commerciële communicatie als bedoeld in dit artikel wordt verstaan elke vorm van communicatie bestemd voor het aanprijzen van de goederen, diensten of het imago van een onderneming, instelling of persoon die een commerciële, industriële of ambachtelijke activiteit of een gereguleerd beroep uitoefent, met uitzondering van informatie die rechtstreeks toegang geeft tot de activiteit van de onderneming, instelling of persoon, in het bijzonder een domeinnaam of een elektronisch postadres. Mededelingen over goederen of diensten of het imago van een onderneming, instelling of persoon die onafhankelijk van deze en in het bijzonder zonder financiële tegenprestatie zijn samengesteld, zijn geen commerciële communicatie.

Art. 15f. 1. Degenen die diensten van de informatiemaatschappij verlenen of gebruiken kunnen zich richten tot een door Onze Minister van Justitie in overeenstemming met Onze Minister van Economische Zaken aan te wijzen rechtspersoon teneinde:

a. algemene informatie te verkrijgen over hun contractuele rechten en plichten alsmede over klachtenprocedures en rechtsmiddelen in het geval van een geschil;

b. nadere gegevens te verkrijgen over de autoriteiten of organisaties waar zij nadere informatie of praktische bijstand kunnen krijgen.

2. De rechtspersoon, bedoeld in lid 1, werkt bij de uitoefening van zijn taken samen met de overeenkomstige organisaties in andere lidstaten van de Europese Unie en de overige staten die partij zijn bij de Overeenkomst betreffende de Europese Economische Ruimte.
3. De controleurs van de Belastingdienst/Fiscale Inlichtingen- en Opsporingsdienst – Economische Controle Dienst (Belastingdienst/FIOD-ECD) worden aangewezen als ambtenaren, belast met de opsporing van overtredingen van de voorschriften gesteld bij de artikelen 15d en 15e lid 1.

Titel 11. Rechtsvorderingen

(...)

Art. 305d 1. Het gerechtshof te 's-Gravenhage kan op verzoek van:

- a. de Consumentenautoriteit;
 - b. de Stichting Autoriteit Financiële Markten, of
 - c. een stichting of vereniging met volledige rechtsbevoegdheid, die krachtens haar statuten tot taak heeft de bescherming van gelijksoortige belangen van andere personen, bevelen dat degene die een overtreding als bedoeld in artikel 1.1 onder k van de Wet handhaving consumentenbescherming pleegt van de wettelijke bepalingen, bedoeld in onderdeel a van de bijlage bij de Wet handhaving consumentenbescherming, die overtreding staakt.
2. Het gerechtshof kan eveneens op hun verzoek bevelen dat een gedragscode die een handelen in strijd met de artikelen 193a tot en met 193i van Boek 6 bevordert door de houder van die gedragscode, bedoeld in artikel 193a, onder i, van Boek 6, wordt aangepast.
3. Het gerechtshof kan voorts worden verzocht degene die de overtreding pleegt, dan wel de houder van de gedragscode die het handelen in strijd met de artikelen 193a tot en met 193i van Boek 6 bevordert, te veroordelen tot het openbaar maken of openbaar laten maken van de beschikking, bedoeld in de leden 1 en 2. Indien er sprake is van een misleidende handelspraktijk als bedoeld in de artikelen 193c tot en met 193g van Boek 6, kan het gerechtshof op verzoek de handelaar tevens veroordelen tot rectificatie van de informatie. De openbaarmaking of rectificatie geschiedt op een door het gerechtshof te bepalen wijze en op kosten van de door het gerechtshof aan te geven partij of partijen.
4. Artikel 305a lid 2 is van overeenkomstige toepassing, indien een stichting of een vereniging met volledige rechtsbevoegdheid die krachtens haar statuten tot taak heeft het behartigen van de collectieve belangen van personen, een verzoek indient als bedoeld in de leden 1, 2 en 3.
5. Het gerechtshof behandelt het verzoek onverwijld.
6. Geschillen ter zake van de tenuitvoerlegging van de in de leden 1, 2 en 3 bedoelde veroordelingen, alsmede van de veroordeling tot betaling van een dwangsom, zo deze is opgelegd, worden bij uitsluiting door het gerechtshof te 's-Gravenhage beslist.

(...)

12.1.2. Boek 6: Algemeen gedeelte van het verbintenissenrecht

Titel 3: Onrechtmatige daad

Afdeling 3A. Oneerlijke handelspraktijken

Art. 6:193a

1. In deze afdeling wordt verstaan onder:

- a. consument: natuurlijk persoon die niet handelt in de uitoefening van een beroep of bedrijf;
- b. handelaar: natuurlijk persoon of rechtspersoon die handelt in de uitoefening van een beroep of bedrijf of degene die ten behoeve van hem handelt;
- c. product: goed, elektriciteit daaronder begrepen, of dienst;
- d. handelspraktijk: iedere handeling, omissie, gedraging, voorstelling van zaken of commerciële communicatie, met inbegrip van reclame en marketing, van een handelaar, die rechtstreeks verband houdt met de verkoopbevordering, verkoop of levering van een product aan consumenten;
- e. besluit over een overeenkomst: een door een consument genomen besluit over de vraag of, en, zo ja, hoe en op welke voorwaarden hij een product koopt, geheel of gedeeltelijk betaalt, behoudt of van de hand doet, of een contractueel recht uitoefent in verband met het product, ongeacht of de consument overgaat tot handelen;
- f. professionele toewijding: normale niveau van bijzondere vakkundigheid en van zorgvuldigheid dat redelijkerwijs van een handelaar ten aanzien van consumenten mag worden verwacht, in overeenstemming met de op hem rustende verantwoordelijkheid, voortvloeiend uit de voor die handelaar geldende professionele standaard en eerlijke marktpraktijken;

- g. uitnodiging tot aankoop: commerciële boodschap die de kenmerken en de prijs van het product op een aan het gebruikte medium aangepaste wijze vermeldt en de consument aldus in staat stelt een aankoop te doen;
 - h. ongepaste beïnvloeding: uitbuiten van een machtspositie ten aanzien van de consument om, zelfs zonder gebruik van of dreiging met fysiek geweld, pressie uit te oefenen op een wijze die het vermogen van de consument om een geïnformeerd besluit te nemen, aanzienlijk beperkt;
 - i. gedragscode: regels die vaststellen hoe handelaren die zich aan de code binden, zich gedragen met betrekking tot een of meer bepaalde handelspraktijken of bedrijfssectoren en die niet bij of krachtens wettelijke voorschriften zijn vastgesteld;
 - j. houder van een gedragscode: rechtspersoon of groep van handelaren die verantwoordelijk is voor het opstellen en herzien van een gedragscode of het toezien op de naleving van de gedragscode door degenen die zich hieraan hebben gebonden;
 - k. richtlijn: richtlijn nr. 2005/29/EG van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 11 mei 2005 betreffende oneerlijke handelspraktijken van ondernemingen jegens consumenten op de interne markt (PbEG L 149).
2. In deze afdeling wordt mede verstaan onder gemiddelde consument: het gemiddelde lid van een specifieke groep waarop de handelaar zich richt of het gemiddelde lid van een specifieke groep waarvan de handelaar redelijkerwijs kan voorzien dat die groep wegens hun geestelijke of lichamelijke beperking, hun leeftijd of goedgelovigheid bijzonder vatbaar is voor de handelspraktijk of voor het onderliggende product.
3. Deze afdeling is niet van toepassing op de certificering van goederen van edelmetaal en de vermelding van het edelmetaalgehalte voor deze goederen.

Art. 6:193b

1. Een handelaar handelt onrechtmatig jegens een consument indien hij een handelspraktijk verricht die oneerlijk is.
2. Een handelspraktijk is oneerlijk indien een handelaar handelt:
 - a. in strijd met de vereisten van professionele toewijding, en
 - b. het vermogen van de gemiddelde consument om een geïnformeerd besluit te nemen merkbaar is beperkt of kan worden beperkt, waardoor de gemiddelde consument een besluit over een overeenkomst neemt of kan nemen, dat hij anders niet had genomen.
3. Een handelspraktijk is in het bijzonder oneerlijk indien een handelaar:
 - a. een misleidende handelspraktijk verricht als bedoeld in de artikelen 193c tot en met 193g, of
 - b. een agressieve handelspraktijk verricht als bedoeld in de artikelen 193h en 193i.
4. De gangbare en rechtmatige reclamepraktijk waarbij overdreven uitspraken worden gedaan of uitspraken die niet letterlijk dienen te worden genomen, maken een reclame op zich niet oneerlijk.

Art. 6:193c

1. Een handelspraktijk is misleidend indien informatie wordt verstrekt die feitelijk onjuist is of die de gemiddelde consument misleidt of kan misleiden, al dan niet door de algemene presentatie van de informatie, zoals ten aanzien van:
 - a. het bestaan of de aard van het product;
 - b. de voornaamste kenmerken van het product, zoals beschikbaarheid, voordelen, risico's, uitvoering, samenstelling, accessoires, klantenservice en klachtenbehandeling, procédé en datum van fabricage of verrichting, levering, geschiktheid voor het gebruik, gebruiksmogelijkheden, hoeveelheid, specificatie, geografische of commerciële oorsprong, van het gebruik te verwachten resultaten, of de resultaten en wezenlijke kenmerken van op het product verrichte tests of controles;
 - c. de verplichtingen van de handelaar, de motieven voor de handelspraktijk en de aard van het verkoopproces, een verklaring of een symbool in verband met directe of indirecte sponsoring of erkenning van de handelaar of het product;
 - d. de prijs of de wijze waarop de prijs wordt berekend, of het bestaan van een specifiek prijsvoordeel;
 - e. de noodzaak van een dienst, onderdeel, vervanging of reparatie;
 - f. de hoedanigheid, kenmerken en rechten van de handelaar of zijn tussenpersoon, zoals zijn identiteit, vermogen, kwalificaties, status, erkenning, affiliatie, connecties, industriële, commerciële of eigendomsrechten of zijn prijzen, bekroningen en onderscheidingen;
 - g. de rechten van de consument waaronder het recht van herstel of vervanging van de afgeleverde zaak of het recht om de prijs te verminderen, of de risico's die de consument eventueel loopt, waardoor de gemiddelde consument een besluit over een overeenkomst neemt of kan nemen, dat hij anders niet had genomen.
2. Een handelspraktijk is eveneens misleidend indien:
 - a. door de marketing van het product waaronder het gebruik van vergelijkende reclame verwarring wordt geschapen ten aanzien van producten, handelsmerken, handelsnamen of andere onderscheidende kenmerken van een concurrent;
 - b. de handelaar een verplichting die is opgenomen in een gedragscode niet nakomt, voor zover:
 - 1°. de verplichting concreet en kenbaar is, en
 - 2°. de handelaar aangeeft dat hij aan die gedragscode gebonden is, waardoor de gemiddelde consument een besluit over een overeenkomst neemt of kan nemen, dat hij anders niet had genomen.

Art. 6:193d

1. Een handelspraktijk is bovendien misleidend indien er sprake is van een misleidende omissie.

2. Een misleidende omissie is iedere handelspraktijk waarbij essentiële informatie welke de gemiddelde consument nodig heeft om een geïnformeerd besluit over een transactie te nemen, wordt weggelaten, waardoor de gemiddelde consument een besluit over een overeenkomst neemt of kan nemen, dat hij anders niet had genomen.
3. Van een misleidende omissie is eveneens sprake indien essentiële informatie als bedoeld in lid 2 verborgen wordt gehouden of op onduidelijke, onbegrijpelijke, dubbelzinnige wijze dan wel laat verstrekt wordt, of het commerciële oogmerk, indien dit niet reeds duidelijk uit de context blijkt, niet laat blijken, waardoor de gemiddelde consument een besluit over een overeenkomst neemt of kan nemen, dat hij anders niet had genomen.
4. Bij de beoordeling of essentiële informatie is weggelaten of verborgen is gehouden worden de feitelijke context, de beperkingen van het communicatiemedium alsook de maatregelen die zijn genomen om de informatie langs andere wegen ter beschikking van de consument te stellen, in aanmerking genomen.

Art. 6:193e

In het geval van een uitnodiging tot aankoop is de volgende informatie, voor zover deze niet reeds uit de context blijkt, essentieel als bedoeld in artikel 193d lid 2:

- a. de voornaamste kenmerken van het product, in de mate waarin dit gezien het medium en het product passend is;
- b. de identiteit en het geografisch adres van de handelaar, zijn handelsnaam en, in voorkomend geval, de identiteit en het geografisch adres van de handelaar namens wie hij optreedt;
- c. de prijs, inclusief belastingen, of, als het om een product gaat waarvan de prijs redelijkerwijs niet vooraf kan worden berekend, de manier waarop de prijs wordt berekend en, in voorkomend geval, de extra vracht-, leverings- of portokosten of, indien deze kosten redelijkerwijs niet vooraf kunnen worden berekend, het feit dat deze extra kosten moeten worden betaald;
- d. de wijze van betaling, levering, uitvoering en het beleid inzake klachtenbehandeling, indien deze afwijken van de vereisten van professionele toewijding; en
- e. indien er een recht op herroeping of annulering is, het bestaan van dit recht.

Art. 6:193f

Indien er sprake is van commerciële communicatie, reclame of marketing daaronder begrepen, is de informatie genoemd bij of krachtens de volgende artikelen in ieder geval essentieel als bedoeld in artikel 193d lid 2:

- a. artikel 15d leden 1 en 2 en artikel 15e lid 1 van Boek 3;
- b. artikel 46c lid 1 van Boek 7;
- c. artikel 48f leden 1 en 2 van Boek 7;
- d. artikel 501 lid 1 van Boek 7;
- e. artikelen 73 tot en met 75 van de Geneesmiddelenwet;
- f. artikelen 4:20, 4:73 en 5:13 van de Wet op het financieel toezicht;
- g. artikel 2b van de Prijzenwet.

Art. 6:193g

De volgende handelspraktijken zijn onder alle omstandigheden misleidend:

- a. beweren aan een gedragscode gebonden te zijn en daarnaar te handelen, wanneer dit niet het geval is;
- b. een vertrouwens-, kwaliteits- of ander soortgelijk label aanbrengen zonder daarvoor de vereiste toestemming te hebben gekregen;
- c. beweren dat een gedragscode door een publieke of andere instantie is erkend wanneer dit niet het geval is;
- d. beweren dat een handelaar of een product door een openbare of particuliere instelling is aanbevolen, erkend of goedgekeurd terwijl dat niet het geval is, of iets dergelijks beweren zonder dat aan de voorwaarde voor de aanbeveling, erkenning of goedkeuring is voldaan;
- e. producten tegen een genoemde prijs te koop aanbieden zonder dat de handelaar aangeeft dat er een gegrond vermoeden bestaat dat hij deze producten of gelijkwaardige producten niet tegen die prijs kan leveren of door een andere handelaar kan doen leveren gedurende een periode en in hoeveelheden die, rekening houdend met het product, de omvang van de voor het product gevoerde reclame en de aangeboden prijs, redelijk zijn;
- f. producten tegen een genoemde prijs te koop aanbieden en vervolgens:
 - 1°. weigeren het aangeboden artikel aan de consument te tonen, of
 - 2°. weigeren een bestelling op te nemen of het product binnen een redelijke termijn te leveren, of
 - 3°. een exemplaar van het artikel met gebreken tonen, met de bedoeling een ander product aan te prijzen;
- g. bedrieglijk beweren dat het product slechts gedurende een zeer beperkte tijd beschikbaar zal zijn of dat het slechts onder speciale voorwaarden gedurende een zeer beperkte tijd beschikbaar zal zijn om de consument onmiddellijk te doen beslissen en hem geen kans of onvoldoende tijd te geven een geïnformeerd besluit te nemen;
- h. de consument met wie de handelaar voorafgaand aan de transactie heeft gecommuniceerd in een taal die geen officiële taal is van de lidstaat waar de handelaar gevestigd is, beloven een klantendienst te verschaffen en deze dienst vervolgens enkel beschikbaar te stellen in een andere taal zonder dit duidelijk aan de consument te laten weten alvorens de consument de overeenkomst aangaat;
- i. beweren of anderszins de indruk wekken dat een product legaal kan worden verkocht terwijl dit niet het geval is;
- j. wettelijke rechten van consumenten voorstellen als een onderscheidend kenmerk van het aanbod van de handelaar;

- k. redactionele inhoud in de media, waarvoor de handelaar heeft betaald, gebruiken om reclame te maken voor een product, zonder dat dit duidelijk uit de inhoud of uit duidelijk door de consument identificeerbare beelden of geluiden blijkt;
- l. feitelijk onjuiste beweringen doen betreffende de aard en de omvang van het gevaar dat de persoonlijke veiligheid van de consument of zijn gezin zou bedreigen indien de consument het product niet koopt;
- m. een product dat lijkt op een door een bepaalde fabrikant vervaardigd product op een zodanige wijze aanbevelen dat bij de consument doelbewust de verkeerde indruk wordt gewekt dat het product inderdaad door die fabrikant is vervaardigd, terwijl dit niet het geval is;
- n. een piramidesysteem opzetten, beheren of aanbevelen waarbij de consument tegen betaling kans maakt op een vergoeding die eerder voortkomt uit het aanbrengen van nieuwe consumenten in het systeem dan uit de verkoop of het verbruik van goederen;
- o. beweren dat de handelaar op het punt staat zijn zaak te beëindigen of te verhuizen, indien dit niet het geval is;
- p. beweren dat producten het winnen bij kansspelen kunnen vergemakkelijken;
- q. bedrieglijk beweren dat een product ziekten, gebreken of misvormingen kan genezen;
- r. feitelijk onjuiste informatie verstrekken over marktomstandigheden of de mogelijkheid het product te bemachtigen met de bedoeling de consument het product te doen aanschaffen tegen voorwaarden die minder gunstig zijn dan de normale marktvoorwaarden;
- s. in de context van een handelspraktijk beweren dat er een wedstrijd wordt georganiseerd of prijzen worden uitgelooft zonder de aangekondigde prijzen of een redelijk alternatief daadwerkelijk toe te kennen;
- t. een product als gratis, voor niets of kosteloos te omschrijven als de consument iets anders moet betalen dan de onvermijdelijke kosten om in te gaan op het aanbod en het product af te halen dan wel dit te laten bezorgen;
- u. marketingmateriaal voorzien van een factuur of een soortgelijk document waarin om betaling wordt gevraagd, waardoor bij de consument de indruk wordt gewekt dat hij het aangeprezen product al heeft besteld terwijl dat niet het geval is;
- v. op bedrieglijke wijze beweren of de indruk wekken dat de handelaar niet optreedt ten behoeve van zijn handel, bedrijf, ambacht of beroep of zich op bedrieglijke wijze voordoen als consument;
- w. op bedrieglijke wijze de indruk wekken dat voor een bepaald product service na verkoop beschikbaar is in een andere lidstaat dan die waar het product wordt verkocht.

Art. 6:193h

1. Een handelspraktijk is in haar feitelijke context, al haar kenmerken en omstandigheden in aanmerking genomen, agressief indien door intimidatie, dwang, waaronder het gebruik van lichamelijk geweld, of ongepaste beïnvloeding, de keuzevrijheid of de vrijheid van handelen van de gemiddelde consument met betrekking tot het product aanzienlijk wordt beperkt of kan worden beperkt waardoor de gemiddelde consument een besluit over een overeenkomst neemt of kan nemen, dat hij anders niet had genomen.
2. Bij de bepaling of een handelspraktijk agressief is, wordt rekening gehouden met:
 - a. het tijdstip, de plaats, de aard en de vasthoudendheid die bij de handelspraktijk wordt gedemonstreerd;
 - b. het gebruik van dreigende gedragingen of dreigende of grove taal;
 - c. het uitbuiten door de handelaar van bepaalde tegenslagen of omstandigheden die zo ernstig zijn dat zij het beoordelingsvermogen van de consument kunnen beperken, hetgeen de handelaar bekend is, met het oogmerk het besluit van de consument met betrekking tot het product te beïnvloeden;
 - d. bezwarte of disproportionele niet-contractuele belemmeringen die door de handelaar zijn opgelegd ten aanzien van een consument die zijn rechten uit de overeenkomst wenst uit te oefenen waaronder het recht om de overeenkomst te beëindigen of een ander product te kiezen;
 - e. het dreigen met maatregelen die wettelijk niet kunnen worden genomen.

Art. 6:193i

De volgende handelspraktijken zijn onder alle omstandigheden agressief:

- a. de indruk geven dat de consument het pand niet mag verlaten alvorens er een overeenkomst is opgesteld;
- b. het verzoek van de consument om zijn huis te verlaten of niet meer terug te komen, te negeren, behalve indien, en voor zover wettelijk gerechtvaardigd wordt beoogd een contractuele verplichting te doen naleven;
- c. hardnekkig en ongewenst aandringen per telefoon, fax, e-mail of andere afstandsmedia tenzij, voorzover wettelijk gerechtvaardigd, wordt beoogd een contractuele verplichting te doen naleven;
- d. een consument die op grond van een verzekeringspolis een vordering indient, om documenten vragen die redelijkerwijs niet relevant kunnen worden geacht om de geldigheid van de vordering te beoordelen, dan wel systematisch weigeren antwoord te geven op daaromtrent gevoerde correspondentie met de bedoeling de consument ervan te weerhouden zijn contractuele rechten uit te oefenen;
- e. kinderen in reclame er rechtstreeks toe aanzetten om geadverteerde producten te kopen of om hun ouders of andere volwassenen ertoe over te halen die producten voor hen te kopen;
- f. vragen om onmiddellijke dan wel uitgestelde betaling of om terugzending of bewaring van producten die de handelaar heeft geleverd, maar waar de consument niet om heeft gevraagd, tenzij het product een vervangingsgoed is als bedoeld in artikel 46f lid 3 van Boek 7 van het Burgerlijk Wetboek;

- g. de consument uitdrukkelijk meedelen dat, als hij het product of de dienst niet koopt, de baan of de bestaansmiddelen van de handelaar in het gedrang komen;
- h. de bedrieglijke indruk wekken dat de consument al een prijs heeft gewonnen of zal winnen dan wel door een bepaalde handeling te verrichten een prijs zal winnen of een ander soortgelijk voordeel zal behalen, als er in feite:
 - 1°. geen sprake is van een prijs of een ander soortgelijk voordeel; of
 - 2°. als het ondernemen van stappen om in aanmerking te komen voor de prijs of voor een ander soortgelijk voordeel afhankelijk is van de betaling van een bedrag door de consument of indien daaraan voor hem kosten zijn verbonden.

Art. 6:193j

1. Indien een vordering wordt ingesteld, of een verzoekschrift als bedoeld in artikel 305d lid 1 van Boek 3 wordt ingediend ingevolge de artikelen 193b tot en met 193i, rust op de handelaar de bewijslast ter zake van de materiële juistheid en volledigheid van de informatie die hij heeft verstrekt als dat passend lijkt, gelet op de omstandigheden van het geval en met inachtneming van de rechtmatige belangen van de handelaar en van elke andere partij bij de procedure.
2. Indien op grond van artikel 193b onrechtmatig door de handelaar is gehandeld, is hij voor de diensgevolge ontstane schade aansprakelijk, tenzij hij bewijst dat zulks noch aan zijn schuld is te wijten noch op andere grond voor zijn rekening komt.

Afdeling 4. Misleidende en vergelijkende reclame

Art. 194. Hij die omtrent goederen of diensten die door hem of degene ten behoeve van wie hij handelt in de uitoefening van een beroep of bedrijf worden aangeboden, een mededeling openbaar maakt of laat openbaar maken, handelt onrechtmatig jegens een ander die handelt in de uitoefening van zijn bedrijf, indien deze mededeling in een of meer opzichten misleidend is, zoals ten aanzien van:

- a. de aard, samenstelling, hoeveelheid, hoedanigheid, eigenschappen of gebruiksmogelijkheden;
- b. de herkomst, de wijze op het tijdstip van vervaardigen;
- c. de omvang van de voorraad;
- d. de prijs of de wijze van berekenen daarvan;
- e. de aanleiding of het doel van de aanbieding;
- f. de toegekende onderscheidingen, getuigschriften of andere door derden uitgebrachte beoordelingen of gedane verklaringen, of de gebezigde wetenschappelijke of vaktermen, technische bevindingen of statistische gegevens;
- g. de voorwaarden, waaronder goederen worden geleverd of diensten worden verricht of de betaling plaatsvindt;
- h. de omvang, inhoud of tijdsduur van de garantie;
- i. de identiteit, hoedanigheden, bekwaamheid of bevoegdheid en degene door wie, onder wiens leiding of toezicht of met wiens medewerking de goederen zijn of worden vervaardigd of aangeboden of de diensten worden verricht.

Art. 194a. 1. Onder vergelijkende reclame wordt verstaan elke vorm van reclame waarbij een concurrent dan wel door een concurrent aangeboden goederen of diensten uitdrukkelijk of impliciet worden genoemd.

2. Vergelijkende reclame is, wat de vergelijking betreft, geoorloofd op voorwaarde dat deze:

- a. niet misleidend of een misleidende handelspraktijk als bedoeld in de artikelen 193c tot en met 193g is;
 - b. goederen of diensten vergelijkt die in dezelfde behoeften voorzien of voor hetzelfde doel zijn bestemd;
 - c. op objectieve wijze een of meer wezenlijke, relevante, controleerbare en representatieve kenmerken van deze goederen en diensten, zoals de prijs, met elkaar vergelijkt;
 - d. er niet toe leidt dat op de markt de adverteerder wordt verward met een concurrent, of de merken, handelsnamen, andere onderscheidende kenmerken, goederen of diensten van de adverteerder met die van een concurrent;
 - e. niet de goede naam schaadt van of zich niet kleinerend uitlaat over de merken, handelsnamen, andere onderscheidende kenmerken, goederen, diensten, activiteiten of omstandigheden van een concurrent;
 - f. voor producten met een benaming van oorsprong in elk geval betrekking heeft op producten met dezelfde benaming;
 - g. geen oneerlijk voordeel oplevert ten gevolge van de bekendheid van een merk, handelsnaam of andere onderscheidende kenmerken van een concurrent dan wel van de oorsprongsbenamingen van concurrerende producten; en
 - h. niet goederen of diensten voorstelt als een imitatie of namaak van goederen of diensten met een beschermd merk of beschermde handelsnaam.
3. Elke vergelijking die verwijst naar een speciale aanbieding, moet duidelijk en ondubbelzinnig het einde en, zo de speciale aanbieding nog niet loopt, het begin aangeven van de periode gedurende welke de speciale prijs of andere specifieke voorwaarden gelden dan wel vermelden dat de speciale aanbieding loopt zo lang de voorraad strekt of de diensten kunnen worden verleend.

Art. 195. 1. Indien een vordering ingevolge artikel 194 of artikel 194a wordt ingesteld tegen iemand die inhoud en inkleding van de mededeling geheel of ten dele heeft bepaald of doen bepalen, rust op hem de bewijslast ter zake van de juistheid of volledigheid van de feiten die in de mededeling zijn vervat of daardoor worden gesuggereerd en waarop het beweerd misleidende karakter van de mededeling berust onderscheidenlijk waarop de ongeoorlooftheid van de vergelijkende reclame berust. Ingeval van vergelijkende reclame dient degene die inhoud en inkleding van de medede-

ling geheel of ten dele zelf heeft bepaald of doen bepalen binnen korte termijn de bewijzen aan te dragen waarop de materiële juistheid en volledigheid van de feitelijke gegevens in de reclame rust.

2. Indien volgens artikel 194 en artikel 194a onrechtmatig is gehandeld door iemand die inhoud en inkleding van de mededeling geheel of ten dele zelf heeft bepaald of doen bepalen, is hij voor de dientengevolge ontstane schade aansprakelijk, tenzij hij bewijst dat zulks noch aan zijn schuld is te wijten noch op andere grond voor zijn rekening komt.

Art. 196. 1. Indien iemand door het openbaar maken of laten openbaar maken van een in artikel 194 omschreven mededeling of een ongeoorloofde vergelijkende reclame aan een ander schade heeft toegebracht of dreigt toe te brengen, kan de rechter hem op vordering van die ander niet alleen het openbaar maken of laten openbaar maken van zodanige mededeling of zodanige ongeoorloofde vergelijkende reclame verbieden, maar ook hem laten veroordelen tot het op een door de rechter aangegeven wijze openbaar maken of laten openbaar maken van een rectificatie van die mededeling of die ongeoorloofde vergelijkende reclame.

2. Indien een vordering als in het vorige lid bedoeld wordt toegewezen jegens iemand die niet tevens aansprakelijk is voor de in artikel 195 lid 2 bedoelde schade, is artikel 167 lid 3 van overeenkomstige toepassing.

Art. 196b. 1. Indien een certificatie­dienstverlener een certificaat aan het publiek afgeeft als een gekwalificeerd certificaat als bedoeld in artikel 1.1, onderdeel ss, van de Telecommunicatiewet, of indien hij voor een zodanig certificaat publiekelijk instaat, en een persoon op grond daarvan handelt in redelijk vertrouwen op:

a. de juistheid, op het tijdstip van afgifte, van alle in het certificaat opgenomen gegevens en de op­neming van alle voor dit certificaat voorgeschreven gegevens;

b. het feit dat, op het tijdstip van uitgifte, de degene die in het certificaat is aangeduid als ondertekenaar de houder was van de gegevens voor het aanmaken van elektronische handtekeningen die behoren bij de in het certificaat vermelde gegevens voor het verifiëren van elektronische handtekeningen;

c. het feit dat de gegevens voor het aanmaken van elektronische handtekeningen en de gegevens voor het verifiëren van elektronische handtekeningen, indien zij beide door de certificatie­dienstverlener zijn gegenereerd, complementair kunnen worden gebruikt; is de certificatie­dienstverlener aansprakelijk voor de dientengevolge door deze persoon geleden schade, tenzij de certificatie­dienstverlener bewijst dat hij niet onzorgvuldig heeft gehandeld.

2. Een certificatie­dienstverlener die een certificaat aan het publiek heeft afgegeven als een gekwalificeerd certificaat of voor een zodanig certificaat publiekelijk instaat, en nalaat de intrekking van dat certificaat te registreren, is, indien een persoon in redelijk vertrouwen daarop handelt, aansprakelijk voor de door deze persoon dientengevolge geleden schade, tenzij de certificatie­dienstverlener bewijst dat hij niet onzorgvuldig heeft gehandeld.

3. Een certificatie­dienstverlener kan in een gekwalificeerd certificaat beperkingen ten aanzien van het gebruik daarvan opnemen, mits die beperkingen voor derden duidelijk zijn. Een certificatie­dienstverlener is niet aansprakelijk voor schade die het gevolg is van het gebruik van een gekwalificeerd certificaat in strijd met daarin overeenkomstig de vorige volzin opgenomen beperkingen.

4. Een certificatie­dienstverlener kan in een gekwalificeerd certificaat een grens aangeven voor de waarde van de transacties waarvoor het certificaat kan worden gebruikt, mits deze grens voor derden duidelijk is. Een certificatie­dienstverlener is niet aansprakelijk voor schade die het gevolg is van een overschrijding van een overeenkomstig de vorige volzin opgenomen grens.

Art. 196c. 1. Degene die diensten van de informatiemaatschappij verricht als bedoeld in artikel 15d lid 3 van Boek 3, bestaande uit het doorgeven van van een ander afkomstige informatie of het verschaffen van toegang tot een communicatienetwerk is niet aansprakelijk voor de doorgegeven informatie, indien hij:

a. niet het initiatief tot het doorgeven van de informatie neemt;

b. niet degene is die bepaalt aan wie de informatie wordt doorgegeven; en

c. hij de doorgegeven informatie niet heeft geselecteerd of gewijzigd.

2. Voor de toepassing van lid 1 wordt onder het enkele doorgeven van van een ander afkomstige informatie en het enkele verschaffen van toegang tot een communicatienetwerk mede verstaan de geautomatiseerde, tussentijdse en tijdelijke opslag van de doorgegeven informatie, voor zover deze opslag uitsluitend geschiedt ten behoeve van het doorgeven van die informatie en de duur van deze opslag niet langer is dan daarvoor redelijkerwijs noodzakelijk is.

3. Degene die diensten van de informatiemaatschappij verricht als bedoeld in artikel 15d lid 3 van Boek 3, bestaande uit het geautomatiseerd, tussentijds en tijdelijk opslaan van van een ander afkomstige informatie voor zover het opslaan enkel geschiedt om het later doorgeven van die informatie aan anderen op hun verzoek doeltreffender te maken, is niet aansprakelijk voor het geautomatiseerd, tussentijds en tijdelijk opslaan van de informatie indien hij:

a. de informatie niet wijzigt;

b. de toegangsvoorwaarden voor de informatie in acht neemt;

c. de in de bedrijfstak geldende of gebruikelijke regels betreffende de bijwerking van de informatie naleeft;

d. niet de in de bedrijfstak geldende of gebruikelijke technologie voor het verkrijgen van gegevens over het gebruik van de informatie wijzigt, en

e. prompt de nodige maatregelen neemt om de informatie te verwijderen of de toegang daartoe onmogelijk te maken, zodra hij weet dat de informatie is verwijderd van de plaats waar deze zich oorspronkelijk in het communicatienetwerk bevond of de toegang daartoe onmogelijk is gemaakt, of dat een bevoegde autoriteit heeft bevolen de informatie te verwijderen van de plaats waar deze zich oorspronkelijk in het communicatienetwerk bevond of de toegang daartoe heeft verboden.

4. Degene die diensten van de informatiemaatschappij verricht als bedoeld in artikel 15d lid 3 van Boek 3, bestaande uit het op verzoek opslaan van van een ander afkomstige informatie, is niet aansprakelijk voor de opgeslagen informatie, indien hij:
 - a. niet weet van de activiteit of informatie met een onrechtmatig karakter en, in geval van een schadevergoedingsvordering, niet redelijkerwijs behoort te weten van de activiteit of informatie met een onrechtmatig karakter, dan wel
 - b. zodra hij dat weet of redelijkerwijs behoort te weten, prompt de informatie verwijderd of de toegang daartoe onmogelijk maakt.
5. Het hiervoor bepaalde staat niet in de weg aan het verkrijgen van een rechterlijk verbod of bevel.

Titel 5: Overeenkomsten in het algemeen

Afdeling 2: het tot stand komen van overeenkomsten

(...)

Art. 227a. 1. Indien uit de wet voortvloeit dat een overeenkomst slechts in schriftelijke vorm geldig of onaanastbaar tot stand komt, is aan deze eis tevens voldaan indien de overeenkomst langs elektronische weg is totstandgekomen en

- a. raadpleegbaar door partijen is;
- b. de authenticiteit van de overeenkomst in voldoende mate gewaarborgd is;
- c. het moment van totstandkoming van de overeenkomst met voldoende zekerheid kan worden vastgesteld; en
- d. de identiteit van de partijen met voldoende zekerheid kan worden vastgesteld.

2. Lid 1 is niet van toepassing op:

- a. overeenkomsten die rechten doen ontstaan of overdragen ten aanzien van onroerende zaken, met uitzondering van huurrechten;
- b. overeenkomsten waarbij persoonlijke of zakelijke zekerheden worden verstrekt door personen die niet handelen in de uitoefening van een beroep of bedrijf; voor zover de aard van de overeenkomst of van de rechtsbetrekking waarvan zij deel uitmaakt zich daartegen verzet.

3. Lid 1 is niet van toepassing op:

- a. overeenkomsten waarvoor de wet de tussenkomen voorschrijft van de rechter, een overheidsorgaan of een beroepsbeoefenaar die een publieke taak uitoefent; en
- b. overeenkomsten die onder het familierecht of het erfrecht vallen.

Art. 227b. 1. Voordat een overeenkomst langs elektronische weg tot stand komt verstrekt degene die een dienst van de informatiemaatschappij verleent als bedoeld in artikel 15d lid 3 van Boek 3 de wederpartij ten minste op duidelijke, begrijpelijke en ondubbelzinnige wijze informatie over:

- a. de wijze waarop de overeenkomst tot stand zal komen en in het bijzonder welke handelingen daarvoor nodig zijn;
- b. het al dan niet archiveren van de overeenkomst nadat deze tot stand zal zijn gekomen, alsmede, indien de overeenkomst wordt gearchiveerd, op welke wijze deze voor de wederpartij te raadplegen zal zijn;
- c. de wijze waarop de wederpartij van door hem niet gewilde handelingen op de hoogte kan geraken, alsmede de wijze waarop hij deze kan herstellen voordat de overeenkomst tot stand komt;
- d. de talen waarin de overeenkomst kan worden gesloten;
- e. de gedragscodes waaraan hij zich heeft onderworpen en de wijze waarop deze gedragscodes voor de wederpartij langs elektronische weg te raadplegen zijn.

2. De dienstverlener stelt voor of bij het sluiten van de overeenkomst de voorwaarden daarvan, niet zijnde algemene voorwaarden als bedoeld in artikel 231, op zodanige wijze aan de wederpartij ter beschikking, dat deze door hem kunnen worden opgeslagen zodat deze voor hem toegankelijk zijn ten behoeve van latere kennisneming.

3. Lid 1 is niet van toepassing op overeenkomsten die uitsluitend door middel van de uitwisseling van elektronische post of een soortgelijke vorm van individuele communicatie tot stand zijn gekomen.

4. Een overeenkomst die tot stand is gekomen onder invloed van het niet naleven door de dienstverlener van zijn in lid 1, aanhef en onder a, c of d, genoemde verplichtingen, is vernietigbaar. Indien de dienstverlener zijn in lid 1, aanhef en onder a of c genoemde verplichting niet is nagekomen, wordt vermoed dat een overeenkomst onder invloed daarvan tot stand is gekomen.

5. Gedurende de tijd dat de dienstverlener de informatie, bedoeld in lid 1, onder b en e en lid 2, niet heeft verstrekt, kan de wederpartij de overeenkomst ontbinden.

6. Tussen partijen die handelen in de uitoefening van een beroep of bedrijf kan van lid 1 worden afgeweken.

Art. 227c. 1. Degene die een dienst van de informatiemaatschappij als bedoeld in artikel 15d lid 3 van Boek 3 verleent, stelt de wederpartij passende, doeltreffende en toegankelijke middelen ter beschikking waarmee de wederpartij voor de aanvaarding van de overeenkomst van door hem niet gewilde handelingen op de hoogte kan geraken en waarmee hij deze kan herstellen.

2. Indien een wederpartij van een dienstverlener langs elektronische weg een verklaring uitbrengt die door de dienstverlener mag worden opgevat hetzij als een aanvaarding van een door hem langs elektronische weg gedaan aanbod, hetzij als een aanbod naar aanleiding van een door hem langs elektronische weg gedane uitnodiging om in onderhan-

deling te treden, bevestigt de dienstverlener zo spoedig mogelijk langs elektronische weg de ontvangst van deze verklaring. Zolang de ontvangst van een aanvaarding niet is bevestigd, kan de wederpartij de overeenkomst ontbinden. Het niet tijdig bevestigen van de ontvangst van een aanbod geldt als verwerping daarvan.

3. Een verklaring als bedoeld in lid 2 en de ontvangstbevestiging worden geacht te zijn ontvangen, wanneer deze toegankelijk zijn voor de partijen tot wie zij zijn gericht.

4. De leden 1 en 2 zijn niet van toepassing indien de overeenkomst uitsluitend door middel van de uitwisseling van elektronische post of een soortgelijke vorm van individuele communicatie tot stand komt.

5. Een overeenkomst die tot stand is gekomen onder invloed van het niet naleven door de dienstverlener van zijn in lid 1 genoemde verplichting, is vernietigbaar. Indien de dienstverlener zijn in lid 1 genoemde verplichting niet is nagekomen, wordt vermoed dat een overeenkomst onder invloed daarvan tot stand is gekomen.

6. Van dit artikel kan slechts worden afgeweken tussen partijen die handelen in de uitoefening van een beroep of bedrijf.

Afdeling 2a. Informatie over dienstverrichters en hun diensten naar aanleiding van de dienstenrichtlijn

Art. 230a In deze afdeling wordt verstaan onder:

afnemer: natuurlijke persoon die onderdaan is van een lidstaat of die rechten heeft die hem door communautaire besluiten zijn verleend, of een rechtspersoon in de zin van artikel 48 van het Verdrag die in een lidstaat is gevestigd en, al dan niet voor beroepsdoeleinden, van een dienst gebruik maakt of wil maken;

bevoegde instantie: bestuursorgaan, een ander orgaan of een autoriteit, dat of die een toezichhoudende, vergunning-verlenende of regelgevende rol vervult ten aanzien van diensten;

centraal loket: het centraal loket, bedoeld in artikel 5, eerste lid, van de Dienstenwet;

dienst: economische activiteit, anders dan in loondienst, die gewoonlijk tegen vergoeding geschiedt, als bedoeld in artikel 50 van het Verdrag;

dienstverrichter: natuurlijke persoon die onderdaan is van een lidstaat of een rechtspersoon in de zin van artikel 48 van het Verdrag, die in een lidstaat is gevestigd en die een dienst aanbiedt of verricht;

lidstaat: lidstaat van de Europese Unie of van de Europese Economische Ruimte;

vergunning: beslissing, uitdrukkelijk of stilzwijgend, over de toegang tot of de uitoefening van een dienst;

vergunningstelsel: procedure die voor een dienstverrichter of afnemer de verplichting inhoudt bij een bevoegde instantie stappen te ondernemen ter verkrijging van een vergunning.

Art. 230b De dienstverrichter die diensten verricht als bedoeld in richtlijn 2006/123/EG van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 12 december 2006 betreffende diensten op de interne markt (PbEU L 376), stelt de afnemer van die diensten de volgende gegevens ter beschikking:

1. zijn naam, rechtspositie en rechtsvorm, het geografisch adres waar hij is gevestigd, zijn adresgegevens, zodat de afnemers hem snel kunnen bereiken en rechtstreeks met hem kunnen communiceren, eventueel langs elektronische weg;

2. wanneer de dienstverrichter in een handelsregister of in een vergelijkbaar openbaar register is ingeschreven, de naam van dat register en het nummer waaronder hij is ingeschreven, of gelijkwaardige gegevens uit dat register die ter identificatie dienen;

3. wanneer voor de activiteit een vergunningstelsel geldt, de adresgegevens van de bevoegde instantie of van het centraal loket;

4. wanneer de dienstverrichter een btw-plichtige activiteit uitoefent, het nummer bedoeld in artikel 214, eerste lid, onder a, van Richtlijn 2006/112/EG van de Raad van de Europese Unie van 28 november 2006 betreffende het Gemeenschappelijk stelsel van belasting over de toegevoegde waarde (PbEU L 347);

5. voor geregelende beroepen: elke beroepsorde of vergelijkbare organisatie waarbij de dienstverrichter is ingeschreven, alsmede de beroepstitel en de lidstaat waar die is verleend;

6. in voorkomend geval, de algemene voorwaarden en bepalingen die de dienstverrichter hanteert;

7. het eventuele bestaan van door de dienstverrichter gehanteerde contractuele bepalingen betreffende het op de overeenkomst toepasselijke recht of de bevoegde rechter;

8. het eventuele bestaan van niet bij wet voorgeschreven garantie na verkoop;

9. de prijs van de dienst wanneer de dienstverrichter de prijs van een bepaald soort dienst vooraf heeft vastgesteld;

10. de belangrijkste kenmerken van de dienst wanneer deze niet uit de context blijken;

11. de in artikel 23, lid 1 van de in de aanhef van dit artikel genoemde richtlijn, bedoelde verzekering of waarborgen, met name de adresgegevens van de verzekeraar of de borg en de geografische dekking;

12. adresgegevens, met name een postadres, faxnummer of e-mailadres en een telefoonnummer, waar alle afnemers, ook die die in andere lidstaten verblijven, een klacht kunnen indienen of informatie over de verrichte dienst kunnen vragen. Indien dit niet hun gebruikelijke correspondentieadres is, wordt hun wettelijke adres verstrekt. Op eventuele klachten wordt zo snel mogelijk gereageerd en alles wordt in het werk gesteld om een bevredigende oplossing te vinden;

13. wanneer een dienstverrichter gebonden is aan een gedragscode of lid is van een handelsvereniging of beroepsorde die voorziet in een regeling voor buitengerechtelijke geschillenbeslechting, wordt dienaangaande informatie verstrekt. De dienstverrichter vermeldt dit in elk document waarin zijn diensten in detail worden beschreven en geeft daarbij aan

hoe toegang kan worden verkregen tot gedetailleerde informatie over de kenmerken en toepassingsvoorwaarden van deze regeling.

Art. 230c De in artikel 230b bedoelde informatie, naar keuze van de dienstverrichter, bedoeld in artikel 230b, aanhef:

1. wordt op eigen initiatief door de dienstverrichter verstrekt;
2. is voor de afnemer gemakkelijk toegankelijk op de plaats waar de dienst wordt verricht of de overeenkomst wordt gesloten;
3. is voor de afnemer gemakkelijk elektronisch toegankelijk op een door de dienstverrichter meegedeeld adres;
4. is opgenomen in alle door de dienstverrichter aan de afnemer verstrekte documenten waarin deze diensten in detail worden beschreven.

Art. 230d De dienstverrichters, bedoeld in artikel 230b, aanhef, verstrekken de afnemer van diensten op diens verzoek de volgende aanvullende informatie:

1. wanneer de dienstverrichter de prijs van een bepaald soort dienst niet vooraf heeft vastgesteld, de prijs van de dienst of, indien de precieze prijs niet kan worden gegeven, de manier waarop de prijs wordt berekend, zodat de afnemer de prijs kan controleren, of een voldoende gedetailleerde kostenraming;
2. voor gereguleerde beroepen, een verwijzing naar de in de lidstaat van vestiging geldende beroepsregels en de wijze waarop hierin inzage kan worden verkregen;
3. informatie over hun multidisciplinaire activiteiten en partnerschappen die rechtstreeks verband houden met de betrokken dienst, en over de maatregelen die zij ter voorkoming van belangenconflicten hebben genomen. Deze informatie is opgenomen in elk informatiedocument waarin dienstverrichters hun diensten in detail beschrijven;
4. gedragscodes die op dienstverrichters van toepassing zijn, alsmede het adres waar zij elektronisch kunnen worden geraadpleegd en de beschikbare talen waarin deze codes kunnen worden geraadpleegd.

Art. 230e. De informatie, bedoeld in deze afdeling, is correct, helder en ondubbelzinnig. De informatie wordt tijdig voor de sluiting van een schriftelijke overeenkomst of, indien er geen schriftelijke overeenkomst is, voor de verrichting van de dienst meegedeeld of beschikbaar gesteld.

Art. 230f Bij algemene maatregel van bestuur kunnen nadere regels worden gesteld ter uitvoering van besluiten op grond van artikel 22, zesde lid, van richtlijn 2006/123/EG van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 12 december 2006 betreffende diensten op de interne markt (PbEU L 376).

Afdeling 3. Algemene voorwaarden

Art. 231. In deze afdeling wordt verstaan onder:

- a. algemene voorwaarden: een of meer bedingen die zijn opgesteld teneinde in een aantal overeenkomsten te worden opgenomen, met uitzondering van bedingen die de kern van de prestaties aangeven, voor zover deze laatstgenoemde bedingen duidelijk en begrijpelijk zijn geformuleerd;
- b. gebruiker: degene die algemene voorwaarden in een overeenkomst gebruikt;
- c. wederpartij: degene die door ondertekening van een geschrift of op andere wijze de gelding van algemene voorwaarden heeft aanvaard.

Art. 232. Een wederpartij is ook dan aan de algemene voorwaarden gebonden als bij het sluiten van de overeenkomst de gebruiker begreep of moest begrijpen dat zij de inhoud daarvan niet kende.

Art. 233. Een beding in algemene voorwaarden is vernietigbaar

- a. indien het, gelet op de aard en de overige inhoud van de overeenkomst, de wijze waarop de voorwaarden zijn tot stand gekomen, de wederzijds kenbare belangen van partijen en de overige omstandigheden van het geval, onredelijk bezwarend is voor de wederpartij; of
- b. indien de gebruiker aan de wederpartij niet een redelijke mogelijkheid heeft geboden om van de algemene voorwaarden kennis te nemen.

Art. 234. 1. De gebruiker heeft aan de wederpartij de in artikel 233 onder *b* bedoelde mogelijkheid geboden, indien hij

- a. hetzij de algemene voorwaarden voor of bij het sluiten van de overeenkomst aan de wederpartij ter hand heeft gesteld,
- b. hetzij, indien dit redelijkerwijs niet mogelijk is, voor de totstandkoming van de overeenkomst aan de wederpartij heeft bekend gemaakt dat de voorwaarden bij hem ter inzage liggen of bij een door hem opgegeven Kamer van Koophandel en Fabrieken of een griffie van een gerecht zijn gedeponneerd, alsmede dat zij op verzoek zullen worden toegesonden,

c. hetzij, indien de overeenkomst langs elektronische weg tot stand komt, de algemene voorwaarden voor of bij het sluiten van de overeenkomst aan de wederpartij langs elektronische weg ter beschikking heeft gesteld op een zodanige wijze dat deze door hem kunnen worden opgeslagen en voor hem toegankelijk zijn ten behoeve van latere kennisgeving of, indien dit redelijkerwijs niet mogelijk is, voor de totstandkoming van de overeenkomst aan de wederpartij heeft bekend gemaakt waar van de voorwaarden langs elektronische weg kan worden kennisgenomen, alsmede dat zij op verzoek langs elektronische weg of op andere wijze zullen worden toegezonden.

2. Indien de voorwaarden niet voor of bij het sluiten van de overeenkomst aan de wederpartij zijn ter hand gesteld, zijn de bedingen tevens vernietigbaar indien de gebruiker de voorwaarden niet op verzoek van de wederpartij onverwijld op zijn kosten aan haar toezendt.

3. Het in de leden 1 onder *b* en 2 omtrent de verplichting tot toezending bepaalde is niet van toepassing, voor zover deze toezending redelijkerwijze niet van de gebruiker kan worden gevergd.

Art. 235. 1. Op de vernietigingsgronden bedoeld in de artikelen 233 en 234 kan geen beroep worden gedaan door *a.* een rechtspersoon bedoeld in artikel 360 van Boek 2, die ten tijde van het sluiten van de overeenkomst laatstelijk zijn jaarrekening openbaar heeft gemaakt, of ten aanzien waarvan op dat tijdstip laatstelijk artikel 403 lid 1 van Boek 2 is toegepast;

b. een partij op wie het onder *a* bepaalde niet van toepassing is, indien op voormeld tijdstip bij haar vijftig of meer personen werkzaam zijn of op dat tijdstip uit een opgave krachtens de Handelsregisterwet 1996 blijkt dat bij haar vijftig of meer personen werkzaam zijn.

2. Op de vernietigingsgrond bedoeld in artikel 233 onder *a*, kan mede een beroep worden gedaan door een partij voor wie de algemene voorwaarden door een gevolmachtigde zijn gebruikt, mits de wederpartij meermalen overeenkomsten sluit waarop dezelfde of nagenoeg dezelfde algemene voorwaarden van toepassing zijn.

3. Op de vernietigingsgronden bedoeld in de artikelen 233 en 234, kan geen beroep worden gedaan door een partij die meermalen dezelfde of nagenoeg dezelfde algemene voorwaarden in haar overeenkomsten gebruikt.

4. De termijn bedoeld in artikel 52 lid 1 onder *d* van Boek 3, begint met de aanvang van de dag, volgende op die waarop een beroep op het beding is gedaan.

Art. 236. Bij een overeenkomst tussen een gebruiker en een wederpartij, natuurlijk persoon, die niet handelt in de uitoefening van een beroep of bedrijf, wordt als onredelijk bezwarend aangemerkt een in de algemene voorwaarden voorkomend beding

a. dat de wederpartij geheel en onvoorwaardelijk het recht ontnemt de door de gebruiker toegezegde prestatie op te eisen;

b. dat de aan de wederpartij toekomende bevoegdheid tot ontbinding, zoals deze in afdeling 5 van titel 5 is geregeld, uitsluit of beperkt;

c. dat een de wederpartij volgens de wet toekomende bevoegdheid tot opschorting van de nakoming uitsluit of beperkt of de gebruiker een verdergaande bevoegdheid tot opschorting verleent dan hem volgens de wet toekomt;

d. dat de beoordeling van de vraag of de gebruiker in de nakoming van een of meer van zijn verbintenissen is te kort geschoten aan hem zelf overlaat, of dat de uitoefening van de rechten die de wederpartij ter zake van een zodanige tekortkoming volgens de wet toekomen, afhankelijk stelt van de voorwaarde dat deze eerst een derde in rechte heeft aangesproken;

e. krachtens hetwelk de wederpartij aan de gebruiker bij voorbaat toestemming verleent zijn uit de overeenkomst voortvloeiende verplichtingen op een der in afdeling 3 van titel 2 bedoelde wijzen op een derde te doen overgaan, tenzij de wederpartij te allen tijde de bevoegdheid heeft de overeenkomst te ontbinden, of de gebruiker jegens de wederpartij aansprakelijk is voor de nakoming door de derde, of de overgang plaatsvindt in verband met de overdracht van een onderneming waartoe zowel die verplichtingen als de daartegenover bedongen rechten behoren;

f. dat voor het geval uit de overeenkomst voor de gebruiker voortvloeiende rechten op een derde overgaan, ertoe strekt bevoegdheden of verweermiddelen die de wederpartij volgens de wet jegens die derde zou kunnen doen gelden, uit te sluiten of te beperken;

g. dat een wettelijke verjarings- of vervaltermijn waarbinnen de wederpartij enig recht moet geldend maken, tot een verjarings- onderscheidenlijk vervaltermijn van minder dan een jaar verkort;

h. dat voor het geval bij de uitvoering van de overeenkomst schade aan een derde wordt toegebracht door de gebruiker of door een persoon of zaak waarvoor deze aansprakelijk is, de wederpartij verplicht deze schade hetzij aan de derde te vergoeden, hetzij in haar verhouding tot de gebruiker voor een groter deel te dragen dan waartoe zij volgens de wet verplicht zou zijn;

i. dat de gebruiker de bevoegdheid geeft de door hem bedongen prijs binnen drie maanden na het sluiten van de overeenkomst te verhogen, tenzij de wederpartij bevoegd is in dat geval de overeenkomst te ontbinden;

j. dat in geval van een overeenkomst tot het geregeld afleveren van zaken, elektriciteit daaronder begrepen, of tot het geregeld doen van verrichtingen, leidt tot stilziggende verlenging of vernieuwing van meer dan een jaar;

k. dat de bevoegdheid van de wederpartij om bewijs te leveren uitsluit of beperkt, of dat de uit de wet voortvloeiende verdeling van de bewijslast ten nadele van de wederpartij wijzigt, hetzij doordat het een verklaring van haar bevat omtrent de deugdelijkheid van de haar verschuldigde prestatie, hetzij doordat het haar belast met het bewijs dat een tekortkoming van de gebruiker aan hem kan worden toegerekend;

- l.* dat ten nadele van de wederpartij afwijkt van artikel 37 van Boek 3, tenzij het betrekking heeft op de vorm van door de wederpartij af te leggen verklaringen of bepaalt dat de gebruiker het hem door de wederpartij opgegeven adres als zodanig mag blijven beschouwen totdat hem een nieuw adres is meegedeeld;
- m.* waarbij een wederpartij die bij het aangaan van de overeenkomst werkelijke woonplaats in een gemeente in Nederland heeft, woonplaats kiest anders dan voor het geval zij te eniger tijd geen bekende werkelijke woonplaats in die gemeente zal hebben, tenzij de overeenkomst betrekking heeft op een registergoed en woonplaats ten kantore van een notaris wordt gekozen;
- n.* dat voorziet in de beslechting van een geschil door een ander dan hetzij de rechter die volgens de wet bevoegd zou zijn, hetzij een of meer arbiters, tenzij het de wederpartij een termijn gunt van tenminste een maand nadat de gebruiker zich schriftelijk jegens haar op het beding heeft beroepen, om voor beslechting van het geschil door de volgens de wet bevoegde rechter te kiezen.

Art. 237. Bij een overeenkomst tussen een gebruiker en een wederpartij, natuurlijk persoon, die niet handelt in de uitoefening van een beroep of bedrijf, wordt vermoed onredelijk bezwarend te zijn een in de algemene voorwaarden voorkomend beding

- a.* dat de gebruiker een, gelet op de omstandigheden van het geval, ongebruikelijk lange of onvoldoende bepaalde termijn geeft om op een aanbod of een andere verklaring van de wederpartij te reageren;
- b.* dat de inhoud van de verplichtingen van de gebruiker wezenlijk beperkt ten opzichte van hetgeen de wederpartij, mede gelet op de wettelijke regels die op de overeenkomst betrekking hebben, zonder dat beding redelijkerwijs mocht verwachten;
- c.* dat de gebruiker de bevoegdheid verleent een prestatie te verschaffen die wezenlijk van de toegezegde prestatie afwijkt, tenzij de wederpartij bevoegd is in dat geval de overeenkomst te ontbinden;
- d.* dat de gebruiker van zijn gebondenheid aan de overeenkomst bevrijdt of hem de bevoegdheid daartoe geeft anders dan op in de overeenkomst vermelde gronden welke van dien aard zijn dat deze gebondenheid niet meer van hem kan worden gevergd;
- e.* dat de gebruiker een ongebruikelijk lange of onvoldoende bepaalde termijn voor de nakoming geeft;
- f.* dat de gebruiker of een derde geheel of ten dele bevrijdt van een wettelijke verplichting tot schadevergoeding;
- g.* dat een de wederpartij volgens de wet toekomstige bevoegdheid tot verrekening uitsluit of beperkt of de gebruiker een verdergaande bevoegdheid tot verrekening verleent dan hem volgens de wet toekomt;
- h.* dat als sanctie op bepaalde gedragingen van de wederpartij, nalaten daaronder begrepen, verval stelt van haar toekomstige rechten of van de bevoegdheid bepaalde verweren te voeren, behoudens voor zover deze gedragingen het verval van die rechten of verweren rechtvaardigen;
- i.* dat voor het geval de overeenkomst wordt beëindigd anders dan op grond van het feit dat de wederpartij in de nakoming van haar verbintenis is tekort geschoten, de wederpartij verplicht een geldsom te betalen, behoudens voor zover het betreft een redelijke vergoeding voor door de gebruiker geleden verlies of gederfde winst;
- j.* dat de wederpartij verplicht tot het sluiten van een overeenkomst met de gebruiker of met een derde, tenzij dit, mede gelet op het verband van die overeenkomst met de in dit artikel bedoelde overeenkomst, redelijkerwijze van de wederpartij kan worden gevergd;
- k.* dat voor een overeenkomst als bedoeld in artikel 236 onder *j* een duur bepaalt van meer dan een jaar, tenzij de wederpartij de bevoegdheid heeft de overeenkomst telkens na een jaar op te zeggen;
- l.* dat de wederpartij aan een opzegtermijn bindt die langer is dan drie maanden of langer dan de termijn waarop de gebruiker de overeenkomst kan opzeggen;
- m.* dat voor de geldigheid van een door de wederpartij te verrichten verklaring een strengere vorm dan het vereiste van een onderhandse akte stelt;
- n.* dat bepaalt dat een door de wederpartij verleende volmacht onherroepelijk is of niet eindigt door haar dood of ondercuratelestelling, tenzij de volmacht strekt tot levering van een registergoed.

Art. 238. 1. Bij een overeenkomst als bedoeld in de artikelen 236 en 237, kan jegens de wederpartij geen beroep worden gedaan

- a.* op het feit dat de overeenkomst in naam van een derde is gesloten, indien dit beroep berust op het enkele feit dat een beding van deze strekking in de algemene voorwaarden voorkomt;
 - b.* op het feit dat de algemene voorwaarden beperkingen bevatten van de bevoegdheid van een gevolmachtigde van de gebruiker, die zo ongebruikelijk zijn dat de wederpartij ze zonder het beding niet behoefde te verwachten, tenzij zij ze kende.
2. Bij een overeenkomst als bedoeld in de artikelen 236 en 237 moeten de bedingen duidelijk en begrijpelijk zijn opgesteld. Bij twijfel over de betekenis van een beding, prevaleert de voor de wederpartij gunstigste uitleg.

Art. 239. 1. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen de onderdelen *a-n* van artikel 237 worden gewijzigd en kan hun toepassingsgebied worden beperkt.

- 2. Alvorens een voordracht tot vaststelling, wijziging of intrekking van een maatregel als bedoeld in het eerste lid te doen, kan Onze Minister van Justitie de naar zijn oordeel representatieve organisaties van hen die bij het sluiten van de overeenkomsten waarop de maatregel betrekking heeft, algemene voorwaarden plegen te gebruiken en van hen die bij die overeenkomsten als hun wederpartij plegen op te treden, horen.

3. Een besluit als in het eerste lid bedoeld wordt zodra het is vastgesteld toegezonden aan de voorzitters van de beide Kamers van de Staten-Generaal. Een dergelijk besluit treedt niet in werking dan nadat twee maanden zijn verstreken sinds de datum van uitgifte van het *Staatsblad* waarin het is geplaatst.

Art. 240. 1. Op vordering van een rechtspersoon als bedoeld in lid 3 kunnen bepaalde bedingen in bepaalde algemene voorwaarden onredelijk bezwarend worden verklaard; de artikelen 233 onder a, 236 en 237 zijn van overeenkomstige toepassing. Voor de toepassing van de vorige zin wordt een beding in algemene voorwaarden dat in strijd is met een dwingende wetsbepaling, als onredelijk bezwarend aangemerkt. Bij de beoordeling van een beding blijft de uitleggregel van artikel 238 lid 2, tweede zin, buiten toepassing.

2. De vordering kan worden ingesteld tegen de gebruiker, alsmede tegen een rechtspersoon met volledige rechtsbevoegdheid die ten doel heeft de behartiging van de belangen van personen die een beroep of bedrijf uitoefenen, indien hij het gebruik van de algemene voorwaarden door die personen bevordert.

3. De vordering komt toe aan rechtspersonen met volledige rechtsbevoegdheid die ten doel hebben de behartiging van belangen van personen die een beroep of bedrijf uitoefenen of van eindgebruikers van niet voor een beroep of bedrijf bestemde goederen of diensten. Zij kan slechts betrekking hebben op algemene voorwaarden die worden gebruikt of bestemd zijn te worden gebruikt in overeenkomsten met personen wier belangen door de rechtspersoon worden behartigd.

4. De eiser is niet ontvankelijk indien niet blijkt dat hij, alvorens de vordering in te stellen, de gebruiker of, in het geval bedoeld in artikel 1003 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering, de aldaar bedoelde vereniging, de gelegenheid heeft geboden om in onderling overleg de algemene voorwaarden zodanig te wijzigen dat de bezwaren die grond voor de vordering zouden opleveren, zijn weggenomen. Een termijn van twee weken na de ontvangst van een verzoek tot overleg onder vermelding van de bezwaren, is daartoe in elk geval voldoende.

5. Voor zover een rechtspersoon met het gebruik van bedingen in algemene voorwaarden heeft ingestemd, komt hem geen vordering als bedoeld in lid 1 toe.

6. Met een rechtspersoon als bedoeld in lid 3 wordt gelijk gesteld een organisatie of openbaar lichaam met zetel buiten Nederland welke geplaatst is op de lijst, bedoeld in artikel 4 lid 3 van richtlijn nr. 98/27/EG van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 19 mei 1998 betreffende het doen staken van inbreuken in het raam van de bescherming van consumentenbelangen (PbEG L 166), mits de vordering betrekking heeft op algemene voorwaarden die worden gebruikt of bestemd zijn te worden gebruikt in overeenkomsten met personen die hun gewone verblijfplaats hebben in het land waar de organisatie of het openbaar lichaam gezeteld is, en de organisatie deze belangen ingevolge haar doelstelling behartigt of aan het openbaar lichaam de behartiging van deze belangen is toevertrouwd.

Art. 241. 1. Het Gerechtshof te 's-Gravenhage is bij uitsluiting bevoegd tot kennisneming van vorderingen als in het vorige artikel bedoeld.

2. De in het vorige artikel bedoelde rechtspersonen hebben de bevoegdheden, geregeld in de artikelen 217 en 376 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering; artikel 379 van dat wetboek is niet van toepassing.

3. Op vordering van de eiser kan aan de uitspraak worden verbonden

a. een verbod van het gebruik van de door de uitspraak getroffen bedingen of van het bevorderen daarvan;

b. een gebod om een aanbeveling tot het gebruik van deze bedingen te herroepen;

c. een veroordeling tot het openbaar maken of laten openbaar maken van de uitspraak, zulks op door de rechter te bepalen wijze en op kosten van de door de rechter aan te geven partij of partijen.

4. De rechter kan in zijn uitspraak aangeven op welke wijze het onredelijk bezwarend karakter van de bedingen waarop de uitspraak betrekking heeft, kan worden weggenomen.

5. Geschillen terzake van de tenuitvoerlegging van de in lid 3 bedoelde veroordelingen, alsmede van de veroordeling tot betaling van een dwangsom, zo deze is opgelegd, worden bij uitsluiting door het Gerechtshof te 's-Gravenhage beslist.

6. Tot kennisneming van vorderingen in kort geding strekkende tot veroordelingen als bedoeld in lid 3, ingesteld door rechtspersonen als bedoeld in artikel 240 lid 3, is de voorzieningenrechter van de rechtbank te 's-Gravenhage bij uitsluiting bevoegd. Lid 5, alsmede de artikelen 62, 116 lid 2, 1003, 1005, 1006 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering zijn van overeenkomstige toepassing.

Art. 242. 1. Op vordering van een of meer van degenen tegen wie de in artikel 240 lid 1 bedoelde uitspraak is gedaan, kan de rechter die uitspraak wijzigen of opheffen op grond dat zij tengevolge van een wijziging in de omstandigheden niet langer gerechtvaardigd is. De vordering wordt ingesteld tegen de rechtspersoon op wiens vordering de uitspraak was gedaan.

2. Indien de rechtspersoon op wiens vordering de uitspraak was gedaan, is ontbonden, wordt de zaak met een verzoekschrift ingeleid. Voor de toepassing van artikel 279 lid 1 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering worden rechtspersonen als bedoeld in artikel 240 lid 3 als belanghebbenden aangemerkt.

3. Artikel 241 leden 1, 2, 3 onder c en 5 is van overeenkomstige toepassing.

4. De vorige leden zijn niet van toepassing voor zover de uitspraak betrekking had op een beding dat door de wet als onredelijk bezwarend wordt aangemerkt.

Art. 243. Een beding in algemene voorwaarden dat door degene jegens wie een verbod tot gebruik ervan is uitgesproken, in strijd met het verbod in een overeenkomst wordt opgenomen, is vernietigbaar. Artikel 235 is van overeenkomstige toepassing.

Art. 244. 1. Een persoon die handelt in de uitoefening van een beroep of bedrijf, kan geen beroep doen op een beding in een overeenkomst met een partij die terzake van de goederen of diensten waarop die overeenkomst betrekking heeft, met gebruikmaking van algemene voorwaarden overeenkomsten met haar afnemers heeft gesloten, voor zover een beroep op dat beding onredelijk zou zijn wegens zijn nauwe samenhang met een in de algemene voorwaarden voorkomend beding dat krachtens deze afdeling is vernietigd of door een uitspraak als bedoeld in artikel 240 lid 1 is getroffen.

2. Is tegen de gebruiker een vordering als bedoeld in artikel 240 lid 1 ingesteld, dan is hij bevoegd die persoon in het geding te roepen teneinde voor recht te horen verklaren dat een beroep als bedoeld in het vorige lid onredelijk zou zijn. Artikel 241 leden 2, 3 onder c, 4 en 5 alsmede de artikelen 210, 211 en 215 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering zijn van overeenkomstige toepassing.

3. Op de uitspraak is artikel 242 van overeenkomstige toepassing.

4. Op eerdere overeenkomsten met betrekking tot de voormelde goederen en diensten zijn de leden 1-3 van overeenkomstige toepassing.

Art. 245. Deze afdeling is noch van toepassing op arbeidsovereenkomsten, noch op collectieve arbeidsovereenkomsten.

Art. 246. Noch van de artikelen 231-244, noch van de bepalingen van de in artikel 239 lid 1 bedoelde algemene maatregelen van bestuur kan worden afgeweken. De bevoegdheid om een beding krachtens deze afdeling door een buitengerechtigde verklaring te vernietigen, kan niet worden uitgesloten.

Art. 247. 1. Op overeenkomsten tussen partijen die handelen in de uitoefening van een beroep of bedrijf en die beide in Nederland gevestigd zijn, is deze afdeling van toepassing, ongeacht het recht dat de overeenkomst beheerst.

2. Op overeenkomsten tussen partijen die handelen in de uitoefening van een beroep of bedrijf en die niet beide in Nederland gevestigd zijn, is deze afdeling niet van toepassing, ongeacht het recht dat de overeenkomst beheerst.

3. Een partij is in de zin van de leden 1 en 2 in Nederland gevestigd, indien haar hoofdvestiging, of, zo de prestatie volgens de overeenkomst door een andere vestiging dan de hoofdvestiging moet worden verricht, deze andere vestiging zich in Nederland bevindt.

4. Op overeenkomsten tussen een gebruiker en een wederpartij, natuurlijk persoon, die niet handelt in de uitoefening van een beroep of bedrijf, is, indien de wederpartij haar gewone verblijfplaats in Nederland heeft, deze afdeling van toepassing, ongeacht het recht dat de overeenkomst beheerst.

12.1.3. Boek 7: Bijzondere overeenkomsten

Titel 1: Koop en ruil

(...)

Art. 5. 1. In deze titel wordt verstaan onder "consumentenkoop": de koop met betrekking tot een roerende zaak, elektriciteit daaronder begrepen, die wordt gesloten door een verkoper die handelt in de uitoefening van een beroep of bedrijf, en een koper, natuurlijk persoon, die niet handelt in de uitoefening van een beroep of bedrijf.

2. Wordt de zaak verkocht door een gevolmachtigde die handelt in de uitoefening van beroep of bedrijf, dan wordt de koop aangemerkt als een consumentenkoop, tenzij de koper ten tijde van het sluiten van de overeenkomst weet dat de volmachtgever niet handelt in de uitoefening van een beroep of bedrijf.

3. De vorige leden zijn niet van toepassing indien de overeenkomst door leidingen naar de verbruiker aangevoerd water betreft.

4. Indien de te leveren roerende zaak nog tot stand moet worden gebracht en de overeenkomst krachtens welke deze zaak moet worden geleverd voldoet aan de omschrijving van artikel 750, dan wordt de overeenkomst mede als een consumentenkoop aangemerkt indien de overeenkomst wordt gesloten door een aannemer die handelt in de uitoefening van een beroep of bedrijf, en een opdrachtgever, natuurlijk persoon, die niet handelt in de uitoefening van een beroep of bedrijf. De bepalingen van deze titel en die van afdeling 1 van titel 12 zijn naast elkaar van toepassing. In geval van strijd zijn de bepalingen van deze titel van toepassing.

Art. 6. 1. Bij een consumentenkoop kan van de afdelingen 1-7 van deze titel niet ten nadele van de koper worden afgeweken en kunnen de rechten en vorderingen die de wet aan de koper ter zake van een tekortkoming in de nakoming van de verplichtingen van de verkoper toekent, niet worden beperkt of uitgesloten.

2. Lid 1 is niet van toepassing op de artikelen 11, 12, 13, 26 en 35, doch bedingen in algemene voorwaarden waarbij ten nadele van de koper wordt afgeweken van die artikelen, worden als onredelijk bezwarend aangemerkt.

3. De toepasselijkheid op de consumentenkoop van een recht dat de door de richtlijn nr. 99/44/EG van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 25 mei 1999 betreffende bepaalde aspecten van de verkoop van en de garanties voor consumptiegoederen (PbEG L 171) voorziene bescherming niet of slechts ten dele biedt, kan er niet toe leiden dat de koper de bescherming verliest die hem krachtens deze richtlijn wordt geboden door de dwingende bepalingen van het recht van de lidstaat van de Europese Unie of de andere staat die partij is bij de Overeenkomst betreffende de Europese Economische Ruimte, waar hij zijn gewone verblijfplaats heeft.

Art. 6a. 1. Indien in geval van een consumentenkoop in een garantie door de verkoper of de producent bepaalde eigenschappen zijn toegezegd, bij het ontbreken waarvan de koper bepaalde rechten of vorderingen worden toegekend, dan kan de koper deze uitoefenen onverminderd alle andere rechten of vorderingen die de wet de koper toekent.

2. In een garantie moet op duidelijke en begrijpelijke wijze worden vermeld welke in lid 1 bedoelde rechten of vorderingen een koper worden toegekend en moet worden vermeld dat deze een koper toekomen onverminderd de rechten of vorderingen die de wet hem toekent. Voorts moeten in een garantie de naam en het adres worden vermeld van de verkoper of de producent van wie de garantie afkomstig is, alsmede de duur en het gebied waarvoor de garantie geldt.

3. De in lid 2 bedoelde gegevens moeten de koper op zijn verlangen worden verstrekt. Dit geschiedt schriftelijk of op een andere ter beschikking van de koper staande en voor hem toegankelijke duurzame gegevensdrager.

4. De aan de koper door de verkoper of de producent in een garantiebewijs toegekende rechten of vorderingen komen hem ook toe indien de zaak niet de eigenschappen bezit die in een reclame door deze verkoper of producent zijn toegezegd.

5. In dit artikel wordt verstaan onder:

a. garantie: een in een garantiebewijs of reclame gedane toezegging als bedoeld in lid 1;

b. producent: de fabrikant van de zaak, degene die de zaak in de Europese Economische Ruimte invoert, alsmede een ieder die zich als producent presenteert door zijn naam, zijn merk of een ander onderscheidingsteken op de zaak aan te brengen.

Art. 7. 1. Degene aan wie een zaak is toegezonden en die redelijkerwijze mag aannemen dat deze toezending is geschied ten einde hem tot een koop te bewegen, is ongeacht enige andersluidende mededeling van de verzender jegens deze bevoegd de zaak om niet te behouden, tenzij het hem is toe te rekenen dat de toezending is geschied.

2. De toezending aan een natuurlijk persoon die niet handelt in de uitoefening van een beroep of bedrijf van een niet door deze bestelde zaak met het verzoek tot betaling van een prijs, terugzending of bewaring, is niet toegestaan. Wordt desalniettemin een zaak toegezonden als bedoeld in de eerste volzin, dan is het in lid 1 bepaalde omtrent de bevoegdheid, de zaak om niet te behouden, van overeenkomstige toepassing.

3. Indien de ontvanger in de gevallen, bedoeld in de leden 1–2, de zaak terugzendt, komen de kosten hiervan voor rekening van de verzender.

4. Lid 2 is van overeenkomstige toepassing op het verrichten ten behoeve van een natuurlijk persoon die niet handelt in de uitoefening van een beroep of bedrijf van een niet door deze opgedragen dienst.

(...)

Art. 17. 1. De afgeleverde zaak moet aan de overeenkomst beantwoorden.

2. Een zaak beantwoordt niet aan de overeenkomst indien zij, mede gelet op de aard van de zaak en de mededelingen die de verkoper over de zaak heeft gedaan, niet de eigenschappen bezit die de koper op grond van de overeenkomst mocht verwachten. De koper mag verwachten dat de zaak de eigenschappen bezit die voor een normaal gebruik daarvan nodig zijn en waarvan hij de aanwezigheid niet behoefde te betwijfelen, alsmede de eigenschappen die nodig zijn voor een bijzonder gebruik dat bij de overeenkomst is voorzien.

3. Een andere zaak dan is overeengekomen, of een zaak van een andere soort, beantwoordt evenmin aan de overeenkomst. Hetzelfde geldt indien het afgeleverde in getal, maat of gewicht van het overeengekomene afwijkt.

4. Is aan de koper een monster of model getoond of verstrekt, dan moet de zaak daarmee overeenstemmen, tenzij het slechts bij wijze van aanduiding werd verstrekt zonder dat de zaak daaraan behoefde te beantwoorden.

5. De koper kan zich er niet op beroepen dat de zaak niet aan de overeenkomst beantwoordt wanneer hem dit ten tijde van het sluiten van de overeenkomst bekend was of redelijkerwijs bekend kon zijn. Ook kan de koper zich er niet op beroepen dat de zaak niet aan de overeenkomst beantwoordt wanneer dit te wijten is aan gebreken of ongeschiktheid van grondstoffen afkomstig van de koper, tenzij de verkoper hem voor deze gebreken of ongeschiktheid had moeten waarschuwen.

6. Bij koop van een onroerende zaak wordt vermelding van de oppervlakte vermoed slechts als aanduiding bedoeld te zijn, zonder dat de zaak daaraan behoefde te beantwoorden.

Art. 18. 1. Bij de beoordeling van de vraag of een op grond van een consumentenkoop afgeleverde zaak aan de overeenkomst beantwoordt, gelden mededelingen die door of ten behoeve van een vorige verkoper van die zaak, handelend in de uitoefening van een beroep of bedrijf, omtrent de zaak zijn openbaar gemaakt, als mededelingen van de verkoper, behoudens voor zover deze een bepaalde mededeling kende noch behoorde te kennen of deze mededeling

uiterlijk ten tijde van het sluiten van de overeenkomst op een voor de koper duidelijke wijze is herroepen, dan wel de koop niet door deze mededeling beïnvloed kan zijn.

2. Bij een consumentenkoop wordt vermoed dat de zaak bij aflevering niet aan de overeenkomst heeft beantwoord, indien de afwijking van het overeengekomene zich binnen een termijn van zes maanden na aflevering openbaart, tenzij de aard van de zaak of de aard van de afwijking zich daartegen verzet.

3. Indien in geval van een consumentenkoop de verkoper verplicht is zorg te dragen voor de installatie van de zaak en deze installatie ondeugdelijk is uitgevoerd, wordt dit gelijkgesteld aan een gebrek aan overeenstemming van de zaak aan de overeenkomst. Hetzelfde geldt indien de installatie door de koper ondeugdelijk is uitgevoerd en dit te wijten is aan de montagevoorschriften die met de levering van de zaak aan de koper zijn verstrekt.

Art. 19. 1. In geval van een executoriale verkoop kan de koper zich er niet op beroepen dat de zaak behept is met een last of een beperking die er niet op had mogen rusten, of dat deze niet aan de overeenkomst beantwoordt, tenzij de verkoper dat wist.

2. Hetzelfde geldt indien de verkoop bij wijze van parate executie plaatsvindt, mits de koper dit wist of had moeten weten. Bij een consumentenkoop kan de koper zich er echter wel op beroepen dat de zaak niet aan de overeenkomst beantwoordt.

Art. 21. 1. Beantwoordt het afgeleverde niet aan de overeenkomst, dan kan de koper eisen:

a. aflevering van het ontbrekende;

b. herstel van de afgeleverde zaak, mits de verkoper hieraan redelijkerwijs kan voldoen;

c. vervanging van de afgeleverde zaak, tenzij de afwijking van het overeengekomene te gering is om dit te rechtvaardigen, dan wel de zaak na het tijdstip dat de koper redelijkerwijze met ongedaanmaking rekening moet houden, teniet of achteruit is gegaan doordat hij niet als een zorgvuldig schuldenaar voor het behoud ervan heeft gezorgd.

2. De kosten van nakoming van de in lid 1 bedoelde verplichtingen kunnen niet aan de koper in rekening worden gebracht.

3. De verkoper is verplicht om, mede gelet op de aard van de zaak en op het bijzondere gebruik van de zaak dat bij de overeenkomst is voorzien, binnen een redelijke termijn en zonder ernstige overlast voor de koper, zijn in lid 1 bedoelde verplichtingen na te komen.

4. Bij een consumentenkoop komt de koper in afwijking van lid 1 slechts dan geen herstel of vervanging van de afgeleverde zaak toe indien herstel of vervanging onmogelijk is of van de verkoper niet gevegd kan worden.

5. Herstel of vervanging kan bij een consumentenkoop van de verkoper niet gevegd worden indien de kosten daarvan in geen verhouding staan tot de kosten van uitoefening van een ander recht of een andere vordering die de koper toekomt, gelet op de waarde van de zaak indien zij aan de overeenkomst zou beantwoorden, de mate van afwijking van het overeengekomene en de vraag of de uitoefening van een ander recht of een andere vordering geen ernstige overlast voor de koper veroorzaakt.

6. Indien bij een consumentenkoop de verkoper niet binnen een redelijke tijd nadat hij daartoe door de koper schriftelijk is aangemaand, aan zijn verplichting tot herstel van de afgeleverde zaak heeft voldaan, is de koper bevoegd het herstel door een derde te doen plaatsvinden en de kosten daarvan op de verkoper te verhalen.

Art. 22. 1. Beantwoordt het afgeleverde niet aan de overeenkomst, dan heeft bij een consumentenkoop de koper voorts de bevoegdheid om:

a. de overeenkomst te ontbinden, tenzij de afwijking van het overeengekomene, gezien haar geringe betekenis, deze ontbinding met haar gevolgen niet rechtvaardigt;

b. de prijs te verminderen in evenredigheid met de mate van afwijking van het overeengekomene.

2. De in lid 1 bedoelde bevoegdheden ontstaan pas wanneer herstel en vervanging onmogelijk zijn of van de verkoper niet gevegd kunnen worden, danwel de verkoper tekort is geschoten in een verplichting als bedoeld in artikel 21 lid 3.

3. Voorzover daarvan in deze afdeling niet is afgeweken zijn op de in lid 1 onder b bedoelde bevoegdheid de bepalingen van afdeling 5 van titel 5 van Boek 6 omtrent ontbinding van een overeenkomst van overeenkomstige toepassing.

4. De rechten en bevoegdheden genoemd in lid 1 en de artikelen 20 en 21 komen de koper toe onverminderd alle andere rechten en vorderingen.

Art. 23. 1. De koper kan er geen beroep meer op doen dat hetgeen is afgeleverd niet aan de overeenkomst beantwoordt, indien hij de verkoper daarvan niet binnen bekwame tijd nadat hij dit heeft ontdekt of redelijkerwijs had behoren te ontdekken, kennis heeft gegeven. Blijkt echter aan de zaak een eigenschap te ontbreken die deze volgens de verkoper bezat, of heeft de afwijking betrekking op feiten die hij kende of behoorde te kennen doch die hij niet heeft meegedeeld, dan moet de kennisgeving binnen bekwame tijd na de ontdekking geschieden. Bij een consumentenkoop moet de kennisgeving binnen bekwame tijd na de ontdekking geschieden, waarbij een kennisgeving binnen een termijn van twee maanden na de ontdekking tijdig is.

2. Rechtsvorderingen en verweren, gegrond op feiten die de stelling zouden rechtvaardigen dat de afgeleverde zaak niet aan de overeenkomst beantwoordt, verjaren door verloop van twee jaren na de overeenkomstig het eerste lid gedane kennisgeving. Doch de koper behoudt de bevoegdheid om aan een vordering tot betaling van de prijs zijn recht op vermindering daarvan of op schadevergoeding tegen te werpen.

3. De termijn loopt niet zolang de koper zijn rechten niet kan uitoefenen als gevolg van opzet van de verkoper.

(...)

Art. 25. 1. Heeft de koper, in geval van een tekortkoming als bedoeld in artikel 24, een of meer van zijn rechten ter zake van die tekortkoming tegen de verkoper uitgeoefend, dan heeft de verkoper recht op schadevergoeding jegens degene van wie hij de zaak heeft gekocht, mits ook deze bij die overeenkomst in de uitoefening van zijn beroep of bedrijf heeft gehandeld. Kosten ter zake van verweer worden slechts vergoed voor zover zij in redelijkheid door de verkoper zijn gemaakt.

2. Van lid 1 kan niet ten nadele van de verkoper worden afgeweken.

3. Het recht op schadevergoeding krachtens lid 1 komt de verkoper niet toe indien de afwijking betrekking heeft op feiten die hij kende of behoorde te kennen, dan wel haar oorzaak vindt in een omstandigheid die is voorgevallen nadat de zaak aan hem werd afgeleverd.

4. Indien aan de zaak een eigenschap ontbreekt die deze volgens de verkoper bezat, is het recht van de verkoper op schadevergoeding krachtens lid 1 beperkt tot het bedrag waarop hij aanspraak had kunnen maken indien hij de toezegging niet had gedaan.

5. Op het verhaal krachtens eerdere koopovereenkomsten zijn de vorige leden van overeenkomstige toepassing.

6. De vorige leden zijn niet van toepassing voor zover het betreft schade als bedoeld in artikel 24 lid 2.

Afdeling 9A. Overeenkomsten op afstand

Art. 46a. In deze afdeling wordt verstaan onder:

a. overeenkomst op afstand: de overeenkomst waarbij, in het kader van een door de verkoper of dienstverlener georganiseerd systeem voor verkoop of dienstverlening op afstand, tot en met het sluiten van de overeenkomst uitsluitend gebruik wordt gemaakt van één of meer technieken voor communicatie op afstand;

b. koop op afstand: de overeenkomst op afstand die een consumentenkoop is;

c. overeenkomst op afstand tot het verrichten van diensten: de tot het verrichten van diensten strekkende overeenkomst op afstand tussen een dienstverlener die handelt in de uitoefening van een beroep of bedrijf en een wederpartij, natuurlijk persoon, die niet handelt in de uitoefening van een beroep of bedrijf;

d. financiële dienst: iedere dienst van bancaire aard of op het gebied van kredietverstrekking, verzekering, individuele pensioenen, beleggingen en betalingen;

e. techniek voor communicatie op afstand: een middel dat zonder gelijktijdige persoonlijke aanwezigheid van partijen kan worden gebruikt voor het sluiten van de overeenkomst op afstand;

f. communicatietechniekexploitant: een natuurlijke persoon of rechtspersoon die zijn bedrijf maakt van het ter beschikking stellen van één of meer technieken voor communicatie op afstand aan verkopers of dienstverleners;

g. richtlijn: richtlijn nr. 97/7/EG van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 20 mei 1997 betreffende de bescherming van de consument bij op afstand gesloten overeenkomsten (PbEG L 144);

h. richtlijn nr. 2002/65/EG: richtlijn nr. 2002/65/EG van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 23 september 2002 betreffende de verkoop op afstand van financiële diensten aan consumenten (PbEG L 271).

Art. 46b. 1. Artikel 5 lid 3 is niet van toepassing op koop op afstand.

2. Deze afdeling is niet van toepassing op de koop op afstand:

a. die wordt gesloten met gebruikmaking van distributieautomaten of geautomatiseerde handelsruimten;

b. op een veiling.

3. De artikelen 46c-46e en 46f lid 1 zijn niet van toepassing op de koop op afstand van hoofdzakelijk levensmiddelen die worden afgeleverd aan de koper op diens woon- of verblijfplaats of werkplek door frequent en op gezette tijden langskomende bezorgers.

Art. 46c. 1. Tijdig voordat de koop op afstand wordt gesloten, moeten aan de wederpartij met alle aan de gebruikte techniek voor communicatie op afstand aangepaste middelen en op duidelijke en begrijpelijke wijze, de volgende gegevens worden verstrekt, waarvan het commerciële oogmerk ondubbelzinnig moet blijken:

a. de identiteit en, indien de koop op afstand verplicht tot vooruitbetaling van de prijs of een gedeelte daarvan, het adres van de verkoper;

b. de belangrijkste kenmerken van de zaak;

c. de prijs, met inbegrip van alle belastingen, van de zaak;

d. voor zover van toepassing: de kosten van aflevering;

e. de wijze van betaling, aflevering of uitvoering van de koop op afstand;

f. het al dan niet van toepassing zijn van de mogelijkheid van ontbinding overeenkomstig de artikelen 46d lid 1 en 46e;

g. indien de kosten van het gebruik van de techniek voor communicatie op afstand worden berekend op een andere grondslag dan het basistarief: de hoogte van het geldende tarief;

h. de termijn voor de aanvaarding van het aanbod, dan wel de termijn voor het gestand doen van de prijs;

i. voor zover van toepassing, in geval van een koop op afstand die strekt tot voortdurende of periodieke aflevering van zaken: de minimale duur van de overeenkomst.

2. Tijdig bij de nakoming van de koop op afstand en, voor zover het niet aan derden af te leveren zaken betreft, uiterlijk bij de aflevering, moeten aan de koper op duidelijke en begrijpelijke wijze schriftelijk of, voor zover het de in de onderdelen a en c-e bedoelde gegevens betreft, op een andere te zijner beschikking staande en voor hem toegankelijke

duurzame gegevensdrager, de volgende gegevens worden verstrekt, behoudens voor zover zulks reeds is geschied voordat de koop op afstand werd gesloten:

- a. de gegevens, bedoeld in de onderdelen a-f van lid 1;
- b. de vereisten voor de gebruikmaking van het recht tot ontbinding overeenkomstig de artikelen 46d lid 1 en 46e lid 2;
- c. het bezoekadres van de vestiging van de verkoper waar de koper een klacht kan indienen;
- d. voor zover van toepassing: gegevens omtrent de garantie en omtrent in het kader van de koop op afstand aangeboden diensten;
- e. indien de koop op afstand een duur heeft van meer dan een jaar dan wel een onbepaalde duur: de vereisten voor opzegging van de overeenkomst.

Art. 46d. 1. Gedurende zeven werkdagen na de ontvangst van de zaak heeft de koper het recht de koop op afstand zonder opgave van redenen te ontbinden. Indien niet is voldaan aan alle in artikel 46c lid 2 gestelde eisen, bedraagt deze termijn drie maanden. De eerste zin is van overeenkomstige toepassing vanaf de voldoening binnen de in de tweede zin bedoelde termijn aan alle in artikel 46c lid 2 gestelde eisen.

2. In geval van ontbinding overeenkomstig lid 1 kan de verkoper, behoudens ten hoogste de rechtstreekse kosten van het terugzenden van de zaak, aan de koper geen vergoeding in rekening brengen.

3. In geval van ontbinding overeenkomstig lid 1 heeft de koper recht op kosteloze teruggave van het door hem aan de verkoper betaalde. De teruggave moet zo spoedig mogelijk en in ieder geval binnen dertig dagen na de ontbinding plaatsvinden.

4. De leden 1–3 zijn niet van toepassing op de koop op afstand:

a. van zaken waarvan de prijs gebonden is aan de schommelingen op de financiële markt, waarop de verkoper geen invloed heeft;

b. van zaken die:

- 1° zijn tot stand gebracht overeenkomstig specificaties van de koper;
- 2° duidelijk persoonlijk van aard zijn;
- 3° door hun aard niet kunnen worden teruggezonden;
- 4° snel kunnen bederven of verouderen;

c. van audio- en video-opnamen en computerprogrammatuur, indien de koper hun verzegeling heeft verbroken;

d. van kranten en tijdschriften.

Art. 46e. 1. Ontbinding van de koop op afstand overeenkomstig artikel 46d lid 1 brengt van rechtswege en zonder dat de koper een boete is verschuldigd de ontbinding mee van een overeenkomst die ertoe strekt dat de verkoper aan de koper ten behoeve van de voldoening van de prijs een geldsom leent.

2. In geval van ontbinding van de koop op afstand overeenkomstig artikel 46d lid 1 heeft de koper tevens het recht een ingevolge een overeenkomst tussen de verkoper en een derde aangegane overeenkomst die ertoe strekt dat de derde aan de koper ten behoeve van de voldoening van de prijs een geldsom leent, zonder boete te ontbinden.

Art. 46f. 1. Het verzuim van de verkoper treedt zonder ingebrekestelling in, wanneer de koop op afstand niet uiterlijk binnen dertig dagen, te rekenen van de dag waarop de koper zijn bestelling bij de verkoper heeft gedaan, is nagekomen, behalve voor zover de vertraging de verkoper niet kan worden toegerekend of nakoming reeds blijvend onmogelijk is.

2. Indien nakoming onmogelijk is doordat de gekochte zaak niet beschikbaar is, moet de koper daarvan zo spoedig mogelijk worden kennis gegeven en heeft hij recht op kosteloze teruggave van het door hem aan de verkoper betaalde. De teruggave moet zo spoedig mogelijk en in ieder geval binnen dertig dagen na de kennisgeving plaatsvinden.

3. Indien in het in lid 2 bedoelde geval de verkoper krachtens een voor dan wel bij het sluiten van de koop op afstand gemaakt beding de bevoegdheid heeft, een zaak van gelijke kwaliteit en prijs te geven, komen de kosten van het terugzenden van de zaak in geval van ontbinding van de koop op afstand overeenkomstig artikel 46d lid 1 ten laste van de verkoper. De koper moet daarvan op duidelijke en begrijpelijke wijze worden kennis gegeven.

Art. 46g. vervallen

Art. 46h. 1. Aan een natuurlijk persoon die niet handelt in de uitoefening van een beroep of bedrijf moeten bij het gebruik van de telefoon voor het doen van ongevraagde oproepen ter bevordering van de totstandkoming van een koop op afstand, aan het begin van elk gesprek duidelijk de identiteit van de verkoper, alsmede het commerciële oogmerk van de oproep worden medegedeeld.

2. Het gebruik van automatische oproepsystemen zonder menselijke tussenkomst, faxen en elektronische berichten voor het overbrengen van ongevraagde communicatie, ter bevordering van de totstandkoming van een koop op afstand, aan een natuurlijk persoon die niet handelt in de uitoefening van een beroep of bedrijf, is uitsluitend toegestaan, indien de desbetreffende persoon daarvoor voorafgaand toestemming heeft verleend onverminderd hetgeen is bepaald in lid 3.

3. Een ieder die elektronische contactgegevens voor elektronische berichten heeft verkregen in het kader van de verkoop van een zaak mag deze gegevens gebruiken voor het overbrengen van communicatie ter bevordering van de totstandkoming van een koop op afstand met betrekking tot eigen gelijksoortige zaken, mits bij de verkrijging van de contactgegevens aan de klant duidelijk en uitdrukkelijk de gelegenheid is geboden om kosteloos en op gemakkelijke

wijze verzet aan te tekenen tegen het gebruik van die elektronische contactgegevens, en, indien de klant hiervan geen gebruik heeft gemaakt, hem bij elke overgebrachte communicatie de mogelijkheid wordt geboden om onder dezelfde voorwaarden verzet aan te tekenen tegen het verder gebruik van zijn elektronische contactgegevens. Artikel 41, tweede lid, van de Wet bescherming persoonsgegevens is van overeenkomstige toepassing.

4. Bij het gebruik van elektronische berichten ter bevordering van de totstandkoming van een koop op afstand dienen te allen tijde de volgende gegevens te worden vermeld:

- a. de werkelijke identiteit van degene namens wie de communicatie wordt overgebracht, en
- b. een geldig postadres of nummer waaraan de ontvanger een verzoek tot beëindiging van dergelijke communicatie kan richten.

5. Het gebruik van andere dan de in lid 2 genoemde technieken voor communicatie op afstand voor het overbrengen van ongevraagde communicatie of het doen van ongevraagde mededelingen, ter bevordering van de totstandkoming van een koop op afstand, aan een natuurlijk persoon die niet handelt in de uitoefening van een beroep of bedrijf, is toegestaan, tenzij de desbetreffende persoon te kennen heeft gegeven dat hij communicatie of mededelingen waarbij van deze technieken gebruik wordt gemaakt, niet wenst te ontvangen.

6. Degene die ongevraagd communicatie overbrengt of mededelingen doet ter bevordering van de totstandkoming van een koop op afstand, neemt passende maatregelen om ten minste eenmaal per jaar de personen, bedoeld in lid 5, bekend te maken met de mogelijkheden tot het doen van een kennisgeving als bedoeld in lid 5. De bekendmaking kan via een of meer dag-, nieuws- of huis-aan-huisbladen of op een andere geschikte wijze plaatsvinden.

7. Aan de maatregelen, bedoeld in de leden 2 en 5, zijn voor de in die leden bedoelde personen geen kosten verbonden.

Art. 46i. 1. De artikelen 46b lid 2, 46c, 46d leden 1–3 en 4, onderdeel a, 46e en 46f leden 1 en 2 zijn van overeenkomstige toepassing op de overeenkomst op afstand tot het verrichten van diensten die niet een financiële dienst zijn.

2. In afwijking van lid 1 zijn de in dat lid genoemde artikelen niet van toepassing op de overeenkomst op afstand:

a. tot het verrichten van diensten, die wordt gesloten met een telecommunicatie-exploitant door gebruikmaking van een openbare telefoon;

b. tot aanneming van werk die strekt tot de bouw van een onroerende zaak.

3. In afwijking van lid 1 zijn de artikelen 46c–46e en 46f lid 1 niet van toepassing op de overeenkomst op afstand tot het verrichten van diensten die logies, vervoer, het restaurantbedrijf of vrijetijdsbesteding betreft, indien de dienstverlener zich er bij het sluiten van de overeenkomst toe verplicht, deze diensten te verrichten op een bepaalde datum of tijdens een bepaalde periode.

4. In afwijking van lid 1 is artikel 46c lid 2 niet van toepassing op de overeenkomst op afstand tot het verrichten van diensten die in één keer worden verricht met behulp van een techniek voor communicatie op afstand en die in rekening worden gebracht door de communicatietechniekexploitant. Desalniettemin moet aan de wederpartij steeds het bezoekadres van de vestiging van de dienstverlener waar de wederpartij een klacht kan indienen, worden medegegeeld.

5. In afwijking van lid 1 is artikel 46d niet van toepassing op de overeenkomst op afstand tot het verrichten van diensten:

a. waarvan de nakoming met instemming van de wederpartij is begonnen voordat de in artikel 46d lid 1, eerste en derde volzin, bedoelde termijn is verstreken;

b. betreffende weddenschappen en loterijen.

6. In geval van een overeenkomst op afstand tot het verrichten van diensten lopen de in artikel 46d lid 1, eerste en tweede volzin, bedoelde termijnen vanaf het sluiten van de overeenkomst.

7. Een beding in een overeenkomst op afstand tot het verrichten van financiële diensten dat de wederpartij belast met het bewijs ter zake van de naleving van de verplichtingen die krachtens richtlijn nr. 2002/65/EG op de dienstverlener rusten, is vernietigbaar.

Art. 46j. 1. Van deze afdeling kan niet ten nadele van de koper dan wel de wederpartij worden afgeweken.

2. Lid 1 is niet van toepassing op artikel 46f lid 1.

3. De toepasselijkheid op de overeenkomst van een recht dat de door de richtlijn nr. 97/7/EG respectievelijk richtlijn nr. 2002/65/EG voorziene bescherming niet of slechts ten dele biedt, kan er niet toe leiden dat de koper dan wel de wederpartij de bescherming verliest die hem krachtens de richtlijn nr. 97/7/EG respectievelijk richtlijn nr. 2002/65/EG wordt geboden door de dwingende bepalingen van het recht van de lid-staat van de Europese Unie of de andere staat die partij is bij de Overeenkomst betreffende de Europese Economische Ruimte, waar hij zijn gewone verblijfplaats heeft.

Afdeling 10A. Koop van rechten van gebruik in deeltijd van onroerende zaken

Art. 48a. In deze afdeling en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder:

a. koop: iedere overeenkomst en ieder samenstel van overeenkomsten met een duur van ten minste drie jaren en met de strekking dat de ene partij – de verkoper – tegen betaling van een totaalprijs aan de andere partij – de koper – een zakelijk of persoonlijk recht geeft of zich verbindt te geven tot het gebruik voor ten minste een week per jaar van een of meer tot bewoning bestemde onroerende zaken of bestanddelen daarvan;

b. verkoper: een verkoper als bedoeld onder a, die bij de koop handelt in de uitoefening van een beroep of bedrijf;

- c. koper: een koper als bedoeld onder a, die een natuurlijk persoon is en bij de koop niet handelt in de uitoefening van een beroep of bedrijf;
- d. richtlijn: richtlijn nr. 94/47/EG van het Europees Parlement en van de Raad van de Europese Unie van 26 oktober 1994 betreffende de bescherming van de verkrijger voor wat bepaalde aspecten betreft van overeenkomsten inzake de verkrijging van een recht van deeltijds gebruik van onroerende goederen (*PbEG* L 280).

- Art. 48b** 1. De koop wordt schriftelijk aangegaan. De koopakte moet ten minste de bij algemene maatregel van bestuur bepaalde gegevens bevatten.
2. De in lid 1 bedoelde, tussen partijen opgemaakte, akte of een afschrift daarvan moet aan de koper worden ter hand gesteld, desverlangd tegen afgifte aan de verkoper van een gedateerd ontvangstbewijs.
3. De in lid 1 bedoelde akte moet zijn gesteld in de bij algemene maatregel van bestuur bepaalde taal of talen.

- Art. 48c**. 1. Gedurende tien dagen na de terhandstelling van de akte of een afschrift daarvan overeenkomstig artikel 48b lid 2 heeft de koper het recht de koop zonder opgave van redenen te ontbinden. Indien de akte niet alle bij algemene maatregel van bestuur bepaalde gegevens vermeldt, wordt deze termijn verlengd met de tijd die is verstreken vanaf de terhandstelling van de akte of een afschrift daarvan totdat alle ontbrekende gegevens alsnog schriftelijk aan de koper zijn verstrekt, doch ten hoogste met drie maanden.
2. De koper oefent zijn in lid 1 bedoelde recht de overeenkomst te ontbinden uit door binnen de gestelde termijn een daartoe strekkende verklaring te richten tot de verkoper of tot degene die daartoe overeenkomstig het in de algemene maatregel van bestuur bepaalde in de akte is vermeld. De verklaring wordt gedaan op een wijze die voor bewijs vatbaar is naar het volgens Nederlands internationaal privaatrecht toepasselijke recht. De gestelde termijn is in acht genomen, indien een schriftelijke verklaring binnen die termijn is verzonden.
3. In geval van ontbinding overeenkomstig de leden 1–2 is de koper aan de verkoper geen enkele vergoeding verschuldigd.

Art. 48d. De koper kan binnen de in artikel 48c lid 1 bedoelde termijn niet worden verplicht tot vooruitbetaling van de prijs of een gedeelte daarvan. Binnen deze termijn gedane vooruitbetalingen gelden als onverschuldigd betaald.

- Art. 48e**. 1. Ontbinding van de koop overeenkomstig artikel 48c leden 1–2 brengt van rechtswege en zonder dat de koper een boete is verschuldigd de ontbinding mee van een overeenkomst die ertoe strekt dat de verkoper aan de koper ten behoeve van de voldoening van de prijs een geldsom leent.
2. In geval van ontbinding van de koop overeenkomstig artikel 48c leden 1–2 heeft de koper tevens het recht een ingevolge een overeenkomst tussen de verkoper en een derde aangegane overeenkomst die ertoe strekt dat de derde aan de koper ten behoeve van de voldoening van de prijs een geldsom leent, zonder boete te ontbinden. Op de ontbinding overeenkomstig de voorgaande zin is artikel 48c lid 2 van overeenkomstige toepassing.
3. Op de ontbinding overeenkomstig de leden 1–2 is artikel 48c lid 3 van overeenkomstige toepassing.

- Art. 48f**. 1. De verkoper moet aan een ieder die verzoekt om inlichtingen over de onroerende zaak of zaken waarop het in artikel 48a onder a bedoelde, door hem te koop aangeboden recht betrekking heeft, de volgende bescheiden ter hand stellen:
- a. een ontwerp van de in artikel 48b lid 1 bedoelde akte;
- b. een schriftelijke mededeling betreffende de wijze waarop nadere inlichtingen kunnen worden verkregen.
2. In reclame voor de onroerende zaak of zaken waarop het in artikel 48a onder a bedoelde, door de verkoper te koop aangeboden recht betrekking heeft, moet worden medegedeeld dat de in het vorige lid bedoelde bescheiden verkrijgbaar zijn, alsmede waar zij verkrijgbaar zijn.
3. Tot het aanbrengen van wijzigingen in het overeenkomstig lid 1 onder a ter hand gestelde ontwerp is de verkoper slechts bevoegd met wederzijds goedvinden, dan wel indien deze wijzigingen voortvloeien uit omstandigheden buiten zijn wil.
4. De verkoper moet wijzigingen als bedoeld in lid 3 mededelen voordat de koop wordt gesloten. Bovendien moeten zij uitdrukkelijk in de in artikel 48b lid 1 bedoelde akte worden vermeld.
5. De in lid 1 onder b bedoelde mededeling moet zijn gesteld in de bij algemene maatregel van bestuur bepaalde taal.

- Art. 48g**. 1. Van het bij of krachtens deze afdeling bepaalde kan niet ten nadele van de koper worden afgeweken.
2. Aan de koper kan, indien de in de koop bedoelde onroerende zaak is gelegen op het grondgebied van een lid-staat van de Europese Unie of van een andere staat die partij is bij de Overeenkomst betreffende de Europese Economische Ruimte, de hem krachtens de richtlijn door het recht van die staat toegekende bescherming niet worden onthouden, ongeacht het recht dat de koop beheerst.

Titel 7A: Reisovereenkomst

(...)

Artikel 500

1. In deze titel en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder:

- a. reisorganisator: degene die, in de uitoefening van zijn bedrijf, op eigen naam aan het publiek of aan een groep personen van te voren georganiseerde reizen aanbiedt;
 - b. reisovereenkomst: de overeenkomst waarbij een reisorganisator zich jegens zijn wederpartij verbindt tot het verschaffen van een door hem aangeboden van te voren georganiseerde reis die een overnachting of een periode van meer dan 24 uren omvat alsmede ten minste twee van de volgende diensten:
 - 1° vervoer,
 - 2° verblijf,
 - 3° een andere niet met vervoer of verblijf verband houdende, toeristische dienst die een significant deel van de reis uitmaakt;
 - c. reiziger:
 - 1° de wederpartij van de reisorganisator,
 - 2° degene te wiens behoeve de reis is bedongen en die dat beding heeft aanvaard, of
 - 3° degene aan wie overeenkomstig artikel 506 de rechtsverhouding tot de reisorganisator is overgedragen.
2. Degene die in de uitoefening van zijn bedrijf als tussenpersoon optreedt van een niet in Nederland gevestigde reisorganisator, wordt jegens zijn wederpartij als reisorganisator aangemerkt.

Art. 501. 1. Indien de reisorganisator een algemeen verkrijgbare prospectus of andere publikatie uitgeeft, vermeldt hij daarin de reissom en de andere bij algemene maatregel van bestuur bepaalde gegevens.

2. Vóór het sluiten van de reisovereenkomst deelt de reisorganisator de wederpartij schriftelijk of op andere begrijpelijke en toegankelijke wijze de in het eerste lid bedoelde gegevens mee, voor zover die gegevens aan de wederpartij nog niet bekend zijn door verstrekking van de algemeen verkrijgbare prospectus of andere publikatie.

3. Het tweede lid is niet van toepassing indien de reisovereenkomst minder dan 72 uren voor de aanvang van de reis wordt gesloten.

Art. 502. 1. De reisorganisator verschaft de wederpartij na het sluiten van de overeenkomst onverwijld een afschrift van de voorwaarden, voor zover deze niet reeds in de overgelegde bescheiden besloten liggen.

2. Vóór de aanvang van de reis deelt de reisorganisator de wederpartij of degene aan wie overeenkomstig artikel 506 de rechtsverhouding tot de reisorganisator is overgedragen schriftelijk of op andere begrijpelijke en toegankelijke wijze de bij algemene maatregel van bestuur bepaalde gegevens mee.

Art. 503. 1. De reiziger kan de reisovereenkomst te allen tijde met onmiddellijke ingang opzeggen.

2. Indien de reiziger opzegt wegens een aan hem toe te rekenen omstandigheid, vergoedt de reiziger de reisorganisator de schade die deze tengevolge van de opzegging lijdt. De schadevergoeding bedraagt ten hoogste eenmaal de reissom.

3. Indien de reiziger opzegt wegens een niet aan hem toe te rekenen omstandigheid, heeft hij recht op teruggave of kwijtschelding van de reissom of, indien de reis reeds ten dele is genoten, een evenredig deel daarvan.

Art. 504. 1. Onverminderd artikel 505, vierde lid, kan de reisorganisator de reisovereenkomst slechts opzeggen wegens gewichtige, de reiziger onverwijld meegedeelde omstandigheden.

2. Indien de reisorganisator opzegt wegens een niet aan de reiziger toe te rekenen omstandigheid, biedt hij deze een andere reis van gelijke of betere kwaliteit aan. Onverminderd het derde lid heeft de reiziger die dat aanbod niet aanvaardt, recht op teruggave of kwijtschelding van de reissom of, indien de reis reeds ten dele is genoten, een evenredig deel daarvan.

3. In geval van opzegging vergoedt de reisorganisator de reiziger de door deze geleden vermogensschade en een bedrag voor het derven van reisgenot, tenzij

- a. hij de overeenkomst opzegt omdat het aantal aanmeldingen kleiner is dan het vereiste minimumaantal en de reiziger binnen de in de overeenkomst aangegeven termijn schriftelijk van de opzegging in kennis is gesteld, of
- b. de opzegging het gevolg is van overmacht, waaronder overboeken niet is begrepen. Onder overmacht worden in deze titel verstaan abnormale en onvoorzienbare omstandigheden die onafhankelijk zijn van de wil van degene die zich erop beroept en waarvan de gevolgen ondanks alle voorzorgsmaatregelen niet konden worden vermeden.

Art. 505. 1. De reisorganisator kan bedingen dat hij de reisovereenkomst op een wezenlijk punt mag wijzigen wegens gewichtige, de reiziger onverwijld meegedeelde omstandigheden. De reiziger kan de wijziging afwijzen.

2. Behoudens lid 1 kan de reisorganisator bedingen dat hij de reisovereenkomst mag wijzigen wegens gewichtige, de reiziger onverwijld meegedeelde omstandigheden. De reiziger kan de wijziging slechts afwijzen indien zij hem tot nadeel van meer dan geringe betekenis strekt.

3. De reisorganisator kan bedingen dat hij tot twintig dagen voor de aanvang van de reis de reissom mag verhogen in verband met wijzigingen in de vervoerkosten met inbegrip van brandstofkosten, de verschuldigde heffingen of de toepasselijke wisselkoersen. Bij toepassing van dit beding geeft de reisorganisator aan op welke wijze de verhoging is berekend. De reiziger kan de verhoging afwijzen.

4. Na een afwijzing als in de voorgaande leden bedoeld, kan de reisorganisator de reisovereenkomst opzeggen. De reiziger heeft recht op teruggave of kwijtschelding van de reissom of, indien de reis reeds ten dele is genoten, een

evenredig deel daarvan. Indien de reisorganisator opzegt na een afwijzing door de reiziger als bedoeld in de leden 1 en 2 is bovendien artikel 504, derde lid, van overeenkomstige toepassing.

Art. 506. 1. Tijdig voor de aanvang van de reis kan de reiziger zijn rechtsverhouding tot de reisorganisator overdragen aan een derde die aan alle voorwaarden van de reisovereenkomst voldoet. Een termijn van zeven dagen voor de aanvang van de reis wordt geacht in ieder geval tijdig te zijn.

2. De overdracht vindt plaats door een daarop gerichte overeenkomst met de derde en schriftelijke mededeling daarvan door de overdragende reiziger aan de reisorganisator. De overdragende reiziger en de derde zijn hoofdelijk verbonden tot betaling van de reissom en de kosten in verband met de overdracht.

Art. 507. 1. De reisorganisator is verplicht tot uitvoering van de reisovereenkomst overeenkomstig de verwachtingen die de reiziger op grond van de reisovereenkomst redelijkerwijs mocht hebben.

2. Indien de reis niet verloopt overeenkomstig de verwachtingen die de reiziger op grond van de reisovereenkomst redelijkerwijs mocht hebben, is de reisorganisator verplicht de schade te vergoeden, tenzij de tekortkoming in de nakoming niet aan hem is toe te rekenen noch aan de persoon van wiens hulp hij bij de uitvoering van de overeenkomst gebruik maakt, omdat:

a. de tekortkoming in de uitvoering van de reisovereenkomst is toe te rekenen aan de reiziger;

b. de tekortkoming in de uitvoering van de reisovereenkomst die niet te voorzien was of kon worden opgeheven, is toe te rekenen aan een derde die niet bij de levering van de in de reis begrepen diensten is betrokken; of

c. de tekortkoming in de uitvoering van de overeenkomst is te wijten aan overmacht als bedoeld in artikel 504 lid 3 onder b dan wel aan een gebeurtenis die de organisator of degene van wiens hulp hij bij de uitvoering van de reisovereenkomst gebruik maakt, met inachtneming van alle mogelijke zorgvuldigheid niet kon voorzien of verhelpen.

3. De reisorganisator is naar gelang van de omstandigheden verplicht de reiziger hulp en bijstand te verlenen, indien de reis niet verloopt overeenkomstig de verwachtingen die deze op grond van de reisovereenkomst redelijkerwijs mocht hebben. Indien de oorzaak daarvan aan de reiziger moet worden toegerekend, is de reisorganisator tot verlening van hulp en bijstand slechts verplicht voor zover dat redelijkerwijs van hem gevergd kan worden. De kosten voor de verleende hulp en bijstand komen in dat geval voor rekening van de reiziger. De kosten voor de verleende hulp en bijstand komen voor rekening van de reisorganisator, indien de tekortkoming in de nakoming aan hem of aan de persoon van wiens hulp hij bij de uitvoering van de overeenkomst gebruik maakt, overeenkomstig het tweede lid is toe te rekenen.

Art. 508. 1. Tenzij het tweede lid van dit artikel van toepassing is, kan de reisorganisator zijn aansprakelijkheid voor schade, veroorzaakt door dood of letsel van de reiziger, niet uitsluiten of beperken.

2. Indien op een in de reisovereenkomst begrepen dienst een verdrag van toepassing is, kan de reisorganisator zich beroepen op een uitsluiting of beperking van aansprakelijkheid die dat verdrag aan een dienstverlener als zodanig toekent of toestaat.

Art. 509. 1. De reisorganisator kan zijn aansprakelijkheid voor schade die uit zijn eigen handelen of nalaten ontstaat niet beperken of uitsluiten, indien dat handelen of nalaten geschiedt met het opzet de schade te veroorzaken of het handelen of nalaten roekeloos geschiedt en met de wetenschap dat de schade daaruit waarschijnlijk zou voortvloeien.

2. Voor zover de reisorganisator niet zelf de in de reisovereenkomst begrepen diensten verleent, kan hij zijn aansprakelijkheid voor andere dan de in artikel 508 bedoelde schade beperken tot driemaal de reissom.

Art. 510. Een tekortkoming in de nakoming van een verbintenis die hem kan worden toegerekend, verplicht de reisorganisator mede tot vergoeding van ander nadeel dan vermogensschade, voor zover door die tekortkoming derving van reisgenot is veroorzaakt.

Art. 511. De vergoeding voor derving van reisgenot als bedoeld in de artikelen 504, derde lid, en 510 bedraagt ten hoogste eenmaal de reissom.

Art. 512. 1. De reisorganisator neemt de maatregelen die nodig zijn om te verzekeren dat, wanneer hij wegens financieel onvermogen zijn verplichtingen jegens de reiziger niet of niet verder kan nakomen, wordt zorggedragen hetzij voor overneming van zijn verplichtingen door een ander hetzij voor terugbetaling van de reissom of, indien de reis reeds ten dele is genoten, een evenredig deel daarvan. Indien de reiziger reeds op de plaats van bestemming is aangekomen dient, voor zover de reisovereenkomst dat vervoer omvat, in ieder geval te worden zorggedragen voor de terugreis.

2. De reisorganisator maakt de in het eerste lid bedoelde maatregelen openbaar door deze te vermelden in de algemeen verkrijgbare prospectus of andere publikatie, bedoeld in artikel 501, of op andere begrijpelijke en toegankelijke wijze.

Art. 513. Van het bij of krachtens deze titel bepaalde kan ten nadele van de reiziger niet worden afgeweken.

12.2. Colportagewet

Art. 1 1. Voor de toepassing van het bij of krachtens deze wet bepaalde wordt verstaan onder:

- a. geldkrediet: geldkrediet als bedoeld in artikel 1:1 van de Wet op het financieel toezicht;
- b. goederenkrediet: goederenkrediet als bedoeld in artikel 1:1 van de Wet op het financieel toezicht;
- c. goed: een roerende zaak of een vermogensrecht dat geen registergoed is;
- d. colporteur: degene die in de uitoefening van een beroep of bedrijf door persoonlijk bezoek dan wel door of in samenhang met de aanprijzing van een goed of een dienst in een groep van ter plaatse van de aanprijzing aanwezige personen, tracht een particulier te bewegen tot het sluiten van een overeenkomst, strekkende tot het aan deze verschaffen van het genot van een goed, het aan deze verlenen van een dienst of het door deze als kredietnemer deelnemen aan een goederenkrediet;
- e. kredietgever: een aanbieder van krediet als bedoeld in artikel 1:1 van de Wet op het financieel toezicht;
- f. kredietnemer: degene die een overeenkomst inzake krediet aangaat als bedoeld in artikel 1:1 van de Wet op het financieel toezicht;
- g. leverancier: degene die een geldsom ter beschikking krijgt gesteld van de kredietgever terzake van het aan een kredietnemer verschaffen van het genot van een roerende zaak;
- h. Onze Minister: Onze Minister van Economische Zaken.

2. Voor de toepassing van het bij of krachtens deze wet bepaalde wordt onder een onderneming mede verstaan een bedrijf, waarmede niet wordt beoogd het maken van winst.

3. Voor de toepassing van het eerste lid, onder c, wordt als persoonlijk bezoek niet aangemerkt het persoonlijk bezoek, dat in overwegende mate voortvloeit uit een initiatief van degene, die wordt bezocht, tenzij de bezoeker degene, die hij bezoekt, tracht te bewegen tot het sluiten van een overeenkomst betreffende een ander goed of een andere dienst dan het goed of de dienst, in verband waarmee om het bezoek is verzocht en degene, die wordt bezocht, toen hij het initiatief tot dat bezoek nam niet wist en redelijkerwijs niet kon weten, dat het sluiten van overeenkomsten betreffende dat andere goed of die andere dienst tot de bedrijfs- of beroepsuitoefening van de bezoeker behoorde.

4. Voor de toepassing van het eerste lid, onder c wordt als een groep van personen niet aangemerkt een groep, welke kennelijk niet met of mede met het oog op de aanprijzing van een goed of een dienst in die groep is bijeengebracht.

5. Voor de toepassing van het bij of krachtens deze wet bepaalde worden niet als goed aangemerkt financiële instrumenten als bedoeld in artikel 1:1 van de Wet op het financieel toezicht, ongeacht of deze zijn toegelaten tot de handel op een gereguleerde markt of een multilaterale handelsfaciliteit, als bedoeld in artikel 1:1 van de Wet op het financieel toezicht of een met een gereguleerde markt of multilaterale handelsfaciliteit vergelijkbaar systeem uit een staat die geen lidstaat is, voorzover de waarde daarvan door middel van een openbare prijsaanduiding voor een ieder kenbaar is.

Artikel 2 -5 [vervallen]

Art. 6 Het is verboden in de uitoefening van een beroep of bedrijf door persoonlijk bezoek dan wel door of in samenhang met de aanprijzing van een geldkrediet of van een goed of een dienst in een groep van ter plaatse van de aanprijzing aanwezige personen te trachten een ander te bewegen tot het als kredietnemer deelnemen aan een geldkrediet, dan wel een ander die handelingen te doen verrichten.

Art. 7 1. Een colporteur is verplicht bij de aanvang van handelingen als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onder d, aan degene die hij tot het sluiten van een overeenkomst tracht te bewegen, duidelijk mee te delen dat zulks zijn oogmerk is.

2. Een onderneming waarin of voor rekening waarvan een colporteur werkzaam is, is verplicht deze te doen handelen in overeenstemming met het eerste lid.

Art. 8 Het is een colporteur of een onderneming waarin of voor rekening waarvan een colporteur werkzaam is, verboden:

a. handelingen te verrichten of te doen verrichten als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onder d, indien de colporteur weet of redelijkerwijs moet vermoeden dat de verplichtingen die daaruit voor de desbetreffende particulier kunnen voortvloeien, niet in overeenstemming zijn met diens draagkracht;

b. meer dan één overeenkomst als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onder d, te sluiten of te doen sluiten indien redelijkerwijs moet worden aangenomen dat daarmee wordt beoogd een of meer van de betalingen die de desbetreffende particulier per overeenkomst moet verrichten, te doen blijven beneden het in artikel 26, eerste lid, bedoelde bedrag.

Art. 9-22 [vervallen]

Art. 23 1. Een overeenkomst, welke het onmiddellijk gevolg is van een werkzaamheid als bedoeld in artikel 6, is vernietigbaar.

2. Een beroep op de vernietigbaarheid kan slechts worden gedaan door de kredietnemer.

3. Indien de kredietnemer een beroep op de vernietigbaarheid heeft gedaan, kan de rechter bepalen, in welke termijnen de kredietnemer aan zijn verplichting tot terugbetaling van hetgeen de kredietgever in verband met de nietigheid van hem heeft terug te vorderen zal hebben te voldoen.
4. De rechtsvordering tot vernietiging verjaart door verloop van een jaar na de aanvang van de dag waarop de kredietgever de kredietnemer schriftelijk heeft gewezen op de mogelijkheid een beroep te doen op de vernietigbaarheid.
5. Enige overeenkomst, volgens welke de kredietnemer verplicht is een bedrag te betalen of een andere prestatie te verrichten dan wel niet gerechtigd is reeds betaalde bedragen terug te vorderen ingeval hij een beroep op de vernietigbaarheid van de overeenkomst heeft gedaan, is nietig.

Artikel 24

1. Voor een overeenkomst, welke het onmiddellijk gevolg is van de werkzaamheid van een colporteur, is op straffe van nietigheid vereist, dat door of namens de bij de overeenkomst betrokken partijen in twee gelijkluidende exemplaren een akte wordt ondertekend, en dat onmiddellijk na de ondertekening door de partij, die door de colporteur tot het aangaan van de overeenkomst is bewogen, een exemplaar van die akte is ontvangen door ieder van beide partijen.

2. Door de bij de overeenkomst partij zijnde eigenaar of eigenaren van de onderneming, waarin, onderscheidenlijk voor rekening waarvan, de colporteur werkzaam is, wordt zorggedragen, dat:

- a. in de akte, bedoeld in het eerste lid, de in artikel 25, eerste lid, bedoelde mogelijkheid om de overeenkomst te ontbinden wordt vermeld alsmede zijn of hun naam en zijn of hun adres, waarnaar de in artikel 25, eerste lid, bedoelde mededeling kan worden gezonden, een en ander op straffe van nietigheid van de overeenkomst;
- b. de akte is opgemaakt met inachtneming van de overigens bij algemene maatregel van bestuur te stellen regelen betreffende de inhoud van dergelijke akten, alsmede betreffende de wijze, waarop deze moeten zijn opgemaakt.

Art. 25 1. Een overeenkomst als in artikel 24, eerste lid, bedoeld is ontbonden, zodra de partij, die door de colporteur tot het deelnemen aan het goederenkrediet of het sluiten van de overeenkomst is bewogen, met inachtneming van het in het tweede lid bepaalde aan de wederpartij dan wel aan de betrokken leverancier of kredietgever heeft medegedeeld, dat hij ontbinding van de overeenkomst of van een tot het goederenkrediet behorende overeenkomst verlangt.

2. De in het eerste lid bedoelde mededeling dient uiterlijk te worden gedaan op de achtste dag na die, waarop voor de eerste maal een exemplaar van de desbetreffende akte door de in het derde lid bedoelde Kamer van Koophandel en Fabrieken van een geaarmerkte dagtekening is voorzien.

3. De dagtekening geschiedt door de Kamer van Koophandel en Fabrieken, binnen welker gebied de betrokken onderneming gevestigd is, of door de Kamer van Koophandel en Fabrieken voor Rotterdam, indien de betrokken onderneming buiten Nederland gevestigd is. Dagtekening heeft niet plaats alvorens degene, die deze verlangt, een bij algemene maatregel van bestuur vast te stellen bedrag heeft betaald. Bij of krachtens die maatregel kunnen tevens nadere regelen betreffende de dagtekening en de waarmaking daarvan worden gesteld.

4. Een brief of briefkaart, die blijkens een bewijs van terpostbezorging uiterlijk op de in het tweede lid bedoelde achtste dag aangetekend aan het in artikel 24, tweede lid, onder a, bedoelde adres is verzonden, wordt, behoudens tegenbewijs, geacht een mededeling te bevatten als in het eerste lid bedoeld. Zodanige brief of briefkaart wordt geacht de geadresseerde te hebben bereikt op het tijdstip, waarop die brief of briefkaart voor de eerste maal aan bedoeld adres ter uitreiking is aangeboden.

5. Artikel 23, vijfde lid, is in geval van ontbinding als bedoeld in het eerste lid van overeenkomstige toepassing. Deze ontbinding heeft terugwerkende kracht.

6. Nakoming van een uit de overeenkomst voortvloeiende verbintenis kan door ieder der partijen eerst worden gevorderd op de negende dag na die van de in het tweede lid bedoelde dagtekening van een exemplaar van de akte.

Art. 26 1. De artikelen 24 en 25 gelden niet voor overeenkomsten, waarbij het totaal van de betalingen, ingevolge de overeenkomst of het goederenkrediet door de in artikel 25, eerste lid, bedoelde partij te verrichten, minder bedraagt dan een bij algemene maatregel van bestuur vast te stellen bedrag.

2. De artikelen 24 en 25 gelden voorts niet voor overeenkomsten, welke het onmiddellijk gevolg zijn van colportage door middel van persoonlijk bezoek, die plaatsvindt in de uitoefening van een bedrijf, waarin aan vaste afnemers door middel van colportage hoofdzakelijk levensmiddelen plegen te worden verkocht.

Artikel 27-33 [vervallen]

(...)

12.3. Geneesmiddelenwet

(...)

Hoofdstuk 9. Geneesmiddelenreclame

§ 1. Begrips- en algemene bepalingen

Art. 82 In dit hoofdstuk wordt verstaan onder:

- a. beroepsbeoefenaar: een arts, apotheker, tandarts, verloskundige, verpleegkundige als bedoeld in artikel 36, veertiende lid, onder d, van de Wet op de beroepen in de individuele gezondheidszorg, apothekersassistent of een natuurlijke persoon of een rechtspersoon als bedoeld in artikel 62, eerste lid, onder d;
- b. ondernemer: de houder van een handelsvergunning of van een vergunning als bedoeld in artikel 18, eerste lid, eerste volzin.

Art. 83 Dit hoofdstuk is niet van toepassing op:

- a. geneesmiddelen voor onderzoek;
- b. de bijsluiter bij en de etikettering van een geneesmiddel;
- c. een brief of een emailbericht ter inwilliging van een verzoek om informatie over een geneesmiddel;
- d. informatie betreffende gezondheid of ziekte bij de mens.

Art. 84 1. Reclame voor dan wel gunstbetoon met betrekking tot een geneesmiddel waarvoor geen handelsvergunning is verleend, is verboden.

2. Andere gegevens dan die, bedoeld in artikel 73, tweede lid, onder a tot en met l, worden niet in reclame voor homeopathische geneesmiddelen als bedoeld in artikel 42, derde lid, gebruikt. Alle aspecten van reclame voor andere geneesmiddelen dan die, bedoeld in de eerste volzin, zijn in overeenstemming met de gegevens die in de samenvatting van de productkenmerken van het desbetreffende geneesmiddel zijn opgenomen.
3. Reclame die het rationele gebruik van een geneesmiddel niet bevordert wegens het ontbreken van een objectieve voorstelling van zaken, is verboden.
4. Misleidende reclame is verboden.

§ 2. Publiksreclame

Art. 85 Publiksreclame is verboden voor geneesmiddelen die:

- a. uitsluitend op recept ter hand mogen worden gesteld;
- b. zonder recept ter hand mogen worden gesteld en middelen bevatten als bedoeld in lijst I of II van de Opiumwet.

Art. 86 Publiksreclame voldoet aan de volgende eisen:

- a. de reclame is zodanig weergegeven dat de boodschap als reclame overkomt bij het publiek en voor het publiek volstrekt duidelijk is dat het om een geneesmiddel gaat;
- b. de reclame bevat de naam alsmede de algemene benaming indien het geneesmiddel slechts één werkzaam bestanddeel bevat;
- c. de reclame bevat gegevens die voor een goed gebruik van het geneesmiddel onontbeerlijk zijn;
- d. de reclame bevat het uitdrukkelijke verzoek om de bijsluiter dan wel de tekst op de buitenverpakking te lezen.

Art. 87 Reclame voor een kruidengeneesmiddel als bedoeld in artikel 42, achtste lid, bevat de vermelding dat het om een traditioneel kruidengeneesmiddel gaat, bij welke indicaties het wordt gebruikt en dat de indicaties uitsluitend zijn gebaseerd op een reeds lang bestaand gebruik.

Art. 88 Publiksreclame is verboden indien deze vermeldt dan wel door zijn formuleringen of afbeeldingen de indruk wekt dat:

- a. het gebruik van het geneesmiddel een geneeskundig onderzoek of een chirurgische ingreep overbodig maakt;
- b. het geneesmiddel geen bijwerkingen kent of dat de werking beter is dan of gelijk is aan de werking van een ander geneesmiddel dan wel een andere geneeskundige behandeling;
- c. de normale goede gezondheid van een persoon door het gebruik van het geneesmiddel kan worden verbeterd;
- d. de normale goede gezondheid van een persoon kan worden aangetast wanneer het geneesmiddel niet wordt gebruikt;
- e. de veiligheid of de werkzaamheid van het geneesmiddel te danken is aan het feit dat het om een natuurlijke stof gaat.

Art. 89 Publiksreclame is voorts verboden indien:

- a. deze uitsluitend of voornamelijk is gericht op kinderen;
- b. deze een aanprijzing dan wel een verwijzing naar een aanprijzing bevat van wetenschapsbeoefenaren, beroepsbeoefenaren of bij het publiek bekende personen;
- c. daarin het geneesmiddel gelijk wordt gesteld met een voedingsmiddel, een cosmetisch product of andere waren;
- d. deze door de beschrijving of de gedetailleerde uitbeelding van een ziektegeschiedenis tot een verkeerde zelfdiagnose kan leiden;
- e. daarin op misleidende wijze wordt verwezen naar genezenverklaringen;
- f. daarin op schrikwekkende of misleidende wijze gebruik wordt gemaakt van uitbeeldingen van veranderingen van het menselijk lichaam ten gevolge van een ziekte of letsel of van de werking van het geneesmiddel in het menselijk lichaam;

g. daarin wordt aangegeven dat op verstrekking van het geneesmiddel aanspraak bestaat krachtens de wettelijke sociale ziektekostenverzekeringen.

Art. 90 De verboden, bedoeld in de artikelen 85, 88, onder d, en 89, onder g, gelden niet voor publieksreclame ter bevordering van deelname aan een nationaal vaccinatieprogramma waarop aanspraak bestaat krachtens de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten.

§ 3. Reclame, gericht op beroepsbeoefenaren

Art. 91 1. Onverminderd artikel 84, vermeldt reclame die is gericht op beroepsbeoefenaren:

- a. de samenstelling, therapeutische indicaties, contra-indicaties, werking en bijwerkingen van het geneesmiddel die overeenstemmen met de samenvatting van de kenmerken van het geneesmiddel;
 - b. de indeling van het geneesmiddel met betrekking tot de terhandstelling.
2. In documenten vastgelegde reclame die aan beroepsbeoefenaren wordt overhandigd of toegezonden, vermeldt, behalve de in het eerste lid bedoelde gegevens, tevens:
- a. of op verstrekking van het geneesmiddel aanspraak bestaat krachtens de wettelijke sociale ziektekostenverzekeringen;
 - b. de datum waarop de documenten zijn opgesteld dan wel laatstelijk zijn gewijzigd.
3. De gegevens, opgenomen in documenten als bedoeld in het tweede lid, zijn zodanig exact, actueel, verifieerbaar en volledig dat de beroepsbeoefenaar zich een oordeel kan vormen over de therapeutische waarde van het geneesmiddel.
4. In documenten als bedoeld in het tweede lid, opgenomen citaten dan wel tabellen of andere illustraties die zijn ontleend aan wetenschappelijke publicaties of medische tijdschriften, zijn exact weergegeven met nauwkeurige bronvermelding.
5. De in de documenten vastgelegde teksten, met uitzondering van opschriften, worden in dezelfde lettergrootte weergegeven. Voorts wordt de tekst betreffende een onderwerp niet onderbroken door teksten of afbeeldingen die betrekking hebben op een ander onderwerp.

Art. 92 1. Het is verboden gratis monsters te verstrekken, tenzij:

- a. daartoe een gedateerde en persoonlijk ondertekende aanvraag door een arts, tandarts of verloskundige is ingediend bij de betrokken ondernemer,
 - b. het monster niet groter is dan de kleinste verpakking die in de handel is,
 - c. aan een arts, tandarts of verloskundige niet meer dan 2 monsters van hetzelfde geneesmiddel per kalenderjaar worden verstrekt,
 - d. op het monster is vermeld dat het gratis is en niet verkocht mag worden,
 - e. bij het monster een exemplaar van de samenvatting van de kenmerken van het geneesmiddel is gevoegd, en
 - f. degene die het gratis monster verstrekt, een administratie bijhoudt waarin is vastgelegd aan wie, op welke datum en in welke hoeveelheid het is verstrekt.
2. Het is verboden aan een beroepsbeoefenaar monsters te verstrekken die middelen bevatten als bedoeld in lijst I of II van de Opiumwet.

Art. 93 De ondernemer draagt ervoor zorg dat degene die in opdracht van of namens hem artsen, apothekers, tandartsen of verloskundigen bezoekt om reclame te maken voor en informatie te verstrekken over een geneesmiddel:

- a. een zodanige opleiding tot artsenbezoeker met goed gevolg heeft afgesloten dat hij beschikt over voldoende wetenschappelijke kennis om over de geneesmiddelen waarvoor hij reclame maakt, nauwkeurig en zo volledig mogelijk informatie te geven;
- b. bij elk bezoek aan een arts, apotheker, tandarts of verloskundige de samenvatting van de kenmerken van het geneesmiddel aan de betrokkene verstrekt of te diens beschikking houdt;
- c. aan de in artikel 95 bedoelde wetenschappelijke dienst de aan hem door een arts, apotheker, tandarts of verloskundige verstrekte inlichtingen meldt over ongewenste bijwerkingen van geneesmiddelen waarvoor hij reclame maakt, en over alle andere aspecten die verband houden met het gebruik of de werking van die geneesmiddelen.

§ 4. Gunstbetoon

Art. 94 Gunstbetoon is verboden, tenzij:

- a. tegenover de aan een beroepsbeoefenaar in het vooruitzicht gestelde, aangeboden of toegekende gelden of op geld waardeerbare diensten of goederen dan wel tegenover zodanige door een beroepsbeoefenaar aanvaarde of ontvangen gelden, diensten of goederen, op basis van een schriftelijke overeenkomst door de beroepsbeoefenaar een prestatie wordt verricht die in een redelijke verhouding staat tot die gelden, diensten of goederen en van belang is voor de uitoefening van de geneeskunst, de farmacie, de tandheelkunst of de verloskunst,
- b. het een bijeenkomst of manifestatie betreft waarbij de gastvrijheid die wordt geboden, beperkt blijft tot hetgeen strikt noodzakelijk is om aan de bijeenkomst of de manifestatie te kunnen deelnemen,

- c. het geld of op geld waardeerbare diensten of goederen, niet zijnde een bijeenkomst of een manifestatie, betreft waartegenover geen prestatie van de beroepsbeoefenaar staat, die een geringe waarde hebben en relevant zijn voor de uitoefening van de geneeskunst, de farmacie, de tandheelkunst of de verloskunst, of
- d. het om kortingen en bonussen gaat met betrekking tot de inkoop van geneesmiddelen door personen en rechtspersonen als bedoeld in artikel 62, eerste lid, onder a, b en d.

§ 5. Overige bepalingen

Art. 95 1. De houder van de handelsvergunning beschikt over een wetenschappelijke dienst die is belast met de voorlichting over de geneesmiddelen die hij in de handel brengt.

2. De ondernemer houdt een kopie van elke reclameboodschap die van hem is uitgegaan, met vermelding van de categorie van personen, rechtspersonen daaronder begrepen, tot wie de reclame was gericht, van de wijze waarop de reclame is verspreid en van de datum van eerste verspreiding, ter beschikking van de ambtenaren van het Staatstoezicht op de volksgezondheid die met het toezicht op de naleving van deze wet zijn belast of zendt dit, desgevraagd, toe.

Art. 96 Het uitzenden van telewinkeloordschappen is verboden.

12.4. Mediawet

Hoofdstuk 1. Begripsbepalingen en reikwijdte

Art. 1.1 1. In deze wet en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder:

aanbieder van een omroepnetwerk: natuurlijke persoon of rechtspersoon die transmissiecapaciteit door middel van een omroepnetwerk ter beschikking stelt;

aanbieder van een omroepzender: natuurlijke persoon of rechtspersoon die transmissiecapaciteit door middel van een omroepzender ter beschikking stelt;

aanbodkanaal: geordende geheel van media-aanbod dat onder een herkenbare naam via een elektronisch communicatienetwerk wordt aangeboden;

alcoholhoudende drank: alcoholhoudende drank als bedoeld in artikel 1 van de Drank- en Horecawet;

commerciële mediadienst: mediadienst die verzorgd wordt op grond van hoofdstuk 3;

commerciële media-instelling: natuurlijke persoon of rechtspersoon die een commerciële mediadienst verzorgt en die voor de toepassing van deze wet onder de bevoegdheid van Nederland valt;

Commissariaat: Commissariaat voor de Media, genoemd in artikel 7.1;

dagbladmarkt: door het Stimuleringsfonds voor de pers, genoemd in artikel 8.1, vastgestelde gemiddelde betaalde oplage, in een kalenderjaar, van persorganen die bestemd zijn voor het publiek in Nederland en ten minste zes keer per week verschijnen;

educatieve media-instelling: instelling als bedoeld in artikel 2.28, eerste lid;

erkenningperiode: periode als bedoeld in artikel 2.29, eerste lid;

Europese richtlijn: richtlijn nr. 89/552/EEG van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 3 oktober 1989 betreffende de coördinatie van bepaalde wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen in de lidstaten inzake de uitoefening van televisie-omroepactiviteiten (PbEG L 298), zoals gewijzigd bij richtlijn nr. 97/36/EG van het Europees Parlement en de Raad van 30 juni 1997 (PbEG L 202);

evenement: georganiseerde voor het publiek toegankelijke gebeurtenis op het terrein van sport of cultuur;

landelijke publieke media-instelling: instelling die op grond van titel 2.2 media-aanbod voor de landelijke publieke mediadienst verzorgt;

lokale publieke media-instelling: instelling die op grond van titel 2.3 is aangewezen voor de verzorging van een lokale publieke mediadienst;

media-aanbod: één of meer elektronische producten met beeld- of geluidsinhoud die bestemd zijn voor afname door het algemene publiek of een deel daarvan;

mediadienst: dienst die bestaat uit het verzorgen van media-aanbod door middel van openbare elektronische communicatienetwerken als bedoeld in artikel 1.1, onderdeel h, van de Telecommunicatiewet, waarvoor de verzorger redactionele verantwoordelijkheid draagt;

NPS: Nederlandse Programma Stichting, genoemd in artikel 2.35;

omroepdienst: mediadienst die betrekking heeft op het verzorgen van media-aanbod dat op basis van een schema dat is vastgesteld door de instelling die verantwoordelijk is voor het media-aanbod, al dan niet gecodeerd door middel van een omroepzender of een omroepnetwerk wordt verspreid voor gelijktijdige ontvangst door het algemene publiek of een deel daarvan;

omroepnet: transmissiecapaciteit op een omroepnetwerk of een omroepzender die noodzakelijk is om continu programma-aanbod te verspreiden;

omroepnetwerk: openbaar elektronisch communicatienetwerk als bedoeld in artikel 1.1, onderdeel h, van de Telecommunicatiewet, dat wordt gebruikt of mede wordt gebruikt om, hoofdzakelijk met gebruik van kabels, programma's te verspreiden;

omroepzender: radiozendapparaat als bedoeld in artikel 1.1, onderdeel kk, van de Telecommunicatiewet dat wordt gebruikt of mede wordt gebruikt voor het verspreiden van programma's;

Onze Minister: Onze Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap;

open televisieprogrammakanaal: televisieprogrammakanaal dat ontvangen kan worden door ten minste vijfenzeventig procent van alle huishoudens in Nederland, waarvoor geen andere kosten verschuldigd zijn dan:

1. het tarief dat een aanbieder van een omroepnetwerk aan de aangeslotenen op het omroepnetwerk in rekening brengt voor de ontvangst van het programma-aanbod van een door de aanbieder met inachtneming van de artikelen 6.12 tot en met 6.14 vast te stellen aantal omroepnetten; of
2. de kosten van aankoop of gebruik van technische voorzieningen die de ontvangst van televisieprogramma's mogelijk maken;

politieke partij: politieke partij als bedoeld in artikel 1, onderdeel b, van de Wet subsidiëring politieke partijen;

programma: elektronisch product met beeld- of geluidsinhoud dat duidelijk afgebakend is en als zodanig herkenbaar onder een afzonderlijke titel via een omroepdienst wordt verspreid;

programma-aanbod: geheel van media-aanbod dat wordt verspreid via een omroepdienst;

programmakanaal: geordende geheel van programma-aanbod dat onder een herkenbare naam wordt verspreid via een omroepzender of omroepnetwerk;

publieke mediadienst: mediadienst die verzorgd wordt op grond van hoofdstuk 2;

publieke media-instelling: instelling die op grond van hoofdstuk 2 media-aanbod verzorgt;

publieke mediaopdracht: mediaopdracht als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid;

raad van bestuur: raad van bestuur van de Stichting;

radio-omroep: omroepdienst die betrekking heeft op radioprogramma-aanbod;

radioprogramma: programma met uitsluitend geluidsinhoud;

reclameboodschap: uiting in welke vorm dan ook, niet zijnde een telewinkelboodschap, waarmee onmiskenbaar wordt beoogd het publiek te bewegen tot het kopen van een bepaald product of het gebruik maken van een bepaalde dienst, dan wel gunstig te stemmen ten aanzien van een bepaald bedrijf, een bedrijfstak of een bepaalde instelling teneinde de verkoop van producten of de afname van diensten te bevorderen;

regionale publieke media-instelling: instelling die op grond van titel 2.3 is aangewezen voor de verzorging van een regionale publieke mediadienst;

sluikreclame: het anders dan op grond van deze wet vermelden of tonen van namen, (beeld)merken, producten, diensten of activiteiten van personen, bedrijven of instellingen als redelijkerwijs kan worden aangenomen dat daarmee wordt beoogd of mede wordt beoogd reclame te maken, met dien verstande dat het oogmerk in elk geval aanwezig is als de vertoning of vermelding tegen betaling of soortgelijke vergoeding geschiedt;

sponsoring: het verstrekken van financiële of andere bijdragen door een overheidsbedrijf dat of particuliere onderneming die zich gewoonlijk niet bezighoudt met de verzorging van mediadiensten of media-aanbod, ten behoeve van de totstandkoming of aankoop van media-aanbod, teneinde de verspreiding daarvan naar het algemene publiek of een deel daarvan te bevorderen of mogelijk te maken;

sportwedstrijd: wedstrijd of de voorbereiding op een wedstrijd, georganiseerd door of onder auspiciën van de door het NOC*NSF erkende nationale sportorganisaties en hun geledingen, of door vergelijkbare internationale, al dan niet overkoepelende sportorganisaties, dan wel een andere wedstrijd of de voorbereiding op een wedstrijd van een sport die door het NOC*NSF als sport is aangemerkt;

Ster: Stichting Etherreclame, genoemd in artikel 2.99;

Stichting: Nederlandse Omroep Stichting, genoemd in artikel 2.2;

teletekst: televisieprogramma dat uitsluitend bestaat uit stilstaande tekstbeelden die door de kijker in een door hem bepaalde volgorde en op een door hem bepaald tijdstip kunnen worden geraadpleegd, en dat wordt verspreid via dezelfde transmissieruimte van een omroepzender of omroepnetwerk als die welke wordt gebruikt voor de verspreiding van andere televisieprogramma's;

televisieomroep: omroepdienst die betrekking heeft op televisieprogramma-aanbod;

televisieprogramma: programma met beeldinhoud, al dan niet mede met geluidsinhoud;

telewinkelboodschap: uiting in een televisieprogramma die bestaat uit een rechtstreekse aanbieding aan het publiek met het oog op de levering tegen betaling van producten of diensten;

uitgever van een persorgaan: rechtspersoon die een persorgaan uitgeeft;

Wereldomroep: Stichting Radio Nederland Wereldomroep, genoemd in artikel 2.72.

2. Onder reclameboodschap als bedoeld in het eerste lid wordt niet verstaan het oproepen tot steun aan of het gunstig stemmen ten aanzien van instellingen met een wetenschappelijk, cultureel, godsdienstig, levensbeschouwelijk, politiek of liefdadig karakter, voor zover dat geen betrekking heeft op het kopen van een bepaald product of het gebruik maken van een bepaalde dienst die in de handel verkrijgbaar is.

(...)

Hoofdstuk 2. Publieke mediadiensten

Titel 2.1. Publieke mediaopdracht

Art. 2.1

1. Er is een publieke mediaopdracht die bestaat uit:

a. het op landelijk, regionaal en lokaal niveau verzorgen van publieke mediadiensten door het aanbieden van media-aanbod op het terrein van informatie, cultuur, educatie en verstrooiing, via alle beschikbare aanbodkanalen; en
b. het verzorgen van publieke mediadiensten waarvan het media-aanbod bestemd is voor landen en gebieden buiten Nederland en voor Nederlanders die buiten de landsgrenzen verblijven.

2. Publieke mediadiensten voldoen aan democratische, sociale en culturele behoeften van de Nederlandse samenleving door het aanbieden van media-aanbod dat:

- a. evenwichtig, pluriform, gevarieerd en kwalitatief hoogstaand is en zich tevens kenmerkt door een grote verscheidenheid naar vorm en inhoud;
- b. op evenwichtige wijze een beeld van de samenleving geeft en de pluriformiteit van onder de bevolking levende overtuigingen, opvattingen en interesses op maatschappelijk, cultureel en levensbeschouwelijk gebied weerspiegelt;
- c. gericht is op en een relevant bereik heeft onder zowel een breed en algemeen publiek, als bevolkings- en leeftijdsgroepen van verschillende omvang en samenstelling met in het bijzonder aandacht voor kleine doelgroepen;
- d. onafhankelijk is van commerciële invloeden en, behoudens het bepaalde bij of krachtens de wet, van overheidsinvloeden;
- e. voldoet aan hoge journalistieke en professionele kwaliteitseisen; en
- f. voor iedereen toegankelijk is.

3. Het programma-aanbod van de algemene programmakanalen van de landelijke, regionale en lokale publieke mediadiensten wordt via omroepzenders verspreid naar alle huishoudens in het verzorgingsgebied waarvoor de programma's zijn bestemd zonder dat zij voor de ontvangst andere kosten moeten betalen dan de kosten van aanschaf en gebruik van technische voorzieningen die de ontvangst mogelijk maken.

4. In het kader van de uitvoering van de publieke mediaopdracht volgen en stimuleren publieke media-instellingen technologische ontwikkelingen en benutten de mogelijkheden om media-aanbod aan het publiek aan te bieden via nieuwe media- en verspreidings technieken.

(...)

Titel 2.5. Nadere voorschriften media-aanbod publieke mediadiensten

Afdeling 2.5.1. Verantwoordelijkheid en onafhankelijkheid

Art. 2.88 1. De publieke media-instellingen bepalen, onverminderd het bepaalde bij of krachtens deze wet, vorm en inhoud van het door hen verzorgde media-aanbod en zijn daar verantwoordelijk voor.

2. De publieke media-instellingen, met uitzondering van de kerkgenootschappen en genootschappen op geestelijke grondslag, brengen in overeenstemming met hun werknemers die zijn belast met de verzorging en samenstelling van het media-aanbod een redactiestatuut tot stand.

3. Het redactiestatuut bevat de journalistieke rechten en plichten van de werknemers, waaronder in elk geval:

- a. waarborgen dat normen inzake journalistieke deontologie en kwaliteit worden gehanteerd; en
- b. waarborgen voor redactionele onafhankelijkheid ten opzichte van adverteerders, sponsors en anderen die bijdragen hebben verstrekt voor de totstandkoming van media-aanbod.

Afdeling 2.5.2. Reclame en telewinkelen

Paragraaf 2.5.2.1. Algemene bepalingen

Art. 2.89 1. Tenzij dit bij of krachtens deze wet is toegestaan, bevat het media-aanbod van de publieke mediadiensten geen:

- a. reclame- of telewinkeloeders; en
- b. vermijdbare andere uitingen die onmiskenbaar tot gevolg hebben dat de afname van producten of diensten wordt bevorderd.

2. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kan worden bepaald in welke gevallen vermijdbare uitingen zijn toegestaan en wanneer uitingen onvermijdbaar zijn.

(...)

Paragraaf 2.5.2.2. Specifieke voorschriften

Art. 2.94 1. Reclame- en telewinkeloeders zijn als zodanig herkenbaar en door akoestische of optische middelen duidelijk onderscheiden van de overige inhoud van het programma-aanbod.

2. Niet toegestaan zijn:

- a. subliminale technieken;
- b. reclame- en telewinkeloeders voor medische behandelingen;
- c. reclame- en telewinkeloeders voor alcoholhoudende dranken tussen 06.00 uur en 21.00 uur; en
- d. sluikreclame.

Art. 2.95 1. Het aandeel reclame- en telewinkeloordschappen, inclusief omljsting, in het programma-aanbod be- draagt:

- a. per programmakanaal niet meer dan een bij algemene maatregel van bestuur vast te stellen percentage van de totale duur van het programma-aanbod op het programmakanaal per jaar, welk percentage niet meer bedraagt dan tien en voor radio- en televisieprogramma-aanbod kan verschillen;
- b. per programmakanaal niet meer dan vijftien procent van de totale duur van het programma-aanbod op het programmakanaal per dag; en
- c. per uur niet meer dan twaalf minuten.

2. Ten hoogste een derde van de tijd die wordt gebruikt voor reclame- of telewinkeloordschappen in het programma-aanbod wordt gebruikt voor omljsting.

Art. 2.96 1. Reclame- en telewinkeloordschappen in het programma-aanbod worden zodanig geplaatst dat zij:

- a. zijn opgenomen in blokken, welke blokken voor televisieprogramma-aanbod inclusief omljsting ten minste één minuut duren;
 - b. op zondagen niet direct vooraf gaan aan of direct aansluiten op programma's van kerkelijke of geestelijke aard, tenzij de instelling die voor de inhoud van zodanig programma verantwoordelijk is daartegen geen bezwaar heeft gemaakt; en
 - c. niet in programma's worden opgenomen, behoudens het bepaalde in artikel 2.97.
2. Telewinkeloordschappen in het programma-aanbod duren elk ten hoogste één minuut en een blok als bedoeld in het eerste lid, onderdeel a, bestaat voor ten hoogste tweederde van de duur uit telewinkeloordschappen.
3. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen regels gesteld worden over de plaatsing van reclame- en telewinkeloordschappen in en rond programma-aanbod dat in het bijzonder bestemd is voor kinderen jonger dan twaalf jaar.

Art. 2.97 1. In programma's worden alleen reclame- of telewinkeloordschappen opgenomen als:

- a. het desbetreffende programma langer duurt dan anderhalf uur voor televisie, dan wel drie kwartier voor radio;
- b. het desbetreffende programma bestaat uit het volledige verslag of de volledige weergave van een evenement;
- c. zij worden opgenomen tijdens de in het evenement voorkomende gebruikelijke pauzes of tussen de in het evenement voorkomende zelfstandige onderdelen in blokken die ten minste een minuut duren;
- d. de instelling die verantwoordelijk is voor de inhoud van het desbetreffende daartegen geen bezwaar heeft gemaakt op grond van afbreuk aan de integriteit, het karakter of de samenhang van het programma; en
- e. dit geen afbreuk doet aan de rechten van rechthebbenden.

(...)

Afdeling 2.5.3. Sponsoring

Art. 2.106 1. Media-aanbod van de publieke mediadiensten wordt niet gesponsord.

2. Het eerste lid is niet van toepassing op media-aanbod:

- a. van culturele aard;
 - b. van educatieve aard;
 - c. bestaande uit het verslag of de weergave van een of meer sportevenementen of sportwedstrijden; en
 - d. bestaande uit het verslag of de weergave van evenementen ten behoeve van ideële doelen.
3. Media-aanbod als bedoeld in het tweede lid wordt niet gesponsord als het:
- a. geheel of gedeeltelijk bestaat uit nieuws, actualiteiten of politieke informatie; of
 - b. in het bijzonder is bestemd voor kinderen jonger dan twaalf jaar.

Art. 2.107 1. Bij gesponsord media-aanbod wordt ter informatie van het publiek duidelijk vermeld dat en door wie het media-aanbod is gesponsord.

2. De vermelding geschiedt door neutrale vermelding of vertoning van naam of (beeld)merk van de sponsor.

3. Bij een gesponsord programma vindt de vermelding plaats aan het begin of het einde van het programma, met dien verstande dat bij een gesponsord televisieprogramma de vermelding:

- a. ten hoogste vijf seconden duurt;
- b. voor zover deze niet plaatsvindt op de aan- of aftiteling uitsluitend uit stilstaande beelden bestaat; en
- c. niet beeldvullend is.

4. Het derde lid is zo veel mogelijk van overeenkomstige toepassing op het overige media-aanbod van de publieke mediadiensten.

(...)

Art. 2.109 1. Sponsorbijdragen worden rechtstreeks van de sponsors en door middel van een schriftelijke overeenkomst bedongen of aanvaard.

2. Er worden geen sponsorbijdragen bedongen of aanvaard van personen, bedrijven of instellingen die:

- a. zich voornamelijk bezighouden met de productie of verkoop van sigaretten of andere tabaksproducten; of

b. gebruik maken van namen of (beeld)merken die tevens worden gebruikt door personen, bedrijven of instellingen als bedoeld in onderdeel a, of daarmee een zo sterke gelijkenis vertonen dat het publiek redelijkerwijs de indruk krijgt dat het mede de naam of het (beeld)merk van een persoon, bedrijf of instelling als bedoeld in onderdeel a betreft.

(...)

Art. 2.113 De publieke media-instellingen brengen jaarlijks via de jaarrekening verslag uit over de inkomsten uit sponsorbijdragen, het gesponsorde media-aanbod en de hoedanigheid van de sponsors, gespecificeerd per onderdeel van het media-aanbod.

Art. 2.114 1. Als een gesponsord programma uit het buitenland is aangekocht en daar als programma naar het publiek is verspreid, zijn de artikelen 2.106 tot en met 2.113 van toepassing voor zover sponsorbijdragen worden gegeven voor de aankoop van het programma.

2. De artikelen 2.107 tot en met 2.113 zijn van overeenkomstige toepassing als een andere instelling dan bedoeld in de begripsomschrijving van sponsoring in artikel 1.1 een bijdrage heeft gegeven voor de productie of aankoop van media-aanbod om de verspreiding daarvan te bevorderen of mogelijk te maken.

(...)

Titel 3.2. Programma-aanbod

Afdeling 3.2.1. Verantwoordelijkheid

Art. 3.5 1. Een commerciële media-instelling bepaalt, onverminderd het bepaalde bij of krachtens deze wet, vorm en inhoud van het door haar verzorgde programma-aanbod en is daar verantwoordelijk voor.

2. Een commerciële media-instelling brengt in overeenstemming met de werknemers die zijn belast met de verzorging en samenstelling van het programma-aanbod een redactiestatuut tot stand waarin de journalistieke rechten en plichten van deze werknemers worden geregeld.

Afdeling 3.2.2. Reclame en telewinkelen

(...)

Art. 3.7 1. Reclame- en telewinkelboodschappen zijn als zodanig herkenbaar en door akoestische of optische middelen duidelijk onderscheiden van de overige inhoud van het programma-aanbod.

2. Niet toegestaan zijn:

a. subliminale technieken;

b. reclame- en telewinkelboodschappen voor medische behandelingen;

c. reclame- en telewinkelboodschappen voor alcoholhoudende dranken tussen 06.00 uur en 21.00 uur; en

d. sluireclame.

3. In de naam van een programmakanaal mogen namen of (beeld-)merken van personen, bedrijven of instellingen op neutrale wijze worden vermeld of getoond.

4. Het Commissariaat kan nadere regels stellen voor de vermelding of vertoning, bedoeld in het derde lid, welke regels de goedkeuring behoeven van Onze Minister.

Art. 3.8 1. Het programma-aanbod op een programmakanaal:

a. bestaat voor ten hoogste vijftien procent van de totale duur per dag uit reclameboodschappen;

b. bestaat voor ten hoogste twintig procent van de totale duur per dag uit telewinkelboodschappen;

c. bestaat voor ten hoogste twintig procent van de totale duur per dag uit een combinatie van reclame- en telewinkelboodschappen; en

d. bestaat voor ten hoogste twaalf minuten per uur uit reclame- of telewinkelboodschappen.

2. Reclame- en telewinkelboodschappen in het televisieprogramma-aanbod worden geplaatst in blokken die met inbegrip van de eventuele omlijsting ten minste één minuut duren.

3. Het Commissariaat kan voor bepaalde categorieën programma's vrijstelling verlenen van de in het tweede lid bedoelde verplichting om reclame- en telewinkelboodschappen in blokken te plaatsen.

Art. 3.9 1. In het programma-aanbod op een programmakanaal zijn ten hoogste acht blokken van telewinkelboodschappen per dag opgenomen, die per blok zonder onderbreking ten minste vijftien minuten duren en waarvan de totale duur ten hoogste drie uur per dag is.

2. De telewinkelmogelijkheden zijn gedurende de gehele duur daarvan als zodanig herkenbaar en door optische en akoestische middelen duidelijk onderscheiden van de overige inhoud van het programma-aanbod.

3. Art. 3.8, eerste en tweede lid, is niet van toepassing op de telewinkelmogelijkheden.

Art. 3.10 1. In programma's worden alleen reclame- of telewinkelboodschappen opgenomen als deze geen afbreuk doen aan de integriteit, het karakter of de samenhang van het desbetreffende programma of aan de rechten van rechthebbenden.

2. In programma's die bestaan uit de weergave van kerkelijke of geestelijke samenkomsten worden geen reclame- of telewinkelboodschappen opgenomen.

Art. 3.11 In de volgende programma's worden alleen reclame- of telewinkeloordschappen opgenomen als zij ten minste dertig minuten duren:

- a. programma's, bestaande uit nieuws of commentaar op het nieuws;
- b. programma's van kerkelijke of geestelijke aard, niet zijnde programma's als bedoeld in artikel 3.10, tweede lid;
- c. programma's die bestemd zijn voor minderjarige beneden de leeftijd van twaalf jaar; en
- d. niet-gedramatiseerde documentaires.

Art. 3.12 1. In films worden alleen reclame- of telewinkeloordschappen opgenomen als de geprogrammeerde duur van de film ten minste dertig minuten is.

2. Onverminderd het eerste lid worden in films ten hoogste eenmaal per volledig tijdvak van dertig minuten reclame- of telewinkeloordschappen opgenomen.

3. Als de geprogrammeerde duur van een film ten minste twintig minuten langer is dan twee of meer volledige tijdvakken van dertig minuten kunnen nog eenmaal reclame- en telewinkeloordschappen worden opgenomen.

Art. 3.13 In televisieprogramma's die bestaan uit het verslag van een evenement worden alleen reclame- of telewinkeloordschappen opgenomen tijdens de in het evenement voorkomende gebruikelijke pauzes of tussen de daarin voorkomende gebruikelijke zelfstandige onderdelen.

Art. 3.14 1. In afwijking van de artikelen 3.8 en 3.11 mag een televisieprogrammakanaal worden verzorgd dat:

- a. uitsluitend bestaat uit ten behoeve van zelfpromotie uitgezonden reclameoordschappen; of
- b. uitsluitend bestaat uit telewinkeloordschappen.

2. In het programma-aanbod van een televisieprogrammakanaal als bedoeld in het eerste lid mogen andere reclameoordschappen worden opgenomen met inachtneming van de bepalingen die gelden voor het opnemen van reclameoordschappen in televisieprogramma-aanbod.

Afdeling 3.2.3. Sponsoring

Art. 3.15 1. Programma-aanbod wordt alleen gesponsord als in het redactiestatuut, bedoeld in artikel 3.5, tweede lid, waarborgen zijn opgenomen voor de redactionele onafhankelijkheid van de werknemers die belast zijn met de verzorging en samenstelling van het programma-aanbod ten opzichte van de sponsors.

2. Er worden geen sponsorbijdragen bedongen of aanvaard van personen, bedrijven of instellingen:

- a. die zich voornamelijk bezighouden met de productie of verkoop van sigaretten of andere tabaksproducten; of
- b. die gebruik maken van namen of (beeld)merken die tevens worden gebruikt door personen, bedrijven of instellingen als bedoeld in onderdeel a, of daarmee een zo sterke gelijkenis vertonen dat het publiek redelijkerwijs de indruk krijgt dat het mede de naam of het (beeld)merk van een persoon, bedrijf of instelling als bedoeld in onderdeel a betreft.

3. Programma-aanbod bestaande uit nieuws, actualiteiten of politieke informatie wordt niet gesponsord.

Art. 3.16 1. Bij gesponsord programma-aanbod wordt ter informatie van het publiek duidelijk vermeld dat en door wie het programma-aanbod is gesponsord.

2. De vermelding geschiedt door middel van naam of (beeld)merk van de sponsor en is zodanig vormgegeven dat:

- a. tussen 06.00 uur en 21.00 uur de vermelding van sponsors die zich bezighouden met de productie of verkoop van alcoholhoudende dranken, geschiedt door neutrale vermelding of vertoning van naam of (beeld)merk; en
- b. in andere gevallen dan bedoeld in onderdeel a het publiek niet door middel van specifieke aanprijzingen wordt aangespoord tot het kopen of huren van producten of afname van diensten van de sponsors.

3. Bij een gesponsord programma geschiedt de vermelding aan het begin of het einde van het programma en kan de vermelding daarnaast plaatsvinden aan het begin of aan het einde van een reclameblok dat in het programma is opgenomen.

Art. 3.17 1. In gesponsord programma-aanbod mogen:

- a. producten of diensten van sponsors worden vermeld of getoond; en
 - b. in de titel de naam, het (beeld)merk, producten of diensten van sponsors worden vermeld of getoond.
2. Het vermelden en vertonen als bedoeld in het eerste lid mogen het publiek niet door middel van specifieke aanprijzingen aansporen tot het kopen of huren van producten of afname van diensten van de sponsors.
3. Het Commissariaat kan nadere regels stellen voor de vertoning of vermelding in de titel, welke regels de goedkeuring behoeven van Onze Minister.

Art. 3.18 1. Als gesponsord programma-aanbod uit het buitenland is aangekocht en daar als programma naar het publiek is verspreid, zijn de artikelen 3.15 tot en met 3.17 van toepassing voor zover sponsorbijdragen worden verstrekt voor de aankoop van het programma.

2. Art. 3.16, eerste tot en met derde lid, is van overeenkomstige toepassing als een andere instelling dan bedoeld in de begripsomschrijving van sponsoring in artikel 1.1 een bijdrage heeft gegeven voor de productie of aankoop van programma-aanbod om de verspreiding daarvan te bevorderen of mogelijk te maken.

Art. 3.19 1. Bij programma-aanbod dat bestaat uit het verslag of de weergave van een evenement dat niet voornamelijk bestemd is om als programma te worden uitgezonden, mogen de namen of (beeld)merken van die personen, bedrijven of instellingen, die een financiële of andere bijdrage hebben gegeven voor de totstandkoming van het evenement worden vermeld of getoond.

2. Art. 3.16, tweede en derde lid, is van overeenkomstige toepassing.

3. Dit artikel is niet van toepassing ten aanzien van personen, bedrijven of instellingen als bedoeld in artikel 3.15, tweede lid.

12.5. Prijzenwet

Art. 1. 1. Deze wet verstaat onder:

producten: roerende zaken in de zin van het Burgerlijk Wetboek;

diensten: alle diensten, in de ruimste zin, met inbegrip van de verrichtingen, welke het voorwerp zijn van een verzekerings- of garantieovereenkomst, doch met uitzondering van die, welke het voorwerp zijn van een arbeidsovereenkomst;

Onze Minister: Onze Minister van Economische Zaken;

College: het College van Beroep voor het bedrijfsleven.

2. Deze wet verstaat onder prijzen niet de vergoedingen voor diensten op het gebied van het bankwezen, in de ruimste zin, en van de geld- en kapitaalmarkt, voor zover zij het karakter van rentevergoeding dragen.

Art. 2. 1. Onze Minister kan, in overeenstemming met het gevoelen van de ministerraad, indien er naar zijn oordeel als gevolg van een zich plotseling voordoende noodsituatie van de nationale economie, veroorzaakt door een of meer schoksgewijs optredende factoren, sprake is van een zodanig versnellende inflatie - of indien er aanwijsbare omstandigheden zijn, op grond waarvan hij kan vermoeden dat een dergelijke versnellende inflatie zal ontstaan -, dat het nemen van een zodanige maatregel is vereist:

a. voor producten en diensten in het algemeen verbieden, voor zover het de binnenlandse markt betreft, het aanbieden, verkopen, verhuren, krachtens verkoop leveren of krachtens verhuur verschaffen van het genot van producten, onderscheidenlijk het aanbieden of verrichten van diensten of het zich verbinden deze te verrichten, tegen hogere dan door hem aan te geven prijzen;

b. voorschriften geven betreffende het voeren van een administratie, waaruit de vorming blijkt van de prijzen, die voor producten of diensten, ten aanzien van welke het onder *a* bepaalde toepassing heeft gevonden, op de binnenlandse markt worden gevraagd, bedongen of in rekening gebracht.

2. Een regeling op grond van het eerste lid dient gepaard te gaan met de aankondiging van andere maatregelen welke in verband met het zich voordoen van de aldaar bedoelde noodsituatie vereist zijn en die ten doel hebben de inflatie te beperken.

3. Een krachtens het eerste lid vastgestelde regeling geldt voor een bij die regeling vast te stellen tijdvak van ten hoogste zes maanden. Dit tijdvak kan eenmaal worden verlengd met ten hoogste zes maanden.

Art. 2a. [Vervallen]

Art. 2b. 1. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen voorschriften worden vastgesteld betreffende:

a. het bekendmaken van de prijzen, waartegen producten of diensten worden aangeboden;

b. het bekendmaken van de prijzen per in die maatregel aangewezen meeteenheden, waartegen producten worden aangeboden;

c. het bekendmaken van de vergoedingen, die bij het bepalen van prijzen van diensten voor werkzaamheden per bij die maatregel aangewezen tijdsduur in rekening worden gebracht, en het bekendmaken van de geldbedragen, die bij het bepalen van prijzen van diensten voor materialen en onderdelen, te gebruiken bij het verrichten van die diensten, in rekening worden gebracht;

d. het specificeren van op verrichte diensten betrekking hebbende rekeningen.

2. De voordracht tot het vaststellen, wijzigen of intrekken van een algemene maatregel van bestuur als in het eerste lid bedoeld wordt Ons gedaan door Onze Minister en Onze Minister wie het mede aangaat te zamen.

Art. 3. 1. Onze Minister kan van het krachtens de artikelen 2 of *2b* bepaalde op daartoe strekkend verzoek ontheffing verlenen.

2. De ontheffingen kunnen onder beperkingen worden verleend. Aan de ontheffingen kunnen voorschriften worden verbonden.

Art. 4. 1. Met het toezicht op de naleving van het bepaalde bij of krachtens deze wet zijn belast de bij besluit van Onze Minister en Onze Minister wie het mede aangaat tezamen aangewezen ambtenaren.

2. Van een besluit als bedoeld in het eerste lid wordt mededeling gedaan door plaatsing in de *Staatscourant*.

Art. 5. 1. De toezichthouder beschikt niet over de bevoegdheden, genoemd in de artikelen 5:18 en 5:19 van de Algemene wet bestuursrecht.
2. Zo nodig oefent de toezichthouder de in artikel 5:17 van de Algemene wet bestuursrecht genoemde bevoegdheid uit met behulp van de sterke arm.

Art. 6 t/m 6b. [Vervallen]

Art. 7. Tegen een op grond van deze wet genomen besluit kan een belanghebbende beroep instellen bij het College.

Art. 8 t/m 10. [Vervallen]

Art. 11. Indien in deze wet geregelde onderwerpen in het belang van een goede uitvoering van de wet nadere regeling behoeven, kan dit geschieden bij algemene maatregel van bestuur.

Art. 12. 1. Een gedraging in strijd met het krachtens de artikelen 2, eerste lid, of 3 bepaalde is een misdrijf, wanneer zij opzettelijk geschiedt, en overigens een overtreding.
2. Een gedraging in strijd met het bij of krachtens artikel 11 bepaalde, indien uitdrukkelijk aangeduid als strafbaar feit, is een overtreding.

Art. 13 t/m 16. [Vervallen]

Art. 17. Deze wet kan worden aangehaald als "Prijzenwet".

Art. 18. Deze wet treedt in werking op een door Ons te bepalen tijdstip.

12.6. Tabakswet

Art. 4. 1. Radio- en televisieprogramma's mogen geen reclameboodschappen dan wel telewinkelboodschappen als bedoeld in de Mediawet voor tabaksproducten bevatten.
2. Het eerste lid is niet van toepassing op ander programma-aanbod dan het radio- en televisieprogramma-aanbod van:
a. de publieke mediadiensten, bedoeld in hoofdstuk 2 van de Mediawet 2008; en
b. commerciële media-instellingen als bedoeld in artikel 1.1 van de Mediawet 2008.

Art. 5. 1. Onverminderd artikel 4 is elke vorm van reclame en sponsoring verboden.
2. Het eerste lid geldt niet, indien een naam die reeds te goeder trouw wordt gebruikt voor zowel tabaksproducten als andere producten of diensten welke door een zelfde onderneming of door verschillende ondernemingen in de handel zijn gebracht of worden aangeboden, voor reclame voor die andere producten of diensten wordt gebruikt en die naam gebruikt wordt in een duidelijk andere presentatievorm dan die waarin hij voor het tabaksproduct wordt gebruikt, met uitsluiting van enig ander onderscheidend teken dat reeds voor een tabaksproduct gebruikt wordt.
3. Het eerste lid geldt evenmin voor:
a. commerciële mededelingen in de pers en andere gedrukte publicaties, alsmede in diensten van de informatiemaatschappij, die de aanprijzing van een tabaksproduct tot doel dan wel rechtstreeks of onrechtstreeks tot gevolg hebben, en die:
1°. uitsluitend bestemd zijn voor personen die werkzaam zijn in de tabakshandel; of
2°. worden gedrukt en uitgegeven in, dan wel worden verleend vanuit landen buiten de Europese Unie, mits deze niet hoofdzakelijk voor landen binnen de Europese Unie bestemd zijn;
b. de reguliere presentatie van te koop aangeboden tabaksproducten door middel van het tonen daarvan in een gesloten verpakking tegen een neutrale achtergrond en de normale prijsaanduiding daarvan in tabaksverkooppunten, met dien verstande dat de verpakkingseis niet geldt voor sigaren, pijptabak en pruimtabak in een tabaksspeciaalzaak;
c. uitsluitend voor de koper van tabaksproducten bestemde reclame in een tabaksspeciaalzaak of aan de voorgevel daarvan, dan wel in een met een afsluitbare eigen toegang duidelijk afgescheiden tabaksverkooppunt in een levensmiddelenzaak of een warenhuis, mits de reclame niet op minderjarigen is gericht en:
1°. aan de voorgevel van een tabaksspeciaalzaak in totaal niet meer dan 2 m² beslaat;
2°. voor zover aanwezig in een afgescheiden tabaksverkooppunt in een levensmiddelenzaak of een warenhuis alleen is bevestigd aan, op, in of tegen het gedeelte van de besloten ruimte dat bestemd is voor de presentatie van tabaksproducten en uitsluitend is gericht op personen die in het tabaksverkooppunt zelve aanwezig zijn;
3°. voldoet aan de bij ministeriële regeling te stellen voorschriften.

4. In afwijking van het eerste lid is de sponsoring van radioprogramma's toegestaan, indien en voorzover dit geschiedt door ondernemingen waarvan de hoofdactiviteit niet wordt gevormd door de vervaardiging of de verkoop van tabaksproducten.
5. Iedere uitreiking om niet of tegen een symbolische vergoeding, die het aanprijzen van een tabaksproduct ten doel of tot rechtstreeks of onrechtstreeks gevolg heeft, is verboden.
6. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen in het bijzonder voor minderjarigen bestemde goederen en diensten worden aangewezen, die niet bedrijfsmatig mogen worden verstrekt in tabaksspecialzaken en in afgescheiden tabaksverkooppunten in levensmiddelenzaken en warenhuizen, indien daar reclame voor tabaksproducten wordt gemaakt.

12.7. Telecommunicatiewet

- Art. 11.7** 1. Het gebruik van automatische oproepsystemen zonder menselijke tussenkomst, faxen en elektronische berichten voor het overbrengen van ongevraagde communicatie voor commerciële, ideële of charitatieve doeleinden aan abonnees is uitsluitend toegestaan, mits de verzender kan aantonen dat de desbetreffende abonnee daarvoor voorafgaand toestemming heeft verleend, onverminderd hetgeen is bepaald in het tweede en derde lid.
2. Indien de abonnee, bedoeld in het eerste lid, een rechtspersoon is dan wel een natuurlijke persoon die handelt in de uitoefening van zijn beroep of bedrijf, geldt met betrekking tot het door middel van elektronische berichten overbrengen van ongevraagde communicatie voor commerciële, ideële of charitatieve doeleinden dat geen voorafgaande toestemming is vereist:
- a. indien de verzender bij het overbrengen van de communicatie gebruik maakt van elektronische contactgegevens die door de abonnee daarvoor zijn bestemd en bekendgemaakt, en deze zijn gebruikt in overeenstemming met de door de abonnee aan die contactgegevens verbonden doeleinden, of
 - b. indien de abonnee is gevestigd buiten de Europese Economische Ruimte en voldaan is aan de in het desbetreffende land geldende voorschriften met betrekking tot het verzenden van ongevraagde communicatie.
3. Een ieder die elektronische contactgegevens voor elektronische berichten heeft verkregen in het kader van de verkoop van zijn product of dienst mag deze gegevens gebruiken voor het overbrengen van communicatie voor commerciële, ideële of charitatieve doeleinden met betrekking tot eigen gelijksoortige producten of diensten, mits bij de verkrijging van de contactgegevens aan de klant duidelijk en uitdrukkelijk de gelegenheid is geboden om kosteloos en op gemakkelijke wijze verzet aan te tekenen tegen het gebruik van die elektronische contactgegevens, en, indien de klant hiervan geen gebruik heeft gemaakt, hem bij elke overgebrachte communicatie de mogelijkheid wordt geboden om onder dezelfde voorwaarden verzet aan te tekenen tegen het verder gebruik van zijn elektronische contactgegevens. Artikel 41, tweede lid, van de Wet bescherming persoonsgegevens is van overeenkomstige toepassing.
4. Bij het gebruik van elektronische berichten voor de in het eerste lid genoemde doeleinden dienen te allen tijde de volgende gegevens te worden vermeld:
- a. de werkelijke identiteit van degene namens wie de communicatie wordt overgebracht, en
 - b. een geldig postadres of nummer waaraan de ontvanger een verzoek tot beëindiging van dergelijke communicatie kan richten.
5. Het gebruik van andere dan de in het eerste lid bedoelde middelen voor het overbrengen van ongevraagde communicatie voor commerciële, ideële of charitatieve doeleinden aan abonnees is toegestaan met inachtneming van het bepaalde in het zesde tot en met twaalfde lid, tenzij de abonnee op de in het zesde lid bedoelde wijze dan wel anderszins te kennen heeft gegeven dat hij de ongevraagde communicatie niet wenst te ontvangen.
6. Er is een register waarin de contactgegevens van de abonnee worden opgenomen die daarmee te kennen geeft dat hij ongevraagde communicatie als bedoeld in het vijfde lid niet wenst te ontvangen. De inschrijving in het register is voor onbepaalde tijd totdat de abonnee te kennen geeft dat zijn contactgegevens uit het register verwijderd kunnen worden. Het register wordt gehouden door een door Onze Minister aan te wijzen beheerder. De beheerder is verantwoordelijke als bedoeld in artikel 1, onder d, van de Wet bescherming persoonsgegevens.
7. Het register heeft als doel de abonnee te vrijwaren van de ongevraagde communicatie waarvan hij heeft aangegeven dat hij die niet wenst te ontvangen. De contactgegevens van de abonnee die zijn opgenomen in dit register worden niet voor enig ander doel gebruikt.
8. De beheerder blokkeert of verwijdert op verzoek van degene die communicatie als bedoeld in het vijfde lid wil overbrengen contactgegevens van abonnees die in het register zijn opgenomen uit aan hem aangeboden bestanden met contactgegevens van abonnees, of stelt op verzoek de contactgegevens van abonnees uit het register voor dat doel beschikbaar aan degene die ongevraagde communicatie als bedoeld in het vijfde lid wil overbrengen.
9. Het is verboden om communicatie als bedoeld in het vijfde lid over te brengen aan een abonnee die door opname van zijn contactgegevens in het register te kennen heeft gegeven deze ongevraagde communicatie niet te willen ontvangen.
10. Degene die communicatie als bedoeld in het vijfde lid overbrengt, gebruikt voor het overbrengen van ongevraagde communicatie uitsluitend bestanden waaruit de contactgegevens die in het register zijn opgenomen, zijn geblokkeerd of verwijderd.
11. Het negende en tiende lid zijn niet van toepassing op het overbrengen van communicatie als bedoeld in het vijfde lid voor zover de contactgegevens zijn verkregen in het kader van de verkoop van een product of dienst of in het kader

van schenking aan een ideële of charitatieve organisatie en deze worden gebruikt voor het overbrengen van communicatie als bedoeld in het vijfde lid met betrekking tot eigen gelijksoortige producten of diensten of schenkingen aan de ideële of charitatieve organisatie.

12. Tijdens elke overgebrachte communicatie wordt de abonnee, tijdens het gesprek, gewezen op het register, wordt hem de mogelijkheid geboden verzet aan te tekenen tegen het verdere gebruik van zijn elektronische contactgegevens en wordt hem de mogelijkheid geboden tot onmiddellijke opname in het register, bedoeld in het zesde lid. Aan de abonnee worden in dat geval geen kosten in rekening gebracht van voorzieningen waarmee wordt voorkomen dat hem ongevraagde communicatie wordt overgebracht. Artikel 41, tweede lid, van de Wet bescherming persoonsgegevens is van overeenkomstige toepassing.

13. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen nadere regels worden gesteld ten aanzien van:

a. het blokkeren of verwijderen van contactgegevens van abonnees uit bestanden die gebruikt worden om communicatie over te brengen als bedoeld in het vijfde lid, het beschikbaar stellen van contactgegevens van abonnees uit het register en de periode gedurende welke de bestanden bewaard blijven en gebruikt kunnen worden;

b. de taken, inrichting en verantwoording van de beheerder van het register;

c. de toegang tot het register alsmede de inrichting en het gebruik van het register;

d. de mogelijkheid van verzet als bedoeld in het twaalfde lid;

e. de mogelijkheid van onmiddellijke opname in het register als bedoeld in het twaalfde lid.

Art. 11.8. De toepassing van de artikelen 11.6 en 11.7, vijfde tot en met twaalfde lid, is beperkt tot abonnees die natuurlijke personen zijn.

12.8. Wet financieel toezicht

Art. 2:60 1. Het is verboden in Nederland zonder een daartoe door de Autoriteit Financiële Markten verleende vergunning krediet aan te bieden.

2. De Autoriteit Financiële Markten kan op aanvraag, al dan niet voor bepaalde tijd, ontheffing verlenen van het eerste lid indien de aanvrager aantoont dat de belangen die dit deel en het Deel Gedragstoezicht financiële ondernemingen beogen te beschermen anderszins voldoende worden beschermd.

(...)

Art. 2:80 1. Het is verboden in Nederland zonder een daartoe door de Autoriteit Financiële Markten verleende vergunning te bemiddelen.

2. De Autoriteit Financiële Markten kan op aanvraag, al dan niet voor bepaalde tijd, ontheffing verlenen van het eerste lid indien de aanvrager aantoont dat de belangen die dit deel en het Deel Gedragstoezicht financiële ondernemingen beogen te beschermen anderszins voldoende worden beschermd.

3. De Autoriteit Financiële Markten kan op aanvraag ontheffing verlenen van het eerste lid aan:

a. een persoon die met een overleden bemiddelaar tot het tijdstip van diens overlijden een duurzame gemeenschappelijke huishouding heeft gehad; of

b. een niet tot de huishouding behorend kind van een overleden bemiddelaar, indien het bedrijf van de overleden bemiddelaar wordt voortgezet en de belangen die dit deel en het Deel Gedragstoezicht financiële ondernemingen beogen te beschermen anderszins voldoende worden beschermd.

4. De in het derde lid bedoelde ontheffing kan met terugwerkende kracht worden verleend tot de datum van overlijden. De ontheffing wordt voor ten hoogste een jaar verleend en kan ten hoogste tweemaal met een jaar worden verlengd.

(...)

Art. 4:19 1. Een financiële onderneming draagt er zorg voor dat de door of namens haar verstrekte of beschikbaar gestelde informatie ter zake van een financieel product, financiële dienst of nevendienst, waaronder reclame-uitingen, geen afbreuk doet aan ingevolge dit deel te verstrekken of beschikbaar te stellen informatie.

2. De door een beleggingsonderneming aan cliënten verstrekte informatie is correct, duidelijk en niet misleidend. De vorige volzin is van overeenkomstige toepassing op informatie die ingevolge deze afdeling is verstrekt door een financiële onderneming die geen beleggingsonderneming is.

3. De financiële onderneming draagt er zorg voor dat het commerciële oogmerk van de verstrekte of beschikbaar gestelde informatie als zodanig herkenbaar is.

4. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld met betrekking tot het tweede lid, voor zover de informatie, bedoeld in dat lid, verstrekt wordt in het kader van het verlenen van beleggingsdiensten.

(...)

Art. 4:20 1. Voorafgaand aan het adviseren, het verlenen van een beleggingsdienst, het verlenen van een nevendienst of de totstandkoming van een overeenkomst inzake een financieel product niet zijnde een financieel instrument verstrekt een beleggingsonderneming of financiële dienstverlener de consument of, indien het een financieel instrument of verzekering betreft, de cliënt informatie voor zover dit redelijkerwijs relevant is voor een adequate beoordeling van die dienst of dat product. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen regels worden gesteld met betrekking tot de in de vorige volzin bedoelde informatie. Deze regels kunnen onder meer betrekking hebben op de informatie die wordt verschaft met betrekking tot de uitoefening van de in artikel 4:28, eerste en tweede lid, bedoelde rechten.

2. Bij algemene maatregel van bestuur kan worden bepaald dat een financiële onderneming in daarbij te bepalen gevallen in afwijking van het eerste lid, eerste volzin, de in dat lid bedoelde informatie geheel of gedeeltelijk na het aangaan van de overeenkomst verstrekt.

3. Gedurende de looptijd van een overeenkomst inzake een financieel product, financiële dienst of nevendienst verstrekt een beleggingsonderneming of financiële dienstverlener de consument, of, indien het een financieel instrument of verzekering betreft, de cliënt tijdig informatie over:

a. wezenlijke wijzigingen in de informatie, bedoeld in het eerste lid, voor zover deze wijzigingen redelijkerwijs relevant zijn voor de consument onderscheidenlijk de cliënt; en

b. bij of krachtens algemene maatregel van bestuur aan te wijzen andere onderwerpen.

4. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen regels worden gesteld met betrekking tot de gevallen waarin en de wijze waarop een financiële onderneming gedurende de looptijd van een overeenkomst informatie moet verstrekken.

5. Bij algemene maatregel van bestuur kan worden bepaald dat de informatie, bedoeld in het derde lid, in daarbij aan te wijzen gevallen uitsluitend op verzoek van de consument onderscheidenlijk de cliënt wordt verstrekt.

6. De in dit artikel bedoelde informatie mag in gestandaardiseerde vorm worden verstrekt.

7. De Autoriteit Financiële Markten kan op aanvraag geheel of gedeeltelijk, al dan niet voor bepaalde tijd, ontheffing verlenen van het op grond van dit artikel bepaalde, voorzover dat geen betrekking heeft op het verlenen van een beleggingsdienst of nevendienst, indien de aanvrager aantoont dat daaraan redelijkerwijs niet kan worden voldaan en dat de doeleinden die dit artikel beoogt te bereiken anderszins worden bereikt.

(...)

Art. 4:33 1. Een aanbieder van krediet die over een website beschikt, heeft een kredietprospectus beschikbaar op zijn website en verstrekt onverwijld kosteloos een kredietprospectus op verzoek van een consument. Indien hij niet over een website beschikt, verstrekt de aanbieder van krediet kosteloos een kredietprospectus aan een consument voorafgaande aan de totstandkoming van een overeenkomst inzake krediet.

2. Indien een krediet wordt aangeboden door tussenkomst van een bemiddelaar wordt het kredietprospectus, bedoeld in het eerste lid, door de bemiddelaar verstrekt, tenzij de aanbieder en de bemiddelaar zijn overeengekomen dat de aanbieder zelf aan deze verplichting voldoet. Het eerste lid is van overeenkomstige toepassing.

3. Het kredietprospectus, bedoeld in het eerste lid, bevat uitsluitend bij algemene maatregel van bestuur te bepalen gegevens die op bij of krachtens algemene maatregel van bestuur te bepalen wijze in het kredietprospectus worden opgenomen. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen nadere regels worden gesteld met betrekking tot de wijze van verstrekking van het kredietprospectus.

4. Onder bij algemene maatregel van bestuur te stellen regels kan worden afgeweken van de verplichting een kredietprospectus beschikbaar te hebben en te verstrekken en bij algemene maatregel van bestuur kunnen vormen van krediet worden aangewezen waarvoor de verplichting een kredietprospectus beschikbaar te hebben en te verstrekken niet geldt.

5. Artikel 4:19, tweede lid, is van overeenkomstige toepassing op het kredietprospectus, bedoeld in het eerste lid.

Trefwoordenregister

A

aandachtsgebieden · 30
aansprakelijkheid · 251
abstracte toetsing van algemene voorwaarden · 77
adres · 249
adviescollege · 74
advocaat, correspondentie met · *Zie correspondentie met advocaat*
AFM · 17, 18, 86, 94, 96, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 142, 143, 144, 157, 168, 170, 171, 172, 174, 205, 206, 207, 208
privaatrechtelijke handhaving door · 126
Samenwerkingsprotocol · 205
toezicht door · 124
afstemming met private belangenorganisaties · 72
agressieve handelspraktijk · 250
algemene beginselen van behoorlijk bestuur · 30
algemene voorwaarden · 27, 75
abstracte toetsing · 77
ambtsdrager · 93
amendement-Crone · 38
andere overheidsinstanties · 5, 17, 21, 134
annulering · 249
Autoriteit Financiële Markten · *Zie AFM*
Awb, Vierde tranche · vii, 47, 48, 72, 110, 180

B

beginselen van behoorlijk bestuur · 30
beïnvloeding · 248, 250
belanghebbende · 12
Belastingdienst/FIOD · 137
belastingen · 249
beleidsvrijheid · 30

belemmeringen · 250
beroep · 40
beschikbaarheid · 248
beschikbaarheid, beperkte · 249
beschikking, openbaar maken van · 40
besluit · 40, 66
Besluit klachtenfunctionaris
Consumentenautoriteit · 64
besluit op bezwaar · 40
bestaansmiddelen van de handelaar · 251
bestuurlijke boete · 40, 48
bestuurlijke handhaving · 106
bestuursrechtelijke rechtsbescherming · 65
bestuursrechter, bevoegde · 150
betaaldienstovereenkomst · 84
betaling · 249
betalingsdiensten · 84, 181
bevoegde autoriteit · 3, 5, 16, 18, 19, 20, 22, 23, 25, 60, 61, 62, 63, 64, 71
bevoegde autoriteiten · 122
bevoegde bestuursrechter · 150
bevoegde rechter · 62
bewijsmiddelen · 57
bezwaar · 65
bezwaaradviescommissie · 40
bezwaarschrift · 40
boete · 115
hoogte van · 49
btw · 27

C

cassatie · 40, 57
cassatie in het belang der wet · 152
cautie · 48
civielrechtelijke rechtsbescherming · 67
collectieve actie · 2, 57, 77
gebodsactie · 77
collectieve consumentenbelangen · vii, 1, 23, 24, 25, 26, 27, 30, 32, 33, 36, 56, 59, 63, 64, 65, 87, 88, 89, 90, 91, 154, 194
bewijslast · 26

College bescherming persoonsgegevens · 239
College van Beroep voor het bedrijfsleven · 40, 150, 173
commerciële communicatie · 249
Commissariaat voor de Media · 130
 Samenwerkingsprotocol · 214
communicatiemedium · 249
concurrentie, oneerlijke · 63
consument
 definitie · 157, 247
 gemiddelde · 248
 zich voordoen als · 250
consumentenacquis · 4, 10, 14, 27, 61
Consumentenautoriteit · 17, 28
 bestuursorgaan · 28
 middelen · 31
 samenwerkingsplicht · 69
consumentenbeleid · 10
Consumentenbond
 samenwerkingsprotocol · 222
consumentenkoop · 159
consumentenkrediet · 4
consumentenorganisatie · 59
 belanghebbende bij besluiten · 153
consumentenorganisatie, samenwerking met · 144
ConsuWijzer · 73, 92, 202, 205, 221, 222, 223, 224, 225, 226, 227, 228, 239, 240
Coördinatiegroep Zelfreguleringsoverleg · 74
coördinatieplicht · 8
correspondentie met advocaat · 96
CZ-overleg · 74

D

dagvaardingsprocedure · 56
deeltijds gebruik van onroerende goederen · 4
definities · 83
derde-belanghebbende · 67
Dienstenwet · 23, 166
doorverwijzing · 141
dreiging · 250
dual handhavingstelsel · 13, 31, 35
dwangsom · 23, 38, 40, 44, 48, 49, 50, 51, 52, 57, 107, 109, 111, 112, 115, 116,

117, 119, 120, 165, 168, 169, 170, 172, 258

E

edelmetaal · 248
eendaadse samenloop · 47
EEX-verordening · 62
elektronische handel · 4
Erfolgsort · 63
erkenning · 249
evaluatie WHC · 177
evenredigheid · 30
EVO-Verdrag 1980 · 63

F

factuur · 250
financiële dienst · 4, 83
forum · 62

G

garanties · 4
gebruiksmogelijkheden · 248
gedragscode · 100, 248, 249
 definitie · 248
gegevensuitwisseling · 121, 134
geheimhoudingsverplichting · 68, 72
geïnformeerd besluit · 248
gelijkheid · 30
geneesmiddelen · 4
Gerechtshof 's-Gravenhage · *Zie Hof Den Haag*
geschilbeslechting, individuele · 9
geschillencommissie · 8
geweld · 250
goedgelovigheid · 248
gratis · 250
grensoverschrijdende inbreuk · 60
grijs beding · 39

H

handelaar

definitie · 247
handelspraktijk
definitie · 247
handelspraktijken, oneerlijke · 160
handhaving · 31
handhaving, individuele · 32
handhaving, intracommunautaire · 20
handhavingsbevoegdheden · 6
herroeping · 249
herstelmaatregel · 48
Hof Den Haag · 40, 55
hoger beroep · 57
hoorzitting · 40

I

illegaal product · 249
inbreuk, zuiver nationale · 3, 12
individuele geschilbeslechting · 9
individuele handhaving · 32, 33, 82
informatie
onjuiste · 248
presentatie · 248
informatieloket · 23, 69
informatiemaatschappij · 4
informatiemaatschappij, diensten van de · 157
informatieplicht aan verbindingsbureau · 140
informatie-uitwisseling · 70
informatieverstrekking aan consumenten · 202
inspectie · 6
Inspectie Verkeer en Waterstaat · 131,
Zie Verkeer en Waterstaat, Inspectie
Inspectie voor de Gezondheidszorg
samenwerkingsprotocol · 211
instantie met een rechtmatig belang · 5,
7, 17, 19, 63, 73, 144, 145, 146, 148,
203
instapweigering · 4
internationaal privaatrecht · 61
International Consumer Protection and
Enforcement Network · 3
internationale overeenkomsten,
uitvoering van · 179
intracommunautaire handhaving · 20, 59
intracommunautaire inbreuk · 2, 3
inwerkingtreding WHC · 180

inzien gegevens · 40, 68

J

jaarverslag · 176
Juridisch Loket, het · 69
Samenwerkingsprotocol · 221

K

kansspelen · 250
keuzevrijheid · 250
kinderen, reclame gericht op · 250
klachtenbehandeling · 248
klachtenregeling · 64
klantenservice · 248
koop op afstand · 159
kwaliteitslabel · 249

L

label · 249
last onder dwangsom · 13, 38, 40, 43, 48,
49, 50, 51, 52, 53, 66, 96, 98, 99, 100,
106, 107, 109, 110, 111, 112, 113,
114, 115, 116, 119, 120, 122, 123,
125, 126, 127, 128, 129, 130, 131,
132, 133, 138, 151, 157, 162
leeftijd · 248
lessentrekkerij · 54
levering · 249
lex loci damni · 63

M

maatschappelijk overleg · 73, 147
marketing · 248
massaschade · 12, 58, 101, 200
ministeriële aanwijzingsbevoegdheid ·
58
vaststellingsovereenkomst · 58
massaschade-overeenkomsten · 200
medical claim · 41, 250
MiFID-richtlijn · 84
ministeriële aanwijzingsbevoegdheid · 58

misleidende omissie · 47, 249
misleidende reclame · 4
motivering · 30

N

naleving · 8
namaak · 250
netwerk, Europees · 2
NMA · 137
normadressaat · 36, 84
NZA · 136

O

Office of Fair Trading · 16
omissie · 249
onderneming · 84
oneerlijke bedingen · 4, 38
oneerlijke handelspraktijk
definitie · 248
oneerlijke handelspraktijken · 4, 160
onrechtmatig handelen · 251
onrechtmatigedaadsactie · 30
onverwijldede behandeling · 40, 56, 166
op afstand gesloten overeenkomsten · 4
Openbaar Ministerie · 54
openbaarmaking beschikking · 119
openbaarmaking beschikking Hof · 40
openbaarmaking uitspraak · 57
openbaarmaking van gegevens · 72
oplichting · 54
OPTA
 Samenwerkingsprotocol · 228
overheden · 85
overleg · 33, 57
overlegplicht · 67
overtreder · 84

P

pakketreizen · 4, 160
piramidesysteem · 250
prijs · 248, 249, 251
prijsaanduiding · 4
prijsvoordeel · 248

prijzenfestival · 250, 251
privaatrechtelijk verzoekschrift AFM ·
 126
privaatrechtelijke handhaving · 55, 99,
 166
proceszorgvuldigheid · 33
product
 definitie · 247
professionele toewijding · 248
 definitie · 247
publiekrechtelijke handhaving · 10

R

rapport · 40
Rechtbank Rotterdam · 150
rechtmatig belang, instantie met een · *Zie
 instantie met een rechtmatig belang*
rechtsbescherming · 150
reclame · 249
 gericht op kinderen · 250
Reclame Code Commissie · 69
rectificatie · 30
redactionele inhoud · 250
redelijke termijn · 56
reparatie · 248
Richtlijn 98/27/EG · 2
Richtlijn oneerlijke handelspraktijken · 40
Rome II Verordening · 63

S

samenloop · 55
 eendaadse · 47
samenloop van bevoegdheden · 55, 138
 Belastingdienst/FIOD · 137
 NMA · 137
 NZA · 136
 OPTA · 136
samenwerking · 12
samenwerking met
 consumentenorganisaties · 144
samenwerkingsprotocollen · 73, 142
sanctiebesluit · 34, 48, 52
sancties · 110
SGB · 226
SGC · 74, 82

samenwerkingsprotocol · 226, 227, 228
Sociaal-Economische Raad · 74
specifieke groep · 248
Staatstoezicht op de volksgezondheid · 128
staken inbreuk · 40, 57
Stichting Geschillencommissies voor Consumentenzaken · 74
Stichting Reclame Code · 17
strafrechtelijke handhaving · 53, 173

T

taal · 249
telefonisch lastigvallen · 250
televisieomroepactiviteiten · 4
termijn stellen voor staken inbreuk · 40
termijnstelling · 57
toepasselijk recht · 63
toerekenbaarheid · 251
toezegging staken overtreding · 52, 119
toezending, ongevraagde · 250
toezicht · 32, 34, 96
toezicht AFM · 124
toezichthouders · 201
transponeringstabel · 11
tweezijdige algemene voorwaarden · 75

U

uitbuiting · 250
uitleg · 27
uitleg van begrippen · 139
uitnodiging tot aankoop · 249
definitie · 248
uitvoering internationale overeenkomsten · 179
uitvoeringsvoorschriften · 200

V

valsheid in geschrifte · 54
vasthoudendheid · 250
vaststellingsovereenkomst · 101

veiligheid · 250
verbindingsbureau · 5, 17
verbods- en gebodsbepalingen · 155
verdenking · 34
vergelijkende reclame · 4
Verkeer en Waterstaat, Inspectie · 208
Samenwerkingsprotocol · 208
Verordening (EG) 2006/2004 · 2, 3, 11, 192
uitvoering · 16
vervanging · 248
verwijzingsregel · 63
verzekeringsspolis · 250
verzoekschrift · 251
verzoekschriftprocedure · 12, 55, 77
Vierde tranche Awb · *Zie Awb, Vierde tranche*
Voedsel en Waren Autoriteit
Samenwerkingsprotocol · 218
Voedsel en Warenautoriteit · 133
voorlopige voorziening · 56, 66

W

wederzijdse bijstand · 7, 141
wedstrijd · 250
Wet financiële dienstverlening · 175
Wet op de Omzetbelasting 1968 · 27
Wet toezicht kredietwezen 1992 · 175
wettelijke rechten · 249
Wft · 20
wijzigingen in andere wetten · 166
wijzigingen in de WHC sinds inwerkingtreding · 180
willekeur · 30
woonplaats verweerder · 62

Z

zelfregulering · 32
zorgvuldigheid · 30
zuiver nationale inbreuk · 3, 12, 15, 23
zwarte bedingen · 39, 158
zwijgrecht · 48

Register besluiten Consumentenautoriteit

Besluit Consumentenautoriteit 5 november 2007, CA/NB/35/116 (Sana Direct)	158, 160
Besluit Consumentenautoriteit 23 januari 2008, CA/NC/2/127 (Postgarant)	158, 160
Besluit Consumentenautoriteit 23 april 2008, CA/NCB/17 (UPC)	160
Besluit Consumentenautoriteit 30 mei 2008, CA/IC/39/71 (Garant-o-Matic)	52, 121
Besluit Consumentenautoriteit 7 augustus 2008, CA/NB/64/69 (Holdvest Investments BV en Wizz Mobile Interactive BV)	46, 49, 51
Besluit Consumentenautoriteit 5 december 2008, CA/NCB/137/135 (OX-2 International (Realtonekado.nl))	158, 160
Besluit Consumentenautoriteit 26 januari 2009, CA/NCB/220/71 (Smart Media Services e.a.)	49, 51, 158, 160
Besluit Consumentenautoriteit 23 maart 2009, CA/NB/106/101 (Tele2)	121, 159
Besluit op bezwaar Consumentenautoriteit 26 juli 2007, CA/NB/32/18 (Pretium)	68
Besluit op bezwaar Consumentenautoriteit 21 januari 2009, CA/NCB/17/227 (UPC)	51, 94
Besluit op bezwaar Consumentenautoriteit 27 oktober 2009, CA/NB/22/343 (Pretium)	48, 49

Register besluiten AFM

Besluit AFM 15 april 2009 (ParTrusT Beheer B.V.)	77, 189
Besluit AFM 19 juni 2009 (TRE Investments II B.V.)	77, 189
Besluit AFM 30 oktober 2009 (ForeClosure Investments B.V.)	77, 189

Rechtspraak

Hof Den Haag 6 juli 2004, Tijdschrift voor Consumentenrecht en Handelspraktijken 2004, p. 185 (nt. M.B.M. Loos)	57, 77
Hof Den Haag 22 maart 2005, 03/1463, Tijdschrift voor Consumentenrecht en Handelspraktijken 2005, p. 150 (nt. M.Y. Schaub/M.B.M. Loos) (HCC/Dell)	57, 77
Hof Den Haag 9 augustus 2006, 05/501 (SOV/KNVB)	57, 77
Hof Den Haag 24 oktober 2006, 06/759 (Dell/HCC)	57, 77
Hof Den Haag 7 april 2009, TvC 2009, p. 265 (Gold Travel)	57
Hof Den Haag 21 juli 2009, L/JN BJ3772 (Tros/Pretium)	52
Rb. Den Haag 8 mei 2007, KG 07/433 L/JN BA4603 (Pretium Telecom B.V. / Staat)	30, 52
Rb. Breda 9 juli 2008, L/JN BD6815, TvC 2009, p. 66 (Best Sales BV)	2
Voorzieningenrechter Rb. Rotterdam 14 juli 2008, VBC 08/2472, L/JN BD7663	68
Voorzieningenrechter Rb. Rotterdam 6 juli 2009, L/JN BJ2013 (TRE Investments II B.V. / AFM)	127
Cour d'appel de Bruxelles 8 december 2005, Jaarboek Handelspraktijken & Mededinging 2005, 243; T.B.H. 2006-9, 990 (OFT/Duchesne)	2

Bibliografie

S.W. Ammerlaan en D.J. Janssen 2006

S.W. Ammerlaan en D.J. Janssen, 'De Consumentenautoriteit: een introductie', *Tijdschrift voor Consumentenrecht en Handelspraktijken* 2006, p. 139-146.

T.M.C. Arons, J.B.S. Hijink en A.C.W. Pijls 2009

T.M.C. Arons, J.B.S. Hijink en A.C.W. Pijls, 'Oneerlijke handelspraktijken bij aanbiedingen van obligaties: een never ending story?', *WPNR* 2009, p. 953-957.

E.E. van Bemmelen van Gent, A.R.J. Groot, J. Nijgh en S. Slabbers 2006

E.E. van Bemmelen van Gent, A.R.J. Groot, J. Nijgh en S. Slabbers (red.), *Hoofdstukken zelfreguleringsprocesrecht - Private klachtbehandeling en geschillenbeslechting*, Den Haag: Sdu 2006.

G. Betlem 2007

G. Betlem, "Public and private transnational enforcement of EU consumer law", in: Willem van Boom en Marco Loos (red.), *Collective Enforcement of Consumer Law - Securing Compliance in Europe through Private Group Action and Public Authority Intervention*, Groningen: Europa Law Publishing 2007, p. 37-62.

W.H. van Boom 2007

W.H. van Boom, *Tekst en toelichting Wet Handhaving Consumentenbescherming*, Den Haag: Sdu 2007.

W.H. van Boom 2008

W.H. van Boom, 'Inpassing en handhaving van de Wet oneerlijke handelspraktijken', *Tijdschrift voor Consumentenrecht en Handelspraktijken* 2008, p. 4-24.

W.H. van Boom en J.G.J. Rinkes 2006

W.H. van Boom en J.G.J. Rinkes, 'Toezicht op consumentenrecht en de komst van de Consumentenautoriteit', *Tijdschrift voor Consumentenrecht en Handelspraktijken* 2006, p. 135-139.

R.J.B. Caderius van Veen 2005

R.J.B. Caderius van Veen, 'Idem atque idem? De betekenis van de 'idem'-leerstukken in het bestuursrechtelijk sanctierecht', *NTB* 2005, p. 48-57.

M.M. van Campen 2007

M.M. van Campen, "Privaatrechtelijke handhaving door de Consumentenautoriteit", in: W.H. van Boom, S.D. Lindenbergh en S.B. Pape (red.), *Privaatrecht ondersteund - doelen, baten, kosten en effecten van bijzondere ondersteuning door de overheid van privaatrechtelijke handhaving*, Den Haag: BJU 2007, p. 35-60.

D.R. Doorenbos 2009

D.R. Doorenbos, 'Nieuw boetestelsel financiële wetgeving', *Ondernemingsrecht* 2009, p. 538-545.

P.G.F.A. Geerts en E.R. Vollebregt 2009

P.G.F.A. Geerts en E.R. Vollebregt, *Oneerlijke handelspraktijken, misleidende reclame en vergelijkende reclame*, Deventer: Kluwer 2009.

M.A. Heldeweg 2006

M.A. Heldeweg, 'Een koekoeksjong in het consumentenrecht? Bestuursrechtelijke aspecten van de nieuwe Consumentenautoriteit', *Tijdschrift voor Consumentenrecht en Handelspraktijken* 2006, p. 147-162.

Michiel A. Heldeweg 2006*

Michiel A. Heldeweg, 'Supervisory governance: The case of the Dutch Consumer Authority', *Utrecht L. Rev.* 2006, p. 67-90.

S. van der Hof 2006

S. van der Hof, "Internationale consumentenovereenkomsten", in: E.H. Hondius en G.J. Rijken (red.), *Handboek Consumentenrecht*, Zutphen: Uitgeverij Paris 2006, p. 493-505.

E.H. Hondius 1992

E.H. Hondius, *Consumentenrecht (Mon. NBW A-8)*, Deventer: Kluwer 1992.

E.H. Hondius en G.J. Rijken 2006

E.H. Hondius en G.J. Rijken (red.), *Handboek Consumentenrecht*, Zutphen: Uitgeverij Paris 2006.

Geraint G. Howells 2007

Geraint G. Howells, "Enforcing consumer interests by regulatory agencies - the British experience; A case study of the Office of Fair Trading", in: Willem van Boom en Marco Loos (red.), *Collective Enforcement of Consumer Law - Securing Compliance in Europe through Private Group Action and Public Authority Intervention*, Groningen: Europa Law Publishing 2007, p. 65-82.

W. Konijnenbelt en R. Van Male 2005

W. Konijnenbelt en R. Van Male, *Hoofdstukken van bestuursrecht*, Den Haag: Elsevier juridisch 2005.

H.B. Krans 2006

H.B. Krans, 'Collectieve afwikkeling van massaschade door de Consumentenautoriteit: vragen over bevoegdheid en representativiteit', *WPNR* 2006, p. 521-525.

H.B. Krans en T.H.M. van Wechem 2008

H.B. Krans en T.H.M. van Wechem, 'Handhaving door de Consumentenautoriteit', *WPNR* 2008, p. 806-810.

C.B.P. Mahé 2009

C.B.P. Mahé, "De concurrent als 'handhaver' van consumentenbescherming", in: E.F.D. Engelhard, I. Giesen, C.B.P. Mahé en M.Y. Schaub (red.), *Handhaving van en door het privaatrecht*, Den Haag: BJU 2009, p. 173-189.

L.B. Melcherts en E.L.M. Vos 2008

L.B. Melcherts en E.L.M. Vos, 'De Consumentenautoriteit: het duale stelsel, een overzicht van de handhavingspraktijk', *Tijdschrift voor Consumentenrecht en Handelspraktijken* 2008, p. 96-102.

Hans-W. Micklitz 2006

Hans-W. Micklitz, "Legal Redress", in: Geraint G. Howells, Hans-W. Micklitz en Thomas Wilhelmsson (red.), *European Fair Trading Law*, Aldershot: Ashgate 2006, p. 217-240.

Henrik Saugmandsgaard Oe 2007

Henrik Saugmandsgaard Oe, "The EU Consumer Policy Framework: Mission nearly accomplished? – New Rules on Consumer Protection Cooperation, Unfair Commercial Practices and Applicable Law", in: Carl Baudenbacher, Claus Gulmann, Koen Lenaerts, Emmanuel Coulon en Eric Barbier de la Serre (red.), *Liber Amicorum en l'honneur de/ in honour of Bo Vesterdorf*, Bruxelles: Bruylant 2007, p. 745-779.

M. Scheltema en A.H. Scheltema 2009

M. Scheltema en A.H. Scheltema, *Financieel toezicht in bestuursrecht en privaatrecht - Noodzakelijke veranderingen na de crisis (Preadvies voor de Vereniging voor Effectenrecht)*, Deventer: Kluwer 2009.

H.J. Snijders 2000

H.J. Snijders, 'Nieuwe wettelijke overlegtermijnen voorafgaande aan een collectiviteitsactie, spel of realiteit?' *WPNR* 2000, p. 853-856.

H.J. Snijders, M. Ynzonides en G.J. Meijer 2002

H.J. Snijders, M. Ynzonides en G.J. Meijer, *Nederlands burgerlijk procesrecht*, Deventer: Kluwer 2002.

Sociaal Economische Raad 2004

SER, *Oneerlijke handelspraktijken op consumententerrein in de EU (SER Advies 04/06)*, Sociaal Economische Raad 2004.

B. Stillner 2008

B. Stillner, 'Die internationale Zuständigkeit bei Verbraucherverbandsklagen', *Verbraucher und Recht* 2008, p. 41-46.

L. Strikwerda 2005

L. Strikwerda, *Inleiding tot het Nederlandse internationaal privaatrecht*, Deventer: Kluwer 2005.

L. Strikwerda 2008

L. Strikwerda, 'Van 'lex loci delicti' naar 'lex loci damni'', *WPNR* 2008, p. 993-997.

F.E. Uijleman 2006

F.E. Uijleman, 'Samenwerking tussen toezichhouders inzake de handhaving van het collectieve consumentenrecht: British Open of poldermodel?' *Tijdschrift voor Consumentenrecht en Handelspraktijken* 2006, p. 163-167.

D.W.F. Verkade 2009

D.W.F. Verkade, *Oneerlijke handelspraktijken jegens consumenten*, Deventer: Kluwer 2009.

E.L.M. Vos en S.W. Ammerlaan 2008

E.L.M. Vos en S.W. Ammerlaan, "De Consumentenautoriteit: nieuwkomer op druk speelveld", in: M.P.C. Scheepmaker (red.), *Toezicht op markt en mededinging (Justitiële verkenningen 6/08)*, Den Haag: WODC 2008, p. 66-83.

S.E. Zijlstra 2006

S.E. Zijlstra, 'De Wet handhaving consumentenbescherming: wel een andere overheid, maar een iets minder bruikbare rechtsorde', *NTB* 2006, p. 314-315.